

Inhoud

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2016-2017

Vergaderingen van 1 en 2 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 419 van 7.12.2017.

Vergadering van 13 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 430 van 14.12.2017.

ZITTING 2017-2018

Vergaderingen van 14 t/m 16 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 430 van 14.12.2017.

AANGENOMEN TEKSTEN

I Resoluties, aanbevelingen en adviezen

RESOLUTIES

Europees Parlement

Donderdag 2 maart 2017

2018/C 263/01	Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de verplichtingen van de Commissie op het gebied van visumwederkerigheid overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Verordening (EG) nr. 539/2001 (2016/2986(RSP))	2
2018/C 263/02	Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over EU-opties voor een betere toegang tot geneesmiddelen (2016/2057(INI))	4
2018/C 263/03	Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. 1295/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van het programma Creatief Europa (2014-2020) en tot intrekking van de Besluiten nr. 1718/2006/EG, nr. 1855/2006/EG en nr. 1041/2009/EG (2015/2328(INI))	19

2018/C 263/04	Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad van 14 april 2014 tot vaststelling van het programma „Europa voor de burger” voor de periode 2014-2020 (2015/2329(INI))	28
2018/C 263/05	Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het gemeenschappelijk handelsbeleid van de EU in de context van duurzaamheidsvereisten voor natuurlijke fauna (2016/2054(INI))	34
Dinsdag 14 maart 2017		
2018/C 263/06	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over verantwoordelijk eigenaarschap en verantwoordelijke verzorging van paardachtigen (2016/2078(INI))	40
2018/C 263/07	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over gelijkheid tussen mannen en vrouwen in de Europese Unie 2014-2015 (2016/2249(INI))	49
2018/C 263/08	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over de toepassing van Richtlijn 2004/113/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (2016/2012(INI))	64
2018/C 263/09	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over EU-middelen voor gendergelijkheid (2016/2144(INI))	72
2018/C 263/10	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over de gevolgen van big data voor de grondrechten: persoonlijke levenssfeer, gegevensbescherming, non-discriminatie, veiligheid en rechts-handhaving (2016/2225(INI))	82
2018/C 263/11	Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over minimumnormen voor de bescherming van gefokte konijnen (2016/2077(INI))	90
Woensdag 15 maart 2017		
2018/C 263/12	Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over belemmeringen voor het vrij verkeer van EU-burgers en voor hun recht te werken in de interne markt (2016/3042(RSP))	98
2018/C 263/13	Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over de goedkeuring door de Commissie van het door Duitsland herziene plan voor invoering van een tolheffing (2017/2526(RSP))	103
Donderdag 16 maart 2017		
2018/C 263/14	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over Zimbabwe, de zaak van dominee Evan Mawarire en andere gevallen van beperking van de vrijheid van meningsuiting (2017/2608(RSP))	106
2018/C 263/15	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de Oekraïense gevangenen in Rusland en de situatie op de Krim (2017/2596(RSP))	109
2018/C 263/16	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de Filipijnen — de zaak van senator Leila M. De Lima (2017/2597(RSP))	113
2018/C 263/17	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de prioriteiten van de EU voor de UNHRC-zittingen in 2017 (2017/2598(RSP))	116
2018/C 263/18	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over constitutionele, juridische en institutionele gevolgen van een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid: door het Verdrag van Lissabon geboden mogelijkheden (2015/2343(INI))	125
2018/C 263/19	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over een geïntegreerd EU-beleid voor het Noordpoolgebied (2016/2228(INI))	136

2018/C 263/20	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het verslag 2016 van de Commissie over Montenegro (2016/2309(INI))	148
2018/C 263/21	Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over e-democratie in de Europese Unie: potentieel en uitdagingen (2016/2008(INI))	156

II Mededelingen

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europees Parlement

Donderdag 2 maart 2017

2018/C 263/22	Besluit van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen (2016/2295(IMM))	163
---------------	--	-----

III Voorbereidende handelingen

EUROPEES PARLEMENT

Donderdag 2 maart 2017

2018/C 263/23	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie en haar lidstaten, van een protocol bij de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Libanon, anderzijds, in verband met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie (05748/2016 — C8-0171/2016 — 2015/0292(NLE))	165
2018/C 263/24	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de overeenkomst tussen de Europese Unie en het Vorstendom Liechtenstein betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa als onderdeel van het Fonds voor interne veiligheid voor de periode 2014-2020 (12852/2016 — C8-0515/2016 — 2016/0247(NLE))	166
2018/C 263/25	P8_TA(2017)0059 Mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten op energiegebied ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten tussen lidstaten en derde landen op energiegebied en tot intrekking van Besluit nr. 994/2012/EU (COM(2016)0053 — C8-0034/2016 — 2016/0031(COD)) P8_TC1-COD(2016)0031 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 2 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten tussen lidstaten en derde landen op energiegebied, en tot intrekking van Besluit nr. 994/2012/EU	167

Dinsdag 14 maart 2017

2018/C 263/26	P8_TA(2017)0066 Kwik ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008 (COM(2016)0039 — C8-0021/2016 — 2016/0023(COD)) P8_TC1-COD(2016)0023 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008	168
2018/C 263/27	P8_TA(2017)0067 Langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders en de verklaring inzake corporate governance ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft en van Richtlijn 2013/34/EU wat bepaalde onderdelen van de verklaring inzake corporate governance betreft (COM(2014)0213 — C7-0147/2014 — 2014/0121(COD)) P8_TC1-COD(2014)0121 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft	170
2018/C 263/28	P8_TA(2017)0068 Controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (COM(2015)0750 — C8-0358/2015 — 2015/0269(COD)) P8_TC1-COD(2015)0269 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens	171
2018/C 263/29	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 2000/53/EG betreffende autowrakken, 2006/66/EG inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's, en 2012/19/EU betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (COM(2015)0593 — C8-0383/2015 — 2015/0272(COD))	174
2018/C 263/30	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (COM(2015)0595 — C8-0382/2015 — 2015/0275(COD))	189
2018/C 263/31	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen (COM(2015)0594 — C8-0384/2015 — 2015/0274(COD))	300

2018/C 263/32	Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval (COM(2015)0596 — C8-0385/2015 — 2015/0276(COD))	322
---------------	--	-----

Woensdag 15 maart 2017

2018/C 263/33	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het ontwerpbesluit van de Raad tot sluiting van de overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Federale Republiek Brazilië uit hoofde van artikel XXIV, lid 6, en artikel XXVIII van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel (GATT) 1994 betreffende de wijziging van de concessies die vervat zijn in de lijst van verbintenissen van de Republiek Kroatië, in verband met haar toetreding tot de Europese Unie (13037/2016 — C8-0490/2016 — 2016/0307(NLE))	360
---------------	---	-----

2018/C 263/34	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het ontwerp van het uitvoeringsbesluit van de Raad betreffende de start van de geautomatiseerde uitwisseling van voertuigregistratiegegevens in Denemarken (12212/2016 — C8-0476/2016 — 2016/0815(CNS)) . .	361
---------------	---	-----

2018/C 263/35	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het uitvoeringsbesluit van de Raad betreffende de start van de geautomatiseerde uitwisseling van DNA-gegevens in Griekenland (12211/2016 — C8-0477/2016 — 2016/0816(CNS))	362
---------------	---	-----

2018/C 263/36	Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) (10755/1/2016 — C8-0015/2017 — 2013/0140(COD))	363
---------------	---	-----

2018/C 263/37	P8_TA(2017)0082 Gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie ***I Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie (COM(2016)0043 — C8-0020/2016 — 2016/0027(COD)) P8_TC1-COD(2016)0027 Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie	364
---------------	--	-----

2018/C 263/38	Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2018, afdeling III — Commissie (2016/2323(BUD))	365
---------------	---	-----

Donderdag 16 maart 2017

2018/C 263/39

P8_TA(2017)0090

Zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor importeurs van bepaalde mineralen en metalen uit conflict- en hoogrisicogebieden ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een Uniesysteem voor zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor verantwoordelijke importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden (COM(2014)0111 — C7-0092/2014 — 2014/0059(COD))

P8_TC1-COD(2014)0059

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 16 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor Unie-importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden . . . 371

2018/C 263/40

P8_TA(2017)0091

Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector ***I

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling van een Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid (herschikking) (COM(2015)0294 — C8-0160/2015 — 2015/0133(COD))

P8_TC1-COD(2015)0133

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 16 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling van een Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad (herschikking) 373

Verklaring van de gebruikte tekens

- * Raadplegingsprocedure
- *** Goedkeuringsprocedure
- ***I Gewone wetgevingsprocedure, eerste lezing
- ***II Gewone wetgevingsprocedure, tweede lezing
- ***III Gewone wetgevingsprocedure, derde lezing

(De aangeduide procedure is gebaseerd op de in de ontwerptekst voorgestelde rechtsgrond)

Amendementen van het Parlement:

Nieuwe tekstdelen worden in ***vet cursief*** aangegeven. Geschrapte tekstdelen worden aangegeven met het symbool **■** of worden doorgestreept. Waar tekstdelen worden vervangen, wordt de nieuwe tekst in ***vet cursief*** aangegeven, terwijl de vervangen tekst wordt geschrapd of doorgestreept.

EUROPEES PARLEMENT

ZITTING 2016-2017

Vergaderingen van 1 en 2 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 419 van 7.12.2017.

Vergadering van 13 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 430 van 14.12.2017.

ZITTING 2017-2018

Vergaderingen van 14 t/m 16 maart 2017

De notulen van deze zitting zijn gepubliceerd in het PB C 430 van 14.12.2017.

AANGENOMEN TEKSTEN

Donderdag 2 maart 2017

I

(Resoluties, aanbevelingen en adviezen)

RESOLUTIES

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0060

Verplichtingen op het gebied van visumwederkerigheid

Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de verplichtingen van de Commissie op het gebied van visumwederkerigheid overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Verordening (EG) nr. 539/2001 (2016/2986(RSP))

(2018/C 263/01)

Het Europees Parlement,

- gezien Verordening (EG) nr. 539/2001 ⁽¹⁾ van de Raad, en met name artikel 1, lid 4 („het wederkerigheidsmechanisme”),
- gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad van 12 april 2016: „Stand van zaken en mogelijke verdere stappen met betrekking tot de situatie van niet-wederkerigheid met een aantal derde landen op het gebied van visa” (COM(2016)0221),
- gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad van 13 juli 2016: „Stand van zaken en mogelijke verdere stappen met betrekking tot de situatie van niet-wederkerigheid met een aantal derde landen op het gebied van visa (Follow-up van de mededeling van 12 april)” (COM(2016)0481),
- gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad van 21 december 2016: „Stand van zaken en mogelijke verdere stappen met betrekking tot de situatie van niet-wederkerigheid met een aantal derde landen op het gebied van visa (follow-up bij de mededeling van 12 april)” (COM(2016)0816),
- gezien artikel 17 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en de artikelen 80, 265 en 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien zijn debat over verplichtingen op het gebied van visumwederkerigheid van 14 december 2016 in Straatsburg,
- gezien de vraag aan de Commissie over de verplichtingen van de Commissie op het gebied van visumwederkerigheid overeenkomstig artikel 1, lid 4, van Verordening (EG) nr. 539/2001 (O-000142/2016 — B8-1820/2016),
- gezien de ontwerpresolutie van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken,

⁽¹⁾ PB L 81 van 21.3.2001, blz. 1.

Donderdag 2 maart 2017

- gezien artikel 128, lid 5, en artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat het criterium van visumwederkerigheid als één van de leidende criteria van het EU-visumbeleid over het algemeen impliceert dat EU-burgers onder dezelfde voorwaarden naar een derde land reizen als de onderdanen van het derde land die naar de EU reizen;
- B. overwegende dat het doel van het wederkerigheidsmechanisme in het visumbeleid het realiseren van visumwederkerigheid is; overwegende dat het de afzonderlijke lidstaten op grond van het EU-visumbeleid verboden is een visumplicht in te voeren voor onderdanen van een derde land wanneer dit land is opgenomen in bijlage II bij Verordening (EG) nr. 539/2001 (landen waarvan de onderdanen zijn vrijgesteld van de visumvereiste voor kort verblijf);
- C. overwegende dat het wederkerigheidsmechanisme is herzien in 2013, waarbij het Parlement optrad als medewetgever, aangezien dit mechanisme in het licht van de inwerkingtreding van het Verdrag van Lissabon en de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie op afgeleide rechtsgrondslagen en „om een reactie van de Unie vanuit solidariteitsoverwegingen mogelijk te maken als een derde land dat is opgenomen in bijlage II bij Verordening (EG) nr. 539/2001 de visumplicht toepast voor de onderdanen van ten minste één lidstaat” (overweging 1 van Verordening (EU) nr. 1289/2013) aangepast moest worden;
- D. overwegende dat binnen het wederkerigheidsmechanisme een procedure is vastgelegd waarbij een situatie van niet-wederkerigheid als uitgangspunt dient, met precieze tijdskaders en maatregelen die genomen moeten worden om de situatie van niet-wederkerigheid te beëindigen; overwegende dat de inherente logica van deze procedure impliceert dat steeds strengere maatregelen ten aanzien van het betreffende derde land worden genomen, waaronder de uiteindelijke opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor alle onderdanen van de betreffende derde landen („tweede fase van toepassing van het wederkerigheidsmechanisme”);
- E. overwegende dat, „teneinde zorg te dragen voor de adequate betrokkenheid van het Europees Parlement en de Raad in de tweede fase van de toepassing van het wederkerigheidsmechanisme, en gezien de politiek zeer gevoelige aard van de opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor alle onderdanen van een in bijlage II bij Verordening (EG) nr. 539/2001 opgenomen derde land en de horizontale implicaties voor de lidstaten, de met Schengen geassocieerde landen en de Unie zelf, met name voor hun externe betrekkingen en voor het algemene functioneren van het Schengengebied, aan de Commissie de bevoegdheid werd overgedragen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie handelingen vast te stellen ten aanzien van bepaalde onderdelen van het wederkerigheidsmechanisme”, met inbegrip van de opschorting van de vrijstelling van de visumplicht voor alle onderdanen van de betreffende derde landen;
- F. overwegende dat „het Europees Parlement en de Raad kunnen besluiten de delegatie in te trekken” (artikel 290, lid 2, onder a) VWEU);
- G. overwegende dat een gedelegeerde handeling „pas in werking kan treden indien het Europees Parlement of de Raad binnen de in de wetgevingshandeling gestelde termijn geen bezwaar heeft aangetekend” (art. 290, lid 2b) VWEU);
- H. overwegende dat de Commissie de keuze voor gedelegeerde handelingen in de tweede fase van de toepassing van het wederkerigheidsmechanisme voor het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft betwist, en overwegende dat het Hof evenwel heeft geoordeeld dat de keuze van de wetgever de juiste was (zaak C-88/14);
- I. overwegende dat het mechanisme daarmee het Parlement en de Raad, alsook de Commissie, in de verschillende fases van het wederkerigheidsmechanisme duidelijke verplichtingen en verantwoordelijkheden oplegt;
1. is van mening dat de Commissie wettelijk verplicht is een gedelegeerde handeling vast te stellen — waarbij de visumvrijstelling tijdelijk wordt opgeschort voor de onderdanen van derde landen die de visumplicht niet hebben opgeheven voor burgers van bepaalde lidstaten — binnen een periode van 24 maanden na de datum van bekendmaking van de kennisgeving hiervan, die op 12 april 2016 is verstreken;
 2. verzoekt de Commissie uit hoofde van artikel 265 VWEU om uiterlijk binnen twee maanden na de datum van aanneming van deze resolutie de vereiste gedelegeerde handeling vast te stellen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Europese Raad, de Raad en de nationale parlementen.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0061

Opties voor een betere toegang tot geneesmiddelen

Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over EU-opties voor een betere toegang tot geneesmiddelen (2016/2057(INI))

(2018/C 263/02)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn standpunt van 6 februari 2013 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad betreffende de transparantie van maatregelen ter regeling van de prijsstelling van geneesmiddelen voor menselijk gebruik en de opnemings daarvan in de openbare stelsels van gezondheidszorg⁽¹⁾,
- gezien artikel 168 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU), waarin wordt vastgesteld dat bij de bepaling en de uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Unie een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid moet worden verzekerd,
- gezien de Refit-evaluatie door de Commissie van Verordening (EG) nr. 953/2003 van de Raad ter voorkoming van verlegging van het handelsverkeer in bepaalde belangrijke geneesmiddelen naar de Europese Unie (SWD(2016)0125),
- gezien de verplichtingen die zijn vervat in artikel 81 van Richtlijn 2001/83/EG tot vaststelling van een communautair wetboek betreffende geneesmiddelen voor menselijk gebruik,
- gezien de aanvangsimpactbeoordeling⁽²⁾ van de Commissie ter versterking van de EU-samenwerking op het gebied van de evaluatie van gezondheidstechnologie (HTA),
- gezien de strategie van het HTA-netwerk voor Europese samenwerking bij de evaluatie van gezondheidstechnologie (EGT) van 29 oktober 2014⁽³⁾,
- gezien het eindverslag van het sectoraal onderzoek van de farmaceutische sector door de Commissie (SEC(2009)0952),
- gezien het rapport van de Commissie van 2013 over ongelijkheden op gezondheidsgebied in de EU — eindverslag van een consortium onder leiding van Sir Michael Marmot⁽⁴⁾, waarin wordt erkend dat gezondheidszorgstelsels een belangrijke rol spelen bij het verminderen van het risico op armoede of het daadwerkelijk terugdringen van armoede,
- gezien de conclusies van de Raad van 1 december 2014 over innovatie ten bate van patiënten⁽⁵⁾,
- gezien de conclusies van de informele vergadering van de Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken van 18 april 2016,
- gezien het 6^e verslag van de Commissie over de controle van octrooischikkingen in de farmaceutische sector,
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Veilige, innovatieve en toegankelijke geneesmiddelen: een nieuwe visie voor de farmaceutische sector” (COM(2008)0666),
- gezien de paragrafen 249 en 250 van het arrest van het Hof van Justitie van 14 februari 1978 in Zaak 27/76 over te hoge prijzen,

⁽¹⁾ PB C 24 van 22.1.2016, blz. 119.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/smart-regulation/roadmaps/docs/2016_sante_144_health_technology_assessments_nl.pdf

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/health/technology_assessment/docs/2014_strategy_eucooperation_hta_en.pdf.

⁽⁴⁾ http://ec.europa.eu/health/social_determinants/docs/healthinequalitiesneu_2013_en.pdf.

⁽⁵⁾ http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/en/lisa/145978.pdf.

Donderdag 2 maart 2017

- gezien de conclusies van de Raad van 17 juni 2016 over het versterken van het evenwicht in de farmaceutische systemen in de EU en haar lidstaten,
- gezien Besluit nr. 1082/2013/EU van het Europees Parlement en de Raad van 22 oktober 2013 over ernstige grensoverschrijdende bedreigingen van de gezondheid en houdende intrekking van Beschikking nr. 2119/98/EG ⁽¹⁾,
- gezien het in september 2016 gepubliceerde verslag van het panel op hoog niveau van de secretaris-generaal van de VN over de toegang tot geneesmiddelen — Innovatie en toegang tot gezondheidstechnologie bevorderen,
- gezien de conclusies van de Raad van 10 mei 2006 betreffende de gemeenschappelijke waarden en beginselen van de gezondheidszorgstelsels van de Europese Unie en de conclusies van de Raad Werkgelegenheid, Sociaal beleid, Volksgezondheid en Consumentenzaken van 6 april 2011 en 10 december 2013 betreffende de reflectie over moderne, veerkrachtige en duurzame gezondheidszorgstelsels,
- gezien de mededeling van de Commissie met betrekking tot doeltreffende, toegankelijke en veerkrachtige gezondheidszorgstelsels (COM(2014)0215),
- gezien de studie met betrekking tot een geharmoniseerde EU-beoordeling van de therapeutische meerwaarde van geneesmiddelen, gepubliceerd door zijn Afdeling economisch en wetenschapsbeleid in 2015 ⁽²⁾,
- gezien het rapport van de Wereldgezondheidsorganisatie over het Comité van deskundigen van de WHO voor de selectie van essentiële geneesmiddelen, 17-21 oktober 1977, Technische verslagen van de WHO, nr. 615, het rapport van het WHO-secretariaat van 7 december 2001 met betrekking tot de geneesmiddelenstrategie van de WHO: herziene procedure voor het bijwerken van de lijst van essentiële geneesmiddelen (EB109/8), het WHO-rapport van maart 2015 over de toegang tot nieuwe geneesmiddelen in Europa en het WHO-rapport van 28 juni 2013 over prioritaire geneesmiddelen voor Europa en de wereld,
- gezien Verordening (EG) nr. 141/2000 inzake weesgeneesmiddelen,
- gezien artikel 35 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie en artikel 6, onder a), VWEU inzake het recht op bescherming van de gezondheid van de Europese burgers,
- gezien de artikelen 101 en 102 van het VWEU inzake mededinging,
- gezien de Verklaring van Doha betreffende de Overeenkomst over de handelsaspecten van de intellectuele eigendom („TRIPS-overeenkomst”) en de volksgezondheid (WTO/MIN/01/DEC/2) en de verklaring betreffende de tenuitvoerlegging van paragraaf 6 van de Verklaring van Doha van 1 september 2003 (WTO/L/540),
- gezien Verordening (EG) nr. 816/2006 betreffende de verlening van dwanglicenties voor octrooien inzake de vervaardiging van farmaceutische producten voor uitvoer naar landen met volksgezondheidsproblemen,
- gezien de door de Commissie op 10 april 2014 goedgekeurde gezamenlijke aanbestedingsovereenkomst ⁽³⁾,
- gezien de Conferentie van Nairobi van 1985 over rationeel gebruik van geneesmiddelen,
- gezien het door de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid goedgekeurde verslag over de wijziging van Verordening (EG) nr. 726/2004 (A8-0035/2016) en de door het Parlement aangenomen amendementen op 10 maart 2016 ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ PB L 293 van 5.11.2013, blz. 1.

⁽²⁾ [http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/542219/ IPOL_STU\(2015\)542219_EN.pdf](http://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2015/542219/ IPOL_STU(2015)542219_EN.pdf)

⁽³⁾ http://ec.europa.eu/health/preparedness_response/docs/jpa_agreement_medicalcountermeasures_en.pdf

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0088.

Donderdag 2 maart 2017

- gezien zijn resolutie van 16 september 2015 over het werkprogramma van de Commissie voor 2016 ⁽¹⁾,
 - gezien zijn resolutie van 11 september 2012 over vrijwillige, onbetaalde donaties van weefsels en cellen ⁽²⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie ontwikkelingssamenwerking, de Commissie juridische zaken en de Commissie verzoekschriften (A8-0040/2017),
- A. overwegende dat het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie het fundamentele recht van iedere burger op gezondheidszorg en op medische verzorging erkent ⁽³⁾;
- B. overwegende dat publieke gezondheidszorgstelsels van essentieel belang zijn om eenieders toegang tot gezondheidszorg te waarborgen, hetgeen een grondrecht is van iedere Europese burger; overwegende dat de gezondheidszorgstelsels van de EU worden geconfronteerd met uitdagingen als een vergrijzende bevolking, de toenemende last van chronische ziekten, de hoge ontwikkelingskosten van nieuwe technologieën, de hoge en stijgende kosten van geneesmiddelen, alsook de effecten van de economische crisis op de gezondheidsuitgaven; overwegende dat de uitgaven voor geneesmiddelen in de EU in 2014 17,1 % van de totale volksgezondheidsbegroting en 1,41 % van het bruto binnenlands product (bbp) vertegenwoordigden; overwegende dat deze uitdagingen nopen tot Europese samenwerking en nieuwe beleidsmaatregelen, zowel op Europees als op nationaal niveau;
- C. overwegende dat geneesmiddelen een van de pijlers van de gezondheidszorg vormen en niet louter handelswaar zijn, en dat de gebrekkige toegang tot essentiële geneesmiddelen en de hoge prijs van innovatieve geneesmiddelen een ernstige bedreiging vormen voor de duurzaamheid van de gezondheidszorgstelsels;
- D. overwegende dat patiënten toegang moeten hebben tot de gezondheidszorg en behandelingsopties van hun keuze en voorkeur, waaronder aanvullende en alternatieve therapieën en geneesmiddelen;
- E. overwegende dat het waarborgen van de toegang van patiënten tot essentiële geneesmiddelen een van de kerndoelstellingen van de EU en van de WHO is, alsook van ontwikkelingsdoelstelling 3 van de VN; overwegende dat universele toegang tot geneesmiddelen afhankelijk is van de tijdige beschikbaarheid van geneesmiddelen en de betaalbaarheid ervan voor iedereen, zonder enige geografische discriminatie;
- F. overwegende dat concurrentie een belangrijke factor is in het algehele evenwicht op de farmaceutische markt, die de kosten kan doen verlagen, de uitgaven voor geneesmiddelen kan terugdringen en de toegang voor patiënten tot betaalbare medicijnen kan verbeteren, met hogere kwaliteitsnormen in het onderzoeks- en ontwikkelingsproces;
- G. overwegende dat de markttoegang van generieke geneesmiddelen een belangrijk middel is om de concurrentie aan te zwengelen, de prijzen te verlagen en de duurzaamheid van gezondheidszorgstelsels te waarborgen; overwegende dat de markttoegang van generieke geneesmiddelen niet mag worden vertraagd en de concurrentie niet mag worden verstoord;
- H. overwegende dat een gezonde en concurrerende markt voor geneesmiddelen baat heeft bij een strenge handhaving van het mededingingsrecht;
- I. overwegende dat de prijzen van nieuwe geneesmiddelen in de loop van de voorbije decennia vaak zozeer zijn gestegen dat zij voor veel Europese burgers onbetaalbaar zijn geworden en de duurzaamheid van de nationale gezondheidszorgstelsels bedreigen;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0323.

⁽²⁾ PB C 353 E van 3.12.2013, blz. 31.

⁽³⁾ Het recht op gezondheidszorg is het economische, sociale en culturele recht op een universele minimumstandaard wat gezondheidszorg betreft, waarop eenieder recht heeft.

Donderdag 2 maart 2017

- J. overwegende dat naast hoge en onbetaalbare prijzen ook andere barrières de toegang tot geneesmiddelen bemoeilijken, zoals bevoorradingsstekorten voor essentiële en andere geneesmiddelen, een gebrek aan coherentie tussen klinische behoeften en onderzoek, gebrekkige toegang tot gezondheidszorg en gezondheidswerkers, onnodige administratieve procedures, vertraging tussen het verlenen van de vergunning en de daaropvolgende besluitvorming over prijsstelling en vergoedingen, octrooivoorschriften en budgettaire beperkingen;
- K. overwegende dat ziektes als hepatitis C door middel van een vroegtijdige diagnose en behandeling in combinatie met nieuwe en oude geneesmiddelen succesvol kunnen worden bestreden, waardoor miljoenen personen in de gehele EU kunnen worden gered;
- L. overwegende dat het aantal personen dat de diagnose kanker krijgt elk jaar toeneemt en dat de combinatie van een hogere incidentie van kanker en nieuwe, technologisch geavanceerde kankermedicijnen heeft geleid tot een situatie waarbij de totale kosten van kanker stijgen, hetgeen een ongekende druk op de gezondheidszorgbegrotingen legt en ervoor zorgt dat behandelingen voor veel kankerpatiënten onbetaalbaar worden, waardoor het risico toeneemt dat de betaalbaarheid of de prijs van het geneesmiddel een doorslaggevende factor wordt in de behandeling van kankerpatiënten;
- M. overwegende dat de Verordening (EG) nr. 1394/2007 betreffende geneesmiddelen voor geavanceerde therapie werd ingevoerd om innovatie op dit gebied in heel Europa te bevorderen en om tegelijkertijd de veiligheid te garanderen, en dat er tot nu toe slechts acht geavanceerde therapieën werden toegelaten;
- N. overwegende dat de EU stimuleringsmaatregelen heeft moeten nemen om onderzoek op gebieden zoals zeldzame ziekten en kinderziekten aan te moedigen; overwegende dat met de verordening betreffende weesgeneesmiddelen een belangrijk kader is gecreëerd om onderzoek naar weesgeneesmiddelen te bevorderen en aldus de behandeling van ziekten waarvoor eerder geen geneesmiddelen beschikbaar waren aanzienlijk te verbeteren, maar dat bezorgdheid is gerezen over de tenuitvoerlegging ervan;
- O. overwegende dat de kloof tussen de toenemende resistentie tegen antimicrobiële stoffen en de ontwikkeling van nieuwe antimicrobiële stoffen groeit, en dat geneesmiddelenresistente ziekten tegen 2050 wereldwijd tien miljoen sterfgevallen per jaar zouden kunnen veroorzaken; overwegende dat jaarlijks ten minste 25 000 mensen in de EU sterven aan door resistente bacteriën veroorzaakte infecties, hetgeen een jaarlijkse kost van 1,5 miljard EUR vertegenwoordigt, terwijl er in de afgelopen veertig jaar slechts één nieuwe klasse van antibiotica is ontwikkeld;
- P. overwegende dat er in de loop van de voorbije decennia duidelijke voortgang is geboekt bij de behandeling van vroeger ongeneeslijke ziekten, met als gevolg dat er vandaag de dag in de EU bijvoorbeeld geen patiënten meer aan hiv/aids moeten sterven; overwegende dat er echter nog veel ziekten zijn die niet optimaal behandeld kunnen worden (onder andere kanker, waaraan per jaar bijna 1,3 miljoen mensen sterven);
- Q. overwegende dat toegang tot betaalbare en geschikte diagnostische tests en vaccins van even cruciaal belang is als toegang tot veilige, doeltreffende en betaalbare geneesmiddelen;
- R. overwegende dat geneesmiddelen voor geavanceerde therapie (ATMP's) het potentieel hebben om de behandeling van een breed scala aan aandoeningen te remodelleren, met name wanneer een conventionele aanpak niet toereikend is, en dat er voor maar weinig geneesmiddelen voor geavanceerde therapie vergunningen zijn afgegeven;
- S. overwegende dat bepaalde geneesmiddelen in veel lidstaten niet beschikbaar zijn en dat dit tot problemen kan leiden bij de patiëntenzorg; overwegende dat een aantal tekorten aan geneesmiddelen het gevolg zijn van oneerlijke bedrijfsstrategieën zoals „pay-for-delay”-regelingen in de farmaceutische sector, van politieke kwesties, van problemen bij de productie of distributie, of van parallelle handel; overwegende dat artikel 81 van Richtlijn 2001/83/EG maatregelen omvat om tekorten aan geneesmiddelen te voorkomen door de zogeheten openbaredienstverplichting, die fabrikanten en distributeurs verplicht om de leveringen aan de nationale markt te waarborgen; overwegende dat de openbaredienstverplichting in veel gevallen niet wordt toegepast op fabrikanten die de distributeurs bevoorraden, zoals in een in opdracht van de Commissie uitgevoerde studie is vastgesteld;

Donderdag 2 maart 2017

- T. overwegende dat een stabiel en voorspelbaar regelgevingskader voor intellectuele eigendom, evenals de goede en tijdige tenuitvoerlegging daarvan, van essentieel belang zijn voor het tot stand brengen van een innovatievriendelijke omgeving die de toegang van patiënten tot innovatieve en doeltreffende behandelingen ondersteunt;
- U. overwegende dat intellectuele eigendom ten goede moet komen aan de gemeenschap en innovatie moet bevorderen, en dat bezorgdheid bestaat over misbruik van dit eigendomsrecht;
- V. overwegende dat de TRIPS-overeenkomst van de WTO sinds 1995 voorziet in flexibele octrooien, zoals dwanglicenties;
- W. overwegende dat het in 2014 gestarte proefproject van het Europees Geneesmiddelenbureau (EMA) onder de naam „adaptive pathways”, dat in hoofdzaak gericht is op behandelingen met betrekking tot belangrijke onvervulde medische behoeften, aanleiding heeft gegeven tot een fel debat over de verhouding tussen de risico's en de voordelen van het verlenen van versnelde markttoegang voor innovatieve geneesmiddelen op basis van minder klinische gegevens;
- X. overwegende dat bescherming van intellectuele eigendom essentieel is waar het gaat om toegang tot medicijnen en dat er mechanismen moeten worden gevonden die het fenomeen van vervalste geneesmiddelen kunnen helpen tegengaan;
- Y. overwegende dat enkele jaren geleden een Europese dialoog op hoog niveau tussen de belangrijkste beleidsmakers en actoren van de gezondheidswereld (de G10 tussen 2001 en 2002, vervolgens het farmaceuticaforum tussen 2005 en 2008) heeft geleid tot het besluit om een gemeenschappelijke strategische visie te ontwikkelen en concrete acties op te zetten om het concurrentievermogen van de farmaceutische sector te versterken;
- Z. overwegende dat slechts 3 % van de volksgezondheidsbegrotingen wordt besteed aan preventiemaatregelen en bevordering van de volksgezondheid;
- AA. overwegende dat de prijsstelling en vergoeding van geneesmiddelen de bevoegdheid van de lidstaten zijn en op nationaal niveau worden geregeld; overwegende dat de EU wetgeving vaststelt op het gebied van intellectuele eigendom, klinische proeven, marktvergunning, transparante prijsstelling, geneesmiddelenbewaking en mededinging; overwegende dat de stijgende uitgaven voor geneesmiddelen, alsook het vastgestelde onevenwicht in de onderhandelingscapaciteit en de informatie over prijsstelling tussen de farmaceutische bedrijven en de lidstaten, nopen tot nauwere Europese samenwerking en nieuwe beleidsmaatregelen, zowel op Europees als op nationaal niveau; overwegende dat de prijzen van geneesmiddelen meestal worden vastgesteld via bilaterale en geheime onderhandelingen tussen de farmaceutische industrie en de lidstaten;
- AB. overwegende dat de meeste lidstaten eigen toezichthoudende instanties voor gezondheidszorg hebben, die ieder hun eigen criteria hanteren;
- AC. overwegende dat het Parlement en de Raad krachtens artikel 168 van het VWEU, om gemeenschappelijke veiligheidskwesties het hoofd te bieden, maatregelen kunnen nemen waarbij hoge kwaliteits- en veiligheidseisen worden gesteld aan geneesmiddelen, en dat er overeenkomstig artikel 114, lid 3, van het VWEU bij wetgevingsvoorstellen in de gezondheidssector van een hoog beschermingsniveau moet worden uitgegaan;

Farmaceutische markt

1. deelt de bezorgdheid die in 2016 is uitgesproken in de conclusies van de Raad over het versterken van het evenwicht in de farmaceutische systemen in de EU;
2. verwelkomt de conclusies van de Raad van 17 juni 2016, waarin de Commissie wordt verzocht om een empirisch onderbouwde analyse te verrichten van het algemene effect van intellectuele eigendom op innovatie alsook op de beschikbaarheid — onder meer productschaarste en uitgestelde of gemiste marktintroductions — en de toegankelijkheid van geneesmiddelen;
3. brengt in herinnering dat het recht op gezondheid een mensenrecht is dat zowel in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als in het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten is opgenomen, en dat dit recht van toepassing is voor alle lidstaten, aangezien zij de internationale mensenrechtenverdragen die dit recht op gezondheid omvatten hebben geratificeerd; onderstreept dat het waarborgen van dit recht onder meer impliceert dat de toegang tot geneesmiddelen verzekerd moet worden;

Donderdag 2 maart 2017

4. erkent de waarde van burgerinitiatieven zoals het Europees Handvest voor patiëntenrechten, dat gebaseerd is op het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, en de Europese dag van de patiëntenrechten, die elk jaar op 18 april op lokaal en nationaal niveau in de lidstaten gevierd wordt; nodigt de Commissie uit om de Europese dag van de patiëntenrechten op EU-niveau te institutionaliseren;
5. wijst op de conclusies van de informele Raad van ministers van Volksgezondheid die op 22 en 23 september 2014 tijdens het Italiaanse voorzitterschap van de EU in Milaan is gehouden, en waar een groot aantal lidstaten het eens zijn geworden over het feit dat gemeenschappelijke inspanningen moeten worden gedaan om de uitwisseling van beste praktijken te vergemakkelijken en een versnelde toegang voor patiënten te bevorderen;
6. onderstreept dat de samenhang van alle beleidslijnen van de Unie (mondiale volksgezondheid, ontwikkelingssamenwerking, onderzoek en handel) moet worden gewaarborgd en benadrukt derhalve dat de toegang tot geneesmiddelen in ontwikkelingslanden vanuit een breder perspectief moet worden benaderd;
7. onderstreept het belang van zowel openbare als particuliere O&O-inspanningen voor de ontwikkeling van nieuwe behandelingen; wijst erop dat de onderzoeksprioriteiten moeten aansluiten op de medische behoeften van patiënten, maar erkent tegelijk dat het voor farmaceutische bedrijven belangrijk is dat hun investering voldoende rendeert; onderstreept dat het regelgevingskader erop gericht moet zijn het best mogelijke resultaat voor de patiënten en voor het openbaar belang te realiseren;
8. onderstreept dat het hoge niveau van overheidsfinanciering voor O&O niet tot uitdrukking komt in de prijzen vanwege het gebrek aan traceerbaarheid van de overheidsfinanciering in de octrooi- en vergunningsvoorwaarden, waardoor een redelijk publiek rendement op publieke investeringen wordt verhinderd;
9. pleit voor meer transparantie over de kosten van O&O, met inbegrip van het aandeel van door de overheid gefinancierd onderzoek en het in de handel brengen van geneesmiddelen;
10. onderstreept de rol van Europese onderzoeksprojecten en kmo's bij het verbeteren van de toegang tot geneesmiddelen op Europees niveau; wijst in dit verband op de rol van Horizon 2020;
11. herinnert eraan dat de farmaceutische industrie een van de meest concurrerende industrieën van de Unie is; benadrukt dat het behoud van een hoge kwaliteit van innovatie essentieel is om de behoeften van patiënten te vervullen en het concurrentievermogen te verbeteren; onderstreept dat uitgaven voor gezondheidszorg moeten worden beschouwd als een overheidsinvestering en dat geneesmiddelen van hoge kwaliteit kunnen bijdragen tot een verbetering van de volksgezondheid en patiënten kunnen helpen om langer en gezonder te leven;
12. benadrukt dat in een Europese Unie die een golf van de-industrialisatie kent, de farmaceutische sector een belangrijke industriële pijler blijft en een drijvende kracht voor het scheppen van werkgelegenheid;
13. is van oordeel dat de door Europese burgers in hun verzoekschriften aan het Europees Parlement verwoorde standpunten van groot belang zijn en met prioriteit in overweging moeten worden genomen door de Europese wetgever;
14. benadrukt dat patiëntenorganisaties beter moeten worden betrokken bij de vaststelling van particuliere en publieke onderzoeksstrategieën met klinische proeven, om ervoor te zorgen dat deze tegemoetkomen aan de echte onvervulde behoeften van Europese patiënten;
15. merkt op dat het in geval van onvervulde medische behoeften in het belang van de patiënten is om snel toegang te krijgen tot nieuwe innovatieve geneesmiddelen; onderstreept echter dat het versneld verlenen van markttoegang niet de regel mag worden, maar alleen mag worden ingezet in geval van belangrijke onvervulde medische behoeften en niet om commerciële redenen; herinnert eraan dat robuuste klinische proeven en nauwgezette geneesmiddelenbewaking noodzakelijk zijn om de kwaliteit, doeltreffendheid en veiligheid van geneesmiddelen te beoordelen;
16. stelt met bezorgdheid vast dat 5 % van alle ziekenhuisopnamen in de EU te wijten is aan ongewenste bijwerkingen en dat ongewenste bijwerkingen de op vier na belangrijkste doodsoorzaak in ziekenhuizen zijn;

Donderdag 2 maart 2017

17. herinnert aan de verklaring inzake de TRIPS-overeenkomst en volksgezondheid, goedgekeurd op 14 november 2001, volgens dewelke het akkoord over TRIPS moet worden uitgevoerd en geïnterpreteerd op een manier die gunstig is voor de volksgezondheid, waarbij de toegang tot bestaande geneesmiddelen en de ontwikkeling van nieuwe geneesmiddelen moeten worden aangemoedigd; neemt in dit verband kennis van het besluit van de TRIPS-Raad van de WTO van 6 november 2015 om de vrijstelling op geneesmiddelenoctrooien voor de minst ontwikkelde landen te verlengen tot januari 2033;

18. benadrukt dat het absoluut noodzakelijk is om plaatselijke capaciteit voor farmaceutisch onderzoek te ontwikkelen in ontwikkelingslanden, teneinde de bestaande kloof tussen het onderzoek naar en de productie van geneesmiddelen te dichten door middel van publiek-private partnerschappen voor productontwikkeling en open centra voor onderzoek en productie;

Mededinging

19. betreurt de octrooigeschillen die tot doel hebben de markttoegang voor generieke geneesmiddelen te vertragen; wijst erop dat volgens het eindverslag van de Commissie over de farmaceutische sector het aantal geschillen in de periode 2000-2007 was verviervoudigd, dat bijna 60 % ervan betrekking had op octrooien van de tweede generatie en dat de beslechting ervan gemiddeld twee jaar in beslag nam;

20. meent dat een betere regulering het concurrentievermogen ten goede zal komen; erkent voorts het belang en de doeltreffendheid van antitrustmaatregelen tegen concurrentieverstorend gedrag zoals het misbruiken van octrooistelsels en van de procedure voor de toelating van geneesmiddelen, in strijd met de artikelen 101 en/of 102 van het VWEU;

21. wijst erop dat biosimilaire geneesmiddelen kunnen leiden tot meer concurrentie, lagere prijzen en besparingen voor de gezondheidszorgstelsels, en zo kunnen bijdragen tot een betere toegang tot geneesmiddelen voor patiënten; onderstreept dat de meerwaarde en de economische gevolgen van biosimilaire geneesmiddelen voor de duurzaamheid van de gezondheidszorgstelsels moet worden onderzocht, dat de markttoegang van deze geneesmiddelen niet mag worden vertraagd en dat in voorkomend geval maatregelen moeten worden bestudeerd die het op de markt brengen ervan bevorderen;

22. wijst erop dat de prijsstelling van geneesmiddelen op basis van de waarde kan worden misbruikt als winstmaximalisatiestrategie, wat ertoe kan leiden dat prijzen onevenredig hoog worden in verhouding tot de kostenstructuur, hetgeen haaks staat op een optimale verdeling van de sociale welvaart;

23. erkent dat het afwijkende gebruik van geneesmiddelen voordelen kan opleveren voor de patiënten wanneer er geen goedgekeurde alternatieven zijn; merkt tot zijn bezorgdheid op dat patiënten aan steeds meer risico's worden blootgesteld vanwege het gebrek aan degelijk bewijsmateriaal om de veiligheid en doeltreffendheid van afwijkend gebruik aan te tonen, het gebrek aan geïnformeerde toestemming en het feit dat het steeds moeilijker wordt om ongewenste bijwerkingen te monitoren; onderstreept dat bepaalde subgroepen van de bevolking, zoals kinderen en ouderen, specifiek zijn blootgesteld aan deze praktijk;

Prijsstelling en transparantie

24. herinnert eraan dat de patiënten de zwakste schakel zijn in de toegang tot geneesmiddelen en dat de moeilijkheden die hiermee verband houden geen negatieve gevolgen mogen hebben voor hen;

25. merkt op dat de meeste nationale en regionale toezichthoudende instanties voor gezondheidszorg nu al verschillende klinische, economische en sociale voordelen als criterium hanteren bij het evalueren van nieuwe geneesmiddelen om daarmee de prijsstellings- en de vergoedingsbeslissingen te ondersteunen;

26. onderstreept het belang om de reële, wetenschappelijk bewezen therapeutische meerwaarde van nieuwe geneesmiddelen te beoordelen in vergelijking met het beste beschikbare alternatief;

27. merkt met bezorgdheid op dat de gegevens die nodig zijn voor het beoordelen van de meerwaarde van innovatieve geneesmiddelen vaak schaars zijn, en onvoldoende overtuigend om een deugdelijke besluitvorming over prijzen mogelijk te maken;

28. benadrukt dat de evaluatie van gezondheidstechnologie een belangrijk en doeltreffend instrument moet zijn dat de toegang tot geneesmiddelen verbetert, bijdraagt aan de duurzaamheid van de nationale gezondheidszorgstelsels, prikkels kan geven voor innovatie en patiënten een hoge therapeutische meerwaarde biedt; merkt voorts op dat de invoering van gezamenlijke HTA op Europees niveau de versnippering van de beoordelingsystemen, dubbel werk en een verkeerde inzet van middelen binnen de EU zou voorkomen;

Donderdag 2 maart 2017

29. wijst erop dat de evaluatie van de technologie een multidisciplinair proces moet zijn waarin medische, sociale, economische en ethische informatie die verband houdt met het gebruik van gezondheidstechnologie op systematische, onafhankelijke, objectieve, kwalitatief hoogwaardige, reproduceerbare en transparante manier wordt gerecapituleerd met als doel om veilig en doeltreffend gezondheidsbeleid te formuleren waarin de patiënt centraal staat en een zo groot mogelijke doelmatigheid wordt verkregen;
30. meent dat de prijs van een geneesmiddel de kosten van ontwikkeling en productie van dat geneesmiddel moet dekken, aangepast moet zijn aan de specifieke economische situatie van het land waar het in de handel wordt gebracht en in overeenstemming moet zijn met de therapeutische meerwaarde die het patiënten biedt, maar tegelijk de toegang voor patiënten, een duurzame gezondheidszorg en de beloning van innovatie moet verzekeren;
31. wijst erop dat zelfs wanneer een nieuw geneesmiddel een grote meerwaarde heeft, de prijs de duurzame toegang tot dit geneesmiddel in de EU niet in de weg mag staan;
32. meent dat de reële therapeutische meerwaarde van een geneesmiddel, de sociale impact ervan, de kosten-batenverhouding, de gevolgen voor de begroting en de doeltreffendheid voor het publieke gezondheidszorgstelsel evenveel factoren zijn die bij de prijsstelling en de vaststelling van de procedures voor terugbetaling van geneesmiddelen in aanmerking moeten worden genomen;
33. stelt met bezorgdheid vast dat vanwege de mindere onderhandelingsmacht van lidstaten met lagere inkomens, geneesmiddelen in die lidstaten verhoudingsgewijs minder betaalbaar zijn, vooral in de oncologie; betreurt, in het kader van het systeem van de internationale referentieprijzen, het gebrek aan transparantie in de catalogusprijzen van geneesmiddelen vergeleken met de feitelijke prijzen en de daaruit voortvloeiende asymmetrische informatieposities van de sector en de nationale gezondheidszorgstelsels in onderhandelingen;
34. onderstreept dat Richtlijn 89/105/EEG („de transparantierichtlijn”) al 20 jaar niet herzien is, terwijl het geneesmiddelenstelsel in de EU belangrijke wijzigingen heeft ondergaan;
35. onderstreept in dit verband de noodzaak van onafhankelijke en transparante processen voor het verzamelen en analyseren van gegevens;
36. merkt op dat het EURIPID-project meer transparantie van de lidstaten vereist om de prijzen die zij werkelijk betalen te kunnen opnemen;
37. is van mening dat er een strategische doorbraak nodig is inzake ziektepreventie, aangezien dit cruciaal kan zijn om de prijzen van geneesmiddelen te verlagen en tegelijkertijd een hoog niveau van bescherming van de volksgezondheid te waarborgen; roept de EU en de lidstaten op om de wetgeving ter ondersteuning van duurzame voedselproductie te verscherpen en alle nodige initiatieven te nemen om gezonde en veilige gewoontes, zoals een gezond voedingspatroon, te stimuleren;

EU-bevoegdheden en samenwerking

38. herinnert eraan dat krachtens artikel 168 VWEU bij de bepaling en uitvoering van elk beleid en elk optreden van de Unie een hoog niveau van bescherming van de menselijke gezondheid moet worden verzekerd;
39. benadrukt het belang van meer transparantie en intensievere vrijwillige samenwerking tussen de lidstaten op het gebied van de prijsstelling en vergoeding van geneesmiddelen om de duurzaamheid van de gezondheidszorgstelsels te waarborgen en het recht van de Europese burgers op toegang tot hoogwaardige gezondheidszorg te behouden;
40. herinnert eraan dat transparantie in alle Europese en nationale instellingen en organen van essentieel belang is voor de goede werking van de democratie, en dat deskundigen die betrokken zijn bij de vergunningsprocedure geen belangenconflicten mogen hebben;
41. verwelkomt initiatieven zoals het initiatief inzake innovatieve geneesmiddelen (IMI), waarin de particuliere en de publieke sector worden samengebracht om onderzoek te stimuleren en patiënten sneller toegang te bieden tot innovatieve therapieën die tegemoetkomen aan onvervulde medische behoeften; betreurt echter dat overheidsinvesteringen slechts een beperkt rendement opleveren voor de volksgezondheid omdat er geen voorwaarden worden opgelegd voor de toegang tot openbare financiering door de EU; merkt voorts op dat IMI2, de huidige tweede fase van IMI, grotendeels wordt gefinancierd door de Europese belastingbetalers en wijst op de noodzaak van een duidelijke leidersrol voor de EU bij het bepalen van de prioriteiten voor de volksgezondheidsbehoeften van IMI2-onderzoek, van gegevensuitwisseling op ruime schaal, gezamenlijk beleid inzake het beheer van IE op gezondheidsgebied, transparantie en een redelijk rendement op overheidsinvesteringen;

Donderdag 2 maart 2017

42. verwijst naar de EU-procedure voor de gezamenlijke aankoop van geneesmiddelen die wordt gebruikt voor de aanschaf van vaccins overeenkomstig Besluit nr. 1082/2013/EU; moedigt de lidstaten aan dit instrument volledig te benutten, bijvoorbeeld bij tekorten aan vaccins voor zuigelingen;
43. stelt met bezorgdheid vast dat de EU achterloopt op de VS wat een gestandaardiseerd, transparant verslagleggingsmechanisme inzake de oorzaken van geneesmiddelentekorten betreft; verzoekt de Commissie en de lidstaten om een dergelijk instrument voor beleidsvorming op basis van bewijsmateriaal voor te stellen en in te voeren;
44. wijst op het belang van de digitale gezondheidsagenda en op het feit dat de ontwikkeling en invoering van oplossingen in verband met e-gezondheid en m-gezondheid prioriteit moet krijgen om veilige, betrouwbare, toegankelijke, moderne en duurzame nieuwe modellen voor de gezondheidszorg te verzekeren voor patiënten, zorgverleners, gezondheidswerkers en betalers;
45. herinnert eraan dat de minst ontwikkelde landen het meest getroffen zijn door ziekten veroorzaakt door armoede, met name hiv/aids, malaria, tuberculose, geslachtsziekten en infectie- en huidziekten;
46. benadrukt dat vrouwen en kinderen in ontwikkelingslanden in mindere mate toegang tot geneesmiddelen hebben dan volwassen mannen, vanwege problemen met beschikbaarheid, toegang, betaalbaarheid en aanvaardbaarheid van behandelingen als gevolg van discriminatie op culturele, religieuze of sociale gronden en van gebrekkige gezondheidsvoorzieningen;
47. benadrukt dat tuberculose tegenwoordig wereldwijd de meest dodelijke infectie is en dat multiresistente tuberculose de gevaarlijkste vorm van de ziekte is; benadrukt dat het belangrijk is de opkomende crisis wat antimicrobiële resistentie betreft te bestrijden, onder meer door onderzoek en ontwikkeling van nieuwe middelen te financieren voor vaccins, diagnose en behandeling van tuberculose, en tegelijk duurzame en betaalbare toegang tot die nieuwe middelen te garanderen om ervoor te zorgen dat niemand wordt uitgesloten;

Intellectuele eigendom en Onderzoek en ontwikkeling (O&O)

48. herinnert eraan dat intellectuele-eigendomsrechten een beperkte periode van exclusiviteit mogelijk maken, die zorgvuldig en doeltreffend moet worden gereguleerd, gecontroleerd en toegepast door de bevoegde autoriteiten om conflicten met het fundamentele mensenrecht op gezondheidszorg te voorkomen en kwaliteit door innovatie en concurrentievermogen te bevorderen; wijst erop dat het Europees Octrooibureau (EPO) en de lidstaten octrooien op geneesmiddelen alleen mogen verlenen indien strikt voldaan is aan de octrooierbaarheidsvereisten: nieuwheid, uitvindingswerkzaamheid en industriële toepasbaarheid, zoals deze in het Europees Octrooiverdrag zijn vastgelegd;
49. benadrukt dat sommige nieuwe geneesmiddelen weliswaar baanbrekende vernieuwingen betekenen, maar dat andere te weinig therapeutische meerwaarde hebben om als echte vernieuwingen te kunnen worden beschouwd („me-too-geneesmiddelen”); wijst erop dat incrementele innovatie ook gunstig kan zijn voor patiënten en dat de herbestemming en herformulering van bekende moleculen therapeutische meerwaarde kan opleveren, hetgeen zorgvuldig beoordeeld moet worden; waarschuwt tegen het potentiële misbruik van regels inzake de bescherming van intellectuele eigendom voor de „evergreening” van octrooirechten en het ontwijken van concurrentie;
50. erkent de positieve impact van Verordening (EG) nr. 141/2000 op de ontwikkeling van weesgeneesmiddelen, waardoor een aantal vernieuwende producten in de handel kon worden gebracht voor patiënten waarvoor geen behandeling beschikbaar was; merkt op dat bezorgdheid bestaat over de onjuiste toepassing van de criteria voor de erkenning van weesgeneesmiddelen en het mogelijke effect daarvan op het toenemende aantal vergunningen voor weesgeneesmiddelen; erkent dat dergelijke weesgeneesmiddelen ook afwijkend worden gebruikt of worden herbestemd en toegelaten voor aanvullende indicaties, waardoor de afzet kan worden verhoogd; verzoekt de Commissie evenwichtige stimulansen te verzekeren zonder innovatie op dit gebied te ontmoedigen; onderstreept dat de bepalingen van de verordening inzake weesgeneesmiddelen alleen mogen worden toegepast wanneer aan alle relevante criteria is voldaan;
51. wijst erop dat de TRIPS-overeenkomst van de WTO voor enige flexibiliteit zorgt in de octrooirechten, zoals dwanglicenties, die de prijzen daadwerkelijk omlaag hebben gebracht; merkt op dat zulke flexibiliteit in uitzonderlijke, in de wetgeving van de respectieve WTO-staten vastgestelde omstandigheden als effectief instrument kan dienen om problemen in de volksgezondheid aan te pakken, om in het kader van hun binnenlandse volksgezondheidsprogramma's tegen betaalbare prijzen essentiële geneesmiddelen te kunnen verstrekken en de volksgezondheid te beschermen en te bevorderen;

Donderdag 2 maart 2017

Aanbevelingen

52. vraagt dat op nationaal en op Europees niveau maatregelen worden genomen om het recht van patiënten op universele, betaalbare, doeltreffende, veilige en snelle toegang tot essentiële en innoverende therapieën te waarborgen, de duurzaamheid van de publieke gezondheidszorgstelsels in de EU te garanderen en toekomstige investeringen in farmaceutische innovatie te verzekeren; benadrukt dat de toegang van patiënten tot geneesmiddelen de gedeelde verantwoordelijkheid van alle actoren in de gezondheidszorgstelsels is;
53. vraagt de Raad en de Commissie om de onderhandelingspositie van de lidstaten te versterken, teneinde betaalbare toegang tot geneesmiddelen in de gehele EU te verzekeren;
54. neemt nota van het verslag van het panel op hoog niveau van de secretaris-generaal van de VN over de toegang tot geneesmiddelen;
55. merkt op dat de herbestemming van bestaande geneesmiddelen voor nieuwe indicaties gepaard kan gaan met een prijsverhoging; verzoekt de Commissie om gegevens over prijsstijgingen bij herbestemmingen van geneesmiddelen te verzamelen en te analyseren en aan het Parlement en de Raad verslag uit te brengen over de evenwichtigheid en evenredigheid van de stimulansen die de sector ertoe aanzetten te investeren in de herbestemming van geneesmiddelen;
56. verzoekt de lidstaten een nauwere samenwerking te ontwikkelen om deze marktversnippering te bestrijden, met name door de ontwikkeling van gedeelde HTA-processen en -resultaten, en te werken aan gemeenschappelijke criteria ter instructie van prijsstellings- en vergoedingsbesluiten op nationaal niveau;
57. verzoekt de Commissie de transparantierichtlijn te herzien, met bijzondere aandacht voor het waarborgen van een tijdige markttoegang voor generieke en biosimilaire geneesmiddelen, een einde te maken aan de koppeling van octrooien overeenkomstig de richtsnoeren van de Commissie, prijsstellings- en vergoedingsbesluiten voor generieke geneesmiddelen sneller te nemen en de veelvoudige herbeoordeling van de ondersteunende elementen voor het verlenen van een marktvergunning uit te sluiten; is van mening dat dit de besparingen voor de nationale volksgezondheidsbegrotingen zal maximaliseren, de toegang voor patiënten zal versnellen en administratieve lasten voor producenten van generieke en biosimilaire geneesmiddelen zal voorkomen;
58. verzoekt de Commissie een nieuwe richtlijn betreffende de doorzichtigheid van de prijsstellingsprocedures en terugbetalingsregelingen voor te stellen en hierbij rekening te houden met de uitdagingen op de markt;
59. verzoekt om een nieuwe transparantierichtlijn ter vervanging van Richtlijn 89/105/EEG, met als doel effectieve controles en volledige transparantie te verzekeren voor alle procedures voor prijsstelling en vergoeding van geneesmiddelen in de lidstaten;
60. roept de lidstaten op om Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg op billijke wijze toe te passen en te vermijden dat de toepassing van de regels voor vergoeding van grensoverschrijdende gezondheidszorg, inclusief de vergoeding van geneesmiddelen, begrensd wordt, omdat dit een vorm van willekeurige discriminatie of een ongegronde belemmering van het vrije verkeer zou kunnen vormen;
61. roept de Commissie op om de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2011/24/EU in de lidstaten effectief te monitoren en te beoordelen, en een formele evaluatie van deze richtlijn, met inbegrip van klachten, schendingen en alle omzettingsmaatregelen, te plannen en uit te voeren;
62. verzoekt de Commissie en de lidstaten om op onvervulde behoeften van de patiënten gericht O&O aan te moedigen, zoals onderzoek op het gebied van nieuwe antimicrobiële stoffen, en daarbij de overheidsmiddelen voor onderzoek op het gebied van gezondheid doelmatig en doeltreffend te coördineren en de maatschappelijke verantwoordelijkheid in de farmaceutische sector te bevorderen;
63. verzoekt de lidstaten om voort te bouwen op het voorbeeld van bestaande initiatieven in de EU voor onafhankelijk onderzoek op gebieden die van belang zijn voor de nationale gezondheidsdiensten maar onvoldoende aandacht krijgen in commercieel onderzoek (zoals antimicrobiële resistentie), en ten behoeve van patiëntenpopulaties die normaliter worden uitgesloten van klinische studies, zoals kinderen, zwangere vrouwen en ouderen;
64. wijst erop dat de toenemende antimicrobiële resistentie een ernstige bedreiging vormt en dat deze onlangs door de VN erkende bedreiging dringend moet worden aangepakt; verzoekt de Commissie meer te doen om antimicrobiële resistentie tegen te gaan, O&O op dit gebied te bevorderen en een nieuw en omvattend EU-actieplan op basis van de „One Health”-benadering voor te stellen;

Donderdag 2 maart 2017

65. erkent dat de stimulansen die in de Verordening (EG) nr. 1901/2006 pediatrische geneesmiddelen werden geboden ondoeltreffend zijn gebleken om de innovatie op het gebied van geneesmiddelen voor kinderen aan te zwengelen, in het bijzonder in de oncologie en neonatologie; verzoekt de Commissie om bestaande belemmeringen te bestuderen en maatregelen voor te stellen om vorderingen op dit gebied te stimuleren;
66. verzoekt de Commissie om initiatieven te stimuleren waardoor publiek en particulier onderzoek speciaal wordt gericht op de introductie van innovatieve geneesmiddelen voor de behandeling van typische kinderziekten;
67. verzoekt de Commissie om onverwijld werk te maken van het in artikel 50 van de verordening pediatrische geneesmiddelen voorgeschreven verslag en de regelgeving aan te passen om het gebrek aan innovatie in pediatrische oncologiebehandelingen te remediëren door de criteria voor het toestaan van een vrijstelling van een plan voor pediatrisch onderzoek te herzien en ervoor te zorgen dat deze plannen in een vroege fase van de ontwikkeling van een geneesmiddel worden toegepast zodat kinderen niet langer dan nodig hoeven te wachten op toegang tot innovatieve nieuwe behandelingen;
68. verzoekt de Commissie om publiek en particulier onderzoek naar geneesmiddelen bij vrouwelijke patiënten te stimuleren, teneinde een halt toe te roepen aan de ongelijke behandeling van mannen en vrouwen in onderzoek en ontwikkeling en alle burgers gelijkere toegang te bieden tot geneesmiddelen;
69. vraagt de Commissie en de lidstaten een beleidsplan aan te nemen om de toegang tot levensreddende geneesmiddelen te verzekeren; pleit in dit verband voor een gecoördineerd plan om hepatitis C in de EU uit te roeien, gebruik makend van instrumenten zoals gezamenlijke Europese aanbestedingen;
70. verlangt dat de randvoorwaarden op het gebied van onderzoek en geneesmiddelenbeleid zodanig worden vastgesteld dat innovatie wordt bevorderd, in het bijzonder voor ziekten zoals kanker, die nog niet of niet in voldoende mate kunnen worden behandeld;
71. verzoekt de Commissie bijkomende maatregelen te nemen om de ontwikkeling van en de toegang van patiënten tot ATMP's te stimuleren;
72. verzoekt de Commissie om overeenkomstig de conclusies van de Raad van 17 juni 2016 via een diepgaande en objectieve studie te analyseren welke impact intellectuele-eigendomsrechten hebben op innovatie van en de toegang van patiënten tot geneesmiddelen, met name de impact van aanvullende beschermingscertificaten, gegevens exclusiviteit of markt exclusiviteit op de kwaliteit van innovatie en het concurrentievermogen;
73. verzoekt de Commissie een evaluatie te verrichten van de tenuitvoerlegging van het regelgevingskader voor weesgeneesmiddelen (met name wat betreft het begrip onvervulde medische behoefte, hoe dit begrip wordt geïnterpreteerd en welke criteria worden gehanteerd om onvervulde medische behoeften te identificeren), richtsnoeren te verstrekken inzake de prioriteit van onvervulde medische behoeften, een evaluatie te verrichten van de bestaande stimuleringsregelingen om de ontwikkeling van doeltreffende, veilige en betaalbare geneesmiddelen voor zeldzame ziekten in vergelijking met het beste beschikbare alternatief te bevorderen, het Europees register van zeldzame ziekten en referentiecentra te promoten, en de correcte uitvoering van de wetgeving te verzekeren;
74. verwelkomt de in 2010 en 2012 vastgesteld wetgeving inzake geneesmiddelenbewaking; verzoekt de Commissie, het EMA en de lidstaten om het toezicht op en de verslaglegging over de implementatie van de geneesmiddelenbewakingsregels voort te zetten en de beoordeling van de doeltreffendheid en de ongewenste bijwerkingen van geneesmiddelen na de vergunning te verzekeren;
75. verzoekt de Commissie om met het EMA en met belanghebbenden samen te werken om een gedragscode voor de verplichte melding van ongewenste voorvallen en van resultaten voor afwijkend gebruik van geneesmiddelen in te voeren en te zorgen voor patiëntenregisters teneinde de kennisbasis uit te breiden en de risico's voor de patiënten te beperken;
76. verzoekt de Commissie om open toegang tot gegevens te bevorderen wanneer onderzoek naar geneesmiddelen met publieke middelen wordt gefinancierd en voorwaarden zoals betaalbare prijzen en niet-exclusiviteit of gedeelde intellectuele eigendom aan te moedigen voor projecten die met Europese middelen worden gefinancierd, zoals Horizon 2020 en IMI;
77. verzoekt de Commissie ethisch gedrag en transparantie in de farmaceutische sector te bevorderen, met name ten aanzien van klinische proeven en de daadwerkelijke kosten van O&O, in de vergunningsprocedure en bij de innovatiebeoordelingsprocedure;

Donderdag 2 maart 2017

78. merkt op dat flexibele vergunningsprocedures (adaptive pathways) worden gebruikt om snellere toegang tot geneesmiddelen voor de patiënten te bevorderen; onderstreept dat dit leidt tot een hogere mate van onzekerheid over de veiligheid en doeltreffendheid van een nieuw geneesmiddel bij de het op de markt brengen ervan; wijst op de bezorgdheid die gezondheidswerkers, maatschappelijke organisaties en regelgevende instanties hebben geuit over deze flexibele procedures; onderstreept het belang van de correcte tenuitvoerlegging van systemen voor het houden van toezicht op geneesmiddelen nadat ze op de markt zijn gebracht; is van mening dat flexibele vergunningsprocedures moeten worden beperkt tot specifieke gevallen van belangrijke onvervulde medische behoeften, en verzoekt de Commissie en het EMA om richtsnoeren te formuleren die de patiëntveiligheid waarborgen;

79. verzoekt de Commissie om de zorgvuldige toetsing van kwaliteit, veiligheid en doeltreffendheid van geneesmiddelen bij versnelde vergunningsprocedures te waarborgen en ervoor te zorgen dat bij versnelde procedures voorlopige vergunningen worden afgegeven, en dan nog alleen in uitzonderlijke gevallen waar een duidelijke onvervulde medische behoefte is vastgesteld; verzoekt de Commissie tevens te voorzien in transparante en verantwoorde processen om toe te zien op de veiligheid en de doeltreffendheid, alsook in sancties bij niet-nakoming van de voorwaarden;

80. verzoekt de Commissie en de lidstaten maatregelen te nemen om het concurrentievermogen en het gebruik van generieke en biosimilaire geneesmiddelen te bevorderen, te verzekeren en te versterken, een snellere markttoegang van deze geneesmiddelen te waarborgen en toe te zien op oneerlijke praktijken krachtens de artikelen 101 en 102 van het VWEU, en hierover een halfjaarlijks verslag in te dienen; verzoekt de Commissie tevens om toezicht te houden op schikkingsovereenkomsten tussen het initiërende en het generieke bedrijf, die kunnen worden misbruikt om de toegang van generieke geneesmiddelen tot de markt te beperken;

81. verzoekt de Commissie om het toezicht op en het onderzoek naar potentiële gevallen van marktmisbruik voort te zetten en waar mogelijk te intensiveren en daarbij onder meer te kijken naar zogenaamde pay-for-delay-regelingen, buitensporige prijzen en andere marktbeperkingen die met name relevant zijn voor de farmaceutische bedrijven die in de EU actief zijn, in overeenstemming met de artikelen 101 en 102 van het VWEU;

82. verzoekt de Commissie om de invoering van een vrijstelling van Verordening (EG) nr. 469/2009 voor fabrikanten in de vorm van een aanvullend beschermingscertificaat, dat de productie van generieke en biosimilaire geneesmiddelen in Europa mogelijk maakt met als doel deze te exporteren naar landen zonder aanvullende beschermingscertificaten of waar deze reeds zijn verlopen, zonder de door het aanvullend beschermingscertificaat verleende exclusiviteit in beschermde markten te ondergraven; is van mening dat dit een positief effect zou kunnen hebben op de toegang tot hoogwaardige geneesmiddelen in de ontwikkelingslanden en de minst ontwikkelde landen, evenals op de ontwikkeling en vervaardiging van geneesmiddelen in de EU, waardoor meer banen zullen worden gecreëerd en de economische groei zal worden gestimuleerd;

83. verzoekt de Commissie om de mededingingswetgeving van de EU en haar bevoegdheden op de geneesmiddelenmarkt in acht te nemen en te versterken teneinde misbruik tegen te gaan en eerlijke prijzen voor patiënten te bevorderen;

84. verzoekt de Commissie om de dialoog over onvervulde medische behoeften te versterken tussen alle relevante belanghebbenden, patiënten, gezondheidswerkers, regelgevers, instanties voor de evaluatie van gezondheidstechnologie, betalende ontwikkelaars, gedurende de volledige levensduur van de geneesmiddelen;

85. verzoekt de Commissie zo spoedig mogelijk een wetsvoorstel in te dienen met het oog op een Europees systeem voor de evaluatie van gezondheidstechnologieën, de criteria voor transparante HTA te harmoniseren teneinde de meerwaarde van geneesmiddelen in vergelijking met het beste beschikbare alternatief beter te evalueren, onder meer rekening houdend met het niveau van innovatie en de waarde voor patiënten, op Europees niveau een verplichte evaluatie van de relatieve doeltreffendheid in te voeren als eerste stap voor nieuwe geneesmiddelen, alsook een Europese classificatie om de therapeutische meerwaarde ervan vast te stellen, via een onafhankelijke en transparante procedure waarbij belangenconflicten worden vermeden; is van mening dat dergelijke regelgeving ervoor zal zorgen dat de HTA-output die gezamenlijk op EU-niveau wordt geproduceerd op nationaal niveau wordt gebruikt; verzoekt de Commissie voorts om meer vroegtijdig overleg te voeren en een coördinatiemechanisme te overwegen op basis van een onafhankelijke instantie, die de samenwerking tussen de nationale HTA-instanties zou kunnen bevorderen, en er tegelijkertijd voor moet zorgen dat de deskundigheid op het gebied van HTA bij de nationale (en regionale) HTA-instanties blijft berusten;

86. verzoekt de Raad de samenwerking tussen de lidstaten wat betreft prijsstelling te intensiveren, zodat zij met name informatie over onderhandelde overeenkomsten en goede praktijken kunnen uitwisselen en onnodige administratieve vereisten en vertragingen kunnen voorkomen; roept de Commissie op om de economische, sociale en ethische criteria die reeds door bepaalde HTA-instanties van de lidstaten worden gehanteerd te analyseren en daarbij de bevoegdheden van de lidstaten te respecteren;

Donderdag 2 maart 2017

87. verzoekt de Commissie en de lidstaten om overeenstemming te bereiken over een gemeenschappelijke definitie van de therapeutische meerwaarde van geneesmiddelen en om daarbij deskundigen uit de lidstaten te betrekken; wijst in dit verband op de definitie van therapeutische meerwaarde die wordt gebruikt voor pediatrische geneesmiddelen;
88. verzoekt de Commissie en de lidstaten om kaders, structuren en methoden vast te stellen en/of te ontwikkelen om bewijsmateriaal van patiënten op een zinvolle manier te verwerken in alle fasen van de O&O-cyclus van het geneesmiddel, van de vroegtijdige besprekingen tot de goedkeuring van de regelgevende instanties, HTA, de beoordeling van de relatieve doeltreffendheid en de besluitvorming inzake prijzen en terugbetaling in samenspraak met patiënten en de organisaties die hen vertegenwoordigen;
89. verzoekt de Commissie en de lidstaten om aanzienlijke, met publieke middelen gefinancierde investeringen in op onvervulde medische behoeften gericht onderzoek te bevorderen, te garanderen dat overheidsinvesteringen voordelen voor de volksgezondheid opleveren en financiering afhankelijk te stellen van niet-exclusieve vergunningen en betaalbare geneesmiddelen;
90. verzoekt de Raad een verantwoord gebruik van geneesmiddelen in de EU te bevorderen, campagnes en educatieve programma's te stimuleren die erop gericht zijn de burgers bewust te maken van een verantwoord gebruik van geneesmiddelen, met het doel overconsumptie van geneesmiddelen, in het bijzonder antibiotica, te voorkomen, en het voorschrijven van geneesmiddelen op basis van werkzame bestanddelen door gezondheidswerkers en de toediening van generieke geneesmiddelen te bevorderen;
91. verzoekt de lidstaten de toegankelijkheid van apotheken te waarborgen, met inbegrip van de verspreidingsdichtheid van apotheken in zowel stedelijke als plattelandsgebieden, het aantal vakbekwame personeelsleden, passende openingstijden, alsook advies- en begeleidingsdiensten;
92. verzoekt de Commissie en de Raad maatregelen te nemen die de toegang van patiënten tot betaalbare geneesmiddelen waarborgen en de gemeenschap ten goede komen, maar tegelijkertijd onaanvaardbare gevolgen voor de gezondheidszorgbegroting vermijden, daarbij gebruik te maken van verschillende instrumenten zoals horizonverkenning, vroegtijdige besprekingen, innovatieve prijsmodellen, vrijwillige gezamenlijke aanbestedingen en vrijwillige samenwerking bij prijsonderhandelingen, zoals het geval is bij het initiatief tussen de Benelux-landen en Oostenrijk, en de talrijke instrumenten op basis van ontkoppelingsmechanismen te verkennen voor gebieden waarop onvoldoende onderzoek plaatsvindt, zoals antimicrobiële resistentie en armoedegerelateerde ziekten;
93. verzoekt de Commissie om samen met alle relevante belanghebbenden vast te stellen hoe het criterium van de economisch voordeligste inschrijving, dat is beschreven in de richtlijn overheidsopdrachten en niet alleen het criterium van de laagste kosten omvat, het best kan worden toegepast op aanbestedingen voor geneesmiddelen in ziekenhuizen op het nationale niveau, teneinde een duurzame, verantwoorde levering van geneesmiddelen mogelijk te maken; spoort de lidstaten ertoe aan om het criterium van de economisch voordeligste inschrijving voor geneesmiddelen zo goed mogelijk om te zetten in hun nationale wetgeving;
94. verzoekt de Commissie en de lidstaten om samen met vertegenwoordigers van de Commissie, het Parlement, de lidstaten, patiëntenorganisaties, betaalorganen, gezondheidswerkers en vertegenwoordigers uit de academische en wetenschappelijke wereld en de industrie, een strategische dialoog op hoog niveau tussen alle belanghebbenden op te starten over de huidige en de toekomstige ontwikkelingen in het farmaceutisch systeem in de EU, teneinde holistische strategieën voor de toegang tot geneesmiddelen op de korte, middellange en lange termijn vast te stellen en de duurzaamheid van de gezondheidszorgstelsels en het concurrentievermogen van de farmaceutische industrie te verzekeren, waardoor de prijzen betaalbaar blijven en patiënten sneller toegang krijgen tot geneesmiddelen;
95. verzoekt de Commissie en de Raad om duidelijke regels vast te stellen betreffende incompatibiliteit, belangenconflicten en transparantie in de EU-instellingen en voor deskundigen die betrokken zijn bij geneesmiddelenkwesties; verzoekt de deskundigen die bij het vergunningsproces betrokken zijn om hun cv's te publiceren en een verklaring inzake de afwezigheid van belangenconflicten te ondertekenen;
96. vraagt de Commissie en de nationale antitrustautoriteiten om controle uit te oefenen op oneerlijke praktijken teneinde de consumenten te beschermen tegen kunstmatig hoge prijzen van geneesmiddelen;
97. verzoekt de Commissie en het Hof van Justitie van de Europese Unie om te verduidelijken wat krachtens artikel 102 van het VWEU neerkomt op misbruik van een machtspositie door het aanrekenen van hoge prijzen;

Donderdag 2 maart 2017

98. verzoekt de Commissie en de lidstaten om gebruik te maken van de mogelijkheden die de TRIPS-overeenkomst van de WTO biedt en het gebruik daarvan indien nodig te coördineren en te verduidelijken;
99. vraagt de Commissie om ten minste om de vijf jaar aan het Europees Parlement en de Raad verslag uit te brengen over de toegang tot geneesmiddelen in de EU, en om regelmatig verslag uit te brengen in geval zich buitengewone problemen voordoen bij de toegang tot geneesmiddelen;
100. verzoekt de Commissie om maatregelen voor te stellen over de wijze waarop de toelating van nieuwe therapieën en de terbeschikkingstelling daarvan aan patiënten kunnen worden verbeterd;
101. verzoekt de Commissie en de Raad om een betere definitie van het begrip bevoorradingstekort vast te stellen en de oorzaken ervan te onderzoeken, en in dit verband een evaluatie te verrichten van de impact van parallelle handel en aanbodquota, om samen met de lidstaten, het EMA en relevante belanghebbenden een lijst vast te stellen en bij te werken van essentiële geneesmiddelen waaraan een tekort bestaat en hierbij de WHO-lijst als leidraad te nemen, alsook om toezicht te houden op de naleving van artikel 81 van Richtlijn 2001/83/EG met betrekking tot tekorten, mechanismen te verkennen om het uit de handel nemen van doeltreffende geneesmiddelen om louter commerciële redenen aan te pakken en maatregelen te treffen om deze tekorten te verhelpen;
102. verzoekt de Commissie en de Raad om een mechanisme in te stellen om jaarlijks verslag uit te brengen over geneesmiddelentekorten in de EU;
103. verzoekt de Commissie en de Raad om de rechtsgrond voor het EMA te herzien en te overwegen de opdracht van het Bureau uit te breiden naar de coördinatie van pan-Europese activiteiten om geneesmiddelentekorten in de lidstaten aan te pakken;
104. benadrukt dat het opzetten van krachtige toezicht- en leveringssystemen op alle niveaus, van gemeenschapsniveau tot district-, provinciaal en nationaal niveau en met ondersteuning van kwalitatief hoogwaardige laboratoriumdiensten en krachtige logistieke systemen, de toegang tot geneesmiddelen kan vergemakkelijken, terwijl de overdracht van gezondheidsgerelateerde technologieën aan ontwikkelingslanden (via licentieovereenkomsten en verstrekking van informatie, deskundigheid en competenties, technische materialen en uitrusting) de ontvangende landen in staat kan stellen het product plaatselijk te vervaardigen, hetgeen tot een verbetering van de toegang tot het product en de gezondheidssituatie kan leiden;
105. verzoekt de Commissie en de lidstaten om een gemeenschappelijk stappenplan voor e-gezondheid en m-gezondheid uit te werken, met bijzondere aandacht voor de ontwikkeling en valorisatie van proefprojecten op het nationale niveau, de modernisering van de terugbetalingsmodellen om een verschuiving naar op gezondheidsresultaten gebaseerde gezondheidszorgstelsels te bewerkstelligen en de vaststelling van stimulansen om de gezondheidsgemeenschap ertoe aan te zetten deel te nemen aan deze digitale revolutie, en om meer werk te maken van de voorlichting van gezondheidswerkers, patiënten en alle relevante belanghebbenden om hen op die manier mondiger te maken;
106. spoort de lidstaten ertoe aan om de trajecten en het beleid voor de gezondheidszorg te evalueren teneinde de resultaten voor de patiënten te verbeteren en de financiële duurzaamheid van het systeem te vergroten, met name door digitale oplossingen te stimuleren om de verstrekking van gezondheidszorg aan patiënten te verbeteren en verspilling van middelen op te sporen;
107. dringt er bij de EU op aan meer inspanningen te leveren om de capaciteiten van ontwikkelingslanden te verbeteren en hen te helpen functionerende gezondheidszorgstelsels op te zetten die gericht zijn op een betere toegang tot diensten, in het bijzonder voor kwetsbare gemeenschappen;
108. benadrukt dat bij de lopende Refit-herziening van de EU-verordening (EG) nr. 953/2003 inzake gedifferentieerde prijsvorming moet worden gestreefd naar een verdere verlaging van de prijzen in ontwikkelingslanden en verzoekt de EU een bredere en transparante discussie te openen over prijsvorming en strategieën die erop gericht zijn de toegang tot betaalbare en kwalitatief hoogwaardige geneesmiddelen te waarborgen; herinnert eraan dat gedifferentieerde prijsvorming geen garantie is voor betaalbaarheid, maar dat de ervaring leert dat technologieoverdracht en krachtige concurrentie op het gebied van generieke geneesmiddelen wel degelijk tot lagere prijzen leiden;

Donderdag 2 maart 2017

109. verzoekt de EU in toenemende mate internationale programma's en initiatieven te ondersteunen die de toegang tot geneesmiddelen in ontwikkelingslanden bevorderen, aangezien deze programma's aanzienlijk hebben bijgedragen tot de verwezenlijking van gezondheidsdoelstellingen en de toegang tot geneesmiddelen sterk hebben verbeterd;

o

o o

110. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en de parlementen van de lidstaten.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0062

Uitvoering van het programma „Creatief Europa”

Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. 1295/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van het programma Creatief Europa (2014-2020) en tot intrekking van de Besluiten nr. 1718/2006/EG, nr. 1855/2006/EG en nr. 1041/2009/EG (2015/2328(INI))

(2018/C 263/03)

Het Europees Parlement,

- gezien Verordening (EU) nr. 1295/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 tot vaststelling van het programma Creatief Europa (2014-2020) en tot intrekking van de Besluiten nr. 1718/2006/EG, nr. 1855/2006/EG en nr. 1041/2009/EG („de verordening”) ⁽¹⁾,
- gezien de artikelen 167 en 173 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien het Verdrag betreffende de bescherming en de bevordering van de diversiteit van cultuuruitingen, dat op 20 oktober 2005 door de Organisatie van de Verenigde Naties voor onderwijs, wetenschap en cultuur (Unesco) is aangenomen,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Europese Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid van 8 juni 2016 aan het Europees Parlement en de Raad getiteld „Naar een EU-strategie voor internationale culturele betrekkingen” (JOIN(2016)0029),
- gezien de mededeling van de Commissie van 26 september 2012 getiteld „Steun aan culturele en creatieve sectoren ten behoeve van groei en banen in de EU” (COM(2012)0537),
- gezien de mededeling van de Commissie van 30 juni 2010 getiteld „Europa, toeristische topbestemming in de wereld — een nieuw beleidskader voor het toerisme in Europa” (COM(2010)0352),
- gezien het Groenboek van de Commissie van 27 april 2010 getiteld „Het potentieel van culturele en creatieve industrieën vrijmaken” (COM(2010)0183),
- gezien Verordening (EU) 2015/1017 van het Europees Parlement en de Raad van 25 juni 2015 betreffende het Europees Fonds voor strategische investeringen, de Europese investeringsadvieshub en het Europese investeringsprojectenportaal en tot wijziging van de Verordeningen (EU) nr. 1291/2013 en (EU) nr. 1316/2013 — het Europees Fonds voor strategische investeringen ⁽²⁾,
- gezien de conclusies van de Raad van 27 mei 2015 over culturele en creatieve kruisbestuiving ter stimulering van innovatie, economische duurzaamheid en sociale inclusie,
- gezien zijn resolutie van 8 september 2015 getiteld „Naar een geïntegreerde aanpak van cultureel erfgoed voor Europa” ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over de rol van interculturele dialoog, culturele diversiteit en onderwijs bij het uitdragen van de fundamentele waarden van de EU ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 28 april 2015 over de Europese film in het digitale tijdperk ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 221.

⁽²⁾ PB L 169 van 1.7.2015, blz. 1.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0293.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0005.

⁽⁵⁾ PB C 346 van 21.9.2016, blz. 10.

Donderdag 2 maart 2017

- gezien de studie van de beleidsondersteunende Afdeling B Structuur- en Cohesiebeleid van 2013 getiteld „European Capitals of Culture: Success and Long-Term Effects” (Culturele Hoofdsteden van Europa: succesvolle strategieën en langetermijneffecten), verricht op verzoek van de Commissie cultuur en onderwijs,
 - gezien zijn resolutie van 12 september 2013 over bevordering van de Europese culturele en creatieve sector als bron voor groei en banen ⁽¹⁾,
 - gezien zijn resolutie van 12 mei 2011 over de culturele dimensies van het externe optreden van de EU ⁽²⁾,
 - gezien zijn resolutie van 12 mei 2011 over „Het potentieel van culturele en creatieve industrieën vrijmaken” ⁽³⁾,
 - gezien het EU-werkplan voor cultuur voor de periode 2015-2018,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 „Beter wetgeven” van het Parlement, de Raad en de Commissie, met name de punten 20 tot en met 24 over evaluatie van bestaande wetgeving,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement alsmede artikel 1, lid 1, onder e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 betreffende de procedure inzake het verlenen van toestemming voor het opstellen van initiatiefverslagen,
 - gezien het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs en het advies van de Begrotingscommissie (A8-0030/2017),
- A. overwegende dat het programma Creatief Europa tot doel heeft Europese culturele en taalkundige verscheidenheid te beschermen en te bevorderen, door enerzijds het culturele erfgoed van Europa te bevorderen en anderzijds het concurrentievermogen van de Europese culturele en creatieve sectoren te vergroten;
- B. overwegende dat cultuur een cruciale factor is voor de bevordering van Europese integratie;
- C. overwegende dat het programma Creatief Europa, en met name het subprogramma Cultuur, ernstig ondergefinancierd is en het daardoor moeilijk heeft om aan de hoge verwachtingen te voldoen;
- D. overwegende dat in de artikelen 3 en 4 van de verordening wordt bepaald dat de bevordering van de Europese culturele en taalkundige verscheidenheid en van het culturele erfgoed van Europa — en meer bepaald de bevordering van de transnationale verspreiding van culturele en creatieve werken — tot de basisdoelstellingen van het programma behoort;
- E. overwegende dat in artikel 12 van de verordening wordt bepaald dat de bevordering van transnationale verspreiding en mobiliteit — en meer bepaald het ondersteunen van de verspreiding van Europese literatuur, waarbij naar een zo groot mogelijke toegankelijkheid wordt gestreefd — tot de basisdoelstellingen van het subprogramma Cultuur behoort;
- F. overwegende dat de structuur van één enkel programma voordelen biedt om tot een kritische massa te komen en zichtbaarheid kan geven aan domeinen die nog steeds ondergewaardeerd worden en dezelfde problemen ervaren op het vlak van versnippering, mondialisering, gebrek aan gegevens en moeilijke toegang tot krediet;
- G. overwegende dat de structuur van het programma in twee subprogramma's waarin de specifieke kenmerken en de eigenheid van beide worden behouden, met toevoeging van een sectoroverschrijdend onderdeel, voordelen biedt voor een beter inzicht in samenwerking en ontwikkelingen op het gebied van cultuur bij het aanknopen van betrekkingen met derde landen;

⁽¹⁾ PB C 93 van 9.3.2016, blz. 95.

⁽²⁾ PB C 377 E van 7.12.2012, blz. 135.

⁽³⁾ PB C 377 E van 7.12.2012, blz. 142.

Donderdag 2 maart 2017

- H. overwegende dat in het sectoroverschrijdend onderdeel de strategische doelstelling om transnationale en transsectorale culturele samenwerking te bevorderen slechts gedeeltelijk is uitgewerkt;
- I. overwegende dat in het kader van Creatief Europa, op basis van gezamenlijke bijdragen voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het programma, ook samenwerking en gemeenschappelijke acties mogelijk zijn met landen die niet aan het programma deelnemen en met internationale organisaties die in de culturele en creatieve sectoren actief zijn, zoals de Unesco, de Raad van Europa en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling;
- J. overwegende dat het systeem van prestatie-indicatoren als bedoeld in artikel 18 van de verordening, met onder meer indicatoren voor de algemene doelstellingen van het programma, afzonderlijke indicatoren voor de subprogramma's MEDIA en Cultuur en specifieke indicatoren met betrekking tot het instrument van de garantiefaciliteit, tot op heden niet is ingesteld of operationeel is geworden;
- K. overwegende dat het huidige beoordelingssysteem ongeschikt blijkt voor de aard en specifieke kenmerken van het programma en dat er daarom verbeteringen moeten worden aangebracht;
- L. overwegende dat specifieke acties, zoals de Culturele Hoofdsteden van Europa en het bijbehorende netwerk, prijzen en het Europees erfgoedlabel, hebben aangetoond dat er een potentieel is voor duurzame lokale economische ontwikkeling en cultureel toerisme en dat deze daarom op proactievere wijze moeten worden uitgebouwd en bevorderd;
- M. overwegende dat er in 2016 in het kader van het sectoroverschrijdend onderdeel een specifieke oproep is gelanceerd voor vluchtelingen die deelnemen aan de Europese samenleving, ter bevordering en ondersteuning van creativiteit en interculturele dialoog;
- N. overwegende dat het financieringsdomein „samenwerkingsprojecten” van het subprogramma Cultuur goed is voor zo'n 70 % van de begroting van het subprogramma, erg populair is bij culturele actoren en gericht is op het hanteren van een gemeenschappelijke benadering op een grensoverschrijdende basis, waardoor een open formulering van onvoorspelbare, uiterst innovatieve en creatieve projecten mogelijk wordt, die met open armen worden ontvangen;
- O. overwegende dat in de verordening weliswaar wordt voorzien in de totstandbrenging van bilaterale overeenkomsten met derde landen om hen in het programma of delen ervan te laten participeren, maar dat tot nu toe slechts een handvol landen de procedure heeft voltooid;
- P. overwegende dat cultuur, de culturele en creatieve sector en de audiovisuele sector dankzij acties van het Parlement een plaats hebben gekregen, zij het onvoldoende, in de meerjarenprogramma's Erasmus+, Horizon 2020 en Cosme, in de structuurfondsen en in de prioriteiten van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFIS);
- Q. overwegende dat er een sterke synergie bestaat tussen informele vormen van leren en de creatieve en mediasector, aangezien vele kunst-, media- en cultuurorganisaties over een aanbod van informele onderwijsvormen beschikken;
- R. overwegende dat het percentage succesvolle aanvragen voor Cultuur 15 % bedraagt en voor MEDIA 44 %, maar dat het percentage in dit laatste subprogramma zelfs nog lager ligt (32 %) wanneer automatische regelingen niet worden meegerekend;
- S. overwegende dat voor MEDIA tot nu toe in totaal 13 000 aanvragen zijn opgetekend, waarvan 5 500 projecten middelen toegekend hebben gekregen;
- T. overwegende dat het systeem van automatische puntentoekenning in MEDIA, dat bedoeld is om gelijke voorwaarden te waarborgen tussen de lidstaten, tot een verstoring van de markt leidt en erg nadelig uitvalt voor landen met een grote audiovisuele productiecapaciteit;
- U. overwegende dat het type subsidies dat wordt toegekend voor samenwerkingsprojecten binnen het subprogramma Cultuur van Creatief Europa niet geschikt is om te beantwoorden aan de behoeften van netwerken, die steunen op operationele structuur en activiteiten, zoals in het vorige programma Cultuur 2007-2013;

Donderdag 2 maart 2017

- V. overwegende dat het administratieve beheer (aanvraag-, evaluatie- en rapporteringsprocedures) kritiek krijgt van belanghebbende partijen vanwege de rompslomp die het oplevert; benadrukt daarom dat de aanvraagprocedure moet worden vereenvoudigd om toegang tot het programma te vergemakkelijken en potentiële begunstigen aan te sporen om deel te nemen;
- W. overwegende dat de Creatief Europa-desks de cruciale bemiddelaar vormen tussen de Commissie, het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA) en de aanvragers, en overwegende dat ze beter moeten worden ingelicht over het huidige besluitvormingsproces en nauw moeten worden betrokken bij het verstrekken van informatie over projecten en bij het bevorderen van de resultaten daarvan;
- X. overwegende dat de actoren zich beklagen over de grote administratieve last van de aanvraagprocedure, die uitgebreide richtsnoeren en een groot aantal documenten bevat die elkaar soms tegenspreken;
- Y. overwegende dat wordt gemeld dat het systeem voor de registratie van ondernemingen bij de authenticatiedienst van de Europese Commissie (ECAS) problematisch is; overwegende echter dat het e-formulier erg welkom is gebleken;
1. dringt er bij de lidstaten op aan de begroting voor Creatief Europa op te trekken zodat ze in overeenstemming is met de verwachtingen van de Europese burger en met de ambities van elk subprogramma, en vraagt dus te aanvaarden dat de waarde van culturele producties niet louter aan de hand van economische cijfers kan worden afgemeten en ervoor te zorgen dat het programma efficiënter kan worden en betere resultaten kan boeken;
 2. is ingenomen met een aantal stroomlijningsmaatregelen op het vlak van programmabeheer die sinds 2014 zijn ingevoerd;
 3. betreurt dat een gebrek aan financiële capaciteit een van de grootste obstakels blijft voor potentiële aanvragers, samen met administratieve en regelgevingsbelemmeringen; spoort de Commissie, het EACEA en de nationale Creatief Europa-desks ertoe aan iets te proberen doen aan de ondervertegenwoordiging van culturele actoren uit micro-organisaties en van bepaalde sectoren in het subprogramma Cultuur;
 4. verzoekt de Commissie de samenhang tussen het programma en alle betreffende EU-beleidsmaatregelen en andere financieringsbronnen te vergroten;
 5. vraagt de Commissie te zorgen voor een goede afstemming tussen de DG's die bevoegd zijn voor Creatief Europa, alsook met het EACEA en de Creatief Europa-desks, die zich bezighouden met de verschillende fases van de tenuitvoerlegging van Creatief Europa, en hierbij voor ogen te houden dat de rol van de Creatief Europa-desks en van het EACEA cruciaal is, aangezien zij voor rechtstreekse banden zorgen met de begunstigen en met de hele culturele en creatieve sector;
 6. verzoekt de Commissie zo nauw mogelijk samen te werken met de Unesco, de Raad van Europa en de OESO om een sterkere basis van gezamenlijke bijdragen te ontwikkelen bij het uitwerken van programmadoelstellingen en effectbeoordelingen, met name in internationaal perspectief en wat de eerbiediging van de specifieke menselijke en economische waarde van cultuur en creatie betreft;
 7. verzoekt de Commissie de huidige structuur van Creatief Europa weliswaar te behouden, maar een analyse te maken van de specifieke kenmerken van de twee subprogramma's en deze beter te omschrijven; vraagt tevens om het potentieel van het sectoroverschrijdend onderdeel te versterken en na te gaan of de tenuitvoerlegging van het garantiefonds doeltreffend verloopt;
 8. verzoekt de Commissie een beter evenwicht te zoeken, zowel in de subprogramma's als in de richtsnoeren voor beoordelaars, tussen de artistieke en creatieve component enerzijds en de aspecten met betrekking tot management en innovatie anderzijds, met name in het geval van de culturele en creatieve sector;
 9. verzoekt de Commissie gebruik te maken van het systeem van prestatie-indicatoren als bedoeld in artikel 18 van de rechtsgrond van Creatief Europa, en dus nadruk te leggen op de artistieke en creatieve component van het programma, die al te vaak wordt opgeofferd voor puur economische overwegingen als beheerscapaciteit of kwantitatieve publieksontwikkeling;

Donderdag 2 maart 2017

10. dringt er bij de Commissie op aan om voor beoordelaars meer dan de huidige zes deskundigheidsgebieden vast te stellen, zodat ze beter opgewassen zijn tegen de taak om de specifieke gebieden te beoordelen;
11. spoort de Commissie en het EACEA aan verbeteringen aan te brengen in de evaluatieprocedure door het aantal beoordelaars in de eerste fase op te trekken en te zorgen voor een collegiale besluitronde de visu voor het selecteren van kandidaten op basis van de shortlist die is opgesteld in de tweede fase; beklemtoont dat de transparantie zeer groot moet zijn en dat de redenen voor het afwijzen van projecten erg grondig en duidelijk moeten worden toegelicht, om te vermijden dat het programma niet wordt aanvaard omdat er geen touw aan vast te knopen is;
12. vraagt de Commissie te voorzien in mogelijkheden voor opleiding en capaciteitsopbouw voor culturele actoren die hun vaardigheden met betrekking tot aanvraagprocedures, algemeen projectbeheer en projectuitvoering wensen te verbeteren;
13. verzoekt de Commissie en het EACEA culturele actoren beter te ondersteunen bij het vinden van partners voor de samenwerkingsprojecten, via maatregelen bestaande uit — maar niet beperkt tot — specifieke bij elkaar passende onderdelen binnen de belangrijkste Europese culturele evenementen, door de bestaande zoekinstrumenten en gegevensbanken te verbeteren en gelegenheden om te netwerken te organiseren over vooraf aangekondigde thema's;
14. vraagt de Commissie en het EACEA maatregelen te treffen om de transparantie van de betwistingsprocedure voor afgewezen aanvragen te vergroten en zo de algemene frustratie bij kandidaten te verminderen en de geloofwaardigheid van het programma op de lange termijn te vergroten;
15. vraagt de Commissie met klem de aanvraag- en rapporteringsprocedure verder te vereenvoudigen door richtsnoeren en andere documenten te beperken en te vereenvoudigen, door het tijdschema minder rigide te maken en door een standaardformulier voor de samenwerkingsovereenkomst op te stellen;
16. verzoekt de Commissie gebruik te maken van alle beschikbare instrumenten om de resultaten van de uitgevoerde projecten nog beter bekend te maken en te verspreiden, en dit tevens te doen met betrekking tot informatie over de Europese meerwaarde van alle in het kader van het programma uitgevoerde acties;
17. dringt er bij de Commissie op aan te vermijden dat er wijzigingen worden aangebracht in de prioriteiten en regels of dat er nieuwe worden toegevoegd zonder de Creatief Europa-desks en belanghebbende partijen de nodige tijd te geven om zich voor te bereiden op de volgende oproepen;
18. dringt er bij de Commissie op aan de financiële aspecten verder te vereenvoudigen, onder meer door het instrument van vaste bedragen uit te breiden en aan te zetten tot een beter gebruik van forfaitaire terugbetalingen; verzoekt tevens gebruik te maken van criteria die het kleine projecten niet lastig maken toegang te krijgen tot financiering en ervoor te zorgen dat de definitieve uitbetaling van de subsidies zo snel mogelijk wordt uitgevoerd, hetgeen een strikte kwaliteitsnorm zou moeten zijn voor het werk van het EACEA, voor beide subprogramma's van Cultuur en MEDIA;
19. stelt vast dat er aanzienlijke nationale verschillen zijn in het niveau van de lonen voor medewerkers die betrokken zijn bij samenwerkingsprojecten, wat op zijn beurt leidt tot aanzienlijke discrepanties tussen partners uit verschillende lidstaten wat het vermogen tot medefinanciering betreft; verzoekt de Commissie daarom een mogelijk alternatief te overwegen voor de beoordeling van het werk van personeel in het kader van samenwerkingsprojecten, op basis van andere indicatoren dan alleen de looncategorie;
20. dringt er bij de Commissie op aan samen met Eurostat specifieke criteria te blijven vaststellen die beantwoorden aan de specifieke aard van de sectoren (creatie, culturele en artistieke waarde, innovatie, groei, sociale inclusie, gemeenschapsoopbouw, internationalisering, beter ondernemerschap, vermogen tot het creëren van doorwerking en wisselwerking, enz.) en te evalueren of het Gemeenschappelijk Centrum voor onderzoek eventueel bij het proces kan worden betrokken; onderstreept in dit verband hoe belangrijk het is hoogwaardige kennisbronnen over de sectoren uit te bouwen, naast statistisch onderzoek en toegang tot vergelijkbare gegevensbronnen op het terrein, zodat er een effectieve monitoring en analyse van de culturele, economische en maatschappelijke invloed van beleidsmaatregelen in de culturele en creatieve sector kan worden verricht;

Donderdag 2 maart 2017

MEDIA

21. is verheugd over de huidige werkzaamheden van de Commissie en het EACEA voor het wijzigen van het systeem van automatische puntentoekenning om echt gelijke voorwaarden te creëren, waarbij op evenwichtige wijze rekening wordt gehouden met alle criteria die worden vermeld in het programma Creatief Europa (transnationaal karakter, ontwikkeling van transnationale samenwerking, schaalvoordelen, kritische massa, hefboomeffect), alsook met de productiecapaciteit en de bestaande nationale steunregelingen voor de audiovisuele sector;
22. bevestigt dat MEDIA blijk heeft gegeven van een diepe verankering in de gediversifieerde audiovisuele sector en dat het programma culturele diversiteit en sectorbeleid op doeltreffende wijze ondersteunt;
23. spoort ertoe aan meer werk te maken van ondertiteling en nasynchronisatie om de verspreiding van audiovisuele producten binnen en buiten de EU te vergemakkelijken;
24. pleit ervoor dat het Europees audiovisueel erfgoed wordt veiliggesteld en beschikbaar wordt gemaakt voor studiedoeleinden, om redenen van publieksbinding en met het oog op economische bevordering, door films en audiovisuele archieven te digitaliseren;
25. onderstreept dat de Europese audiovisuele sector, in de context van een internationaal en steeds competitiever filmlandschap, nog steeds maatstaven moet hooghouden om te waken over zijn diversiteit en onafhankelijkheid; benadrukt dat rechtstreekse steun voor Europese audiovisuele producties noodzakelijk is, met name tijdens de ontwikkelingsfase van projecten, en moet plaatsvinden door scholing uit te breiden naar bijkomende activiteiten en door het concurrentievermogen van de sector te versterken;
26. pleit voor bijkomende acties voor buurlanden in het kader van het programma, om Europese werken op hun grondgebied en gezamenlijke creatieve projecten te bevorderen;
27. erkent dat Europese onlineplatforms nog steeds niet concurrerend zijn op internationaal niveau, ondanks de steun die wordt verleend voor onlinedistributie, en dat Europese inhoud op bestaande platforms moeilijk te vinden of moeilijk toegankelijk is;
28. is verheugd over de opsplitsing van het aspect publieksontwikkeling in filngeletterdheid, met een nadruk op filmonderwijs op scholen, en initiatieven voor publieksontwikkeling;
29. onderstreept dat de Commissie met een voorstel moet komen voor een datagestuurd Europees project voor publieksbinding, gericht op het onderzoeken en versterken van de capaciteit van de Europese audiovisuele en filmsector om gegevens over kijkgedrag van het publiek te verzamelen, te analyseren en te voorspellen, met het oog op het vergroten van de vraag naar niet-nationale Europese films;
30. onderstreept dat er steeds meer ondersteuning wordt geboden aan onafhankelijke televisieproducenten voor fictieseries die men in de hele wereld wil laten doorbreken, met name om een authentiek Europees antwoord te bieden op de huidige grote vraag naar kwaliteitsvolle series, zelfs al lijkt het erop dat de beste resultaten tot nu toe worden behaald in de sector van documentaires en producties voor kinderen;
31. vraagt de Commissie steun te blijven geven aan netwerken van bioscopen, zoals Europa Cinemas, die de Europese film wereldwijd promoten door bioscopen die een groot aantal Europese films vertonen financieel en operationeel te helpen, en benadrukt de cruciale rol van bioscopen voor het aanwakkeren van het bewustzijn van het publiek en voor de instandhouding van het sociale aspect van de bioscoopervaring;
32. vraagt de Commissie om een wijziging van het bonussysteem voor het gelijktijdig uitbrengen van producties in zalen en via video on demand (VOD);
33. pleit ervoor beoordelaars instrumenten te bieden waarin rekening wordt gehouden met de specifieke kenmerken van de steunregelingen van elk land, om gelijke voorwaarden te waarborgen in MEDIA;

Donderdag 2 maart 2017

34. verzoekt de Commissie het maximaal financieringsbedrag voor Europese videogames op te trekken om rekening te houden met de hoge en stijgende productiekosten ervan; benadrukt bovendien dat het subsidiabiliteitscriterium met betrekking tot de uitsluitend narratieve aard van een videogame moet worden herzien om het bereik te vergroten, zodat ook projecten met een transnationaal distributiepotentieel (sportgames, sandboxgames, enz.) in aanmerking komen, en dat „gameplay” moet worden toegevoegd aan de evaluatiecriteria voor projecten om duidelijk te maken dat dit aspect een centraal element vormt in het succes van een product;

Subprogramma Cultuur

35. verzoekt de Commissie een beter evenwicht te zoeken tussen de economische dimensie en de intrinsieke waarde van kunst en cultuur an sich, en de aandacht meer te richten op artiesten en ontwerpers;

36. pleit ervoor dat in Europese samenwerkingsprojecten rekening wordt gehouden met innovatie, mobiliteit en verlengde coproducties;

37. vraagt de Commissie mogelijke maatregelen in te voeren om de wanverhouding tussen het aantal begunstigden en het aantal aanvragen binnen de perken te houden, onder meer door het optrekken van de begroting voor het subprogramma Cultuur, door een betere vertegenwoordiging van alle culturele en creatieve sectoren en door een betere ondersteuning van kleinschaligere projecten;

38. wijst op het belang van vertalingen voor de bevordering van het erfgoed van taalkundige diversiteit en pleit ervoor dat projecten voor literaire vertaling ook betrekking hebben op het aanprijzen van boeken en van lezen en op steun voor deelname aan boekenbeurzen, onder meer door een jaarlijkse Europese boekenbeurs te overwegen om de verspreiding van boeken te vergroten, Europese literaire uitwisselingen te bevorderen, diverse nationale literatuur voor te stellen en te zorgen voor toegang tot geletterdheid voor iedereen, met inbegrip van personen met een handicap;

39. is blij met de oprichting van „hubs” (Europese platformprojecten) om opkomende artiesten en ontwerpers te ondersteunen en in staat te stellen ideeën uit te wisselen en samen te werken;

40. stelt met klem dat stabiele en in hoge mate representatieve Europese culturele netwerken van fundamenteel belang zijn voor de zichtbaarheid van cultuur en artistieke activiteiten, binnen Europa en met derde landen, aangezien deze netwerken vaak als eerste samenwerkingen aangaan op nieuwe domeinen, in nieuwe sectoren of landen; is van mening dat hun rol als coördinatoren van activiteiten en bevorderaars van cultuur en creativiteit voor volledige artistieke domeinen moet worden ondersteund met operationele subsidies; is van mening er dat in dit opzicht op voorhand duidelijke en transparante selectiecriteria moeten worden vastgesteld;

41. verzoekt de Commissie en het EACEA het subprogramma Cultuur de gelegenheid te bieden zichzelf naar de buitenwereld toe voor te stellen en gestructureerde bijeenkomsten te organiseren met actoren in de sector;

42. pleit ervoor dat de Europese theaterprijs opnieuw wordt ingevoerd en passende middelen krijgt toegewezen;

43. onderstreept het succes en het belang van de actie Culturele Hoofdstad van Europa, gebaseerd op de dynamiek van steden en regio's die betrokken zijn bij het proces, waardoor uit het label en de nog steeds erg bescheiden financiële bijdrage van de EU echt voordeel wordt gehaald voor verdere financiering en activiteiten, tot ver voorbij het huidige jaar;

44. is ingenomen met de komende uitbreiding van de actie Culturele Hoofdstad van Europa vanaf 2020 naar kandidaat-lidstaten en EVA-landen en pleit voor een betere verspreiding van deze ervaring binnen de EU en daarbuiten;

45. pleit ervoor dat het Europees erfgoedlabel meer zichtbaarheid krijgt en benadrukt hoe belangrijk de (materiële en immateriële) sites in kwestie zijn voor de Europese identiteit en voor de bevordering van een gedeeld gevoel tot Europa te behoren, alsook om aan de EU te bouwen en te leren over divers erfgoed voor een betere toekomst;

46. pleit ervoor dat er maatregelen worden genomen om de initiatieven in het kader van het Europees Jaar van het cultureel erfgoed in 2018 te coördineren en voldoende te ondersteunen met behulp van Creatief Europa, te beginnen met het voorbereidende jaar 2017, zij het via een specifieke lijn in de begroting en niet door middelen te gebruiken die zijn toegewezen aan het subprogramma Cultuur, zoals voorgesteld door de Commissie;

Donderdag 2 maart 2017

47. vraagt de Commissie na te denken over manieren om de toegang van in kunst bedreven vluchtelingen tot het programma Creatief Europa te vergemakkelijken;

Sectoroverschrijdend onderdeel

48. spoort de Commissie aan het potentieel van het onderdeel uit te werken en ten volle te benutten om de doelstellingen ervan te bereiken, zoals vastgesteld in de verordening, met name de bevordering van transnationale en sectoroverschrijdende samenwerking;

49. pleit voor de invoering van drie nieuwe steunmaatregelen in het kader van dit onderdeel: a) Creatief Europa Mundus voor transnationale samenwerking, b) sociale inclusie en c) innovatieve cross-over- en sectoroverschrijdende projecten;

50. vraagt de Commissie te streven naar een geografisch en sectoraal evenwicht in de garantiefaciliteit om ervoor te zorgen dat kleinschalige organisaties en initiatieven en projecten vanuit de basis uit alle lidstaten gelijke toegang krijgen, om de effecten op met name kleine culturele ondernemingen, culturele bemiddelaars en netwerkers te beoordelen, en om na te gaan wat er mogelijk is op het gebied van synergieën met EFSI en andere programma's, in het bijzonder Cosme, zodat wordt gewaarborgd dat de garantiefaciliteit zo efficiënt mogelijk wordt gebruikt om de culturele en creatieve sector te helpen;

51. kijkt uit naar de eerste resultaten van de in 2016 gelanceerde financiële garantiefaciliteit; verwacht dat dit nieuwe marktinstrument, dat de toegang van kmo's en micro-ondernemingen tot leningen moet vergemakkelijken, zal helpen om culturele en creatieve projecten, die afkomstig zijn uit sectoren die 4,4 % van het bbp en 3,8 % van de beroepsbevolking van de EU vertegenwoordigen, op te schalen zodat zij hun volledige potentieel als veelbelovende bron van groei en banen en als drijvende kracht voor concurrentievermogen, culturele diversiteit en grensoverschrijdende samenwerking verwezenlijken; betreurt echter ten zeerste dat de faciliteit enkel functioneel werkzaam zal zijn in landen waar reeds een gelijkaardig instrument bestaat;

52. is verheugd over de maatregelen die de Commissie en het EACEA hebben genomen om voor opleiding te zorgen en de vaardigheden gelijk te trekken in alle Creatief Europa-desks en pleit ervoor dat deze inspanningen worden voortgezet;

53. verzoekt de Commissie en het EACEA de communicatie en de uitwisseling van gegevens met Creatief Europa-desks over lopende besluitvormingsprocessen te verbeteren, onder meer over de financiële instrumenten en over nieuwe sectoroverschrijdende initiatieven; beveelt de Commissie aan om met het oog op een betere tenuitvoerlegging van het programma rekening te houden met de deskundigheid van Creatief Europa-desks upstream en downstream de selectieprocedure en om de door de Creatief Europa-desks uitgewerkte instrumenten en documentatie online beschikbaar te maken als voorbeelden van goede praktijken; onderstreept dat er beter moet worden samengewerkt tussen Creatief Europa-desks, opdat ze doeltreffender zouden worden als adviserende instanties voor de aanvragers in hun land; wijst erop dat de vertrouwelijke uitwisseling van beoordelingsverslagen, ook de negatieve, kan helpen om hun capaciteit te verbeteren en verzoekt de Commissie de transparantie van de beoordelingen en de selectieprocedures te vergroten;

Aanbevelingen voor toekomstige generaties van het programma

54. pleit ervoor dat Creatief Europa gedurende de periode 2021-2018 wordt voortgezet, herzien en verbeterd, als een programma waarvan alle culturele en creatieve sectoren deel uitmaken, met nadruk op hoogwaardige projecten, met dezelfde waarde en prioriteiten, met twee subprogramma's en een sectoroverschrijdend onderdeel die betrekking hebben op scholing, publieksontwikkeling, markttoegang, sociale inclusie, samenwerking, sectoroverschrijdende en cross-overprojecten en „peer learning”, alsook op communicatie, studies, steun op maat van de culturele en creatieve sector, een garantiefaciliteit en ondersteuning van Creatief Europa-desks;

55. is in het licht van de aanzienlijke instroom van migranten en vluchtelingen in de EU van de afgelopen jaren erg blij met de groeiende interculturele dimensie van het programma, die hopelijk vanaf 2017 zal leiden tot meer projecten die culturele diversiteit en interculturele dialoog stimuleren en meertaligheid bevorderen; benadrukt dat dit als een regulier programma-onderdeel ondersteund moet worden, aangezien culturele integratie de komende jaren naar verwachting in vele lidstaten een uitdaging zal blijven;

Donderdag 2 maart 2017

56. pleit ervoor dat in de rechtsgrond voor het volgende programma de bevordering van culturele en artistieke kwaliteit en de intrinsieke waarde van cultuur expliciet worden opgenomen in de doelstellingen van het programma en van de subprogramma's, alsook in de selectie- en beoordelingscriteria;

57. verzoekt de Commissie om bij de herziening van het subprogramma MEDIA na te gaan of de gegeven steun niet efficiënter kan worden gemaakt door voor de programmaonderdelen met betrekking tot productie, festivals, bioscopen en verspreiding kleinere projecten aan te wijzen;

58. dringt er bij de Commissie op aan een proactieve benadering te hanteren voor de toelating van nieuwe landen tot het programma, met een bijzondere status voor zuidelijke en oostelijke Europese buurlanden;

59. stelt vast dat Europese coproducties voor films van cruciaal belang zijn om te waarborgen dat onze producten voldoende concurrerend zijn en om marktproblemen het hoofd te kunnen bieden, en pleit ervoor dat ze verder worden ontwikkeld met behulp van methoden en middelen die in verhouding zijn, onder meer door samenwerking met Europese vlaggenschipinstellingen in de sector, zoals Eurimages;

60. verzoekt de Commissie na te gaan of het gezien de grote verscheidenheid van de creatieve sectoren zinnig zou zijn om een Europese waarnemingspost voor cultuur en creativiteit op te richten naar het voorbeeld van het Europees Waarnemingscentrum voor de audiovisuele sector, met normen die te vergelijken zijn met die van dit waarnemingscentrum, en verzoekt in dat geval kwalitatieve criteria uit te werken die afgestemd zijn op de specifieke aard van de sectoren;

o

o o

61. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, alsmede aan het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0063

Uitvoering van het programma „Europa voor de burger”

Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over de tenuitvoerlegging van Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad van 14 april 2014 tot vaststelling van het programma „Europa voor de burger” voor de periode 2014-2020 (2015/2329(INI))

(2018/C 263/04)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 10 en 11 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU), waarin wordt bepaald dat „iedere burger [...] het recht [heeft] aan het democratisch bestel van de Unie deel te nemen”, alsmede dat „de instellingen [...] de burgers en de representatieve organisaties langs passende wegen de mogelijkheid [bieden] hun mening over alle onderdelen van het optreden van de Unie kenbaar te maken en daarover in het openbaar in discussie te treden” en dat zij „een open, transparante en regelmatige dialoog met representatieve organisaties en met het maatschappelijk middenveld voeren”,
 - gezien Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie,
 - gezien Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
 - gezien Verordening (EU) nr. 390/2014 van de Raad van 14 april 2014 tot vaststelling van het programma „Europa voor de burger” voor de periode 2014-2020 ⁽¹⁾,
 - gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over de rol van interculturele dialoog, culturele diversiteit en onderwijs bij het uitdragen van de fundamentele waarden van de EU ⁽²⁾,
 - gezien het verslag van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's over de uitvoering, de resultaten en de algehele beoordeling over het programma „Europa voor de burger” 2007-2013 (COM(2015)0652),
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement alsmede artikel 1, lid 1, onder e), van en bijlage 3 bij het besluit van de Conferentie van voorzitters van 12 december 2002 inzake de procedure voor het verlenen van toestemming voor de opstelling van initiatiefverslagen,
 - gezien het verslag van de Commissie cultuur en onderwijs en de adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie constitutionele zaken (A8-0017/2017),
- A. overwegende dat het programma Europa voor de burger een uniek en uiterst symbolisch programma is, omdat het een oefening in het luisteren naar het maatschappelijk debat is, omdat het kritisch denken over het Europese project, de geschiedenis ervan en de geschiedenis van de bewegingen en ideeën die het project hebben bevorderd, stimuleert, en omdat het bijdraagt tot een betere kennis van het Europese besluitvormingsproces, door de voorwaarden voor civiele en democratische participatie op Unieniveau te verbeteren;
- B. overwegende dat het programma Europa voor de burger tot doel heeft het gevoel van Europees burgerschap en verbondenheid te versterken, solidariteit, wederzijds respect en verdraagzaamheid te vergroten, een beter begrip van de EU, haar oorsprong en haar ontwikkeling, haar waarden, haar instellingen en haar bevoegdheden te bevorderen, en een actieve dialoog tussen EU-burgers te stimuleren; overwegende dat de activiteiten in het kader van het programma gezien kunnen worden als onderdeel van een informele vorm van een leven lang leren inzake burgerschap;
- C. overwegende dat de campagne „Eén euro per burger” voor het programma Europa voor de burger tot doel heeft een sterke symbolische boodschap te sturen over het luisteren naar de stemmen van burgers in Europa;

⁽¹⁾ PB L 115 van 17.4.2014, blz. 3.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0005.

Donderdag 2 maart 2017

- D. overwegende dat de opkomst van het euroscepticisme — dat weerspiegeld wordt in anti-Europese krachten die het bestaan van het Europese project in vraag stellen, en dat onlangs in een stemming ten gunste van de brexit resulteerde — aantoont dat dergelijke programma's belangrijk zijn, dat de ontwikkeling van een gedeeld gevoel van Europese identiteit gestimuleerd moet worden, dat reflectie nodig is over de oorzaken van het verlies aan geloofwaardigheid van de Europese Unie, dat burgerparticipatie moet worden aangemoedigd, dat een grondig debat over Europese waarden moet worden gelanceerd, waarbij het volledige maatschappelijke middenveld en de instellingen zelf betrokken moeten worden, en dat een opleidingscampagne over de werking van de EU-instellingen nodig is, waarin benadrukt wordt welke mogelijkheden ontstaan zijn door deel uit te maken van de EU;
- E. overwegende dat er voorafgaand aan de toetreding van een land tot de Europese Unie een grondige, holistische voorbereiding nodig is met betrekking tot thema's als herdenken, zich verzoenen met het verleden en zorgen voor een actieve participatie van burgers in het gemeenschapsleven in het betreffende land;
- F. overwegende dat de EU-instellingen, op grond van artikel 11 van het VEU, burgers en representatieve organisaties de mogelijkheid moeten bieden om in het openbaar te discussiëren over hun mening met betrekking tot alle onderdelen van het optreden van de Unie; overwegende dat deze bepaling ook inhoudt dat de EU-instellingen de plicht hebben een open, transparante en regelmatige dialoog met het maatschappelijk middenveld te houden, en de Commissie de plicht heeft brede raadplegingen met betrokken partijen te houden;
- G. overwegende dat in artikel 20 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) de fundamentele status van het burgerschap van de Unie is bepaald, alsook de rechten die daaraan verbonden zijn, en overwegende dat een beter begrip van de EU en haar waarden een belangrijke voorwaarde is om burgers in staat te stellen deze rechten ten volle te benutten;
- H. overwegende dat actief burgerschap, opleidingen in burgerschap en interculturele dialoog cruciaal zijn om open, inclusieve en weerbare gemeenschappen te bouwen;
- I. overwegende dat het huidige programma gestoeld is op artikel 352 van het VWEU, waardoor het Parlement zijn standpunt enkel kan uitdrukken via de goedkeuringsprocedure, iets waartegen het Parlement zich uitdrukkelijk verzette toen de Commissie het voorstel indiende aangezien het zwaar in tegenspraak is met de democratische aard van het programma;
- J. overwegende dat de evaluatie achteraf, die door de Commissie werd uitgevoerd, de relevantie van de programma-doelstellingen bewijst, alsook het feit dat het programma, doordat het in reikwijdte, doelstellingen, activiteiten en doelgroep van andere programma's verschilt, initiatieven mogelijk maakt die nergens anders financiering krijgen;
- K. overwegende dat door de besparingen ten gevolge van de onderhandelingen over het meerjarig financieel kader (MFK) 2014-2020 de financiële enveloppe voor het programma Europa voor de burger met ongeveer 29,5 miljoen EUR werd verminderd, en overwegende dat de beperkte financiële enveloppe van 185,47 miljoen EUR voor het programma slechts 0,0171 % van het MFK bedraagt;
- L. overwegende dat vastgesteld is dat de lidstaten deze projecten steeds minder cofinancieren en dat de lokale autoriteiten moeilijkheden ondervinden met betrekking tot Europese projecten met een hoog cofinancieringspercentage;
- M. overwegende dat de inkrimping van de financiële enveloppe ervoor zorgde dat in 2014 ongeveer 25 % minder projecten gefinancierd konden worden dan in het vorige programma;
- N. overwegende dat niet-formeel en informeel leren, evenals vrijwilligerswerk, sport, kunst en cultuur vele mogelijkheden bieden voor opleidingen in burgerschap en actief burgerschap;
- O. overwegende dat meer synergieën met andere programma's en verbeterde communicatie met andere DG's nodig zijn om overlappenden te beperken en de impact van het programma te vergroten;

Donderdag 2 maart 2017

- P. overwegende dat de bestaande internationale jumelages van steden en gemeenten (stedenbanden en stedennetwerken) bewezen hebben waardevol te zijn, omdat ze wederzijds begrip tussen burgers stimuleren en vriendschap en samenwerking bevorderen;

Belangrijkste conclusies

1. benadrukt dat de beschikbare financiering (in totaal 185,47 miljoen EUR) voor het enige programma dat volledig gewijd is aan Europees burgerschap, namelijk Europa voor de burger, te verwaarlozen is in vergelijking met andere onderwijs- en cultuurprogramma's, zoals Creatief Europa (1,46 miljard EUR) en Erasmus+ (14,7 miljard EUR), met als gevolg dat aanvragers ontgoocheld moeten worden;
2. is ingenomen met het feit dat in de eerste twee jaar van de nieuwe financieringscyclus het programma Europa voor de burger, dat de kloof tussen de EU-instellingen en de Europese burgers moet dichten, goed lijkt te functioneren, met een toenemend aantal aanvragers, een hoge projectkwaliteit en een vlotte tenuitvoerlegging;
3. erkent dat het belangrijkste obstakel voor een succesvolle tenuitvoerlegging van het programma de ontoereikende financiële toewijzing is en betreurt ten eerste de inkrimping met 13,7 % in het MFK 2014-2020, waardoor het aantal projecten dat gefinancierd kan worden dramatisch gedaald is en dus niet aan de grote vraag kan worden voldaan, wat leidt tot frustratie bij kandidaten met waardevolle projecten;
4. merkt op dat, als gevolg van de budgettaire beperkingen, het totale aantal gefinancierde projecten te klein is om de ambitieuze doelstellingen van het programma te halen, en dat slechts ongeveer 6 % van de projecten voor Europees gedenken en projecten van maatschappelijke organisaties in 2015 gefinancierd kon worden, wat erg laag is in vergelijking met de programmaresultaten van Creatief Europa voor datzelfde jaar (19,64 % voor Cultuur en 45,6 % voor Media); merkt op dat de financiering voor deze twee onderdelen van het programma Europa voor de burger aanzienlijk verhoogd moet worden, in overeenstemming met de ambities van het programma;
5. erkent het succes van de stedenbandenprojecten in de hele EU en verzoekt de lidstaten deze regeling aan te prijzen in hun gemeenten en samenwerking te bevorderen;
6. verwelkomt de nieuwsbrief van Europa voor de burger en de database van gefinancierde projecten, die door de Commissie gelanceerd werd;
7. benadrukt dat de nationale contactpunten van Europa voor de burger een belangrijke rol hebben bij het vergroten van het bewustzijn en het verstrekken van ondersteuning en richtsnoeren aan potentiële aanvragers (met name aanvragers uit specifieke landen die voor de eerste keer een aanvraag doen), evenals de Europese en nationale verenigingen van plaatselijke en regionale regeringsinstanties en maatschappelijke organisaties;
8. verwelkomt de multidisciplinaire aanpak van het programma, de duidelijke en eenvoudige aanvraagformulieren en verslagleggingsvereisten en de nadruk op specifieke activiteiten;
9. verneemt met instemming dat de prioriteiten voor beide onderdelen van het programma, „Europees gedenken” en „Democratische betrokkenheid en burgerparticipatie”, die voorheen jaarlijks gewijzigd werden, nu meerjarig zijn geworden en dus voor de resterende periode van het programma van toepassing zullen zijn (2016-2020);
10. erkent dat de impact van het programma in verhouding hoog is, wat wordt aangetoond door het feit dat in 2015 naar schatting 1 100 000 deelnemers betrokken waren bij de 408 geselecteerde projecten; meent ook dat het hoge aantal aanvragen — 2 087 in 2014 en 2 791 in 2015 — en de kwaliteit van de projecten wijzen op een grote interesse in het programma en op de behoefte om meer financiële en personeelsmiddelen toe te kennen aan het programma, met als doel het aantal ondersteunde projecten te vergroten;

Aanbevelingen

Juridische aspecten van de tenuitvoerlegging

11. pleit ervoor dat de volgende generatie van het programma Europa voor de burger een rechtsgrond krijgt waardoor het Parlement als medewetgever volgens de gewone wetgevingsprocedure betrokken kan worden bij de vaststelling van het programma, op gelijke voet met de Raad; moedigt de Commissie aan om na te denken over mogelijke oplossingen om deze doelstelling te bereiken;

Donderdag 2 maart 2017

Financieel aspect van de tenuitvoerlegging

12. stelt vast dat projecten met een hoge kwaliteit, zoals projecten voor Europees gedenken en projecten van maatschappelijke organisaties (6 % selectiekans, in tegenstelling tot 19,64 % voor cultuur en 45,6 % voor media in het programma Creatief Europa), afgewezen werden wegens onvoldoende financiering in het programma Europa voor de burger; is van oordeel dat een aanzienlijke verhoging van de huidige begroting nodig is om het selectiepercentage te vergroten, gezien de beslissende rol van dit programma voor de deelname van burgers aan het democratische leven van de Unie; roept daarom de Commissie, de Raad en de lidstaten op om in het volgende MFK een totale financiële enveloppe van ongeveer 500 miljoen EUR te overwegen voor het programma Europa voor de burger, wat neerkomt op slechts 1 EUR per burger;

13. erkent de gemeenschappelijke doelstelling van en de potentiële synergieën tussen het Europees burgerinitiatief en het programma Europa voor de burger om burgers in staat te stellen rechtstreeks deel te nemen aan de ontwikkeling van EU-beleidsmaatregelen; roept de Commissie evenwel op om ervoor te zorgen dat het Europees burgerinitiatief niet gefinancierd wordt uit de beperkte begroting van het programma Europa voor de burger, zoals momenteel het geval is, en spoort de lidstaten aan tot meer betrokkenheid bij de financiële ondersteuning van beide programma's;

14. merkt op dat in het systeem van forfaitaire of vaste betalingen rekening moet worden gehouden met de prijsverschillen in de EU en de uiteenlopende kosten van levensonderhoud in de lidstaten; raadt aan om dit stelsel en de vermindering van de prefinanciering fundamenteel te herzien, teneinde de duurzaamheid van de gefinancierde projecten te verzekeren, meer ondersteuning te bieden voor samenwerking tussen plaatselijke overheden of organisaties op grotere afstand, en in het bijzonder de betrokkenheid van kleinere organisaties met een beperkte financiële capaciteit en deelnemers met bijzondere behoeften mogelijk te maken;

15. verzoekt de Commissie en het Uitvoerend Agentschap onderwijs, audiovisuele media en cultuur (EACEA) om regelmatig te bepalen wat de impact is van een aantal begrotingsmaatregelen op aanvragers en mogelijk in aanmerking komende aanvragers; vraagt hun met name te onderzoeken of sommige soorten organisaties en bepaalde lidstaten mogelijk benadeeld werden of worden door het lagere percentage prefinanciering (van 50 % tot 40 % voor projecten en van 80 % tot 50 % voor exploitatiesubsidies en nationale contactpunten) dat in 2015 vanwege een acuut tekort aan betalingskredieten toegepast is, evenals de behoefte aan medefinanciering en de toepassing van dezelfde parameters ongeacht de werkelijke kosten voor levensonderhoud en een afgelegen ligging; pleit er bovendien voor dat zij aanvullende strategieën ontwikkelen om de Europese instellingen dichterbij de burgers te brengen en de burgers beter te informeren over diverse EU-beleidsmaatregelen;

16. merkt op dat nog een parameter opgenomen moet worden in het systeem van forfaitaire of vaste betalingen, zodat personen met bijzondere behoeften efficiënt geholpen kunnen worden, aangezien veel meer personeel en, in vele gevallen, aanvullende maatregelen nodig zijn, die hogere kosten met zich meebrengen, om personen met een handicap in staat te stellen tot participatie;

17. benadrukt dat exploitatiesubsidies de onafhankelijkheid van de begunstigden (zoals denktanks) waarborgen en planning op lange termijn mogelijk maken, zodat in een bepaalde visie passende activiteiten en expertise ontwikkeld kunnen worden; raadt aan specifieke criteria, indicatoren en jaarlijkse rapportering te gebruiken om vooruitgang bij het bereiken van de doelstellingen te monitoren en te verzekeren dat deze financieringsstelsels er niet toe leiden dat de begunstigde afhankelijk van de Commissie wordt;

18. roept de Commissie en het EACEA op om publiek verantwoording af te leggen voor de uitgaven voor horizontale acties onder de derde pijler (valorisatieacties) voor analyse, verspreiding en gebruik van de projectresultaten;

19. verzoekt de Commissie en het EACEA om in het tussentijdse evaluatieverslag, dat uiterlijk 31 december 2017 moet worden ingediend, een grondige beoordeling op te nemen over de financiële en budgettaire uitvoering van het programma en lering te trekken uit deze beoordeling, teneinde in het volgende meerjarig financieel kader de toekomstige doelen van het programma te herdefiniëren en de budgettaire vereisten aan te passen;

Coördinatie en communicatie

20. roept de Commissie op om alle nuttige informatie met betrekking tot het programma Europa voor de burger te verzamelen (programmagids, prioriteiten, oproepen tot het indienen van voorstellen, lopende en afgelopen projecten, resultaten en opgedane ervaring, nieuwsbrief), samen met alle programma's, acties, subsidies en structuurfondsen die onder de koepel van Europees burgerschap vallen (bijvoorbeeld het Europees burgerinitiatief en het Europees vrijwilligerswerk), in één enkel gebruiksvriendelijk communicatieportaal (onlineplatform met éénloketsysteem); raadt aan dit platform als

Donderdag 2 maart 2017

openbaar register met de contactgegevens van de begunstigden te gebruiken, en als een instrument om toegang tot de projectbeschrijvingen te krijgen en partners in andere landen te zoeken;

21. benadrukt dat afgewezen aanvragen naar behoren moeten worden beantwoord, met opgave van de redenen voor de afwijzing, met name wanneer de entiteit die de aanvraag heeft ingediend om uitleg vraagt; stelt voor te overwegen om waar mogelijk prioritaire zaken te distilleren uit gelijkaardige afgewezen aanvragen;

22. wijst erop dat bepaalde doelstellingen van het programma Europa voor de burger nauw verwant of complementair zijn met de uitgangspunten van het Europees burgerinitiatief, vooral wat betreft de ambitie om de burger te betrekken bij de EU; vindt dat daarom moet worden geprobeerd een gemeenschappelijke benadering te hanteren voor de uitwerking van EU-beleid inzake burgerparticipatie en participerende democratie, ondersteund door een samenhangende communicatiestrategie om alle Commissieprogramma's die verband houden met Europees burgerschap onder eenzelfde noemer te brengen, eventueel door rechtstreekse ervaringen en betrokkenheid vanuit de basis naar waarde te schatten en naar een hoger niveau te tillen;

23. onderstreept dat er een open lijst van potentiële partners in elke lidstaat moet worden opgesteld om partnerschappen mogelijk te maken tussen al wie toegang wil krijgen tot het programma Europa voor de burger;

24. raadt aan een onlineplatform op te zetten voor de belangrijkste organisaties die actief zijn op het gebied van burgerschap en die begunstigden van het programma zijn, teneinde goede praktijken samen te brengen, de capaciteit te versterken en de zichtbaarheid van afgelopen projecten te vergroten;

25. roept de Commissie op om het programma meer zichtbaarheid te geven en meer publiek bewustzijn te creëren over de doelstellingen ervan door een interactieve communicatiestrategie voor Europees burgerschap te implementeren via sociale netwerken, reclamespots op radio en TV en reclameborden, door de lokale betrokkenheid te vergroten en de nationale contactpunten hierbij een actieve rol toe te kennen, door de inhoud regelmatig te updaten en de strategie te richten op nieuwe doelgroepen in deelnemende landen, vooral die landen waar het deelnamepercentage lager is, en op jongeren, personen met een handicap en kwetsbare personen;

26. is van oordeel dat het programma ook moet dienen om de reeds bestaande kanalen voor rechtstreekse participatie in de Europese Unie onder de aandacht te brengen, zoals het Europees burgerinitiatief, burgerfora en openbare raadplegingen, teneinde het publiek meer bewust te maken van de mogelijkheden voor rechtstreekse participatie binnen het institutionele kader van de EU;

27. vraagt de landen die nog geen nationaal contactpunt hebben aangeduid om dit te doen; raadt aan om de coördinatie en de synergie tussen deze landen, de lidstaten en de Commissie te versterken;

28. erkent dat het halen van de huidige ambitieuze doelstellingen met de beperkte beschikbare financiering de grootste uitdaging vormt; benadrukt het belang van de lidstaten, regio's en lokale regeringen om het programma doeltreffender en populairder te maken, onder meer door het potentieel van nationale contactpunten te vergroten door uitwisseling van gegevens met andere actoren die verantwoordelijk zijn voor soortgelijke projecten, bijvoorbeeld Erasmus+ en Creatief Europa; spoort het EACEA aan om waar mogelijk synergieën tussen EU-programma's zoals Creatief Europa, Erasmus+ en het Europees Sociaal Fonds te faciliteren en te bevorderen om de impact te vergroten;

29. roept de Commissie op om haar inspanningen voor administratieve vereenvoudiging verder te intensiveren, aangezien de formele vereisten soms een belemmering blijken te zijn voor zeer kleine organisaties, die niet om bureaucratische redenen gediscrimineerd zouden mogen worden;

30. raadt aan om de fondsen voor communicatie niet te gebruiken voor institutionele communicatie over de prioriteiten van de Unie, zoals bepaald is in artikel 12 van het huidige programma, maar wel om het programma zelf te promoten in de deelnemende landen, vooral die landen waar het deelnamepercentage lager is;

Focus en doelstellingen van het programma

31. raadt aan om in de volgende generatie van het programma bij het vaststellen van de prioriteiten de meerjarige aanpak te formaliseren en de synergieën tussen de onderdelen en componenten van het programma te vergroten; benadrukt dat wijzigingen aan de structuur van het programma zodanig moeten zijn dat de kans op verwarring bij de eindgebruikers, wat tot een verminderde impact zou leiden, beperkt wordt;

Donnerdag 2 maart 2017

32. verwelkomt de sterke nadruk op burgers en maatschappelijke aspecten van de EU, omdat dit de EU-instellingen in staat stelt tot rechtstreekse interactie met het lokale maatschappelijke middenveld; benadrukt binnen de prioriteiten van het programma het belang van projecten gericht op de huidige uitdagingen voor Europa, bijvoorbeeld diversiteit, migratie, vluchtelingen, het voorkomen van radicalisering, het stimuleren van sociale inclusie, interculturele dialoog, het bestrijden van financiële problemen en het identificeren van een gemeenschappelijk Europees cultureel erfgoed; nodigt de Commissie en de lidstaten uit om de samenhang tussen de prioriteiten van het programma en de beleidsmaatregelen inzake Europees burgerschap alsook het dagelijkse leven van Europese burgers te versterken;

33. is van oordeel dat het programma een bredere groep deelnemers moet bereiken, de participatie van mensen met bijzondere behoeften moet waarborgen en de participatie van gemarginaliseerde en uit hun rechten ontzette mensen, bijvoorbeeld migranten, vluchtelingen en asielzoekers, moet stimuleren;

34. is van oordeel dat het programma, waar mogelijk, moet voortbouwen op bestaande succesvolle initiatieven op basisniveau zoals stedenjumelages;

35. benadrukt dat binnen het onderdeel „Europees gedenken” een Europese identiteit ontwikkeld moet worden, die gericht is op de toekomst en niet enkel op het verleden, die pluriform en transcultureel is en openstaat voor migratiestromen en invloeden uit de rest van de wereld, teneinde een gemeenschappelijke integratie te bereiken die gebaseerd is op Europese waarden en Europees seculier en geestelijk erfgoed; benadrukt dat ervoor gezorgd moet worden dat erfgoed en geschiedenis niet gebruikt worden als instrument om tweedracht te zaaien, maar als een kans om in te spelen op eigentijdse uitdagingen door middel van een voorzichtige interpretatie en vakkundige, gerichte onderwijsprogramma's; benadrukt het belang van het stimuleren van projecten waarbij meerdere generaties betrokken zijn, waardoor de uitwisseling van ervaringen tussen oudere en jongere generaties mogelijk wordt gemaakt;

36. benadrukt dat projecten moeten worden aangemoedigd waarin nieuwe vormen van discussie met burgers worden voorgesteld in een aantrekkelijke vorm en stijl en met een multidimensionale benadering;

37. stelt voor dat de Commissie jaarlijks een samenvattend verslag maakt met de belangrijkste voorstellen voor verbetering van het Europese project, geuit door de deelnemers van de projecten die in het kader van het programma Europa voor de burger gefinancierd worden;

38. benadrukt de behoefte om het programma uit te breiden met voorstellen over de deelname van burgers aan het democratische proces en aan de EU-besluitvorming, op een manier die bijdraagt tot het in staat stellen van de burgers om hun rechten te benutten, bijvoorbeeld via de implementatie van e-democratie; roept de Unie en haar lidstaten op om hiertoe maatregelen en beleid te ontwikkelen om overdraagbare vaardigheden op het gebied van kritisch en creatief denken, alsook digitale en mediageletterdheid, te versterken, inclusie en belangstelling onder hun burgers te vergroten, met name onder kinderen jongeren, zodat zij in staat zullen zijn geïnformeerde beslissingen te nemen en een positieve bijdrage te leveren aan democratische processen;

39. is van mening dat de deelname aan het programma van mensen uit landen die EU-lidmaatschap nastreven tot een beter wederzijds begrip leidt en aanleiding geeft tot een meer diepgaande samenwerking; pleit voor meer internationalisering van het programma, met name door alle landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (EFTA), van de Europese Economische Ruimte (EER) alsook toetredende landen en kandidaat-lidstaten uit te nodigen om de krachten te bundelen met EU-lidstaten bij het indienen van aanvragen voor projecten, en dringt aan op meer samenwerking tussen ngo's uit EU-lidstaten, uit landen van het Oostelijk en Zuidelijk Partnerschap en uit potentiële kandidaat-lidstaten om de EU dichterbij de burger te brengen; stelt voor de samenwerking op het gebied van Europese waarden tussen organisaties in de EU en in de buurlanden te bevorderen;

40. benadrukt de behoefte aan de ontwikkeling van stedenjumelages, waarbij aandacht moet worden besteed aan een veelvuldiger gebruik van het stelsel, de bevordering ervan en de resultaatgerichtheid, met inbegrip van de toewijzing van voldoende financiële middelen;

o

o o

41. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0064

Gemeenschappelijk handelsbeleid in de context van duurzaamheidsvereisten voor natuurlijke fauna

Resolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het gemeenschappelijk handelsbeleid van de EU in de context van duurzaamheidsvereisten voor natuurlijke fauna (2016/2054(INI))

(2018/C 263/05)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name de artikelen 191 en 207,
- gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, en met name artikel 21, lid 2,
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Handel voor iedereen — Naar een meer verantwoordelijk handels- en investeringsbeleid” (COM(2015)0497),
- gezien het EU-tekstvoorstel voor een hoofdstuk inzake handel en duurzame ontwikkeling in het trans-Atlantisch partnerschap voor handel en investeringen (TTIP), en met name de artikelen 10 en 16,
- gezien het einddocument van de VN-Top inzake duurzame ontwikkeling van 2015 getiteld „Transforming our World: the 2030 Agenda for Sustainable Development”, en met name de paragrafen 9 en 33, en doelstelling 15,
- gezien de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT), en met name artikel XX, onder a) en g),
- gezien het EU-actieplan tegen de illegale handel in wilde dieren en planten van 2016 (COM(2016)0087) (hierna genoemd het „Actieplan”),
- gezien de conclusies van de Raad van 20 juni 2016 over het EU-actieplan en de illegale handel in wilde dieren en planten,
- gezien Verordening (EG) nr. 338/97 van de Raad van 9 december 1996 inzake de bescherming van in het wild levende dier- en plantensoorten door controle op het desbetreffende handelsverkeer⁽¹⁾ en Richtlijn 2008/99/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 inzake de bescherming van het milieu door middel van het strafrecht⁽²⁾,
- gezien resolutie 69/314 van de Algemene Vergadering van de VN inzake de strijd tegen de illegale handel in wilde dieren en planten, en resolutie 1/3 van de Milieuvergadering van de VN over de illegale handel in wilde dieren en planten,
- gezien de conclusies van de 17e bijeenkomst van de Conferentie van de partijen (CoP 17) bij de CITES-overeenkomst in Johannesburg,
- gezien de conclusies van de in februari 2014 gehouden Conferentie van Londen over de illegale handel in wilde dieren en planten, en het overzicht van de vooruitgang van Kasane van maart 2015,
- gezien de resultaten van het World Conservation Congress 2016 van de Internationale Unie voor het behoud van de natuur en de natuurlijke hulpbronnen (IUCN) in Hawaï,
- gezien het VN-Verdrag tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad,
- gezien het Wereldprogramma voor wilde dieren en planten (GWP) van het Wereldmilieufonds van de Wereldbank,

⁽¹⁾ PB L 61 van 3.3.1997, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 328 van 6.12.2008, blz. 28.

Donderdag 2 maart 2017

- gezien het verslag inzake misdrijven wereldwijd betreffende wilde dieren en planten (World Wildlife Crime Report) uit 2016 van het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC),
 - gezien de verklaring van juni 2014 van de Internationale Douaneraad van de Werelddouaneorganisatie (WDO) over de illegale handel in wilde dieren en planten,
 - gezien de verklaring die in Buckingham Palace (Londen) is afgelegd door de adviesgroep Verenigd voor het vervoer van wilde dieren en planten (United for Wildlife Transport Taskforce) (hierna genoemd „Verklaring van Buckingham Palace”),
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie internationale handel (A8-0012/2017),
- A. overwegende dat de illegale handel in wilde dieren en planten wereldwijd nog nooit zo sterk is toegenomen, en dat in dit verband biologische crises ontstaan ten gevolge van de voortdurende illegale en niet-duurzame verwerving en het illegale en niet-duurzame in de handel brengen van dieren en planten wereldwijd;
 - B. overwegende dat het ongecontroleerde en overmatige gebruik van wilde dier- en plantensoorten op de vernietiging van hun habitats na de grootste bedreiging vormt voor hun voortbestaan in het wild;
 - C. overwegende dat de illegale handel in wilde dieren en planten volgens schattingen de op drie na winstgevendste criminele activiteit is, met een geschatte omzet van 20 miljard EUR;
 - D. overwegende dat de laatste ontwikkelingen duiden op een toenemende betrokkenheid van grootschalige criminele en georganiseerde netwerken die gebruik maken van steeds geavanceerdere methodes;
 - E. overwegende dat de illegale handel in wilde dieren en planten bijdraagt tot het aanwakkeren van conflicten, en terroristische netwerken ervan verdacht worden hun financiering onder andere te ontleenen aan de illegale handel in wilde dieren en planten, waar zij aanzienlijke winsten mee genereren;
 - F. overwegende dat de hiermee gepaard gaande problemen van corruptie en zwakke bestuursstructuren de bestaande zwakheden in de kaders voor de handel in wilde dieren en planten verergeren;
 - G. overwegende dat de Europese Unie momenteel een afzetmarkt is voor deze soorten, evenals een hub voor de doorvoer naar andere regio's en een gebied waaruit bepaalde soorten afkomstig zijn die illegaal worden verhandeld;
 - H. overwegende dat het waarborgen dat plattelandsgemeenschappen in de landen van oorsprong worden betrokken bij en de vruchten plukken van het behoud van wilde dieren en planten essentieel is voor het aanpakken van de onderliggende oorzaken van de illegale handel in wilde dieren en planten;
 - I. overwegende dat cybercriminaliteit met betrekking tot wilde dieren en planten een ernstig gevaar vormt voor bedreigde diersoorten, met inbegrip van olifanten, neushoorns, schubdieren, reptielen, amfibieën, vogels en giraffen;
 - J. overwegende dat een handelsbeleid dat gekoppeld is aan ontwikkelingssamenwerking een sterke drijvende kracht kan vormen achter economische groei in ontwikkelingslanden;
 - K. overwegende dat de toename in de illegale handel in talrijke flora- en faunasoorten leidt tot een verlies aan biodiversiteit en de aantasting van het ecosysteem, waarbij steeds meer soorten bedreigd raken of zelfs uitsterven;
 - L. overwegende dat duurzame handel in wilde dieren en planten van wezenlijk belang kan zijn voor bepaalde gemarginaliseerde gemeenschappen, die afhankelijk zijn van rechtskaders voor het behoud van lokale hulpbronnen en de bestrijding van armoede;

Tendensen, beginselen en algemene overwegingen

1. constateert met grote bezorgdheid dat de illegale handel in en de criminaliteit in verband met wilde dieren en planten recentelijk is toegenomen en dat als deze trend niet wordt gestopt en gekeerd de gevolgen voor het behoud van de biodiversiteit en de milieuduurzaamheid zeer ernstig en blijvend kunnen zijn;

Donderdag 2 maart 2017

2. merkt op dat de EU als partij bij vele mondiale verdragen voor de bescherming van het milieu, wettelijk verplicht is ervoor te zorgen dat haar beleid en internationale verdragen tot deze doelstelling bijdragen;
3. is van mening dat sterkere economische ontwikkeling door deelname aan wereldmarkten en het gebruik van natuurlijke hulpbronnen voor duurzame economische ontwikkeling elkaar niet uitsluiten, maar versterken;
4. ondersteunt dan ook ten sterkste een aanpak voor vraagstukken betreffende wilde dieren en planten waarbij niet alleen de milieubeschermingsdoelstellingen van de EU en haar handelspartners worden geëerbiedigd, maar waarbij eveneens duurzame en legale handelskaders tot stand kunnen worden gebracht die de positieve bijdrage van handelsbeleid aan duurzame ontwikkeling versterken;
5. benadrukt bezorgd dat de EU, samen met de VS, een belangrijke afzetmarkt en doorvoerroute blijft voor illegale producten op basis van wilde dieren en planten;
6. is ingenomen met het actieplan van de EU tegen de illegale handel in wilde dieren en planten, dat een cruciale rol zal spelen bij de bestrijding van de alarmerende toename van die uiterst lucratieve handel, die economieën en gemeenschappen destabiliseert die voor hun levensonderhoud van wilde dieren en planten afhankelijk zijn en de vrede en veiligheid van kwetsbare regio's van handelspartners van de EU in gevaar brengen door illegale routes te versterken;
7. is van mening dat alleen een geïntegreerde aanpak van criminaliteit in verband met wilde dieren en planten er uiteindelijk toe kan leiden dat de illegale handel een halt wordt toegeroepen, en dat de EU een voortrekkersrol moet spelen bij de inspanningen om niet alleen problemen aan de aanbodzijde, met inbegrip van ontwikkelingsvraagstukken in derde landen, aan te pakken, maar ook de vraag naar illegale producten op binnenlandse markten, met inbegrip van online platforms;

Internationale instellingen en regeringen

8. brengt in herinnering dat op grond van de WTO-regels, landen uitzonderingen mogen vaststellen op de in artikel XX, onder g), van de Algemene Overeenkomst betreffende tarieven en handel (GATT) opgenomen algemene regels, om uitputbare natuurlijke hulpbronnen te reglementeren en op de in artikel XX, onder a), opgenomen algemene regels om de openbare zeden te beschermen; merkt op dat de WTO-beroepsinstantie „uitputbare natuurlijke hulpbronnen” breed heeft geïnterpreteerd zodat hier ook levende soorten die vatbaar zouden kunnen zijn voor uitsterving onder vallen, en dat in WTO-jurisprudentie specifiek de opname van soorten in de bijlagen bij de Overeenkomst inzake de internationale handel in bedreigde in het wild levende dier- en plantensoorten (CITES) wordt genoemd als bewijs voor het feit dat deze uitputbaar zijn; merkt voorts op dat de WTO-beroepsinstantie „openbare zeden” breed heeft geïnterpreteerd zodat hieronder ook zorgen met betrekking tot de preventie van wreedheden jegens dieren vallen;
9. is ingenomen met de inspanningen van de EU binnen de WTO om schadelijke visserijsubsidies te beperken die het duurzame beheer van de visserij kunnen ondermijnen en het behoud van soorten zoals schildpadden, haaien, zeevogels en zeezoogdieren in gevaar kunnen brengen;
10. verklaart opnieuw veel waarde te hechten aan de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling van de VN en aan de uiteindelijke verwezenlijking van doelstelling 15, die een verbintenis omvat om een einde te maken aan stroperij en handel in beschermde dier- en plantensoorten, en om zowel de vraag- als de aanbodzijde van illegaal verhandelde producten aan te pakken;
11. is verheugd over de lopende werkzaamheden van het Internationaal Consortium ter bestrijding van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten, een initiatief waarbij het CITES, Interpol, het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding (UNODC), de Wereldbank en de Werelddouaneorganisatie (WDO) betrokken zijn;

Douane en onlinehandel

12. is verheugd over het INAMA-project van de WDO, waarmee wordt beoogd de mogelijkheden van douaneautoriteiten uit te breiden om de capaciteitsopbouw te verbeteren ter bestrijding van criminaliteit in verband met in het wild levende dieren en planten; roept op tot sterkere deelname van douaneautoriteiten aan handhavingsoperaties ter bestrijding van de illegale handel in wilde dieren en planten, en tot meer bewustmakingsactiviteiten met als doel de opleiding en het functioneren van douaneautoriteiten te verbeteren;

Donderdag 2 maart 2017

13. is van mening dat onlinecriminaliteit in verband met wilde dieren en planten een ernstig gevaar vormt voor bedreigde dieren, waaronder olifanten, neushoorns, amfibieën, reptielen en vogels, en dat regeringen, ondernemingen en non-gouvernementele organisaties moeten samenwerken om deze criminaliteit te bestrijden;

14. is van mening dat de douanedimensie verder moet worden versterkt binnen het actieplan van de Europese Unie, zowel als het gaat om de samenwerking met de partnerlanden als om een betere en doeltreffendere tenuitvoerlegging binnen de Unie; ziet de evaluatie van de Commissie van 2016 van de tenuitvoerlegging en handhaving van het huidige rechtskader van de EU derhalve met belangstelling tegemoet en verzoekt de Commissie in deze evaluatie tevens een beoordeling van de douaneprocedures op te nemen;

15. verzoekt de Commissie te onderzoeken in hoeverre de EU-wetgeving inzake de handel in wilde dieren en planten op uniforme wijze wordt toegepast in de verschillende lidstaten door de voor de controle verantwoordelijke douanebeambten;

16. verzoekt de Commissie en de lidstaten inspanningen te verrichten op het gebied van informatie-uitwisseling en capaciteitsopbouw, met inbegrip van specifieke opleidingen voor douanebeambten;

De rol van de particuliere sector en non-gouvernementele organisaties

17. benadrukt dat het van het grootste belang is dat de particuliere sector betrokken wordt bij de bestrijding van de handel in wilde dieren en planten, met inbegrip van online marktplaatsen en de sociale media;

18. spreekt zich uit voor werkbare oplossingen die, eenmaal opgenomen in de bestaande systemen voor toeleveringsketens en handelsbeheer, de particuliere sector in staat zullen stellen een daadwerkelijke partnerrol te vervullen bij regeringen en internationale organen bij het zorgen voor het verantwoordelijke beheer van de mondiale toeleveringsketens; benadrukt echter dat het gemeenschappelijke handelsbeleid bindende normen voor de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven moet bevorderen en de private sector moet begeleiden en ondersteunen met betrekking tot maatschappelijk verantwoorde praktijken; is van mening dat deze normen voor de sociale verantwoordelijkheid van bedrijven bijzonder belangrijk zijn binnen vervoersnetwerken;

19. is ingenomen met nieuwe benaderingen van nultolerantie waarbij deskundigen op het gebied van de handel in wilde dieren en planten en logistiekbedrijven met elkaar samenwerken; is van mening dat de Commissie zich moet bezinnen op de vraag hoe het best kan worden gewaarborgd dat risico's in verband met e-handel en online en offline reclame beter kunnen worden gedekt door het toepasselijke rechtskader;

20. is verheugd over de rol die non-gouvernementele organisaties en het maatschappelijk middenveld spelen in de strijd tegen de illegale handel in wilde dieren en planten, onder meer door bewustmaking en het verminderen van de vraag zowel in de EU als op het grondgebied van de derde landen waar deze wilde dieren en planten leven, maar ook via binnenlandse adviesgroepen waarin is voorzien in de vrijhandelsovereenkomsten van de EU om de tenuitvoerlegging van de bepalingen inzake handel en duurzame ontwikkeling te controleren;

21. is ingenomen met de op Buckingham Palace afgegeven verklaring van de United for Wildlife Transport Taskforce van maart 2016, die erop is gericht actoren uit de particuliere sector te betrekken bij het aanpakken van kwetsbaarheden op het gebied van vervoer en douaneprocedures die worden misbruikt door handelaren, en de uitwisseling van informatie te verbeteren binnen alle mondiale toeleveringsketens en handelsroutes;

22. verzoekt de Commissie en de lidstaten non-gouvernementele organisaties te betrekken bij het beperken van de illegale handel in en de vraag naar producten op basis van wilde dieren en planten en bij het veranderen van het consumentengedrag, door middel van campagnes gericht op bewustmaking van kwesties in verband met de uitdaging van het bestrijden van de illegale handel in wilde dieren en planten, met name in landen waar deze vraag hoger is;

EU-rechtskader en handelsovereenkomsten

23. is van mening dat in het bestaande binnenlandse rechtskader de belangrijkste uitdaging en prioriteit voor de EU-lidstaten in dit stadium bestaat in de tenuitvoerlegging van de bestaande regels; erkent echter dat aanvullende bepalingen, waarin rekening wordt gehouden met bestaande regels in andere landen, moeten worden bekeken om het in de handel of op de markt brengen, het vervoer en de aanschaf van wilde dieren en planten die illegaal zijn verhandeld of verkregen in derde

Donderdag 2 maart 2017

landen te verbieden, overeenkomstig het rechtskader van dat land; is van mening dat het huidige rechtskader eveneens onder de loep moet worden genomen teneinde de gevaren in verband met e-handel beter het hoofd te kunnen bieden;

24. steunt de benadering om bepalingen op te nemen in toekomstige handelsovereenkomsten van de EU die gericht zijn op het aanpakken van de illegale handel in wilde dieren en planten;

25. is verheugd over het voorstel van de Commissie voor een hoofdstuk inzake handel en duurzame ontwikkeling in TTIP, als onderdeel van haar lopende verbintenis inzake duurzame ontwikkeling; merkt op dat de VS hebben geprobeerd om in hun handelsovereenkomsten normen op te nemen betreffende handel in wilde dieren en planten, onder meer door visserijsubsidies te beperken; benadrukt dat krachtige bepalingen inzake de bescherming van wilde dieren en planten, inclusief bepalingen en verbintenissen voor een correcte tenuitvoerlegging van multilaterale milieuovereenkomsten, moeten worden opgenomen in alle toekomstige vrijhandelsovereenkomsten van de EU, als onderdeel van de hoofdstukken inzake handel en duurzame ontwikkeling;

26. is verheugd over de ambitieuzere EU-benadering van de bescherming van wilde dieren en planten in de vrijhandelsovereenkomst EU-Vietnam, waarin niet alleen verbintenissen voor de correcte tenuitvoerlegging en handhaving van multilaterale milieuovereenkomsten zoals CITES, het biodiversiteitsverdrag (CBD) en het walvisvangstverdrag (ICRW) zijn opgenomen, maar ook bepalingen met betrekking tot de opbouw van handelscapaciteiten, de uitwisseling van informatie en bewustmaking; dringt bij de EU en de lidstaten aan op de correcte tenuitvoerlegging van deze verbintenissen en bepalingen; is van mening dat deze verbintenissen afdwingbaar moeten zijn, teneinde de effectieve en voortdurende toepassing ervan te waarborgen, onder meer door te voorzien in een passende rol voor niet-gouvernementele en maatschappelijke organisaties;

27. ondersteunt de aanpak, zoals omschreven in de strategie „Handel voor iedereen”, bestaande uit de opname van corruptiebestrijdingsbepalingen in toekomstige handelsovereenkomsten, gezien het feit dat het bekend is dat corruptie bijdraagt aan de illegale handel in wilde dieren en planten, evenals de toezegging van de EU om handelsbeleid uit te voeren dat duurzame ontwikkeling bevordert, wat zal bijdragen tot het behalen van de mondiale doelstellingen die zijn overeengekomen als onderdeel van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling;

Aanbevelingen

28. ondersteunt een aanpak van het EU-handelsbeleid waarbij niet alleen prioriteit wordt verleend aan de bestrijding van de illegale handel in wilde dieren en planten, maar waarbij tevens in alle toekomstige overeenkomsten bepalingen worden opgenomen om deze handel te beperken en er uiteindelijk een einde aan te maken, in combinatie met robuuste en doeltreffende aanvullende maatregelen, met name met betrekking tot opleiding, preventie en het opleggen van sancties op het gebied van bosbeheer, gezondheid en douane;

29. onderstreept dat het EU-handelsbeleid op geen enkele wijze de EU of haar handelspartners ervan moet weerhouden besluiten te nemen die noodzakelijk zijn voor de bescherming van wilde dieren en planten en natuurlijke hulpbronnen, op voorwaarde dat dergelijke maatregelen legitieme openbare-beleidsdoelstellingen blijven dienen en niet tot arbitraire of ongerechtvaardigde discriminatie leiden;

30. is van mening dat er geen kant-en-klare oplossing voor mondiale duurzaamheid van wilde dieren en planten en de bestrijding van illegale handel bestaat; herinnert er in dit verband aan dat volledige flexibiliteit moet worden gewaarborgd en dat informatie, gegevens en beste praktijken moeten worden uitgewisseld, teneinde de dialoog te vergemakkelijken met het oog op een versterkte samenwerking, rekening houdend met de grensoverschrijdende aard van dit soort overtredingen;

31. beveelt aan dat de lidstaten beleidsoplossingen overwegen die het mogelijk maken om alle bestaande mazen in de wetgeving te dichten die het „witwassen” van illegaal verkregen producten op basis van wilde dieren en planten kunnen vergemakkelijken; beveelt daarnaast aan in dit verband uitvoerig toezicht uit te oefenen en op doeltreffende wijze gebruik te maken van de bestaande middelen en agentschappen om deze doelstelling te bereiken;

32. dringt er bij de EU en de lidstaten op aan om een mogelijk verbod op EU-niveau te overwegen op de handel in en de uitvoer of wederuitvoer van olifantivoor binnen en buiten de EU, met inbegrip van ivoor „van voor het verdrag”, op een wijze die volledig in overeenstemming is met de WTO-regels;

Donderdag 2 maart 2017

33. verzoekt om de toewijzing van voldoende middelen voor beleid en maatregelen ter verwezenlijking van de EU-doelstellingen voor de bestrijding van de illegale handel in wilde dieren en planten, met inbegrip van middelen voor derde landen voor capaciteitsopbouw, in het bijzonder voor douaneprocedures, autoriteiten, transparantie en goed bestuur;
34. verzoekt de Commissie en de lidstaten te blijven samenwerken met alle betrokken actoren om te zorgen voor een geïntegreerde benadering die niet alleen de bronnen van de illegale handel in wilde dieren en planten en producten op basis hiervan aanpakt, maar ook de vraag terugdringt en het bewustzijn op de vraagmarkten vergroot;
35. vraagt de lidstaten en de Commissie meer te doen om ervoor te zorgen dat de illegale criminele netwerken en syndicaten die actief zijn op het gebied van de illegale handel in wilde dieren en planten worden ontwricht, afgeschaft en vervolgd en vraagt de lidstaten ervoor te zorgen dat de straffen en vonnissen voor criminaliteit in verband met wilde dieren en planten evenredig en afschrikkend zijn en overeenstemmen met de verbintenissen, indien passend, zoals vastgesteld in het VN-Verdrag tegen grensoverschrijdende georganiseerde misdaad;
36. verzoekt de EU binnen het toepassingsgebied van het WTO-kader te onderzoeken hoe mondiale handels- en milieuregelingen elkaar beter kunnen ondersteunen, vooral ook in verband met lopende werkzaamheden ter versterking van de samenhang tussen WTO-regels en multilaterale milieuovereenkomsten, alsook in het licht van de handelsfacilitatie-overeenkomst;
37. is van oordeel dat moet worden onderzocht of de samenwerking tussen de WTO en CITES kan worden uitgebouwd, met name wat betreft technische bijstand en capaciteitsopbouw met betrekking tot handels- en milieuaangelegenheden ten behoeve van functionarissen uit ontwikkelingslanden; vraagt de Commissie dit te blijven evalueren als onderdeel van de besprekingen na de top van Nairobi en toekomstige aspecten die in overweging zullen worden genomen tijdens de volgende Ministeriële Conferentie in Buenos Aires in 2017;

o

o o

38. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de lidstaten, het CITES, het Bureau van de Verenigde Naties voor drugs- en misdaadbestrijding, de WDO, de WTO en Interpol.
-

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0065

Verantwoordelijk bezit en verzorging van paardachtigen

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over verantwoordelijk eigendom en verantwoordelijke verzorging van paardachtigen (2016/2078(INI))

(2018/C 263/06)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 39, 42 en 43 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) over de werking van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en het gemeenschappelijk visserijbeleid,
- gezien artikel 114 VWEU over de instelling en de werking van de interne markt,
- gezien Protocol nr. 2 over de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
- gezien artikel 168, lid 4, onder b), VWEU inzake maatregelen op veterinair en fytosanitair gebied die rechtstreeks gericht zijn op de bescherming van de volksgezondheid,
- gezien artikel 13 VWEU, dat bepaalt dat bij het formuleren en uitvoeren van het beleid van de Unie op het gebied van landbouw, visserij, vervoer, interne markt en onderzoek, technologische ontwikkeling en de ruimte, de Unie en de lidstaten ten volle rekening moeten houden met hetgeen vereist is voor het welzijn van dieren als wezens met gevoel, onder eerbiediging van de wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen en gebruiken van de lidstaten, met betrekking tot met name godsdienstige riten, culturele tradities en regionaal erfgoed,
- gezien Verordening (EU) 2016/429 van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2016 betreffende overdraagbare dierziekten en tot wijziging en intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van diergezondheid („diergezondheidswetgeving”) ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad van 22 december 2004 inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en daarmee samenhangende activiteiten en tot wijziging van de Richtlijnen 64/432/EEG en 93/119/EG en van Verordening (EG) nr. 1255/97 ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad van 24 september 2009 inzake de bescherming van dieren bij het doden ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn 98/58/EG van de Raad van 20 juli 1998 inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren ⁽⁴⁾,
- gezien Uitvoeringsverordening (EU) 2015/262 van de Commissie van 17 februari 2015 tot vaststelling van voorschriften overeenkomstig de Richtlijnen 90/427/EEG en 2009/156/EG van de Raad met betrekking tot de methoden voor de identificatie van paardachtigen („verordening paardenpaspoort”) ⁽⁵⁾,
- gezien Verordening (EU) 2016/1012 van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2016 betreffende de zoötechnische en genealogische voorwaarden voor het fokken van, de handel in en de binnenkomst in de Unie van raszuivere fokdieren, hybride fokvarkens en levende producten daarvan en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 652/2014 en de Richtlijnen 89/608/EEG en 90/425/EEG van de Raad en tot intrekking van bepaalde handelingen op het gebied van dierfokkerij („fokkerijverordening”),

⁽¹⁾ PB L 84 van 31.3.2016, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 3 van 5.1.2005, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 303 van 18.11.2009, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 221 van 8.8.1998, blz. 23.

⁽⁵⁾ PB L 59 van 3.3.2015, blz. 1.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien Verordening (EU) nr. 1305/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling (ELFPO) en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad ⁽¹⁾,
 - gezien Verordening (EU) nr. 1306/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 inzake de financiering, het beheer en de monitoring van het gemeenschappelijk landbouwbeleid en tot intrekking van Verordeningen (EEG) nr. 352/78, (EG) nr. 165/94, (EG) nr. 2799/98, (EG) nr. 814/2000, (EG) nr. 1290/2005 en (EG) nr. 485/2008 van de Raad ⁽²⁾,
 - gezien het arrest van 23 april 2015 in zaak C-424/13, Zuchtvieh-Export GmbH tegen Stadt Kempten, van het Hof van Justitie van de Europese Unie,
 - gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Europa 2020 — Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
 - gezien Uitvoeringsverordening (EU) nr. 1337/2013 van de Commissie van 13 december 2013 tot vaststelling van de regels voor de toepassing van Verordening (EU) nr. 1169/2011 ⁽³⁾ wat betreft het vermelden van het land van oorsprong of de plaats van herkomst van vlees,
 - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's met als titel „Europa, toeristische topbestemming in de wereld — een nieuw beleidskader voor het toerisme in Europa” (COM(2010)0352),
 - gezien de conclusies van de studie EDUCAWEL van de Commissie ⁽⁴⁾,
 - gezien de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
 - gezien de Europese Overeenkomst inzake de bescherming van landbouwhuisdieren,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandontwikkeling (A8-0014/2017),
- A. overwegende dat de sector paardachtigen in de EU meer dan 100 miljard euro per jaar ⁽⁵⁾ vertegenwoordigt en alleen al in 2013 goed was voor een aanvullende totale omzet van 27,3 miljard euro aan weddenschappen, waarvan 1,1 miljard euro door de nationale overheden van de lidstaten is geïnd ⁽⁶⁾;
- B. overwegende dat ongeveer 900 000 banen door de paardensportindustrie alleen worden gecreëerd en dat 5 tot 7 paardachtigen goed zijn voor één voltijdse baan, en dat deze banen, die niet verplaatsbaar zijn, zich in de plattelandsgebieden bevinden die het momenteel economisch gezien moeilijk hebben;
- C. overwegende dat de sector paardachtigen beantwoordt aan de doelstellingen van het Europese plattelandontwikkelingsbeleid dat gebaseerd is op levensvatbaarheid van de landbouw, duurzaam beheer van de natuurlijke hulpbronnen en bevordering van de sociale inclusie in de plattelandsgemeenschappen; overwegende dat paardachtigen nog steeds veel in de landbouw worden gebruikt en voor nieuwe doeleinden worden ingezet, zoals de productie van ezinnenmelk, en er nieuwe kansen en voordelen ontstaan voor de verdere ontwikkeling van deze producten voor producenten en consumenten;

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 487.

⁽²⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 549.

⁽³⁾ PB L 335 van 14.12.2013, blz. 19.

⁽⁴⁾ Zie http://ec.europa.eu/food/animals/docs/aw_eu-strategy_study_edu-info-activ.pdf

⁽⁵⁾ Fédération Equestre Internationale (FEI), FAQs on High Health, High Performance Horse (HHP). Concept aangenomen op de algemene vergadering van de OIE in mei 2014.

⁽⁶⁾ Jaarverslag van de International Federation of Horseracing Authorities.

Dinsdag 14 maart 2017

- D. overwegende dat de sector paardachtigen actief bijdraagt aan de verwezenlijking van de Europa 2020-doelstellingen voor de totstandbrenging van een duurzame groei die enerzijds steunt op een groenere economie en anderzijds op inclusieve groei, en overwegende dat de sector paardachtigen van grote betekenis is gezien zijn essentiële bijdrage aan de ecologische, economische en sociale ontwikkeling in plattelandsgebieden;
- E. overwegende dat de Europese Unie de grootste markt voor de paardensportindustrie wereldwijd is ⁽¹⁾;
- F. overwegende dat de naar schatting 7 miljoen paardachtigen in de EU uiterst gevarieerde rollen vervullen en van oudsher een relatie met de mens hebben, van dieren voor wedstrijden tot huisdieren, werkdieren op het gebied van vervoer, toerisme, gedrags-, revalidatie- en educatietherapieën, sport, onderwijs, bos- en landbouw, bronnen van melk en vlees, dieren voor wetenschappelijk onderzoek en wilde en halfwilde dieren; overwegende dat deze paardachtigen ook bijdragen aan de instandhouding van de biodiversiteit en duurzaamheid op het platteland en dat zij tijdens hun leven meerdere van bovengenoemde rollen kunnen vervullen;
- G. overwegende dat verantwoordelijk bezit en verzorging van paardachtigen begint met behoorlijke aandacht voor de gezondheid en de welzijnsomstandigheden van de dieren, en overwegende dat welzijnsvraagstukken dan ook centraal moeten staan bij alle activiteiten met paardachtigen; overwegende dat in de EU de regelgeving per lidstaat verschilt en overwegende dat de bestaande wetgeving binnen de EU op uiteenlopende wijze wordt uitgevoerd, met concurrentievervalsing en een verslechtering van het dierenwelzijn als gevolg;
- H. overwegende dat paardachtigen de meest vervoerde dieren in Europa zijn gemeten aan hun aantal ⁽²⁾ en overwegende dat EU-burgers ernstig bezorgd zijn over de vervoertijden van dieren en aandringen op kortere reistijden, daar voor het vervoer van paardachtigen van en naar de EU soms voertuigen worden gebruikt die niet geschikt zijn voor het transport van zulke dieren, en dat zij over lange afstanden over de weg, per boot en per vliegtuig worden vervoerd voordat zij hun eindbestemming bereiken;
- I. overwegende dat de gegevens over transporten van paardachtigen voor commerciële doeleinden via het geïntegreerde veterinaire computersysteem (Traces) worden geregistreerd, maar dat deze gegevens slechts jaarlijks en met een vertraging van twee jaar worden vrijgegeven;
- J. overwegende dat onmiddellijk beschikbare gegevens de bevoegde autoriteiten en andere organisaties zouden kunnen helpen om de effecten voor de diergezondheid beter te monitoren en verdere aanwijzingen van gebrekkige bioveiligheid te onderzoeken;
- K. overwegende dat er onvoldoende gegevens beschikbaar zijn om direct te kwantificeren hoeveel paardachtigen voor werkdoeleinden op kleine en semi-zelfvoorzieningsboerderijen — waarvan een aanzienlijk aantal in de nieuwere lidstaten is gelegen — en voor toerisme worden gebruikt;
- L. overwegende dat de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE) in mei 2016 richtsnoeren ten aanzien van paardachtigen voor werkdoeleinden heeft vastgesteld ⁽³⁾ met betrekking tot de naleving van de vijf fundamentele vrijheden van dieren, te weten het recht om gevrijwaard te worden van honger, dorst en ondervoeding, van angst en lijden, van fysiek en thermisch ongerief en van pijn, en het recht om (zo) normaal (mogelijk) gedrag te kunnen vertonen;
- M. overwegende dat paardachtigen plaatsen en plattelandsgebieden waardevolle werkgelegenheid en inkomsten uit landbouw, paardrij-activiteiten en toerisme bieden die niet verplaatst kunnen worden, maar dat het welzijn van sommige paardachtigen in het gedrang komt en toeristen maar al te vaak onvoldoende geïnformeerd zijn om welzijnsproblemen te signaleren en te corrigeren ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ FEI-database, geraadpleegd op 22.9.2014.

⁽²⁾ TRACES database 2012.

⁽³⁾ Wereldorganisatie voor diergezondheid — Gezondheidscode voor landdieren (2016), hoofdstuk 7.12.

⁽⁴⁾ Santorini Donkey and Mule Taxis — een onafhankelijk rapport over dierenwelzijn voor de Donkey Sanctuary, 2013.

Dinsdag 14 maart 2017

- N. overwegende dat door de sector ingevoerde welzijnslabels het mogelijk maken een goed verloop van activiteiten te verzekeren en de nodige informatie te verstrekken aan het publiek;
- O. overwegende dat ongebreidelde, willekeurige en onverantwoordelijke fokkerij van paardachtigen kan leiden tot dieren die geen economische waarde hebben en die vaak ernstige welzijnsproblemen vertonen, in het bijzonder in tijden van economische neergang; overwegende dat het Parlement en de Raad onlangs wetgeving hebben vastgesteld waarbij de regels inzake de zoötechnische en genealogische voorwaarden voor het fokken van rasfokdieren, zoals paardachtigen, worden geharmoniseerd met als doel het concurrentievermogen en de organisatie van de Europese fokkerijsector te verbeteren, alsook de kwaliteit van de beschikbare informatie over fokkerijen en de identificatie van raszuivere fokdieren, met name paardachtigen;
- P. overwegende dat verwaarlozing van paardachtigen in de westelijke lidstaten sinds 2008 is toegenomen, met name wanneer zij een dure luxe en een zware financiële last zijn geworden in plaats van een bron van inkomsten; overwegende dat de Commissie en de lidstaten geen adequate en bevredigende oplossing voor dit probleem hebben gevonden;
- Q. overwegende dat zulks het vaakst voorkomt bij particuliere eigenaren en niet representatief is voor het grootste deel van de professionele paardensector in Europa;
- R. overwegende dat paardachtigen sociale dieren zijn met cognitieve vaardigheden en sterke vriendschapsbanden, en overwegende dat zij worden gebruikt in een scala van pedagogische activiteiten en opleidingsprogramma's, in therapieën en revalidatieprogramma's, waaronder op het gebied van stoornissen in het autistisch spectrum, cerebrale parese, beroertes, leer- of taalhandicaps of -problemen, re-integratie van delinquenten, psychotherapie, posttraumatische stress-stoornis en verslaving;
- S. overwegende dat eigenaars voor moeilijke beslissingen komen te staan als zij niet langer in staat zijn om goed voor hun paardachtigen te zorgen, gedeeltelijk in verband met de hoge veterinaire kosten, en overwegende dat in sommige lidstaten het laten inslapen van het dier maar al te vaak de eerste remedie is als eigenaren de veterinaire en welzijnskosten niet meer kunnen betalen; overwegende dat het in andere lidstaten alleen mogelijk is paardachtigen te laten inslapen als er een duidelijke urgente veterinaire noodzaak is, ongeacht het welzijn op lange termijn van het betrokken dier;
- T. overwegende dat paardachtigen in veel landen buiten de Unie niet worden beschouwd als voedselproducerende dieren en overwegende dat paardenvlees veelal uit deze landen wordt ingevoerd om op de EU-markt te worden aangeboden en verkocht; overwegende dat deze situatie tot welzijnsproblemen en concurrentiedistorsies leidt, omdat de EU tot dusverre niet toestaat dat vlees van Europese paarden die oorspronkelijk niet voor de vleesproductie en de slacht waren bestemd in het circuit van voor menselijke voeding bestemde levensmiddelen terechtkomt, terwijl voor vlees dat uit derde landen geïmporteerd wordt grotere flexibiliteit geldt;
1. erkent de aanzienlijke economische, ecologische en sociale bijdrage van paardachtigen in de gehele EU, alsook de enorme culturele en educatieve waarden die hiermee verbonden zijn, zoals respect voor dieren en voor het milieu;
 2. wijst erop dat paardachtigen op boerderijen steeds meer gebruikt worden voor educatieve, sportieve, therapeutische en recreatieve doeleinden door landbouwers die hun activiteiten willen diversifiëren en hun inkomensbasis willen verbreden, en onderstreept dat de aanwezigheid van paardachtigen het voor een landbouwbedrijf gemakkelijker maakt om multifunctioneel te zijn, hetgeen de werkgelegenheid in plattelandsgebieden stimuleert en bijdraagt aan de ontwikkeling van banden tussen stad en platteland, plaatselijke duurzaamheid en cohesie;
 3. wenst dat de sector paardachtigen, die een aanzienlijke bijdrage levert aan de verwezenlijking van de algemene strategische doelstellingen van de Unie, meer erkenning krijgt op EU-niveau en beter geïntegreerd wordt in de diverse GLB-regelingen, met inbegrip van rechtstreekse steun krachtens de eerste pijler of de tweede pijler;

Dinsdag 14 maart 2017

4. merkt op dat een goede gezondheid en een goed welzijn van paardachtigen de economische resultaten van landbouwbedrijven en andere bedrijven vergroot en de plattelandseconomie in het algemeen ten goede komt, en tevens tegemoet komt aan de toenemende vraag van EU-burgers naar strengere normen voor de gezondheid en het welzijn van dieren;
5. verzoekt de Commissie aan paardachtigen de status van werkdieren toe te kennen omdat zij een belangrijke rol spelen bij landbouwactiviteiten in plattelandsgebieden in Europa, met name in bergstreken en moeilijk bereikbare gebieden;
6. benadrukt dat eigenaren van paardachtigen over een minimum aan kennis van het houden van paardachtigen moeten beschikken en dat eigenaarschap gepaard gaat met persoonlijke verantwoordelijkheid voor het gezondheids- en welzijnsniveau van de dieren die zij onder hun hoede hebben;
7. onderstreept dat de uitwisseling van kennis tussen eigenaren van paardachtigen, maar ook tussen lidstaten in dit opzicht een belangrijk instrument is en stelt vast dat, parallel met de opkomst van nieuwe wetenschappelijke kennis, de evolutie van de wetgeving en nieuwe leermethodes, beroepsbeoefenaars hun werkpraktijk meer zijn gaan afstemmen op het welzijn van paardachtigen;
8. stelt vast dat de meeste eigenaren en andere personen die met paardachtigen omgaan, op verantwoorde wijze te werk gaan; vestigt de aandacht op het feit dat de bevordering van dierenwelzijn de beste kans van slagen heeft in het kader van economisch rendabele productiesystemen;
9. wijst erop dat beroepsbeoefenaren economisch levensvatbaar moeten blijven en tegelijkertijd het hoofd moeten kunnen bieden aan nieuwe uitdagingen, zoals beperkte natuurlijke hulpbronnen, de gevolgen van klimaatverandering en het opduiken en de verspreiding van nieuwe ziektes;
10. moedigt de lidstaten aan een omgeving te creëren waarin bedrijvigheid op landbouwbedrijven winstgevend is;
11. wijst op het belang van de toekomstige referentiecentra voor dierenwelzijn zoals dit in de 10 beginselen van de OIE is gedefinieerd, voor een beter niveau van volledige naleving en consequente handhaving van wetgeving, alsook de verspreiding van informatie en beste praktijken op het gebied van dierenwelzijn;
12. roept de Commissie op een studie door Eurostat te laten verrichten om de economische, ecologische en sociale impact van alle aspecten van de sector paardachtigen te analyseren, alsmede jaarlijkse statistische gegevens te verstrekken over het gebruik van diensten, het vervoer en de slacht van paardachtigen;
13. roept de Commissie op om Europese richtsnoeren voor goede praktijken in de sector paardachtigen te ontwikkelen voor verschillende gebruikers en specialisten, in overleg met belanghebbenden en organisaties in de sector paardachtigen en op basis van bestaande gidsen, met bijzondere aandacht voor het soortspecifieke welzijn en zorg bij gedragsproblemen alsmede terminale zorg;
14. verzoekt de Commissie erop toe te zien dat de EU-richtsnoeren overal op dezelfde wijze worden uitgevoerd en middelen vrij te maken voor de vertaling van dit document;
15. verzoekt de Commissie goede praktijken en educatieve programma's op het gebied van dierenwelzijn uit verschillende lidstaten en de uitwisseling daarvan te promoten en steun te verlenen aan de productie en verspreiding van de informatie over de wijze waarop — op grond van de „vijf vrijheden” en gedurende de hele levensduur — aan de behoeften van paardachtigen, ongeacht hun rol, moet worden voldaan;
16. verzoekt de Commissie bij het formuleren van haar Europese richtsnoeren voor goede praktijken in de sector paardachtigen rekening te houden met de multifunctionele rol van paardachtigen door richtsnoeren op te nemen over verantwoordelijke fokkerij, dierengezondheid en -welzijn en de voordelen van sterilisatie van paardachtigen, werk in toerisme, landbouw en bosbouw, soortspecifiek vervoer en soortspecifieke slacht alsmede bescherming tegen frauduleuze praktijken, met inbegrip van doping, en beveelt aan dat dergelijke richtsnoeren in samenwerking met de door de EU erkende, representatieve beroepsorganisaties in de landbouwsector worden verspreid onder fokkers, paardenverenigingen, landbouwbedrijven, maneges, asielen, vervoerders en slachthuizen en dat het mogelijk moet zijn de richtsnoeren in diverse vormen en talen te raadplegen;
17. verzoekt de Commissie en de lidstaten om de activiteiten van het Europese Paarden netwerk en de Europese Vereniging van staatsstoeterijen te ondersteunen, omdat zij een belangrijke rol bij de ontwikkeling van de Europese paardensector spelen door als platform te dienen voor de uitwisseling van goede praktijken en door tradities, vaardigheden, oude paardenrassen en het belang van de sector in stand te houden;

Dinsdag 14 maart 2017

18. dringt er bij de Commissie op aan om haar onderwijsmiddelen voor dierenwelzijn op landbouwbedrijven, bestemd voor zowel specialisten die in direct contact staan met paardachtigen, zoals dierenartsen, fokkers en paardenbezitters, alsook voor een breder publiek, uit te breiden tot het welzijn van paardachtigen, via het bedrijfsadviseringssysteem, waarbij het accent zou moeten liggen op opleiding en voorlichting;
19. verzoekt de Commissie en de lidstaten tevens gebruik te maken van regelingen voor kennisoverdracht om goede praktijken en bedrijfsmodellen uit te wisselen, op problemen te attenderen en innovatie en nieuwe ideeën aan te moedigen; merkt op dat er in sommige lidstaten al regelingen voor kennisoverdracht in de sector paardachtigen bestaan;
20. roept de Commissie op om zich opnieuw tot de ontwikkeling van een Europees handvest voor duurzaam en verantwoord toerisme te verbinden, waarbij duidelijke informatie wordt verspreid om toeristen en belanghebbenden te helpen welzijnsvriendelijke keuzes te maken bij de beslissing om al dan niet gebruik te maken van de diensten van paardachtigen voor werkdoeleinden; onderstreept dat dit handvest gebaseerd zou moeten zijn op bestaande kwaliteits-handvesten die door erkende, representatieve en professionele landbouworganisaties zijn vastgesteld en merkt op sommige lidstaten strenge richtsnoeren voor arbeidsomstandigheden en werktijden hebben, maar dat deze bescherming in andere lidstaten ontbreekt;
21. verzoekt de Commissie de lidstaten te adviseren inzake toeristische modellen waarin het welzijn van paardachtigen voor werkdoeleinden wordt gewaarborgd;
22. dringt bij de lidstaten op aan vrijwillige arbeidsrichtsnoeren, met inbegrip van dagelijkse werk- en rusttijden, vast te stellen om paardachtigen die voor werkdoeleinden worden gebruikt, te beschermen tegen overbelasting en economische uitbuiting;
23. verzoekt de Commissie om gegevens van TRACES veel sneller dan nu het geval is beschikbaar te stellen aan het publiek;
24. benadrukt dat de bestaande EU-wetgeving inzake de bescherming van dieren tijdens het vervoer en aanverwante werkzaamheden tot doel heeft dieren te beschermen tegen verwondingen en dierenleed en te verzekeren dat dieren worden vervoerd volgens passende omstandigheden en tijden, en is bezorgd over de lacunes bij de handhaving door talrijke autoriteiten van lidstaten van de EU-wetgeving inzake dierenwelzijn tijdens vervoer;
25. dringt er bij de Commissie op aan de correcte toepassing en de doeltreffende en uniforme handhaving van de bestaande EU-wetgeving inzake dierenvervoer en wettelijk bindende verslaglegging in alle lidstaten te waarborgen;
26. verzoekt de lidstaten die paardachtigen exporteren te onderzoeken hoe zij slachten op hun eigen grondgebied kunnen aanmoedigen om het vervoeren van levende paarden waar mogelijk te vermijden en verzoekt de Commissie een mechanisme op te zetten voor doeltreffende monitoring van de naleving van de wet- en regelgeving uit hoofde van zowel het huidige als het toekomstige juridisch kader;
27. vraagt dat de Commissie een kortere maximale transporttijd voorstelt voor alle transporten van slachtpaarden, op grond van de bevindingen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid en de gidsen voor het vervoer van paardachtigen die door professionals uit de sector zijn opgesteld, en rekening houdend met de specifieke kenmerken van de sector paardachtigen in elk land;
28. verzoekt de Commissie en de lidstaten adviezen te formuleren, wetenschappelijk onderzoek naar het welzijn van paardachtigen bij het slachten te faciliteren en uit te breiden en de resultaten van bestaand onderzoek toe te passen, teneinde slachtmethoden te ontwikkelen die geschikter zijn voor paardachtigen, en deze adviesdocumenten toe te zenden aan de bevoegde autoriteiten van de lidstaten;
29. roept de Commissie en de lidstaten op zich ten volle te verbinden tot inspecties en regelmatige audits van de slachthuizen op hun grondgebied die een vergunning hebben om paardachtigen te slachten, om ervoor te zorgen dat zij, gelet op de faciliteiten en de kwalificaties van het personeel, in staat zijn aan de specifieke welzijnsbehoeften van paardachtigen te voldoen;

Dinsdag 14 maart 2017

30. verzoekt de Commissie zich te verbinden tot het ontwikkelen van gevalideerde indicatoren voor dierenwelzijn, die moeten worden gebruikt voor de beoordeling van het welzijn van paardachtigen, het identificeren van bestaande problemen en het helpen te zorgen voor verbeteringen, en te voorzien in de praktische toepassing en in voordelen voor de sector, en acht het van belang dat belanghebbenden in de EU die vergelijkbare instrumenten hebben ingezet, hierbij worden betrokken, alsmede bij het vaststellen van indicatoren voor dierenwelzijn nauw samen te werken met vertegenwoordigers van beroepsorganisaties uit de sector paardachtigen;
31. verzoekt de Commissie en de lidstaten paardenbezitters aan te moedigen verenigingen te vormen;
32. benadrukt het belang van een menselijke behandeling en van het welzijn van paardachtigen, alsmede van het beginsel dat wrede behandeling of mishandeling door een eigenaar, trainer, verzorger of een andere persoon nergens en onder geen enkele omstandigheid mag worden getolereerd;
33. verzoekt de lidstaten om strengere wetgeving toe te passen inzake mishandeling en verwaarlozing van dieren, met inbegrip van buitengewone maatregelen om verwaarlozing tegen te gaan, en om meldingen van onmenselijke praktijken en overtredingen van de welzijnsregels ten aanzien van paardachtigen grondig en naar behoren te onderzoeken;
34. merkt op dat er verschillen bestaan tussen soorten van paardachtigen en dat de behoeften op welzijnsgebied daardoor uiteenlopen, o.a. bij de terminale zorg en de slachtvereisten;
35. verzoekt de Commissie een studie uit te voeren om die verschillen in kaart te brengen, en per soort specifieke richtsnoeren te publiceren om ervoor te zorgen dat de welzijnsnormen worden nageleefd;
36. verzoekt de Commissie en de lidstaten steun te verlenen voor onderzoek naar en ontwikkeling van aan de soort aangepaste systemen voor de sector paardachtigen, rekening houdend met het natuurlijke gedrag van paarden als kuddedieren met een vluchtinstinct;
37. roept de Commissie op prioriteit te verlenen aan een proefproject voor onderzoek naar het gebruik van nieuwe en bestaande financieringsregelingen voor het belonen van goede resultaten op het gebied van welzijn voor paardachtigen voor werkdoeleinden, met inbegrip van die op kleine en semi-zelfvoorzieningsbedrijven;
38. verzoekt de lidstaten ervoor te zorgen dat Uitvoeringsverordening (EU) 2015/262 van de Commissie („verordening paardenpaspoort”) volledig en naar behoren ten uitvoer wordt gelegd;
39. merkt op dat de prijs van diergeneesmiddelen, de kosten van vernietiging van kadavers en de kosten van euthanasie, waar dat is toegestaan, een belemmering op zich kunnen vormen voor het beëindigen van het leven van paardachtigen, met langer lijden als gevolg;
40. roept de lidstaten op om meldingen van onmenselijke praktijken bij euthanasie en overtredingen op het gebied van welzijn, zoals onjuist gebruik van geneesmiddelen, te onderzoeken en overtredingen aan de Commissie te melden;
41. erkent dat de productie van ezalinnen- en merriemelk toeneemt en verzoekt de Commissie richtsnoeren uit te vaardigen over het houden van paarden en ezels voor melkproductie;
42. roept de lidstaten op om in samenwerking met professionele, representatieve en erkende landbouworganisaties te zorgen voor het verhogen van het aantal inspecties op ezel- en paardenhouderijen voor melkproductie;
43. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de invoer en het gebruik van diergeneesmiddelen die het hormoon Pregnant Mare Serum Gonadotropin (PMSG) bevatten;
44. roept de directie Audits en analyse inzake gezondheid en voedsel van de Commissie op om de voor de productie van PMSG gecertificeerde bedrijven in het kader van audits te controleren op de naleving van de geldende bepalingen inzake dierenwelzijn bij de productie, onderzoek te doen naar het welzijn en de behandeling van merries die gebruikt worden voor het winnen van hormonen ten behoeve van de farmaceutische industrie en hierover verslag uit te brengen;

Dinsdag 14 maart 2017

45. onderstreept dat een rechtvaardig belastingstelsel, dat is aangepast aan de specifieke behoeften van elke lidstaat en professionele houders van paardachtigen in staat stelt de inkomsten te verwerven die nodig zijn om de economische bedrijvigheid op Europese paardenbedrijven in stand te houden, nog niet bestaat;
46. merkt op dat een rechtvaardiger belastingstelsel voor de sector paardachtigen de sector een gelijk speelveld zou bieden, de transparantie van activiteiten rond paardachtigen zou verbeteren en aldus fraude en activiteiten van de grijze economie zou aanpakken, en professionele paardenboeren in staat zou stellen voldoende inkomsten te verwerven om hun economische activiteiten in stand te houden;
47. is van mening dat bij de volgende herziening van de btw-richtlijn moet worden gezorgd voor verduidelijking van de btw-regeling voor de sector paardachtigen zodat deze zich kan ontwikkelen op een wijze die bevorderlijk is voor de groei en de werkgelegenheid;
48. verzoekt de Commissie te bepalen dat de lidstaten meer armslag krijgen bij de invoering van een verlaagd btw-tarief voor alle activiteiten van de branche en is van mening dat er dankzij die verduidelijking een geharmoniseerd, betrouwbaar en gericht kader van verlaagde btw-tarieven moet kunnen ontstaan dat de lidstaten voldoende armslag geeft ten aanzien van hun fiscaal beleid;
49. wijst nadrukkelijk op de verschillen tussen de gezondheidsvoorschriften voor in Europa geproduceerd en uit derde landen ingevoerd paardenvlees;
50. herinnert aan de noodzaak van doeltreffende traceerbaarheid van paardenvlees en onderstreept dat een equivalent niveau van gezondheids- en voedselveiligheidsvereisten en conformiteit van invoer voor de Europese consument wenselijk is, ongeacht de herkomst van het genuttigde paardenvlees;
51. verzoekt de Commissie stappen te ondernemen om het evenwicht tussen de binnen de EU geldende normen en die welke aan de grenzen gecontroleerd worden te herstellen, teneinde de gezondheid van de consument te beschermen;
52. verzoekt de Commissie de vermelding van het land van herkomst verplicht te stellen voor alle verwerkte producten op basis van paardenvlees;
53. verzoekt de Commissie om verhoging van het aantal controles in slachthuizen buiten de Unie die een vergunning hebben voor de uitvoer van paardenvlees naar de EU, en om voorwaardelijke opschorting van de invoer van paardenvlees dat is geproduceerd in derde landen die niet voldoen aan de door de EU gestelde eisen inzake traceerbaarheid en voedselveiligheid;
54. dringt erop aan het taboe rond het levenseinde van paardachtigen te doorbreken; is van mening dat het vergemakkelijken van de levensbeëindiging van een paard niet betekent dat het dier niet in onze voedselketen terecht komt;
55. verzoekt de Commissie bijzondere aandacht te besteden aan de terminale zorg voor paardachtigen, o.a. door het vaststellen van maximumresidugehalten voor veelgebruikte diergeneesmiddelen, zoals fenylbutazon, om de veiligheid van de voedselketen te waarborgen;
56. verzoekt de Commissie re-integratie in de voedselketen te stimuleren door middel van een op wetenschappelijk onderzoek gebaseerd „wachtijdsysteem” dat het mogelijk maakt een dier na de laatste toediening van geneesmiddelen zonder risico voor de gezondheid van de consument weer terug in de voedselketen te brengen;
57. wijst erop dat er voor niet voor de slacht voor menselijke consumptie bestemde paardachtigen (geregistreerd als „niet voor gebruik in de voedselproductie”) in sommige lidstaten geen registratie plaatsvindt van toegediende geneesmiddelen en dat het dus niet onmogelijk is dat die in het clandestiene slachtcircuit belanden, wat een ernstig risico betekent voor de volksgezondheid; verzoekt de Commissie derhalve deze leemte in de wetgeving op te vullen;
58. verzoekt de Commissie zich samen met de Federation of European Equine Veterinary Associations (FEEVA) te buigen over de harmonisatie van de toegang tot behandelingen en geneesmiddelen op het hele Europese grondgebied;
59. is van mening dat de voordelen van zo'n harmonisatie zouden zijn dat concurrentievervalsing vermeden wordt, dat er meer kan worden gedaan tegen ziekten onder paardachtigen en dat het lijden van deze dieren doeltreffend verzacht wordt;

Dinsdag 14 maart 2017

60. verzoekt de Commissie de uitwisseling van goede praktijken tussen de lidstaten te bevorderen om een rationeel gebruik van geneesmiddelen voor paardachtigen te faciliteren;
 61. merkt op dat therapieën en diergeneesmiddelen soms noodzakelijk en geïndiceerd zijn, maar dat er meer moet worden gedaan tegen de geringe investeringen in en het gebrek aan geneesmiddelen, waaronder vaccins, voor de behandeling van paardachtigen;
 62. wijst ook op de noodzaak om onderzoek en innovatie in de farmaceutische sector te ontwikkelen op het gebied van geneesmiddelen voor paardachtigen, aangezien er een groot gebrek is aan geneesmiddelen die geschikt zijn voor het metabolisme van paardachtigen;
 63. verzoekt de Commissie aanvullend onderzoek te financieren naar de mogelijke gevolgen van verschillende medicatie voor het leven van paardachtigen;
 64. merkt op dat sommige in de lidstaten gefokte paardenrassen plaatselijke rassen zijn die deel uitmaken van het leven en de cultuur van bepaalde gemeenschappen, en dat sommige lidstaten in hun plattelandsontwikkelingsprogramma's maatregelen hebben opgenomen om die rassen te beschermen en verder te verspreiden;
 65. verzoekt de Commissie zich te committeren aan programma's voor financiële steun voor de instandhouding en bescherming van in het wild levende of met uitsterven bedreigde soorten in de EU;
 66. erkent de grote ecologische en natuurwaarde van populaties van in het wild levende paardachtigen, die bijdragen aan het schoonhouden en bemesten van hun leefgebieden, alsmede de toeristische waarde van populaties van wilde paarden, en dringt aan op meer onderzoek naar de problemen rond deze populaties;
 67. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0073

Gelijkheid van mannen en vrouwen in de Europese Unie in 2014/2015**Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over gelijkheid tussen mannen en vrouwen in de Europese Unie 2014-2015 (2016/2249(INI))**

(2018/C 263/07)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 2 en artikel 3, lid 3, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden (EVRM),
- gezien het Verdrag van de Verenigde Naties van 18 december 1979 inzake de uitbanning van alle vormen van discriminatie van vrouwen (CEDAW),
- gezien Richtlijn 2012/29/EU van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van minimumnormen voor de rechten, de ondersteuning en de bescherming van slachtoffers van strafbare feiten, en ter vervanging van Kaderbesluit 2001/220/JBZ ⁽¹⁾,
- gezien de verklaring en het actieprogramma van Peking die op 15 september 1995 tijdens de vierde wereldvrouwenconferentie werden aangenomen, en de latere slotdocumenten die werden aangenomen tijdens de bijzondere zittingen van de Verenigde Naties Peking + 5 (2000), Peking + 10 (2005) en Peking + 15 (2010),
- gezien het VN-Verdrag van 1949 inzake de afschaffing van mensenhandel en van de exploitatie van prostitutie van anderen,
- gezien Richtlijn 2011/36/EU van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan, en ter vervanging van Kaderbesluit 2002/629/JBZ van de Raad ⁽²⁾,
- gezien zijn standpunt van 20 oktober 2010 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 92/85/EEG van de Raad inzake de tenuitvoerlegging van maatregelen ter bevordering van de verbetering van de veiligheid en de gezondheid op het werk van werkneemsters tijdens de zwangerschap, na de bevalling en tijdens de lactatie (richtlijn moederschapsverlof) ⁽³⁾,
- gezien Richtlijn 2006/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 juli 2006 betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke kansen en gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep ⁽⁴⁾,
- gezien Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten ⁽⁵⁾,
- gezien Richtlijn 2013/62/EU van de Raad van 17 december 2013 tot wijziging van Richtlijn 2010/18/EU tot uitvoering van de door BUSINESSSEUROPE, UEAPME, het CEEP en het EVV gesloten herziene raamovereenkomst inzake ouderschapsverlof, in verband met de wijziging van de status van Mayotte ten aanzien van de Europese Unie ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ PB L 315 van 14.11.2012, blz. 57.⁽²⁾ PB L 101 van 15.4.2011, blz. 1.⁽³⁾ PB C 70 E van 8.3.2012, blz. 162.⁽⁴⁾ PB L 204 van 26.7.2006, blz. 23.⁽⁵⁾ PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37.⁽⁶⁾ PB L 353 van 28.12.2013, blz. 7.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien het bestaan sinds 1975 van EU-richtlijnen inzake verschillende aspecten van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen (Richtlijn 2010/41/EU⁽¹⁾, Richtlijn 2010/18/EU⁽²⁾, Richtlijn 2006/54/EG, Richtlijn 2004/113/EG, Richtlijn 92/85/EEG⁽³⁾, Richtlijn 86/613/EEG⁽⁴⁾ en Richtlijn 79/7/EEG⁽⁵⁾),
- gezien het voorstel van de Commissie van 14 maart 2012 voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen en daarmee samenhangende maatregelen (richtlijn vrouwelijke bestuurders) (COM(2012)0614),
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), en artikel 3 daarvan dat „gender” definieert als „de sociaal geconstrueerde rollen, gedragingen, activiteiten en eigenschappen die een bepaalde maatschappij passend acht voor vrouwen en mannen”,
- gezien het voorstel van de Commissie voor een besluit van de Raad van 4 maart 2016 over de ondertekening namens de Europese Unie van het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (COM(2016)0111),
- gezien de conclusies van de Raad van 16 juni 2016 over gendergelijkheid (00337/2016),
- gezien de conclusies van de Raad van 2 t/m 6 juni 2014 over de preventie en bestrijding van alle vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van vrouwelijke genitale verminking (09543/2014),
- gezien de conclusies van de Raad van 7 december 2015 over gendergelijkheid in de besluitvorming (14327/2015),
- gezien de verklaring van het voorzitterschapstrio van 7 december 2015 ondertekend door Nederland, Slowakije en Malta,
- gezien de mededeling van de Commissie van 3 maart 2010, getiteld „Europa 2020: Een strategie voor slimme, duurzame en inclusieve groei” (COM(2010)2020),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 3 maart 2015, getiteld „2014 Report on equality between women and men in 2014” (SWD(2015)0049),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 4 maart 2016, getiteld „2015 Report on equality between women and men in 2015” (SWD(2016)0054),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie van 3 december 2015, getiteld „Strategic engagement for gender equality 2016-2019” (SWD(2015)0278),
- gezien zijn resoluties van 10 februari 2010 over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie — 2009⁽⁶⁾, van 8 maart 2011 over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie — 2010⁽⁷⁾, van 13 maart 2012 over de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie — 2011⁽⁸⁾ en van 10 maart 2015 over vooruitgang op het gebied van de gelijkheid van vrouwen en mannen in de Europese Unie in 2013⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ PB L 180 van 15.7.2010, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 68 van 18.3.2010, blz. 13.

⁽³⁾ PB L 348 van 28.11.1992, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 359 van 19.12.1986, blz. 56.

⁽⁵⁾ PB L 6 van 10.1.1979, blz. 24.

⁽⁶⁾ PB C 341 E van 16.12.2010, blz. 35.

⁽⁷⁾ PB C 199 E van 7.7.2012, blz. 65.

⁽⁸⁾ PB C 251 E van 31.8.2013, blz. 1.

⁽⁹⁾ PB C 316 van 30.8.2016, blz. 2.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien de mededeling van de Commissie van 25 november 2013, getiteld „Vrouwelijke genitale verminking uitbannen” (COM(2013)0833) en gezien zijn resolutie van 6 februari 2014 ⁽¹⁾ over het uitbannen van vrouwelijke genitale verminking,
- gezien de resultaten van het onderzoek van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten (FRA) naar ervaringen van lesbische, homoseksuele, biseksuele en transgenderpersonen in de Europese Unie (EU LGTB Survey), gepubliceerd in mei 2013,
- gezien het verslag van het FRA, getiteld „Violence against women — an EU-wide survey. Main results”, gepubliceerd in maart 2014,
- gezien het verslag van het FRA, getiteld „The fundamental rights situation of intersex people”, gepubliceerd in mei 2015,
- gezien het verslag van het Europees netwerk van nationale organen voor de bevordering van gelijke behandeling (Equinet), getiteld „The Persistence of Discrimination, Harassment and Inequality for Women. The Work of Equality Bodies informing a new European Commission Strategy for Gender Equality” (Het voortbestaan van discriminatie, intimidatie en ongelijkheid van vrouwen. De activiteiten van organen voor de bevordering van gendergelijkheid ten behoeve van een nieuwe strategie van de Commissie voor gendergelijkheid), gepubliceerd in 2015,
- gezien de verslagen van de Europese Stichting tot verbetering van de levens- en arbeidsomstandigheden (Eurofound), getiteld „The gender employment gap: challenges and solutions”(2016) (Het verschil in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen — uitdagingen en oplossingen; 2016), „Social partners and gender equality in Europe”(2014) (Sociale partners en gendergelijkheid in Europa; 2014), „Developments in working life in Europe: EurWORK annual review” (2014 en 2015), (Ontwikkelingen in de arbeidssfeer: jaaroverzicht EurWORK; 2014 en 2015), en het zesde Europese onderzoek naar de arbeidsomstandigheden (EWCS) (2016),
- gezien zijn resolutie van 3 februari 2016 over de nieuwe strategie voor gendergelijkheid en vrouwenrechten na 2015 ⁽²⁾ en zijn resolutie van 9 juni 2015 over de EU-strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen na 2015 ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 25 februari 2014 over het bestrijden van geweld tegen vrouwen ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 9 september 2015 over meisjes mondig maken door middel van onderwijs in de EU ⁽⁵⁾,
- gezien zijn resolutie van 8 maart 2016 over de situatie van vrouwelijke vluchtelingen en asielzoekers in de EU ⁽⁶⁾,
- gezien zijn resolutie van 28 april 2016 over vrouwen die als huishoudelijk personeel en als verzorger werken in de EU ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resolutie van 26 mei 2016 over armoede: een genderperspectief ⁽⁸⁾,
- gezien zijn resolutie van 13 september 2016 over het creëren van arbeidsmarktomstandigheden die bevorderlijk zijn voor het evenwicht tussen werk en privéleven ⁽⁹⁾,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0105.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0042.

⁽³⁾ PB C 407 van 4.11.2016, blz. 2.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0126.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0312.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0073.

⁽⁷⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0203.

⁽⁸⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0235.

⁽⁹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0338.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien zijn resolutie van 15 september 2016 over de toepassing van Richtlijn 2000/78/EG van de Raad van 27 november 2000 tot instelling van een algemeen kader voor gelijke behandeling in arbeid en beroep („richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep”) ⁽¹⁾,
 - gezien zijn resolutie van 8 maart 2016 over gendermainstreaming in de werkzaamheden van het Europees Parlement ⁽²⁾,
 - gezien zijn resolutie van 12 mei 2016 over de tenuitvoerlegging van Richtlijn 2011/36/EU van 5 april 2011 inzake de voorkoming en bestrijding van mensenhandel en de bescherming van slachtoffers daarvan vanuit een genderperspectief ⁽³⁾,
 - gezien het voortgangsverslag van de Commissie van 3 juni 2013 over de doelstellingen van Barcelona, getiteld „Ontwikkeling van opvangdiensten voor jonge kinderen in Europa met het oog op een duurzame en inclusieve groei” ⁽⁴⁾,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie van 20 februari 2013 betreffende „Investeren in kinderen: de vicieuze cirkel van achterstand doorbreken” ⁽⁵⁾,
 - gezien de index voor gendergelijkheid van het Europees instituut voor gendergelijkheid (EIGE) voor 2015, het verslag Peking + 20: de vierde evaluatie van de uitvoering in de EU-lidstaten van het actieprogramma van Peking, en andere verslagen van EIGE,
 - gezien het verslag van het Europees Netwerk van juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid en non-discriminatie, getiteld „A comparative analysis of gender equality law in Europe 2015” (Een vergelijkende analyse van de gendergelijkheidswetgeving in Europa 2015) van januari 2016,
 - gezien de gezamenlijke conclusies over de rol van mannen en jongens bij het bereiken van gendergelijkheid van de 48e zitting van de Commissie voor de Status van de Vrouw van de Verenigde Naties (CSW) van maart 2004 ⁽⁶⁾,
 - gezien het document „Transforming our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development”, aangenomen tijdens de VN-top van 25 september 2015 over duurzame ontwikkeling, en de in dit document opgenomen doelstellingen en streefcijfers inzake gendergelijkheid, rechten van de vrouw en de versterking van de positie van vrouwen,
 - gezien het statistisch verslag van de Commissie van april 2014, getiteld „Single parents and employment in Europe” (alleenstaande ouders en werkgelegenheid in Europa) ⁽⁷⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid (A8-0046/2017),
- A. overwegende dat de index voor gendergelijkheid van EIGE voor 2015 slechts marginale verbeteringen laat zien en dat de EU nog slechts halverwege is op weg naar gendergelijkheid en dat de totale score sinds 2005 is gestegen van 51,3 naar 52,9 van de 100; overwegende dat er sneller vooruitgang moet worden geboekt, wil de EU de doelstellingen van Europa 2020 halen;
- B. overwegende dat in sommige lidstaten de laatste jaren sprake is van een sterke toename van politieke en burgerbewegingen die de gelijke rechten voor vrouwen en mannen slecht gezind zijn, en die zelfs van mening zijn dat het niet nodig is om gendergelijkheidsbeleid te voeren; overwegende dat dit verzet tegen gendergelijkheid erop gericht is om traditionele genderrollen te versterken, bestaande verworvenheden op het gebied van gendergelijkheid, rechten van de vrouw en de rechten van LGBTI-personen terug te draaien en toekomstige vooruitgang op dit gebied te belemmeren;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0360.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0072.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0227.

⁽⁴⁾ ISBN 978-92-79-29898-1.

⁽⁵⁾ PB L 59 van 2.3.2013, blz. 5.

⁽⁶⁾ <http://www.un.org/womenwatch/daw/csw/csw48/ac-men-auv.pdf>

⁽⁷⁾ ISBN 978-92-79-36171-5.

Dinsdag 14 maart 2017

- C. overwegende dat gelijkheid van vrouwen en mannen een grondrecht van de Europese Unie is dat wordt erkend in het Verdrag betreffende de Europese Unie en in het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie; overwegende dat de Europese Unie zich in dit kader ten doel stelt gelijke kansen voor mannen en vrouwen en een gelijke behandeling van mannen en vrouwen te waarborgen en iedere vorm van discriminatie op grond van geslacht te bestrijden;
- D. overwegende dat de arbeidsparticipatie van vrouwen in 2015 hoger was dan ooit (64,5 %), maar nog altijd ruim achterbleef bij de arbeidsparticipatie van mannen (75,6 %); overwegende dat vrouwen helaas vier keer zo vaak voor parttime werk kiezen of parttime blijven werken, vaak onvrijwillig; overwegende dat veel jongeren, ondanks werk, nog altijd in armoede verkeren, met name in Griekenland, Spanje, Kroatië, Italië, Cyprus, Portugal en Slowakije;
- E. overwegende dat het werkloosheidspercentage van vrouwen in werkelijkheid hoger ligt, aangezien veel vrouwen niet als werkloos geregistreerd staan, met name vrouwen die in landelijke of afgelegen gebieden wonen, vrouwen die in een familiebedrijf meewerken en vrouwen die zich uitsluitend bezighouden met het huishouden en de zorg voor de kinderen; overwegende dat deze situatie ertoe leidt dat vrouwen geen gelijke toegang hebben tot openbare diensten (subsidies, pensioenen, moederschapsverlof, ziekteverlof, toegang tot sociale zekerheid, enz.);
- F. overwegende dat in het verslag van Eurofound over het verschil in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen wordt vermeld dat het verschil in arbeidsparticipatie tussen mannen en vrouwen de EU naar schatting 370 miljard EUR per jaar kost, oftewel 2,8 % van het bbp van de Unie ⁽¹⁾;
- G. overwegende dat vrouwen, met name jonge vrouwen, oudere vrouwen, alleenstaande moeders en vrouwen die het slachtoffer zijn van meervoudige discriminatie, in landen die hebben geleden onder de economische crisis en die gebukt gingen onder bezuinigingsmaatregelen onevenredig zwaar zijn getroffen, en dat deze vrouwen, doordat zij steeds meer van de arbeidsmarkt werden uitgesloten, in armoede moeten leven en gemarginaliseerd worden; overwegende dat bezuinigingen op het gebied van openbare zorg en gezondheidsdiensten leiden tot hernieuwde privatisering van de zorg, en dat vrouwen daar het meest onder lijden;
- H. overwegende dat de feminisering van armoede in de EU voortduurt en dat het enorme werkloosheidscijfer voor vrouwen en het hoge percentage vrouwen dat in armoede leeft en te maken heeft met sociale uitsluiting nauw samenhangen met besparingen op de begrotingen voor overheidsdiensten zoals gezondheidszorg, onderwijs, sociale voorzieningen en sociale uitkeringen; overwegende dat dit beleid resulteert in onstabiele banen, met name door de toename van onvrijwillig deeltijdwerk en tijdelijke contracten;
- I. overwegende dat werkende vrouwen in 2015 driekwart van de huishoudelijke taken en twee derde van de zorg voor kinderen op zich namen, en dat deze vrouwen derhalve zwaar gebukt gaan onder dubbele verantwoordelijkheden; overwegende dat vrouwen in het algemeen zeer veel meer verantwoordelijkheden op zich nemen als het gaat om de zorg voor kinderen en huishoudelijke taken; overwegende dat traditionele genderrollen en stereotypen nog altijd van grote invloed zijn op de rolverdeling tussen vrouwen en mannen thuis, op het werk en in de samenleving in het algemeen; overwegende dat een traditionele verdeling van verantwoordelijkheden ertoe leidt dat de status quo gehandhaafd blijft, dat de kansen van vrouwen op werk en de persoonlijke ontwikkeling van vrouwen belemmerd worden en dat vrouwen weinig tijd overhouden voor hun sociale ontplooiing, deelname aan het maatschappelijk leven en deelname aan economische activiteiten; overwegende dat een gelijke verdeling van „onbetaalde arbeid”, zoals huishoudelijke en zorgtaken, tussen mannen en vrouwen een voorwaarde is voor economische afhankelijkheid van vrouwen op de lange termijn;
- J. overwegende dat bepaalde gezinsgerelateerde vormen van verlof, ondanks de bestaande beleidskaders en wetgeving op EU- en nationaal niveau, nog steeds aanleiding geven tot discriminatie en stigmatisering van zowel vrouwen als mannen, maar dat dit met name vrouwen treft aangezien vooral vrouwen gezinsgerelateerd verlof opnemen, omdat met name zij de zorgtaken voor hun rekening nemen;

⁽¹⁾ Eurofound report (2016): „The gender employment gap: challenges and solutions”.

Dinsdag 14 maart 2017

- K. overwegende dat bijna een vierde van de EU-lidstaten geen wettelijke regelingen kent voor vaderschapsverlof en overwegende dat in enkele landen die wel dergelijke regelingen kennen vaders slechts recht hebben op één, twee of een paar dagen verlof; overwegende dat in acht landen ouders tijdens het ouderschapsverlof geen recht hebben op loon, en dat het percentage vaders dat ouderschapsverlof opneemt laag ligt en dat slechts 10 % van de vaders ten minste één verlofdag opneemt, terwijl 97 % van de vrouwen gebruikmaakt van de mogelijkheid om ouderschapsverlof (waar beide ouders recht op hebben) op te nemen; overwegende dat het, om gendergelijkheid te verwezenlijken, van groot belang is dat meer gebruik wordt gemaakt van ouderschaps- en vaderschapsverlof; overwegende dat in de studie van Eurofound⁽¹⁾ factoren worden genoemd die van invloed zijn op de beslissing van vaders om al dan niet gebruik te maken van ouderschapsverlof, met name: de hoogte van de vergoeding, de flexibiliteit van de verlofregeling, de beschikbaarheid van informatie, de beschikbaarheid en flexibiliteit van kinderopvangfaciliteiten en de angst om door het nemen van verlof van de arbeidsmarkt te worden uitgesloten;
- L. overwegende dat de beschikbaarheid van goede, toegankelijke en betaalbare zorgvoorzieningen en -diensten voor kinderen en oudere en andere afhankelijke familieleden een voorwaarde is voor de actieve integratie van vrouwen op de arbeidsmarkt; overwegende dat de doelstellingen van Barcelona een uitstekend instrument vormen om echte gelijkheid tussen mannen en vrouwen te bereiken en overwegende dat alle lidstaten ernaar moeten streven deze doelstellingen zo spoedig mogelijk te halen; overwegende dat moeders steeds vaker als gevolg van het gebrek aan goede en betaalbare kinderopvangvoorzieningen en -diensten gedwongen worden om te kiezen tussen werken in deeltijd en stoppen met werken om voor hun kinderen te zorgen, met alle gevolgen van dien voor het gezinsinkomen en -pensioen;
- M. overwegende dat de toegang tot onderwijs en het fundamentele recht van meisjes en vrouwen op scholing belangrijke Europese waarden zijn en van essentieel belang zijn voor de versterking van de positie van meisjes en vrouwen op sociaal, cultureel en professioneel gebied en ervoor zorgen dat zij ook alle andere sociale, economische, culturele en politieke rechten kunnen uitoefenen, waardoor een bijdrage wordt geleverd aan de voorkoming van geweld tegen vrouwen en meisjes; overwegende dat gratis, verplicht onderwijs voor iedereen een essentiële voorwaarde is om gelijke kansen voor iedereen te garanderen, en beschikbaar moet zijn voor alle kinderen, zonder enige vorm van discriminatie en ongeacht hun verblijfsstatus; overwegende dat de bestrijding van genderongelijkheid begint vanaf de kleuterleeftijd en dat onderwijsprogramma's, ontwikkelingsdoelstellingen en leerresultaten onder voortdurend pedagogisch toezicht moeten staan;
- N. overwegende dat gendergelijkheid de verantwoordelijkheid is van alle individuen in de samenleving en dat zowel mannen als vrouwen hieraan een actieve bijdrage moeten leveren; overwegende dat de autoriteiten zich zouden moeten inzetten voor de ontwikkeling van voorlichtingscampagnes gericht op mannen en jongere generaties, met het doel de betrokkenheid van mannen en jongens als partners te verbeteren, alle vormen van gendergerelateerd geweld geleidelijk te voorkomen en uit te bannen en vrouwen te ondersteunen en mondig te maken;
- O. overwegende dat er weliswaar tussen de lidstaten aanzienlijke verschillen bestaan, maar dat de gemiddelde loonkloof tussen mannen en vrouwen in de EU nog altijd 16,1 % bedraagt, ondanks het feit dat vrouwen gemiddeld een hoger opleidingsniveau bereiken dan mannen;
- P. overwegende dat horizontale en verticale gendersegregatie op de arbeidsmarkt nog altijd op grote schaal voorkomt, onder meer doordat minder waarde wordt toegekend aan banen die als typisch „vrouwelijk” worden gezien dan aan banen die men als „mannelijk” beschouwt, doordat er nog altijd sprake is van „glazen plafonds”, waardoor vrouwen er niet in slagen de hoogste en best betaalde banen te krijgen en doordat vrouwen nog altijd oververtegenwoordigd zijn in deeltijdbanen, die slechter betaald worden dan voltijdsbanen; overwegende dat evenveel vrouwen als mannen (of zelfs meer vrouwen dan mannen) een academische graad hebben, maar dat de gevolgen van genderstereotypen op onderwijs en scholing en op de beslissingen die leerlingen tijdens hun schooltijd maken van invloed kunnen zijn op de keuzes tijdens hun verdere leven en dus ook grote gevolgen hebben voor hun kansen op de arbeidsmarkt; overwegende dat de stereotypen die in de maatschappij hebben postgevat, inhoudende dat het hebben van kinderen en het hebben van een voltijdsbaan niet samengaan, ervoor zorgen dat vrouwen in een nadelige positie komen te verkeren en dat jonge vrouwen afzien van het volgen van vervolgonderwijs of het investeren in een carrière;

⁽¹⁾ Eurofound report (2015): „Promoting uptake of parental and paternity leave among fathers in the European Union”.

Dinsdag 14 maart 2017

- Q. overwegende dat de samengestelde indicator betreffende betaalde en onbetaalde werktijd van de Eurofound-enquête naar arbeidsomstandigheden laat zien dat vrouwen, betaald en onbetaald werk opgeteld, meer uren werken ⁽¹⁾;
- R. overwegende dat er onder meer in de goederen-, diensten- en landbouwsector sprake is van ongelijke toegang van vrouwen en mannen tot economische en financiële middelen, zoals activa, kapitaal, productiemiddelen en kredietverlening;
- S. overwegende dat de pensioenkloof in 2014 in de EU nog altijd zeer groot was en maar liefst op 40,2 % lag; overwegende dat deze pensioenkloof veroorzaakt wordt door het feit dat vrouwen vaak in deeltijd werken of hun loopbaan onderbreken vanwege zorgtaken en daarom minder recht hebben op financiële middelen, zoals uitkeringen of pensioenregelingen, waar zij recht op zouden hebben gehad als zij voltijds hadden gewerkt;
- T. overwegende dat er in de EU nog altijd enkele lidstaten zijn die geen belasting- en socialezekerheidsstelsels op basis van geïndividualiseerde rechten kennen; overwegende dat vrouwen in een dergelijke situatie afhankelijk zijn van hun echtgenoten, omdat zij alleen afgeleide rechten hebben op basis van hun relatie met een man;
- U. overwegende dat het totale aandeel vrouwen dat lid is van nationale/federale parlementen in het afgelopen decennium slechts met ongeveer 6 % is gestegen en in 2015 op 29 % lag;
- V. overwegende dat in 2015 slechts 6,5 % van de president-commissarissen en 4,3 % van de bestuursvoorzitters van de grootste beursgenoteerde ondernemingen vrouw was;
- W. overwegende dat er in raden van bestuur van EU-agentschappen, ondanks de toezegging van de EU om in het kader van de besluitvorming te streven naar genderegelijkheid, nog lang geen sprake is van genderevenwicht en er nog altijd sprake is van gendersegregatie, en dat gemiddeld 71 % van de leden van raden van bestuur man is, het voorzitterschap van raden van bestuur slechts in één op de drie gevallen wordt bekleed door een vrouw, en slechts 6 van de in totaal 42 uitvoerend directeurs van EU-agentschappen vrouw zijn;
- X. overwegende dat meer dan de helft van alle vrouwelijke slachtoffers van moord gedood is door een partner of door een familie- of gezinslid ⁽²⁾; overwegende dat 33 % van de vrouwen in de EU slachtoffer is geweest van lichamelijk of seksueel geweld en dat 55 % te maken heeft gehad met seksuele intimidatie, 32 % daarvan op het werk; overwegende dat vrouwen met name gevaar lopen het slachtoffer te worden van seksueel geweld, lichamelijk geweld en onlinegeweld, cyberpesten en stalking;
- Y. overwegende dat geweld tegen vrouwen wereldwijd een van de meest voorkomende vormen van schending van de mensenrechten is, die alle lagen van de bevolking treft, ongeacht leeftijd, opleidingsniveau, inkomen, sociale positie en land van herkomst of verblijf, en een van de belangrijkste obstakels is voor gelijkheid tussen mannen en vrouwen; overwegende dat het verschijnsel femicide in de lidstaten niet afneemt;
- Z. overwegende dat onderzoek onder de bevolking naar de houding van mensen ten opzichte van geweld tegen vrouwen het zorgwekkende beeld laat zien dat men veelal geneigd is het slachtoffer als de schuldige partij te zien, hetgeen wellicht verband houdt met de patriarchaal ingestelde samenleving; overwegende dat er vaak geen sprake is van een krachtige veroordeling van dergelijk gedrag door overheidsinstanties en andere instellingen;
- AA. overwegende dat haatzaaiende uitlatingen en bedreiging van vrouwen veel vaker voorkomen sinds de opkomst van digitale communicatie en dat 18 % van de vrouwen in Europa sinds hun tienerjaren wel eens het slachtoffer is geweest van een vorm van intimidatie op internet, en dat er in Europa negen miljoen vrouwen te maken hebben gehad met onlinegeweld; overwegende dat onlinegeweld tegen vrouwen binnen de rechtssystemen onvoldoende wordt aangepakt; overwegende dat tegen slechts zeer weinig misbruikplegers en haatzaaiers aangifte wordt gedaan, een onderzoek wordt ingesteld, vervolging wordt ingesteld en een veroordeling wordt uitgesproken;
- AB. overwegende dat 23 % van de lesbiennes en 35 % van de transgenders in de afgelopen 5 jaar thuis of elders (op straat, in het openbaar vervoer, op de werkplek, enz.) minstens eenmaal lichamelijk/seksueel zijn aangevallen of bedreigd met geweld;

⁽¹⁾ Eurofound (2015): „First findings: Sixth European Working Conditions Survey”.

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/eurostat/web/crime/database>

Dinsdag 14 maart 2017

- AC. overwegende dat uit LGBT-onderzoek van de EU blijkt dat lesbiennes, biseksuelen en transgenders een zeer groot risico lopen te worden gediscrimineerd op grond van hun seksuele oriëntatie of genderidentiteit; overwegende dat gendergerelateerde discriminatie raakvlakken heeft met andere vormen van discriminatie, zoals discriminatie op grond van ras en etnische afkomst, godsdienst, handicap, gezondheid, genderidentiteit, seksuele geaardheid en/of sociaaleconomische omstandigheden;
- AD. overwegende dat de levensomstandigheden van bepaalde groepen vrouwen die vaak met een combinatie van problemen en risico's te maken hebben en vaak gediscrimineerd worden, verslechteren;
- AE. overwegende er in 2015 sprake was van een ongekeerde stijging van het aantal vluchtelingen en asielzoekers op Europees grondgebied; overwegende dat volgens de UNHCR meer dan de helft van deze vluchtelingen en asielzoekers vrouwen en kinderen zijn, en overwegende dat er meldingen zijn van geweld (onder meer seksueel geweld) tegen en misbruik van deze vrouwen en kinderen tijdens hun vlucht, onder meer in de overvolle opvangcentra in de EU;
- AF. overwegende dat 80 % van de geregistreerde slachtoffers van mensenhandel vrouwen en meisjes zijn ⁽¹⁾; overwegende dat het nog altijd zeer moeilijk is om vast te stellen wie de slachtoffers zijn en dat de ondersteuning en bescherming van slachtoffers verbeterd moet worden en dat bij alle inspanningen op het gebied van de bestrijding van mensenhandel rekening moet worden gehouden met genderaspecten;
- AG. overwegende dat mensenhandel met name plaatsvindt met het oog op seksuele uitbuiting en dat de vrouwen die daar het slachtoffer van zijn een leven van gevangenschap en misbruik leiden en dagelijks het slachtoffer zijn van lichamelijk en geestelijk geweld;
- AH. overwegende dat seksuele en reproductieve gezondheid en rechten fundamentele mensenrechten zijn en een wezenlijk bestanddeel vormen van gendergelijkheid en zelfbeschikking, en daarom een plaats moeten krijgen in de EU-gezondheidsstrategie;
- AI. overwegende dat de gezondheid van vrouwen nooit onder druk mag komen te staan wegens gewetensbezwaren of persoonlijke overtuigingen;
- AJ. overwegende dat de toepassing van de EU-wetgeving op het gebied van gendergelijkheid tekortschiet en dat zich in de lidstaten specifieke problemen voordoen met betrekking tot de omzetting en toepassing van de richtlijnen op dit gebied, zoals aanzienlijke lacunes in de wetgeving en inconsistente toepassing van de wetgeving door nationale rechtbanken, en dat er bovendien sprake is van een algemeen gebrek aan kennis over de beginselen en wetgeving inzake gelijkheid ⁽²⁾;
- AK. overwegende dat met name de EU-richtlijnen inzake gendergelijkheid in een aantal EU-lidstaten die transgenders niet beschermen tegen discriminatie op het gebied van de toegang tot werk en toegang tot goederen en diensten, niet naar behoren zijn omgezet;
- AL. overwegende dat institutionele mechanismen voor gendergelijkheid binnen nationale overheidsstructuren vaak vrijwel onzichtbaar zijn, verdeeld zijn over verschillende beleidsgebieden, niet goed functioneren door complexe en omvangrijker wordende mandaten of een gebrek aan bekwaam personeel, scholing, gegevens en middelen, en onvoldoende gesteund worden door de politiek ⁽³⁾;
- AM. overwegende dat het aanhoudende probleem van het ontbreken van omvattende, betrouwbare, naar geslacht uitgesplitste gegevens zorgt voor onduidelijkheid en leidt tot een vertekend beeld van de situatie op het gebied van gendergelijkheid, met name op het gebied van geweld tegen vrouwen en gendergerelateerd geweld; overwegende dat als dergelijke gegevens verzameld worden, niet alleen duidelijkheid verkregen wordt omtrent de feitelijke situatie, maar tevens problemen aan het licht komen die onmiddellijk aangepakt moeten worden;
- AN. overwegende dat er bij de verwezenlijking van de doelstellingen voor gelijke behandeling een belangrijke rol is weggelegd voor de sociale partners, omdat zij, vanwege hun betrokkenheid bij de totstandkoming van beleid en bij collectieve onderhandelingen op verschillende niveaus, een belangrijke rol spelen als het gaat om de ontwikkeling van de arbeidsmarkt en de sociale omstandigheden, waarbij het evenwel duidelijk is dat de rol die zij in de verschillende landen en binnen de arbeidsverhoudingen in een land spelen sterk afhankelijk is van de nationale tradities en hun organisatorische kracht ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ Verslag van Eurostat, getiteld „Trafficking in human beings”, 2015 edition.

⁽²⁾ Europees Netwerk van juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid en non-discriminatie, getiteld: „A comparative analysis of gender equality law in Europe 2015”.

⁽³⁾ EIGE (2014): „Effectiveness of institutional mechanisms for the advancement of gender equality. Review of the implementation of the Beijing Platform for Action in the EU Member States”.

⁽⁴⁾ Verslag van Eurofound (2014): „Social partners and gender equality in Europe”.

Dinsdag 14 maart 2017

AO. overwegende dat uit de Eurobarometer 2016 blijkt dat 55 % van de Europeanen graag zou zien dat de EU zich actiever opstelt op het gebied van de gelijke behandeling van mannen en vrouwen; overwegende dat de Commissie krachtens de verdragen gehouden is gendergelijkheid te bevorderen, los van de peilingen;

1. maakt zich ernstig zorgen over het feit dat de EU volgens de index voor gendergelijkheid van EIGE voor 2015 nog pas halverwege is op weg naar gendergelijkheid; betreurt ten eerste dat de gendergelijkheid als onderwerp op de agenda van de politiek steeds minder belangrijk en minder zichtbaar wordt en als beleidsdoelstelling en beleidsgebied gemarginaliseerd en ondergraven wordt, met name gelet op de achteruitgang op het gebied van vrouwenrechten, de rechten van de LGBTI-gemeenschap en seksuele en reproductieve gezondheidsrechten, en acht het noodzakelijk om na te denken over de aan deze tendens ten grondslag liggende redenen en om de bestaande strategieën, instrumenten en maatregelen op het gebied van gendergelijkheid te herzien;

2. benadrukt dat de Unie krachtens het VEU verplicht is om sociale uitsluiting en discriminatie te bestrijden en krachtens het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) gehouden is om de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen; benadrukt dat het beginsel van gelijkheid tussen mannen en vrouwen niet belet dat maatregelen gehandhaafd of genomen worden waarbij specifieke voordelen worden ingesteld ten gunste van het ondervertegenwoordigde geslacht, zoals bepaald in artikel 23 van het Handvest van de grondrechten;

3. dringt er bij de Commissie op aan om gendergelijkheid in alle beleidsmaatregelen en begrotingen te integreren en gendergelijkheid een rol te laten spelen bij de uitvoering van EU-maatregelen en -programma's, en om bij de opstelling van nieuw beleid gender-effectbeoordelingen uit te voeren, teneinde te waarborgen dat het beleid dat wordt ontwikkeld om de problemen op het gebied van gendergelijkheid aan te pakken coherent en empirisch onderbouwd is; dringt er bij de lidstaten op aan om ook op nationaal niveau dergelijke maatregelen te nemen;

4. dringt bij de Commissie aan op een betere beoordeling van de gevolgen van bezuinigingen door de overheid die negatieve gevolgen hebben voor de rechten van vrouwen en gendergelijkheid in de lidstaten en op maatregelen die bedoeld zijn om deze negatieve gevolgen aan te pakken en te voorkomen;

5. betreurt dat gendermainstreaming in de Europa 2020-strategie niet aan de orde komt en dringt aan op een duidelijker integratie van het genderperspectief in deze strategie, waarbij de structurele oorzaken van armoede onder vrouwen worden aangepakt, met name in het kader van de opstelling van landspecifieke aanbevelingen in het kader van het Europees Semester, en dringt aan op opname in de jaarlijkse groeianalyse van specifieke beleidsrichtsnoeren voor het terugdringen van genderongelijkheden;

6. wijst op de samenhang tussen genderdiscriminatie en andere vormen van discriminatie en de enorme gevolgen van meervoudige discriminatie voor vrouwen; benadrukt de dringende noodzaak om armoede onder vrouwen te bestrijden, en met name onder oudere vrouwen, alleenstaande moeders, vrouwen die het slachtoffer zijn geweest van gendergerelateerd geweld, vrouwen met een handicap, vrouwelijke migranten, vrouwelijke vluchtelingen, vrouwelijke asielzoekers en vrouwen die tot een minderheid behoren; verzoekt de lidstaten met de regionale en lokale autoriteiten, rechtshandhavingsinstanties, nationale instanties voor gelijkheid en maatschappelijke organisaties samen te werken om de samenhang tussen genderdiscriminatie en andere vormen van discriminatie beter te bestuderen en doeltreffender strategieën ten uitvoer te leggen voor de integratie van vrouwen, door efficiënt gebruik te maken van de middelen die er zijn voor sociaal beleid, zoals het Europees Sociaal Fonds en de structuurfondsen;

7. steunt het verzoek van de Raad aan de Commissie om te komen met een nieuw initiatief waarin een strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2016-2020 wordt uiteengezet, die ook betrekking heeft op transgenders en personen met een intersekse-conditie, die moet worden gekoppeld aan de Europa 2020-strategie en rekening moet houden met de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling van de Verenigde Naties, en om de status van haar strategische inzet voor gendergelijkheid te versterken;

8. dringt bij de Commissie en de lidstaten aan op een krachtiger beleid en meer investeringen ter ondersteuning van de participatie van vrouwen in hoogwaardige banen in alle sectoren, en op maatregelen ter bestrijding van onzeker werk;

9. spoort de lidstaten aan om initiatieven, maatregelen en acties te bevorderen voor de ondersteuning van en het verstrekken van advies aan vrouwen die als ondernemer aan de slag willen;

Dinsdag 14 maart 2017

10. verzoekt de Commissie om het genderperspectief in haar macro-economisch beleid te integreren en innovatieve maatregelen vast te stellen om gelijke kansen op de arbeidsmarkt voor mannen en vrouwen en een evenwichtige verhouding tussen mannen en vrouwen als het gaat om zorgtaken te bevorderen;
11. merkt op dat gelijke participatie van vrouwen en mannen op de arbeidsmarkt en een beter en rechtvaardiger loon voor vrouwen niet alleen de economische onafhankelijkheid van vrouwen zou vergroten, maar tevens het economisch potentieel van de EU aanzienlijk zou doen toenemen, met een rechtvaardige en inclusieve samenleving als gevolg; wijst erop dat een volledige convergentie van de arbeidsparticipatiecijfers zich, volgens prognoses van de OESO, zou vertalen in een stijging van het bbp per inwoner met 12,4 % tot 2030;
12. verzoekt de Commissie en de lidstaten schendingen van de rechten van werknemers te monitoren en maatregelen te nemen ter voorkoming van dergelijke schendingen, met name schendingen van de rechten van werkende vrouwen, die steeds vaker laagbetaald werk doen en het slachtoffer worden van discriminatie; verzoekt de Commissie en de lidstaten tevens om beleid en maatregelen vast te stellen om het fenomeen pesten op de werkvloer, bijvoorbeeld het lastigvallen van zwangere werknemers of het benadelen van vrouwen bij hun terugkeer op het werk na ouderschapsverlof of bij sollicitaties, vast te stellen en te voorkomen en over dit fenomeen voorlichting te verstrekken en vrouwen ertegen te beschermen; roept de Commissie en de lidstaten op naar geslacht en ouderschap uitgesplitste gegevens inzake loon- en pensioenklaven te verstrekken;
13. benadrukt dat onderwijs een belangrijk instrument is om vrouwen in staat te stellen ten volle deel te nemen aan maatschappelijke en economische ontwikkeling; benadrukt dat maatregelen ter bevordering van een leven lang leren essentieel zijn om ervoor te zorgen dat vrouwen over de vaardigheden beschikken om terug te keren op de arbeidsmarkt of hun baan, inkomen of arbeidsomstandigheden te verbeteren; verzoekt de Commissie initiatieven te bevorderen ter ondersteuning van het opzetten van beroepsopleidingen voor vrouwen, initiatieven ter stimulering van de deelname van vrouwen aan het hoger onderwijs op het gebied van wetenschap, technologie en IT, initiatieven gericht op de ontwikkeling van opleidingsprogramma's over gendergelijkheid voor personen die werkzaam zijn in het onderwijs, en initiatieven die erop gericht zijn te voorkomen dat stereotypen worden doorgegeven via onderwijsprogramma's en studiemateriaal; roept universiteiten en onderzoeksinstellingen op om gendergelijkheidsbeleid in te voeren, in overeenstemming met de richtlijnen die door EIGE in samenwerking met de Europese Commissie zijn opgesteld (het instrument „GEAR” (Gender Equality in Academia and Research));
14. dringt er bij alle lidstaten op aan om op alle niveaus binnen hun onderwijsstelsels aandacht te besteden aan gendervraagstukken, seksisme en genderstereotypen en ervoor te zorgen dat scholing over grondrechten en fundamentele vrijheden en gelijke rechten en kansen voor vrouwen en mannen tot de doelstellingen van hun onderwijsprogramma's behoort, en om ervoor te zorgen dat de kwaliteitsnormen voor het onderwijs gericht zijn op opheffing van belemmeringen voor daadwerkelijke gelijkheid van vrouwen en mannen en op de bevordering van volledige gelijkheid tussen de geslachten;
15. verzoekt de Commissie om in het kader van het werkprogramma van de Commissie voor 2017 in nauwe samenwerking met de lidstaten een ambitieus, omvattend pakket wetgevings- en niet-wetgevingsmaatregelen op te stellen met betrekking tot het combineren van werk en privéleven, rekening houdend met de aangekondigde Europese pijler van sociale rechten, en met inbegrip van de herziening van de bestaande moederschapsrichtlijn 92/85/EEG en ouderschapsrichtlijn 2010/18/EU alsmede de voorstellen voor richtlijnen betreffende ouderschaps- en zorgverlof, en daarbij de gebruikmaking van deze verlofmogelijkheden door zowel mannen als vrouwen te bevorderen;
16. neemt met tevredenheid kennis van het feit dat diverse lidstaten in 2014-2015 hun beleid en/of wetgeving inzake ouderschapsverlof hebben gewijzigd door het recht op verlof niet overdraagbaar te maken, vaderschapsverlof een verplicht karakter te geven, meer dagen vaderschapsverlof mogelijk te maken en/of een bonus toe te kennen als beide ouders (gelijkelijk) verlof opnemen, waardoor de rechten van ouders versterkt worden en gezorgd wordt voor meer gelijkheid tussen vrouwen en mannen en een evenwichtiger verdeling van zorg- en huishoudelijke taken, en de mogelijkheden van vrouwen om ten volle deel te nemen op de arbeidsmarkt worden verruimd; verzoekt de Commissie en de lidstaten maatregelen te nemen om mannen te stimuleren evenveel als vrouwen huishoudelijke taken op zich te nemen en bij te dragen aan de zorg voor kinderen en andere afhankelijke personen;
17. verzoekt Eurofound verder te werken aan de ontwikkeling van haar activiteiten op het gebied van het toezicht op de kwaliteit van de werkgelegenheid en het beroepsleven, op basis van het concept arbeidskwaliteit waarbij wordt gekeken naar salariering, carrièreperspectieven, werktijden, benutting van expertise en autonomie, sociale omgeving, fysiek risico en belasting door het werk; verzoekt Eurofound voorts om haar onderzoek op deze gebieden en op het gebied van overeenkomsten met de sociale partners en praktijken van ondernemingen die bevorderlijk zijn voor een goede balans tussen werk en vrije tijd verder te ontwikkelen, en tevens meer onderzoek te doen naar hoe tweeverdieners hun werktijden indelen en hoe deze groep het beste kan worden ondersteund;

Dinsdag 14 maart 2017

18. verzoekt de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan om in het kader van hun beleid gericht op sociale gelijkheid stappen te nemen in de richting van individualisering van rechten, met name binnen het belastingstelsel, teneinde financiële prikkels weg te nemen die ertoe leiden dat de minder verdienende partner zich van de arbeidsmarkt terugtrekt of parttime gaat werken;

19. looft de lidstaten die beide Barcelona-doelstellingen hebben bereikt; spoort Portugal, Nederland, Luxemburg, Finland, Italië, Malta en Estland aan om de tweede doelstelling te verwezenlijken en verzoekt Polen, Kroatië en Roemenië, die de twee doelstellingen nog lang niet hebben bereikt, meer inspanningen te verrichten om te voorzien in officiële opvangregelingen, om op die manier een bijdrage te leveren aan een betere balans tussen het werk en het privéleven van werknemers; wijst erop dat de huidige bevindingen duidelijk laten zien dat investeringen in zorg voor kinderen en ouderen zullen leiden tot een toename van het percentage vrouwen in voltijdsbanen en een verbetering van de sociale integratie van vrouwen en de integratie van vrouwen in hun omgeving;

20. herhaalt zijn oproep aan de Commissie en de lidstaten om te werken aan de oprichting van een Garantie voor het Kind, om ervoor te zorgen dat ieder Europees kind met risico op armoede toegang heeft tot gratis gezondheidszorg, gratis onderwijs, gratis kinderopvang, fatsoenlijke huisvesting en voldoende voeding; benadrukt dat dergelijk beleid de situatie van vrouwen en meisjes, met name in kwetsbare en gemarginaliseerde gemeenschappen, moet aanpakken; merkt op dat het Jeugdgarantie-initiatief een genderperspectief moet bevatten;

21. betreurt dat er nog altijd sprake is van een genderloonkloof en een genderpensioenloof en dringt er bij de Commissie, de lidstaten en de sociale partners op aan om op korte termijn maatregelen te nemen om deze kloven te dichten;

22. stelt vast dat transparantie ten aanzien van salariering een eerste stap vormt in het dichten van de genderloonkloof, en constateert met vreugde dat diverse ondernemingen ertoe zijn overgegaan verschillen in salariering tussen mannen en vrouwen te analyseren en te publiceren; verzoekt alle werkgevers en vakbonden om specifieke instrumenten voor de evaluatie van banen te ontwikkelen en toe te passen, zodat erop kan worden toegezien dat mensen voor gelijk of gelijkwaardig werk een gelijk loon ontvangen; verzoekt de lidstaten voorts om regelmatig de salarissen en lonen in kaart te brengen, deze gegevens te publiceren en ondernemingen te verzoeken interne mechanismen in te voeren om loonkloven op te sporen;

23. is verheugd dat de Commissie de „gelijke beloning voor gelijk of gelijkwaardig werk” als een van haar belangrijkste prioriteiten beschouwt; dringt in dit kader aan operschikking van de richtlijn gelijke behandeling in arbeid en beroep van 2006;

24. is teleurgesteld dat de genderpensioenloof in meer dan de helft van de lidstaten is toegenomen; spoort Cyprus, Duitsland en Nederland aan de pensioenloof tussen mannen en vrouwen, die bijna 50 % bedraagt, te verkleinen; dringt er bij Malta, Spanje, België, Ierland, Griekenland, Italië en Oostenrijk op aan de genderkloof op het gebied van de pensioendekking te dichten, aangezien tussen de 11 en 36 % van de vrouwen in deze landen geen recht heeft op pensioen;

25. looft de regering van Zweden voor het bereiken van de doelstelling van evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen en looft Slovenië en Frankrijk voor het vrijwel bereiken van deze doelstelling en verzoekt Hongarije, Slowakije en Griekenland, waar regeringen zijn gevormd waar geen enkele vrouw deel van uitmaakt⁽¹⁾, te waarborgen dat vrouwen op alle niveaus van de politieke en economische besluitvorming voldoende vertegenwoordigd zijn; vraagt de lidstaten om al het mogelijke te doen om gendergelijkheid in hoge functies binnen hun regeringen en overheidsinstanties en -organen en op kieslijsten te waarborgen, om te zorgen voor een evenwichtige vertegenwoordiging van mannen en vrouwen in gemeenteraden, regionale en nationale parlementen en het Europees Parlement; benadrukt dat verschillende studies hebben aangetoond dat passende wetgevende maatregelen tot snelle veranderingen kunnen leiden in het genderevenwicht in de politiek; deelt de mening van de Commissie dat quota alleen doeltreffend zijn als zij vergezeld gaan van wetgeving inzake de volgorde van kandidaten op kandidatenlijsten en passende sancties voor gevallen van niet-naleving;

⁽¹⁾ Ontwikkelingen die hebben plaatsgevonden in 2014 en 2015.

Dinsdag 14 maart 2017

26. benadrukt dat de sterke ondervetegenwoordiging van vrouwen in de politiek, zowel in verkozen als in benoemde functies, op Europees niveau en in de lidstaten een democratisch deficit vormt dat de legitimiteit van de besluitvormingsprocessen op zowel nationaal als Europees niveau aantast;
27. verzoekt de EU-instellingen al het mogelijke te doen om gendergelijkheid in het college van commissarissen en in hoge functies van alle EU-instellingen, agentschappen en organen van de EU te waarborgen;
28. stelt met bezorgdheid vast dat het aantal vrouwen in bestuursorganen van grote beursgenoteerde ondernemingen in 2015, ten opzichte van 2010, in de meerderheid van de landen onder het EU-gemiddelde lag; is evenwel ingenomen met de algemene positieve trend, met name in Frankrijk, Italië, het Verenigd Koninkrijk, België en Denemarken;
29. herhaalt zijn verzoek aan de Raad om een snelle vaststelling van de richtlijn inzake de verbetering van de man-vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen (richtlijn vrouwelijke bestuurders) als een belangrijke eerste stap op weg naar een evenwichtige vertegenwoordiging in de publieke en particuliere sector; merkt op dat de vooruitgang het concreetst is (van 11,9 % in 2010 naar 22,7 % in 2015) in de lidstaten die bindende wetgeving hebben vastgesteld met quota voor vrouwen in bestuursorganen⁽¹⁾;
30. betreurt dat in slechts één lidstaat sprake is van genderpariteit in de hoogste functies van de instellingen voor hoger onderwijs, maar juicht toe dat er in het algemeen een verbetering zichtbaar is als het gaat om de vertegenwoordiging van vrouwen in deze functies;
31. dringt er bij de lidstaten op aan alle vormen van geweld tegen vrouwen en gendergerelateerd geweld te bestrijden en aan te pakken, en strategieën te ontwikkelen ter voorkoming van geweld, ervoor te zorgen dat slachtoffers gemakkelijk toegang hebben tot gespecialiseerde ondersteunende dienstverlening en bescherming, en bij de verslaglegging over de omzetting van de Richtlijn inzake de rechten van slachtoffers in 2017 speciale aandacht te besteden aan de genderspecifieke aspecten van de rechten van slachtoffers, ook wanneer die verband houden met de genderidentiteit en genderexpressie van een slachtoffer; verzoekt de Raad om de overbruggingsclausule toe te passen en een unaniem besluit te nemen waarmee gendergerelateerd geweld wordt toegevoegd aan de vormen van criminaliteit die zijn vastgelegd in artikel 83, lid 1, VWEU; verzoekt de Commissie om in aanvulling op de EU-wetgeving inzake de bescherming van slachtoffers een Europees register inzake Europese beschermingsbevelen in te stellen;
32. herhaalt met klem dat gendergerelateerd geweld en discriminatie, waaronder verkrachting en seksueel geweld, seksuele intimidatie, genitale verminking van vrouwen, gedwongen huwelijken en huiselijk geweld, een enorme inbreuk vormen op de menselijke waardigheid; dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan een beleid van nultolerantie te voeren ten aanzien van alle vormen van geweld, waaronder huiselijk geweld, waarvoor geldt dat slachtoffers vaak geen aangifte doen omdat het geweld is gepleegd door partners of familieleden; dringt er bij de lidstaten op aan meer aandacht te besteden aan vrouwen met een handicap als slachtoffers van huiselijk geweld, die in veel gevallen niet in staat zijn om uit een gewelddadige relatie te ontsnappen;
33. is ingenomen met het feit dat meer lidstaten het Verdrag van Istanbul, het eerste juridisch bindende instrument op internationaal niveau ter voorkoming en bestrijding van geweld tegen vrouwen, hebben ondertekend; verzoekt de veertien lidstaten die dit verdrag nog niet hebben geratificeerd dit op korte termijn alsnog te doen; is ingenomen met het voorstel van de Commissie van maart 2016 inzake toetreding van de EU tot het Verdrag van Istanbul; verzoekt de Raad en de Commissie meer vaart te zetten achter de onderhandelingen over de ondertekening en sluiting van het Verdrag van Istanbul en steunt de toetreding van de EU tot dit verdrag onverkort en zonder enig voorbehoud; verzoekt de Commissie voorts een definitie van gendergerelateerd geweld op te nemen, overeenkomstig de bepalingen van Richtlijn 2012/29/EU, en zo snel mogelijk te komen met een omvattende Europese strategie ter voorkoming en bestrijding van gendergerelateerd geweld, inclusief een bindende wetgevingshandeling;
34. is verheugd over de samenwerking tussen Eurostat en de nationale justitiële autoriteiten en de politie op het gebied van gegevensuitwisseling, bedoeld om meer inzicht te verkrijgen in het betreurenswaardige fenomeen gendergerelateerd geweld in de EU, en spoort hen aan om hiermee door te gaan en in samenwerking met EIGE strafbare feiten die gepleegd worden tegen vrouwen op jaarbasis te monitoren;

⁽¹⁾ Factsheet van de Europese Commissie „Gender balance on corporate boards — Europe is cracking the glass ceiling”, oktober 2015; Europese Commissie, DG JUST, „Women in economic decision-making in the EU: Progress report: A Europe 2020 initiative”, 2012; Aagoth Storvik en Mari Teigen, „Women on Board: The Norwegian Experience”, juni 2010.

Dinsdag 14 maart 2017

35. benadrukt het nauwe verband tussen stereotypen en het sterk toenemende aantal intimidaties van vrouwen en seksisme via internet en sociale media, die tevens nieuwe vormen van geweld tegen vrouwen en meisjes met zich meebrengen, zoals cyberpesten, cyberintimidatie, het gebruik van vernederende afbeeldingen online en de verspreiding via sociale media van persoonlijke foto's en video's zonder toestemming van de betrokkene; benadrukt dat dit probleem reeds bij jonge kinderen onder de aandacht moet worden gebracht; benadrukt dat deze situaties kunnen ontstaan als de bescherming door overheidsorganen en andere instanties die een genderneutrale omgeving zouden moeten waarborgen en seksisme zouden moeten tegengaan, tekortschiet;
36. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan alle wettelijke en juridische maatregelen te treffen om het verschijnsel onlinegeweld tegen vrouwen te bestrijden; dringt er met name bij de EU en de lidstaten op aan hun krachten te bundelen in een omvattende Europese strategie ter voorkoming en bestrijding van gendergerelateerd geweld, om een kader te bieden dat nieuwe vormen van onlinegeweld aanmerkt als strafbaar feit en zorgt voor psychologische ondersteuning van vrouwen en meisjes die het slachtoffer zijn van onlinegeweld; pleit voor een gendereffectbeoordeling van de EU-strategie inzake cyberbeveiliging en het Europees Centrum voor bestrijding van cybercriminaliteit (Europol), opdat deze onderwerpen in deze strategie worden opgenomen en het centrum bij zijn werkzaamheden rekening houdt met het genderperspectief;
37. verzoekt de Commissie nogmaals een Europees Waarnemingscentrum voor gendergeweld op te richten (naar het voorbeeld van het huidige Europees Instituut voor gendergelijkheid), dat onder leiding moet staan van een Europees coördinator voor de preventie van geweld tegen vrouwen en meisjes;
38. verzoekt de Commissie en de lidstaten maatregelen vast te stellen ter bescherming van vrouwen en LGBTI-personen tegen intimidatie op de werkplek; verzoekt de Commissie om het huidige EU-kaderbesluit betreffende de bestrijding van bepaalde vormen en uitingen van racisme en vreemdelingenhaat door middel van het strafrecht⁽¹⁾ aldus te herzien dat daarin ook seksisme, misdrijven ingegeven door vooroordelen en aanzetting tot haat wegens seksuele geaardheid, genderidentiteit of geslachtskenmerken worden opgenomen;
39. veroordeelt het feit dat in de meeste EU-landen nog steeds chirurgische ingrepen worden uitgevoerd bij kinderen met een intersekse-aandoening, met als doel deze kinderen te „normaliseren”, terwijl er voor dergelijke ingrepen geen medische noodzaak bestaat; dringt er bij deze lidstaten op aan te voorkomen dat er dergelijke ingrepen worden uitgevoerd zonder de vrije en geïnformeerde toestemming van de betrokkene;
40. merkt op dat personen met een intersekse-conditie in Malta en Griekenland bescherming genieten tegen discriminatie op grond van geslachtskenmerken; roept de lidstaten op om bij de omzetting van de EU-richtlijnen inzake gendergelijkheid in nationale wetgeving ter bevordering van gendergelijkheid aandacht te besteden aan discriminatie op grond van genderidentiteit en geslachtskenmerken;
41. benadrukt dat gendergerelateerde vormen van geweld en discriminatie, waaronder verkrachting en seksueel geweld, vrouwelijke genitale verminking, gedwongen huwelijken, huiselijk geweld, zogeheten eermisdrijven en door de staat gesteunde discriminatie op grond van geslacht, vormen van vervolging zijn en aangemerkt moeten worden als geldige reden voor het indienen van een asielaanvraag in de EU; pleit voor het realiseren van veilige en legale manieren om de EU binnen te komen; herinnert eraan dat vrouwen en meisjes bijzonder kwetsbaar zijn voor uitbuiting door mensensmokkelaars;
42. dringt er nogmaals bij de lidstaten op aan onmiddellijk een einde te maken aan de detentie van kinderen, zwangere en borstvoeding gevende vrouwen en slachtoffers van verkrachting, seksueel geweld en mensenhandel, en te zorgen voor passende psychologische en medische ondersteuning die wordt verleend door mannelijke of vrouwelijke beroepsbeoefenaren, al naar gelang de situatie, zoals psychologen, maatschappelijk werkers, verpleegkundigen en artsen, die een passende opleiding ter zake hebben genoten; herinnert eraan dat vluchtelingen die het slachtoffer zijn geweest van geweld op grond van geslacht of (vermeende) seksuele geaardheid tijdig en in alle fasen van het migratieproces ondersteuning geboden moet worden, met inbegrip van onmiddellijke herplaatsing ingeval hun veiligheid niet kan worden gegarandeerd, hoogwaardige geestelijke gezondheidszorg en directe erkenning van de genderidentiteit voor de duur van de asielprocedure als maatregel ter preventie van geweld;
43. herhaalt dat bij de tenuitvoerlegging van de EU-wetgeving inzake de bestrijding van mensenhandel, één van de meest rendabele georganiseerde criminele activiteiten, voortdurend rekening gehouden moet worden met de genderdimensie en verzoekt de Commissie nogmaals om dit bij haar beoordeling van de naleving en omzetting van de richtlijn door de lidstaten te blijven bewaken en ervoor te zorgen dat aan de rapportageverplichtingen en aan de in de richtlijn vastgestelde termijnen wordt voldaan;

⁽¹⁾ PB L 328 van 6.12.2008, blz. 55.

Dinsdag 14 maart 2017

44. verzoekt de Commissie om de lidstaten die mensenhandel bestrijden financieel en logistiek te ondersteunen, met name Italië en Griekenland, die zich als gevolg van de huidige migratiecrisis in de frontlinie bevinden bij de aanpak van deze noodsituatie;

45. pleit ervoor dat de inspanningen die op nationaal en EU-niveau worden verricht om een einde te maken aan hardnekkige stereotypen en gendergerelateerde discriminatie worden geïntensiveerd door middel van voorlichtingscampagnes die erop gericht zijn om stereotypen van vrouwen en meisjes en mannen en jongens te doorbreken en die zich richten tot alle lagen van de maatschappij; verzoekt de lidstaten om positieve initiatieven te ontplooien, zoals strategieën die erop gericht zijn vrouwen ertoe te bewegen te kiezen voor een loopbaan of een baan in sectoren waarin vrouwen ondervetegenwoordigd zijn, en mannen ertoe te bewegen meer zorg- en huishoudelijke taken op zich te nemen, of mannen voor te lichten over de wijze waarop geweld, waaronder mensenhandel met het oog op commerciële seksuele uitbuiting, gedwongen huwelijken en gedwongen arbeid, vrouwen, mannen en kinderen schaadt en gendergelijkheid aantast, en om maatregelen te nemen, in de vorm van voorlichtingscampagnes om de vraag naar gesmokkelde vrouwen en kinderen te verminderen;

46. herhaalt dat vrouwen de controle moeten hebben over hun seksuele en reproductieve gezondheid en hun seksuele en reproductieve rechten moeten kunnen uitoefenen; roept de lidstaten op de toegang van vrouwen tot vrijwillige gezinsplanning en het volledige aanbod van diensten op het gebied van reproductieve en seksuele gezondheid, waaronder anticonceptie en veilige en legale abortus, te waarborgen; verzoekt de lidstaten en de Commissie bewustmakingscampagnes te initiëren, die ertoe moeten leiden dat mannen en vrouwen volledig bekend zijn met hun rechten en plichten ter zake van seksuele en reproductieve aangelegenheden;

47. wijst op het feit dat in steeds meer gevallen een beroep wordt gedaan op gewetensbezwaren, ten gevolge waarvan de toegang tot seksuele en reproductieve diensten wordt belemmerd; verzoekt de lidstaten te waarborgen dat gewetensbezwaren er niet toe leiden dat patiënten de toegang tot de gezondheidszorg waar zij recht op hebben wordt ontzegd;

48. is van mening dat de weigering van levensreddende diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid, waaronder veilige abortus, een ernstige schending van fundamentele mensenrechten vormt;

49. benadrukt het belang van een actief preventie-, onderwijs- en voorlichtingsbeleid dat zich richt op tieners, jongeren en volwassenen en dat ervoor zorgt dat de EU-burgers een goede seksuele en reproductieve gezondheid genieten, geen seksueel overdraagbare aandoeningen oplopen en niet ongewenst zwanger raken;

50. spoort de bevoegde autoriteiten in de lidstaten aan om binnen hun uitgebreide onderwijsprogramma's op het gebied van seksuele voorlichting en relaties gendergelijkheid te bevorderen, en meisjes en jongens te wijzen op het belang van relaties die gebaseerd zijn op instemming, respect voor elkaar en wederkerigheid, en tevens gendergelijkheid te bevorderen in het kader van sport en vrijetijdsbesteding, waar stereotypen en de verwachtingen ten aanzien van mannen en vrouwen van invloed kunnen zijn op het zelfbeeld, de gezondheid, het verwerven van vaardigheden, de intellectuele ontwikkeling, sociale integratie en de identiteitsvorming van meisjes en jongens;

51. wijst erop dat het van groot belang is om mannen te stimuleren om al het mogelijke te doen om gendergelijkheid te bereiken en om in kaart te brengen waar en hoe deze boodschap onder de aandacht kan worden gebracht van grote groepen mannen, met name binnen instanties, sectoren en verenigingen die door mannen gedomineerd worden, en tevens om mannen bewust te maken van de rol die zij spelen als het gaat om de bevordering van gendergelijkheid en de ondersteuning van het beginsel van gedeelde macht en verantwoordelijkheden voor mannen en vrouwen op het werk, in het sociale leven, in de privéomgeving en in de bredere context op nationaal en internationaal niveau;

52. verzoekt de lidstaten om seksualisering en commercialisering van vrouwen door de media en de reclame-industrie te monitoren, omdat in hun uitingen vaak gebruik wordt gemaakt van vrouwelijke stereotypen, en jeugdigheid, schoonheid en seksuele aantrekkingskracht gekoppeld worden aan sociaal succes; verzoekt de Commissie om bij schending van de richtlijn audiovisuele mediadiensten door een lidstaat gerechtelijke stappen te nemen, en om door middel van stimuleringsmaatregelen goede praktijken binnen de publieke en commerciële mediaondernemingen te bevorderen; dringt er bij de media en de reclame-industrie op aan dat zij de waardigheid van vrouwen eerbiedigen, stereotype beeldvorming en discriminatie vermijden en de diversiteit van vrouwen omarmen; dringt er voorts bij de media en de reclame-industrie op aan aandacht te besteden aan een gezonde levensstijl en aan verschillende samenlevingsvormen en leefstijlen;

Dinsdag 14 maart 2017

53. herinnert aan de toezeggingen van de EU in de actieplannen EU-Celac (Gemeenschap van Latijns-Amerikaanse en Caribische Staten) van 2013 en 2015 betreffende de uitbanning van geweld tegen vrouwen, en uit zijn bezorgdheid over de gebrekkige tenuitvoerlegging van hoofdstuk 7 daarvan inzake de bevordering van gendergelijkheid; verzoekt de lidstaten en de Europese Dienst voor extern optreden samen te werken en economische en institutionele middelen toe te wijzen om de naleving van de in de actieplannen neergelegde aanbevelingen voor de bevordering van gendergelijkheid te waarborgen, met name ten aanzien van de uitbanning van alle vormen van geweld, overeenkomstig het Verdrag van Belém do Pará, het Verdrag van Istanbul en het CEDAW-verdrag;
54. benadrukt dat uit onderzoek blijkt dat de gevolgen van de klimaatverandering voor vrouwen groter zijn dan voor mannen, omdat vrouwen in een situatie van armoede doorgaans de zwaarste lasten dragen; is van oordeel dat vrouwen actief moeten bijdragen aan klimaatbeleid en -maatregelen;
55. verzoekt de Commissie een voorstel in te dienen voor een overkoepelende strategie voor duurzame ontwikkeling die alle relevante interne en externe beleidsterreinen omvat, en doeltreffende toezichts-, evaluatie- en verantwoordingsmechanismen te ontwikkelen voor de tenuitvoerlegging van de Agenda 2030, met inbegrip van de doelstellingen en indicatoren daarvan die betrekking hebben op gendergelijkheid, vrouwenrechten en de versterking van de positie van vrouwen;
56. verzoekt de Commissie om de tenuitvoerlegging van de bestaande EU-wetgeving op het gebied van gendergelijkheid in de lidstaten doeltreffender te controleren, en wijst er in dit kader op dat tegen lidstaten die de wetgeving op dit gebied niet naleven inbreukprocedures ingeleid moeten worden;
57. betreurt dat er nog steeds geen maatregelen voor genderbudgettering zijn getroffen, ondanks de interinstitutionele verklaring over het bijdragen tot gendermainstreaming die als bijlage bij het meerjarig financieel kader (MFK) is gevoegd; benadrukt in dit verband dat nauwlettend moet worden gecontroleerd op welke wijze binnen de jaarlijkse begrotingsprocedures toepassing is gegeven aan de beginselen van de gezamenlijke verklaring en pleit ervoor dat de bevoegde commissie een formele rol gaat spelen bij de herziening van het MFK;
58. dringt er bij de regeringen van de lidstaten op aan om ervoor te zorgen dat er organen zijn die zich bezighouden met de ontwikkeling, coördinatie en tenuitvoerlegging van gendergelijkheidsbeleid en dat deze organen goed kunnen functioneren en over voldoende middelen kunnen beschikken, omdat dergelijke organen een belangrijke indicator zijn voor de inzet van regeringen op het gebied van de bevordering van gendergelijkheid;
59. verzoekt de EU-instellingen specifieke indicatoren voor gendergelijkheid, met inbegrip van de gendergelijkheidsindex van EIGE, in te voeren in het toezichtstelsel voor het toekomstige EU-mechanisme voor democratie, de rechtsstaat en de grondrechten;
60. verzoekt de Commissie een bredere strategie inzake gelijkheid te ontwikkelen, met inbegrip van een horizontale richtlijn ter bestrijding van discriminatie, om een einde te maken aan elke vorm van gendergerelateerde discriminatie; verzoekt de Raad met het oog daarop zo spoedig mogelijk een gemeenschappelijk standpunt vast te stellen inzake het voorstel voor een richtlijn betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd en seksuele geaardheid (COM(2008)0426), dat geblokkeerd is sinds het Parlement zijn standpunt daarover vaststelde op 2 april 2009 ⁽¹⁾; verzoekt de Raad nogmaals genderdiscriminatie op te nemen als vorm van discriminatie;
61. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de regeringen van de lidstaten.

⁽¹⁾ PB C 137 E van 27.5.2010, blz. 68.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0074

Gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over de toepassing van Richtlijn 2004/113/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (2016/2012(INI))

(2018/C 263/08)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 19, lid 1, en artikel 260 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie,
- gezien Protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
- gezien Richtlijn 2004/113/EG van de Raad van 13 december 2004 houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten ⁽¹⁾,
- gezien het verslag van de Commissie over de toepassing van Richtlijn 2004/113/EG van de Raad houdende toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten (COM(2015)0190),
- gezien de richtsnoeren van de Commissie van 22 december 2011 betreffende de toepassing van Richtlijn 2004/113/EG van de Raad op verzekeringen, in het licht van het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie in zaak C-236/09 (*Test-Aankoop*) ⁽²⁾,
- gezien het arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 1 maart 2011 in zaak C-236/09 (*Test-Aankoop*) ⁽³⁾,
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), en artikel 3 daarvan dat „gender” definieert als „de sociaal geconstrueerde rollen, gedragingen, activiteiten en eigenschappen die een bepaalde maatschappij passend acht voor vrouwen en mannen”,
- gezien de mededeling van de Commissie, getiteld „Een Europese agenda voor de deeleconomie” (COM(2016)0356),
- gezien de Europese uitvoeringsbeoordeling „Gender Equal Access to Goods and Services — Directive 2004/113/EC” van januari 2017, uitgevoerd door de Onderzoeksdienst van het Europees Parlement ⁽⁴⁾,
- gezien het verslag van Equinet van november 2014, getiteld „Equality Bodies and the Gender Goods and Services Directive”,
- gezien het verslag van het Europees netwerk van juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid van 2014, getiteld „Gender Equality Law in 33 European Countries: How are EU rules transposed into national law?”;

⁽¹⁾ PB L 373 van 21.12.2004, blz. 37.

⁽²⁾ PB C 11 van 13.1.2012, blz. 1.

⁽³⁾ PB C 130 van 30.4.2011, blz. 4.

⁽⁴⁾ PE 593.787.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien het verslag van het Europees netwerk van juridische deskundigen op het gebied van gendergelijkheid van juli 2009, getiteld „Sex Discrimination in the Access to and Supply of Goods and Services and the Transposition of Directive 2004/113/EG”,
 - gezien het arrest van het Europees Hof van Justitie in zaak C-13/05, waarin het Hof stelt dat het recht om niet op grond van geslacht te worden gediscrimineerd ook het recht omvat om niet gediscrimineerd te worden wegens geslachtsverandering ⁽¹⁾, en gezien de LGBTI-enquête (2014) van het Bureau van de Europese Unie voor de grondrechten en het verslag van dit bureau, getiteld „Professionally speaking: challenges to achieving equality for LGBT people”, die betrekking hadden op de toegang tot goederen en diensten,
 - gezien het voorstel van de Commissie voor een richtlijn van de Raad betreffende de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling van personen ongeacht godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd of seksuele geaardheid (COM(2008)0426) en het standpunt van het Parlement van 2 april 2009 daarover ⁽²⁾,
 - gezien zijn resolutie van 19 januari 2016 over externe factoren die een obstakel vormen voor vrouwelijke ondernemers in Europa ⁽³⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid en de adviezen van de Commissie vervoer en toerisme en de Commissie juridische zaken (A8-0043/2017),
- A. overwegende dat de bestrijding van directe en indirecte genderdiscriminatie op het gebied van de toegang tot goederen en diensten een integraal onderdeel vormt van het beginsel van gelijkheid van vrouwen en mannen, dat een fundamentele waarde van de Europese Unie is, en overwegende dat krachtens de Verdragen en het Handvest van de grondrechten elke discriminatie op grond van geslacht verboden is en gelijkheid van vrouwen en mannen op alle gebieden en in alle EU-lidstaten gewaarborgd moet worden;
- B. overwegende dat krachtens Richtlijn 2004/113/EG (hierna „de richtlijn”) het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen niet alleen betrekking heeft op het beroepsleven en de arbeidsmarkt, maar ook op de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten;
- C. overwegende dat de richtlijn voorziet in een verbod op zowel directe als indirecte discriminatie op grond van geslacht bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten die publiekelijk beschikbaar zijn, in zowel de overheidssector als de particuliere sector;
- D. overwegende dat de richtlijn van toepassing is op alle tegen vergoeding geleverde goederen en diensten, in de zin van artikel 57 VWEU en overeenkomstig de desbetreffende jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU); overwegende dat deze vergoeding niet noodzakelijkerwijs hoeft te worden betaald door degene te wiens behoeve de dienst wordt verricht en kan worden betaald in de vorm van een indirecte betaling waarbij de ontvanger van de dienst niet noodzakelijkerwijs betrokken hoeft te zijn;
- E. overwegende dat de media- en de reclamesector, onderwijsgerelateerde diensten en diensten die in de privésfeer worden verleend van het toepassingsgebied van de richtlijn zijn uitgesloten; overwegende dat de lidstaten de wetgevende bevoegdheid hebben om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen te waarborgen en dat de nationale wetgeving in sommige gevallen verder gaat dan de richtlijn verlangt, doordat zij ook betrekking heeft op discriminatie tussen mannen en vrouwen in de media-, reclame- en onderwijssector;
- F. overwegende dat de richtlijn in alle 28 lidstaten in nationaal recht is omgezet; overwegende dat uit het verslag van de Commissie blijkt dat in 2015 met zes lidstaten nog een intensieve dialoog werd gevoerd over toereikende tenuitvoerlegging van de richtlijn;

⁽¹⁾ ECLI:EU:C:1996:170. Zie ook gezamenlijke verklaring van de Commissie en de Raad, resultaat besprekingen — addendum bij het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot uitvoering van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en de levering van goederen en diensten (st.15622/04 ADD 1).

⁽²⁾ PB C 137 E van 27.5.2010, blz. 68.

⁽³⁾ Aangenomen teksten. P8_TA(2016)0007.

Dinsdag 14 maart 2017

- G. overwegende dat het HvJ-EU in het arrest in de zaak *Test-Aankoop* concludeerde dat artikel 5, lid 2, van de richtlijn in strijd is met de verwezenlijking van het doel van gelijke behandeling van vrouwen en mannen; overwegende dat artikel 5, lid 2, met ingang van 21 december 2012 ongeldig werd geacht en dat unisekspremies en -uitkeringen als gevolg hiervan verplicht zijn in alle lidstaten;
- H. overwegende dat de belangrijkste problemen bij de toepassing van de richtlijn waren: een te beperkte opvatting van het begrip „goederen en diensten”, de te verreikende mogelijkheid om ongelijke behandeling op grond van artikel 4, lid 5, te rechtvaardigen en de ontoereikende bescherming van vrouwen in verband met moederschap en zwangerschap;
- I. overwegende dat het belangrijk is dat bij discriminatiebestrijding andere fundamentele rechten en vrijheden geëerbiedigd worden, zoals de bescherming van het privéleven en transacties die in dat kader worden verricht en de vrijheid van godsdienst;
- J. overwegende dat de richtlijn inzake gelijke behandeling die in 2008 werd voorgesteld niet alleen betrekking heeft op de bescherming tegen discriminatie op grond van godsdienst of overtuiging, leeftijd, handicap en seksuele geaardheid op de arbeidsmarkt, maar tevens betrekking heeft op sociale bescherming, onder meer op het gebied van sociale zekerheid en gezondheidszorg, sociale voordelen, onderwijs en de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten; overwegende dat de Raad tot nu toe nog geen standpunt over dit voorstel voor een richtlijn heeft aangenomen;
- K. overwegende dat de recente mededeling van de Commissie, getiteld „Een Europese agenda voor de deeleconomie” een goede stap vormt in de richting van een doeltreffende ondersteuning en regulering van deze sector, maar dat ook rekening gehouden moet worden met het gendergelijkheidsperspectief en dat de bepalingen van de richtlijn in verdere analyses en aanbevelingen op dit gebied moeten worden weerspiegeld;
- L. overwegende dat het volledige potentieel van de richtlijn alleen wordt benut bij een doeltreffende en consistente gendermainstreaming in alle sectoren waarop de richtlijn van toepassing is;
- M. overwegende dat de activiteiten van het Europees netwerk van organen voor de bevordering van gelijke behandeling zeer belangrijk zijn voor de verbetering van de uitvoering van de wetgeving inzake gelijke behandeling, voor het coördineren van samenwerking en voor de uitwisseling van beste praktijken tussen nationale instanties voor gelijke behandeling in de hele EU;

Algemene overwegingen

1. is bezorgd over het feit dat de richtlijn niet op uniforme wijze wordt toegepast en dat de situatie van lidstaat tot lidstaat verschilt en dat er, ondanks de vooruitgang die er op dit gebied is geboekt, wat de tenuitvoerlegging betreft in sommige landen en in sommige sectoren nog altijd sprake is van problemen en lacunes die dringend moeten worden aangepakt; verzoekt de Commissie om in haar dialoog met de lidstaten alle resterende lacunes in de toepassing van de richtlijn aan de orde te stellen; wijst op de belangrijke rol van de lidstaten bij de uitvoering van EU-wetgeving en -beleid en is van oordeel dat meer ondersteuning door regionale en lokale autoriteiten, samenwerking met het maatschappelijk middenveld en ondersteuning van bedrijfstakken door de lidstaten nodig is om ervoor te zorgen dat de richtlijn volledig ten uitvoer wordt gelegd;
2. merkt op dat de Commissie haar verslag over de toepassing van de richtlijn pas lang na haar eerste verslag van 2009 heeft ingediend;
3. merkt op dat de Commissie in haar verslag stelt dat er bij de tenuitvoerlegging van diverse bepalingen van de richtlijn geen specifieke problemen zijn geconstateerd, maar dat deze stelling berust op een zeer beperkt aantal gemelde gevallen van discriminatie en dat er over het geheel genomen zeer weinig informatie beschikbaar is en dat de gegevensverzameling op dit gebied tussen de lidstaten sterk uiteenloopt;
4. overwegende dat een van de problemen waar men in de lidstaten tegenaan liep het feit is dat beleidsmakers, dienstverleners en ook de burgers zelf onvoldoende kennis hebben van de rechten en de bescherming die burgers krachtens de richtlijn genieten; wijst erop dat het lage aantal meldingen van genderdiscriminatie te wijten kan zijn aan het gebrek aan bekendheid met de richtlijn en de inhoud daarvan; dringt er bij de lidstaten, de Commissie en de betrokken partijen op aan om, bijvoorbeeld in samenwerking met consumentenbeschermingsorganisaties, de kennis over de bepalingen van de richtlijn te vergroten, om ervoor te zorgen dat meer belang wordt gehecht aan gelijke behandeling op het gebied van goederen en diensten;

Dinsdag 14 maart 2017

5. merkt op dat slechts enkele lidstaten hebben gemeld dat zij specifieke bepalingen kennen inzake positieve actie; dringt er bij de lidstaten op aan om bepalingen inzake positieve actie aan te nemen en te bevorderen, die gerechtvaardigd worden door een legitiem doel en ertoe dienen om ongelijkheden op basis van geslacht te compenseren, een en ander in overeenstemming met de richtlijn;

Het verzekeringswezen en de bank- en financiële sector

6. is ingenomen met het feit dat de lidstaten het arrest in de zaak *Test-Aankoop* al in hun nationale wetgeving ten uitvoer hebben gelegd en met het feit dat de nationale wetgeving juridisch bindend is gewijzigd; wijst erop dat nog niet alle nationale wetgeving volledig in overeenstemming is met het arrest en dat er bijvoorbeeld nog problemen zijn op het gebied van ziektekostenverzekeringen en wat betreft de volledige uitbanning van discriminatie wegens zwangerschap en moederschap;

7. wijst op het nivellerende effect van het arrest *Test-Aankoop* op pensioenen, omdat dit arrest het gebruik van seksegerelateerde actuariële factoren verbiedt en verplicht tot unisekspremies en -uitkeringen in het kader van particuliere verzekeringsregelingen, waaronder pensioenen; merkt op dat deze uitspraak slechts betrekking heeft op particuliere regelingen, maar dat de regel van de unisekspremies en -uitkeringen een goede praktijk is die bijdraagt aan vermindering van de pensioenkloof tussen mannen en vrouwen; is verheugd over het besluit van enkele lidstaten om de regel van de unisekspremies en -uitkeringen ook toe te passen op andere soorten verzekeringen en pensioenen, zoals bedrijfs-pensioenregelingen, om de gelijkheid van vrouwen en mannen ook op deze gebieden te waarborgen; spoort de overige lidstaten aan om dit goede voorbeeld te volgen;

8. is van mening dat ervoor gezorgd moet worden dat het arrest naar behoren en volledig ten uitvoer wordt gelegd; verzoekt de Commissie om de naleving van deze regels in de lidstaten door middel van periodieke verslagen te controleren, om ervoor te zorgen dat eventuele tekortkomingen worden verholpen;

9. wijst erop dat de richtlijn een uitdrukkelijk verbod behelst op het verschillend berekenen in verzekeringsdiensten en aanverwante financiële diensten van premies en uitkeringen wegens kosten die verband houden met zwangerschap en moederschap; verzoekt de lidstaten om meer inspanningen te leveren en meer helderheid te verschaffen op het gebied van de bescherming van de rechten en het welzijn van zwangere vrouwen, om ervoor te zorgen dat vrouwen geen ongerechtvaardigde zwangerschapskosten hoeven te dragen, omdat vrouwen niet uitsluitend wegens hun zwangerschap met hogere kosten te maken mogen krijgen, en om dienstverleners beter voor te lichten over de speciale bescherming waar zwangere vrouwen recht op hebben; benadrukt met name de noodzaak om ervoor te zorgen dat overgangsp perioden bij verschillende soorten verzekeringen, met name bij zorgverzekeringen, niet in strijd zijn met het recht van zwangere vrouwen op gelijke behandeling tijdens hun zwangerschap;

10. herhaalt dat het recht om niet op grond van geslacht te worden gediscrimineerd ook het recht omvat om niet gediscrimineerd te worden wegens geslachtsverandering⁽¹⁾, en verzoekt de Commissie om te waarborgen dat vrouwen en mannen tegen dergelijke vormen van discriminatie worden beschermd; benadrukt dat de richtlijn in dit kader bescherming biedt en dat hieraan nadere invulling kan worden gegeven in de nationale wetgeving van de lidstaten; wijst er in dit verband op dat 13 landen nog geen wettelijke bepalingen hebben vastgesteld inzake de bescherming van transgenders, die als het gaat om het aanbod van en de toegang tot goederen en diensten nog altijd te maken hebben met discriminatie, en wijst erop dat vaststelling van dergelijke bepalingen meer bekendheid kan geven aan het non-discriminatiebeginsel; verzoekt de Commissie om in haar toekomstige verslagen over de toepassing van de richtlijn aandacht te besteden aan deze vorm van discriminatie;

11. betreft de aanhoudende discriminatie van vrouwen en de discriminatoire praktijken in verband met zwangerschap, gezinsplanning en moederschap als het gaat om de toegang tot diensten die geleverd worden door de verzekerings- en de banksector;

12. merkt op dat de problemen die vrouwelijke ondernemers hebben om financiering te verkrijgen ten dele kunnen samenhangen met het feit dat het voor vrouwen moeilijker is om een voldoende positief kredietverleden op te bouwen en managementervaring op te doen; verzoekt de lidstaten om in samenwerking met de financiële sector de gelijkheid van vrouwen en mannen bij de toegang tot kapitaal voor zelfstandigen en kmo's te waarborgen; verzoekt de lidstaten de mogelijkheden te onderzoeken voor invoering van een gendergelijkheidsperspectief in verband met de rapportage inzake de toekenning van leningen, bij de vaststelling van risicoprofielen, investeringsmandaten en personeelsopbouw en in financiële

⁽¹⁾ Gezamenlijke verklaring van de Commissie en de Raad, resultaat besprekingen — addendum bij het voorstel voor een richtlijn van de Raad tot uitvoering van het beginsel van gelijke behandeling van mannen en vrouwen bij de toegang tot en de levering van goederen en diensten.

Dinsdag 14 maart 2017

producten; verzoekt de Commissie om in samenwerking met de lidstaten doeltreffende maatregelen te nemen, vergezeld van praktijkvoorbeelden, om ervoor te zorgen dat iedereen de richtlijn ten volle en op correcte wijze kan benutten om op doeltreffende wijze het recht op gelijke behandeling bij de toegang tot goederen en diensten te beschermen;

13. dringt aan op een holistische benadering ten aanzien van vrouwelijk ondernemerschap, gericht op het stimuleren en ondersteunen van vrouwen die werken aan een carrière als ondernemer, het vergemakkelijken van de toegang van vrouwen tot financiering en het verbreden van hun zakelijke mogelijkheden en het creëren van een omgeving waarin vrouwen hun potentieel kunnen verwezenlijken en succesvolle ondernemers kunnen worden, door onder meer een goed evenwicht tussen werk en privéleven te waarborgen, door toegang tot kinderopvang te garanderen en door te zorgen voor op maat gesneden scholing;

De vervoerssector en openbare ruimten

14. merkt op dat vrouwen, transgenders en personen met een intersekse-conditie, ondanks het feit dat intimidatie, waaronder seksuele en gendergerelateerde intimidatie, krachtens het nationale recht verboden is, in het vervoer nog altijd systematisch en frequent het slachtoffer zijn van diverse vormen van misbruik, en dat het nog steeds nodig is om de preventieve maatregelen tegen intimidatie te versterken, onder meer door middel van voorlichting van dienstverleners;

15. verzoekt de Commissie en de lidstaten om de uitwisseling van beste praktijken op dit gebied te bevorderen; roept ertoe op de nadruk te leggen op preventieve maatregelen die in overeenstemming zijn met het beginsel van gelijkheid van vrouwen en mannen, zoals onder meer wordt aanbevolen in het Verdrag van de Raad van Europa inzake het voorkomen en bestrijden van geweld tegen vrouwen en huiselijk geweld (Verdrag van Istanbul), die de vrijheden van vrouwen niet beperken en die in de eerste plaats gericht zijn op de aanpak van potentiële daders in plaats van op aanpassing van het gedrag van vrouwen als potentiële slachtoffers; merkt op dat in het Verdrag van Istanbul is bepaald dat „het bereiken van de jure en de facto gelijkheid van vrouwen en mannen een van de sleutels is tot het voorkomen van geweld tegen vrouwen” en verzoekt de lidstaten en de Commissie derhalve deze brede benadering in hun beleid ter voorkoming van geweld tegen vrouwen te volgen, en onder meer toepassing te geven aan de bepalingen ter bestrijding van intimidatie die in de richtlijn zijn opgenomen; verzoekt de lidstaten die dat nog niet hebben gedaan het verdrag van Istanbul zo spoedig mogelijk te ratificeren en dringt er bij de Commissie en de Raad op aan stappen te zetten in de richting van toetreding van de EU tot dit verdrag;

16. betreurt dat ouders en verzorgers van jonge kinderen nog steeds stuiten op fysieke toegangsbelemmeringen en andere obstakels in de gebouwen van dienstverleners, zoals onvoldoende faciliteiten om baby's te verschonen; benadrukt dat de rechten van zowel moeders als vaders moeten worden gewaarborgd en dat zij dus gelijke kansen moeten hebben om in de gebouwen van dienstverleners bij hun kinderen te zijn; benadrukt dat de gelijke behandeling vrouwen en mannen, als ouders en verzorgers van jonge kinderen, bij de toegang tot en het gebruik van diensten cruciaal is voor gendergelijkheid in het algemeen, aangezien dit de gelijke en gedeelde verantwoordelijkheid van vrouwen en mannen voor de zorg voor kinderen bevordert; verzoekt de lidstaten derhalve om dienstverleners voor te lichten over de noodzaak van gelijke en veilige faciliteiten voor beide ouders binnen hun gebouwen;

17. merkt voorts op dat verzorgers, voornamelijk vrouwen, specifieke eisen hebben als het gaat om toegankelijkheid en dringt er daarom bij de Commissie op aan om na te denken over alle belemmeringen en beperkingen waar vrouwen als belangrijkste gebruikers van het openbaar vervoer en verzorgers in het algemeen mee te maken krijgen, een en ander in overeenstemming met de vijfde conferentie over vrouwenkwesties in het vervoer die in 2014 in Parijs werd gehouden; wijst erop dat, ondanks onderzoek op dit gebied, nog maar weinig aandacht is besteed aan de ontwikkeling van genderspecifiek beleid voor de vervoerssector; merkt op dat fysieke belemmeringen die ervoor zorgen dat ouders en verzorgers van jonge kinderen geen gelijke toegang hebben tot vervoer en andere openbare ruimten kunnen worden weggenomen door in de eerste stadia van de planning en het opzetten van die vervoersstructuren en openbare ruimten het genderperspectief te laten meewegen en regelmatig gendereffectbeoordelingen uit te voeren, en dat daardoor tevens kosten kunnen worden bespaard;

18. wijst erop dat vrouwen in de gebouwen van dienstverleners in de hele EU nog altijd te maken hebben met ongelijke behandeling wegens moederschap, zwangerschap of het geven van borstvoeding; is van oordeel dat de bescherming van vrouwen op grond van moederschap en zwangerschap, met inbegrip van het geven van borstvoeding, zoals neergelegd in

Dinsdag 14 maart 2017

de richtlijn, versterkt moet worden en op het niveau van de lidstaten ten volle gewaarborgd moet worden; wijst erop dat dienstverleners de leidende beginselen van de richtlijn en de nationale wetgeving ter omzetting van de richtlijn moeten naleven;

19. dringt er bij de Commissie en de lidstaten op aan ervoor te zorgen dat vervoermiddelen en infrastructuur voor openbaar vervoer toegankelijk zijn voor en afgestemd zijn op zowel vrouwen als mannen, niet alleen voor eindgebruikers en passagiers, maar ook voor de personen die in deze sector werkzaam zijn;

20. verzoekt de Commissie de regels van luchtvaartmaatschappijen inzake het aan boord laten gaan van zwangere vrouwen en de ondersteuning van zwangere vrouwen tijdens de vlucht te onderzoeken en maatregelen te nemen om te waarborgen dat luchtvaartmaatschappijen in dit verband een geharmoniseerd beleid hanteren;

21. verzoekt de Raad het standpunt van het Parlement betreffende de verordening inzake passagiersrechten goed te keuren wat betreft de plicht voor afhandelaars op luchthavens om kinderwagens aan de passagiers terug te geven onmiddellijk nadat zij het vliegtuig hebben verlaten, of te zorgen voor een alternatieve vervoerswijze, om te voorkomen dat passagiers kinderen tot aan de bagageband door de luchthaven moeten dragen;

22. is van mening dat het aanbieden van een netwerk van diensten ter ondersteuning van moeders, met name crèches en voor- en naschoolse opvang, essentieel is om ertoe bij te dragen dat het beginsel van gelijkheid van mannen en vrouwen bij de toegang tot goederen en diensten daadwerkelijk wordt toegepast; is van mening dat het niveau van de openbare diensten van dit netwerk moet voldoen aan de behoeften van de bevolking;

23. merkt op dat gebleken is dat er nog steeds sprake is van discriminatie en ongelijkheden bij de toegang tot medische goederen en diensten, wat erop duidt dat het noodzakelijk is om de toegang tot gratis openbare gezondheidszorg van hoge kwaliteit te bevorderen;

De deeleconomie

24. wijst op de nieuwe mogelijke toepassingsgebieden van de richtlijn, met name ten gevolge van de digitalisering van bepaalde diensten en sectoren en de opkomst van collaboratieve vormen van dienstverlening die de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten hebben veranderd, daarbij opmerkend dat de richtlijn van toepassing blijft op de digitale omgeving; merkt op dat de recente mededeling van de Commissie, getiteld „Een Europese agenda voor de deeleconomie” een goede eerste stap vormt op weg naar een doeltreffende bevordering en regulering van deze sector, en dat de Commissie de beginselen van gendermainstreaming in alle verdere stadia moet integreren en de bepalingen van de richtlijn in aanmerking moet nemen om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen te waarborgen en intimidatie bij dienstverlening in het kader van de deeleconomie doeltreffend te voorkomen en voldoende veiligheid te garanderen;

25. merkt op dat intimidatie binnen de dienstverlenende sector van de deeleconomie het waarborgen van gendergelijkheid in die sector bemoeilijkt; benadrukt dat het nultolerantiebeleid ten aanzien van intimidatie dat door veel platforms wordt gehanteerd een goede praktijk is die verder moet worden aangescherpt, maar dat de betrokken platforms nog meer moeten doen om intimidatie te bestrijden en moeten nadenken over de ontwikkeling van duidelijke procedures voor gebruikers om gevallen van misbruik te melden; wijst erop dat de bepalingen in de richtlijn inzake aansprakelijkheid van aanbieders van goederen en diensten en de aansprakelijkheid voor de bijbehorende onlineplatforms verduidelijkt moeten worden, bijvoorbeeld als het gaat om intimidatie door derden;

26. is van mening dat diensten die in het kader van de deeleconomie aan het publiek worden aangeboden en waarmee winst wordt beoogd binnen het toepassingsgebied van de richtlijn vallen en daarom in overeenstemming moeten zijn met het beginsel van gelijke behandeling van vrouwen en mannen;

27. merkt in dit verband op dat „winst” in de digitale omgeving niet noodzakelijkerwijs geld hoeft te zijn en dat de tegenprestatie voor goederen en diensten steeds vaker bestaat uit gegevens;

28. verzoekt de Commissie om in haar toekomstige verslagen over de toepassing van de richtlijn aandacht te besteden aan de naleving van het beginsel van gendergelijkheid in de deeleconomie, en om specifieke richtsnoeren uit te vaardigen waarin goede praktijken worden omschreven om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen in het kader van dienstverlening binnen de deeleconomie te waarborgen;

Dinsdag 14 maart 2017

Verskillende behandeling

29. wijst erop dat de toepassing van artikel 4, lid 5, bij de tenuitvoerlegging van de richtlijn tot veel problemen heeft geleid en de aanleiding vormde voor het grootste deel van de klachten die door de instanties voor gelijke behandeling in de lidstaten werden ontvangen (met name met betrekking tot de vrijetijds- en de amusementssector);

30. benadrukt dat, los van de onduidelijkheid rond de toepassing van artikel 4, lid 5, van de richtlijn, het hoofddoel van deze uitzonderingsbepaling erin bestaat kansen te creëren om de gelijkheid van vrouwen en mannen bij de verstrekking van goederen en diensten verder te verbeteren;

31. stelt vast dat er sprake is van uiteenlopende praktijken; zo komt het voor dat bepaalde diensten alleen aan personen van één bepaald geslacht worden aangeboden en zijn er ook gevallen waarin verschillende prijzen worden gehanteerd voor dezelfde diensten; wijst erop dat van geval tot geval moet worden bekeken of een ongelijke behandeling op zijn plaats is en dat daarbij onderzocht moet worden of de uitzondering gerechtvaardigd wordt door een legitiem doel, zoals bepaald in de richtlijn;

32. spoort instanties voor gelijke behandeling en consumentenbeschermingsorganisaties aan om dienstverleners voor te lichten over de beperkingen ten aanzien van en de voorwaarden die gelden voor een verschillende behandeling, en om gebruikers voor te lichten over hun recht op gelijke behandeling, aangezien vaak wordt gemeld dat gebruikers niet bekend zijn met de geldende bepalingen op het gebied van goederen en diensten;

33. is van mening dat het geringe aantal keren dat in de diverse lidstaten gebruik is gemaakt van de mogelijkheid om overeenkomstig artikel 4, lid 5, positieve actie te ondernemen een hiaat in de tenuitvoerlegging van de richtlijn vormt; dringt erop aan vormen van positieve actie op basis van een legitiem doel te bevorderen, waarbij er een direct verband moet bestaan tussen de voorkeursbehandeling en de nadelen die moeten worden voorkomen of weggenomen, bijvoorbeeld het beschermen van slachtoffers van seksueel geweld in opvanghuizen voor alleen vrouwen of mannen;

34. herhaalt zijn verzoek aan de Raad om er alles aan te doen om ervoor te zorgen dat de voorgestelde richtlijn inzake gelijke behandeling zonder verdere vertraging wordt aangenomen, en op die manier te zorgen voor een zo goed mogelijke bescherming van alle mensen tegen discriminatie op grond van geslacht, raciale of etnische oorsprong, godsdienst of overtuiging, handicap, leeftijd en seksuele geaardheid;

Aanbevelingen voor een betere toepassing van de richtlijn

35. verzoekt de Commissie om prioriteit te geven aan de aanpak, met de betrokken lidstaten, van problemen op het gebied van de omzetting van de richtlijn, door concrete maatregelen vast te stellen en door de lidstaten te helpen om op consistentere wijze toepassing te geven aan de richtlijn;

36. wijst erop dat instanties voor gelijke behandeling een belangrijke rol spelen bij het toezicht op en het verzekeren van de volledige uitoefening van de uit de richtlijn voortvloeiende rechten op nationaal niveau, maar verschillende bevoegdheden hebben als het gaat om het aanbod van en de toegang tot goederen en diensten en dus ook niet allemaal even doeltreffend zijn als het gaat om de verwezenlijking van de beoogde doelen; verzoekt de lidstaten te garanderen dat de nationale instanties voor gelijke behandeling, overeenkomstig de bepalingen van de richtlijn en het nationale recht, voldoende bevoegdheden hebben, onafhankelijk zijn en over voldoende middelen kunnen beschikken om hun belangrijkste taken op doeltreffende wijze te vervullen, waaronder het verlenen van onafhankelijke bijstand aan slachtoffers van discriminatie bij de behandeling van hun klachten, het verrichten van onafhankelijk onderzoek naar discriminatie, het publiceren van onafhankelijke verslagen en aanbevelingen, het vergroten van de bekendheid van de richtlijn en de bestrijding van stereotypen met betrekking tot genderrollen bij het aanbod van en de toegang tot goederen en diensten; merkt op dat nationale instanties voor gelijkheid voldoende steun moeten krijgen om hun taken op het gebied van de bevordering van, het toezicht op en de ondersteuning van gelijke behandeling op een onafhankelijke en efficiënte manier uit te kunnen voeren;

37. verzoekt de Commissie om haar samenwerking met instanties voor gelijke behandeling te intensiveren en te controleren of de relevante bepalingen met betrekking tot hun bevoegdheden in alle lidstaten worden nageleefd en om deze instanties te steunen bij het systematisch in kaart brengen van de belangrijkste problemen en bij de uitwisseling van beste praktijken; verzoekt de Commissie om een inventaris te maken van beste praktijken en deze aan de lidstaten beschikbaar te stellen, om de nodige middelen te bieden voor de ondersteuning van positieve actie en te zorgen voor een betere uitvoering van de respectieve bepalingen op nationaal niveau;

38. wijst erop dat de toegang tot de rechter voor slachtoffers van discriminatie kan worden verbeterd door de onafhankelijke instanties voor gelijke behandeling de bevoegdheid toe te kennen om bijstand te verlenen, waaronder gratis rechtsbijstand, alsmede het recht om personen in geval van beweerde discriminatie te vertegenwoordigen;

Dinsdag 14 maart 2017

39. verzoekt de Commissie nauwlettend toezicht te houden op de doeltreffendheid van de nationale klachteninstanties en -procedures in het kader van de toepassing van de richtlijn en ervoor te zorgen dat transparante en doeltreffende klachtenmechanismen voorhanden zijn, met inbegrip van afschrikkende sancties;
40. verzoekt de Commissie, de lidstaten en de instanties voor gelijke behandeling om, waar mogelijk in samenwerking met consumentenbeschermingsorganisaties, dienstverleners en gebruikers voor te lichten over de bepalingen van de richtlijn, om de toepassing van het beginsel van gelijke behandeling op dit gebied te bevorderen en het aantal inbreuken op de richtlijn dat niet gemeld wordt omlaag te brengen;
41. verzoekt de Commissie om, gezien de aanhoudende hiaten in de praktische toepassing van de richtlijn, het Europees netwerk van juridische deskundigen te verzoeken om samen met de instanties voor gelijke behandeling een uitvoerige studie te verrichten en in dat kader ook aandacht te besteden aan intersectionele vormen van genderongelijkheid en meervoudige discriminatie waar diverse kwetsbare groepen mee te maken hebben, haar monitoringactiviteiten voort te zetten en de lidstaten aan te sporen om gegevens te verzamelen en te verstrekken en hen hierbij te ondersteunen, teneinde het volledige potentieel van de richtlijn te benutten; dringt bij de lidstaten aan op verbeterde gegevensverzameling, met omvattende, vergelijkbare en specifieke gegevens inzake intimidatie en seksuele intimidatie op het gebied van gelijke toegang tot goederen en diensten, waarbij onderscheid gemaakt wordt tussen de diverse discriminatiegronden, en pleit in dit kader voor een nauwere samenwerking met de instanties op dit gebied; verzoekt de Commissie een publiek toegankelijke databank op te richten met de relevante wetgeving en jurisprudentie met betrekking tot de gelijke behandeling van vrouwen en mannen, om de bekendheid van de burgers met de wettelijke bepalingen op dit gebied te vergroten;
42. wijst erop dat er samenhang bestaat tussen de reclamesector en het gebied van goederen en diensten, omdat goederen en diensten met name via reclame onder de aandacht van consumenten worden gebracht; wijst erop dat reclame een belangrijke rol speelt bij het creëren, de instandhouding en de ontwikkeling van gendergerelateerde stereotypen en de discriminerende wijze waarop vrouwen worden neergezet; verzoekt de Commissie daarom om een studie uit te voeren naar gendergelijkheid in de reclamesector, en te onderzoeken in hoeverre het nodig en mogelijk is om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen in de reclamesector te bevorderen en beste praktijken op dit gebied onder de aandacht te brengen; is ingenomen met regelgeving en richtsnoeren op nationaal niveau inzake gelijkheid van mannen en vrouwen in de media en verzoekt de lidstaten deze bepalingen waar nodig aan te scherpen, om de gelijke behandeling van vrouwen en mannen te waarborgen;
43. verzoekt de lidstaten de dialoog aan te moedigen met relevante belanghebbenden die een rechtmatig belang hebben om bij te dragen aan de bestrijding van discriminatie op grond van geslacht bij de toegang tot en het aanbod van goederen en diensten;
44. verzoekt de lidstaten en de Commissie om bij de verbetering van de toepassing van de richtlijn een sectorspecifieke benadering van gendermainstreaming te hanteren;
45. verzoekt de Commissie om toezicht te houden op en de lidstaten te ondersteunen bij de toepassing van de richtlijn, met het oog op een betere afstemming van de vereisten van de richtlijn op de andere richtlijnen op het gebied van gelijkheid;

o

o o

46. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.
-

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0075

EU-middelen voor gendergelijkheid

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over EU-middelen voor gendergelijkheid (2016/2144(INI))

(2018/C 263/09)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 2 en artikel 3, lid 3, tweede alinea, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU) en artikel 8 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien artikel 23 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader (MFK) voor de jaren 2014-2020 ⁽¹⁾,
- gezien de gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie ⁽²⁾ over gendermainstreaming die bij het MFK is gevoegd,
- gezien Verordening (EU) nr. 1304/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 betreffende het Europees Sociaal Fonds en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1081/2006 van de Raad ⁽³⁾,
- gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽⁴⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie getiteld „Tussentijdse evaluatie/herziening van het meerjarig financieel kader 2014-2020 — Een resultaatgerichte EU-begroting” (COM(2016)0603),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Horizon 2020 Annual Monitoring Report 2014” (SWD(2016)0123),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie over de programmaverklaringen voor operationele uitgaven voor het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017 (COM(2016)0300),
- gezien het gezamenlijke werkdocument van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid „Gendergelijkheid en de empowerment van vrouwen: het leven van meisjes en vrouwen via de externe betrekkingen van de EU veranderen (2016-2020)” (SWD(2015)0182),
- gezien het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019” (SWD(2015)0278),
- gezien zijn resolutie van 13 september 2016 over het creëren van arbeidsmarktomstandigheden die bevorderlijk zijn voor het evenwicht tussen werk en privéleven ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽²⁾ PB C 436 van 24.11.2016, blz. 51.

⁽³⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 470.

⁽⁴⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0338.

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien de in 2015 door de beleidsondersteunende afdeling D van het Parlement gepubliceerde studie getiteld „The EU Budget for Gender Equality” en de in 2016 door de beleidsondersteunende afdeling C gepubliceerde vervolgstudie inzake het gebruik van financiële middelen ten behoeve van de gendergelijkheid in bepaalde lidstaten,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 21 september 2010 getiteld „Strategie voor de gelijkheid van vrouwen en mannen 2010-2015” (COM(2010)0491),
 - gezien zijn resolutie van 8 maart 2016 over gendermainstreaming in de werkzaamheden van het Europees Parlement ⁽¹⁾,
 - gezien het rapport van de Raad van Europa over genderbudgettering: eindrapport van de groep deskundigen over genderbudgettering — Straatsburg, 2005,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie rechten van de vrouw en gendergelijkheid en de adviezen van de Begrotingscommissie en de Commissie begrotingscontrole (A8-0033/2017),
- A. overwegende dat gelijkheid tussen vrouwen en mannen een in de Verdragen verankerde fundamentele waarde van de Europese Unie betreft; overwegende dat het gendermainstreamingsbeginsel is neergelegd in artikel 8 VWEU, dat bepaalt dat de Unie er bij elk in dat artikel bedoeld optreden naar streeft de ongelijkheden tussen mannen en vrouwen op te heffen en de gelijkheid van mannen en vrouwen te bevorderen;
- B. overwegende dat gendergelijkheid de vijfde doelstelling is van de 17 door de Verenigde Naties vastgestelde doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling, die tegen 2030 moeten worden bereikt, en relevant is voor alle 17 doelstellingen;
- C. overwegende dat de Commissie in december 2015 een werkdocument heeft gepubliceerd met als titel „Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019”, waarin zij wijst op de belangrijke rol van EU-financiering ter ondersteuning van gendergelijkheid; overwegende dat geen enkele EU-instelling consequent genderbudgettering heeft toegepast;
- D. overwegende dat beslissingen in verband met uitgaven en inkomsten andere gevolgen hebben voor vrouwen dan voor mannen;
- E. overwegende dat het Parlement in zijn resolutie van 6 juli 2016 getiteld „Voorbereiding van de post-electorale herziening van het MFK 2014-2020: bijdrage van het Parlement in afwachting van het Commissievoorstel” ⁽²⁾ pleit voor een effectieve integratie van gendermainstreaming;
- F. overwegende dat gendervraagstukken in het algemeen vaker aan bod komen in „zachte” beleidsterreinen, die bijvoorbeeld betrekking hebben op de ontwikkeling van menselijke hulpbronnen, dan in „harde” beleidsterreinen zoals infrastructuur en ICT, die meer financiële ondersteuning krijgen;
- G. overwegende dat er voor een goed evenwicht tussen werk en privéleven een uitgekiend systeem van zorgverlof en goed werkende, betaalbare en toegankelijke kinderopvangvoorzieningen nodig is, met inbegrip van openbare voorzieningen, en dat de uitgaven voor dergelijke voorzieningen als onderdeel van de infrastructuurinvesteringen moeten worden beschouwd; overwegende dat deze twee factoren een basisvoorwaarde vormen voor de arbeidsparticipatie van vrouwen in leidinggevende functies en functies op het gebied van wetenschap en onderzoek, en bijgevolg ook voor de gendergelijkheid;
- H. overwegende dat er in de gezamenlijke verklaring van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie op wordt aangedrongen dat in de jaarlijkse begrotingsprocedures voor het MFK 2014-2020 waar nodig genderelementen worden geïntegreerd, waarbij rekening wordt gehouden met de wijze waarop het algemeen financieel kader van de Unie aan meer gendergelijkheid bijdraagt en voor gendermainstreaming zorgt; overwegende dat de krachtige toezeggingen in verband met gendermainstreaming desondanks beter moeten worden nagekomen, aangezien de bestaande beleidsmaatregelen tot dusver slechts mondjesmaat werden toegepast en er onvoldoende begrotingsmiddelen voor gendervraagstukken werden gereserveerd;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0072.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0309.

Dinsdag 14 maart 2017

- I. overwegende dat er in het publieke debat en de beleidsagenda steeds minder aandacht wordt besteed aan het thema gendergelijkheid, een verschijnsel dat zowel op EU- als op nationaal niveau merkbaar is sinds de crisis van 2008; overwegende dat de als gevolg van de crisis opgetreden begrotingsconsolidatie en begrotingsbeperkingen de beschikbare middelen ten behoeve van gendergelijkheidsstrategieën en -instanties verder in het gedrang zullen brengen;
- J. overwegende dat alle Europese instellingen, op een ogenblik waarop er in de EU een vertrouwenscrisis heerst, voorrang zouden moeten verlenen aan inspanningen die ervoor zorgen dat de financiën van de EU volledig transparant zijn, en dat dit iets is wat zij niet mogen negeren;
- K. overwegende dat uit de gendergelijkheidsindex 2015 van het Europees Instituut voor gendergelijkheid (EIGE) blijkt dat de doelstelling van gendergelijkheid in Europa nog lang niet is gerealiseerd;
- L. overwegende dat een van de meest in het oog springende maatregelen van gendergelijkheid gelijke beloning is; overwegende dat de inspanningen en de resultaten van de EU om een grotere participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt en een gelijke mate van economische zelfstandigheid van vrouwen en mannen te bevorderen echter even belangrijk zijn, net zoals het bevorderen van gelijke deelname van vrouwen en mannen aan de besluitvorming, het bestrijden van gendergerelateerd geweld en de bescherming en ondersteuning van slachtoffers, en het bevorderen van gendergelijkheid en de rechten van vrouwen in de hele wereld;
- M. overwegende dat het VN-actieplatform van Beijing in 1995 opriep tot een genderbewuste aanpak van begrotingsprocedures;

Algemene opmerkingen

1. is verheugd over de beoogde mainstreaming van gendergelijkheid overeenkomstig artikel 8 VWEU, als transversale beleidsdoelstelling van de EU-begroting op het gebied van EU-middelen en programma's;
2. betreurt echter het feit dat de politieke inzet van de EU op hoog niveau ten aanzien van gendergelijkheid en -mainstreaming nog niet helemaal tot uitdrukking komt in de begrotingstoewijzing en uitgavenbeslissingen op de beleidsterreinen van de EU als onderdeel van een genderbudgetteringsmethodologie;
3. merkt op dat genderbudgettering deel uitmaakt van een globale strategie inzake gendergelijkheid en benadrukt daarom dat de inzet van EU-instellingen op dat gebied van fundamenteel belang is; betreurt in dit verband dat er geen EU-strategie voor gendergelijkheid is goedgekeurd voor de periode 2016-2020 en verzoekt de Commissie om de status van haar Strategische inzet voor gendergelijkheid 2016-2019 te versterken door deze als mededeling aan te nemen, in aansluiting op de conclusies van de Raad over gendergelijkheid van 16 juni 2016;
4. benadrukt het belang van de bij de budgettering betrokken structuren en processen en de noodzaak om structuren en processen waarvan is gebleken dat ze genderongelijkheid schragen of onbedoeld bevorderen te wijzigen;
5. merkt op dat bewustmaking en opleiding over gendermainstreaming en genderbudgettering nodig zijn om genderbewuste structuren en procedures te ontwikkelen;
6. constateert dat sommige EU-programma's (zoals het Europees Sociaal Fonds (ESF), het programma Rechten, gelijkheid en burgerschap 2014-2020 (REC), Horizon 2020, het instrument voor pretoetredingssteun II (IPA II) op het gebied van humanitaire hulpverlening, het financieringsinstrument voor ontwikkelings samenwerking (DCI) en het Europees instrument voor de democratie en de mensenrechten (EIDHR)) specifieke maatregelen ten aanzien van gendergelijkheid omvatten, terwijl weer andere programma's (zoals het EU-programma voor werkgelegenheid en sociale innovatie (EaSI), het Fonds voor Europese hulp aan de meest behoeftigen (FEAD), het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij (EFMZV) en het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering (EFAG)) aan de algemene beginselen van gendergelijkheid refereren, maar dat er al met al maar weinig programma's zijn die daadwerkelijk voorzien in duidelijke doelen, gerichte middelen of systematische tenuitvoerlegging en controle;

Dinsdag 14 maart 2017

7. betreft dat verschillende programma's gendergelijkheid slechts als een transversale doelstelling hebben, hetgeen niet alleen leidt tot geringere ondersteuning voor genderspecifieke maatregelen, maar het ook vrijwel onmogelijk maakt om de bedragen te schatten die aan gendervraagstukken worden toegewezen ⁽¹⁾;
8. betreft dat de meeste door de EU-gefinancierde programma's geen specifieke doelgerichte maatregelen met specifieke begrotingstoewijzingen voor gendergelijkheid hebben; merkt op dat gendergelijkheid in de EU-begrotingstitels als beleidsdoelstelling moet worden erkend en dat daarbij melding moet worden gemaakt van het bedrag dat aan specifieke beleidsdoeleinden en -maatregelen is toegekend, zodat de transparantie ervan verbetert en de genderdoelstellingen niet uit het zicht raken; is bovendien van mening dat bij begrotingscontroletaken moet worden aangegeven in welke mate de EU-begroting en de uitvoering ervan gunstig zijn voor het gendergelijkheidsbeleid of juist een belemmering vormen;
9. betreft het feit dat instrumenten ten behoeve van gendermainstreaming, zoals genderindicatoren, gendereffectbeoordelingen en genderbudgettering, door de EU- en nationale instellingen zelden worden ingezet ten behoeve van beleidsontwikkeling en -uitvoering; betreft het huidige gebrek aan volledige genderindicatoren en naar gender uitgesplitste gegevens en benadrukt het feit dat het EIGE genderindicatoren evenals naar gender uitgesplitste gegevens moet verzamelen om een consistent beeld te krijgen van de gevolgen van het EU-beleid voor gendergelijkheid en om de controleerbaarheid van de begroting en besteding van financiële middelen op dit punt te verbeteren; benadrukt de fundamentele rol van het EIGE bij het verbeteren van de gebrekkige samenwerking tussen statistici en beleidsmakers om bewustzijn te creëren over de uitdagingen die zich stellen bij de verzameling van gevoelige gegevens; herhaalt daarom zijn verzoek om de ontwikkeling van indicatoren en statistieken inzake gendervraagstukken door te zetten teneinde de beoordeling van de EU-begroting vanuit een genderperspectief mogelijk te maken en toezicht te kunnen uitoefenen op de genderbudgettering;
10. betreft het feit dat er, ondanks de gezamenlijke verklaring over gendermainstreaming die bij het MFK is gevoegd, slechts weinig vooruitgang is geboekt op dit gebied;
11. betreft ten eerste dat het MFK 2014-2020 geen duidelijke gendergelijkheidsstrategie met specifieke en concrete doelstellingen, streefcijfers en begrotingstoewijzingen heeft opgeleverd;
12. betreft dat in de mededeling van de Commissie inzake de in september 2016 gepubliceerde tussentijdse evaluatie van het MFK niet wordt gerefereerd aan de tenuitvoerlegging van gendermainstreaming;
13. pleit ervoor om de gendergelijkheidsstrategie en gendermainstreaming op te nemen in het Europees Semester;
14. onderstreept dat transparantie en toegang tot informatie over reële resultaten op het gebied van gendergelijkheid, en niet alleen de tenuitvoerlegging ervan, echte prioriteiten moeten zijn voor de Europese Unie;
15. pleit ervoor ook gendermainstreamingsbepalingen op te nemen in beleidsterreinen die niet meteen in verband worden gebracht met gendergelijkheid, zoals ICT, vervoer, steun aan het bedrijfsleven en investeringen of klimaatverandering;
16. is van mening dat in alle fasen van het begrotingsproces een netwerk van externe deskundigen en organisaties moet worden betrokken om de transparantie en het democratische gehalte ervan te vergroten, met name wanneer het gaat om de toepassing van genderbudgettering;

EU-financiering ter ondersteuning van gendergelijkheid op het gebied van werkgelegenheid, sociale zaken en inclusie uit hoofde van de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESI-fondsen)

17. wijst erop dat de ESI-fondsen de belangrijkste bron van financiële ondersteuning vormen voor de tenuitvoerlegging van het gendergelijkheidsbeleid in de EU, met name waar het het ESF betreft dat tot doel heeft de volledige integratie van vrouwen in de arbeidsmarkt te bevorderen; benadrukt dat Verordening (EU) nr. 1304/2013 gendermainstreaming tot een verplicht onderdeel maakt van alle fasen van de uit hoofde van het ESF gefinancierde programma's en projecten, met inbegrip van de voorbereidings-, uitvoerings-, controle- en beoordelingsfase;

⁽¹⁾ Werkdocument van de diensten van de Commissie Deel I over de programmaverklaringen voor operationele uitgaven bij het ontwerp van algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017 (COM(2016)0300), blz. 15.

Dinsdag 14 maart 2017

18. benadrukt de belangrijke rol van openbare diensten bij de bevordering van gendergelijkheid; verzoekt de Commissie en de lidstaten te werken aan de verwezenlijking van de doelstellingen van Barcelona om het evenwicht tussen werk en privéleven voor iedereen haalbaar te maken en daarbij gebruik te maken van de juiste instrumenten en prikkels, met inbegrip van Europese fondsen zoals het ESF, het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling (EFRO) en het Europees Landbouwfonds voor plattelandsontwikkeling (Elfpo), waarbij wordt voorzien in de financiering van de nodige sociale infrastructuur voor goed werkende, betaalbare en toegankelijke voorzieningen voor kinderopvang en zorgvoorzieningen voor andere afhankelijke personen, waaronder ouderen en familieleden met een handicap; wijst erop dat dit zal leiden tot een grotere arbeidsparticipatie van vrouwen en de economische onafhankelijkheid van vrouwen zal bevorderen;

19. betreft dat vrouwen nog steeds te maken hebben met ongelijkheden in het beroepsleven, zoals een lagere arbeidsparticipatie, de loonkloof, de grotere deelname aan atypisch of deeltijdwerk, lagere pensioenrechten, loopbaanonderbrekingen en minder kansen op promotie; benadrukt het belang van het ESF voor het bieden van financieringsmogelijkheden om discriminatie te bestrijden en gendergelijkheid op het werk te bevorderen;

20. merkt op dat bij de traditionele aanpak van de betaling van sociale uitkeringen geen rekening wordt gehouden met onbetaald werk, zoals kinderopvang en zorg voor ouderen;

21. merkt op dat, volgens het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019”, in de periode 2014-2020 5,85 miljard EUR zal worden besteed aan maatregelen voor het stimuleren van gendergelijkheid, waarvan 1,6 % in het kader van het ESF voor de specifieke investeringsprioriteit „gelijkheid tussen mannen en vrouwen op alle gebieden, met inbegrip van toegang tot de arbeidsmarkt, loopbaanontwikkeling, combineren van werk en privéleven en de bevordering van gelijke beloning voor gelijk werk”;

22. merkt op dat EFRO-financiering steun moet blijven bieden aan investeringen in kinderopvang-, ouderenzorg- en andere openbare en particuliere sociale-infrastructuurvoorzieningen om onder meer een beter evenwicht tussen werk en privéleven te bevorderen;

23. wijst op de belangrijke rol van het Elfpo om de nodige financiering te garanderen voor openbare diensten en sociale infrastructuur in plattelandsgebieden en om de toegang tot land en investeringen voor vrouwen te bevorderen;

24. verzoekt de Commissie nieuwe, doelgerichte acties voor te stellen ter bevordering van de participatie van vrouwen op de arbeidsmarkt, zoals een in het kader van het Elfpo gefinancierd specifiek programma waarmee vrouwelijk ondernemerschap wordt ondersteund;

25. verzoekt de Commissie, de lidstaten en de regionale en lokale overheden gebruik te maken van het potentieel van transversale financieringsmogelijkheden uit hoofde van de ESI-fondsen om projecten ter bevordering van gendergelijkheid te ondersteunen; benadrukt het belang van het partnerschapsbeginsel dat in het kader van de ESI-fondsen wordt toegepast en een positieve bijdrage levert aan gendermainstreaming op lokaal niveau;

26. herinnert aan het belang van de eis om naar gender uitgesplitste indicatoren op te nemen in de monitoring en evaluatie van de operationele programma's zoals vastgesteld in Verordening (EU) nr. 1303/2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake de ESI-fondsen, teneinde te beantwoorden aan de gendergelijkheidsdoelstelling in de uitvoeringsfase;

27. betreft het feit dat het, ondanks het streven om op dit gebied een „standaard” in het leven te roepen, nog niet is gelukt een systematische methode voor de tenuitvoerlegging van gendermainstreaming vast te stellen in het kader van de ESI-fondsen en dat het evenmin is gelukt om doelgerichte acties in verband met een algemene strategie voor gendermainstreaming vast te stellen; roept de Commissie en lidstaten op de middelen ten behoeve van gendergelijkheidsbeoordelingen waar nodig te verhogen en de tenuitvoerlegging van gendermainstreaming te bewaken;

28. herinnert eraan dat voor de ESI-fondsen een ex-antevoorwaarde inzake gender geldt, hetgeen betekent dat er opleidingen voor het betrokken personeel moeten worden georganiseerd en dat de organen die verantwoordelijk zijn voor gendergelijkheid bij de volledige voorbereiding en uitvoering van de programma's moeten worden betrokken; verzoekt de Commissie ervoor te zorgen dat aan deze eisen wordt voldaan; verzoekt om de doeltreffende aanwending van de bestaande permanente organen voor gendergelijkheid op het niveau van de lidstaten; is zeer verheugd over een aantal nationale beste praktijken in dit verband, zoals het Europese praktijkgemeenschapsnetwerk inzake gendermainstreaming (GenderCoP) in

Dinsdag 14 maart 2017

Zweden; dringt er bij de lidstaten op aan de onafhankelijkheid en doeltreffendheid van gelijkheidsorganen te garanderen, en hen eveneens toereikende bevoegdheden te verlenen en voldoende middelen te verschaffen om hun belangrijkste taken te vervullen;

29. benadrukt hoe belangrijk het is bijzondere aandacht te besteden en voorrang te verlenen aan ESIF-maatregelen ter ondersteuning van investeringen in onderwijs-, sociale en gezondheidsdiensten en in kinderopvangvoorzieningen, aangezien deze diensten op nationaal, regionaal en lokaal niveau te kampen hebben met afnemende overheidsfinanciering en meer banen zouden kunnen creëren;

30. beveelt aan meer middelen vrij te maken in het kader van het MFK voor sociale infrastructuur, kinderopvang en ouderenzorg;

EU-financiering ten behoeve van gendergelijkheid op het gebied van grondrechten, gelijkheid en burgerschap op basis van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” voor de periode 2014-2020

31. betreurt dat de begrotingsonderdelen die vallen onder het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” (REC) voor de periode 2014-2020 niet aangeven welke middelen er precies aan elke doelstelling van het programma worden toegewezen, zodat het heel moeilijk is om na te gaan welke uitgaven er worden gedaan voor gendergelijkheid en de bestrijding van geweld tegen vrouwen;

32. constateert dat, volgens het werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Strategisch engagement voor gendergelijkheid 2016-2019”, de twee doelstellingen die samenhangen met het thema gendergelijkheid en met het Daphne-programma voor het bestrijden van geweld tegen vrouwen, circa 35 % van de fondsen in het kader van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” toegewezen hebben gekregen, en dat de totale begroting voor gendergelijkheid op het gebied van grondrechten, gelijkheid en burgerschap op basis van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” voor de periode 2014-2020 439,5 miljoen EUR bedraagt; wijst op het feit dat, in vergelijking met de gendergelijkheidsdoelstelling, het grootste deel van de betreffende financiële middelen aan de Daphne-doelstelling zal worden toegewezen; betreurt niettemin dat er voor Daphne geen afzonderlijk begrotingsonderdeel bestaat, en dat terwijl dit momenteel een van de specifieke doelstellingen van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” is; benadrukt dat Daphne moet worden voorzien van voldoende financiële steun en dat de zichtbaarheid en het zeer succesvolle profiel ervan moeten worden behouden;

33. benadrukt dat voor de periode 2014-2020 de oproepen in het kader van de Daphne-doelstelling alle vormen van geweld tegen vrouwen en/of kinderen betreffen; constateert dat het grootste deel van de financiële middelen is toegewezen aan het voorkomen en bestrijden van geweld gerelateerd aan schadelijke praktijken (39 %) en aan steun in de vorm van gespecialiseerde dienstverlening voor vrouwen aan slachtoffers van gendergerelateerd geweld, huiselijk geweld of geweld binnen een intieme relatie (24 %);

34. constateert dat de volgende prioriteiten aan bod zijn gekomen in het kader van de gendergelijkheidsdoelstelling: gelijke economische onafhankelijkheid van vrouwen en mannen en het evenwicht tussen werk en privéleven (toewijzing van 44 %); het bevorderen van goede praktijken met betrekking tot genderrollen en het doorbreken van genderstereotypen op het gebied van onderwijs en scholing en op het werk (44 %) en ondersteuning van EU-netwerken die zich bezighouden met gendergelijkheidsthema's (12 %);

35. benadrukt dat de totstandbrenging van het burgerschap niet alleen verband moet houden met de verdediging en uitbreiding van rechten, maar tevens met welvaart en welzijn, onderwijs en opleiding vrij van genderstereotypen, en toegang tot sociale en gezondheidsdiensten, waaronder diensten op het gebied van seksuele en reproductieve gezondheid;

36. betreurt echter dat er minder fondsen beschikbaar zijn voor de specifieke Daphne-doelstelling; wijst erop dat de begrotingskredieten voor vastleggingen voor het Daphne-programma in 2013 18 miljoen EUR bedroegen, tegenover 19,5 miljoen EUR in 2012 en meer dan 20 miljoen EUR in 2011; merkt voorts op dat er in het werkprogramma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” voor 2016 slechts werd voorzien in iets meer dan 14 miljoen EUR voor deze doelstelling;

37. vraagt de Commissie bij de opstelling van het jaarlijks werkprogramma eerbied te betonen voor de gepaste en eerlijke verdeling van financiële steun tussen verschillende domeinen die onder de specifieke doelstellingen van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” vallen, waarbij rekening wordt gehouden met het niveau van financiering dat reeds in het kader van de vorige programmeringsperiode 2007-2013 werd toegekend;

Dinsdag 14 maart 2017

38. verzoekt de Commissie haar steun aan Europese netwerken die zich bezighouden met gendergelijkheidsthema's te vergroten en daarmee de mogelijkheden voor meer intercollegiaal leren, met name bij subnationale overheden, te vergroten; merkt in het bijzonder op dat er vooral specifieke ondersteuning nodig is om de deelname van vrouwen aan de besluitvorming te bevorderen;

39. vraagt om meer duidelijkheid over de manier waarop de doelstelling inzake de bestrijding van geweld in het kader van het programma „Rechten, gelijkheid en burgerschap” wordt nagestreefd; benadrukt dat het belangrijk is dat financiële steun de basisorganisaties ter plaatse en de lokale en regionale overheden bereikt om een doeltreffende uitvoering van het programma te waarborgen; dringt erop aan dat voorrang wordt verleend aan organisaties die zich bezighouden met het voorkomen van geweld en met steun aan slachtoffers van alle vormen van geweld;

40. erkent de noodzaak om steun te verlenen aan de uitvoering van de bestaande lokale en regionale initiatieven op het gebied van gendergelijkheid, zoals het Europees Handvest voor gelijkheid van vrouwen en mannen op lokaal niveau;

41. roept de Commissie op hogere eisen te stellen aan het verzamelen van naar gender uitgesplitste gegevens voor de tenuitvoerlegging van dit programma als cruciaal element van een doeltreffende beoordeling van de genderbudgettering;

EU-financiering ten behoeve van gendergelijkheid op het gebied van onderzoek en innovatie in het kader van Horizon 2020

42. benadrukt het feit dat in het Horizon 2020-programma (hierna „dit programma” genoemd), overeenkomstig de bepalingen van artikel 16 van Verordening (EU) nr. 1291/2013, in alle onderdelen van het werkprogramma een rol is weggelegd voor gendergelijkheid en de genderdimensie in onderzoeksprojecten als transversale kwesties;

43. vraagt aandacht voor de drie gendermainstreamingsdoeleinden in het kader van dit programma, namelijk: het stimuleren van gelijke kansen en generevenwicht in projectteams; het waarborgen van het generevenwicht in het besluitvormingsproces; en het integreren van een genderdimensie in onderzoeksinhoud;

44. is verheugd over het feit dat dit programma onderzoeksorganisaties ondersteuning biedt bij de tenuitvoerlegging van gendergelijkheidsplannen; is tevens verheugd over het gezamenlijke project van de Commissie en het EIGE inzake de totstandbrenging van een online-instrument voor gendergelijkheidsplannen op basis waarvan beste praktijken kunnen worden geïdentificeerd en met de relevante belanghebbenden kunnen worden gedeeld;

45. is verheugd over het feit dat kandidaten opleidingen inzake gender en genderstudies als subsidiabele kosten in hun voorstellen kunnen opnemen;

46. is ingenomen met het feit dat generevenwicht in het personeelsbestand volgens de evaluatiecriteria in dit programma een van de factoren is die bepalend zijn voor de rangorde en dat de manier waarop met de geslachtsspecifieke en/of genderanalyse rekening wordt gehouden in een voorstel door de beoordelaars samen met de andere relevante aspecten van het voorstel wordt geëvalueerd;

47. is verheugd over de specifieke indicatoren die worden gebruikt ter controle van de tenuitvoerlegging van het gendergelijkheidsperspectief in dit programma, evenals over het feit dat met betrekking tot het generevenwicht voor Horizon 2020 de adviesgroepen in 2014 voor 52 % uit vrouwen bestonden ⁽¹⁾;

48. is van mening dat een nadere evaluatie is vereist ter beoordeling van de resultaten, mede op basis van specifieke indicatoren, zoals het percentage vrouwelijke deelnemers en vrouwelijke projectcoördinatoren in dit programma, en dat indien nodig aanpassingen van de specifieke maatregelen moeten worden voorgesteld;

49. dringt erop aan dat gendermainstreaming in dit programma verder wordt geïntensiveerd en vraagt met klem om de ontwikkeling van streefcijfers voor gendergelijkheid in strategieën, programma's en projecten in alle stadia van de onderzoekscyclus;

⁽¹⁾ Europese Commissie, directoraat-generaal Onderzoek en innovatie, „Horizon 2020 Annual Monitoring Report 2014”, ISBN 978-92-79-57749-9, blz. 44.

Dinsdag 14 maart 2017

50. roept op tot het hanteren van een onafhankelijke financieringslijn voor genderspecifieke structurele veranderingsprojecten (zoals het programma inzake gendergelijkheid in onderzoek en innovatie (GERI) voor 2014-2016), evenals voor andere gendergelijkheidsthema's in onderzoek en innovatie;

51. is verheugd over het feit dat het zorgen voor gendergelijkheid, zowel in het onderzoeksproces als in de onderzoeksinhoud, een van de doelstellingen van het programma „Science with and for Society” is; is tevens ingenomen met de subsidies voor onderzoeksorganisaties voor de tenuitvoerlegging van gendergelijkheidsplannen en de bevordering van gendergelijkheid in Horizon 2020 en de Europese Onderzoeksruiimte; betreurt echter dat er geen specifieke begrotingsonderdelen bestaan voor de in dit programma uiteengezette doelstellingen;

Andere programma's en fondsen die specifieke doelstellingen ten aanzien van gendergelijkheid omvatten

52. benadrukt dat natuurrampen grote gevolgen hebben voor infrastructuur in verband met openbare diensten en dat vrouwen derhalve in bijzondere mate worden getroffen; verzoekt de Commissie om in het Solidariteitsfonds van de EU de eis in te voeren dat bij de beoordeling van de gevolgen voor de bevolking een genderbewuste analyse wordt uitgevoerd;

53. constateert dat waar het externe maatregelen en ontwikkelingssamenwerking betreft, het genderactieplan voor de periode 2016-2020 de activiteiten van de EU in derde landen omvat en dat er verschillende instrumenten voor externe bijstand bestaan ter ondersteuning van de gendergelijkheidsdoelstellingen;

54. benadrukt dat vrouwen en meisjes die slachtoffer zijn van gewapende conflicten recht hebben op noodzakelijke medische zorg, onder meer toegang tot anticonceptie, noodanticonceptie en abortus; herinnert eraan dat de humanitaire hulp van de EU de rechten van meisjes en vrouwen moet handhaven in het kader van het internationaal humanitair recht en niet mag vallen onder de beperkingen die worden opgelegd door andere partnerdonoren zoals vermeld in de EU-begroting voor 2016; is ingenomen met de benadering van de EU in dit verband; moedigt de Commissie aan haar standpunt te handhaven;

55. verzoekt de Commissie EU-ontwikkelingsmiddelen te bestemmen voor vrijwillige, moderne diensten op het gebied van gezinsplanning en reproductieve gezondheid, om de financiële deficits te compenseren als gevolg van de door de nieuwe Amerikaanse regering ingestelde „global gag rule” en zo vrouwenlevens te redden, de gezondheid van vrouwen te beschermen en de verspreiding van seksueel overdraagbare infecties te voorkomen;

56. benadrukt dat gendermainstreaming ook tot de basisbeginselen behoort van het onlangs opgerichte Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF); herhaalt zijn oproep om in het migratie- en asielbeleid rekening te houden met de genderdimensie door ervoor te zorgen dat vrouwen toegang hebben tot een veilig onderkomen, specifieke gezondheidszorg in verband met seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en dat er bijzondere aandacht uitgaat naar de specifieke behoeften van kwetsbare personen, zoals vrouwen die slachtoffer zijn geworden van geweld, met inbegrip van seksueel geweld, niet-begeleide minderjarigen en andere risicogroepen, waaronder LGBTI's;

57. vraagt om voor het migratie- en asielbeleid een omvattend pakket EU-brede genderrichtsnoeren vast te stellen met voldoende middelen voor volledige opleidingsprogramma's voor beroepsbeoefenaren die mogelijk in contact komen met vluchtelingen en asielzoekers; benadrukt dat in deze richtsnoeren de genderspecifieke behoeften van vrouwelijke vluchtelingen en de daarmee samenhangende gendergerelateerde schadelijke praktijken, zoals de handel in vrouwen en meisjes, in aanmerking moeten worden genomen;

58. wijst uitdrukkelijk op de nog steeds bestaande problemen van overbevolking in vluchtelingenopvangcentra en de gevolgen hiervan voor de veiligheid van vrouwen; dringt erop aan dat er meer middelen uit het Fonds voor asiel, migratie en integratie worden aangewend om opvangcentra te verbeteren en er afzonderlijke slaapegelegenheid en sanitaire voorzieningen voor vrouwen en mannen in te richten en om de bewoners toegang te bieden tot genderbewuste gezondheidszorg, met inbegrip van pre- en postnatale zorg;

59. is van mening dat de lidstaten moeten worden aangemoedigd meer gebruik te maken van cohesiefondsen, ESF-fondsen en het Fonds voor asiel, migratie en integratie teneinde de integratie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt te bevorderen, met bijzondere aandacht voor het feit dat toegankelijke kinderopvang vrouwelijke vluchtelingen in staat stelt zich op de arbeidsmarkt te begeven;

Dinsdag 14 maart 2017

60. vraagt om de hogere financiering en grotere reikwijdte van het Daphne- en het Odysseusprogramma te beoordelen in het licht van een uitbreiding ervan, zodat ze kunnen worden ingezet om de ernstige kwetsbaarheid van vrouwelijke vluchtelingen aan te pakken en meer steun kunnen bieden om deze gendergerelateerde nadelen weg te werken;

61. benadrukt dat andere fondsen zijn gemobiliseerd om steun te bieden in de huidige vluchtelingen crisis, zoals het Fonds voor interne veiligheid (ISF), bijzondere financiële instrumenten zoals het instrument voor noodhulp en andere ad-hocinstrumenten en -subsidies; wijst erop dat het lastig is het gebruik van deze middelen te controleren, met name ten aanzien van het genderperspectief, en roept op tot een gecoördineerd, doeltreffend, transparant en genderbewust gebruik van EU-middelen;

62. dringt aan op het vrijmaken van specifieke financiële middelen ter ondersteuning van gerichte maatregelen om met medewerking van basisorganisaties en lokale en regionale overheden de basisbehoeften, mensenrechten, veiligheid en bescherming van meisjes en vrouwen in de asielzoekers-, migranten- en vluchtelingenpopulatie, met inbegrip van zwangere en oudere vrouwen en LGBTI's, te garanderen;

Beleidsaanbevelingen

63. dringt er nogmaals op aan genderbudgettering toe te passen op alle niveaus van de EU-begrotingsprocedure; pleit voor een consistent gebruik van genderbudgettering tijdens de gehele begrotingsprocedure, zodat de begrotingsuitgaven kunnen worden aangewend als een manier om gendergelijkheid te bevorderen;

64. dringt erop aan dat genderbudgettering en gendermainstreaming door middel van krachtige en doeltreffende maatregelen worden geïntegreerd en ten uitvoer worden gelegd in de EU-financieringsprogramma's voor de periode na 2020, opdat de EU-financiering voor maatregelen ter bestrijding van genderdiscriminatie wordt verhoogd, en dat daarbij de volgende aspecten in beschouwing worden genomen:

- i) het in kaart brengen van impliciete en expliciete genderkwesties;
- ii) het — waar mogelijk — vaststellen van de daarvoor benodigde toewijzingen van middelen; en
- iii) het beoordelen of de EU-financieringsprogramma's de bestaande ongelijkheden tussen mannen en vrouwen (of groepen mannen en vrouwen) en tussen jongens en meisjes, alsook in bepaalde genderverhoudingen, zullen laten voortbestaan of tot verandering zullen leiden;

65. pleit ervoor dat met alle EU-begrotingstitels dezelfde hoge gendergelijkheidsdoelen en gendermainstreamingsnormen worden nagestreefd;

66. pleit ervoor dat de bedragen die worden toegekend voor de diverse op gendergelijkheid gerichte beleidsdoelstellingen en -maatregelen duidelijk worden gespecificeerd teneinde de transparantie en controleerbaarheid te verhogen;

67. merkt op dat gendermainstreaming geen eenmalige exercitie is en dat genderbudgettering een blijvend engagement vereist om zich te verdiepen in gender, met inbegrip van analyses en raadplegingen, en om de begroting aan te passen teneinde rekening te houden met de evoluerende behoeften van vrouwen en mannen, jongens en meisjes;

68. beschouwt de toewijzing in het huidige MFK van 6,17 miljard EUR voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het strategisch engagement voor gendergelijkheid als een eerste stap;

69. is van mening dat de tussentijdse evaluatie van het MFK een kans zou zijn geweest om de resultaten die zijn behaald op het gebied van gendergelijkheid uit hoofde van de EU-begroting te optimaliseren, en om deze geoptimaliseerde prestaties aan het publiek te laten zien;

70. betreurt derhalve de beslissing van de Commissie om de kwestie inzake de tenuitvoerlegging van gendermainstreaming niet te behandelen in de tussentijdse evaluatie van het MFK en roept op tot het nemen van specifiekere maatregelen om dit te verhelpen;

71. pleit voor het toepassen van genderspecifieke indicatoren bij de projectselectie, monitoring en evaluatie van alle acties die uit de EU-begroting worden gefinancierd; verzoekt voorts om verplichte gendereffectbeoordelingen als onderdeel van een algemene ex-antevoorwaarde, en om de verzameling van naar gender uitgesplitste gegevens inzake begunstigden en deelnemers;

Dinsdag 14 maart 2017

72. raadt ten zeerste aan naar gender uitgesplitste gegevens toegankelijk te maken voor het publiek om zo de financiële controleerbaarheid en transparantie te waarborgen;
73. pleit voor de overname van de methodologie voor het meten van gendergelijkheid die is gebruikt in het in 2015 door het EIGE gepubliceerde verslag „Gender Equality Index 2015 — Measuring gender equality in the European Union 2005-2012” als basis voor de planning en tenuitvoerlegging van EU-financieringsprogramma's;
74. verzoekt de EU-instellingen en lidstaten om regelmatig voor al het personeel dat zich bezighoudt met beleidsvorming en begrotingsprocedures opleidingsprogramma's en programma's gericht op technische ondersteuning te organiseren op het gebied van instrumenten voor gendermainstreaming; vraagt om het gebruik van genderbudgettering in EU- en nationale strategieën te versterken teneinde de gendergelijkheid doeltreffender te bevorderen;
75. dringt er bij de Commissie op aan om nauwlettend toezicht te houden op de doeltreffendheid van nationale klachteninstanties en -procedures in het kader van de tenuitvoerlegging van de richtlijnen inzake gendergelijkheid;
76. verzoekt de Europese Rekenkamer ook het genderperspectief te hanteren wanneer zij de uitvoering van de begroting van de Unie beoordeelt, zowel in haar aanbevelingen als in haar speciale verslagen, en hierbij aandacht te besteden aan zowel de specifieke doelstellingen van het gendergelijkheidsbeleid van de EU als de horizontale aspecten van dit beleid; vraagt de lidstaten eveneens om de genderdimensie in hun begroting op te nemen teneinde een analyse te kunnen maken van de overheidsprogramma's en -beleidsmaatregelen, hun gevolgen voor de toewijzing van middelen en hun bijdrage tot de gelijkheid van vrouwen en mannen;
77. herhaalt zijn bezorgdheid over het opvallende gebrek aan genderevenwicht bij de leden van de Europese Rekenkamer, waar het verschil met 28 mannen en slechts 3 vrouwen (twee minder dan begin 2016) het grootst is van alle EU-instellingen; verzoekt de Raad vanaf nu en totdat er een aanvaardbaar evenwicht is bereikt, het Parlement bij toekomstige benoemingen twee kandidaten voor te dragen, één man en één vrouw;
78. uit zijn lof over het werk van het Bureau van de Commissaris voor de Mensenrechten in Polen, dat volgens de wet op gelijke behandeling aan het hoofd staat van het gelijkheidsorgaan dat bevoegd is voor de toepassing van gelijke behandeling; uit zijn ernstige bezorgdheid over de recente besnoeiingen op de begroting van die onderdelen van het Bureau van de Commissaris voor de Mensenrechten die zich bezighouden met gendergelijkheid; herinnert eraan dat het nationale orgaan voor gelijkheid moet beschikken over voldoende personele en financiële middelen en dat zijn onafhankelijkheid moet worden geëerbiedigd en gehandhaafd;

o

o o

79. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0076

De gevolgen van big data voor de grondrechten

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over de gevolgen van big data voor de grondrechten: persoonlijke levenssfeer, gegevensbescherming, non-discriminatie, veiligheid en rechtshandhaving (2016/2225(INI))

(2018/C 263/10)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 16 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
- gezien de artikelen 1, 7, 8, 11, 14, 21, 47 en 52 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien de richtsnoeren voor de reglementering van digitale bestanden met persoonsgegevens, zoals opgenomen in resolutie 45/95 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties van 14 december 1990,
- gezien Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming) ⁽¹⁾, en gezien Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad ⁽²⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de regio's van 6 mei 2015 getiteld „Strategie voor een digitale eengemaakte markt voor Europa” (COM(2015)0192),
- gezien het Verdrag van de Raad van Europa van 28 januari 1981 tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens (ETS nr. 108) en het aanvullend protocol daarbij van 8 november 2001 (ETS nr. 181) ⁽³⁾,
- gezien aanbeveling nr. CM/Rec(2010)13 van 23 november 2010 van het Comité van Ministers van de Raad van Europa aan de lidstaten tot bescherming van personen met betrekking tot de geautomatiseerde verwerking van persoonsgegevens in het kader van profilering ⁽⁴⁾,
- gezien advies 7/2015 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming van 19 november 2015 getiteld „Meeting the challenges of big data — A call for transparency, user control, data protection by design and accountability” ⁽⁵⁾,
- gezien advies 8/2016 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming van 23 september 2016 getiteld „EDPS Opinion on coherent enforcement of fundamental rights in the age of big data” ⁽⁶⁾,

⁽¹⁾ PB L 119 van 4.5.2016, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 119 van 4.5.2016, blz. 89.

⁽³⁾ <http://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/treaty/108>

⁽⁴⁾ https://search.coe.int/cm/Pages/result_details.aspx?ObjectID=09000016805cdd00

⁽⁵⁾ https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/Consultation/Opinions/2015/15-11-19_Big_Data_EN.pdf

⁽⁶⁾ https://secure.edps.europa.eu/EDPSWEB/webdav/site/mySite/shared/Documents/EDPS/Events/16-09-23_BigData_opinion_EN.pdf

Dinsdag 14 maart 2017

- gezien de verklaring van de Groep gegevensbescherming artikel 29 van 16 september 2014 over de impact van de ontwikkeling van big data op de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens in de EU ⁽¹⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0044/2017),
- A. overwegende dat onder big data de voortdurende verzameling, analyse en vermeerdering op basis van een grote verscheidenheid aan bronnen wordt verstaan van grote hoeveelheden gegevens, met inbegrip van persoonsgegevens, die automatisch worden verwerkt met behulp van computeralgoritmen en geavanceerde technieken voor gegevensverwerking, waarbij zowel opgeslagen als gestreamde gegevens worden gebruikt, met als doel om bepaalde correlaties, trends en patronen te ontdekken (analyse van big data);
- B. overwegende dat het gebruik van big data in bepaalde gevallen inhoudt dat kunstmatige-intelligentietoepassingen, zoals neurale netwerken en statistische modellen, worden getraind om bepaalde gebeurtenissen en gedragingen te voorspellen; overwegende dat de trainingsgegevens vaak van twijfelachtige kwaliteit en niet neutraal zijn;
- C. overwegende dat de vooruitgang op het gebied van communicatietechnologie en het wijdverbreide gebruik van elektronische en monitoringapparatuur, sociale media, interactie via het internet en netwerken, met inbegrip van apparaten die informatie doorgeven zonder dat er mensen aan te pas komen, hebben geleid tot de ontwikkeling van enorme, voortdurend in omvang toenemende datasets, die met behulp van geavanceerde verwerkings- en analysetechnieken een ongekend inzicht bieden in het menselijk gedrag, privélevens en onze samenlevingen;
- D. overwegende dat de inlichtingendiensten van derde landen en lidstaten in toenemende mate vertrouwen op de verwerking en analyse van dergelijke datasets, die hetzij niet onder een rechtskader vallen hetzij, nog recenter, onderworpen zijn aan wetgeving waarover zorgen bestaan dat ze niet in overeenstemming is met het primair en afgeleid recht van de EU, en waarvan die overeenstemming nog moet worden onderzocht;
- E. overwegende dat op het internet in toenemende mate sprake is van pesten en van geweld tegen vrouwen en dat de kwetsbaarheid van kinderen toeneemt; overwegende dat de Commissie en de lidstaten alle noodzakelijke wettelijke maatregelen moeten nemen om deze fenomenen te bestrijden;
- F. overwegende dat steeds meer bedrijven, ondernemingen, organen en agentschappen, en gouvernementele en niet-gouvernementele organisaties (alook de private en overheidssector in het algemeen), politieke leiders, het maatschappelijk middenveld, academici, de academische gemeenschap en de bevolking gebruikmaken van dergelijke datasets en de analyse van big data om het concurrentievermogen te versterken, om innovatie, marktprognoses, politieke campagnes, gerichte reclame, wetenschappelijk onderzoek en beleidsvorming op het gebied van vervoer, belastingen, financiële diensten, „slimme steden”, rechtshandhaving, transparantie, volksgezondheid en rampenbestrijding te bevorderen en om, bijvoorbeeld door middel van gerichte communicatie, verkiezingen en verkiezingsuitslagen te beïnvloeden;
- G. overwegende dat de „big data”-markt groeit omdat de technologie en het proces van gegevensgestuurde besluitvorming steeds meer als een aanvaardbare oplossing worden gezien; overwegende dat er nog geen methode bestaat om de totale impact van big data op een op bewijs gebaseerde manier te beoordelen, maar dat er wel aanwijzingen zijn dat analyses op basis van big data aanzienlijke horizontale gevolgen kunnen hebben in de private en de overheidssector; overwegende dat in de strategie inzake de digitale eengemaakte markt voor Europa van de Commissie wordt erkend dat gegevensgestuurde technologieën, diensten en big data als een katalysator kunnen fungeren voor economische groei, innovatie en digitalisering in de Unie;
- H. benadrukt dat de analyse van big data op tal van manieren een meerwaarde creëert en dat er veel positieve voorbeelden zijn, die een aanzienlijk potentieel hebben voor burgers, bijvoorbeeld op het gebied van gezondheidszorg, de strijd tegen de klimaatverandering, de vermindering van het energieverbruik, de verbetering van de veiligheid van het vervoer en de totstandbrenging van slimme steden, waarmee wordt bijgedragen tot de optimalisering en doeltreffendheid van

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/justice/data-protection/article-29/documentation/opinion-recommendation/files/2014/wp221_en.pdf

Dinsdag 14 maart 2017

bedrijven en tot de verbetering van de arbeidsomstandigheden en de opsporing en bestrijding van fraude; overwegende dat het gebruik van big data een concurrentievoordeel kan opleveren voor wat betreft de besluitvormingsprocessen van Europese bedrijven, terwijl de efficiëntie van de overheidssector kan worden vergroot dankzij een beter inzicht in de diverse niveaus van sociaaleconomische ontwikkelingen;

- I. overwegende dat het gebruik van big data de genoemde voordelen kan opleveren voor burgers, academici, de academische gemeenschap en de private en overheidssector, maar ook bepaalde risico's inhoudt in verband met de bescherming van de grondrechten, zoals het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, gegevensbescherming en gegevensbeveiliging, maar ook het recht op vrijheid van meningsuiting en non-discriminatie, zoals gewaarborgd door het EU-Handvest van de grondrechten en de wetgeving van de Unie; overwegende dat pseudonimisering- en versleutelingstechnieken de risico's van de analyse van big data kunnen verkleinen en daarom niet alleen een belangrijke rol spelen bij het waarborgen van de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene, maar ook bijdragen tot de bevordering van innovatie en economische groei; overwegende dat deze elementen beschouwd moeten worden als onderdeel van de huidige herziening van de e-privacyrichtlijn;
- J. overwegende dat de alomtegenwoordige sensoren en de uitgebreide routinematige gegevensproductie- en gegevensverwerkingsactiviteiten niet altijd transparant genoeg zijn, waardoor burgers en overheden de processen en het doel van de verzameling, de bundeling, de analyse en het gebruik van persoonsgegevens minder goed kunnen beoordelen; overwegende dat de grenzen tussen persoonsgegevens en niet-persoonsgebonden gegevens door het gebruik van big data merkbaar vervagen, hetgeen ertoe kan leiden dat er nieuwe persoonsgegevens worden gecreëerd;
- K. overwegende dat de „big data“-sector jaarlijks met 40 % groeit, zeven maal sneller dan de IT-markt; overwegende dat de concentratie van grote, door nieuwe technologieën geproduceerde datasets cruciale informatie oplevert voor grote ondernemingen, wat zorgt voor ongeziene verschuivingen in het machtsverhouding tussen burgers, regeringen en particuliere actoren; overwegende dat een dergelijke concentratie van de macht in handen van ondernemingen monopolies en onrechtmatige praktijken kan bestendigen en een nadelige invloed kan hebben op de consumentenrechten en eerlijke mededinging op de markt; overwegende dat in het kader van het samenvoegen van big data zowel de belangen van natuurlijke personen als de bescherming van de grondrechten nader moeten worden onderzocht;
- L. overwegende dat big data, als katalysator voor productiviteitsgroei en als manier om burgers betere producten en diensten aan te bieden, over een groot onbenut potentieel beschikken; onderstreept echter dat het wijdverspreide gebruik van slimme apparaten, netwerken en internettoepassingen door burgers, bedrijven en organisaties niet noodzakelijkerwijs betekent dat zij tevreden zijn over de aangeboden producten, maar veeleer dat ze inzien dat deze diensten onmisbaar zijn geworden voor hun leven, communicatie en werk, niettegenstaande het gebrek aan inzicht in de risico's die ze kunnen inhouden voor hun welzijn, veiligheid en rechten;
- M. overwegende dat onderscheid moet worden gemaakt tussen de kwantiteit en de kwaliteit van gegevens om efficiënt gebruik van big data (algoritmen en andere analyse-instrumenten) te bevorderen; overwegende dat besluitvormingsprocessen en analytische instrumenten die op gegevens en/of procedures van geringe kwaliteit gebaseerd zijn, kunnen resulteren in vertekende algoritmen, valse correlaties, fouten, het onderschatten van sociale, ethische en rechtsgevolgen, het risico van gebruik van gegevens voor discriminerende of frauduleuze doeleinden en het marginaliseren van de rol die mensen bij deze processen spelen, en tot gebrekkige besluitvormingsprocedures leiden die nadelige gevolgen hebben voor de levens en kansen van burgers, met name gemarginaliseerde groepen, en een negatieve invloed hebben op samenlevingen en ondernemingen;
- N. overwegende dat transparantie en verantwoordingsplicht voor algoritmen moeten neerkomen op de uitvoering van technische en operationele maatregelen waarmee transparantie, non-discriminatie van geautomatiseerde besluitvorming en waarschijnlijkheidsberekeningen inzake het gedrag van personen worden gewaarborgd; overwegende dat transparantie moet inhouden dat aan personen nuttige informatie over de onderliggende logica, het belang en de verwachte gevolgen moet worden verstrekt; overwegende dat onder meer informatie moet worden verstrekt over de data die voor de training van de analyse van big data worden gebruikt, en dat personen de besluiten die hen aangaan moeten kunnen begrijpen en volgen;

Dinsdag 14 maart 2017

- O. overwegende dat gegevensanalyse en algoritmen een almaar grotere invloed hebben op de informatie die aan burgers ter beschikking wordt gesteld; overwegende dat deze technieken, als er misbruik van wordt gemaakt, het fundamentele recht op voorlichting, persvrijheid en pluralisme in gevaar kunnen brengen; overwegende dat de publieke-omroepstelsels in de lidstaten rechtstreeks verband houden met de democratische, sociale en culturele behoeften van elke samenleving en met de noodzaak om de media pluralistisch te houden, zoals vermeld in het Protocol betreffende het publieke-omroepstelsel in de lidstaten bij het Verdrag van Amsterdam (11997D/PRO/09);
- P. overwegende dat de verbreiding van de verwerking en de analyse van gegevens, het grote aantal actoren dat bij de verzameling, opslag, verwerking en uitwisseling van gegevens betrokken is en het met elkaar combineren van grote datasets met persoonsgegevens en niet-persoonsgebonden gegevens die van een grote verscheidenheid aan bronnen afkomstig zijn en voor onbepaalde tijd worden opgeslagen, allen hebben bijgedragen tot de grote onzekerheid die burgers en bedrijven ervaren ten aanzien van de specifieke voorschriften voor de naleving van de huidige EU-wetgeving inzake gegevensbescherming, hoewel ze ook een aanzienlijk potentieel hebben;
- Q. overwegende dat er een overvloed aan ongestructureerde legacysystemen bestaat, met grote hoeveelheden gegevens die bedrijven in de loop der jaren hebben verzameld en zonder duidelijke gegevensbeheersystemen, die systematisch in overeenstemming moeten worden gebracht met de regelgeving;
- R. overwegende dat nauwere samenwerking en samenhang tussen verschillende regelgevers, toezichthoudende mededingingsautoriteiten, consumentenbeschermingsautoriteiten en gegevensbeschermingsautoriteiten op nationaal en EU-niveau moeten worden aangemoedigd met het oog op het waarborgen van een samenhangende benadering van en inzicht in de gevolgen van big data voor de grondrechten; overwegende dat de oprichting en verdere ontwikkeling van het „Digital Clearing House”⁽¹⁾ als een vrijwilligersnetwerk van handhavingsautoriteiten, kan bijdragen tot de verbetering van hun werkzaamheden en respectieve handhavingsactiviteiten, de versterking van de synergieën en de bescherming van de rechten en belangen van natuurlijke personen;

Algemene overwegingen

1. onderstreept dat burgers, de private en de overheidssector, academici en de academische gemeenschap de mogelijkheden en kansen van big data alleen ten volle kunnen benutten als het publieke vertrouwen in deze technologieën wordt gewaarborgd door middel van strikte handhaving van de grondrechten, naleving van de huidige EU-wetgeving inzake gegevensbescherming en rechtszekerheid voor alle betrokken actoren; benadrukt dat persoonsgegevens uitsluitend mogen worden verwerkt op grond van een van de rechtsgrondslagen van artikel 6 van Verordening (EU) 2016/679; is van mening dat transparantie en een goede informatieverstrekking aan de betrokkenen van essentieel belang zijn om het publieke vertrouwen te versterken en de individuele rechten te beschermen;
2. beklemtoont dat de naleving van de bestaande wetgeving inzake gegevensbescherming, samen met solide wetenschappelijke en ethische normen, cruciaal is om „big data”-oplossingen geloofwaardig en betrouwbaar te maken; benadrukt voorts dat de informatie die door de analyse van big data wordt gegenereerd, geen onpartijdig overzicht van enig onderwerp biedt en niet betrouwbaarder kan zijn dan de onderliggende gegevens; benadrukt dat voorspellende analyses op basis van big data alleen een statistische kans kunnen opleveren en bijgevolg niet altijd precies het gedrag van een persoon kunnen voorspellen; benadrukt daarom dat solide wetenschappelijke en ethische normen van essentieel belang zijn voor het beheren van de gegevensverzameling en voor het beoordelen van de resultaten van een dergelijke analyse;
3. wijst erop dat uit niet-gevoelige informatie ook gevoelige informatie over een persoon kan worden afgeleid, wat de grenzen tussen gevoelige en niet-gevoelige informatie doet vervagen;
4. beklemtoont dat persoonsgegevens, vanwege de gebrekkige kennis en het gebrekkige inzicht van burgers ten aanzien van de aard van big data, op onbedoelde manieren kunnen worden gebruikt; merkt op dat onderwijs over en bewustmaking van de grondrechten van essentieel belang is in de EU; dringt er bij de Europese instellingen en de lidstaten op aan te investeren in digitale geletterdheid en bewustmaking van digitale rechten, privacy en gegevensbescherming bij burgers, met inbegrip van kinderen; beklemtoont dat dit onderwijs er vooral moet voor zorgen dat men de beginselen/logica achter de werking van algoritmen en geautomatiseerde besluitvorming begrijpt en weet hoe ze op een zinvolle manier moeten worden geïnterpreteerd; benadrukt voorts dat moet worden toegewerkt naar een beter begrip van waar en hoe

⁽¹⁾ Advies 8/2016 van de Europese Toezichthouder voor gegevensbescherming van 23 september 2016, blz. 15.

Dinsdag 14 maart 2017

gegevensstromen worden verzameld (door middel van web scraping, door streaminggegevens te combineren met gegevens van sociale netwerken en aangesloten apparaten en deze samen te voegen tot een nieuwe gegevensstroom);

Het gebruik van big data voor commerciële doeleinden en in de overheidssector

Persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming

5. wijst erop dat de wetgeving van de Unie inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens, het recht op gelijkheid en non-discriminatie, evenals het recht op voorlichting over de logica die aan geautomatiseerde besluitvorming en profilering ten grondslag ligt en het recht op gerechtelijk beroep, van toepassing zijn op gegevensverwerking als aan deze verwerking pseudonimiserings- en anonimiseringsstechnieken voorafgaan of als gebruikmaking van andere dan persoonsgegevens gevolgen zou kunnen hebben voor hetzij de persoonlijke levenssfeer van natuurlijke personen hetzij andere rechten en vrijheden, en tot de stigmatisering van hele bevolkingsgroepen zouden kunnen leiden;

6. beklemtoont dat de digitale interne markt op betrouwbare, snelle netwerken en diensten moet berusten die de fundamentele rechten van de betrokkenen op gegevensbescherming en eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer waarborgen, en tegelijk innovatie en de analyse van big data moet stimuleren, teneinde de juiste omstandigheden en een gelijk speelveld te creëren om de Europese digitale economie een krachtige impuls te geven;

7. wijst voorts op de mogelijkheid tot heridentificatie van natuurlijke personen door verschillende soorten geanonimiseerde gegevens met elkaar in verband te brengen; onderstreept dat de wetgeving van de Unie inzake de bescherming van de persoonlijke levenssfeer en persoonsgegevens alleen van toepassing is op de verwerking van dergelijke gecorreleerde gegevens als een natuurlijke persoon inderdaad heridentificeerbaar is;

8. benadrukt dat bovengenoemde beginselen als een kader moeten dienen voor de besluitvormingsprocedures van de private en overheidssector en andere actoren die gebruikmaken van gegevens; benadrukt dat er aanzienlijk meer transparantie en verantwoordingsplicht voor algoritmen moet worden betracht voor wat betreft de verwerking en de analyse van gegevens door de private en overheidssectoren en alle andere actoren die big data analyseren, als een essentieel instrument om te waarborgen dat de betrokkenen terdege worden geïnformeerd over de verwerking van hun persoonsgegevens;

9. wijst op de fundamentele rol die de Commissie, het Europees Comité voor gegevensbescherming, nationale gegevensbeschermingsautoriteiten en andere onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten in de toekomst moeten spelen ten aanzien van de bevordering van de transparantie, eerlijke rechtsbeoordeling en rechtszekerheid in het algemeen en, meer in het bijzonder, ten aanzien van concrete normen ter bescherming van de grondrechten en waarborgen in verband met de verwerking en de analyse van gegevens door de private en overheidssector; beklemtoont dat instanties die toezicht houden op het gedrag in de digitale wereld, nauwer moeten samenwerken en zodoende de synergieën tussen wetgevingskaders voor consumenten, mededingingsautoriteiten en gegevensbeschermingsautoriteiten moeten versterken; wenst dat aan die instanties voldoende middelen en personeel ter beschikking wordt gesteld; erkent voorts dat de noodzaak tot oprichting van een „Digital Clearing House” nader moet worden onderzocht;

10. benadrukt dat de intrinsieke doelstelling van big data moet zijn om vergelijkbare correlaties tot stand te brengen met zo weinig mogelijk persoonsgegevens; benadrukt in dit verband dat de wetenschappelijke wereld, het bedrijfsleven en de overheidssector zich moeten richten op onderzoek en innovatie op het gebied van anonimisering;

11. erkent dat, wanneer persoonsgegevens worden gebruikt in „big data”-toepassingen, de risico's voor de betrokkenen kunnen worden verminderd door pseudonimiserings-, anonimiserings- of versleutelingstechnieken toe te passen op persoonsgegevens; wijst op de voordelen van pseudonimisering, zoals voorzien in de algemene verordening gegevensbescherming, als een passende waarborg; herinnert eraan dat anonimisering een onomkeerbaar proces is waarbij persoonsgegevens niet meer alleen kunnen worden gebruikt om een natuurlijke persoon te identificeren of uit te kiezen; is van mening dat door middel van contractuele verplichtingen moet worden gewaarborgd dat heridentificatie van geanonimiseerde gegevens — door verschillende soorten gegevensbronnen met elkaar in verband te brengen — niet is toegestaan; vraagt de private en overheidssector en andere actoren die bij de analyse van big data zijn betrokken, om deze risico's regelmatig te beoordelen in het licht van nieuwe technologieën en om de geschiktheid van de vastgestelde maatregelen te staven met bewijsstukken; roept de Commissie, het Europees Comité voor gegevensbescherming en andere onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten op richtsnoeren op te stellen voor een goede anonimisering van gegevens,

Dinsdag 14 maart 2017

teneinde toekomstige gevallen van misbruik van deze maatregelen te voorkomen en toezicht uit te oefenen op praktijken;

12. roept de private en de overheidssector en andere verwerkingsverantwoordelijken op gebruik te maken van de instrumenten waarin de algemene verordening gegevensbescherming voorziet, zoals gedragscodes en certificeringsregelingen, teneinde meer zekerheid te verkrijgen over hun specifieke verplichtingen uit hoofde van de wetgeving van de Unie, en hun praktijken en activiteiten in overeenstemming te brengen met de toepasselijke wettelijke normen en waarborgen van de EU;

13. verzoekt de Commissie en de lidstaten ervoor te zorgen dat gegevensgestuurde technologieën de toegang tot pluralistische media niet beperken of verengen, maar in plaats daarvan mediavrijheid en pluralisme bevorderen; beklemtoont dat samenwerking tussen regeringen, onderwijsinstellingen en mediaorganisaties van cruciaal belang zal zijn om te waarborgen dat digitale mediageletterdheid wordt gestimuleerd en zodoende burgers mondiger te maken en hun recht op informatie en vrijheid van meningsuiting te beschermen;

14. is van oordeel dat de openbaarmaking van persoonsgegevens door de overheid om redenen van openbaar belang, zoals het voorkomen van corruptie, belangenconflicten, belastingfraude en het witwassen van geld, toelaatbaar is in een democratische maatschappij, op voorwaarde dat de gegevens overeenkomstig wettelijk vastgelegde voorwaarden worden verstrekt, dat er passende waarborgen zijn en dat de openbaarmaking noodzakelijk is voor en in verhouding staat tot het beoogde doel;

Veiligheid

15. erkent de meerwaarde van de technologische ontwikkeling, die zal bijdragen tot de verbetering van de beveiliging; erkent dat inbreuken op de beveiliging, ongeoorloofde toegang tot gegevens en onrechtmatige gegevenscontrole enkele van de meest urgente risico's zijn met betrekking tot gegevensverwerkingsactiviteiten, zoals technieken voor de verwerking van big data (met name in het kader van het „internet der dingen”), en voor natuurlijke personen een punt van zorg zijn; is van mening dat daadwerkelijke samenwerking en overleg tussen de private en overheidssector, rechtshandhavingsinstanties en onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten noodzakelijk zijn om dergelijke bedreigingen het hoofd te bieden; benadrukt in dit verband dat er bijzondere aandacht moet uitgaan naar de beveiliging van systemen voor e-overheid, alsook naar aanvullende juridische maatregelen zoals softwareaansprakelijkheid;

16. is van mening dat het gebruik van eind-tot-eindversleuteling moet worden aangemoedigd en, indien nodig, verplicht moet worden gesteld, in overeenstemming met het beginsel van gegevensbescherming door ontwerp; beveelt aan dat elk toekomstig wetgevingskader aanbieders van encryptie- en communicatiediensten en alle andere organisaties (op elk niveau in de toeleveringsketen) specifiek verbiedt om het gebruik van „backdoors” toe te staan of in de hand te werken;

17. benadrukt dat de toenemende datageneratie en gegevensstromen nieuwe kwetsbaarheden en uitdagingen op het gebied van informatiebeveiliging doen ontstaan; dringt in dit verband aan op het gebruik van „privacy by design” en „privacy by default”, het gebruik — in voorkomend geval — van anonimiseringsstechnieken en verplichte beoordelingen van het effect op de persoonlijke levenssfeer; benadrukt dat dergelijke maatregelen moeten worden toegepast door alle actoren die zich bezighouden met de analyse van big data in de private en overheidssector en door alle andere actoren die met gevoelige informatie werken, zoals advocaten, journalisten en het personeel in de gezondheidszorg, teneinde ervoor te zorgen dat het gebruik van big data niet leidt tot een grotere blootstelling aan risico's op het gebied van informatiebeveiliging;

18. herinnert eraan dat de lidstaten, in overeenstemming met artikel 15 van Richtlijn 2000/31/EG, aan de verleners van transmissie-, opslag- en hostingdiensten geen algemene verplichting mogen opleggen om toe te zien op de informatie die zij doorgeven of opslaan, noch om actief te zoeken naar feiten of omstandigheden die op onwettige activiteiten duiden; herinnert er met name aan dat het Hof van Justitie van de Europese Unie in de zaken C-360/10 en C-70/10 de maatregelen voor „gerichte bewaking” van vrijwel alle gebruikers van de betrokken diensten (internetproviders in het ene geval, sociaal netwerk in het andere geval) heeft verworpen, en heeft gepreciseerd dat elk bevel dat een hostingdienstverlener verplicht tot een algemene surveillance, verboden is;

Non-discriminatie

19. benadrukt dat big data, vanwege de datasets en algoritmische systemen die in de verschillende stadia van de verwerking van gegevens worden gebruikt voor beoordelingen of voorspellingen, niet alleen kunnen leiden tot schendingen van de grondrechten van natuurlijke personen, maar ook tot verschillen in behandeling en indirecte discriminatie van groepen mensen met vergelijkbare kenmerken, met name wat betreft eerlijke en gelijke kansen op toegang tot onderwijs en

Dinsdag 14 maart 2017

banen, bij de aanwerving of beoordeling van personen of bij de vaststelling van de nieuwe consumptiegewoonten van gebruikers van sociale media;

20. wenst dat de Commissie, de lidstaten en de gegevensbeschermingsautoriteiten algoritmische discriminatie en vertekening in kaart brengen en tot een minimum beperken, en dat zij een sterk en gemeenschappelijk ethisch kader opzetten, zowel voor de transparante verwerking van persoonsgegevens als voor geautomatiseerde besluitvorming, dat kan fungeren als richtsnoer voor gegevensgebruik en de voortdurende handhaving van het Unierecht;

21. verzoekt de Commissie, de lidstaten en de gegevensbeschermingsautoriteiten om niet alleen specifiek de behoefte aan algoritmische transparantie te beoordelen, maar ook de behoefte aan transparantie op het gebied van eventuele vertekeningen van de trainingsgegevens die voor gevolgtrekkingen op basis van big data worden gebruikt;

22. beveelt aan dat bedrijven de representativiteit van de datasets geregeld beoordelen, nagaan of er vertekeningen zijn en strategieën ontwikkelen om deze vertekeningen te verhelpen; wijst erop dat moet worden nagegaan hoe nauwkeurig en zinvol voorspellingen op basis van gegevensanalyse zijn, rekening houdend met ethische bezwaren en billijkheid;

Big data voor wetenschappelijke doeleinden

23. benadrukt dat de analyse van big data nuttig kan zijn voor wetenschappelijke ontwikkeling en onderzoek; is van mening dat bij de ontwikkeling en het gebruik van de analyse van big data voor wetenschappelijke doeleinden terdege rekening moet worden gehouden met de fundamentele waarden die in het EU-Handvest van de grondrechten zijn verankerd, en dat de huidige EU-wetgeving inzake gegevensbescherming moet worden nageleefd;

24. herinnert eraan dat volgens de algemene verordening gegevensbescherming de verdere verwerking van persoonsgegevens voor statistische doeleinden alleen geaggregeerde gegevens mag opleveren die niet opnieuw op individuele personen kunnen worden toegepast;

Het gebruik van big data voor rechtshandavingsdoeleinden

Persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming

25. herinnert alle actoren die betrokken zijn bij rechtshandhaving en gebruikmaken van de verwerking en de analyse van gegevens, eraan dat Richtlijn (EU) 2016/680 van toepassing is op de verwerking, voor rechtshandavingsdoeleinden, van persoonsgegevens door de lidstaten; wenst dat de verzameling en verwerking van persoonsgegevens voor rechtshandavingsdoeleinden toereikend, ter zake dienend en niet bovenmatig zijn, uitgaande van de welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden waarvoor ze worden verwerkt; stelt dat het doel en de noodzaak van de verzameling van deze gegevens duidelijk aangetoond moeten worden; stelt dat uitsluitend op geautomatiseerde verwerking gebaseerde besluiten, met inbegrip van profilering, die voor de betrokkene nadelige rechtsgevolgen hebben of hem in aanmerkelijke mate treffen, verboden zijn, tenzij het betrokken besluit is toegestaan krachtens het Unierecht of het lidstatelijke recht dat op de verwerkingsverantwoordelijke van toepassing is, en voorziet in passende waarborgen voor de rechten en vrijheden van de betrokkene, waaronder ten minste het recht op menselijke tussenkomst van de verwerkingsverantwoordelijke; vraagt de Commissie, het Europees Comité voor gegevensbescherming en andere onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten om met richtsnoeren, aanbevelingen en beste praktijken te komen, opdat de criteria en de voorwaarden voor besluiten op basis van profilering en het gebruik van big data voor rechtshandavingsdoeleinden nader worden gespecificeerd;

26. benadrukt hoe belangrijk het is om Richtlijn (EU) 2016/680 na te leven, in het bijzonder wat betreft de beoordeling van de inclusiviteit, juistheid en kwaliteit van gegevens door middel van voorafgaande effectbeoordelingen en audits waarbij rekening wordt gehouden met ethische overwegingen, om ervoor te zorgen dat de natuurlijke personen die gevolgen ondervinden van de besluiten en/of de actoren die betrokken zijn bij de besluitvormingsprocessen, de verzameling of de analyses, patronen en correlaties kunnen begrijpen en betwisten, en om te voorkomen dat bepaalde groepen natuurlijke personen nadelige gevolgen ondervinden;

27. wijst erop dat het vertrouwen van burgers in digitale diensten ernstig kan worden ondermijnd door grootschalige controleactiviteiten door de overheid en door ongerechtvaardigde toegang tot commerciële en andere persoonsgegevens door rechtshandavingsinstanties;

Dinsdag 14 maart 2017

28. herinnert eraan dat ervan moet worden uitgegaan dat wetgeving die overheidsinstanties algemene toegang geeft tot de inhoud van elektronische communicatie, het fundamentele recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer, zoals gewaarborgd door artikel 7 van het Handvest, in gevaar brengt;

29. beklemtoont dat er richtsnoeren en systemen moeten worden opgenomen in openbare aanbestedingen voor modellen, instrumenten en programma's op basis van big data voor rechtshandavingsdoelinden, teneinde ervoor te zorgen dat de onderliggende code vóór de definitieve aankoop door de rechtshandavingsinstanties zelf op geschiktheid, correctheid en veiligheid kan worden en wordt gecontroleerd, rekening houdend met het feit dat de transparantie en verantwoordingsplicht worden beperkt door propriëtaire software; wijst erop dat sommige vormen van voorspellend politiewerk privacyvriendelijker zijn dan andere, bijvoorbeeld wanneer er probabilistische voorspellingen over plaatsen en gebeurtenissen worden gedaan in plaats van over natuurlijke personen;

Veiligheid

30. onderstreept dat het absoluut noodzakelijk is om rechtshandavingsdatabanken te beschermen tegen inbreuken op de beveiliging en ongeoorloofde toegang, aangezien dit een punt van zorg is voor natuurlijke personen; is derhalve van mening dat dergelijke risico's nopen tot doeltreffende samenwerking en overleg tussen rechtshandavingsinstanties, de private sector, regeringen en onafhankelijke toezichthoudende autoriteiten; benadrukt dat persoonsgegevens op toereikende wijze moeten worden beschermd, overeenkomstig Verordening (EU) 2016/679 en Richtlijn (EU) 2016/680, en dat kwetsbaarheden met behulp van beveiligde en gedecentraliseerde databankarchitecturen moeten worden geminimaliseerd;

Non-discriminatie

31. waarschuwt dat, vanwege de inmenging in het leven en de rechten van burgers door rechtshandavingsautoriteiten, onder meer door middel van de verwerking en analyse van gegevens, maximale voorzichtigheid is geboden om onwettige discriminatie te voorkomen en te verhinderen dat een persoon of een groep personen op grond van ras, huidskleur, etnische of sociale afkomst, genetische kenmerken, taal, godsdienst of overtuiging, politieke of andere denkbeelden, vermogen, geboorte, handicap, leeftijd, geslacht, genderexpressie, genderidentiteit, seksuele gerichtheid, verblijfsstatus, gezondheid of het behoren tot een nationale minderheid die vaak wordt geconfronteerd met etnische profilering of streng politieoptreden, maar ook natuurlijke personen die bij toeval bepaalde kenmerken vertonen, erdoor getroffen worden; wenst dat zowel de frontlinemedewerkers die gegevens verzamelen als de gebruikers van de uit de gegevensanalyse verkregen inlichtingen naar behoren worden opgeleid;

32. verzoekt dat de rechtshandavingsinstanties van lidstaten die gebruikmaken van de analyse van gegevens hierbij de hoogste ethische normen in acht nemen en ervoor zorgen dat gedurende de verschillende fasen van de besluitvorming menselijke tussenkomst en verantwoordingsplicht worden gewaarborgd, niet alleen om de representativiteit, juistheid en kwaliteit van de gegevens te beoordelen maar ook om de juistheid te beoordelen van elke beslissing die op basis van de desbetreffende gegevens wordt genomen;

o

o o

33. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0077

Minimumnormen voor de bescherming van tamme konijnen

Resolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over minimumnormen voor de bescherming van gefokte konijnen (2016/2077(INI))

(2018/C 263/11)

Het Europees Parlement,

- gezien de artikelen 13 en 43 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
 - gezien Richtlijn 2008/120/EG van de Raad van 18 december 2008 tot vaststelling van minimumnormen voor de bescherming van varkens,
 - gezien Richtlijn 2008/119/EG van de Raad van 18 december 2008 tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren,
 - gezien Richtlijn 1999/74/EG van de Raad van 19 juli 1999 tot vaststelling van minimumnormen voor de bescherming van legkippen,
 - gezien Richtlijn 2007/43/EG van de Raad van 28 juni 2007 tot vaststelling van minimumvoorschriften voor de bescherming van vleeskuikens;
 - gezien Richtlijn 98/58/EG van de Raad van 20 juli 1998 inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren,
 - gezien de in maart 2016 verschenen speciale Eurobarometer 442 — „De houding van Europeanen ten aanzien van dierenwelzijn”,
 - gezien het wetenschappelijk advies van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA) van 12 januari 2011 inzake het welzijn van dieren tijdens het vervoer,
 - gezien het wetenschappelijk advies van de EFSA van 11 oktober 2005 over de gevolgen van de huidige huisvesting en de houderijpraktijken voor de gezondheid en het welzijn van tamme konijnen,
 - gezien hoofdstuk 7.5 van de gezondheidscode voor landdieren (Terrestrial Animal Health Code) van de Wereldorganisatie voor diergezondheid (OIE): 'Het slachten van dieren',
 - gezien de aanbevelingen voor het welzijn van konijnen, opgesteld door de regering van het VK,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie landbouw en plattelandsontwikkeling (A8-0011/2017),
- A. overwegende dat konijnen in aantallen de op drie na meest gefokte dieren ter wereld zijn en de op één na meest gefokte soort in de EU;
- B. overwegende dat de Europese fokkers hoge normen inzake de gezondheid en het welzijn van dieren moeten naleven die niet altijd verplicht zijn in derde landen waaruit de EU slachtvee importeert;
- C. overwegende dat consumenten steeds meer aandacht hebben voor de omstandigheden waarin dieren worden gefokt;
- D. overwegende dat de konijnenhouderij ernstig te lijden heeft onder de dalende vleesconsumptie in de EU en de economische crisis in de landbouwsector, en dat de verkoopprijzen op drie jaar tijd met ongeveer 20 % zijn gedaald terwijl de productiekosten gelijk zijn gebleven;

Dinsdag 14 maart 2017

- E. overwegende dat rekening moet worden gehouden met de voedingswaarde van konijnenvlees en de rol die de productie ervan speelt in familiebedrijven, waarin veel vrouwen aan de slag zijn, in veel plattelandsgebieden waar nauwelijks mogelijkheden tot diversifiëring van de veeteelt bestaan;
- F. overwegende dat met het welzijn van de landbouwers evenzeer rekening moet worden gehouden als met het dierenwelzijn;
- G. overwegende dat de meerderheid van de konijnen gefokt wordt voor de vleesproductie, waarbij jaarlijks meer dan 340 miljoen konijnen worden geslacht om hun vlees; overwegende dat de konijnenhouderij minder dan 1 % van de dierlijke eindproductie van de EU vertegenwoordigt;
- H. overwegende dat de konijnenhouderij in de EU steeds verder achteruitgaat en dat de cijfers voor 2016 op een productiedaling van 4,7 % wijzen omdat konijnenvlees steeds minder populair is bij de consument; overwegende dat de konijnenhouderij op de wereldmarkt opereert en geen rechtstreekse steun ontvangt, noch gebruik kan maken van marktinterventies in het kader van de eerste pijler van het gemeenschappelijk landbouwbeleid;
- I. overwegende dat de EU een negatieve handelsbalans heeft met China voor wat betreft konijnenvlees; overwegende dat het in de EU ingevoerde konijnenvlees voor 99 % afkomstig is uit China; overwegende dat de Chinese producenten de EU-fokkers uit de markt zullen prijzen als er geen maatregelen worden genomen, met alle negatieve gevolgen voor het dierenwelzijn van dien;
- J. overwegende dat het belangrijk en noodzakelijk is ervoor te zorgen dat de konijnenhouderij winstgevend is en blijft, zodat zij blijft bijdragen aan het behoud van de maatschappelijke structuur en de werkgelegenheid, met name voor vrouwen, in plattelandsgebieden waar geen andere productievormen mogelijk zijn, alsook de consument gevarieerde en hoogwaardige voeding aan te bieden;
- K. overwegende dat de EU 's werelds grootste konijnenproducent is, vóór Azië en met name China, dat met een productie van 417 000 ton geslachte dieren de grootste exporteur is;
- L. overwegende dat konijnenhouders en de hele sector er belang bij hebben dat het fokken van konijnen overeenkomstig het Europese productiemodel blijft voldoen aan de hoogste normen ter wereld inzake voedselveiligheid, diergezondheid en dierenwelzijn, en milieubescherming;
- M. overwegende dat de Europese konijnenhouderij op het naast elkaar bestaan van verschillende productiesystemen berust, en dat de konijnenhouderij voor veel kleine landbouwbedrijven in alle regio's een belangrijk middel vormt om hun inkomsten te diversifiëren;
- N. overwegende dat konijnenvlees, met een gemiddelde consumptie van 1,7 kg per inwoner, een van de minst geconsumeerde vleessoorten in de Unie is (tussen 1 % en 2 % van de totale vleesconsumptie);
- O. overwegende dat er ernstige bezorgdheid heerst over het geringe welzijn, de hoge stress en de hoge sterfte- en ziektecijfers onder gefokte konijnen in Europa, zoals de EFSA al in 2005 constateerde; overwegende dat de huisvesting, de voeding, de genetica, de gezondheidsaspecten of de verbetering van het welbevinden van konijnen die voor landbouwdoeleinden worden gehouden belangrijke aandachtspunten zijn onder belanghebbenden bij de konijnenhouderij, met name wat betreft het behoud van de diergezondheid en het dierenwelzijn;
- P. overwegende dat de meerderheid van de konijnen in de EU sinds hun domesticatie gewoonlijk wordt gehouden in batterijkooien, waarvan de specificaties van land tot land uiteen kunnen lopen, hetgeen vaak het geval is;
- Q. overwegende dat het konijn, net als andere soorten die met de mens samenleven, aspecten van zijn natuurlijke gedrag behoudt, en dat er daarom nader onderzoek moet worden verricht naar maatregelen en voorwaarden die gedurende de fok kunnen worden doorgevoerd zodat konijnen hun natuurlijke gedrag zo veel mogelijk kunnen behouden, voor zover dit hun eigen gezondheid ten goede komt;
- R. overwegende dat de intensieve fokkerij gebruikmaakt van vroeg en snel groeiende konijnensoorten — voorheen vleeskonijnen genoemd — met name commerciële hybriden die in industriële fokkerijen worden gebruikt voor de productie van slachtdieren;

Dinsdag 14 maart 2017

- S. overwegende dat biologische productiesystemen, waar slachtkonijnen in groepshokken worden gehouden van waaruit zij toegang hebben tot een kleine weide en over het algemeen over meer ruimte beschikken, een mogelijk alternatief zijn voor de batterijfokkerij, hoewel dergelijke groepshuisvestingssystemen tot problemen kunnen leiden als gevolg van negatieve sociale interactie tussen en agressiviteit onder de dieren, hetgeen kan leiden tot verwondingen met gevolgen voor hun gezondheid en welzijn, en tot een toename van ziekten die worden overgebracht langs fecaal-orale weg;
- T. overwegende dat in bepaalde nationale regels voor biologische productie wordt bepleit konijnen in groepshokken te houden van waaruit zij toegang hebben tot een kleine weide bij de bodem van het hok;
- U. overwegende dat net als bij andere soorten, zoals pluimvee, onderzoek kan worden gedaan naar alternatieve productiesystemen, waaronder biologische productiesystemen, die de consument een ruimer assortiment levensmiddelen kunnen bieden en tot dusver slechts in beperkte mate ontwikkeld zijn;
- V. overwegende dat gezien het bovenstaande nader onderzoek moet worden verricht naar de uitdagingen en mogelijkheden van groepshuisvestingssystemen;
- W. overwegende dat het geringe economische belang van deze sector in de EU niet bevorderlijk is voor onderzoek en innovatie ter verbetering van de gezondheid en het welzijn van konijnen;
- X. overwegende dat er in de EU minimumnormen bestaan voor de bescherming van varkens⁽¹⁾, kalveren⁽²⁾, legkippen⁽³⁾ en vleeskippen⁽⁴⁾, alsmede de algemene richtlijn van de Raad inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren⁽⁵⁾, maar dat er geen specifieke EU-wetgeving bestaat inzake minimumnormen voor de bescherming van gefokte konijnen; overwegende dat steeds meer consumenten en burgers in de hele EU om regelgeving en meer welzijn voor gefokte konijnen vragen;
- Y. overwegende dat op grond van Richtlijn 1999/74/EG sinds 2012 een verbod geldt op het houden van legkippen in conventionele kooien, dat grotendeels ook met succes in de lidstaten is omgezet;
- Z. overwegende dat enkele lidstaten al nationale wetgeving en wettelijke vereisten voor het fokken van konijnen hebben vastgesteld en richtsnoeren betreffende goede praktijken hebben ontwikkeld in samenwerking met de sector; overwegende dat Oostenrijk in 2012 het houden van vleeskonijnen in kooien heeft verboden en dat in België bij wet is bepaald dat batterijkooien vóór 2025 moeten worden afgeschaft en vervangen door parksystemen;
- AA. overwegende dat in de Europese dierenwelzijnsstrategie werd gesteld dat de bestaande regelgeving volledig ten uitvoer moet worden gelegd alvorens meer wetgeving in te voeren, en dat de ontwikkeling van richtsnoeren betreffende goede praktijken moet worden bevorderd;
- AB. overwegende dat, gezien de vereiste transitie naar alternatieve productiesystemen en gezien het beperkte economisch gewicht van de konijnenfokkerij binnen de Europese dierlijke productie, de lidstaten en de Commissie aangemoedigd moeten worden om nader onderzoek te doen naar de gezondheid, het welzijn, het fokken, de huisvesting, de voeding, het gedrag en de verdooving van het konijn;
- AC. overwegende dat in het wetenschappelijk advies van de EFSA van 2005 over de huisvestings- en de houderijsystemen voor gefokte konijnen wordt aanbevolen de kooien groter te maken, minder groeiende dieren in één kooi te zetten en therapeutische maatregelen te treffen, waaronder het gebruik van additieven om ziektes tegen te gaan;

⁽¹⁾ Richtlijn 2008/120/EG van de Raad van 18 december 2008 tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van varkens (PB L 47 van 18.2.2009, blz. 5).

⁽²⁾ Richtlijn 2008/119/EG van de Raad van 18 december 2008 tot vaststelling van minimumnormen ter bescherming van kalveren (PB L 10 van 11.1.2009, blz. 7).

⁽³⁾ Richtlijn 1999/74/EG van de Raad van 19 juli 1999 tot vaststelling van minimumnormen voor de bescherming van legkippen (PB L 203 van 3.8.1999, blz. 53).

⁽⁴⁾ Richtlijn 2007/43/EG van de Raad van 28 juni 2007 tot vaststelling van minimumvoorschriften voor de bescherming van vleeskuikens (PB L 182 van 12.7.2007, blz. 19).

⁽⁵⁾ Richtlijn 98/58/EG van de Raad van 20 juli 1998 inzake de bescherming van voor landbouwdoeleinden gehouden dieren (PB L 221 van 8.8.1998, blz. 23).

Dinsdag 14 maart 2017

- AD. overwegende dat de aanbevelingen van de gezondheidscode voor landdieren (Terrestrial Animal Health Code) van de OIE over het slachten van dieren, met inbegrip van verdovingsmethoden en kenniseisen voor slachters, ook voor konijnen gelden;
- AE. overwegende dat artikel 3 van Richtlijn 98/58/EG van de Raad inzake dierenwelzijn voorschrijft dat „alle passende maatregelen” moeten worden getroffen om het welzijn van dieren te verzekeren, terwijl in artikel 4 normen worden vastgesteld voor het houden van dieren op basis van „ervaring of wetenschappelijk onderzoek”, wat ook de door de EFSA en de OIE vastgestelde normen omvat;

Algemene opmerkingen

1. merkt op dat konijnen in de EU doorgaans gefokt worden in conventionele niet-aangepaste kooien — een kale omgeving waar slechts een drink- en voederbak staan — die niet voldoen aan de eisen inzake optimale fokkerij overeenkomstig de recentste wetenschappelijke inzichten; wijst er tevens op dat konijnen soms uitsluitend korrels te eten krijgen en geen toegang hebben tot vezels, en dat zij abnormaal gedrag kunnen gaan vertonen vanwege de beperkte ruimte in de kale, draadgazen kooien;
2. merkt op dat nader wetenschappelijk onderzoek naar huisvestingssystemen noodzakelijk is, dat de hygiëne kan bevorderen en het risico op ziekten en infecties bij de dieren kan beperken;
3. onderkent dat alternatieven voor het in kooien fokken van konijnen met succes worden doorgevoerd, bijvoorbeeld het fokken in openluchtparken of hokken, waarbij gras als hoofdvoedsel dient, die het comfort en het welzijn van gefokte konijnen verhogen; is van mening dat alternatieve systemen moeten worden ontwikkeld, verbeterd en bevorderd, waarbij onderkend wordt dat de vraag naar konijnenvlees afkomstig uit dergelijke systemen tot op zekere hoogte beperkt kan zijn doordat de hogere productiekosten worden doorberekend in de door de consument betaalde prijs;
4. moedigt het gebruik van collectieve parksystemen voor konijnen aan omdat zij er meer leefruimte hebben, meer sociaal gedrag kunnen vertonen en meer kunnen bewegen; wijst erop dat het gebruik van collectieve parksystemen het welzijn van gefokte konijnen verhoogt omdat zij zo een leven kunnen leiden dat meer op hun natuurlijke staat lijkt; benadrukt dat diergezondheid ook afhangt van twee belangrijke fokpraktijken, namelijk de omgevingsomstandigheden van de gebouwen en de ontwikkeling van adequate praktijken op het gebied van houderij, bioveiligheid en beheer;
5. verzoekt de lidstaten en de Commissie nader onderzoek te doen om vast te kunnen stellen wat de beste huisvestingssystemen zijn voor de verhoging van het dierenwelzijn in de verschillende houderijtypen, zodat binnen de houderijen verbeteringen kunnen worden doorgevoerd en tegelijkertijd hun duurzaamheid wordt gewaarborgd;
6. benadrukt dat al het konijnenvlees op de EU-markt, ook als het wordt ingevoerd uit derde landen, aan hoge voedselveiligheids- en kwaliteitsnormen en criteria inzake dierenwelzijn moet voldoen; wijst nadrukkelijk op het gevaar van oneerlijke concurrentie van derde landen als voor importproducten niet dezelfde normen en criteria gelden;
7. verzoekt de Commissie en de lidstaten de kwaliteit en veiligheid van ingevoerd konijnenvlees te beschermen door grondige controles en inspecties te verrichten bij binnenkomst in de Unie;
8. is ingenomen met de oprichting van het Europees platform voor dierenwelzijn en verzoekt de Commissie en de lidstaten gedragscodes voor het fokken van konijnen uit te wisselen en onder de aandacht te brengen;

Het fokken van konijnen

9. benadrukt dat de konijnenfokkerij in Europa sterk geïntensiveerd is, ook al lopen de omstandigheden waaronder konijnen worden gefokt en gehouden uiteen omdat zij voor verschillende doeleinden worden gefokt en consumenten al naar gelang de markt en de EU-lidstaat verschillende wensen hebben;
10. wijst erop dat de grootte van de kooi varieert al naar gelang de leeftijd en het gewicht van de dieren en dat dit van invloed is op bewegingen zoals uitgestrekt liggen, zitten en staan met gespitste oren (een alerte houding die typerend is voor de soort), zich oprichten, zich gemakkelijk omdraaien en hippen; onderstreept dat dit gebrek aan beweging tevens kan leiden tot verzwakte botten, stereotype gedrag of voetkwetsuren;

Dinsdag 14 maart 2017

11. benadrukt dat de huisvestingssystemen mettertijd verbeterd zijn door het aanbrengen van nieuwe voorzieningen, zoals voetmatjes, om voetkwetsuren te verminderen en het welzijn te verhogen; merkt evenwel op dat sommige oudere typen van de gebruikte kooien een constructievorm kunnen hebben die uit hedendaags oogpunt ongeschikt is;
12. wijst er met bezorgdheid op dat gefokte konijnen wezenlijk meer aandoeningen hebben en hun sterftecijfer hoog is, onder meer vanwege meer parasitaire besmettingen (coccidiose, oxyuriasis, enz.) en verdenking op infectieziekten zoals VHD en myxomatose;
13. wijst erop dat de EFSA in 2005 geconcludeerd heeft dat het sterfte- en ziektecijfer onder gefokte konijnen aanzienlijk hoger leek te zijn dan onder andere gefokte diersoorten als gevolg van infecties van de ingewanden en luchtwegen en voortplantingsproblemen; wijst er tegelijkertijd op dat in hetzelfde EFSA-verslag is gewaarschuwd voor de grotere gezondheidsrisico's die konijnen lopen als ze op de bodem in plaats van in kooien worden gehouden, met name vanwege coccidiose en parasitaire besmettingen;
14. is ingenomen met de vooruitgang die veel fokkers hebben geboekt door in de constructie van de huisvestingssystemen verbeteringen aan te brengen in overeenstemming met de aanbevelingen van de EFSA; toont zich evenwel bezorgd over het gebrek aan behandelingen en onderzoek om ziekten onder gefokte konijnen te bestrijden;

Het fokken van konijnen

15. geeft uitdrukking aan zijn bezorgdheid over het feit dat konijnen die in de EU worden gefokt en vetgemest met het oog op vleesproductie en die in ouderwetse kooien worden gehouden welke niet voldoen aan de moderne vereisten op het gebied van fokken, een ruimte tot hun beschikking hebben die per konijn geringer is dan twee gewone A4-vellen papier;
16. wijst erop dat konijnen extreem gevoelige dieren zijn die kunnen kampen met een grote hoeveelheid door ongeschikte fokomstandigheden veroorzaakte welzijnsproblemen en ziekten, waaronder dodelijke virussen, aandoeningen aan de luchtwegen en voetzoolaandoeningen veroorzaakt door het zitten op kooivloeren van draadgaas;
17. wijst erop dat konijnenfokkers en dierenartsen over weinig therapeutische middelen beschikken om de gezondheidsproblemen die zich voordoen te bestrijden, en dat er meer moet worden gedaan aan het uitblijvende onderzoek en het gebrek aan investeringen in geneesmiddelen voor beperkte toepassingen en de behandeling van kleine diersoorten;
18. wijst erop dat voeding heel belangrijk is voor het welzijn en de gezondheid van dieren en dat konijnen daarom altijd toegang moeten hebben tot evenwichtige voeding met de juiste doses vezels;
19. merkt niettemin op dat de gezondheidsrisico's beperkt zijn dankzij zeer strenge EU-gezondheidsvoorschriften en benadrukt dat zieke dieren op grond van de vigerende wetgeving (Richtlijn 98/58/EG) onmiddellijk een medische behandeling moeten krijgen en tijdens hun herstel afgezonderd moeten worden, of zo nodig geëuthanaseerd;
20. onderkent hoe belangrijk het is om mensen die te maken hebben met alle aspecten van de behandeling van dieren cursussen op het gebied van het fokken van konijnen aan te bieden alsook op betrouwbare technische en wetenschappelijke analyses gebaseerde gidsen voor goede praktijken, zodat zij hun resultaten kunnen verbeteren en een beter begrip krijgen van de relevante vereisten op het gebied van dierenwelzijn, waarmee onnodig lijden van de dieren vermeden kan worden;
21. wijst erop dat gespeende mestkonijnen en voedsters die worden gehouden in collectieve parksystemen, waar lampreien doorgaans beschikken over 750 cm² per konijn en voedsters over 800 cm² per konijn, meer ruimte hebben voor beweging, sociale interactie en spel, waarbij plateaus in collectieve parksystemen het konijnen mogelijk maken agressors uit de weg te gaan, en deze systemen tevens voorzien in aparte huisvesting voor voedsters die een nestje zogen;

Dinsdag 14 maart 2017

22. beseft dat deze systemen voor de fokkers aanzienlijke kosten met zich meebrengt, waarmee rekening moet worden gehouden door fokkers die voor dit fokstelsel kiezen, financieel te steunen; verzoekt de Commissie om in de toekomstige EU-begrotingen steun voor de konijnenhouderij beschikbaar te stellen; wijst erop dat in het kader van de programma's voor plattelandontwikkeling steun beschikbaar is voor fokkers die maatregelen doorvoeren ter verhoging van het welzijn van konijnen;
23. wijst erop dat alle verplichte maatregelen die worden ingevoerd, gepaard moeten gaan met voldoende begrotingsmiddelen ter ondersteuning van de konijnenfokkers; is voorts van mening dat er een specifieke begrotingslijn moet komen om de consumptie van konijnenvlees te bevorderen;
24. benadrukt dat meer onderzoek naar groepshuisvesting van voedsters het welzijn van deze dieren ten goede zou komen, met name onderzoek naar de tijd gedurende welke zij afzonderlijk gehuisvest moeten blijven en wanneer zij weer teruggeplaatst kunnen worden in de groep;
25. adviseert voor de fok bestemde rassen die ouder zijn dan 12 weken in welk systeem dan ook altijd apart te huisvesten vanwege agressieproblemen;

Transport en slacht

26. wijst erop dat transport een stressvolle ervaring voor konijnen is; onderstreept dat konijnen voor het transport over lange afstand gevoederd en gedrenkt moeten worden en tijdens de reis moeten beschikken over voldoende voeder, water en ruimte, en dat de transporttijden zo beperkt mogelijk moeten zijn vanwege de gevoeligheid van deze diersoort; benadrukt dat er zeer uiteenlopende stressfactoren bestaan die het welzijn van de dieren aantasten, zoals hitte, verhongering, uitdroging, pijn en trauma's, kou, kinetose en angst;
27. benadrukt dat het welzijn van gefokte konijnen tijdens het transport en bij het slachten afhangt van de handelwijze en methodes van fokkers, vervoerders en slachthuispersoneel, alsook van de transportlogistiek; verzoekt de Commissie de tenuitvoerlegging en handhaving van de toepasselijke EU-wetgeving te monitoren, met name Verordening (EG) nr. 1/2005 van de Raad betreffende de bescherming van dieren tijdens het vervoer;
28. benadrukt dat konijnen volledig moeten worden verdoofd voordat ze worden geslacht, om ervoor te zorgen dat ze niet lijden en geen pijn of stress hebben; herinnert eraan dat geslacht moet worden zonder het risico dat het verdoofde dier weer bij kennis komt, overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1099/2009 van de Raad inzake de bescherming van dieren bij het doden; wijst erop dat de ontwikkeling van praktisch onderzoek naar verdovingstechnieken die worden gebruikt bij andere diersoorten het mogelijk zou maken op konijnen afgestemde elektrische of andere verdovingsmethodes vast te stellen, zoals verdoving met een gasmengsel, die wellicht commercieel haalbaar en humaner zijn;

Antimicrobiële resistentie

29. erkent de inspanningen van de Europese producenten om het gebruik van antibiotica in de konijnenhouderij terug te dringen; benadrukt dat het wijdverbreide gebruik van antibiotica in de konijnenfokkerij, met name in intensieve houderijtypes, kan leiden tot een hogere antimicrobiële resistentie;
30. merkt op dat het grootschalige gebruik van antibiotica kan leiden tot een toename van antimicrobiële resistentie, waardoor het van cruciaal belang is om antibiotica verantwoord te gaan gebruiken; is van mening dat de konijnenhouderij een onderdeel van deze situatie vormt, evenals andere sectoren die dierlijke producten voortbrengen, en dat ook de konijnenhouderij aanzienlijke inspanningen moet leveren ter bevordering van verantwoordelijk gebruik van antibiotica om ervoor te zorgen dat ze doeltreffend blijven en om antimicrobiële resistentie te voorkomen;
31. benadrukt dat de lidstaten moeten worden aangemoedigd om de conventionele batterijkooien in de hele EU geleidelijk af te schaffen en tegelijkertijd economisch levensvatbare verrijkte houderijssystemen te bevorderen, zodat in alle houderijssystemen hoge normen op het gebied van hygiëne gehaald en gehandhaafd worden, met name door de ontwikkeling van preventieve maatregelen en gerichte controles;

Dinsdag 14 maart 2017

32. onderstreept dat antibiotica uitsluitend gebruikt moeten worden voor behandelingsdoeleinden, waarna vóór het slachten een passende wachttijd moet volgen overeenkomstig Verordening (EG) nr. 470/2009 van het Europees Parlement en de Raad inzake grenswaarden voor residuen van farmacologisch werkzame stoffen in levensmiddelen van dierlijke oorsprong, zodat de veiligheid van konijnenvlees gegarandeerd kan worden;

33. benadrukt dat het terugdringen van het antibioticagebruik, en de positieve impact die dat zal hebben op de volksgezondheid, alleen mogelijk is als er meer nadruk wordt gelegd op het beheer van en het toezicht op konijnenhouderijen;

Conclusie

34. moedigt de Commissie aan om in het licht van het grote aantal konijnen dat in de EU wordt gefokt en geslacht en van de ernstige gevolgen voor het dierenwelzijn van de thans gebruikte systemen voor het houden van konijnen, een stappenplan op te stellen voor financieel duurzame minimumnormen voor de bescherming van gefokte konijnen; benadrukt dat in dit stappenplan meetbare streefdoelen en een verplichting tot regelmatige verslaggeving moeten zijn opgenomen, en dat het stappenplan, in chronologische volgorde, ten minste het volgende moet bevatten:

- het opstellen van richtsnoeren met goede praktijken, waarin regels worden vastgesteld inzake het welzijn van konijnen, in samenwerking met alle betrokkenen bij de productie, en met andere belanghebbenden bij de konijnenhouderij,
- een aanbeveling van de Commissie, waarin reeds genomen nationale maatregelen in aanmerking worden genomen, met, waar nodig, voorstellen voor een gezamenlijke EU-aanpak, met name wat betreft de gezondheid, het welzijn en de huisvesting van konijnen;
- binnen een passend tijds kader, een wetgevingsvoorstel inzake minimumnormen voor de bescherming van tamme konijnen;

35. verzoekt de Commissie wetenschappelijk bewijs en conclusies als uitgangspunt te nemen wanneer zij maatregelen voorstelt inzake huisvestingsvereisten voor voedsters en vleeskonijnen, en daarbij voldoende rekening te houden met de biologische behoeften van de dieren en hun soortspecifieke gedrag;

36. is van mening dat de voorschriften van de artikelen 3 en 4 van Richtlijn 98/58/EG inzake „alle passende maatregelen” die moeten worden genomen ten behoeve van het welzijn van dieren en de vaststelling van normen op grond van „ervaring of wetenschappelijk onderzoek” moeten worden aangewend om de wetenschappelijke aanbevelingen van de EFSA en de OIE te handhaven;

37. wijst op de noodzaak een evenwicht te vinden tussen de verschillende aspecten waarmee rekening moet worden gehouden, namelijk dierenwelzijn en diergezondheid, de financiële situatie en de arbeidsomstandigheden van konijnenhouders, duurzaamheid van de productie, gevolgen voor het milieu en consumentenbescherming; merkt op dat eveneens moet worden gekeken naar de behoefte van de consument aan betaalbaar en kwalitatief hoogwaardig konijnenvlees;

38. onderstreept dat het GLB tot doel heeft om landbouwproducten en levensmiddelen aan consumenten in de hele EU te leveren en daarbij rekening te houden met hun behoeften en wensen op het gebied van gezonde en hoogwaardige landbouwproducten en levensmiddelen tegen betaalbare prijzen;

39. moedigt de lidstaten en de sector aan om duidelijke systemen te ontwikkelen voor de etikettering van producten en daarbij gebruik te maken van de etiketteringsregelingen die zijn vastgelegd in hoofdstuk V van Verordening (EU) nr. 1169/2011 van het Europees Parlement en de Raad betreffende de verstrekking van voedselinformatie aan consumenten, zodat kan worden toegezien op meer transparantie op de markt, de naleving van kwaliteitsnormen en de bescherming van de gezondheid van consumenten, en consumenten in staat worden gesteld geïnformeerde en transparante keuzes te maken wanneer zij producten kopen, waarbij tegelijkertijd de herkomst van het product duidelijk vermeld wordt en het product bijgevolg beschermd is tegen oneerlijke concurrentie;

40. onderstreept dat alle bestaande regelgeving op EU-niveau geharmoniseerd moet worden; benadrukt dat het uitwisselen van informatie met het oog op het opstellen van gidsen voor goede praktijken en het ondersteunen van nationale richtsnoeren van cruciaal belang zijn voor dit proces;

41. spoort alle lidstaten aan hun voorschriften in overeenstemming te brengen met de vigerende voorschriften in Oostenrijk, België, Duitsland en het Verenigd Koninkrijk inzake het welzijn van konijnen, omwille van een gelijk speelveld;

Dinsdag 14 maart 2017

42. onderstreept dat, in het licht van de vereiste transitie naar alternatieve productiesystemen, nader wetenschappelijk onderzoek moet worden gedaan naar de konijnenhouderij; moedigt de lidstaten en de Commissie aan specifieke begrotingssteun te verlenen aan en onderzoek te doen naar:

- de gezondheid van gefokte konijnen,
- het welzijn van gefokte konijnen,
- huisvesting van gefokte konijnen,
- de voortplanting van gefokte konijnen, met inbegrip van de voortplanting van konijnen van genetische stammen met een rustiger temperament,
- het fokken van konijnen,
- het gedrag van konijnen,
- de voeding van gefokte konijnen,
- soortspecifieke aandoeningen, morbiditeit en mortaliteit onder gefokte konijnen,
- passende geneesmiddelen, vaccins en behandelingen voor gefokte konijnen, waarbij rekening wordt gehouden met het groeiende probleem van antimicrobiële resistentie,
- passende, soortspecifieke en humane verdovingsmethoden voor gefokte konijnen;

43. verzoekt de Commissie en de lidstaten gegevens te verstrekken over de productie van en de handel in konijnenvlees, en konijnenvlees op te nemen in het Europese vleesmarktobservatorium;

o

o o

44. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0083

Belemmeringen voor het vrij verkeer van EU-burgers en voor hun recht te werken in de interne markt

Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over belemmeringen voor het vrij verkeer van EU-burgers en voor hun recht te werken in de interne markt (2016/3042(RSP))

(2018/C 263/12)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 3, lid 2, van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien de titels IV en V, artikel 4, lid 2, onder a), en de artikelen 20, 21, 26, 45 t/m 48 en 153 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU),
- gezien artikel 5, lid 2, en de artikelen 30, 31 en 47 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
- gezien Verordening (EG) nr. 883/2004 van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EG) nr. 987/2009 van het Europees Parlement en de Raad van 16 september 2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels ⁽²⁾,
- gezien Verordening (EU) nr. 492/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2011 betreffende het vrije verkeer van werknemers binnen de Unie ⁽³⁾,
- gezien Verordening (EU) 2016/589 van het Europees Parlement en de Raad van 13 april 2016 inzake een Europees netwerk van diensten voor arbeidsvoorziening (EURES), de toegang van werknemers tot mobiliteitsdiensten en de verdere integratie van de arbeidsmarkten en tot wijziging van Verordeningen (EU) nr. 492/2011 en (EU) nr. 1296/2013 ⁽⁴⁾,
- gezien Richtlijn 96/71/EG van het Europees Parlement en de Raad van 16 december 1996 betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten ⁽⁵⁾,
- gezien Richtlijn 2004/38/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden, tot wijziging van Verordening (EEG) nr. 1612/68 en tot intrekking van Richtlijnen 64/221/EEG, 68/360/EEG, 72/194/EEG, 73/148/EEG, 75/34/EEG, 75/35/EEG, 90/364/EEG, 90/365/EEG en 93/96/EEG ⁽⁶⁾,
- gezien Richtlijn 2005/36/EG van het Europees Parlement en de Raad van 7 september 2005 betreffende de erkenning van beroepskwalificaties ⁽⁷⁾,
- gezien Richtlijn 2011/24/EU van het Europees Parlement en de Raad van 9 maart 2011 betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende zorg ⁽⁸⁾,

⁽¹⁾ PB L 166 van 30.4.2004, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 284 van 30.10.2009, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 141 van 27.5.2011, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 107 van 22.4.2016, blz. 1.

⁽⁵⁾ PB L 18 van 21.1.1997, blz. 1.

⁽⁶⁾ PB L 158 van 30.4.2004, blz. 77.

⁽⁷⁾ PB L 255 van 30.9.2005, blz. 22.

⁽⁸⁾ PB L 88 van 4.4.2011, blz. 45.

Woensdag 15 maart 2017

- gezien Richtlijn 2013/55/EU van het Europees Parlement en de Raad van 20 november 2013 tot wijziging van Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties en Verordening (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatiesysteem interne markt („de IMI-verordening”) ⁽¹⁾,
 - gezien Richtlijn 2014/54/EU van het Europees Parlement en de Raad van 16 april 2014 betreffende maatregelen om de uitoefening van de in de context van het vrije verkeer van werknemers aan werknemers verleende rechten te vergemakkelijken ⁽²⁾,
 - gezien Richtlijn 2014/67/EU van het Europees Parlement en de Raad van 15 mei 2014 inzake de handhaving van Richtlijn 96/71/EG betreffende de terbeschikkingstelling van werknemers met het oog op het verrichten van diensten en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012 betreffende de administratieve samenwerking via het Informatie-systeem interne markt („de IMI-verordening”) ⁽³⁾,
 - gezien de mededeling van de Commissie van 2 juli 2009 betreffende richtsnoeren voor een betere omzetting en toepassing van Richtlijn 2004/38/EG betreffende het recht van vrij verkeer en verblijf op het grondgebied van de lidstaten voor de burgers van de Unie en hun familieleden (COM(2009)0313),
 - gezien de mededeling van de Commissie van 25 november 2013 getiteld „Het recht van vrij verkeer van EU-burgers en hun gezinsleden: vijf stappen die een verschil maken” (COM(2013)0837),
 - gezien het verslag over het EU-burgerschap 2017 van 24 januari 2017 getiteld „Versterking van de rechten van de burgers in een Unie van democratische verandering” (COM(2017)0030),
 - gezien zijn resolutie van 15 december 2011 over het vrije verkeer van werknemers binnen de Europese Unie ⁽⁴⁾,
 - gezien zijn resolutie van 14 januari 2014 betreffende sociale bescherming voor iedereen, ook zelfstandige arbeidskrachten ⁽⁵⁾,
 - gezien zijn resolutie van 16 januari 2014 over de eerbiediging van het fundamentele recht van vrij verkeer in de Europese Unie ⁽⁶⁾,
 - gezien artikel 216, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Commissie verzoekschriften diverse verzoekschriften heeft ontvangen waarin bezwaren worden geuit over de verschillende belemmeringen die EU-burgers ondervinden bij de uitoefening van hun recht van vrij verkeer;
- B. overwegende dat het feit dat sommige lidstaten het huwelijk of geregistreerd partnerschap van LGBTI-personeel niet erkennen een belemmering kan vormen voor het vrije verkeer van deze personen en hun partners in de Unie, omdat ze in die landen geen toegang hebben tot een aantal sociale uitkeringen of openbare diensten;
- C. overwegende dat er tijdens de vergadering van de Commissie verzoekschriften op 11 oktober 2016 een hoorzitting heeft plaatsgevonden over belemmeringen voor het vrije verkeer van EU-burgers en voor hun recht te werken in de interne markt, aan de hand van ondervindingen van indieners van verzoekschriften;
- D. overwegende dat vrij verkeer tot de grondrechten van EU-burgers behoort en essentieel is voor de sociale en economische samenhang binnen de Unie, met als doel om volledige werkgelegenheid en sociale vooruitgang te garanderen;

⁽¹⁾ PB L 354 van 28.12.2013, blz. 132.

⁽²⁾ PB L 128 van 30.4.2014, blz. 8.

⁽³⁾ PB L 159 van 28.5.2014, blz. 11.

⁽⁴⁾ PB C 168 E van 14.6.2013, blz. 88.

⁽⁵⁾ PB C 482 van 23.12.2016, blz. 48.

⁽⁶⁾ PB C 482 van 23.12.2016, blz. 114.

Woensdag 15 maart 2017

- E. overwegende dat het vrij verkeer van werknemers volgens verscheidene indieners van verzoekschriften door tal van lidstaten wordt geschonden; overwegende dat mobiele EU-burgers soms geen beroep doen op gezondheidsdiensten uit angst voor uitwijzing, hetgeen een reële inperking vormt van hun grondrecht inzake toegang tot gezondheidszorg;
- F. overwegende dat de economische crisis en de maatregelen ter bestrijding daarvan de sociaal-economische ongelijkheden en het aantal gevallen van economische migratie binnen de EU hebben vergroot; overwegende dat hiermee terdege rekening moet worden gehouden en dat er specifieke coördinerende maatregelen moeten worden genomen door zowel de lidstaat van herkomst als de lidstaat van ontvangst en de desbetreffende EU-instellingen;
- G. overwegende dat de mobiliteit van werknemers in de EU nationale arbeidsmarkten voor uitdagingen kan stellen waarvoor gerichte oplossingen nodig zijn, maar dat mobiliteit tegelijkertijd de nationale arbeidsmarkten billijker kan helpen maken, op voorwaarde dat de grondrechten van werknemers volledig worden beschermd;
- H. overwegende dat de lidstaten en de EU-instellingen de verantwoordelijkheid delen om de beginselen van vrij verkeer positief te laten uitpakken voor burgers, groei, economische en sociale ontwikkeling en werkgelegenheid, en om toe te zien op een doeltreffendere omzetting en tenuitvoerlegging van het desbetreffende wetgevingskader van de EU;
- I. overwegende dat de sociale zekerheid van mobiele werknemers uit de EU en hun gezin in bepaalde gevallen wordt gekenmerkt door ongelijkheid en onzekerheid;
- J. overwegende dat socialezekerheidsrechten moeten worden uitgeoefend zonder discriminatie van vaste werknemers, seizoens- of grensarbeiders en personen die werkzaam zijn in de dienstverlening;
- K. overwegende dat het gebruik van promesses in arbeidsrelaties kan leiden tot een oneerlijke en discriminerende situatie voor werknemers als gevolg waarvan ze geen gebruik kunnen maken van hun recht van vrij verkeer in de interne markt;
- L. overwegende dat indieners van verzoekschriften zich zorgen maken over het ontbreken van breedbandverbindingen, vooral in afgelegen gebieden, plattelands- en berggebieden, en over de discrepanties tussen geadverteerde en werkelijke breedbandsnelheden, waarmee afbreuk wordt gedaan aan het niveau van consumentenbescherming in de interne markt en hindernissen worden opgeworpen voor de toegang tot informatie en diensten;
1. verzoekt de lidstaten om in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel discriminerende praktijken en onnodige barrières weg te halen uit hun regelgeving voor EU-burgers en hun gezinsleden, ook als deze gezinsleden geen EU-onderdanen zijn, zodat ze gebruik kunnen maken van het recht om het grondgebied van deze landen te betreden en daar te verblijven en hun sociale rechten uit te oefenen, en verzoekt de lidstaten daarnaast hun administratie efficiënter te maken om arbeidsmobiliteit in de EU te vergemakkelijken;
 2. is ernstig verontrust over de praktijk in enkele lidstaten om Europese burgers die daar gewerkt hebben kort na het aflopen van hun arbeidscontract het land uit te zetten, wat indruist tegen het beginsel van vrij verkeer voor werknemers;
 3. verzoekt de Commissie haar richtsnoeren voor betere omzetting en toepassing van Richtlijn 2004/38/EG te verhelderen, bij te werken en uit te breiden en daar met name de recente uitspraken van het Hof van Justitie van de Europese Unie (HvJ-EU) in op te nemen (zaken C-456/12 ⁽¹⁾ en C-457/12 ⁽²⁾); pleit voor het gebruik van omzettings- en uitvoeringsplannen om een volledige en juiste toepassing te waarborgen;
 4. benadrukt het beginsel van gelijke beloning voor gelijk werk en betreurt het dat sommige lidstaten EU-werknemers die geen eigen onderdaan zijn sociale bescherming ontzeggen; dringt er bij de lidstaten op aan de huidige EU-wetgeving en de basisbeginselen van de arbeidswetgeving na te leven om alle EU-werknemers te beschermen; pleit voor een betere

⁽¹⁾ Arrest van het Hof (grote kamer) van 12 maart 2014, O./Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel/B., ECLI:EU:C:2014:135.

⁽²⁾ Arrest van het Hof (grote kamer) van 12 maart 2014, S./Minister voor Immigratie, Integratie en Asiel/G., ECLI:EU:C:2014:136.

Woensdag 15 maart 2017

afbakening van de bestaande voorwaarden, zodat EU-burgers en hun gezinsleden uit derde landen gebruik kunnen maken van hun sociale rechten;

5. is verheugd over de nieuw opgezette elektronische uitwisseling van gegevens betreffende de sociale zekerheid (EESSI) waarmee socialezekerheidsinstanties in de hele EU sneller en veiliger informatie kunnen uitwisselen; roept de lidstaten ertoe op hun technologische capaciteit te verbeteren om zich aan te passen aan deze nieuwe vorm van informatie-uitwisseling; dringt erop aan dat wordt nagegaan of het mogelijk is om grensoverschrijdende collectieve arbeidsovereenkomsten te stimuleren en Europese platforms op te zetten voor de bevordering van optimale werkmethoden;

6. verzoekt de lidstaten één enkele nationale website op te zetten, als voorgeschreven in Richtlijn 2014/67/EU; verzoekt de Commissie en de lidstaten hun begeleidings- en adviesactiviteiten te verbeteren, teneinde de vrijheid van burgers om zich te verplaatsen, te werken en te studeren in andere EU-lidstaten verder te vergroten en bewustzijn te kweken onder de bevolking; verzoekt de Commissie instrumenten die ontwikkeld zijn om informatie te verschaffen over werk- en studiemogelijkheden in de EU, zoals Eures en Ploteus, te verbeteren en mensen hierover beter te informeren; neemt kennis van de nieuwe Eures-verordening (Verordening (EU) 2016/589), bedoeld om van Eures een doeltreffend instrument op het gebied van werkgelegenheid te maken door middel van eerlijke arbeidsmobiliteit binnen de EU; benadrukt dat betere consulaire hulp en medewerking bijdraagt aan de bewustmaking over de persoonlijke status van individuen en aan de bescherming van de grondrechten van mobiele werknemers of studenten, en zorgt voor een snellere integratie in de ontvangende lidstaat;

7. verzoekt de lidstaten duidelijke richtsnoeren op te stellen en passende opleidingen aan te bieden voor de ambtenaren en administratieve medewerkers die zich bezighouden met de uitoefening van de sociale rechten van EU- en niet-EU-burgers, -werknemers en hun gezinsleden die legaal in de EU verblijven;

8. dringt aan op een versterking van de dienst Solvit, bijvoorbeeld door een hulplijn op te zetten, en van alle andere bevoegde instanties bij wie EU-burgers terecht kunnen met hun specifieke vraag over de interne markt, zodat zij en hun gezinsleden tijdig informatie en ondersteuning kunnen krijgen als ze op hindernissen stuiten bij de uitoefening van hun recht van vrij verkeer;

9. pleit ervoor verbeteringen aan te brengen in het verzamelen en verwerken van statistische gegevens over het aantal burgers dat gebruikmaakt van de overdraagbaarheid van hun sociale rechten van de ene lidstaat naar de andere, om de coördinatie tussen de lidstaten verder te verbeteren en de rechten van EU-burgers met beleidsoplossingen te versterken en zo tot een hogere mate van sociale bescherming te komen;

10. pleit voor een betere harmonisering in de interpretatie van het begrip „gebruikelijke verblijfplaats”;

11. betreurt het dat socialezekerheidsrechten niet kunnen worden geaccumuleerd, waardoor barrières worden opgeworpen voor EU-ingezetenen, en verzoekt de lidstaten Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en Verordening (EG) nr. 987/2009 tot vaststelling van de wijze van toepassing van Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels volledig en op doeltreffende wijze ten uitvoer te leggen, om de overdraagbaarheid van socialezekerheidsuitkeringen (bijv. overheidspensioenen, zorgverzekeringen, werkloosheidsuitkeringen en gezinstoelagen) te waarborgen en zo de belemmeringen voor arbeidsmobiliteit in de EU terug te dringen; pleit voor kordate en doeltreffende stappen om te komen tot een gecoördineerd systeem van geaccumuleerde sociale bijdragen en uitkeringen voor iedereen in de EU, zoals een socialezekerheidskaart waarmee het gemakkelijker wordt om socialezekerheidsbijdragen en -rechten te traceren ⁽¹⁾;

12. verzoekt de lidstaten om de Europese gehandicaptenkaart, waarmee mensen met een handicap gemakkelijker kunnen reizen en zich vlotter kunnen verplaatsen van de ene lidstaat naar de andere, met spoed in te voeren;

⁽¹⁾ Proefproject: Socialezekerheidskaart (2016_04.037717_3), uitgevoerd in 2016 en begin 2017 door middel van de haalbaarheidsstudie over een „Europees mobiliteitsportaal voor sociale zekerheid — sociale zekerheid met één muisklik”.

Woensdag 15 maart 2017

13. betreurt het dat EU-burgers worden uitgesloten van het nationale volksgezondheidssysteem van een andere lidstaat, aangezien dit een recht is dat is vastgelegd in Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg, in Verordening (EG) nr. 883/2004 betreffende de coördinatie van de socialezekerheidsstelsels en in de desbetreffende jurisprudentie van het HvJ-EU ⁽¹⁾;
14. verzoekt om een betere coördinatie in het fiscale kader van de EU zodat er een eind wordt gemaakt aan dubbele belastingheffing en andere belangrijke kwesties zoals fiscale dumping;
15. wijst op het stijgende aantal grensoverschrijdende voogdijzaken dat voortkomt uit het vrije verkeer van personen; roept op tot nauwere consulaire en justitiële samenwerking in voogdijzaken tussen de lidstaten; is ingenomen met de huidige herziening van verordening Brussel IIbis;
16. veroordeelt de praktijk van het gebruik van blanco promesses in arbeidsrelaties, waarbij de werkgever mogelijke schade gemakkelijker kan terugvorderen en langdurig procederen bij arbeidsrechtbanken kan voorkomen en tevens de bewijslast voor de schuld en het bedrag van de schade kan omkeren; waarschuwt ervoor dat burgers door deze blanco promesses worden belemmerd bij de uitoefening van hun recht op vrij verkeer in de interne markt; verzoekt de lidstaten wetgeving aan te nemen waarmee het gebruik van blanco promesses in arbeidsrelaties in de hele EU wordt verboden; dringt er bij de Commissie op aan een aanbeveling aan de lidstaten af te geven over de noodzaak van een streng verbod op het gebruik van blanco promesses in arbeidsrelaties;
17. vindt het verontrustend dat indieners van verzoekschriften moeilijkheden ondervinden bij de erkenning van hun beroepskwalificaties in Europa; pleit voor een verdere standaardisering van academische titels en diploma's voor permanente educatie door de lidstaten, voor een systematisch gebruik van het Informatiesysteem interne markt (IMI) met het oog op een betere administratieve samenwerking en eenvoudigere en snellere procedures voor de erkenning van beroepskwalificaties en vereisten inzake permanente professionele ontwikkeling die gekwalificeerde professionals nodig hebben wanneer ze in een andere lidstaat willen gaan werken, waarbij elke vorm van discriminatie wordt vermeden, in overeenstemming met de vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie, en tevens wordt voldaan aan de vereisten van het ontvangende land, in volledige overeenstemming met Richtlijn 2005/36/EG betreffende de erkenning van beroepskwalificaties;
18. is ervan overtuigd dat mobiliteit moet worden gecoördineerd in het kader van een uitgebreid regelgevingsproces dat gericht is op het garanderen van stabiele, hoogwaardige banen met daadwerkelijke sociale rechten, waarmee alle vormen van discriminatie en onzekerheid doeltreffend worden aangepakt;
19. is van mening dat de EU en de lidstaten het gebrek aan arbeidsmogelijkheden en ontoereikende sociale bescherming in de eigen regio van werknemers met succes moeten aanpakken zodat mobiliteit op vrijwillige basis kan plaatsvinden;
20. verzoekt de Commissie toe te zien op een doeltreffende controle en tenuitvoerlegging met betrekking tot de verordening betreffende een eengemaakte markt voor telecommunicatie, waarin bepalingen zullen worden opgenomen op grond waarvan klanten moeten worden geïnformeerd over de minimale, de normaal beschikbare, de maximale en de geadverteerde breedbandsnelheden; schaat zich achter bewustmakingscampagnes op dit vlak die gericht zijn op de uitbanning van misleidende reclame;
21. roept de lidstaten op Richtlijn 2011/24/EU betreffende de toepassing van de rechten van patiënten bij grensoverschrijdende gezondheidszorg volledig ten uitvoer te leggen en toe te zien op een efficiënte en tijdige vergoeding van grensoverschrijdende gezondheidszorg, met inbegrip van de vergoeding van geneesmiddelen, omdat dit een vorm van willekeurige discriminatie of een ongegronde belemmering van het vrije verkeer zou kunnen vormen;
22. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

⁽¹⁾ Bijvoorbeeld: arrest van het Hof van 28 april 1998, Kohll/Union des caisses de maladie, C-158/96, ECLI:EU:C:1998:171; arrest van het Hof van 28 april 1998, Decker/Caisse de maladie des employés privés, C-120/95, ECLI:EU:C:1998:167; of arrest van het Hof (grote kamer) van 12 april 2005, Erven Annette Keller/Instituto Nacional de la Seguridad Social (INSS) en Instituto Nacional de Gestión Sanitaria (Ingresa), zaak C-145/03, ECLI:EU:C:2005:211.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0084

Goedkeuring door de Commissie van het door Duitsland herziene plan voor invoering van een tolheffing

Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over de goedkeuring door de Commissie van het door Duitsland herziene plan voor invoering van een tolheffing (2017/2526(RSP))

(2018/C 263/13)

Het Europees Parlement,

- gezien het witboek van de Commissie getiteld „Stappenplan voor een interne Europese vervoersruimte — werken aan een concurrerend en zuinig vervoerssysteem” (COM(2011)0144),
- gezien Verordening (EU) nr. 1315/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 11 december 2013 betreffende richtsnoeren van de Unie voor de ontwikkeling van het trans-Europees vervoersnetwerk en tot intrekking van Besluit nr. 661/2010/EU ⁽¹⁾,
- gezien de mededeling van de Commissie van 20 juli 2016 over een Europese Strategie voor emissiearme mobiliteit (COM(2016)0501),
- gezien de aanneming door de Duitse Bundestag van het wetgevingsvoorstel „Entwurf eines Gesetzes zur Einführung einer Infrastrukturabgabe für die Benutzung von Bundesfernstraßen” en de „Zweites Gesetz zur Änderung des Kraftfahrzeugsteuergesetzes und des Versicherungsteuergesetzes” op 27 maart 2015,
- gezien de goedkeuring door de Duitse Bundestag van de „Gesetz zur Einführung einer Infrastrukturabgabe für die Benutzung von Bundesfernstraßen” en de „Zweites Gesetz zur Änderung des Kraftfahrzeugsteuergesetzes und des Versicherungsteuergesetzes” op 8 mei 2015,
- gezien de op 18 juni 2015 door de Commissie ingestelde inbreukprocedure vanwege de invoering van een nieuw systeem voor tolheffing voor particuliere voertuigen („Pkw-Maut”) in Duitsland,
- gezien het akkoord van 1 december 2016 tussen de voorzitter van de Commissie en het Duitse ministerie van Verkeer en Digitale Infrastructuur over een Duits systeem voor tolheffing voor auto's („Pkw-Maut”),
- gezien Richtlijn 1999/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 1999 betreffende het in rekening brengen van het gebruik van bepaalde infrastructuurvoorzieningen aan zware vrachtvoertuigen ⁽²⁾ en de aanstaande herziening daarvan in het kader van de initiatieven voor het wegvervoer van de Commissie in 2017,
- gezien Richtlijn 2004/52/EG van het Europees Parlement en de Raad van 29 april 2004 betreffende de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen voor het wegverkeer in de Gemeenschap ⁽³⁾ en de aanstaande herziening daarvan in het kader van de initiatieven voor het wegvervoer van de Commissie in 2017,
- gezien het beginsel van non-discriminatie, dat in artikel 18 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) vastgelegd is, en de EU-wetgeving op grond waarvan discriminatie op basis van nationaliteit verboden is,

⁽¹⁾ PB L 348 van 20.12.2013, blz. 1.

⁽²⁾ PB L 187 van 20.7.1999, blz. 42.

⁽³⁾ PB L 166 van 30.4.2004, blz. 124.

Woensdag 15 maart 2017

- gezien de vraag aan de Commissie over de goedkeuring door de Commissie van het door Duitsland herziene plan voor invoering van een tolheffing (O-000152/2016 — B8-0201/2017),
 - gezien de door de Commissie vervoer en toerisme ingediende ontwerpresolutie,
 - gezien artikel 128, lid 5, en artikel 123, lid 2, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat momenteel wordt onderzocht of het geplande Duitse tolheffingssysteem voor voertuigen voor licht gebruik in overeenstemming is met de gevestigde EU-beleidsmaatregelen;
- B. overwegende dat een terugbetalingssysteem dat direct of indirect op nationaliteit gebaseerd is, discriminerend is, strijdig is met de basisbeginselen van de Europese Unie, de grensoverschrijdende mobiliteit belemmert en de Europese eengemaakte markt verzwakt;
- C. overwegende dat het geplande Duitse tolsysteem mogelijk strijdig is met de beginselen „non-discriminatie”, „de gebruiker betaalt” en „de vervuiler betaalt”;
- D. overwegende dat nationale tolsystemen, waarbij heffingen worden ingevoerd die direct of indirect op nationaliteit gebaseerd zijn, strijdig zijn met de EU-wetgeving;
- E. overwegende dat nationale tolsystemen vooral negatieve gevolgen hebben voor burgers in grensgebieden, omdat zij met verschillende tolsystemen en daaraan verbonden kosten te maken krijgen, en dat deze systemen de doorstroming van grensoverschrijdend verkeer bemoeilijken en onnodige obstakels voor verdere Europese integratie creëren;
- F. overwegende dat de daaruit voortvloeiende bijkomende administratieve last zal leiden tot meer kosten en mogelijk ondoorzichtige procedures, waardoor er minder bijkomende middelen voor investeringen in infrastructuur zullen zijn;
1. erkent dat het vervoer een cruciale sector voor economische groei is, door efficiënte en betaalbare mobiliteit voor burgers en diensten binnen en buiten de Europese Unie te verzekeren;
 2. wijst erop dat de Commissie en de lidstaten moeten voorzien in toereikende investeringen voor vervoersinfrastructuur;
 3. moedigt de Commissie aan om reeds lang bestaande beleidsmaatregelen te implementeren, zoals onder andere bepaald is in het witboek over vervoer uit 2011;
 4. benadrukt dat heffingen voor het gebruik van weginfrastructuur een belangrijke rol kunnen spelen bij de modal shift en de financiering voor onderhoud en ontwikkeling van duurzame, veilige, betrouwbare, efficiënte en toekomstgerichte weginfrastructuur in de Europese Unie;
 5. benadrukt dat tolsystemen voor alle soorten motorvoertuigen elektronisch en op de afgelegde afstand gebaseerd moeten zijn, en moeten overeenstemmen met de beginselen „de gebruiker betaalt” en „de vervuiler betaalt”, zoals vervat in EU-beleidsmaatregelen en EU-wetgeving, teneinde de internalisering van externe kosten met betrekking tot wegvervoer te verzekeren;
 6. wijst erop dat de kwaliteit van de dienstverlening op weginfrastructuur beter moet, met name op het gebied van veiligheid, en dat de files aanzienlijk verminderd moeten worden;
 7. moedigt de Commissie aan om externe kosten van klimaatverandering en niet door een verzekering gedekte ongevallen te internaliseren in haar voorstellen voor nieuwe wetgeving, zoals de herziening van de „Eurovignet”-richtlijn; benadrukt bovendien dat wetgeving over internalisering van externe kosten van toepassing moet zijn op alle wegen, en oneerlijke concurrentie tussen de verschillende vervoersvormen moet uitsluiten;
 8. stelt vast dat een lopende inbreukprocedure tegen Duitsland, vanwege indirecte discriminatie op basis van nationaliteit, tot nader order is opgeschort, zonder grondige juridische onderbouwing, door middel van een informeel politiek akkoord tussen de voorzitter van de Commissie en het Duitse ministerie voor Verkeer en Digitale Infrastructuur;
 9. benadrukt dat de invoering van nationale tolsystemen geen belemmering mag vormen voor de toegang tot de markt, de groei, het concurrentievermogen en de flexibiliteit van exploitanten van vervoer en grensoverschrijdend vervoer in de EU, teneinde de verdere ontwikkeling en de integriteit van de Europese eengemaakte markt te verzekeren;

Woensdag 15 maart 2017

10. roept de Commissie op om relevante informatie van het directoraat-generaal voor Mobiliteit en Vervoer (DG MOVE) over de analyse van de nieuwe maatregelen voor de „Pkw-Maut” van de Duitse autoriteiten en de overeenstemming ervan met het EU-recht te verstrekken en openbaar te maken;
 11. benadrukt dat het een basisvereiste voor niet-discriminerende tolheffingen is dat alle gebruikers voor het gebruik van eenzelfde weg dezelfde tol betalen; benadrukt dat elk nationaal tolheffingssysteem dat direct discrimineert op basis van nationaliteit of dat gecombineerd wordt met nationale belastingmaatregelen die uitsluitend onderdanen ten goede komen, bijvoorbeeld door een verminderde nationale voertuigenbelasting, zodat hoofdzakelijk buitenlandse gebruikers belast worden, niet in overeenstemming is met het beginsel van non-discriminatie, zoals vervat in artikel 18 VWEU; herinnert eraan dat de Commissie, als hoedster van de Verdragen, moet toezien op de correcte tenuitvoerlegging en toepassing van aangenomen wetgeving;
 12. roept de Commissie op om het Parlement de overeenkomst met de Duitse regering te tonen, en toelichting te geven bij de belangrijkste verschillen met de nationale wetgeving waarover bij het Hof een zaak loopt, en de redenen waarom het akkoord in overeenstemming is met de bepalingen van het Verdrag en de EU-wetgeving;
 13. is van oordeel dat het Duitse tolheffingssysteem („Pkw-Maut”) van december 2016 nog steeds elementen bevat die strijdig zijn met de Unie-wetgeving en de fundamentele beginselen van de Verdragen, met name discriminatie op grond van nationaliteit;
 14. benadrukt de behoefte aan gemeenschappelijke regels aan de hand waarvan een coherent, eerlijk, niet-discriminerend en geharmoniseerd kader voor tolheffing voor alle soorten voertuigen in de Europese Unie vastgesteld kan worden;
 15. roept de Commissie op om de herziening van de wetgeving en het geharmoniseerde kader met betrekking tot het Eurovignet en de Europese elektronische tolheffingsdienst te beschouwen als een kans om een dergelijk kader vast te stellen, en om toe te zien op en stimulansen te geven voor een behoorlijke handhaving van deze wetgeving;
 16. wijst erop dat de interoperabiliteit van elektronische tolheffingssystemen een belangrijke rol speelt in het faciliteren van grensoverschrijdend vervoer, en dat lidstaten, wanneer zij alleen optreden, fragmentering creëren en een eengemaakte Europese vervoersruimte belemmeren;
 17. verzoekt de Commissie om alle wettelijke en technische details van het akkoord van 1 december 2016 tussen de voorzitter van de Commissie en het Duitse ministerie van Verkeer en Digitale Infrastructuur vrij te geven, en toelichting te geven bij alle relevante wettelijke en politieke aspecten met betrekking tot de vraag waarom het akkoord van 1 december 2016, dat nog steeds geen bijkomende last voor Duitse gebruikers oplegt en dus een indirecte discriminatie op basis van nationaliteit in stand houdt, geacht wordt een toereikende basis te zijn voor de opschorting van de inbreukprocedure tegen Duitsland, die ingesteld werd op basis van exact dezelfde bezorgdheden inzake discriminatie, en verzoekt om het Parlement hierover naar behoren te informeren;
 18. verzoekt de Commissie nauwlettend toezicht te houden op dit proces;
 19. roept de Commissie op om het Parlement te betrekken bij elke stap van de procedure, door middel van een gestructureerde dialoog;
 20. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie.
-

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0086

Zimbabwe, de zaak van pastor Evan Mawarire

Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over Zimbabwe, de zaak van dominee Evan Mawarire en andere gevallen van beperking van de vrijheid van meningsuiting (2017/2608(RSP))

(2018/C 263/14)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over Zimbabwe,
 - gezien de plaatselijke verklaring van de EU van 30 juni 2016 over lokaal bestuur,
 - gezien de plaatselijke verklaring van de EU van 12 juli 2016 over geweld,
 - gezien de gezamenlijke plaatselijke verklaring van de EU van 9 maart 2017 over de ontvoering van Itai Dzamara,
 - gezien de persverklaring van de Zimbabwaanse mensenrechtencommissie over publieke protesten en politieoptreden,
 - gezien Besluit (GBVB) 2016/220 van de Raad van 15 februari 2016 ⁽¹⁾ tot verlenging van de beperkende maatregelen van de EU tegen Zimbabwe tot 20 februari 2017,
 - gezien de verklaring van de hoge vertegenwoordiger namens de EU van 19 februari 2014 over de herziening van de betrekkingen tussen de EU en Zimbabwe,
 - gezien het algemeen politiek akkoord dat in 2008 is ondertekend door de drie grootste politieke partijen, te weten ZANU PF, MDC-T en MDC,
 - gezien de conclusies van de Europese Raad over Zimbabwe van 23 juli 2012 en het Uitvoeringsbesluit 2012/124/GBVB van de Raad van 27 februari 2012 tot uitvoering van Besluit 2011/101/GBVB betreffende beperkende maatregelen tegen Zimbabwe ⁽²⁾,
 - gezien het Afrikaanse Handvest van de rechten van de mens en de volkeren van juni 1981, dat door Zimbabwe is geratificeerd,
 - gezien de richtsnoeren van de EU tot bevordering en bescherming van de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging,
 - gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van december 1948,
 - gezien de grondwet van Zimbabwe,
 - gezien de Overeenkomst van Cotonou,
 - gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de bevolking van Zimbabwe al vele jaren lijdt onder een door president Mugabe geleid autoritair regime, dat zijn macht behoudt door middel van corruptie, geweld, door onregelmatigheden geplaagde verkiezingen en een meedogenloos veiligheidsapparaat; overwegende dat de bevolking van Zimbabwe al tientallen jaren geen werkelijke vrijheid heeft gekend en dat veel mensen van onder de dertig daarom uitsluitend in armoede en met gewelddadige onderdrukking hebben geleefd;

⁽¹⁾ PB L 40 van 17.2.2016, blz. 11.

⁽²⁾ PB L 54 van 28.2.2012, blz. 20.

Donderdag 16 maart 2017

- B. overwegende dat #ThisFlag, een onafhankelijke beweging op de sociale media die is opgericht door dominee Evan Mawarire en mensenrechtenverdedigers in Harare, de frustratie van de burgers over het regime van Mugabe heeft gekatalyseerd in de protesten van het afgelopen jaar tegen de laksheid van de regering om corruptie, straffeloosheid en armoede aan te pakken; overwegende dat dominee Mawarire de regering heeft opgeroepen de falende economie aan te pakken en de mensenrechten te eerbiedigen; overwegende dat de #ThisFlag-beweging steun heeft gekregen van kerken en de middenklasse, die tot dan de neiging hadden zich afzijdig te houden van straatpolitiek;
- C. overwegende dat dominee Evan Mawarire reeds werd gearresteerd op beschuldiging van het aanzetten tot publiek geweld, in juli 2016 werd vrijgelaten en daarna Zimbabwe dezelfde maand nog heeft verlaten uit angst voor zijn veiligheid en die van zijn gezin;
- D. overwegende dat dominee Evan Mawarire op 1 februari 2017 op de luchthaven van Harare werd gearresteerd bij zijn terugkeer naar Zimbabwe; overwegende dat hij in eerste instantie werd beschuldigd van „het ondermijnen van een grondwettelijke regering” in de zin van artikel 22 van de wet inzake strafvordering, een strafbaar feit waarop een gevangenisstraf van maximaal 20 jaar staat; overwegende dat op 2 februari 2017 een beschuldiging werd toegevoegd, namelijk belediging van de vlag op grond van artikel 6 van de wet betreffende de vlag van Zimbabwe; overwegende dat dominee Mawarire pas na negen dagen opsluiting op borgtocht werd vrijgelaten;
- E. overwegende dat de Zimbabwaanse mensenrechtencommissie in een publieke verklaring haar ernstige bezorgdheid heeft geuit over de wreedheid en het gewelddadig optreden van de politie, waarbij zij preciseerde dat de grondrechten van de manifestanten werden geschonden, en de Zimbabwaanse autoriteiten heeft opgeroepen deze zaak te onderzoeken en de daders voor de rechter te brengen;
- F. overwegende dat Itai Dzamara, een journalist en politiek activist, op 9 maart 2015 door vijf niet geïdentificeerde mannen in een kapperszaak in Harare werd ontvoerd; overwegende dat het Hooggerechtshof de regering heeft opgedragen te zoeken naar Dzamara en om de veertien dagen aan het Hooggerechtshof verslag uit te brengen over de vorderingen, totdat geweten is waar Dzamara zich bevindt; overwegende dat tot op heden niets bekend is over het lot van de heer Dzamara;
- G. overwegende dat Promise Mkwanzani, de leider van #Tajamuka, een sociale beweging die gelinkt is aan de „blijf-weg-dag” in juli, werd gearresteerd en beschuldigd van het aanzetten tot openbare geweldpleging vóór de oproep tot „shutdown 3.0” op 31 augustus 2016, en op borgtocht werd vrijgelaten; overwegende dat een andere activist van #Tajamuka, mevrouw Linda Masarira, die al eens in mei 2015 werd gearresteerd en vervolgens op borgtocht werd vrijgelaten, opnieuw werd gearresteerd tijdens de protesten in juli 2016;
- H. overwegende dat de beperkende maatregelen van de EU tegen het Zimbabwaanse regime in februari 2017 zijn verlengd tot 20 februari 2018; overwegende dat de bevrozing van activa en het reisverbod van toepassing blijven op president Mugabe, op Grace Mugabe en op de Zimbabwaanse defensie-industrie; overwegende dat er een wapenembargo van kracht blijft; overwegende dat de EU haar beperkingen voor 78 personen en 8 entiteiten heeft opgeheven;
- I. overwegende dat Zimbabwe de Overeenkomst van Cotonou heeft ondertekend en dat in artikel 9 van deze overeenkomst is bepaald dat eerbiediging van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden een essentieel onderdeel vormt van de ACS-EU-samenwerking;
- J. overwegende dat in het kader van het elfde Europees Ontwikkelingsfonds 234 miljoen EUR is toegewezen aan het nationaal indicatief programma voor Zimbabwe voor de periode 2014-2020, waarbij drie belangrijke sectoren centraal staan, te weten gezondheid, op de landbouw gebaseerde economische ontwikkeling en bestuur en institutionele opbouw;
1. betreurt de arrestatie van dominee Evan Mawarire; benadrukt dat zijn vrijlating op borgtocht niet volstaat en dat de politiek gemotiveerde aanklachten tegen hem volledig moeten worden ingetrokken;
 2. roept de Zimbabwaanse autoriteiten op ervoor te zorgen dat het strafrechtstelsel niet wordt misbruikt om mensenrechtenactivisten als dominee Evan Mawarire te viseren, te pesten of te intimideren;

Donderdag 16 maart 2017

3. is van oordeel dat de vrijheid van vergadering, vereniging en meningsuiting essentiële onderdelen zijn van elke democratie; benadrukt dat het geweldloos uiten van een mening een grondwettelijk recht van alle Zimbabweanse burgers is en herinnert de autoriteiten aan hun verplichting om de rechten van alle burgers te beschermen;
 4. is ernstig bezorgd over meldingen van mensenrechtenorganisaties van politiek geweld, alsook van beperkingen voor en intimidatie van mensenrechtenverdedigers; betreurt dat sinds de vorige verkiezingen en de goedkeuring van de nieuwe grondwet in 2013 weinig vooruitgang is geboekt op het gebied van de rechtsstaat en in het bijzonder inzake de verbetering van de mensenrechtensituatie;
 5. roept de Zimbabweanse autoriteiten op te achterhalen waar de heer Dzamara zich bevindt en ervoor te zorgen dat degenen die verantwoordelijk zijn voor zijn ontvoering voor de rechter worden gebracht; wijst erop dat het geweldloos uiten van een mening een grondwettelijk recht van alle Zimbabweanse burgers is en dat het de verplichting van de autoriteiten is de rechten van alle burgers te beschermen;
 6. uit tevens zijn bezorgdheid over de zaak van mevrouw Linda Masarira, die werd veroordeeld wegens openbare geweldpleging naar aanleiding van de nationale staking op 6 juli 2016; dringt er bij de regering van Zimbabwe op aan zich terughoudend op te stellen en de mensenrechten van alle Zimbabweanse burgers te eerbiedigen, met inbegrip van het recht op vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vergadering; herinnert de regering aan haar verantwoordelijkheden wat betreft de eerbiediging, de naleving en het niet ondermijnen van de grondwet, en wat betreft het onpartijdig ten dienste staan van alle Zimbabweanse burgers, zonder enige uitzondering;
 7. verzoekt de EU-delegatie in Harare haar steun te blijven verlenen aan Zimbabwe om de mensenrechtensituatie te verbeteren en de mogelijkheden te verkennen om een verkiezingswaarnemingsmissie van de EU te vergemakkelijken;
 8. benadrukt eens te meer hoe belangrijk het voor de EU is om in het kader van de Overeenkomst van Cotonou een politieke dialoog te starten met de Zimbabweanse autoriteiten, en daarbij te bevestigen dat de EU vastbesloten is de lokale bevolking te ondersteunen;
 9. dringt erop aan dat de EU erop toeziet dat de steun voor Zimbabwe in het kader van het nationaal indicatief programma effectief wordt besteed binnen de betreffende sectoren, en verzoekt de regering van Zimbabwe de Commissie ongehinderd toegang te verlenen tot door de EU gefinancierde projecten en zich meer open te stellen voor technische ondersteuning bij gezamenlijk overeengekomen projecten en programma's;
 10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Commissie, de Raad, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de EDEO, de regering en het parlement van Zimbabwe, de regeringen van de Ontwikkelingsgemeenschap van zuidelijk Afrika en de Afrikaanse Unie.
-

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0087

Oekraïense politieke gevangenen in Rusland en de situatie op de Krim**Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de Oekraïense gevangenen in Rusland en de situatie op de Krim (2017/2596(RSP))**

(2018/C 263/15)

Het Europees Parlement,

- gezien de associatieovereenkomst en de diepe en alomvattende vrijhandelsruimte tussen de Europese Unie en de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie en hun lidstaten, enerzijds, en Oekraïne, anderzijds,
 - gezien zijn eerdere resoluties over Oekraïne en Rusland, in het bijzonder die van 4 februari 2016 over de mensenrechtensituatie op de Krim, en met name over de situatie van de Krim-Tataren ⁽¹⁾, en die van 12 mei 2016 over de Krim-Tataren ⁽²⁾, alsook de resoluties over de specifieke gevallen van Oekraïeners die illegaal worden vastgehouden in Rusland, zoals die van 30 april 2015 over Nadiya Savchenko ⁽³⁾, en van 10 september 2015 over Rusland, en in het bijzonder over Eston Kohver ⁽⁴⁾, Oleg Sentsov en Olexander Kolchenko ⁽⁵⁾,
 - gezien resolutie 68/262 van de Algemene Vergadering van de VN van 27 maart 2014 getiteld „Territoriale integriteit van Oekraïne” en resolutie 71/205 van de Algemene Vergadering van de VN van 19 december 2016 getiteld „Mensenrechtensituatie in de Autonome Republiek de Krim en de stad Sevastopol (Oekraïne)”,
 - gezien het Europees mensenrechtenverdrag, het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten, het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten, en de Verklaring van de VN over de rechten van inheemse volkeren (UNDRIP),
 - gezien het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd,
 - gezien het „Pakket van maatregelen ter uitvoering van de akkoorden van Minsk”, dat op 12 februari 2015 in Minsk werd overeengekomen en ondertekend, en in zijn geheel werd bekrachtigd bij Resolutie 2202 (2015) van de VN-Veiligheidsraad van 17 februari 2015,
 - gezien de besluiten van de Raad betreffende de handhaving van de sancties die aan de Russische Federatie zijn opgelegd in verband met de illegale annexatie van het schiereiland de Krim,
 - gezien de uitspraak van het zogeheten Hooggerechtshof van de Krim van 26 april 2016, op grond waarvan de Mejlis van de Krim-Tataren als extremistische organisatie wordt aangemerkt die niet langer actief mag zijn op het schiereiland de Krim,
 - gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat in maart 2017 het trieste feit wordt herdacht dat het schiereiland de Krim drie jaar geleden illegaal door Rusland werd geannexeerd;
- B. overwegende dat de annexatie van het schiereiland de Krim door de Russische Federatie illegaal is en een schending vormt van het internationaal recht en van de Europese overeenkomsten die door zowel de Russische Federatie, als Oekraïne ondertekend zijn, in het bijzonder het VN-Handvest, de Slotakte van Helsinki, het Memorandum van Boedapest en het vriendschaps-, samenwerkings- en partnerschapsverdrag van 1997 tussen Oekraïne en de Russische Federatie;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0043.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0218.

⁽³⁾ PB C 346 van 21.9.2016, blz. 101.

⁽⁴⁾ Estse burger.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0314.

Donderdag 16 maart 2017

- C. overwegende dat de Russische autoriteiten zolang de annexatie duurt verantwoordelijk moeten worden gehouden voor de bescherming — door de *de facto* autoriteiten in het gebied — van de bevolking en de burgers van de Krim;
- D. overwegende dat mensenrechtenorganisaties en publieke bronnen melden dat ten minste 62 Oekraïense burgers (waaronder 49 inwoners van de Krim) om politieke redenen door de Russische wetshandhavingdiensten illegaal zijn vervolgd; overwegende dat het aantal Oekraïense politieke gevangenen in Rusland in 2016 is toegenomen, ondanks de toe te juichen vrijlating van zes Oekraïeners; overwegende dat op dit moment 17 Oekraïense burgers illegaal in de Russische Federatie worden vastgehouden, en 15 op de bezette Krim; overwegende dat ten minste 100 Oekraïeners door de door Rusland gesteunde separatisten in de Oekraïense regio's Donetsk en Luhansk onder erbarmelijke omstandigheden gegijzeld worden gehouden;
- E. overwegende dat verschillende meldingen voorliggen van foltering en wrede en vernederende behandeling; overwegende dat deze beschuldigingen tot nu toe niet goed zijn onderzocht; overwegende dat foltering is gebruikt om bekentenissen af te dwingen en vals bewijs van schuld te verkrijgen; overwegende dat ook juristen van de Krim die deze personen juridische bijstand verlenen, en mensenrechtenactivisten die melding maken van gevallen van politiek gemotiveerde gedwongen verdwijningen op de Krim, alsook journalisten die over de situatie van de Krim-Tataren berichten, tot doelwit zijn geworden;
- F. overwegende dat veel gevangenen en gearresteerden onder harde en onmenselijke omstandigheden worden vastgehouden, resulterend in lichamelijke en geestelijke gezondheidsproblemen; overwegende dat sommige gevangenen hoogdringend medische verzorging en behandeling nodig hebben;
- G. overwegende dat de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties Rusland op 16 december 2016 als bezettingsmacht heeft aangemerkt en haar veroordeling heeft uitgesproken over de tijdelijke bezetting van het grondgebied van Oekraïne — de Autonome Republiek de Krim en de stad Sevastopol door de Russische Federatie — en heeft bekrachtigd dat de annexatie niet wordt erkend;
- H. overwegende dat volgens artikel 70 van het Verdrag van Genève betreffende de bescherming van burgers in oorlogstijd „personen die bescherming genieten door de bezettingsmacht niet mogen worden gearresteerd, vervolgd of veroordeeld voor daden die zijn gepleegd of voor meningen die zijn geuit vóór de bezetting”; overwegende dat Rusland in de resolutie van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties wordt erkend als een staat die de bezettingsmacht is, en dat voor Rusland derhalve de verplichtingen van de bezettingsmacht gelden, inclusief de verplichting om de inwoners en de burgers van de Krim te beschermen;
- I. overwegende dat de restrictieve Russische wetgeving inzake politieke en burgerrechten tot de Krim is uitgebreid, hetgeen erin heeft geresulteerd dat de vrijheden van vergadering, meningsuiting, vereniging, toegang tot informatie en godsdienst drastisch zijn ingeperkt, en verder overwegende dat betrouwbare bronnen melding maken van intimidatie, gedwongen verdwijningen en foltering;
- J. overwegende dat ongeveer 20 000 inwoners van de Krim als intern verdrevenen in andere Oekraïense regio's wonen, dat de Mejlis van de Krim-Tataren verboden en tot een extremistische organisatie is uitgeroepen, en dat Oekraïense scholen op het schiereiland zijn gesloten;
- K. overwegende dat Oekraïne op 16 januari 2017 een zaak bij het Internationaal Strafhof aanhangig heeft gemaakt waarin het de Russische Federatie verantwoordelijk stelt voor haar steun aan terrorisme in het oosten van Oekraïne en voor discriminatie van etnische Oekraïeners en Krim-Tataren op de bezette Krim;
1. steunt de soevereiniteit, onafhankelijkheid, eenheid en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen, en veroordeelt nogmaals krachtig de illegale annexatie van de Autonome Republiek de Krim en de stad Sevastopol door de Russische Federatie; geeft zijn volledige steun aan de onwrikbare en permanente vastberadenheid van de EU en haar lidstaten om deze annexatie en de in dit verband getroffen restrictieve maatregelen niet te erkennen;
 2. herinnert eraan dat de mensenrechtensituatie op het schiereiland de Krim aanzienlijk is verslechterd, dat de schending van de vrijheid van meningsuiting, de mediarestricties en de gedwongen oplegging van het Russische staatsburgerschap inmiddels een stelselmatig karakter hebben, en dat de fundamentele mensenrechten en vrijheden op de Krim niet gewaarborgd zijn;

Donderdag 16 maart 2017

3. veroordeelt de discriminerende maatregelen van de zogenaamde autoriteiten tegen met name de Tataarse minderheid op de Krim, de inbreuken op hun eigendomsrechten, de toenemende intimidatie van deze gemeenschap en van diegenen die zich tegen de Russische annexatie verzetten, alsook de inperking van de vrijheid van meningsuiting en van vereniging op het schiereiland;
4. verzoekt Rusland alle Oekraïense burgers die zowel in Rusland, als in de tijdelijk bezette Oekraïense gebieden illegaal en op willekeurige gronden worden vastgehouden, waaronder Mykola Karpyuk, Stanislav Klykh, Oleksandr Kolchenko, Oleg Sentsov, Oleksiy Chyorny, Oleksandr Kostenko, Serhiy Lytvynov, Valentyn Vyhivskiy, Viktor Shur, Andriy Kolomyiets, Ruslan Zeytullayev, Nuri Primov, Rustem Vaitov, Ferat Sayfullayev, Akhtem Chiyhoz, Mustafa Dehermendzhi, Ali Asanov, Inver Bekirov, Muslim Aliyev, Vadim Siruk, Arsen Dzhepparov, Refat Alimov, Zevri Abseitov, Remzi Memetov, Rustem Abiltarov, Enver Mamutov, Artur Panov, Evheniy Panov, Roman Suschenko en Emir-Usein Kuku, mensenrechtenactivisten, en anderen, onverwijld vrij te laten en veilig te laten terugkeren, en alle genoemde personen, waaronder Mykola Semena, die wordt vervolgd vanwege zijn journalistieke werk voor Radio Free Europe/Radio Liberty, toe te staan zich vrij te bewegen;
5. beklemtoont dat het besluit van de Russische Federatie van 21 maart 2014 om de Krim te annexeren onverminderd illegaal is, en veroordeelt krachtig het daaropvolgende besluit van de Russische autoriteiten om alle inwoners van de Krim een Russisch paspoort te geven;
6. herinnert de Russische Federatie, als een bezettingsmacht met *de facto* controle over de Krim, die gehouden is aan het internationaal humanitair recht en de internationale mensenrechtenwetgeving, aan haar verplichting in te staan voor de verdediging van de mensenrechten op het schiereiland, en verzoekt de Russische autoriteiten internationale instellingen en onafhankelijke deskundigen van de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE), de Verenigde Naties en de Raad van Europa, alsook mensenrechten-ngo's en media die de Krim willen bezoeken, de situatie ter plaatse willen beoordelen en daarover verslag willen uitbrengen, onbelemmerd toegang tot het schiereiland te geven; verzoekt de Oekraïense autoriteiten om versoepeling van de procedure voor buitenlandse journalisten, mensenrechtenactivisten en juristen om toegang tot het schiereiland te krijgen;
7. is van mening dat de rechten van de Krim-Tataren ernstig zijn geschonden door het verbod op de activiteiten van de Mejlis, en herhaalt in krachtige bewoordingen zijn verzoek om het desbetreffende besluit en de gevolgen ervan onmiddellijk ongedaan te maken; betreurt de juridische vervolging en de dreigende arrestatie van de Mejlis-leiders, zoals Mustafa Dzhemilev, een lid van de Oekraïense Verkhovna Rada en een genomineerde voor de Sacharov-prijs, en Refat Chubarov, de voorzitter van de Mejlis;
8. beklemtoont dat de Krim-Tataren, als een inheemse bevolkingsgroep van het schiereiland, en hun cultureel erfgoed klaarblijkelijk tot de belangrijkste doelen van de repressieve maatregelen behoren; dringt erop aan dat internationale instellingen en onafhankelijke deskundigen van de OVSE, de Verenigde Naties en de Raad van Europa onbelemmerde toegang tot de Krim krijgen;
9. herinnert de Russische autoriteiten eraan dat zij, hoewel de annexatie van de Krim illegaal is, *de facto* volledig verantwoordelijk zijn voor het handhaven van de rechtsorde op de Krim, en voor het beschermen van de burgers van de Krim tegen arbitraire juridische of administratieve maatregelen;
10. maakt zich ernstig zorgen over het grote aantal betrouwbare meldingen van verdwijningen, foltering en stelselmatige intimidatie van plaatselijke inwoners die zich tegen de annexatie van de Krim verzetten, en verzoekt Rusland onmiddellijk een eind te maken aan de vervolgingspraktijken, een grondig onderzoek in te stellen naar alle mensenrechtenschendingen, met inbegrip van de gedwongen verdwijningen, arbitraire detentie, foltering en slechte behandeling van gevangenen, en de grondrechten van alle inwoners, inclusief de vrijheid van meningsuiting, godsdienst of geloofsovertuiging, vereniging en vreedelievende vergadering, te eerbiedigen; dringt erop aan onmiddellijk onderzoeken in te stellen naar alle verdwijningen en ontvoeringen in de periode van de bezetting van de Krim, waaronder naar het lot van Ervin Ibragimov;
11. herinnert eraan dat volgens de Russische wetgeving de jurisdictie van de Russische justitie zich alleen uitstrekt tot misdaden die worden begaan op het grondgebied van Rusland; betreurt het dat de Russische wetshandhavingsautoriteiten meerdere strafrechtzaken zijn gestart in verband met daden die vóór de annexatie op het grondgebied van Oekraïne en de Krim zijn gepleegd;
12. verwelkomt het dat de Oekraïense ombudsman onlangs de Krim heeft bezocht om de gevangenen te bezoeken; betreurt het dat de ombudsman hen niet allemaal heeft kunnen ontmoeten, en spreekt de hoop uit dat zij tijdens haar bezoeken in de toekomst onbelemmerd toegang zal krijgen tot de Oekraïense gevangenen op de Krim, én tot de gevangenen die naar de Russische Federatie zijn overgebracht;

Donderdag 16 maart 2017

13. dringt erop aan dat de OVSE en andere internationale mensenrechtenwaarnemers en alle humanitaire actoren onbeperkte, veilige en onbelemmerde toegang tot het Krim-schiereiland krijgen, en dat onafhankelijke monitoring-mechanismen worden ontwikkeld, en daar waar nodig humanitaire en juridische bijstand kan worden geboden; steunt het initiatief van Oekraïne om deze kwesties door de Mensenrechtenraad en de Algemene Vergadering te laten behandelen; verzoekt de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO) en de EU-delegatie voor Rusland de rechtszaken tegen Oekraïense politieke gevangenen van dichtbij te volgen, en te rapporteren over hun behandeling in de gevangenis; maakt zich zorgen over de meldingen van het bij wijze van straf inzetten van psychiatrische behandelingen; verwacht van de EU-delegatie, de EDEO en de ambassades van de lidstaten dat zij de rechtszaken tegen Oekraïense burgers in Rusland op de voet volgen, en proberen zowel vóór, tijdens als na de processen toegang tot de personen in kwestie te krijgen;
14. veroordeelt de veel voorkomende praktijk waarbij gevangenen naar verafgelegen regio's van Rusland worden overgebracht, aangezien dit de communicatie met hun families en met mensenrechtenorganisaties ernstig bemoeilijkt; beklemtoont dat deze praktijk neerkomt op een inbreuk op de vigerende Russische wetgeving, meer in het bijzonder op artikel 73 van het wetboek van strafrecht, dat bepaalt dat straffen moeten worden uitgezeten in de regio waar de veroordeelde woont of van de rechtbank die de straf heeft opgelegd; veroordeelt de praktijk waarbij personen die gevangen worden gehouden geen consulaire bezoeken worden toegestaan, en verzoekt de autoriteiten alle belemmeringen voor de bezoeken in kwestie te elimineren; dringt erop aan het Internationaal Comité van het Rode Kruis (ICRC) toegang te geven tot gevangenen in de bezette gebieden, en verzoekt om inachtneming van het recht van gevangenen om zowel via correspondentie als het ontvangen van bezoekers met regelmatige tussenpozen met familie en vrienden contact te hebben;
15. beklemtoont daarnaast dat Oekraïne de bescherming van de rechten en behoeften van verdreven Oekraïense burgers, met inbegrip van hun recht om te stemmen en in hun land volledige juridische en administratieve bescherming te genieten, moet respecteren;
16. verwelkomt het besluit van het presidium van het Hooggerechtshof van Rusland van 22 februari 2017 om de veroordeling van Ildar Dadin in verband met de deelname aan meerdere verboden protestbijeenkomsten, waaronder tegen de Russische oorlog tegen Oekraïne, te vernietigen en zijn vrijlating te gelasten, naar aanleiding van de resolutie van het Parlement van 24 november 2016 ⁽¹⁾ waarin zijn zaak wordt bepleit;
17. verzoekt de speciale mensenrechtenvertegenwoordiger van de Unie de situatie van de mensenrechten op de Krim onverminderd in de gaten te blijven houden; beklemtoont dat de Europese Unie bij het bevorderen van een duurzame geweldloze oplossing een prominentere, meer doeltreffende en proactievare rol moet spelen;
18. dringt aan op steun van de EU voor op de Krim gerichte mediaprojecten van Tataren in Oekraïne en op de Krim, alsook voor mediaprojecten van de European Endowment for Democracy en Radio Free Europe/Radio Liberty, en voor projecten ter bescherming van scholen voor Tataren in Oekraïne en op de Krim, alsmede voor andere initiatieven voor het beschermen van hun cultureel erfgoed;
19. dringt erop aan bijkomende beperkende maatregelen, waaronder de bevrozing van hun tegoeden in EU-banken, vast te stellen voor personen die zich aan ernstige mensenrechtenschendingen schuldig maken;
20. verzoekt alle partijen met klem zich volledig te houden aan de bepalingen van de akkoorden van Minsk, inclusief die over beëindiging van de militaire operaties in Donbas en de uitwisseling van gijzelaars, en alle gevangenen onverwijd vrij te laten en terug te laten keren; wijst nog eens op de bijzondere verantwoordelijkheid van de Russische regering in deze;
21. dringt erop aan te onderzoeken of een internationale formule, stoelend op het internationaal humanitair recht, mensenrechten en internationale beginselen, kan worden gevonden voor onderhandelingen — met deelname van de EU — over beëindiging van de bezetting van de Krim;
22. dringt er bij de Raad op aan te onderzoeken op welke wijze Oekraïne kan worden gesteund bij de zaak die het land voor het Internationaal Strafhof aanhangig heeft gemaakt waarin het de Russische Federatie verantwoordelijk stelt voor haar steun aan terrorisme in het oosten van Oekraïne en voor discriminatie van etnische Oekraïeners en Krim-Tataren op de bezette Krim;
23. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de lidstaten, de president van Oekraïne, de regeringen en parlementen van Oekraïne en de Russische Federatie, en de parlementaire vergaderingen van de Raad van Europa en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa.

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0446.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0088

Filipijnen, de zaak van senator Leila M. De Lima**Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de Filipijnen — de zaak van senator Leila M. De Lima (2017/2597(RSP))**

(2018/C 263/16)

Het Europees Parlement,

- gezien zijn eerdere resoluties over de situatie in de Filipijnen, met name zijn resolutie van 15 september 2016 ⁽¹⁾,
 - gezien de verklaringen van de EU-delegatie en de woordvoerder van de vicevoorzitter van de Commissie / hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV),
 - gezien de diplomatieke betrekkingen tussen de Filipijnen en de EU (voorheen de Europese Economische Gemeenschap (EEG)), die zijn aangegaan op 12 mei 1964 met de benoeming van de ambassadeur van de Filipijnen voor de EEG,
 - gezien de status van de Filipijnen als stichtend lid van de Associatie van Zuid-Oost Aziatische staten (ASEAN),
 - gezien de verklaring van de Internationale Commissie van Juristen van 28 februari 2017,
 - gezien de kaderovereenkomst inzake partnerschap en samenwerking tussen de Europese Unie en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek der Filipijnen, anderzijds,
 - gezien de EU-richtsnoeren inzake mensenrechten,
 - gezien de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens van 1948,
 - gezien het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR),
 - gezien artikel 135, lid 5, en artikel 123, lid 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat de Filipijnen en de EU reeds lang diplomatieke, economische, culturele en politieke betrekkingen onderhouden;
- B. overwegende dat op 23 februari 2017 een arrestatiebevel is uitgevaardigd tegen de Filipijnse senator Leila M. De Lima, lid van de oppositionele Liberale Partij, waarbij zij beschuldigd werd van drugsgelateerde delicten; overwegende dat senator De Lima op 24 februari 2017 in hechtenis is genomen; overwegende dat senator De Lima veroordeeld kan worden tot een gevangenisstraf van 12 jaar tot levenslang en uitgesloten kan worden uit de Filipijnse senaat;
- C. overwegende dat er ernstige bezorgdheid bestaat dat de delicten waarvan senator De Lima beschuldigd wordt, vrijwel volledig verzonnen zijn; overwegende dat Amnesty International senator De Lima beschouwt als gewetensgevangene;
- D. overwegende dat senator De Lima mensenrechtenadvocaat is en de meest uitgesproken critica van de antidrugs-campagne van de Filipijnse president Rodrigo Duterte; overwegende dat zij de Filipijnse drugsoorlog openlijk veroordeeld heeft; overwegende dat senator De Lima voorzitter was van de Filipijnse mensenrechtencommissie; overwegende dat er ernstige bezorgdheid bestaat over de veiligheid van senator De Lima; overwegende dat er talrijke aanwijzingen bestaan voor marteling in gevangenis die niet onderzocht worden;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0349.

Donderdag 16 maart 2017

- E. overwegende dat senator De Lima op 19 september 2016 is ontheven uit haar functie van voorzitter van de Commissie Justitie en Mensenrechten van de Senaat; overwegende dat senator De Lima tijdens haar voorzitterschap van de Commissie Mensenrechten het onderzoek heeft geleid naar de vermeende buitengerechtelijke executies van naar schatting 1 000 verdachten van drugsdelicten in Davao in de periode dat president Duterte burgemeester van deze stad was; overwegende dat senator De Lima na de hoorzittingen te maken kreeg met een stortvloed aan pesterijen en intimidatie door de autoriteiten, die de afgelopen 8 maanden zijn geïntensiveerd;
- F. overwegende dat Human Rights Watch op 2 maart 2017 zijn verslag „License to Kill: Philippine Police Killings in Duterte’s „War on Drugs”” heeft uitgebracht, waarin de buitengerechtelijke executies in verband met de antidrugscampagne worden gedocumenteerd;
- G. overwegende dat sinds het aantreden van president Duterte op 30 juni 2016 melding is gemaakt van 7 000 drugsgerelateerde executies door de politie en door burgerwachtgroeperingen; overwegende dat president Duterte heeft verklaard zijn antidrugscampagne voort te zetten tot het einde van zijn ambtstermijn in 2022;
- H. overwegende dat president Duterte in reactie op de executie van officieren door opstandelingen van het communistische Nieuwe Volksleger in de zuidelijke Filipijnen op 8 maart 2017 het leger heeft opgedragen om tegen opstandelingen gerichte operaties te starten, en daarbij geen acht te slaan op nevenschade;
- I. overwegende dat de nationale politie van de Filipijnen op 30 januari 2017 de antidrugoperaties door de politie tijdelijk heeft opgeschort naar aanleiding van een wrede vermeende moord in het kader van de antidrugscampagne; overwegende dat president Duterte de strijdkrachten van de Filipijnen heeft opgedragen de rol van de nationale politie in de antidrugscampagne over te nemen;
- J. overwegende dat voorvechters van de mensenrechten, activisten en journalisten in de Filipijnen, met inbegrip van senator De Lima, regelmatig bedreigd, lastiggevallen en geïntimideerd worden, en dikwijls te maken hebben met cyberpesten; overwegende dat degenen die de rechten van deze groepen mensen schenden geen rekenschap hoeven af te leggen omdat er geen fatsoenlijk onderzoek naar hen wordt ingesteld; overwegende dat president Duterte in november 2016 openlijk heeft bedreigd voorvechters van de mensenrechten te vermoorden;
- K. overwegende dat het Huis van Afgevaardigden op 7 maart 2017 Wet 4727 tot herinvoering van de doodstraf voor ernstige drugsgerelateerde delicten heeft aangenomen; overwegende dat de Filipijnen het eerste land in de regio waren dat in 2007 de doodstraf afschafte; overwegende dat herinvoering van de doodstraf een flagrante schending zou vormen van het tweede facultatieve protocol bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR), waarbij de Filipijnen sinds 2007 partij zijn; overwegende dat de regering van president Duterte momenteel overweegt de minimumleeftijd voor strafrechtelijke verantwoordelijkheid terug te brengen van 15 naar 9 jaar;
- L. overwegende dat de Filipijnen in september 2016 het voorzitterschap van ASEAN voor 2017 hebben overgenomen;
1. verlangt dat senator Leila M. De Lima onmiddellijk in vrijheid wordt gesteld en dat haar veiligheid tijdens haar gevangenschap voldoende gewaarborgd wordt; verzoekt de autoriteiten van de Filipijnen een eerlijk proces te waarborgen en verwijst daarbij naar het recht op het vermoeden van onschuld; verzoekt hun tevens om alle politiek gemotiveerde aanklachten tegen senator De Lima in te trekken en alle andere tegen haar gerichte pesterijen te beëindigen;
 2. realiseert zich dat miljoenen mensen in de Filipijnen aan drugs verslaafd zijn en daar de schadelijke gevolgen van ondervinden; veroordeelt met klem de drugshandel en het drugsmisbruik in de Filipijnen; verzoekt de regering de bestrijding van smokkelnetwerken en drugsbaronnen prioriteit te geven boven de jacht op kleine gebruikers; benadrukt dat deze strijd hand in hand moet gaan met op preventie en afkicken gerichte maatregelen; ondersteunt de regering bij haar inspanningen om nieuwe ontwenningsschikkingen te openen;
 3. veroordeelt ten stelligste het hoge aantal buitengerechtelijke executies door de strijdkrachten en burgerwachtgroeperingen in het kader van de antidrugscampagne; betuigt zijn medeleven met de nabestaanden van de slachtoffers; toont zich ernstig bezorgd over geloofwaardige berichten die erop wijzen dat de Filipijnse politie bewijs vervalst om buitengerechtelijke executies te rechtvaardigen, en dat voornamelijk arme stedelingen daarvan het doelwit zijn; verzoekt de autoriteiten

Donderdag 16 maart 2017

van de Filipijnen om onmiddellijk onpartijdig en zinvol onderzoek naar deze buitengerechtelijke executies in te stellen en om alle daders te vervolgen en te berechten; verzoekt de EU dit onderzoek te ondersteunen; verzoekt de autoriteiten van de Filipijnen om alle noodzakelijke maatregelen te nemen zodat verdere executies voorkomen kunnen worden;

4. geeft uitdrukking aan zijn ernstige bezorgdheid over de retoriek van president Duterte in reactie op de moord op officieren op 8 maart 2017 en verzoekt de Filipijnse autoriteiten en strijdkrachten met klem om strikte eerbiediging van het internationaal humanitair recht, op grond waarvan alle partijen die betrokken zijn bij een gewapend conflict specifieke beperkingen wordt opgelegd om burgers en niet-strijders te sparen;

5. verzoekt de EU haar steun te geven aan de instelling van een onafhankelijk internationaal onderzoek door de VN-Mensenrechtenraad naar de onwettige executies en andere schendingen van de mensenrechten door de Filipijnen in het kader van de „oorlog tegen drugs” van president Duterte;

6. is ernstig gealarmeerd over het besluit van het Huis van Afgevaardigden tot herinvoering van de doodstraf; verzoekt de autoriteiten van de Filipijnen om onmiddellijke beëindiging van de lopende procedures voor herinvoering van de doodstraf; herinnert eraan dat de EU de doodstraf beschouwt als een wrede en onmenselijke bestraffing die geen afschrikking vormt voor crimineel gedrag; verzoekt de Filipijnse regering af te zien van verlaging van de minimumleeftijd voor strafrechtelijke verantwoordelijkheid;

7. dringt erop aan dat de EU de zaak tegen senator De Lima nauwgezet volgt;

8. vraagt de EU met klem alle haar ter beschikking staande middelen in te zetten om de regering van de Filipijnen te helpen bij het eerbiedigen van haar internationale mensenrechtenverplichtingen, met name middels de kaderovereenkomst;

9. verzoekt de Commissie om alle beschikbare instrumenten in te zetten om de Filipijnen ervan te overtuigen dat zij een einde moeten maken aan de buitengerechtelijke executies in het kader van de antidrugscampagne, waaronder procedurele maatregelen met het oog op mogelijke intrekking van SAP+-preferenties wanneer de komende maanden substantiële verbeteringen uitblijven;

10. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de regering en het parlement van de Filipijnen, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten, de Hoge Commissaris van de Verenigde Naties voor mensenrechten, en de regeringen van de ASEAN-lidstaten.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0089

Prioriteiten van de EU voor de UNHRC-zittingen in 2017

Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over de prioriteiten van de EU voor de UNHRC-zittingen in 2017 (2017/2598(RSP))

(2018/C 263/17)

Het Europees Parlement,

- gezien het Handvest van de Verenigde Naties,
 - gezien de Universele Verklaring van de rechten van de mens en de VN-verdragen over de rechten van de mens en de facultatieve protocollen hierbij,
 - gezien resolutie 60/251 van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, waarbij de VN-Mensenrechtenraad (UNHRC) is opgericht,
 - gezien het Europees Verdrag betreffende de rechten van de mens, het Europees Sociaal Handvest en het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie,
 - gezien zijn eerdere resoluties over de zittingen van de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties,
 - gezien zijn aanbeveling aan de Raad van 7 juli 2016 over de 71e zitting van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties ⁽¹⁾,
 - gezien zijn eerdere resoluties over mensenrechtenschendingen, waaronder de spoedresoluties van 2016 over Ethiopië, Noord-Korea, India, de Krim, Hongkong, Kazachstan, Egypte, de Democratische Republiek Congo, Pakistan, Honduras, Nigeria, Gambia, Djibouti, Cambodja, Tadzjikistan, Vietnam, Malawi, Bahrein, Myanmar, de Filipijnen, Somalië, Zimbabwe, Rwanda, Sudan, Thailand, China, Brazilië, Rusland, Tibet, Irak, Indonesië, de Centraal-Afrikaanse Republiek, Burundi, Nicaragua, Koeweit en Guatemala,
 - gezien zijn resolutie van 14 december 2016 over het jaarverslag over mensenrechten en democratie in de wereld en het beleid van de Europese Unie ter zake 2015 ⁽²⁾,
 - gezien artikel 2, artikel 3, lid 5, en de artikelen 18, 21, 27 en 47 van het Verdrag betreffende de Europese Unie,
 - gezien het jaarverslag 2015 van de UNHRC aan de Algemene Vergadering van de VN,
 - gezien artikel 123, leden 2 en 4, van zijn Reglement,
- A. overwegende dat bevordering en waarborging van het universele karakter van mensenrechten deel uitmaakt van het ethische en juridische acquis van de Europese Unie en een van de hoekstenen vormt van de Europese eenheid en integriteit; overwegende dat eerbiediging van de mensenrechten in alle beleidsdomeinen van de EU geïntegreerd moet worden;
- B. overwegende dat de EU zich sterk maakt voor multilateralisme als factor van belang voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, en van mening is dat de organen van de VN een belangrijke rol spelen op dit gebied;

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0317.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0502.

Donderdag 16 maart 2017

- C. overwegende dat de reguliere zittingen van de UNHRC, de benoeming van speciaal rapporteurs, de universele periodieke doorlichting (UPR) en de zogeheten speciale procedure voor landenspecifieke situaties of voor thematische kwesties bijdragen tot de bevordering en eerbiediging van de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat;

De VN-Mensenrechtenraad

1. is ingenomen met de inspanningen die zijn verricht door de Hoge Commissaris van de VN voor de mensenrechten, Zeid Ra'ad Al Hussein, en zijn Bureau (OHCHR); verklaart nogmaals dat de EU zich ertoe verbindt diens integriteit, onafhankelijkheid en werkzaamheden te zullen blijven steunen; is ingenomen met de rol die het OHCHR speelt bij het bevorderen van samenwerking tussen internationale en regionale mensenrechtenmechanismen en bij het zoeken naar manieren om de rol van „regionale regelingen” op het gebied van universele mensenrechtennormen te versterken;
2. is van mening dat de doeltreffendheid en geloofwaardigheid van de UNHRC afhangen van de werkelijke wil van zijn leden om alle mensen in alle landen te beschermen tegen elke vorm van mensenrechtenschending, overeenkomstig de internationale mensenrechtenverdragen die universaliteit, onpartijdigheid, objectiviteit, niet-selectiviteit, constructieve dialoog en samenwerking nastreven; dringt erop aan dat polarisatie in de debatten in de UNHRC wordt vermeden en pleit voor een constructieve dialoog;
3. verzoekt de staten de onafhankelijke deskundigen en de speciaal rapporteurs van de UNHRC of de deskundigen van het OHCHR toe te laten om onderzoeken in te stellen naar vermeende mensenrechtenschendingen en een constructieve bijdrage te leveren aan de verbetering van de situatie, hun verbintenissen uit hoofde van de mensenrechtenverdragen na te komen en hun volledige medewerking te verlenen aan de speciale procedures van de UNHRC;
4. moedigt alle staten ertoe aan om concrete maatregelen te nemen om gevolg te geven aan de aanbevelingen op grond van de UPR, en tekortkomingen weg te werken door een mechanisme voor tenuitvoerlegging en follow-up in het leven te roepen, in het kader waarvan onder meer nationale actieplannen worden opgesteld en nationale coördinatiemechanismen worden ingevoerd;
5. herinnert aan de verplichting van de Algemene Vergadering van de VN om bij de verkiezing van de leden van de UNHRC rekening te houden met de eerbied van de kandidaten voor de bevordering en bescherming van de mensenrechten, de rechtsstatelijkheid en de democratie; is ingenomen met het besluit van de UNHRC om zijn adviescommissie te vragen een verslag op te stellen over de vorderingen die geboekt zijn bij de totstandbrenging van regionale en subregionale regelingen voor de bevordering en bescherming van mensenrechten; verzoekt de EU en haar lidstaten ervoor te zorgen dat het gelijke belang van rechten tot uiting komt in hun stemgedrag en de coördinatie van de EU-standpunten dienovereenkomstig te verbeteren; verzoekt de EU met klem om met één stem te spreken en bij stemmingen in de UNHRC een gemeenschappelijk EU-standpunt in te nemen;
6. noemt het nogmaals belangrijk te waarborgen dat de EU actief en consequent deelneemt aan de VN-mensenrechtenmechanismen, met name de Derde Commissie, de Algemene Vergadering en de UNHRC, teneinde haar geloofwaardigheid te vergroten; steunt de inspanningen die door de Europese Dienst voor extern optreden (EDEO), de EU-delegaties in New York en Genève en de lidstaten worden geleverd om de samenhang van het EU-optreden op het gebied van mensenrechtenkwesties binnen de VN verder te vergroten;

Thematische prioriteiten

7. wijst op het belang van de inspanningen van mensenrechten-ngo's en -activisten voor de bevordering en bescherming van mensenrechten; benadrukt dat mensenrechten en fundamentele vrijheden op alle gebieden beschermd moeten worden, onder meer in de context van nieuwe technologieën; deelt de bezorgdheid van de UNHRC over meldingen van dreigementen en vergeldingsacties tegen leden van maatschappelijke organisaties die met de UNHRC hebben samengewerkt bij de UPR;
8. uit zijn diepe bezorgdheid over het grote en steeds toenemende aantal pogingen om de handelingsvrijheid van het maatschappelijk middenveld en mensenrechtenverdedigers te beperken, onder meer door middel van invoering van anti-terrorismewetgeving; veroordeelt elke daad van geweld, intimidatie of vervolging van mensenrechtenverdedigers, klokkenluiders, journalisten of bloggers, zowel online als offline; verzoekt alle staten ervoor te zorgen dat ngo's, het maatschappelijk middenveld, journalisten en mensenrechtenbeschermers, en vooral alle kwetsbare groeperingen, kunnen

Donderdag 16 maart 2017

opereren in een veilig en gunstig werkklimaat, waarin zij onafhankelijk en zonder inmenging van buitenaf hun activiteiten kunnen ontplooiën; roept de landen die restrictieve wetgeving hebben vastgesteld tegen onafhankelijke mensenrechtenorganisaties nogmaals op die wetgeving in te trekken;

9. is van mening dat vrije, onafhankelijke en onpartijdige media tot de wezenlijke fundamenteën van een democratische maatschappij behoren, waarin open debatten een cruciale rol spelen; steunt het pleidooi voor de aanwijzing van een speciaal vertegenwoordiger van de secretaris-generaal van de VN voor de veiligheid van journalisten; dringt erop aan dat de onderwerpen online vrijheid van meningsuiting, digitale vrijheden en het belang van een vrij en open internet op alle internationale fora onder de aandacht worden gebracht; verzoekt om verkleining van de digitale kloof en om bevordering van de onbeperkte toegang tot informatie en communicatie, alsook om ongecensureerde toegang tot internet;

10. herinnert eraan dat het recht van vrijheid van vereniging en vergadering nog altijd flink onder druk staat; is uiterst ingenomen met het werk van de speciaal rapporteur voor de vrijheid van vreedzame vergadering en vereniging, Maina Kiai; roept de staten op naar behoren rekening te houden met diens rapporten;

11. dringt er bij alle staten op aan snel de facultatieve protocollen bij het Internationaal Verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (ICCPR) en het Internationaal Verdrag inzake economische, sociale en culturele rechten (ICESCR) te ratificeren, waarbij klachten- en onderzoeksmechanismen worden ingesteld;

12. verzet zich tegen elke vorm van discriminatie en vervolging om welke reden of op grond van welke status dan ook, zoals ras, huidskleur, taal, godsdienst en levensovertuiging, genderidentiteit en seksuele gerichtheid, maatschappelijke afkomst, kaste, geboorte, leeftijd of handicap; steunt de betrokkenheid van de EU bij de desbetreffende speciale procedures, met inbegrip van de nieuwe onafhankelijke deskundige voor de bescherming tegen geweld jegens vrouwen en discriminatie op grond van seksuele gerichtheid en genderidentiteit; verzoekt de EU gelijkheid en non-discriminatie actief te blijven bevorderen en te blijven strijden tegen geweld en discriminatie jegens alle individuen;

13. maakt zich zorgen over het feit dat vele mensen individueel of als groep hun recht op vrijheid van godsdienst of levensovertuiging geschonden zien worden door statelijke en niet-statelijke actoren, hetgeen leidt tot discriminatie, ongelijkheid en stigmatisering; wijst er nogmaals op dat intolerantie en discriminatie op grond van godsdienst of geloof bestreden moeten worden, om de eerbiediging van andere, daarmee samenhangende mensenrechten, zoals de vrijheid van meningsuiting, te waarborgen;

14. verzoekt de EU om te werken aan verbetering van de bescherming van religieuze en etnische minderheden tegen vervolging en geweld en aan de intrekking van wetten waarin godslastering of geloofsverzaking strafbaar worden gesteld en op grond waarvan religieuze en etnische minderheden en niet-gelovigen worden vervolgd; vraagt om steun voor de werkzaamheden van de speciaal rapporteur voor de vrijheid van godsdienst en levensovertuiging;

15. verzoekt de EU met klem om te blijven pleiten voor nultolerantie ten aanzien van de doodstraf en te blijven proberen om meer regio-overschrijdende steun te vergaren voor de volgende resolutie van de Algemene Vergadering van de VN over een moratorium op de doodstraf; is tevreden met het besluit dat in 2015 is genomen door Congo, Fiji en Madagaskar om de doodstraf af te schaffen voor alle misdrijven; betreurt de hervatting van executies in een aantal landen, onder andere Bangladesh, Bahrein, Belarus, Tsjaad, India, Indonesië, Koeweit, Oman en Zuid-Sudan; betreurt voorts de gemelde stijging van het aantal doodvonnissen dat wordt uitgesproken in met name China, Egypte, Iran, Nigeria, Pakistan en Saudi-Arabië; herinnert de autoriteiten in deze landen eraan dat ze partij zijn bij het Verdrag inzake de rechten van het kind, uit hoofde waarvan de doodstraf voor misdaden begaan door iemand die nog geen 18 jaar oud is strikt verboden is;

16. verzoekt de EU zich uit te spreken voor en steun te geven aan het werk van de VN tegen foltering en andere vormen van wrede, onmenselijke en vernederende behandeling of bestraffing, massa-executies en executies voor drugsgerelateerde misdrijven, en verzoekt de EDEO op alle overlegniveaus en in alle fora de inspanningen van de EU op het gebied van de bestrijding van standrechtelijke executies, foltering en andere vormen van slechte behandeling op te voeren, overeenkomstig de richtsnoeren voor het EU-beleid ten aanzien van derde landen op het gebied van foltering en andere vormen van wrede, onmenselijke en vernederende behandeling of bestraffing; dringt aan op de universele ratificatie en effectieve tenuitvoerlegging van het VN-Verdrag tegen foltering en het facultatieve protocol hierbij; benadrukt het feit dat het van kritiek belang is de preventie van foltering te steunen, inclusief via een versterking van de in het kader van het facultatieve protocol ingevoerde nationale preventiemechanismen, en steun te blijven verlenen aan de rehabilitatie van slachtoffers van foltering;

Donderdag 16 maart 2017

17. spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de aanhoudende ernstige mensenrechtenschendingen en -inbreuken wereldwijd; is fervent voorstander van het Internationaal Strafhof (ICC) als essentiële instelling om daders ter verantwoording te roepen en slachtoffers te helpen gerechtigheid te verkrijgen op basis van het beginsel van complementariteit voor genocide, misdaden tegen de menselijkheid en oorlogsmisdaden; dringt erop aan dat alle partijen politieke, diplomatieke, financiële en logistieke steun verlenen voor de dagelijkse werking van het ICC;
18. verzoekt de EU het werk van het ICC te blijven versterken; moedigt een intensieve dialoog en nauwe samenwerking aan tussen het Strafhof, de VN, de VN-agentschappen en de VN-Veiligheidsraad; roept alle VN-lidstaten op zich bij het Strafhof aan te sluiten door zo spoedig mogelijk het Statuut van Rome te ratificeren en de ratificatie van de in Kampala overeengekomen wijzigingen te bevorderen;
19. veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de aanhoudende ernstige mensenrechtenschendingen die door Islamitische Staat/Da'esh, Boko Haram en andere terroristische of paramilitaire organisaties gepleegd worden tegen burgers, en in het bijzonder tegen vrouwen en kinderen; veroordeelt de frequentie waarmee en de schaal waarop cultureel erfgoed vernietigd wordt, en vraagt om steun voor de inspanningen ter zake in de diverse VN-fora;
20. veroordeelt het gebrek aan eerbiediging van het internationaal humanitair recht en spreekt zijn ernstige bezorgdheid uit over de alarmerende toename van civiele nevenschade in gewapende conflicten overal ter wereld en van dodelijke aanslagen op ziekenhuizen, scholen, humanitaire konvooiën en andere burgerdoelwitten; dringt erop aan dat met deze schendingen naar behoren rekening wordt gehouden in verband met landspecifieke acties van de UNHRC en evaluaties in het kader van het UPR-mechanisme;
21. verzoekt de EU actief toe werken naar een initiatief voor erkenning door de VN van de genocide tegen etnische en religieuze minderheden waaraan de zgn. Islamitische Staat/Da'esh zich schuldig maakt en naar het voor het ICC brengen van degenen die verdacht worden van misdrijven tegen de menselijkheid, oorlogsmisdaden en genocide; moedigt een intensieve dialoog en nauwe samenwerking aan tussen het Strafhof, de VN, de VN-agentschappen en de VN-Veiligheidsraad;
22. verzoekt de EU om er bij alle staten op aan te dringen in hun ontwikkelingsbeleid de mensenrechten centraal te stellen en de VN-Verklaring van 1986 over het recht op ontwikkeling ten uitvoer te leggen; juicht het toe dat de UNHRC onlangs een speciaal rapporteur voor het recht op ontwikkeling heeft benoemd, wiens mandaat zich onder meer uitstrekt tot de bevordering, bescherming en vervulling van het recht op ontwikkeling in de context van de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling en andere internationale overeenkomsten inzake ontwikkelingssamenwerking; benadrukt dat de eerbiediging van ieders mensenrechten de rode draad moet vormen bij de verwezenlijking van alle doelstellingen en streefcijfers van de agenda 2030;
23. verzoekt de EU gelijkheid van vrouwen en mannen te blijven bevorderen en actief steun te geven aan het werk van VN Women, en gendermainstreamingsinitiatieven te blijven stimuleren in haar activiteiten en programma's; verzoekt om voortzetting van steunmaatregelen voor het weerbaar maken van vrouwen en meisjes en de uitroeiing van alle vormen van geweld en discriminatie tegen vrouwen en meisjes, met inbegrip van gendergebaseerd geweld; verzoekt de EU met klem te streven naar regio-overschrijdende initiatieven voor de bevordering, bescherming en vervulling van de vrouwenrechten en naar de onverkorte en effectieve tenuitvoerlegging van het Actieprogramma van Peking en het actieprogramma van de ICPD, en zich in deze context te blijven inzetten voor seksuele en reproductieve rechten;
24. herinnert aan de toezegging van de EU om mensenrechten en genderspecten te integreren, overeenkomstig de op dit punt cruciale resoluties 1325 (2000) en 1820 (2008) van de VN-Veiligheidsraad betreffende vrouwen, vrede en veiligheid; verzoekt de EU om op internationaal niveau te ijveren voor de erkenning van de toegevoegde waarde van de deelname van vrouwen aan de preventie en oplossing van conflicten, alsook aan vredeshandhaving, humanitaire hulpverlening en wederopbouw en duurzame verzoening na conflicten;
25. verzoekt de EU de rechten van het kind te blijven promoten, in het bijzonder door ervoor te zorgen dat kinderen toegang hebben tot water, sanitaire voorzieningen, gezondheidszorg en onderwijs, ook in conflictgebieden en vluchtelingenkampen, en dat er een einde komt aan kinderarbeid, ronseling van kindsoldaten, vrijheidsberoving, marteling, kinderhandel, kindhuwelijken en gedwongen huwelijken, seksuele uitbuiting en schadelijke praktijken zoals genitale verminking; dringt aan op maatregelen ter ondersteuning en versterking van de internationale inspanningen in het kader van de VN om een einde te maken aan het inzetten van kinderen in gewapende conflicten, en op maatregelen om de

Donderdag 16 maart 2017

gevolgen van conflict- en post-conflictsituaties voor vrouwen en meisjes doeltreffender aan te pakken; verzoekt alle lidstaten van de VN zich te houden aan hun verdragsverplichtingen en hun verbintenissen uit hoofde van het in 1989 goedgekeurde Verdrag inzake de rechten van het kind, en de rechten van alle onder hun jurisdictie vallende kinderen te handhaven, ongeacht hun status en zonder enige vorm van discriminatie;

26. verzoekt de staten de rechten van personen met een handicap te bevorderen, met inbegrip van hun gelijke deelname en sociale inclusie; roept alle staten op het VN-Verdrag inzake personen met een handicap te ratificeren en ten uitvoer te leggen;

27. verzoekt de EU met haar partners te werken aan de tenuitvoerlegging van de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten en onder andere meer landen ertoe aan te sporen nationale actieplannen vast te stellen en zich aan te sluiten bij de werkzaamheden van de VN-werkgroepen en het OHCHR; roept alle staten en de EU nogmaals op om actief en constructief te werken aan de formulering, op zo kort mogelijke termijn, van een juridisch bindend instrument van internationaal recht inzake de mensenrechten dat de activiteiten van transnationale bedrijven en andere ondernemingen reguleert, om mensenrechtenschendingen te voorkomen en, indien zij plaatsvinden, deze te onderzoeken en te voorzien in verhaalmogelijkheden en toegang tot rechtsmiddelen;

28. is ingenomen met de Verklaring van New York van de VN voor vluchtelingen en migranten, waarin de omvangrijke bewegingen van vluchtelingen en migranten aan de orde werden gesteld en die geleid heeft tot de vaststelling van een Alomvattend reactiekader voor vluchtelingen en het engagement ten aanzien van migranten en vluchtelingen om levens te redden, specifieke behoeften aan te pakken, racisme en vreemdelingenhaat tegen te gaan, mensenhandel te bestrijden, gelijke erkenning en bescherming voor de wet te waarborgen en te zorgen voor opname in nationale ontwikkelingsplannen; verzoekt alle betrokken partijen te zorgen voor politieke inzet, financiering en concrete daden van solidariteit ter ondersteuning van de Verklaring van New York voor vluchtelingen en migranten, en herinnert eraan dat het migratievraagstuk op wereldwijde schaal moet worden beschouwd en niet alleen op Europese schaal; verzoekt de EU en haar lidstaten bij deze internationale inspanningen het voortouw te nemen en in overeenstemming met hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht, hun belofte om de mensenrechten van asielzoekers, vluchtelingen, migranten en alle ontheemden, in het bijzonder vrouwen, kinderen en kwetsbare groeperingen, zoals personen met een handicap, te beschermen gestand te doen;

29. herinnert eraan dat de terugkeer van migranten met volledige eerbiediging van hun rechten moet worden uitgevoerd, en alleen wanneer de bescherming van hun rechten gewaarborgd is in hun land; verzoekt regeringen een einde te stellen aan de willekeurige arrestatie en opsluiting van migranten, waaronder minderjarigen; verzoekt alle staten concrete maatregelen te nemen in het belang van minderjarige vluchtelingen en migranten, op basis van het Verdrag inzake de rechten van het kind, en maatregelen in te voeren om de systemen ter bescherming van kinderen te versterken, inclusief opleiding van sociaal werkers en andere beroepsgroepen, alsmede samenwerking met ngo's; verzoekt alle staten het Internationaal Verdrag inzake de bescherming van de rechten van alle migrerende werknemers en hun gezinsleden te ratificeren en ten uitvoer te leggen;

30. benadrukt het belang van bevordering van de universaliteit en ondeelbaarheid van de mensenrechten, waaronder burgerrechten en politieke, economische, sociale en culturele rechten, overeenkomstig artikel 21 van het Verdrag van Lissabon en de algemene bepalingen inzake het extern optreden van de Unie;

31. benadrukt dat er een op rechten gebaseerde aanpak moet worden gekozen en dat de eerbiediging van de mensenrechten in al het beleid van de EU moet worden geïntegreerd, met inbegrip van het handelsbeleid, het investeringsbeleid, de ontwikkelingssamenwerking, het migratiebeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid;

32. herinnert eraan dat interne en externe coherentie op het gebied van de mensenrechten essentieel is voor de geloofwaardigheid van het mensenrechtenbeleid van de EU in haar betrekkingen met derde landen, en verzoekt de EU haar verplichtingen ter zake na te komen;

Belarus

33. spreekt zijn grote bezorgdheid uit over de voortdurende beperkingen van de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vereniging en vreedzame vergadering; veroordeelt de intimidatie en opsluiting van onafhankelijke en oppositiegezinde journalisten en mensenrechtenactivisten; veroordeelt het feit dat de doodstraf nog altijd wordt toegepast; verzoekt om verlenging van het mandaat van de speciaal rapporteur voor de mensenrechtensituatie in Belarus op de 35e

Donderdag 16 maart 2017

zitting van de Mensenrechtenraad en vraagt de regering volledig samen te werken met de speciaal rapporteur en zich ertoe te verbinden de achterstand bij de hervormingen ter bescherming van de mensenrechten weg te werken, onder meer door de aanbevelingen van de speciaal rapporteur en andere mensenrechtenmechanismen uit te voeren;

Burundi

34. uit zijn grote bezorgdheid over de verslechterende politieke en veiligheidssituatie in Burundi en over het groeiend aantal mensen dat het land ontvlucht; veroordeelt het geweld dat sinds 2015 in Burundi heerst en geleid heeft tot moord, foltering, en gericht geweld tegen vrouwen, waaronder groepsverkrachting en intimidatie; veroordeelt de opsluiting van duizenden mensen en de gedwongen ontheemding van honderdduizenden Burundezen, en de schending van de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, en het feit dat deze daden over het algemeen onbestraft blijven; staat achter het besluit van de Raad om, na het mislukken van het overleg krachtens artikel 96 van de Overeenkomst van Cotonou, de rechtstreekse financiële steun aan de Burundese overheid, waaronder begrotingssteun, te schorsen, maar wel volledige financiële steun te blijven geven aan de bevolking en humanitaire hulp te blijven bieden via rechtstreekse kanalen; staat volledig achter de oprichting van een onderzoekscommissie voor Burundi die belast is met de taak degenen die zich schuldig hebben gemaakt aan mensenrechtenschendingen in het land op te sporen, zodat deze personen ter verantwoording kunnen worden geroepen; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan hun invloed aan te wenden om ervoor te zorgen dat Burundi volledige medewerking gaat verlenen aan de onderzoekscommissie (COI) en de UNHRC en diens mechanismen, op constructieve wijze gaat samenwerken met de COI en de ernstige problemen op het gebied van de eerbiediging van de mensenrechten gaat aanpakken; verzoekt de Burundese autoriteiten hun besluit zich terug te trekken uit het ICC te heroverwegen;

Democratische Volksrepubliek Korea (DVK)

35. geeft uitdrukking aan zijn ernstige bezorgdheid over de aanhoudende verslechtering van de mensenrechtensituatie in de DVK; verzoekt de regering van de DVK haar verplichtingen uit hoofde van de mensenrechteninstrumenten waarbij het land partij is na te komen en erop toe te zien dat humanitaire organisaties, onafhankelijke mensenrechtenwaarnemers en de speciale VN-rapporteur voor de mensenrechtensituatie van de DVK toegang hebben tot het land en de noodzakelijke medewerking krijgen; verzoekt de DVK vrijheid van meningsuiting en persvrijheid voor nationale en internationale media toe te staan en haar burgers ongecensureerde toegang tot internet te verlenen; veroordeelt met klem de stelselmatige en grootschalige toepassing van de doodstraf in de DVK; dringt er bij de regering van de DVK op aan een moratorium af te kondigen op alle terechtstellingen, met het oog op de afschaffing van de doodstraf in de nabije toekomst; eist dat degenen die verantwoordelijk zijn voor de in de DVK gepleegde misdaden tegen de menselijkheid, ter verantwoording worden geroepen, voor het ICC worden gebracht en aan gerichte sancties worden onderworpen; veroordeelt met klem de kernproeven die door de DVK zijn uitgevoerd en beschouwt deze als een onnodige en gevaarlijke provocatie, een schending van de resoluties van de VN-Veiligheidsraad, en als een ernstige bedreiging voor de vrede en veiligheid op het Koreaanse schiereiland en in de Noordoost-Aziatische regio; dringt aan op verlenging van het mandaat van de speciaal rapporteur; vraagt dat het rapport van de deskundigengroep wordt gepresenteerd in de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad; beveelt aan in de resolutie de essentiële aanbevelingen op te nemen met betrekking tot het afleggen van verantwoording die zijn opgenomen in het deskundigenverslag, onder andere uitbreiding van de capaciteit van het kantoor in Seoul met expertise op het gebied van onderzoek en vervolging, alsmede aanwijzing van een strafrechtdeskundige om vooruitgang in de richting van het afleggen van verantwoording te boeken;

Democratische Republiek Congo (DRC)

36. veroordeelt de ernstige mensenrechtenschendingen die volkomen straffeloos door veiligheidstroepen worden begaan en is van oordeel dat de schuldigen daarvoor ter verantwoording moeten worden geroepen; dringt met name aan op een grondig onderzoek naar het grove geweld tegen burgers in Oost-Congo, waaronder verkrachtingen van vrouwen en kinderslavernij; dringt aan op verlenging van het mandaat van de VN-vredesmacht in Oost-Congo; roept de Raad op om te overwegen de huidige restrictieve maatregelen, zoals gerichte EU-sancties, waaronder reisverboden en bevrozing van tegoeden, tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor het geweld en het ondermijnen van het democratisch proces in de DRC, uit te breiden in geval van nieuwe geweldplegingen, zoals in de Cotonou-overeenkomst is bepaald; dringt er bij de autoriteiten van de DRC op aan het in december 2016 bereikte akkoord ten uitvoer te leggen en uiterlijk in december 2017 verkiezingen te houden, met de ondersteuning van de internationale spelers; verzoekt de UNHRC de DRC te blijven controleren tot er verkiezingen worden gehouden en er sprake is van een democratische overgang en moedigt het Bureau van de Hoge Commissaris ertoe aan de Raad indien nodig over de situatie in de DRC te informeren en krachtiger op te treden, als de situatie dit vereist;

Donderdag 16 maart 2017

De Georgische regio's Abchazië en Tsinvali/Zuid-Ossetië

37. blijft bezorgd over de vrijheid van meningsuiting en de mediavrijheid en over het feit dat waarnemers geen toegang krijgen tot de gebieden Abchazië en Tsinvali/Zuid-Ossetië, die beide illegaal door Rusland worden bezet en waar mensenrechtenschendingen schering en inslag blijven; dringt aan op een intensivering van de intermenselijke contacten tussen het gebied dat gecontroleerd wordt door Tbilisi en de twee bezette regio's; vraagt volledige eerbiediging van de soevereiniteit en territoriale integriteit van Georgië, alsmede van de onschendbaarheid van zijn internationaal erkende grenzen; benadrukt de noodzaak van een veilige en waardige terugkeer van vluchtelingen en intern ontheemden naar hun vaste verblijfplaats; roept de regering van Georgië op adequate maatregelen te treffen om te zorgen voor de follow-up en tenuitvoerlegging van de UPR-aanbevelingen;

Myanmar/Birma

38. is uitermate bezorgd over de berichten over gewelddadige botsingen in de noordelijke deelstaat Rakhine en betreurt het verlies van levens, bestaansmiddelen en huizen en het buitensporige gebruik van geweld door het leger van Myanmar/Birma; dringt er bij de militaire en veiligheidstroepen op aan onmiddellijk te stoppen met het vermoorden, intimideren en verkrachten van Rohingya, en het platbranden van hun huizen; eist dat de regering en de civiele autoriteiten van Myanmar onmiddellijk een einde maken aan de discriminatie en segregatie van de Rohingya-minderheid; dringt erop aan dat de rechten van de Rohingya-bevolking worden geëerbiedigd en dat de veiligheid, zekerheid en gelijkheid van alle burgers van Myanmar/Birma worden verzekerd; is ingenomen met het besluit van de regering van Myanmar/Birma om van vrede en nationale verzoening een hoofdprioriteit te maken; is verheugd over de aankondiging door de regering van Myanmar/Birma van de instelling van een onderzoekscommissie naar het recente geweld in de noordelijke deelstaat Rakhine; benadrukt dat de schuldigen op passende wijze moeten worden vervolgd en dat de slachtoffers van de gewelddadigheden een toereikende schadeloosstelling moeten krijgen; dringt er bij de regering van Myanmar/Birma op aan het proces van democratisering voort te zetten en de beginselen van de rechtsstaat, het recht op vrijheid van meningsuiting en de fundamentele mensenrechten te eerbiedigen; dringt er bij de EU en haar lidstaten op aan hun steun te geven aan een hernieuwd mandaat voor de speciaal rapporteur voor Myanmar/Birma;

Bezette Palestijnse Gebieden (OPT)

39. maakt zich ernstige zorgen over de aanhoudende impasse in het vredesproces in het Midden-Oosten en dringt aan op onmiddellijke hervatting van geloofwaardige vredesinspanningen; is bezorgd over de humanitaire situatie en de mensenrechtenschendingen in de Bezette Palestijnse Gebieden, zoals aangehaald in zijn resolutie van 10 september 2015 over de rol van de EU in het vredesproces in het Midden-Oosten⁽¹⁾; benadrukt dat de EU en de lidstaten betrokken moeten blijven bij het toezicht op de tenuitvoerlegging van de resoluties van de UNHRC over mensenrechtenschendingen, zoals de resolutie van 3 juli 2015, getiteld „Ensuring accountability and justice for all violations of International Law in the occupied Palestinian Territory including East Jerusalem”; neemt kennis van het lopende vooronderzoek door het ICC; spreekt andermaal zijn volledige steun uit voor het ICC en de internationale strafrechtspraak; herinnert in dit verband aan de leidende beginselen van de VN inzake bedrijfsleven en mensenrechten⁽²⁾, en verzoekt de EDEO het Parlement in kennis te stellen van vernieling van en schade toegebracht aan door de EU gefinancierde structuren en projecten; benadrukt dat alle partijen het staakt-het-vuren in Gaza moeten eerbiedigen, en dringt aan op beëindiging van de blokkade; roept de Israëli's en de Palestijnen op zich te onthouden van acties die het conflict verder kunnen doen escaleren, waaronder het doen van haatzaaiende en opruiende uitspraken in het publieke debat, alsook unilaterale maatregelen die de resultaten van de onderhandelingen kunnen ondergraven en de levensvatbaarheid van de tweestatenoplossing in het gedrang kunnen brengen; onderstreept dat een permanente oplossing van het conflict alleen mogelijk is in een regionale context en met de inschakeling van alle relevante regionale betrokken partijen en de steun van de internationale gemeenschap;

Zuid-Sudan

40. roept alle partijen op geen mensenrechtenschendingen en inbreuken op het internationaal humanitair recht te plegen en zich niet schuldig te maken aan schendingen die aangemerkt kunnen worden als internationale misdaden, zoals buitengerechtigde executies, etnisch geweld, conflictgerelateerd seksueel geweld, waaronder verkrachting, of gendergerelateerd geweld, het ronselen en inzetten van kinderen, gedwongen verdwijningen of willekeurige arrestaties en opsluiting; merkt op dat de regering van Zuid-Sudan de stappenplanovereenkomst op 16 maart 2016 heeft ondertekend en vervolgens zijn verbintenissen heeft toegelicht wat betreft de deelname van andere relevante belanghebbenden aan de nationale dialoog en het eerbiedigen van besluiten genomen door de ondertekenaars van de oppositie en het 7+7 mechanisme, de stuurgroep

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0318.

⁽²⁾ <http://www.ohchr.org/documents/issues/business/A.HRC.17.31.pdf>

Donderdag 16 maart 2017

van de nationale dialoog; benadrukt dat alle partijen hun beloftes moeten nakomen en roept op tot een voortgezette dialoog met als doel tot een definitief staakt-het-vuren te komen; roept de EU en haar lidstaten ertoe op de inspanningen van de Afrikaanse Unie voor vrede in Zuid-Sudan en de inspanningen van de Sudanese burgers in hun overgang naar een intern hervormde democratie te blijven ondersteunen; verzoekt de EU en haar lidstaten het mandaat van de Commissie voor de rechten van de mens in Zuid-Sudan te verlengen en de rol ervan bij het onderzoeken van mensenrechtenschendingen en het in kaart brengen van seksueel geweld te versterken; is voorstander van de opnemings van zijn aanbevelingen in een rapport dat zal worden toegestuurd aan de Algemene Vergadering en de Veiligheidsraad van de VN;

Syrië

41. veroordeelt in de meest krachtige bewoordingen de wreedheden en de grootschalige schendingen van de mensenrechten en het internationaal humanitair recht door het regime van Assad, gesteund door Rusland en Iran, alsook de mensenrechtenschendingen en schendingen van het internationaal humanitair recht door statelijke en niet-statelijke actoren, waaronder gewapende terroristische groeperingen, in het bijzonder ISIS/Da'esh, waarvan de misdaden aangemerkt kunnen worden als genocide, Jabhat Fateh al-Sham/het Al-Nusra Front en andere jihadistische groepen; onderstreept dat het onderzoek naar het gebruik en de vernietiging van chemische wapens door alle partijen in Syrië moet worden voortgezet en betreurt de beslissing van Rusland en China om een nieuwe resolutie van de VN-Veiligheidsraad over het gebruik van chemische wapens te blokkeren; roept nogmaals op tot ongehinderde humanitaire toegang en is van oordeel dat de plegers van oorlogsmisdaden gevolgen van hun daden moeten ondervinden en voor hun daden ter verantwoording moeten worden geroepen; ondersteunt het EU-initiatief om de situatie in Syrië naar het ICC te verwijzen en verzoekt de VN-Veiligheidsraad hiertoe stappen te ondernemen; steunt het mandaat van de COI om een specifiek onderzoek in te stellen naar de situatie in Aleppo en hierover uiterlijk op de 34e zitting van de UNHRC in maart verslag uit te brengen, en vraagt dat dit verslag wordt gepresenteerd aan de Algemene Vergadering en aan de Veiligheidsraad;

Oekraïne

42. betreurt dat de aanhoudende Russische agressie tot een rampzalige humanitaire situatie in het Donetsbekken heeft geleid en dat Oekraïense en internationale humanitaire organisaties geen toegang krijgen tot de bezette gebieden; spreekt zijn grote bezorgdheid uit over de ernstige humanitaire situatie van de meer dan 1,5 miljoen binnenlandse ontheemden; geeft uiting aan zijn diepe bezorgdheid over het aanhoudende conflictgebonden seksueel geweld; is ernstig bezorgd over de mensenrechtenschendingen op de Krim, met name jegens de Krim-Tataren; onderstreept de noodzaak van verdere financiële EU-steun voor Oekraïne; bevestigt nogmaals dat het de soevereiniteit, onafhankelijkheid, eenheid en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen krachtig steunt, alsook het recht van Oekraïne om vrij en soeverein een Europese weg in te slaan; verzoekt alle partijen om zich onverwijld in te zetten voor de vreedzame re-integratie van het bezette schiereiland de Krim in de Oekraïense rechtsorde door middel van politieke dialoog en in volledige overeenstemming met het internationaal recht; verzoekt de EDEO en de Raad om de druk op de Russische Federatie op te voeren om internationale organisaties toegang te verschaffen tot de Krim, zodat zij toezicht kunnen houden op de mensenrechtensituatie in het licht van de flagrante schendingen van de fundamentele vrijheden en de mensenrechten op het schiereiland, en om permanente, internationale en op verdragen gebaseerde mechanismen voor het houden van toezicht in te stellen; dringt voorts aan op volledige tenuitvoerlegging van de akkoorden van Minsk, en steunt in dit verband de verlenging van de sancties tegen Rusland tot de Krim is teruggegeven; herinnert eraan dat alle partijen bij het conflict verplicht zijn alle mogelijke maatregelen te nemen om burgers in de gebieden onder hun controle tegen de gevolgen van de vijandelijkheden te beschermen; spreekt zijn steun en aanmoediging uit voor de interactieve dialoog op de 34e zitting van de UNHRC;

Jemen

43. maakt zich ernstig zorgen over de rampzalige humanitaire situatie in Jemen; bevestigt opnieuw dat het Jemen en de Jemenitische bevolking zal blijven steunen; hekelt het feit dat burgers het doelwit zijn en in een onmogelijke situatie in de val zitten tussen oorlogvoerende partijen die het internationaal humanitair recht en het internationaal recht inzake de mensenrechten schenden; benadrukt dat het ronselen en inzetten van kinderen bij gewapende conflicten krachtens het internationale recht inzake de mensenrechten en het internationaal humanitair recht strikt verboden is, en, als kinderen onder 15 jaar worden gerecrueteerd, aangemerkt kan worden als een oorlogsmisdaad; roept alle partijen op zulke kinderen onmiddellijk te laten gaan en niet langer kinderen te ronselen; verzoekt alle partijen dringend de spanningen te temperen en een onmiddellijk en duurzaam staakt-het-vuren af te kondigen dat zal leiden tot een politieke, inclusieve en via onderhandelingen tot stand gekomen oplossing van het conflict; staat in dit verband volledig achter de inspanningen van de speciale VN-gezant voor Jemen, Ismail Ould Cheikh Ahmed, alsook achter de tenuitvoerlegging van resolutie 33/16 van de Mensenrechtenraad van oktober 2016 waarin de VN gevraagd wordt met de nationale onafhankelijke onderzoekscom-

Donderdag 16 maart 2017

missie samen te werken, en steunt alle inspanningen met het oog op een onafhankelijk internationaal onderzoek om het klimaat van straffeloosheid dat in Jemen heerst te doorbreken; verzoekt de EU-lidstaten om de lopende initiatieven die erop gericht zijn uiting te geven aan de bezorgdheid over de schendingen en misstanden in Jemen en in het kader waarvan wordt aangedrongen op een grondig en onpartijdig onderzoek te steunen; spoort de Hoge Commissaris aan om de UNHRC door middel van intersessionele briefings op gezette tijden in kennis te stellen van de resultaten van zijn onderzoeken;

o

o o

44. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de speciaal vertegenwoordiger van de EU voor de mensenrechten, de regeringen en parlementen van de EU-lidstaten, de VN-Veilighedsraad, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de voorzitter van de 71e Algemene Vergadering van de Verenigde Naties, de voorzitter van de UNHRC, de hoge commissaris voor de mensenrechten van de VN en de secretaris-generaal van de Parlementaire Vergadering van de Raad van Europa.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0092

Constitutionele, juridische en institutionele gevolgen van een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid: door het Verdrag van Lissabon geboden mogelijkheden**Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over constitutionele, juridische en institutionele gevolgen van een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid: door het Verdrag van Lissabon geboden mogelijkheden (2015/2343(INI))**

(2018/C 263/18)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag van Lissabon,
- gezien titel V van het Verdrag betreffende de Europese Unie (VEU),
- gezien artikel 36 VEU betreffende de rol van het Europees Parlement inzake het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid,
- gezien artikel 42, leden 2, 3, 6 en 7, alsmede de artikelen 45 en 46 van het VEU inzake de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid,
- gezien Protocol nr. 1 betreffende de rol van de nationale parlementen in de Europese Unie,
- gezien Protocol nr. 2 bij het VWEU over de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid,
- gezien de conclusies van de Europese Raad van 20 december 2013, 26 juni 2015 en 15 december 2016,
- gezien de conclusies van de Raad van 25 november 2013, 18 november 2014, 18 mei 2015, 27 juni 2016 en 14 november 2016 over het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid,
- gezien zijn resolutie van 13 april 2016 over de EU in een veranderende mondiale omgeving — een meer geconnecteerde, gecontesteerde en complexe wereld ⁽¹⁾,
- gezien zijn resolutie van 22 november 2012 over de EU-clausules inzake wederzijdse verdediging en solidariteit: politieke en operationele dimensies ⁽²⁾,
- gezien zijn resolutie van 22 november 2016 over de Europese defensie-unie ⁽³⁾,
- gezien zijn resolutie van 21 januari 2016 over de clausule inzake wederzijdse verdediging (artikel 42, lid 7, VEU) ⁽⁴⁾,
- gezien zijn resolutie van 23 november 2016 over de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid ⁽⁵⁾,

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0120.

⁽²⁾ PB C 419 van 16.12.2015, blz. 138.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0435.

⁽⁴⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0019.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0440.

Donderdag 16 maart 2017

- gezien zijn resolutie van 16 februari 2017 over verbetering van de werking van de Europese Unie, voortbouwend op het potentieel van het Verdrag van Lissabon ⁽¹⁾,
- gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽²⁾ (het „Financieel Reglement”),
- gezien besluit (GBVB) 2015/1835 van de Raad van 12 oktober 2015 tot vaststelling van het statuut, de zetel en de voorschriften voor de werking van het Europees Defensieagentschap ⁽³⁾,
- gezien het besluit van de Raad 2001/78/GBVB van 22 januari 2001 tot instelling van het Politiek en Veiligheidscomité ⁽⁴⁾,
- gezien de definitieve conclusies van de interparlementaire conferentie over het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid (GBVB) en het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (GVDB) van Den Haag van 8 april 2016, van Luxemburg van 6 september 2015, van Riga van 6 maart 2015, van Rome van 7 november 2014, van Athene van 4 april 2014, van Vilnius van 6 september 2013, van Dublin van 25 maart 2013, en van Pafos van 10 september 2012,
- gezien het document met de titel „Gedeelde visie, gemeenschappelijke actie: Een sterker Europa — Een mondiale strategie van de Europese Unie voor buitenlands en veiligheidsbeleid” dat door de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) is gepresenteerd op 28 juni 2016,
- gezien het Noord-Atlantisch Verdrag, ondertekend in Washington DC op 4 april 1949,
- gezien het document met de titel „Uitvoeringsplan inzake veiligheid en defensie” dat door de VV/HV is gepresenteerd op 14 november 2016,
- gezien het voortgangsverslag van 7 juli 2014 van de VV/HV en het hoofd van het Europees Defensieagentschap over de tenuitvoerlegging van de conclusies van de Europese Raad van december 2013,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de voorzitters van de Europese Raad en de Commissie, en van de secretaris-generaal van de NAVO van 8 juli 2016,
- gezien de uitslag van het Britse referendum op 23 juni 2016,
- gezien de resultaten van de speciale Eurobarometer van het Europees Parlement, die is verricht in de 28 lidstaten van de Europese Unie tussen 9 en 18 april 2016,
- gezien de mededeling van de Commissie van 30 november 2016 aan het Europees Parlement, de Europese Raad, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's inzake het actieplan voor Europese defensie (COM(2016)0950),
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,
- gezien de gezamenlijke vergaderingen van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie constitutionele zaken overeenkomstig artikel 55 van het Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie constitutionele zaken en het advies van de Begrotingscommissie (A8-0042/2017),

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2017)0049.

⁽²⁾ PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 266 van 13.10.2015, blz. 55.

⁽⁴⁾ PB L 27 van 30.1.2001, blz. 1.

Donderdag 16 maart 2017

- A. overwegende dat de Europese Unie vastbesloten is om een gemeenschappelijk defensiebeleid op te zetten, dat moet leiden tot een gemeenschappelijke defensie die de eenheid, strategische autonomie en integratie moet versterken teneinde vrede, veiligheid en stabiliteit in het Europees nabuurschap en in de wereld te bevorderen; overwegende dat een gemeenschappelijk defensiebeleid een unaniem besluit van de Europese Raad vereist, en de aanvaarding van dat besluit door de lidstaten overeenkomstig hun constitutionele voorschriften;
- B. overwegende dat de opkomst van nieuwe geopolitieke en geostrategische kaders (met een overwicht van de Aziatische op de Euratlantische regio), van nieuwe spelers en van nieuwe reële bedreigingen en toepassingsgebieden aantoont dat de lidstaten afzonderlijk niet de nieuwe gevaren kunnen bestrijden maar dat een gezamenlijk antwoord nodig is;
- C. overwegende dat volgens schattingen de kostprijs van niet-Europa voor veiligheid en defensie meer dan 10 miljard EUR per jaar bedraagt en het efficiëntieniveau van de EU gelijk is aan 10 tot 15 % van dat van de VS;
- D. overwegende dat een wereldwijde klimaatverslechtering duidelijk maakt dat de samenwerking en uitwisseling van informatie en goede praktijken tussen de EU-lidstaten moeten worden verbeterd en de militaire uitgaven van de EU flink moeten worden verhoogd, via een daarvoor te reserveren eigen-middelenbron;
- E. overwegende dat de beoogde integratie op militair en defensiegebied teruggaat op de oprichters van de Unie, die als belangrijkste doelstelling hadden een gemeenschappelijk mechanisme voor legitieme defensie te creëren en de vrede op het Europese continent te verzekeren;
- F. overwegende dat de principes en doelstellingen op het gebied van het GBDB en het GVDB en de mechanismen en kaders ter verwezenlijking daarvan duidelijk in de artikelen 21 leden 1 en 2 en 42 van het VEU omschreven; overwegende dat er slechts zeer beperkte vooruitgang is geboekt met die doelstellingen, ondanks de vele oproepen en voorstellen tot uitvoering ervan door het Parlement en de Commissie;
- G. overwegende dat de ontwikkeling van het GVDB vraagt om politieke wil van de lidstaten, gedeelde waarden en beginselen evenals gemeenschappelijke belangen, evenals om het opzetten van institutionele samenwerkingsstructuren; overwegende dat het GVDB een effectief gemeenschappelijk beleid met een toegevoegde waarde moet zijn en niet slechts de som of grootste gemene deler van de nationale beleidsmaatregelen van de lidstaten;
- H. overwegende dat de oproeping door Frankrijk in november 2015 van artikel 42, lid 7, VEU het potentieel van alle Verdragsbepalingen inzake veiligheid en defensie duidelijk heeft gemaakt;
- I. overwegende dat de EU volgens artikel 42, lid 2, VEU en artikel 2, lid 4, Verdrag betreffende de Werking van de Europese Unie, bevoegd is om een gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, met inbegrip van de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk communautair defensiebeleid, te definiëren en ten uitvoer te leggen; overwegende dat de EU deze bevoegdheid moet gebruiken om de coördinatie en efficiëntie te verbeteren en de acties van de lidstaten aan te vullen, zonder daarbij afbreuk te doen aan de bevoegdheid van de lidstaten op het gebied van defensie;
- J. overwegende dat Europese multinationale structuren zoals Eurocorps al jarenlang voorbeelden van goede praktijken en samenwerking tussen lidstaten zijn; overwegende dat deze structuren een uitgangspunt kunnen zijn voor verdere stappen in de richting van een gemeenschappelijk defensiebeleid van de Unie;
- K. overwegende dat EU-burgers meer actie van de EU verwachten op gebied van defensie en veiligheid; overwegende dat blijkens de Eurobarometer van juni 2016 twee derde van de ondervraagde Europese burgers meer betrokkenheid van de lidstaten willen zien voor een EU-inspanning op gebied van veiligheids- en defensiebeleid;
- L. overwegende dat een defensiecultuur ontwikkeld moet worden die de Europese burgers helpt in te zien dat defensie een rol speelt in onze maatschappij en bijdraagt aan stabiliteit, vrede en internationale veiligheid;
- M. overwegende dat er maatregelen moeten worden genomen om de operabiliteit en doelmatigheid van het Europees veiligheidsbeleid te vergroten opdat de veiligheid van Europa daadwerkelijk kan verbeteren;

Donderdag 16 maart 2017

- N. overwegende dat de Europese Raad onverwijld een Europese defensie-unie in het leven moet roepen, zoals bepleit door het Europees Parlement, evenals een gemeenschappelijke EU-defensie; overwegende dat de lidstaten overeenkomstig hun respectieve constitutionele vereisten een besluit moeten nemen inzake de gemeenschappelijke defensie;
- O. overwegende dat het Europees defensiebeleid de EU meer mogelijkheden zou moeten bieden om de veiligheid zowel in de EU als daarbuiten te vergroten en om de betrekkingen met de NAVO en de trans-Atlantische partners te versterken, hetgeen zal bijdragen tot een sterkere NAVO;
- P. overwegende dat het Parlement de Europese defensie-unie actief ondersteunt en daartoe passende voorstellen zal blijven doen; overwegende dat de interparlementaire conferentie over het GBVB en het GVDB een forum moet gaan vormen voor de uitvoering van doelmatige en periodieke interparlementaire samenwerking inzake het GVDB en de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid;
- Q. overwegende dat de VV/HV regelmatig in overleg treedt met het Parlement over de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid, ervoor zorgt dat er binnen dat proces terdege rekening wordt gehouden met de opvattingen van het Parlement en het Parlement informeert over de voortgang die is geboekt op weg naar de Europese defensie-unie;
- R. overwegende dat de VV/HV in haar verklaring op de Gymnich-bijeenkomst van de EU-ministers van Buitenlandse Zaken op 2 september 2016 heeft aangegeven dat de lidstaten mogelijkheden te over hebben om flinke vooruitgang te boeken op defensiegebied;
- S. overwegende dat de Commissie de toepassing van de verdragen waarborgt, alsmede van maatregelen die door de instellingen zijn aangenomen op grond daarvan, onder andere op het vlak van het GVDB;
- T. overwegende dat de toekomstige jaarlijkse en meerjarige programmering van de EU defensiebeleid moet omvatten; overwegende dat de Commissie het werk aan passende interinstitutionele overeenkomsten in gang moet zetten, met inbegrip van een witboek over EU-defensie, ten behoeve van een eerste uitvoering ervan binnen het meerjarige financiële en politieke kader van de EU;
- U. overwegende dat het Europees Parlement de Europese burgers vertegenwoordigt en zowel wetgevings- en begrotingstaken als politieke controle- en raadgevingstaken verricht, en dat het derhalve een belangrijke rol vervult bij de vormgeving van de defensie-unie;
- V. overwegende dat een actieve rol van het Parlement, in de vorm van politieke steun en democratische toetsing, bij het opzetten van een gemeenschappelijk EU-defensiebeleid en de inrichting van een gemeenschappelijke defensie, bevorderlijk en heilzaam zou zijn voor de representatieve en democratische grondslag van de Unie;
- W. overwegende dat de mondiale strategie van de EU kan dienen als een zeer helder en waardevol strategisch kader voor de toekomstige ontwikkeling van het GVDB;
- X. overwegende dat militaire training in het buitenland beperkingen kent, zowel wat betreft de handelingsprotocollen als wat betreft de vereiste militaire en logistieke steun;
- Y. overwegende dat trainingsmissies in het buitenland bijgevolg enkel kunnen plaatsvinden als de regering van de betrokken landen de nodige bewapening en uitrusting verstrekt aan de militaire eenheden, zoals in het geval van de trainingsmissies in de Centraal Afrikaanse Republiek (EUTM CAR) of Mali (EUTM Mali); overwegende dat het zonder training met wapens en uitrusting onmogelijk is eenheden te creëren met de capaciteiten om oorlogen en operaties aan te kunnen;
- Z. overwegende dat Europese militairen momenteel niet als waarnemers mogen deelnemen aan militaire operaties, waardoor zij niet kunnen nagaan wat de zwakke plekken van de opgerichte eenheden zijn, en zij vervolgens evenmin operationele problemen kunnen oplossen;
- AA. overwegende dat deze eenheden zowel in Mali als in de Centraal Afrikaanse Republiek opgericht zijn om oorlogsoperaties uit te voeren, maar dat zij na drie jaar verre van operationeel zijn door een gebrek aan uitrusting en behoorlijke opleiding, zoals het geval is voor EUTM Mali;

Donderdag 16 maart 2017

- AB. overwegende dat bij gebrek aan de benodigde bewapening trainingsmissies in het buitenland enkel georganiseerd kunnen worden als de plaatselijke regering zorgt voor bewapening, die de opgerichte eenheden kunnen blijven gebruiken;

Constitutioneel en juridisch kader

1. brengt in herinnering dat het GVDB, zoals vastgelegd in het VEU, de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk EU-defensiebeleid omvat, dat moet leiden tot een toekomstige gemeenschappelijke defensie wanneer de Europese Raad daartoe met eenparigheid van stemmen besluit en de lidstaten dat besluit overnemen overeenkomstig hun constitutionele voorschriften;; roept de lidstaten op zich met prioriteit te verbinden aan de bepalingen van het Verdrag met betrekking tot het GVDB, en zich meer in te spannen voor tastbare voortgang ten aanzien van verwezenlijking van de in die bepalingen gedefinieerde doelstellingen;
2. merkt op dat de hervorming en innovatie die het Verdrag van Lissabon met zich meebrengt ten aanzien van het GVDB een toereikend en coherent kader vormen en als uitgangspunt moeten dienen voor een waarlijk gemeenschappelijk beleid, uitgaande van de gedeelde middelen en capaciteiten alsmede gecoördineerde planning op EU-niveau; benadrukt dat de voortgang van het GVDB binnen het huidige institutionele en juridische kader eerder afhankelijk is van politieke wil van de lidstaten dan van juridische overwegingen; benadrukt dat artikel 43 VEU het volledige spectrum aan crisis-managementtaken omvat, en dat de EU ernaar streeft deze snel en kordaat in te kunnen zetten;
3. vraagt derhalve de VV/HV, de Raad en de lidstaten om, zoals in het VEU bepaald is, de samenhang tussen de diverse onderdelen van het extern optreden van de Unie te waarborgen en een algemene en alomvattende benadering van deze onderdelen te hanteren, en om gebruik te maken van alle mogelijkheden die worden geboden door het Verdrag, in het bijzonder de mechanismen die zijn vervat in artikel 42, lid 6, en artikel 46 VEU, in Protocol nr. 10 inzake permanente gestructureerde samenwerking (Pesco) in het kader van artikel 42 VEU, en in de operationele fase in artikel 44 van het VEU inzake de uitvoering van een GVDB-taak door een groep lidstaten, met als doel tot een snellere, efficiëntere en flexibelere inzet van missies en operaties te komen; beklemtoont dat de regels voor samenwerking in het kader van de Pesco duidelijk gedefinieerd moeten worden;
4. is van oordeel dat wanneer in het VEU is bepaald dat de Raad moet handelen bij gekwalificeerde meerderheid om beslissingen in het kader van het GVDB goed te keuren, met name beslissingen op grond van artikel 45, lid 2, en artikel 46, lid 2, VEU, alle uitgaven die voortvloeien uit de uitvoering van dergelijke besluiten, ten laste van de EU-begroting dienen te komen, die gefinancierd dient te worden met nieuwe, aanvullende middelen; is voorts van mening dat er om die reden behoefte is aan aanvullende financiering of cofinanciering van de lidstaten;
5. is daarom van oordeel dat het Europees Defensieagentschap (EDA) en de Pesco moeten worden behandeld als EU-instellingen sui generis, net zoals het geval is bij de Europese dienst voor extern optreden (EEAS); is van oordeel dat dit om een wijziging vraagt van het Financieel Reglement teneinde het EDA en de Pesco op te nemen in artikel 2, onder b), daarvan, met een specifieke afdeling in de EU-begroting; wijst erop dat het Europees Parlement samen met de Raad wetgevingstaken en begrotingstaken dient uit te oefenen, alsook de in Verdragen bepaalde politieke controle en adviserende taken;
6. is ervan overtuigd dat artikel 41, lid 1, VEU van toepassing is op de administratieve uitgaven van het EDA en de Pesco;
7. merkt op dat artikel 41, lid 2, VEU van toepassing is op de administratieve uitgaven van het EDA en de Pesco; herinnert eraan dat operationele uitgaven die voortvloeien uit militaire missies als bedoeld in artikel 42, lid 1, VEU, of uit defensie-operaties van een lidstaat indien deze het slachtoffer is van gewapende agressie op zijn grondgebied, of uit defensie-operaties van lidstaten wanneer deze voldoen aan de verplichting van hulp en bijstand uit hoofde van artikel 42, lid 7, VEU collectief moeten worden gefinancierd maar niet ten laste van de EU-begroting komen; is ingenomen met de activering van artikel 42, lid 7, over de clausule inzake wederzijdse verdediging;
8. is derhalve van mening dat op grond van de verdragen de financiering van administratieve en operationele uitgaven uit de EU-begroting voor het EDA en de Pesco de enige optie is, niettegenstaande het feit dat beide instellingen fondsen kunnen beheren die rechtstreeks zijn geboden door lidstaten;

Donderdag 16 maart 2017

9. roept de lidstaten op om de nodige aanvullende financiële middelen te verstrekken zodat de administratieve en operationele kosten van het EDA en de Pesco ten laste kunnen komen van de EU-begroting;
10. dringt er bij de Raad op aan Besluit (GBVB) 2015/1835 tot vaststelling van het statuut, de zetel en de voorschriften voor de werking van het Europees Defensieagentschap in dat licht te herzien;
11. is van oordeel dat de verdieping van de samenwerking op defensiegebied tussen de lidstaten op EU-niveau gepaard moet gaan met een vergroting van het parlementaire toezicht en de parlementaire controle, door zowel het Europees Parlement als de nationale parlementen;
12. onderstreept in dit verband de rol van het Europees Parlement als begrotingsautoriteit; is vastbesloten om effectieve parlementaire controle en budgettaire controle uit te oefenen op het EDA en de Pesco, zoals bepaald in de verdragen;
13. spoort de Raad aan om onverwijld en in overeenstemming met artikel 41, lid 3, VEU, een besluit goed te keuren tot oprichting van een opstartfonds voor de dringende financiering van de beginfasen van militaire operaties, voor de taken waarnaar verwezen wordt in de artikelen 42, lid 1, en 43 VEU;
14. spoort de Raad aan om in overeenstemming met artikel 42, lid 2, VEU concrete stappen te nemen voor de harmonisatie en normalisatie van de Europese strijdkrachten om de samenwerking tussen de strijdkrachten te vergemakkelijken in het kader van een nieuwe Europese defensie-unie, als een stap in de geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk defensiebeleid van de Unie;

De Europese toegevoegde waarde van het GVDB

15. benadrukt dat het gezien de sterk verslechterende veiligheidssituatie meer dan ooit noodzakelijk is om de doelstellingen van het GVDB te verwezenlijken, die erop gericht zijn om — zoals bepaald in het VEU — het operationeel vermogen van de Unie voor extern optreden te versterken met het oog op vredeshandhaving, conflictpreventie en versterking van de internationale veiligheid; is stellig van oordeel dat de veiligheids- en defensieuitdagingen waarmee de EU kampt, die gericht zijn tegen haar burgers en grondgebied, van gemeenschappelijke aard zijn en niet door de lidstaten afzonderlijk aangepakt kunnen worden; is ervan overtuigd dat de veiligheid en de defensie van de Unie sterker zullen zijn als de Unie en de lidstaten besluiten verenigd te blijven en samen te werken; is van oordeel dat de EU een doelmatig systeem voor Europese lastenverdeling voor haar eigen veiligheid en defensie moet ontwikkelen, hetgeen vooralsnog niet bestaat; vraagt de lidstaten hun volledige politieke inzet te tonen en in dit verband samen te werken;
16. beklemtoont dat veiligheid en defensie een gebied vormen waarop de Europese toegevoegde waarde, in de zin van efficiëntie, gemakkelijk kan worden aangetoond, namelijk doordat de lidstaten grotere en kosteneffectievere capaciteit wordt geboden, door middel van grotere samenhang, coördinatie en interoperabiliteit ten aanzien van veiligheid en defensie, en in termen van consolidering van solidariteit, cohesie, strategische autonomie en veerkracht van de Unie; refereert in het bijzonder aan de inschatting dat elke euro die in defensie wordt geïnvesteerd een rendement van 1,6 euro genereert, in het bijzonder in de vorm van banen voor geschoold personeel, onderzoek en technologie, en exporten;
17. beklemtoont dat het benutten van alle mogelijkheden in het Verdrag het concurrentievermogen en de werking van de defensie-industrie in de interne markt ten goede komt, en de samenwerking op defensiegebied verder aanzwengelt door middel van positieve stimulansen, focus op projecten die de lidstaten niet alleen aankunnen, waarmee ook het aantal overlappingen wordt gereduceerd, en een doeltreffender gebruik van publiek geld;
18. onderstreept dat versterking van het GVDB in overeenstemming met de verdragen niet ten koste gaat van nationale soevereiniteit aangezien dit beleid door de lidstaten wordt aangestuurd; is stellig van oordeel dat er geen groter respect voor de soevereiniteit bestaat dan het verdedigen van de territoriale integriteit van de Europese Unie door middel van een gemeenschappelijk defensiebeleid;
19. onderstreept dat de lancering van GVDB-missies op basis van artikel 44 VEU bijdraagt tot de totstandkoming van een Europese defensie-unie; vraagt de Unie het potentieel van artikel 44 ten volle te benutten om dit soort operaties voort te zetten en te intensiveren met het oog op een operationeel veiligheids- en defensiebeleid;

Donderdag 16 maart 2017

20. is van mening dat de nationale defensie-uitgaven moeten toenemen tot 2 % van het bbp van de EU; benadrukt dat dit tegen het eind van het komende decennium neerkomt op extra uitgaven van bijna 100 miljoen EUR voor defensie; vindt dat deze impuls moet worden gebruikt om binnen de gehele Unie meer strategische samenwerkingsprogramma's te lanceren, door de vraag- en aanbodzijde beter te structureren en beide zijden efficiënter en effectiever te maken; acht een dergelijke verhoging bevorderlijk voor Europese ondersteuning van de Europese defensieindustrie en banenschepping, in het bijzonder kleine en middelgrote ondernemingen; is van mening dat een aanzienlijk deel van die defensie-uitgaven moet worden besteed aan onderzoek en ontwikkeling en strategische samenwerking, gericht op nieuwe technologieën voor tweërlei gebruik en defensietechnologieën, die cruciaal zijn voor die doelstellingen en ook extra meerwaarde voor de Europese Unie opleveren; geeft te kennen dat ten aanzien van deze extra uitgaven ook gezorgd moet worden voor meer verantwoording, transparantie en controle rond de besteding van Europese publieke middelen;

21. is er zeker van dat EU-investeringen in defensie ervoor zorgen dat alle lidstaten kunnen deelnemen aan een evenwichtige, coherente en gesynchroniseerde verbetering van hun militaire capaciteiten; is van oordeel dat dit voor de Unie een strategische kans biedt om haar veiligheid en defensie beter op orde te brengen;

Institutioneel kader

Raad van de ministers van Defensie

22. wijst op het blijvende belang van invoering van een Raadsconfiguratuur van ministers van Defensie onder voorzitterschap van de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, die de uitvoering van het GVDB moet coördineren en efficiënter maken;

Het bestuur van het Europees Defensieagentschap

23. is van mening dat het bestuur van het EDA, dat bestaat uit afgevaardigden van de ministeries van Defensie van de lidstaten, een orgaan vormt dat geschikt is om de advies- en toezichtfuncties uit te oefenen die vereist zijn voor de uitvoering van de artikelen 42, 45 en 46 VEU;

24. is van oordeel dat artikel 4, lid 4, van Besluit (GBVB) 2015/1835 tot vaststelling van het statuut, de zetel en de voorschriften voor de werking van het Europees Defensieagentschap voorziet in een noodzakelijk en krachtig fundament voor het bestuur van het EDA om op te treden als het derde comité van permanente vertegenwoordigers van de EU, namelijk het bestuur van het Europees Defensieagentschap; is van oordeel dat dit comité ook de advies- en toezichtfuncties moet uitoefenen die vereist zijn om de permanente gestructureerde samenwerking uit te voeren zodra deze is ingesteld;

25. is ervan overtuigd dat het mandaat van het Politiek en Veiligheidscomité (PVC), zoals vastgelegd in artikel 38 van het VEU, strikt moeten worden geïnterpreteerd; is van oordeel dat dit mandaat op grond van de verdragen alleen situaties en missies buiten de EU omvat, alsmede bepaalde aspecten van de uitvoering van de solidariteitsclausule; is in het bijzonder van mening dat de opgestelde werkafspraken niet zijn aangepast aan de verdere uitvoering van dat deel van het GVDB dat wordt gedefinieerd in artikel 42, lid 2, van het VEU;

26. vraagt de Raad dringend om Besluit 2001/78/GBVB tot instelling van een Politiek en Veiligheidscomité alsmede Besluit (GBVB) 2015/1835 tot vaststelling van het statuut, de zetel en de voorschriften voor de werking van het Europees Defensieagentschap in dat licht te herzien;

Europees Defensieagentschap

27. herinnert eraan dat het doel van het EDA de ondersteuning van de lidstaten bij de ontwikkeling van hun defensievermogens en de versterking van hun industriële en technologische defensiebasis is; wijst op het te weinig aangesproken potentieel van het EDA voor de ondersteuning van de ontwikkeling van het GVDB en voor het bereiken van die doelstellingen waarvoor de volle capaciteit van dat agentschap moet worden benut; spoort aan tot nadenken over de toekomstige rol en taken van het agentschap; roept de lidstaten op om binnen een hervormd EDA een gemeenschappelijk ambitieniveau te definiëren; pleit voor versterking van de politieke ondersteuning, financiering en middelen van het EDA, evenals voor coördinatie ervan met de acties van de Commissie, de lidstaten en overige partijen, met name op het gebied van capaciteitsopbouw, overheidsopdrachten op defensiegebied, onderzoek en interoperabiliteit tussen krijgsmachten van de lidstaten; vindt dat het Agentschap, parallel aan hetgeen de autoriteiten van de lidstaten en particuliere marktpartijen doen, medefinanciering voor de precommerciële inkoop van en openbare aanbestedingen in verband met innovatieve oplossingen ter beschikking moet kunnen stellen;

Donderdag 16 maart 2017

28. neemt kennis van het besluit van het EDA om het vermogensontwikkelingsplan (CDP) te herzien overeenkomstig de mondiale strategie van de EU en ziet uit naar een toekomstig CDP dat op relevantere wijze een weerslag vormt van de prioriteiten en behoeften van de EU en de lidstaten;

29. dringt er bij de lidstaten op aan binnen het EDA een gemeenschappelijk Europees capaciteits- en bewapeningsbeleid op te zetten zoals voorzien in artikel 42, lid 3, VEU, en verzoekt de Commissie en het EDA met voorstellen hiervoor te komen; vraagt de VV/HV om het Parlement te informeren over de resultaten die zijn bereikt op grond van de bestaande werkrelatie tussen het EDA en de Commissie, alsmede over zowel het Europees Ruimteagentschap (ESA) en de Gezamenlijke Organisatie voor samenwerking op defensiematerieelgebied (Occar); dringt er bij de lidstaten op aan uitvoering te geven aan Gemeenschappelijk Standpunt 2008/944/CFSP inzake wapenexport, en een gemeenschappelijk wapenexportbeleid op te zetten dat moet zorgen voor gemeenschappelijke, EU-wijde criteria voor de export van wapens, munitie, defensiemateriaal en -technologie naar derde landen;

Permanente gestructureerde samenwerking (Pesco)

30. moedigt de lidstaten aan binnen de kaders van de Unie permanente gestructureerde samenwerking op te zetten en hieraan deel te nemen, met het oog op onderhoud en verbetering van de militaire vermogens door middel van ontwikkeling van doctrine en leiderschap, ontwikkeling en training van personeel, ontwikkeling van defensiemateriaal en infrastructuur, en interoperabiliteit en certificering; wijst op het belang van en de behoefte aan de deelname aan een permanente en efficiënt gestructureerde samenwerking door alle lidstaten die de integratie van hun defensie tot het hoogste ambitieniveau willen opvoeren; stelt dat er een permanente „Europese geïntegreerde strijdmacht” in het leven moet worden geroepen als een internationale strijdmacht, als bedoeld in artikel 1 van Protocol nr. 10 inzake PESCO, waarover de Unie moet kunnen beschikken ter uitvoering van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid zoals bedoeld in artikel 42, lid 3, VEU; verzoekt de HV/VV voorstellen te presenteren voor het operationeel maken van Pesco in de eerste zes maanden van 2017;

31. is van mening dat de EU er in overeenstemming met de desbetreffende lidstaten voor moet zorgen dat zij deelneemt aan de door deze lidstaten ondernomen vermogensprogramma's; is voorts van oordeel dat de financiële bijdrage van de EU aan dergelijke programma's de bijdragen van de deelnemende lidstaten niet te boven mag gaan;

32. is van oordeel dat het gevechtsgroepensysteem van de EU moet worden ondergebracht bij Pesco, tezamen met de vestiging van een permanent civiel-militair hoofdkwartier, met een even belangrijk militair plannings- en uitvoeringsvermogen en civiel plannings- en uitvoeringsvermogen (CPCC), dat de strategische en operationele planning in de hele planningscyclus zou verbeteren, de civiel-militaire samenwerking zou versterken en het vermogen van de EU om snel op crises te reageren zou verbeteren; is van mening dat ook andere Europese multinationale structuren, zoals het Europees luchttransportcommando, Eurocorps en Occar, alsook bilaterale en multilaterale vormen van militaire samenwerking tussen landen die aan Pesco deelnemen, bij Pesco ondergebracht moeten worden; vindt dat de privileges en immuniteiten van de EU van toepassing moeten zijn op al die multinationale structuren die deel uitmaken van Pesco;

33. is van mening dat de EU gedurende de opbouw-, standby- en afbouwfasen alle kosten van de EU-gevechtsgroepen moet dragen;

34. roept de HV/VV en de Raad op om resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad volledig ten uitvoer te leggen en een speciale vertegenwoordiger voor vrouwen en conflicten te benoemen;

Het Europees Parlement

35. benadrukt dat het Europees Parlement een prominente rol moet spelen in de controle van en het toezicht op de uitvoering en in de evaluatie van het GVDB conform artikel 14, lid 1, VEU; Is van mening dat de interparlementaire conferentie over het GBVB en het GVDB ook als platform moet dienen voor interparlementair overleg en toezicht rond het GVDB; dringt erop aan dat het Parlement daadwerkelijk wordt geraadpleegd ten aanzien van grote besluiten op het gebied van het GVDB, met name met betrekking tot militaire en civiele missies buiten de EU en strategische defensieoperaties;

36. roept in dit opzicht de VV/HV op volledig uitvoering te geven aan artikel 36 van het VEU, door te zorgen dat de opvattingen van het Parlement worden overwogen in het kader van raadpleging van het Parlement inzake de belangrijkste aspecten en fundamentele keuzes ten aanzien van het GVDB als onderdeel van het GBVB; pleit ervoor dat het Parlement op regelmatige basis en uitvoeriger wordt ingelicht, met het oog op versterking van de beschikbare parlementaire en politieke controlemechanismen;

Donderdag 16 maart 2017

37. verzoekt het Parlement met klem zijn Subcommissie veiligheid en defensie om te vormen tot een volwaardige parlementaire commissie, waarmee zij een prominente rol kan spelen bij de tenuitvoerlegging van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid, en met name een rol bij de toetsing van wetgevingshandelingen in verband met de defensiemarkt, alsook bij procedures zoals de gecoördineerde jaarlijkse defensie-evaluatie;

38. vraagt om betere samenwerking tussen het Europees Parlement en de nationale parlementen, als cruciaal onderdeel van de ontwikkeling van concrete resultaten op het gebied van het GVBD en de legitimering daarvan; merkt op dat dergelijke samenwerking niet de uitvoering van het GVDB en de verwezenlijking van de doelstellingen daarvan als EU-beleid moet ondermijnen;

39. pleit ervoor dat het Parlement specifieke initiatieven blijft stimuleren en aanbevelingen aan de Raad, de VV/HV en de Commissie inzake vraagstukken betreffende gemeenschappelijke veiligheid en defensie blijft doen, ook buiten zijn rol in de begrotingsprocedures;

Betrekkingen tussen EU en NAVO

40. pleit voor nauwere betrekkingen tussen het GVDB en de NAVO die een politieke kans bieden voor samenwerking en complementariteit op elk niveau, onder voorbehoud van artikel 42, lid 7, tweede alinea VEU; herinnert eraan dat het strategisch partnerschap tussen EU en NAVO in evenwicht moet worden gebracht en uitgebreid, met als doel voor compatibiliteit te zorgen, gezamenlijke capaciteiten te ontwikkelen en dubbele acties te vermijden, en daarmee de uitgaven terug te brengen en doelmatiger te werk te gaan; verzoekt de HV/VV onverwijld contact met de trans-Atlantische partners op te nemen, teneinde duidelijkheid te krijgen over hun standpunt met betrekking tot de verschillende aspecten van de alomvattende strategie („Global strategy”);

41. roept de VV/HV en de secretaris-generaal van de NAVO op om een gedetailleerde analyse op te stellen van de juridische en politieke gevolgen van het mogelijk in gang zetten door het Verenigd Koninkrijk van artikel 50 van het VEU voor de ontwikkeling van het partnerschap EU-NAVO;

42. beklemtoont dat de „Berlijn plus”-regeling grondig moet worden bewerkt, teneinde ze aan te passen aan de huidige strategische context en de gesignaleerde tekortkomingen ervan te elimineren, waarbij de tactische en operationele mechanismen voor scenario's waarin zowel de EU als de NAVO een rol spelen, moeten worden verbeterd en de NAVO gebruik moet kunnen maken van de EU-instrumenten;

Politieke aanbevelingen

43. steunt het voorstel van een gecoördineerde jaarlijkse beoordeling inzake defensie, in het kader waarvan de lidstaten hun defensie-uitgaven en capaciteitsplannen kunnen coördineren, zulks in het kader van een open proces waarbij zowel het Europees parlement en de nationale parlementen betrokken zijn;

44. roept de Raad en de VV/HV op een EU-witboek inzake veiligheid en defensie op te stellen, met inbegrip van een passende beoordeling van de bedreigingen en gevaren voor de Europese veiligheid waar de EU en haar lidstaten mee worden geconfronteerd, als een eerste stap in de richting van het in kaart brengen van de vermogens waar de Europese defensie over moet beschikken, een routekaart met duidelijke fasen en een kalender voor de te nemen stappen op weg naar de vestiging van een Europese defensie-unie en een meer effectief gemeenschappelijk defensiebeleid; gelooft dat een dergelijk witboek het resultaat moet zijn van bedragen van de verschillende EU-instellingen en zo uitgebreid mogelijk moet zijn en de verschillende maatregelen moet bevatten die worden overwogen binnen de Unie;

45. is ingenomen met het actieplan voor Europese defensie dat in november 2016 is voorgesteld door de Commissie; roept de Commissie en de lidstaten in dit verband op het bestuur, de financiering en de doelstellingen van een eventueel Europees defensiefonds, en in het bijzonder van de „capaciteits- en onderzoeksvensters”, nader toe te lichten; is van oordeel dat de doelmatige uitvoering van het plan krachtige ondersteuning en politieke betrokkenheid van de lidstaten en de EU-instellingen vereist; betreurt in dit opzicht dat de Commissie, het EDA en de lidstaten nog niet alle werkzaamheden hebben afgerond die voortvloeien uit de vergaderingen van de Europese Raad inzake defensie in 2013 en 2015;

46. herinnert eraan dat de verschillende door de Commissie voorgestelde initiatieven rekening moeten houden met de specifieke kenmerken van de defensiesector (deelnameregels, intellectuele-eigendomsrechten, governance en verband met de operationele behoeften); zal dit nauwlettend in de gaten houden tijdens de onderhandelingen voor de periode 2021-2027, in het bijzonder met betrekking tot de uitvoering van het toekomstige Europees onderzoeksprogramma voor defensie;

Donderdag 16 maart 2017

47. is van mening dat de goedkeuring van een EU-witboek over veiligheid en defensie gebaseerd moet zijn op het uitvoeringsplan inzake veiligheid en defensie in het kader van de mondiale strategie, om aldus te komen tot een geleidelijke bepaling van een gemeenschappelijk EU-defensiebeleid; wijst er met klem op dat dit document niet alleen een weerslag moet vormen van de huidige militaire capaciteiten van de lidstaten, maar eveneens een analyse moeten bieden van het soort samenwerking dat nodig is, evenals de middelen die nodig zijn om dit te verwezenlijken, de soorten operaties die de EU kan uitvoeren en de capaciteiten en middelen die benodigd zijn, en tegelijk moet bijdragen aan de coördinatie en samenwerking tussen de NAVO en de EU;

48. dringt aan op onmiddellijke hervorming van het Athena-mechanisme ter vergroting van het potentieel daarvan voor kostendeling en gemeenschappelijke financiering en ter verzekering van een eerlijke verdeling van operationele kosten, zodat de lidstaten worden gestimuleerd met troepen bij te dragen zonder door hun financiële draagkracht te worden beperkt; is van mening dat bij die hervorming moet worden geregeld dat alle gemeenschappelijke kosten in de zin van de bijlagen I — IV van Besluit (GBVB) 2015/528 van 27 maart 2015 altijd ten laste komen van Athena; is van oordeel dat het herziene ATHENA-mechanisme ook moet worden gebruikt voor het financieren van de operaties van de „Europese geïntegreerde krijgsmacht” (zodra die binnen Pesco in het leven geroepen is), met inbegrip van de EU-gevechtsgroepen;

49. verlangt dat de Europese militaire opleidingsmissies in het buitenland hun doel verwezenlijken, namelijk plaatselijke nationale militaire eenheden opleiden die opgewassen zijn tegen oorlogssituaties en bedreigingen van de veiligheid (opstanden en terrorisme); is van mening dat deze eenheden bijgevolg over de nodige wapens en uitrusting moeten beschikken voor zowel hun opleiding als hun inzet op het terrein, en dat de met hun opleiding belaste Europese militairen hen als waarnemers moeten kunnen begeleiden zonder in de operaties tussenbeide te komen, om de doeltreffendheid van de opleiding te kunnen beoordelen en zo nodig te kunnen bijsturen en bijscholen;

50. onderstreept het belang van een diepgravend debat over de toekomstige relatie tussen de Unie en het Verenigd Koninkrijk ten aanzien van kwesties in het kader van het GVDB, met name op het gebied van militaire capaciteiten, mocht het Verenigd Koninkrijk ertoe besluiten artikel 50 van het VEU in gang te zetten; is van oordeel dat er nieuwe regelingen voor opperbevel moeten worden getroffen met betrekking tot het operationeel hoofdkwartier in Northwood, Verenigd Koninkrijk, voor de operatie Atalanta;

51. vraagt de Raad en de VV/HV om te zorgen voor coördinatie op alle interactieniveaus: civiel en militair, EEAS/ Commissie en EU/lidstaten; is ingenomen met het verband tussen interne en externe veiligheid zoals dat wordt gelegd in de mondiale strategie, en vraagt de VV/HV en de Commissie te zorgen voor samenhang en te waarborgen dat de interne en externe aspecten van veiligheid terdege worden gecoördineerd, onder andere op bestuurlijk niveau;

52. beklemtoont dat de EU ook meer inspanningen moet doen om de mondiale governance te versterken, hetgeen zal bijdragen tot een betere strategische en veiligheidssituatie; verzoekt de lidstaten zich hard te maken voor een hervorming van de VN, teneinde zijn legitimiteit, transparantie, controleerbaarheid en doeltreffendheid te vergroten; is van oordeel dat de VN-Veiligheidsraad moet worden hervormd, met name wat betreft zijn samenstelling en stemprocedures, teneinde hem beter in staat te stellen krachtdadig op mondiale veiligheidsuitdagingen te reageren, en daarbij verder te kijken dan uitsluitend de militaire focus;

53. beklemtoont dat de menselijke factor een van onze meest waardevolle kwaliteiten is bij het ontwikkelen van een gemeenschappelijke defensie; is van oordeel dat meer investeringen in onderwijs en opleiding met betrekking tot het GVDB nodig zijn, waaronder voor de ontwikkeling van een geïntegreerd systeem op basis van nationale militaire centra, aangezien zowel onderwijs, als opleiding daadwerkelijk tot vooruitgang op dit gebied kunnen bijdragen;

54. is van oordeel dat de opvattingen die zijn verwoord door het Europees Parlement in zijn resolutie, aanbevelingen vormen die zijn gericht tot de Raad en de VV/HV, zoals genoemd in artikel 36 van het VEU; is voorts van mening dat deze aanbevelingen terdege in overweging moeten worden genomen door de VV/HR in alle voorstellen voor de ontwikkeling van het GVDB, en door de Raad bij de goedkeuring van dergelijke voorstellen, als goede praktijk van wederzijdse oprechte samenwerking tussen de EU-instellingen;

Donderdag 16 maart 2017

55. beklemt toont dat in artikel 21 VEU expliciet is bepaald dat het internationaal optreden van de Unie berust en gericht is op de wereldwijde verspreiding van de beginselen die aan de oprichting, de ontwikkeling en de uitbreiding van de Unie ten grondslag liggen: de democratie, de rechtsstaat, de universaliteit en de ondeelbaarheid van de mensenrechten en de fundamentele vrijheden, de eerbiediging van de menselijke waardigheid, de beginselen van gelijkheid en solidariteit en de naleving van de beginselen van het Handvest van de Verenigde Naties en het internationaal recht;

Mogelijke ontwikkelingen en aanpassingen met betrekking tot het huidige institutionele bestel van de Europese Unie

56. vraagt de deelnemers aan een toekomstige conventie:

- de aanbevelingen en richtlijnen in deze resolutie en in de resoluties van het Parlement over de uitvoering van het GVDB en de Europese Defensieunie in overweging te nemen;
- aan de hand van de aanbevelingen en richtlijnen van deze resoluties, bepalingen in een toekomstig Unieverdrag op te nemen die ertoe strekken dat:
 - de Europese strijdmacht tot stand te brengen, die in staat is tot inzet van gevechtseenheden bij conflicten met een hoge intensiteit, inzet van stabilisatie-eenheden voor handhaving van bestandsafspraken of vredesakkoorden, voor evacueringstaken en/of medische diensten zoals mobiele veldhospitaal, en voor logistieke taken en genie-opdrachten;
 - in het kader van het gemeenschappelijk defensiebeleid precieze en bindende richtsnoeren uit te vaardigen voor het activeren en invullen van de wederzijdse hulp- en bijstandclausule;
 - te zorgen voor verplicht delen van informatie op Europees niveau onder de nationale inlichtingendiensten onder een adequate samenwerkingsstructuur;
 - een permanente werkgroep ‘defensieaangelegenheden’ samen te stellen uit de leden van de Commissie, onder voorzitterschap van de VV/HV; het Parlement hierbij te betrekken via permanente vertegenwoordigers in deze werkgroep; de Commissie nauwer te betrekken bij defensie door gerichte research, planning en uitvoering; de klimaatverandering door de VV/HV te laten instromen in al het extern optreden van de EU, en met name in het GVDB;
- de financiële en budgettaire beleidsbeoordeling van de defensie-uitgaven van de lidstaten te bezien vanuit oogpunt van een toekomstig Europees Semester voor defensie, dat wil zeggen rekening houden met hoeveel elke lidstaat op dit vlak uitgeeft, zodat de omvang van de individuele uitgaven wordt gekoppeld aan de veiligheid van Europa in zijn geheel; is van mening dat de EU op de lange termijn de mogelijkheid moet nagaan van een na te streven gemeenschappelijke begroting;

o

o o

57. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Europese Raad, de Europese Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de secretaris-generaal van de Verenigde Naties, de secretaris-generaal van de Noord-Atlantische Verdragsorganisatie, de EU-agentschappen op het gebied van ruimte, veiligheid en defensie en de nationale parlementen.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0093

Een geïntegreerd EU-beleid voor het Noordpoolgebied

Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over een geïntegreerd EU-beleid voor het Noordpoolgebied (2016/2228(INI))

(2018/C 263/19)

Het Europees Parlement,

- gezien het Verdrag van de Verenigde Naties inzake het recht van de zee (UNCLOS), dat op 10 december 1982 is gesloten en sinds 16 november 1994 in werking is, en het Raamverdrag van de Verenigde Naties inzake klimaatverandering (UNFCCC),
- gezien de overeenkomst die in Parijs is gesloten op de 21e Conferentie van de Partijen bij het UNFCCC van 12 december 2015 (Overeenkomst van Parijs), en gezien de stemming van het Europees Parlement over de ratificatie van de overeenkomst op 4 oktober 2016 ⁽¹⁾,
- gezien het Verdrag van Minamata, het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, het Protocol van Göteborg, het Verdrag van Stockholm, het Verdrag van Århus en het Verdrag inzake biodiversiteit,
- gezien de VN-top inzake duurzame ontwikkeling en het op 25 september 2015 door de Algemene Vergadering goedgekeurde slotdocument getiteld „Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development” ⁽²⁾,
- gezien het Unesco-Verdrag van 16 november 1972 inzake de bescherming van het cultureel en natuurlijk erfgoed van de wereld,
- gezien IAO-Verdrag nr. 169,
- gezien de Verklaring van Ilulissat die door de vijf Arctische kuststaten op 28 mei 2008 is aangekondigd op de Conferentie over de Noordelijke Ijszee in Ilulissat, Groenland,
- gezien de Verklaring van de Inuit rond de Noordpool betreffende beginselen voor de ontwikkeling van de hulpbronnen in Inuit Nunaat ⁽³⁾,
- gezien de VN-Verklaring 61/295 over de rechten van inheemse volkeren (UNDRIP) die op 13 september 2007 door de Algemene Vergadering is aangenomen,
- gezien de conclusies van de Raad over vraagstukken betreffende het Noordpoolgebied, met name die van 20 juni 2016, 12 mei 2014, 8 december 2009 en 8 december 2008,
- gezien het document van juni 2016 getiteld „Een mondiale strategie van de Europese Unie voor buitenlands en veiligheidsbeleid — gedeelde visie, gezamenlijk optreden: een sterker Europa”, alsook het „GBVB-verslag — onze prioriteiten in 2016”, dat op 17 oktober 2016 door de Raad werd goedgekeurd,
- gezien de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (HV) van 27 april 2016 getiteld „Een geïntegreerd EU-beleid voor het Noordpoolgebied” (JOIN(2016)0021), de gezamenlijke mededeling van de Commissie en de HV van 26 juni 2012 getiteld „Ontwikkeling van een EU-beleid ten opzichte van het noordpoolgebied” (JOIN(2012)0019) en de mededeling van de Commissie van 20 november 2008 getiteld „De Europese Unie en het Noordpoolgebied” (COM(2008)0763),

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0363.

⁽²⁾ Resolutie A/RES/70/1 van de Algemene Vergadering van de VN.

⁽³⁾ http://www.inuitcircumpolar.com/uploads/3/0/5/4/30542564/declaration_on_resource_development_a3_final.pdf.

Donderdag 16 maart 2017

- gezien de nationale strategieën betreffende de Noordpool van de landen rond de Noordpool, in het bijzonder die van het Koninkrijk Denemarken (2011), Zweden (2011) en Finland (2013), evenals die van andere lidstaten van zowel de EU als de EER,
- gezien Besluit 2014/137/EU van de Raad van 14 maart 2014 inzake de betrekkingen tussen de Europese Unie, enerzijds, en Groenland en het Koninkrijk Denemarken, anderzijds,
- gezien de Verklaring over de oprichting van de Arctische Raad (AC) en het huidige programma van de AC voor de periode 2015-2017 onder het voorzitterschap van de VS,
- gezien de verklaring die op 3-4 juni 2013 in Kirkenes (Noorwegen) is uitgegeven ter gelegenheid van het 20-jarig bestaan van de Europees-Arctische samenwerking in het Barentsz-zeegebied,
- gezien de verklaringen van de Conferentie van parlementsleden van het Noordpoolgebied (CPAR) en van de Parlementaire Conferentie van het Barentsz-zeegebied (BPC), in het bijzonder de verklaring van de Conferentie aangenomen op de 12e Conferentie van de CPAR in Ulan Ude, Rusland, van 14 t/m 16 juni 2016,
- gezien de gemeenschappelijke verklaring van de derde ontmoeting van ministers van de Noordelijke Dimensie in Brussel op 18 februari 2013,
- gezien de verklaringen van het Parlementair Forum van de Noordelijke Dimensie in Reykjavik (IJsland) van mei 2015, in Archangelsk (Rusland) van november 2013, in Tromsø (Noorwegen) van februari 2011 en in Brussel van september 2009,
- gezien de internationale gedragscode voor schepen die in poolwateren varen die door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) is aangenomen,
- gezien het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (MARPOL),
- gezien het verdrag inzake olieverontreiniging, het schadefonds voor olieverontreiniging en het aanvullend fonds,
- gezien zijn resoluties van 21 november 2013 over de uitvoering van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid (op basis van het jaarverslag van de Raad aan het Europees Parlement over het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid ⁽¹⁾), van 12 september 2013 over de maritieme dimensie van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid ⁽²⁾, van 22 november 2012 over de rol van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid bij klimaatgedreven crises en natuurrampen ⁽³⁾, en van 12 september 2012 over het jaarverslag van de Raad aan het Europees Parlement over het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid ⁽⁴⁾,
- gezien zijn eerdere resoluties over het Noordpoolgebied, in het bijzonder de resoluties van 12 maart 2014 over de strategie van de EU voor het Noordpoolgebied ⁽⁵⁾, van 20 januari 2011 over een duurzaam EU-beleid voor het hoge noorden ⁽⁶⁾ en van 9 oktober 2008 over het beheer van het Noordpoolgebied ⁽⁷⁾,
- gezien zijn resoluties van 2 februari 2016 over de tussentijdse evaluatie van de biodiversiteitsstrategie van de EU ⁽⁸⁾ en van 12 mei 2016 over de follow-up en stand van zaken van de Agenda 2030 en de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling ⁽⁹⁾,
- gezien de aanbevelingen ter zake van de Delegatie voor de betrekkingen met Zwitserland en Noorwegen, in de Gemengde Parlementaire Commissie EU-IJsland en in de Gemengde Parlementaire Commissie van de Europese Economische Ruimte (SINEAA-delegatie),
- gezien de ruimtestrategie voor Europa (COM(2016)0705) die op 26 oktober 2016 door de Europese Commissie is gepubliceerd,

⁽¹⁾ PB C 436 van 24.11.2016, blz. 17.

⁽²⁾ PB C 93 van 9.3.2016, blz. 131.

⁽³⁾ PB C 419 van 16.12.2015, blz. 153.

⁽⁴⁾ PB C 353 E van 3.12.2013, blz. 77.

⁽⁵⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2014)0236.

⁽⁶⁾ PB C 136 E van 11.5.2012, blz. 71.

⁽⁷⁾ PB C 9 E van 15.1.2010, blz. 41.

⁽⁸⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0034.

⁽⁹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2016)0224.

Donderdag 16 maart 2017

- gezien Verordening (EU) nr. 2015/1775 van het Europees Parlement en de Raad van 6 oktober 2015 betreffende de handel in zehondenproducten,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien de gezamenlijke vergaderingen van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid overeenkomstig artikel 55 van het Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid en de adviezen van de Commissie internationale handel, de Commissie regionale ontwikkeling en de Commissie visserij (A8-0032/2017),
- A. overwegende dat de EU een wereldspeler is; overwegende dat de EU al lang betrokken is bij het Noordpoolgebied om historische, geografische en economische redenen, en vanwege onderzoeksactiviteiten; overwegende dat drie van haar lidstaten — Denemarken, Finland en Zweden — Arctische landen zijn; overwegende dat het Noordpoolgebied midden in internationale wateren ligt en burgers en regeringen overal ter wereld, ook in de Europese Unie, de gezamenlijke verantwoordelijkheid dragen om het Noordpoolgebied te helpen beschermen;
- B. overwegende dat de EU zich al sinds het begin van de jaren 1990 inzet voor de noordelijke regio en het Noordpoolgebied door mee te werken aan de oprichting van de Raad van Oostzeestaten (CBSS) en de Raad voor het Europees-Arctische Barentsz-zeegebied (BEAC) en door de Commissie tot volwaardig lid van deze organen te maken;
- C. overwegende dat het Noordelijke Dimensie (ND)-beleid, dat zowel de interne aangelegenheden als de externe betrekkingen van de EU beïnvloedt, zich heeft ontwikkeld tot een gelijkwaardig partnerschap tussen de EU, Rusland, Noorwegen en IJsland; overwegende dat naast de ND-partners diverse andere multilaterale organisaties deelnemen aan dit gezamenlijke beleid, zoals de Arctische Raad, de CBSS en de BEAC, terwijl Canada en de Verenigde Staten waarnemers zijn; overwegende dat het beleid een groot geografisch gebied bestrijkt en een belangrijke rol speelt in de vorm van praktische regionale samenwerking bij duurzame ontwikkeling, volksgezondheid en maatschappelijk welzijn, cultuur, milieubescherming en logistiek en vervoer;
- D. overwegende dat de EU haar beleid voor het Noordpoolgebied geleidelijk heeft ontwikkeld en uitgebreid; overwegende dat de toenemende betrokkenheid en de gemeenschappelijke EU-belangen het best worden gediend door goed gecoördineerde gemeenschappelijke middelen; overwegende dat er een gezamenlijke regionale en internationale aanpak moet komen voor de uitdagingen met betrekking tot het Noordpoolgebied;
- E. overwegende dat het Noordpoolgebied voor unieke sociale, ecologische en economische uitdagingen staat;
- F. overwegende dat het Europese Noordpoolgebied dunbevolkt is en de bevolking er verspreid over een groot gebied leeft, dat gekenmerkt wordt door een gebrek aan vervoersverbindingen zoals wegen, spoorwegen en vliegverbindingen tussen oost en west; overwegende dat het Europese Noordpoolgebied onder onderinvestering te lijden heeft;
- G. overwegende dat een breed internationaal rechtskader van toepassing is op het Noordpoolgebied;
- H. overwegende dat de Arctische Raad het belangrijkste forum voor samenwerking in het Noordpoolgebied is; overwegende dat de Arctische Raad in zijn twintigjarig bestaan heeft bewezen dat hij samenwerking in een constructieve en positieve sfeer op gang kan houden, zich aan nieuwe uitdagingen kan aanpassen en nieuwe verantwoordelijkheden kan opnemen;
- I. overwegende dat de Arctische landen soevereiniteit en rechtsmacht over hun grondgebieden en wateren hebben; overwegende dat het recht van de volkeren in het Noordpoolgebied om te kiezen voor een duurzaam gebruik van hun natuurlijke hulpbronnen moet worden geëerbiedigd;
- J. overwegende dat de interesse in het Noordpoolgebied en zijn hulpbronnen toeneemt vanwege de veranderende natuur van het gebied en de schaarste van hulpbronnen; overwegende dat het geopolitieke belang van het gebied toeneemt; overwegende dat de gevolgen van de klimaatverandering en de toenemende strijd om toegang tot het Noordpoolgebied en zijn natuurlijke hulpbronnen, en toenemende economische activiteiten, tot risico's voor het gebied hebben geleid, waaronder risico's voor het milieu en de veiligheid van mensen, maar ook tot nieuwe mogelijkheden, zoals een goed ontwikkelde, duurzame bio-economie; overwegende dat vanwege de klimaatverandering nieuwe vaarroutes zullen ontstaan, terwijl nieuwe visgronden en natuurlijke hulpbronnen kunnen leiden tot meer

Donderdag 16 maart 2017

menselijke activiteiten en milieu-uitdagingen in het gebied;

- K. overwegende dat in het Noordpoolgebied gedurende lange tijd sprake is geweest van constructieve internationale samenwerking en dat in dit gebied de spanningen laag moeten worden gehouden;
- L. overwegende dat goede toegankelijkheid, om de plattelandsgebieden van de noordelijke regio beter aansluiting te laten vinden bij de rest van de EU, onontbeerlijk is voor een duurzame en competitieve economische ontwikkeling van de noordelijke groeicentra, gezien de toenemende interesse van investeerders en belanghebbenden in de onaanbeoordeelde hulpbronnen in en de grote ecologische bezorgdheid over deze gebieden;
- M. overwegende dat de Russische Federatie in 2015 ten minste zes nieuwe basissen had geopend ten noorden van de Noordpoolcirkel, met zes diepzeehavens en dertien landingsbanen, en het aantal grondtroepen in het Noordpoolgebied heeft verhoogd;
- N. overwegende dat krachtige, gezonde en duurzame ecosystemen in het Noordpoolgebied, die bewoond worden door levensvatbare gemeenschappen, van strategisch belang is voor de politieke en economische stabiliteit van Europa en de wereld; benadrukt dat het Noordpoolgebied meer dan de helft van de waterrijke gebieden in de wereld omvat en van vitaal belang is voor de waterzuivering; is van oordeel dat dit gebied bijdraagt tot de verwezenlijking van de doelstelling van een goede watertoestand in de Europese Unie als bedoeld in de kaderrichtlijn water; overwegende dat de kosten die zijn verbonden aan het niet nemen van maatregelen voor de bescherming van het sociale stelsel en het ecosysteem in het Noordpoolgebied, exponentieel toenemen;
- O. overwegende dat de ijslaag van de Noordelijke Ijszee significant is afgenomen sinds 1981, de permafrostgebieden in omvang afnemen, wat leidt tot een risico op het incidenteel vrijkomen van grote hoeveelheden koolstofdioxide⁽¹⁾ en methaan in de atmosfeer, de sneeuwlaag verder afneemt en de smeltende gletsjers bijdragen tot het wereldwijd stijgen van de zeespiegel; overwegende dat is opgemerkt dat het zee-ijs in een nog sneller tempo verdwijnt dan met modellen wordt voorspeld en dat het zee-ijs dat aanwezig is in de zomer in 35 jaar tijd met meer dan 40 % is afgenomen; overwegende dat de klimaatverandering in een dubbel — en steeds hoger — tempo optreedt in de poolgebieden en onbekende en onvoorspelbare veranderingen van de mondiale ecosystemen met zich meebrengt;
- P. overwegende dat drie EU-lidstaten (Denemarken, Finland en Zweden) en een overzees land en gebied (Groenland) lid zijn van de Arctische Raad, die acht leden telt, en zeven andere lidstaten (Frankrijk, Duitsland, Italië, Nederland, Polen, Spanje en het Verenigd Koninkrijk) waarnemers zijn; overwegende dat de EU uitkijkt naar de definitieve bevestiging van haar formele status van waarnemer bij de Arctische Raad;
- Q. overwegende dat milieubescherming en duurzame ontwikkeling de twee belangrijkste grondbeginselen van de verklaring van Ottawa zijn, die de basis heeft gelegd voor de oprichting van de Arctische Raad in 1996;
- R. overwegende dat ongeveer vier miljoen mensen in het Noordpoolgebied wonen, waarvan ongeveer 10 % inheems is; overwegende dat de kwetsbaarheid van het milieu in het Noordpoolgebied, evenals de grondrechten van de inheemse volkeren geëerbiedigd en beschermd moeten worden, met striktere waarborgen; overwegende dat de rechten van de inheemse volkeren en lokale bevolking om hun goedkeuring te geven aan en deel te nemen aan de besluitvorming over de winning van natuurlijke hulpbronnen, moeten worden gewaarborgd; overwegende dat de toegenomen hoeveelheid verontreinigende stoffen en zware metalen in het Noordpoolgebied schadelijke gevolgen heeft voor de voedselketen vanwege de aanwezigheid van deze stoffen in flora en fauna, met name vissen, en dat deze toename de gezondheid van de lokale bewoners en consumenten van visserijproducten elders in gevaar brengt;
- S. overwegende dat ecosystemen in het Noordpoolgebied, met inbegrip van de flora en fauna, bijzonder gevoelig zijn voor verstoringen en een relatief lange herstelperiode hebben; overwegende dat de negatieve gevolgen voor het milieu vaak accumulatief en onomkeerbaar zijn en vaak externe geografische en ecologische gevolgen hebben (bijv. schade aan mariene ecosystemen);
- T. overwegende dat de temperatuur in het Noordpoolgebied de afgelopen twee decennia twee keer zo snel is gestegen als het wereldwijde gemiddelde;

⁽¹⁾ Geschat wordt dat in het Noordpoolgebied anderhalf miljard ton koolstof is opgeslagen.

Donderdag 16 maart 2017

- U. overwegende dat de toegenomen hoeveelheid broeikasgassen en luchtvervuiling in de atmosfeer bijdragen aan de klimaatverandering in het Noordpoolgebied; overwegende dat de vervuiling met gevolgen voor het klimaat in dit gebied voor het grootste gedeelte afkomstig is uit Azië, Noord-Amerika en Europa, en dat de maatregelen voor emissiereductie in de EU dan ook sterk bijdragen aan de bestrijding van de klimaatverandering in het Noordpoolgebied;
- V. overwegende dat er diverse risico's zijn verbonden aan het gebruik van zware stookolie (HFO) in het scheepvaartvervoer in het Noordpoolgebied; overwegende dat deze brandstof met heel hoge dichtheid in geval van lekken emulgeert, zinkt en over grote afstanden kan worden meegevoerd als de brandstof in het ijs vast komt te zitten; overwegende dat HFO-lekken een ernstige bedreiging vormen voor de voedselzekerheid van de inheemse gemeenschappen in het Noordpoolgebied die voor hun levensonderhoud afhankelijk zijn van de visserij en de jacht; overwegende dat bij de verbranding van HFO zwaveloxiden, zware metalen en grote hoeveelheden zwarte koolstof vrijkomen die, wanneer ze op het Noordpoolijs terecht komen, de warmteopname door het ijs versnellen waardoor het ijs sneller smelt en de klimaatverandering sneller evolueert; overwegende dat het vervoer en gebruik van HFO in de wateren rond de Zuidpool door de Internationale Maritieme Organisatie (IMO) verboden is;
- W. overwegende dat de EU een leidende rol moet spelen in het kader van de gesprekken en onderhandelingen op de internationale fora om ervoor te zorgen dat alle betrokkenen hun verantwoordelijkheid nemen met betrekking tot de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen of verontreinigende stoffen, en om de almaar toenemende problemen op het gebied van het duurzaam beheer van de hulpbronnen het hoofd te bieden;
- X. overwegende dat rekening moet worden gehouden met de risico's van het gebruik van kernenergie in ijsbrekers en kustvoorzieningen en deze risico's zo veel mogelijk moeten worden beperkt bij alle activiteiten in verband met paraatheid en bestrijding;
- Y. overwegende dat het dumpen van afval in de permafrostzones van het Noordpoolgebied onder geen beding een duurzame vorm van afvalbeheer is, zoals is gebleken uit de recente vondsten in Camp Century op Groenland;
- Z. overwegende dat het EU-beleid in het Noordpoolgebied nauwkeuriger de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling moet weerspiegelen waartoe de EU zich heeft verbonden met als termijn 2030;
- AA. overwegende dat besluitvorming op basis van wetenschappelijke kennis, met inbegrip van de kennis van de plaatselijke en inheemse bevolking, van wezenlijk belang is om de kwetsbare ecosystemen in het Noordpoolgebied te behouden, de risico's te beperken, de lokale gemeenschappen in staat te stellen zich aan te passen en duurzame ontwikkeling te bevorderen; overwegende dat de EU de belangrijkste geldschieter ter wereld van Arctisch onderzoek is en de vrije uitwisseling van de uitkomsten ervan bevordert;
- AB. overwegende dat een evenwichtige combinatie van industriële kennis en specialisatie over het Noordpoolgebied enerzijds en de keuze voor milieuvriendelijke en duurzame ontwikkelingsdoelen anderzijds tot ecologische innovatie, industriële symbioses en doeltreffend afvalbeheer in het Noordpoolgebied kan leiden, en er aldus voor kan zorgen dat het milieu in het Noordpoolgebied ongerept blijft en er nieuwe en opkomende zakelijke mogelijkheden en nieuwe banen ontstaan, die op hun beurt positief kunnen bijdragen aan de werkgelegenheid voor jongeren en een oplossing voor de vergrijzing in het gebied;
- AC. overwegende dat de bestaande capaciteit van de Europese Unie op het gebied van satellietcommunicatie, zoals de diensten en infrastructuur die in het kader van Copernicus of Galileo ter beschikking worden gesteld, misschien een antwoord kunnen geven op de behoeften van gebruikers in het Noordpoolgebied;
- AD. overwegende dat de betrokkenheid van de plaatselijke gemeenschappen van cruciaal belang is om het beheer van de natuurlijke hulpbronnen te doen slagen en de veerkracht van de kwetsbare ecosystemen te verbeteren;
- AE. overwegende dat het Parlement het belang van traditionele en plaatselijke kennis bij de besluitvorming voor het Noordpoolgebied erkent;
- AF. overwegende dat in de UNDRIP is vastgelegd dat de culturen van de Samen, de Nenetsen, de Chanten, de Evenken, de Tsjoektsjen, de Aleoeten, de Yupik en van de Inuit beschermd moeten worden; overwegende dat de inheemse volkeren van het Noordpoolgebied het recht hebben de natuurlijke hulpbronnen in hun gebied te gebruiken en daarom betrokken moet worden bij eventuele toekomstige plannen voor commerciële visserij;

Donderdag 16 maart 2017

AG. overwegende dat elke vorm van visserij in het Noordpoolgebied moet plaatsvinden in overeenstemming met bestaande internationale overeenkomsten die van toepassing zijn op het gebied, met inbegrip van het Verdrag van Spitsbergen van 1920, en in het bijzonder met alle rechten van de staten die partij zijn bij dit verdrag, alsook met alle historische visrechten;

1. is verheugd over de gezamenlijke mededeling en meent dat hiermee een positieve stap is gezet voor een geïntegreerd EU-beleid voor het Noordpoolgebied, met specifieke actiegebieden, en voor de ontwikkeling van een samenhangender kader voor acties van de EU met speciale aandacht voor het Europese Noordpoolgebied; wijst op de noodzaak van sterkere samenhang tussen het intern en extern beleid van de EU bij vraagstukken betreffende het Noordpoolgebied; verzoekt de Commissie concrete maatregelen te nemen voor de tenuitvoerlegging en opvolging van haar mededeling; herhaalt zijn oproep voor een brede strategie en een concreet actieplan inzake de betrokkenheid van de EU in het Noordpoolgebied, met de bescherming van het kwetsbare ecosysteem van het Noordpoolgebied als uitgangspunt;

2. is verheugd over de drie prioritaire actiegebieden van de gezamenlijke mededeling, te weten klimaatverandering, duurzame ontwikkeling en internationale samenwerking;

3. onderstreept het belang van UNCLOS, dat voorziet in het vereiste multilaterale rechtskader voor alle activiteiten op de oceanen, ook in het Noordpoolgebied, voor het afbakenen van het Arctisch continentaal plat en voor het oplossen van soevereiniteitsvraagstukken binnen het Noordpoolgebied wat betreft de territoriale zeewateren; merkt op dat er maar weinig onopgeloste kwesties betreffende rechtsmacht in het Noordpoolgebied zijn; is van mening dat de eerbiediging van het internationaal recht in het Noordpoolgebied van wezenlijk belang is; wijst erop dat de wateren rond de Noordpool grotendeels internationale wateren zijn; pleit voor een sterke rol van de EU bij de bevordering van doeltreffende multilaterale regelingen en een op regels gebaseerde wereldorde door de versterking en de consequente tenuitvoerlegging van de internationale, regionale en bilaterale overeenkomsten en kaders; onderstreept dat de EU een positieve rol moet vervullen bij het bevorderen en ondersteunen van overeenkomsten die het beheer van de biodiversiteit en het milieu versterken in de gebieden van de Noordelijke IJszee die niet onder nationale rechtsmacht vallen; merkt op dat dit geen betrekking heeft op de scheepvaart en traditionele middelen van bestaan; dringt er bij de EU op aan nauw samen te werken met haar lidstaten teneinde de bescherming en het behoud van het milieu in het gebied te bevorderen; benadrukt de belangrijke rol die de Arctische Raad speelt om de constructieve samenwerking in stand te houden, de spanningen laag te houden en te blijven zorgen voor vrede en stabiliteit in het Noordpoolgebied;

4. is verheugd over de ratificatie van de Overeenkomst van Parijs door de Europese Unie en de inwerkingtreding ervan op 4 november 2016; dringt bij alle partijen aan op een snelle en effectieve tenuitvoerlegging ervan; spoort de lidstaten aan de Overeenkomst van Parijs te ratificeren om van start te gaan met de ambitieuze doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen en met de maatregelen betreffende zowel emissiehandel als lastenverdeling, waarbij rekening wordt gehouden met de doelstelling om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C tegen 2100;

5. roept de Commissie en de lidstaten op om een sterkere rol op zich te nemen bij de effectieve tenuitvoerlegging van internationale overeenkomsten, zoals de Overeenkomst van Parijs, het Verdrag van Minamata, het Verdrag betreffende grensoverschrijdende luchtverontreiniging over lange afstand, het Protocol van Göteborg, het Verdrag van Stockholm, de internationale gedragscode voor schepen die in poolwateren varen, en het Verdrag inzake biodiversiteit; verzoekt de Commissie om bijzonder aandacht te verlenen aan het lopende internationale proces van de Toetsingscommissie persistente organische verontreinigende stoffen om het gebruik van persistente organische verontreinigende stoffen en zwarte koolstof geleidelijk verder uit te bannen; verzoekt de partnerlanden van de EU hetzelfde te doen;

6. is voorstander van de uitbouw van een netwerk van beschermd natuurgebieden in het Noordpoolgebied en de bescherming van de internationale wateren rond de Noordpool buiten de economische zones van de kuststaten;

7. verlangt dat een eventuele ontwikkeling van de commerciële visserij in het Noordpoolgebied plaatsvindt op een manier die volledig verenigbaar is met de gevoelige en specifieke aard van de regio; dringt erop aan dat er, voordat gestart wordt met nieuwe commerciële visserij in het Noordpoolgebied, uit voorzorg betrouwbare wetenschappelijke evaluaties van visbestanden worden uitgevoerd om te kunnen bepalen in hoeverre de betreffende soorten bevestigd kunnen worden terwijl de bestanden ten minste op een niveau worden gehouden waarbij de maximale duurzame opbrengst verkregen wordt, andere soorten niet uitgeput raken en geen ernstige schade aan het mariene milieu wordt toegebracht; benadrukt dat alle bevissing op volle zee door een regionale organisatie voor het visserijbeheer moet worden gereguleerd, die wetenschappelijk advies eerbiedigt en beschikt over een degelijk controle- en toezichtsprogramma om naleving van de beheersmaatregelen te waarborgen; wijst erop dat visserij binnen Exclusieve Economische Zones (EEZ) aan dezelfde normen moet voldoen; verzoekt om een moratorium op visserij op industriële schaal, ook op bodemsleepnetvisserij, in de voorheen onbevestigde wateren van het Noordpoolgebied;

Donderdag 16 maart 2017

8. is ingenomen met de lopende onderhandelingen met het oog op het sluiten van een internationale overeenkomst tussen de kuststaten van het Noordpoolgebied en internationale partijen met het oog op het tegengaan van ongereguleerde visserij in de internationale wateren van het Noordpoolgebied, en verzoekt de Commissie en de lidstaten deze verklaring te ondertekenen en zich ervoor in te zetten dat deze voor de ondertekenaars bindend wordt;

9. verzoekt de Commissie de Noordpoollanden te ondersteunen en ertoe aan te moedigen te blijven werken aan een uitbreiding van de informatie over en de analyse van alle bestanden in het gebied;

10. roept de Commissie en de lidstaten ertoe op hun inspanningen op te voeren binnen het rechtskader van de EU door overeenstemming te bereiken over ambitieuze reductiedoelstellingen in de onderhandelingen over de richtlijn nationale emissieplafonds, door lokale vervuilingsniveaus te beperken door middel van het beleidspakket schone lucht om verontreiniging over lange afstand en met name roet te verminderen, en door via onderhandelingen te komen tot ambitieuze doelstellingen voor de vermindering van de uitstoot van broeikasgassen evenals maatregelen betreffende zowel emissiehandel als lastenverdeling, waarbij rekening wordt gehouden met de doelstelling om de temperatuurstijging te beperken tot 1,5 °C tegen 2100;

11. verzoekt de Commissie en de lidstaten erop toe te zien dat het VN-akkoord over de bescherming van biodiversiteit in zones die buiten de rechtsgebieden vallen (BBN)), waarover momenteel onderhandeld wordt, sterk en effectief is en een solide procedure omvat voor het aanwijzen, het vaststellen, het beheer en de handhaving van beschermde zeegebieden, met inbegrip van reservaatgebieden op zee waar alle vangst verboden is;

12. roept de Commissie en de lidstaten op hun rol in de doeltreffende tenuitvoerlegging van het Verdrag inzake biodiversiteit en aanverwante internationale overeenkomsten ten volle te spelen; vindt het belangrijk dat het strategisch plan, dat in artikel 10 van het Protocol van Nagoya is overeengekomen, betreffende het identificeren en prioriteren van schadelijke uitheemse soorten die ecosystemen bedreigen en hun invasieroutes, wordt uitgevoerd, zodat de meest schadelijke invasieve soorten worden beheerst of uitgeroeid en zodat maatregelen worden gericht op hun invasieroutes om de invasie van schadelijke uitheemse soorten te stoppen, ook in het Noordpoolgebied;

13. verzoekt de lidstaten om subsidies voor fossiele brandstoffen die de kostprijs voor de energieproductie uit fossiele brandstoffen doen dalen, stop te zetten teneinde op die manier de winning en het gebruik van fossiele brandstoffen te ontmoedigen;

14. verzoekt de EU zich in te zetten voor strikte voorzorgsnormen op het gebied van milieubescherming en veiligheid bij het zoeken naar en winnen van olie overal ter wereld; roept op om olieboringen in de wateren van de EU en de EER in het Noordpoolgebied te verbieden en verzoekt de EU om vergelijkbare voorzorgsnormen te verdedigen in de Arctische Raad en voor de Arctische kuststaten;

15. onderstreept dat het voor de EU belangrijk is aan te sporen tot een snelle ratificatie van het Verdrag van Minamata om de uitstoot van kwik te voorkomen en te beperken;

16. is verheugd over het plan van de Commissie om middelen uit de Europese structuur- en investeringsfondsen (ESF-fondsen) toe te wijzen om klimaatmaatregelen in het Noordpoolgebied te integreren, rekening houdend met de plaatselijke toestand en de bijzondere aard van het Noordpoolgebied;

17. onderstreept dat het toenemende gebruik van natuurlijke hulpbronnen in het Noordpoolgebied moet gebeuren op een manier die rekening houdt met de plaatselijke bevolkingsgroepen, hun ten goede komt en ten volle de ecologische verantwoordelijkheid neemt voor het kwetsbare milieu in het Noordpoolgebied; is van mening dat die strategische keuze van groot belang is om de legitimiteit van en plaatselijke steun voor de verbintenissen van de EU in het Noordpoolgebied te waarborgen;

18. verzoekt de Commissie en de lidstaten die deelnemen aan de werkzaamheden van de Arctische Raad om de doorlopende werkzaamheden van de Arctische Raad inzake milieueffectbeoordelingen (MEB) te ondersteunen, teneinde de kwetsbare ecosystemen in het Noordpoolgebied te behouden overeenkomstig de bepalingen van het Verdrag van Espoo; wijst erop dat die MEB van fundamenteel belang zijn om een duurzame ontplooiing van economische activiteiten en de bescherming van de zeer kwetsbare ecosystemen en gemeenschappen in het Noordpoolgebied te waarborgen; wijst op de volgende niet-uitputtende lijst van criteria die door de Inuit Circumpolar Council (ICC) is gepresenteerd voor de beoordeling van projecten die in het Noordpoolgebied plaatsvinden:

— alle mogelijke milieu-, sociaal-economische en culturele gevolgen zowel tijdens als na het project, met inbegrip van de cumulatieve gevolgen van lopende en toekomstige projecten, moeten in overweging worden genomen;

Donderdag 16 maart 2017

- het voorzorgsbeginsel en het beginsel „de vervuiler betaalt” moeten worden toegepast in alle fases van projectplanning, beoordeling, uitvoering en terugwinning;
- de terugwinning en het herstel van habitats en betrokken gronden moeten grondig worden gepland en vooraf volledig worden gefinancierd;
- projectvoorstellen voor de respons op olielekken moeten een bewijs bevatten van het vermogen van de industrie om de gelekte olie terug te winnen onafhankelijk van de ijsomstandigheden (bevroren, gebroken of opnieuw bevroren ijs);
- een internationale aansprakelijkheids- en schadevergoedingsregeling voor de vervuiling van land, water en mariene gebieden ten gevolge van offshore-olie-exploratie en -exploitatie moet worden vastgesteld;

19. benadrukt dat het belangrijk is mechanismen te vinden om maatschappelijk verantwoord ondernemen (MVO) in activiteiten van bedrijven die in het Noordpoolgebied actief zijn, te integreren, met name door middel van samenwerking met vertegenwoordigers van het bedrijfsleven, zoals de Arctische Economische Raad; raadt aan om de mogelijkheden van vrijwillige mechanismen ter bevordering van strenge industriënormen op het gebied van sociale en ecologische prestaties te onderzoeken, zoals het in de verf zetten van „beste prestaties” in een MVO-index voor het Noordpoolgebied die bv. gebaseerd is op het protocol voor bedrijfsinvesteringen in het Noordpoolgebied en het „Global Compact”-initiatief van de Verenigde Naties;

20. verzoekt de Commissie en de lidstaten om in de IMO alle inspanningen te ondersteunen om een mondiale overeenkomst te bereiken om de emissies door de scheepvaart te verminderen;

21. erkent dat de dunbevolkte noordelijke gebieden doorlopende en toereikende financiering moeten krijgen om permanente belemmeringen zoals een geringe bevolkingsdichtheid, zware klimaatomstandigheden en grote afstanden het hoofd te bieden;

22. moedigt aan tot nauwe samenwerking tussen de EU-instellingen en de betrokken lidstaten bij vraagstukken betreffende het Noordpoolgebied; verzoekt de lidstaten die lid zijn van de Arctische Raad om de andere lidstaten en de HV op de hoogte te houden van vraagstukken van gemeenschappelijk belang in de AR overeenkomstig artikel 34, lid 2, VEU;

23. benadrukt dat de EU een beleidsdialoog moet onderhouden met alle partners in het Noordpoolgebied en roept op tot intensievere samenwerking tussen de EU, de AR in het kader van de Noordelijke Dimensie, de Raad voor het Europees-Arctische Barentsz-zeegebied en andere organen die betrokken zijn bij samenwerking in het hoge noorden; beklemtoont de belangrijke rol van de waarnemende staten in de Arctische Raad met grote ervaring en jarenlange betrokkenheid bij de wetenschappelijke en politieke samenwerking in het Noordpoolgebied; is in dit opzicht verheugd over de voortdurende dialoog tussen de waarnemende staten en het voorzitterschap van de Arctische Raad;

24. staat volledig achter de toekenning van de waarnemersstatus aan de EU in de Arctische Raad; is ervan overtuigd dat de volledige toepassing van de formele waarnemersstatus van de EU een positieve bijdrage zou kunnen leveren tot en een versterking zou kunnen betekenen van de politieke en institutionele rol van de Arctische Raad bij de behandeling van vraagstukken betreffende het Noordpoolgebied;

25. is verheugd over de versterkte samenwerking tussen de Commissie en de EDEO bij vraagstukken betreffende het Noordpoolgebied; stelt voor om binnen de EDEO een eenheid voor noordelijk beleid op te richten en de samenwerking tussen de diverse diensten van de EDEO en de Commissie te versterken om te zorgen voor een samenhangende, gecoördineerde en geïntegreerde benadering op de belangrijkste beleidsgebieden in kwestie;

26. wijst op het vermogen van de EU om bij te dragen aan de oplossing van potentiële veiligheidsuitdagingen; roept de EU ertoe op bij te dragen, in samenwerking met haar lidstaten en de Arctische landen, aan de inspanningen voor de opbouw van mechanismen voor civiele veiligheid, alsook voor de versterking van de capaciteiten voor het beheer van zowel natuurlijke als door de mens veroorzaakte crises en rampen, en opsporings- en reddingsinfrastructuur;

27. vestigt de aandacht op het feit dat energiezekerheid en klimaatverandering nauw met elkaar zijn verbonden; is van mening dat de energiezekerheid moet worden verbeterd door de EU minder afhankelijk te maken van fossiele brandstoffen; wijst erop dat de transformatie van het Noordpoolgebied een belangrijk effect van de klimaatverandering op de veiligheid van de EU vertegenwoordigt; benadrukt dat deze risicoverhogende factor moet worden aangepakt met een versterkte EU-strategie voor het Noordpoolgebied en een krachtig beleid inzake in de EU geproduceerde hernieuwbare energie en energie-efficiëntie dat de afhankelijkheid van de Europese Unie van externe energiebronnen drastisch vermindert en zo haar veiligheidspositie versterkt;

Donderdag 16 maart 2017

28. vraagt dat er in alle Arctische staten goed functionerende natuurinterventieplannen worden uitgewerkt, geënt op bewezen goede praktijken, met inbegrip van een effectieve beoordeling van bedreigde kwetsbare soorten en haalbare preventie- en actiestrategieën voor de bescherming ervan;
29. vestigt de aandacht op de huidige constructieve en pragmatische grensoverschrijdende samenwerking binnen de Noordelijke Dimensie, haar partnerschappen en de samenwerking in het Barentsz-zeegebied;
30. benadrukt het belang van voortdurende samenwerking en dialoog met Rusland binnen het kader van de regionale samenwerking in het Noordpoolgebied, in het bijzonder in de vorm van grensoverschrijdende samenwerking tussen de EU en Rusland, ondanks toegenomen stationering van Russische strijdkrachten in het gebied, de ontwikkeling en heropening van Russische militaire bases en de oprichting van een Arctisch militair district van Rusland; benadrukt dat de EU haar belangen jegens Rusland beter moet verdedigen door middel van selectieve samenwerking en dat naar vooruitgang moet worden gestreefd bij vraagstukken van gemeenschappelijk belang indien er ruimte is voor mondiale oplossingen voor gemeenschappelijke uitdagingen en dreigingen; wenst dat dit vraagstuk wordt opgenomen in de EU-strategie voor het Noordpoolgebied; benadrukt dat het Noordpoolgebied integraal deel uitmaakt van de domeinen milieu, economie en politiek van de internationale betrekkingen;
31. is van mening dat het beleid van de Noordelijke Dimensie een geslaagd model voor stabiliteit, gezamenlijk ownership en betrokkenheid bij Arctische samenwerking is; wijst op het belang van de sectorale partnerschappen binnen de Noordelijke Dimensie, vooral op het gebied van milieu, infrastructuur en logistiek;
32. merkt op dat in het Noordpoolgebied migratieroutes richting de EU zijn ontstaan; benadrukt dat bij de ontwikkeling van een EU-strategie voor het Noordpoolgebied rekening moet worden gehouden met migratieroutes en het toegenomen vervoer;
33. spoort de Europese Unie en haar lidstaten nogmaals aan de beginselen van vrijheid van scheepvaart en het recht van onschuldige doorvaart actief te handhaven;
34. is verheugd over de plannen voor de oprichting van een Europees forum van belanghebbenden in het Noordpoolgebied; benadrukt de noodzaak om de synergieën tussen de bestaande financieringsinstrumenten te versterken om mogelijke overlappingsen te voorkomen en zoveel mogelijke voordeel te halen uit de interactie tussen interne en externe EU-programma's; merkt op dat Finland heeft aangeboden het eerste forum in 2017 in Finland te organiseren;
35. benadrukt dat het belangrijk is traditionele en plaatselijke kennis in de besluitvorming voor het Noordpoolgebied te integreren;
36. bevestigt nogmaals de steun van de EU voor de UNDRIP; herinnert met name aan artikel 19 ervan dat stelt dat staten zullen overleggen en te goeder trouw samenwerken met de betrokken inheemse volkeren via hun eigen vertegenwoordigingsinstellingen teneinde hun vrijwillige, voorafgaande en geïnformeerde toestemming te krijgen voordat wetgevende of bestuurlijke maatregelen die van invloed zijn op hen, worden aangenomen of uitgevoerd; roept ertoe op om de inheemse volkeren beter en eerder te betrekken bij de ontwikkeling van een op de burger gericht beleid voor het Noordpoolgebied en bij de werkzaamheden van de Arctische Raad; wijst erop dat hun betrokkenheid bij de besluitvorming het duurzame beheer van natuurlijke hulpbronnen in het Noordpoolgebied zou bevorderen; benadrukt dat hun rechten, culturen en talen moeten worden gewaarborgd en bevorderd; benadrukt dat hernieuwbare energiebronnen in het Noordpoolgebied moeten worden ontwikkeld op een duurzame manier, die ook rekening houdt met het kwetsbare milieu en waarbij de inheemse volkeren ten volle worden betrokken;
37. besteedt bijzondere aandacht aan duurzame-ontwikkelingsdoelstelling 4.5, waarmee onder andere wordt beoogd om gelijke toegang tot alle niveaus van onderwijs en beroepsopleiding voor inheemse volkeren, eveneens in hun eigen talen, te waarborgen;
38. beklemtoont dat toegankelijk, onderling verbonden, veilig en duurzaam toerisme in de landelijke en dunbevolkte zones van het Europese Noordpoolgebied een bijdrage kan leveren tot meer bedrijfsactiviteiten, die op hun beurt het aantal banen in kleine en middelgrote ondernemingen kunnen doen toenemen en kunnen bijdragen aan de algemene positieve ontwikkeling van het gebied; benadrukt daarom dat toerisme in het gebied moet worden gestimuleerd gezien de gevolgen ervan voor maatschappij en milieu, infrastructuur en onderzoek, onderwijs en opleiding;
39. benadrukt de rol die inheemse volkeren en lokale gemeenschappen spelen bij het levensvatbaar en duurzaam houden van het Noordpoolgebied; verzoekt de Commissie zich erop te richten deze gemeenschappen toegang te verschaffen tot alle relevante informatie over vereisten van de interne markt van de EU, beste praktijken en financieringsinstrumenten; onderstreept de rol van soepele vervoers-, communicatie- en elektriciteitsnetwerken alsook van geolocalisatie- en telecomtechnologieën, bij de totstandbrenging van economische activiteiten in het gebied; herinnert de Commissie aan haar verplichting overeenkomstig Verordening (EU) 2015/1775 voor wat betreft verslaggeving en informatieverstrekking aan het publiek en de bevoegde instanties over de bepalingen in de verordening; beklemtoont dat

Donderdag 16 maart 2017

ook inheemse en lokale kennis moet worden geïntegreerd om een nauwere betrokkenheid van, aanvaarding door en samenwerking met de inheemse en plaatselijke gemeenschappen bij de besluitvormingsprocessen te garanderen; wijst erop dat hiervoor ondersteuning en financiering nodig zijn; stelt in dit kader een Arctische vertegenwoordiging van inheemse volkeren in Brussel voor om hun deelneming zichtbaarder te maken; is van mening dat de EU het gebruik van innovatieve technologieën bij de ontwikkeling van hernieuwbare hulpbronnen in het Noordpoolgebied moet steunen;

40. benadrukt dat het van immens belang is dat duurzaam ontwikkelde gemeenschappen, die toegang hebben tot de laatste informatietechnologieën en met een hoge levenskwaliteit, in het Noordpoolgebied blijven bestaan en dat de EU hierbij een fundamentele rol kan spelen; herhaalt dat de bevolking in het Noordpoolgebied het recht heeft zelf over hun middelen van bestaan te beslissen en neemt er nota van dat zij kiezen voor de duurzame ontwikkeling van hun leefgebied; verzoekt de EDEO en de Commissie de dialoog te intensifiëren en de mogelijkheid te onderzoeken om middelen vrij te maken voor hun organisaties en ervoor te zorgen dat hun stem wordt gehoord in debatten binnen de EU over het Noordpoolgebied; juicht het werk toe van de speciale rapporteur van de VN voor de situatie van de mensenrechten en fundamentele vrijheden van inheemse volkeren en dat van het deskundigenmechanisme van de VN inzake de rechten van inheemse volkeren;

41. benadrukt dat de besluitvorming inzake het Noordpoolgebied op wetenschap gebaseerd moet zijn waar het milieubescherming en de strijd tegen klimaatverandering betreft;

42. wijst op de essentiële rol van de ESI-fondsen bij het ontwikkelen van het Europese Noordpoolgebied en het creëren van duurzame groei en kwaliteitswerkgelegenheid in toekomstgerichte sectoren; benadrukt eveneens de noodzaak van een verantwoorde en respectvolle ontwikkeling van de natuurlijke hulpbronnen in het Noordpoolgebied; vestigt de aandacht op de permanente belemmeringen die moeten worden gecompenseerd (art. 174 VWEU); benadrukt het langetermijnbelang van de strategie op verschillende terreinen, zoals de digitale agenda, klimaatverandering, blauwe groei, enz.;

43. onderstreept de rol van goede toegankelijkheid van het Noordpoolgebied tot het TEN-T-netwerk, zijn geplande uitbreiding van de kernnetwerkcorridors Noordzee — Oostzee en Scandinavië — Middellandse Zee en van toegangswegen van niveau 2 als de belangrijkste vervoersinfrastructuur om duurzame mobiliteit van mensen en goederen mogelijk te maken; wijst nogmaals op het potentieel van EU-financiering, bijvoorbeeld via de Connecting Europe Facility en het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSD), voor de financiering van infrastructuurprojecten in het Noordpoolgebied; wijst in dit verband op de prominente rol van de Europese Investeringsbank (EIB); stelt voor dat de Commissie de mogelijkheden voor bredere internationale financiële samenwerking voor de ontwikkeling van nieuwe infrastructuur en connectiviteit verkent, met inbegrip van de ICT-systemen;

44. is verheugd over de toezegging van de Commissie om het financieringsniveau voor Arctisch onderzoek in Horizon 2020 ten minste gelijk te houden, en met name over haar plan om het gebruik van innovatieve technologieën te ondersteunen; verzoekt de Commissie om de EU-financiering voor Arctisch onderzoek in het meerjarig financieel kader (MFK) voor na 2020 te verhogen; verzoekt de Commissie ook in de toekomst gebruik te maken van Horizon 2020 en van andere financieringsprogramma's voor de bestudering van het Noordpoolgebied, en het gebruik van deze programma's uit te breiden;

45. merkt op dat de mariene ecosystemen in het Noordpoolgebied van cruciaal belang zijn voor het behoud van wereldwijde biodiversiteit; wijst erop dat de inkrimping van het zee-ijs en andere milieuveranderingen in het Noordpoolgebied, in combinatie met beperkte wetenschappelijke kennis over de mariene hulpbronnen in dit gebied, maken dat een voorzichtige aanpak noodzakelijk is om passende internationale maatregelen vast te stellen die het behoud op lange termijn en het duurzame gebruik van hulpbronnen in open zee in het Noordpoolgebied kunnen waarborgen;

46. moedigt de bevordering en vergemakkelijking van internationale wetenschappelijke en onderzoekssamenwerking aan onder alle belanghebbenden die actief deelnemen aan Arctisch onderzoek en aan de totstandbrenging van onderzoeksinfrastructuur, daarbij erkennend dat betere kennis van het Noordpoolgebied van wezenlijk belang is om alle uitdagingen adequaat te kunnen aangaan; ondersteunt samenwerking tussen vooraanstaande instellingen voor Arctisch onderzoek teneinde een geïntegreerd Europees programma voor poolonderzoek te ontwikkelen in het kader van het initiatief EU-PolarNet, met passende aandacht voor traditionele en plaatselijke kennis; merkt op dat de Commissie is gevraagd om in 2018 in Europa een internationale wetenschappelijke conferentie over het Noordpoolgebied te houden; onderstreept het belang van een geslaagde samenwerking met Canada en de Verenigde Staten door middel van de trans-Atlantische alliantie voor oceanonderzoek;

Donderdag 16 maart 2017

47. herhaalt zijn verzoek aan de Commissie om een Noordpoolinformatiecentrum van de EU op te richten, met toereikende middelen om te zorgen voor efficiënte toegang tot informatie en kennis over het Noordpoolgebied en om toerisme te bevorderen; wijst erop dat een dergelijk EU-Noordpoolinformatiecentrum kan worden gekoppeld aan bestaande Noordpoolcentra of aan andere Arctische instellingen, als een manier om de kosten aanzienlijk te drukken;

48. roept op tot systematischer vergaring op de lange termijn van gegevens die voortkomen uit projecten voor Arctisch onderzoek; betreurt dat de resultaten van individuele projecten vaak verloren gaan bij de overgang naar een volgende financieringsperiode; verzoekt de Commissie naar continuïteit te streven bij het plannen van het kader voor Arctisch onderzoek voor de periode na 2020;

49. is verheugd over de steun van de Commissie voor de oprichting van beschermde mariene gebieden in het Noordpoolgebied; herinnert de Commissie en de lidstaten aan de doelstelling om tenminste 10 % van de kust- en mariene gebieden te beschermen als onderdeel van de doelstellingen voor duurzame ontwikkeling; wijst er echter op dat elk nieuw voorstel over deze aangelegenheden in overeenstemming moet zijn met het resultaat van de besprekingen door de Arctische staten in de Arctische Raad; benadrukt dat beschermde mariene gebieden van cruciaal belang zijn voor het behoud van de ecosystemen in het Noordpoolgebied; herinnert eraan dat het noodzakelijk is om lokale gemeenschappen volledig bij de planning, de realisering en het beheer van deze beschermde gebieden te betrekken;

50. wijst op het belang van ruimtevaarttechnologieën en aan de ruimte gerelateerde onderzoeksactiviteiten die van essentieel belang zijn voor veilige scheepvaart, milieumonitoring en de observatie van klimaatverandering in het Noordpoolgebied; spoort de Commissie aan om, gelet op de veranderingen in het Noordpoolgebied die zij in haar mededeling betreffende een ruimtestrategie voor Europa (COM(2016)0705) onderkent, de mogelijkheden te onderzoeken om in die regio meer gebruik te maken van de toekomstige en huidige satellietprogramma's van de EU, in samenwerking met de Arctische Raad en zijn leden, en in het kader van het GovSatCom-initiatief rekening te houden met de behoeften van de gebruikers; spoort alle belanghebbenden in dit kader aan de mogelijkheden van het Galileo-satellietnavigatieprogramma en het Copernicus-programma voor aardobservatie ten volle te benutten;

51. verzoekt de Commissie en de lidstaten de instelling van een beschermd zeegebied in de volle zee van het Noordpoolgebied onder het mandaat van de OSPAR (Verdrag inzake de bescherming van het mariene milieu in het noordoostelijk deel van de Atlantische Oceaan)-commissie te bevorderen en te ondersteunen, waarbij al het extractieve gebruik, met inbegrip van visserij, van de internationale wateren rondom de Noordpool die onder OSPAR vallen verboden wordt;

52. verzoekt de Commissie ondersteuning te geven aan initiatieven voor een verbod op bodembereoerende trawlvisserij in ecologisch of biologisch belangrijke mariene zones (EBSA's) en in de internationale wateren rondom de Noordpool;

53. verlangt dat de doelstellingen inzake instandhouding van het nieuwe gemeenschappelijk visserijbeleid en de kwantitatieve doelstelling van herstel en instandhouding van bestanden boven een niveau dat de maximale duurzame opbrengst kan produceren het fundament vormen van elke vorm van commerciële visserij in het gebied;

54. verlangt dat de EU leiderschap toont bij het tegengaan van niet-gereguleerde visserij in het Noordpoolgebied; is van mening dat de Unie daartoe ieder recht heeft, aangezien lidstaten in alle bestuursniveaus van het Noordpoolgebied vertegenwoordigd zijn;

55. benadrukt dat de EU-visserijvloot de biodiversiteit in de regio niet in gevaar mag brengen; is ingenomen met de inventarisatie van de EBSA's in de Noordpoolregio op grond van het Verdrag inzake biodiversiteit, wat een belangrijk proces vormt om de doeltreffende bescherming van de biodiversiteit op de Noordpool zeker te stellen en benadrukt het belang van de uitvoering van een ecosysteemgebaseerd beheer van het mariene milieu, het kustgebied en het vasteland van de Noordpool, zoals belicht door de groep deskundigen van de Arctische Raad; verzoekt de staten om te voldoen aan hun verplichtingen uit hoofde van het Verdrag inzake biologische diversiteit en het VN-zeerechtsverdrag (Unclos) door een netwerk van beschermde zeegebieden en zeereservaten in de Noordelijke IJszee te creëren;

56. verlangt dat een eventuele verdere ontwikkeling van de commerciële visserij in het Noordpoolgebied in overeenstemming is met de internationale overeenkomsten die van toepassing zijn op dit gebied, ook met het Verdrag van Spitsbergen van 1920, en met de rechten van alle staten die partij zijn bij deze overeenkomsten, alsook met de bestaande historische visserijrechten;

57. verzoekt de Commissie te bestuderen hoe de telecommunicatie-infrastructuur, met inbegrip van satellieten, in het Noordpoolgebied kan worden verbeterd en daaromtrent voorstellen te formuleren, teneinde het wetenschappelijk onderzoek en de klimaatmonitoring te bevorderen en te zorgen voor plaatselijke ontwikkeling, navigatie en veiligheid op zee;

Donderdag 16 maart 2017

58. herhaalt zijn oproep van 2014 aan de Commissie en de lidstaten om alle nodige maatregelen te nemen om het verbod op het gebruik van zware stookolie (HFO) en het vervoer als scheepsbrandstof op schepen die varen in de zeeën van het Noordpoolgebied actief te bevorderen via het Internationaal Verdrag ter voorkoming van verontreiniging door schepen (Marpol-verdrag) en/of door middel van havenstaatcontrole zoals is geregeld voor de wateren rond Antarctica; verzoekt de Commissie om de milieu- en klimaatrisico's van het gebruik van HFO op te nemen in haar onderzoek over de risico's waartoe een toename van de scheepvaart op de noordelijke zeeroute zou leiden; roept de Commissie op, aangezien er geen toereikende internationale maatregelen bestaan, om voorstellen te formuleren voor voorschriften voor schepen die EU-havens aandoen voor of na een traject door Arctische wateren, met het oog op een verbod op het gebruik of vervoer van HFO;
59. kijkt uit naar de inwerkingtreding van de zeevaartcode voor het Noordpoolgebied van de IMO in 2017 en 2018, waardoor de navigatie in het Noordpoolgebied veiliger zal worden; beklemtoont dat er één enkel vlucht-, evacuatie- en reddingssysteem moet worden ontwikkeld voor offshore-personeel dat kan worden toegepast op platformen en schepen in het Noordpoolgebied;
60. wijst er andermaal op dat IJsland en Noorwegen in het kader van de overeenkomst van de Europese Economische Ruimte (EER) toezeggingen hebben gedaan om de kwaliteit van het milieu en het duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen te waarborgen, in overeenstemming met de desbetreffende EU-wetgeving;
61. benadrukt de groeiende interesse van China in het Noordpoolgebied, met name in de toegang tot scheepvaartroutes en de beschikbaarheid van de energiebronnen van de regio; neemt kennis van de sluiting van een vrijhandelsovereenkomst tussen IJsland en China, en verzoekt de Commissie de eventuele gevolgen hiervan niet alleen voor de duurzame economische ontwikkeling van het IJslandse gedeelte van het Noordpoolgebied maar ook voor de economie en de interne markt van de EU nauwlettend te volgen;
62. herinnert eraan dat de EU uit hoofde van de visserijpartnerschapsovereenkomst EU-Groenland van 2007 financiële steun verleent aan Groenland voor het waarborgen van verantwoorde visserij en de duurzame exploitatie van de visserijbronnen in de Groenlandse exclusieve economische zone;
63. roept op tot een snelle ratificatie van en toetreding van de lidstaten tot het Protocol van 2010 bij het Internationaal Verdrag inzake aansprakelijkheid en schadevergoeding in verband met het vervoer van gevaarlijke en schadelijke stoffen over zee (het „HNS-verdrag”);
64. is van mening dat parlementaire deelname en nauwe interparlementaire samenwerking betreffende Arctische vraagstukken, in het bijzonder met de nationale parlementen van de betrokken EU-lidstaten, van wezenlijk belang is bij de tenuitvoerlegging van Noordpoolbeleid;
65. verzoekt de HV en de Commissie nauwlettend toezicht te houden op de klimaat-, milieubeschermings-, maritieme, sociaaleconomische en veiligheidsontwikkelingen in het Noordpoolgebied en regelmatig verslag uit te brengen aan het Parlement en de Raad, onder andere over de tenuitvoerlegging van het Noordpoolbeleid van de EU;
66. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid, de regeringen en parlementen van de lidstaten, en de regeringen en parlementen van de landen van het Noordpoolgebied.
-

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0094

Verslag 2016 over Montenegro

Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het verslag 2016 van de Commissie over Montenegro (2016/2309(INI))

(2018/C 263/20)

Het Europees Parlement,

- gezien de conclusies van de Europese Raad van 19 en 20 juni 2003 en de bijlage daarbij met als titel „De agenda van Thessaloniki voor de Westelijke Balkan: op weg naar Europese integratie”,
- gezien de stabilisatie- en associatieovereenkomst van 29 maart 2010 tussen de Europese Gemeenschappen en hun lidstaten, enerzijds, en de Republiek Montenegro, anderzijds ⁽¹⁾,
- gezien het resultaat van de bijeenkomsten van de toetredingsconferentie EU-Montenegro op plaatsvervaardersniveau op 30 juni 2016 en op ministerieel niveau op 13 december 2016,
- gezien de conclusies van de Raad van 26 juni 2012 met het besluit om de toetredingsonderhandelingen met Montenegro op 29 juni 2012 te openen en de conclusies van 13 december 2016 die door de overgrote meerderheid van de delegaties werden onderschreven,
- gezien de conclusies van de zevende bijeenkomst van de Stabilisatie- en associatieraad tussen Montenegro en de EU, die op 20 juni 2016 in Brussel werd gehouden,
- gezien de mededeling van de Commissie van 9 november 2016 over het EU-uitbreidingsbeleid 2016 (COM(2016)0715) en het bijbehorend werkdocument van de diensten van de Commissie getiteld „Montenegro 2016 Report” (SWD(2016) 0360),
- gezien de slotverklaring van de voorzitter van de Westelijke Balkan-top in Parijs van 4 juli 2016 en de aanbevelingen van de maatschappelijke organisaties voor de top in Parijs in 2016,
- gezien het besluit van de ministers van Buitenlandse Zaken van de lidstaten van de NAVO van 2 december 2015 en de ondertekening van het NAVO-toetredingsprotocol van Montenegro op 19 mei 2016,
- gezien het eindrapport van de verkiezingswaarnemingsmissie van de OVSE/ODIHR over de parlementsverkiezingen van 16 oktober 2016,
- gezien de gezamenlijke verklaring van de achtste bijeenkomst van het Gemengd raadgevend comité van maatschappelijke organisaties EU-Montenegro, die op 8 november 2016 in Budva werd gehouden,
- gezien de verklaring en de aanbevelingen van de twaalfde bijeenkomst van het Parlementair Stabilisatie- en Associatiecomité (SAPC) EU-Montenegro die op 19 en 20 mei 2016 in Podgorica werd gehouden,
- gezien zijn eerdere resoluties over Montenegro,
- gezien artikel 52 van zijn Reglement,
- gezien het verslag van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0050/2017),

A. overwegende dat de Euro-Atlantische integratie de topprioriteit van het Montenegrijns buitenlands beleid vormt;

⁽¹⁾ PB L 108 van 29.4.2010, blz. 1.

Donderdag 16 maart 2017

- B. overwegende dat in de toetredingsonderhandelingen verdere vooruitgang is geboekt; overwegende dat Montenegro wordt beschouwd als het land dat het verst gevorderd is in zijn toetredingsproces; overwegende dat het rechtskader op het gebied van de rechtsstaat grotendeels is voltooid en de institutionele structuur is opgezet;
- C. overwegende dat zorgen blijven bestaan over het gepolariseerde binnenlandse klimaat en de boycot door de oppositie in het Parlement; overwegende dat een duurzame dialoog en een constructieve samenwerking tussen de regeringscoalitie en de oppositie van cruciaal belang zijn om de voortgang van het toetredingsproces te kunnen handhaven;
- D. overwegende dat corruptie en georganiseerde misdaad een ernstige bron van zorg blijven;
- E. overwegende dat de maatschappelijke organisaties aan werkgroepen kunnen deelnemen, onder andere voor de toetredingsonderhandelingen, maar dat zij hun ontevredenheid hebben geuit over hun mate van betrokkenheid bij de beleidsvorming en hun vermogen om toegang tot informatie te krijgen; overwegende dat het uiterst zorgwekkend is dat een aantal activisten van maatschappelijke organisaties het doelwit van lastercampagnes in de media zijn;
- F. overwegende dat de vorderingen van Montenegro uit hoofde van hoofdstukken 23 en 24 inzake de rechtsstaat cruciaal blijven voor het algehele tempo van het onderhandelingsproces;
- G. overwegende dat de vrijheid van meningsuiting en de mediavrijheid tot de kernwaarden van de EU behoren en de hoekstenen van iedere democratie vormen; overwegende dat de Montenegrijnse mediageemeenschap sterk gepolitiseerd is, dat nog steeds sprake is van censuur en zelfcensuur, en dat er economische en politieke druk op journalisten wordt uitgeoefend;
1. is ingenomen met de aanhoudende voortgang van de EU-integratie van Montenegro; is verheugd over het feit dat Montenegro gestage vooruitgang heeft geboekt bij de toetredingsonderhandelingen waarbij erop zij gewezen dat tot dusverre 26 hoofdstukken voor onderhandelingen zijn geopend en 2 hoofdstukken voorlopig zijn afgesloten; verzoekt de Raad de onderhandelingen met Montenegro op te voeren; spoort aan tot het openen en afsluiten van verdere hoofdstukken in de toetredingsonderhandelingen in 2017; prijst de goedkeuring door de Montenegrijnse regering van het programma voor toetreding van Montenegro tot de EU 2017-2018; moedigt Montenegro aan het tempo van de hervormingen op te voeren, meer inspanningen te leveren met het oog op het voldoen aan alle ijkpunten en zich te blijven richten op de fundamentele aspecten van het toetredingsproces; herinnert eraan dat het van essentieel belang is concrete resultaten te boeken met goede en duurzame prestaties ten aanzien van de tenuitvoerlegging, met name op het gebied van de rechtsstaat, justitie en de bestrijding van corruptie en georganiseerde misdaad;
 2. looft de bevoegde autoriteiten voor het ordelijke verloop van de parlementsverkiezingen op 16 oktober 2016 waarbij de fundamentele vrijheden over het algemeen werden geëerbiedigd; spoort aan tot verdere overeenstemming met internationale normen; is ingenomen met het feit dat de opkomst de hoogste was sinds 2002; is ingenomen met het herziene rechtskader waarbinnen de verkiezingen werden gehouden, maar stelt vast dat er een aantal administratieve lacunes blijven bestaan, ook aan de zijde van de nationale verkiezingscommissie, alsmede zorgen over de juistheid van het kiezersregister en de politisering;
 3. betreurt het tijdelijk stilleggen van internetcommunicatieplatforms op de dag van de verkiezingen, alsmede het hacken van de website van het Centrum voor democratische overgang (CDT) enkele dagen voor de verkiezingen waardoor het werk van maatschappelijke organisaties wat betreft toezicht op de verkiezingen werd belemmerd; doet een beroep op de bevoegde instanties de tekortkomingen aan te pakken en een onderzoek in te stellen naar de vermeende procedurele onregelmatigheden, met inbegrip van het vermeende misbruik van overheidsmiddelen en ambtsmisbruik, en andere gemelde tekortkomingen op een snelle en doeltreffende wijze, overeenkomstig de aanbevelingen van de OVSE/ODIHR; verwacht dat de onafhankelijkheid van de nationale verkiezingscommissie wordt gehandhaafd; is van oordeel dat een verbetering van het verkiezingsproces vereist is om het volle vertrouwen in het proces op te bouwen; betreurt het feit dat de oppositie de verkiezingsuitslag niet heeft erkend; onderkent de pogingen van externe actoren om het verkiezingsproces in diskrediet te brengen en de problemen die hierdoor zijn veroorzaakt; verwacht dat de nieuwe regering de politieke inzet voor het hervormingsproces zal handhaven en vraagt alle politieke partijen om opnieuw een constructieve dialoog aan te gaan;
 4. stelt vast dat in de aanloop naar deze verkiezingen een regering van electoraal vertrouwen is gevormd; is ingenomen met het feit dat dit een door Montenegrijnen aangestuurd proces was dat op partijoverschrijdende basis plaatsvond;

Donderdag 16 maart 2017

5. is verontrust over de vermeende Russische pogingen om de ontwikkelingen in Montenegro te beïnvloeden, aangezien dit gedragspatroon in de regio tot een verdere destabilisering van de Westelijke Balkan zou kunnen leiden; is bezorgd over de ernstige voorvallen, met inbegrip van een vermeende staatsgreep, die plaatsvonden op 16 oktober 2016, en doet een beroep op de vicevoorzitter van de Commissie/hoge vertegenwoordiger van de Unie voor buitenlandse zaken en veiligheidsbeleid (VV/HV) en op de Commissie om het lopende onderzoek door de bevoegde autoriteiten nauwlettend te volgen; looft de bereidwilligheid van Servië om mee te werken aan deze onderzoeken; acht het belangrijk dat de betrokken diensten van de lidstaten informatie over deze voorvallen met elkaar en met de VV/HV en de Commissie delen;

6. blijft zich ernstig zorgen maken over het gepolariseerde binnenlandse klimaat en de boycot van de parlementaire werkzaamheden door leden van de oppositie; verzoekt de oppositie het aanbod van de Montenegrijse premier te benutten om aan de regering deel te nemen in ruil voor het beëindigen van de boycot; onderstreept de noodzaak dat alle politieke krachten opnieuw deelnemen aan een constructieve dialoog en samenwerking in het Montenegrijse parlement; dringt erop aan het parlementaire toezicht op het toetredingsproces en de capaciteit voor begrotingscontrole verder te versterken; looft het parlement voor het blijven uitdragen van een hoge mate van transparantie; is verontrust over het gebruik van buitensporig geweld tijdens protesten tegen de regering; blijft hameren op de noodzaak van een gedegen follow-up van de „geluidsopname-affaire”; dringt aan op verbeteringen van het parlementair toezicht op de uitvoering van maatregelen ter bestrijding van georganiseerde misdaad en corruptie;

7. verzoekt de regering de toegang tot overheidsinformatie te verbeteren, met name met betrekking tot grote infrastructuurprojecten zoals de aanleg van snelwegen, privatisering, overheidsopdrachten en gerechtelijke acties;

8. is verheugd over de nieuwe strategie voor de hervorming van het openbaar bestuur (PAR) 2016-2020, het programma voor de hervorming van het beheer van de overheidsfinanciën, de inwerkingtreding van de nieuwe wet op de lonen en de vereenvoudiging van de administratieve procedures; dringt aan op maatregelen om de passende begrotingsmiddelen voor de tenuitvoerlegging van de PAR ter beschikking te stellen, alsmede op een consequente politieke wil om het openbaar bestuur te rationaliseren, ook met het oog op de voorbereidingen op de toetreding; merkt op dat geringe vooruitgang is geboekt bij het versterken van de administratieve capaciteit; spoort ertoe aan het openbaar bestuur volledig te depolitiseren; acht het van essentieel belang om te hechten aan de beginselen van verdienste, professionaliteit, verantwoordingsplicht, transparantie en tijdige effectbeoordelingen van de regelgeving, alsmede om het recht van burgers op goed bestuur zonder corruptie en hun recht op informatie te waarborgen;

9. merkt op dat er vooruitgang is geboekt bij de hervorming van het rechtsstelsel, met inbegrip van een verbetering van de institutionele capaciteit; blijft bezorgd over de ongepaste beïnvloeding van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, met name bij de benoeming van rechters; onderstreept dat de verantwoordingsplicht van de rechterlijke macht moet worden versterkt door het invoeren van een overzicht van de naleving van de regels inzake de beroepsethiek en van de nieuwe tuchtrechtelijke regelingen voor rechters en aanklagers; onderstreept dat het justitiële apparaat moet worden gerationaliseerd, dat de capaciteit voor het toezicht op de achterstanden bij rechtbanken moet worden versterkt en dat het aantal hangende zaken verder moet worden verminderd; dringt aan op een efficiëntere institutionele en individuele verantwoordingsplicht wat betreft de behandeling van aanklachten wegens corruptie, het witwassen van geld en georganiseerde misdaad; onderstreept dat gerechtelijke beslissingen ten aanzien van de toegang tot informatie op doeltreffende wijze moeten worden uitgevoerd en dat de heersende praktijk moet worden tegengegaan om, ter beperking van de toegang, documenten als vertrouwelijk aan te merken; wijst op het belang van bewustmaking van het publiek omtrent de bestaande klachtenmechanismen;

10. doet een beroep op de bevoegde autoriteiten, hoewel enige vooruitgang in de afhandeling van oorlogsmisdaden is geboekt, oorlogsmisdaden daadwerkelijk te onderzoeken, te vervolgen, voor de rechter te brengen en te bestraffen, alsmede de straffeloosheid te bestrijden, overeenkomstig de internationale normen, met name ten aanzien van de verantwoordelijke functionarissen in de top van de commandostructuur; is ingenomen met de goedkeuring van een vervolgingsstrategie om nieuwe zaken te openen en concrete resultaten te behalen; onderstreept dat moet worden gezorgd voor de ongehinderde toegang tot de rechter en billijke schadeloosstelling voor de slachtoffers van oorlogsmisdaden, alsmede de volledige bescherming van getuigen tijdens processen over oorlogsmisdaden;

11. merkt bezorgd op dat corruptie op veel gebieden nog steeds de overhand heeft, maar is ingenomen met de verdere versterking van het kader voor corruptiebestrijding, onder andere doordat het agentschap ter bestrijding van corruptie volledig operationeel wordt gemaakt en speciale aanklagers voor corruptiebestrijding worden benoemd, alsook doordat tegemoet wordt gekomen aan de behoefte aan gespecialiseerde langdurige opleidingen; acht dit van essentieel belang om hun onafhankelijkheid bij onderzoeken te waarborgen; onderstreept het belang van politiek onpartijdige, professionele en transparante activiteiten van het agentschap ter bestrijding van corruptie, met name ten aanzien van zaken van corruptie op hoog niveau en de financiering van politieke partijen; onderstreept andermaal dat een balans moet worden opgemaakt van

Donderdag 16 maart 2017

succesvolle onderzoeken en veroordelingen, met name in zaken van corruptie op hoog niveau, en van de maatregelen ter voorkoming van corruptie, met inbegrip van de doeltreffendere toepassing van wettelijke sancties; verzoekt de nieuwe regering de strijd tegen corruptie tot een van haar prioriteiten te maken door voor deze taak voldoende personele en begrotingsmiddelen beschikbaar te stellen;

12. dringt aan op de doeltreffende uitvoering van sectorale actieplannen voor terreinen die bijzonder kwetsbaar zijn voor corruptie, zoals overheidsopdrachten, privatisering, stedelijke planning, onderwijs, gezondheidszorg, lokale overheid en politie; roept op tot een effectief onderzoek naar potentiële klokkenluiderszaken en de adequate bescherming van klokkenluiders; dringt erop aan het strafbare feit van ongeoorloofde verrijking op te nemen in het Montenegrijnse wetboek van strafrecht; dringt aan op de doeltreffende tenuitvoerlegging van de samenwerkingsovereenkomst tussen Eurojust en Montenegro ter bevordering van de justitiële samenwerking in de strijd tegen ernstige vormen van criminaliteit; dringt aan op maatregelen om de bescherming van klokkenluiders te verbeteren;

13. neemt kennis van de goedkeuring van een actieplan ter bestrijding van het witwassen van geld en terrorismefinanciering, en van de ondertekening van het Aanvullend Protocol bij het Verdrag van de Raad van Europa ter voorkoming van terrorisme; onderstreept dat de resultaten bij de vervolging van de georganiseerde misdaad verder moeten worden verbeterd, met name ten aanzien van de mensenhandel, drugs en het witwassen van geld, dat de samenwerking tussen agentschappen moet worden versterkt en dat de regionale en internationale samenwerking bij de bestrijding van de georganiseerde misdaad moet worden geïntensiveerd; onderstreept dat gespecialiseerde adviseurs inzake forensische accountancy in het kader van regelmatige onderzoeken voor ondersteuning moeten zorgen;

14. is verheugd over het verbeterde rechtskader voor de bestrijding van mensenhandel; onderstreept echter de noodzaak van een betere identificatie van de slachtoffers van mensenhandel en een betere toegang tot bijstand, schadeloosstelling en bescherming;

15. is ingenomen met de nieuwe strategie ter bestrijding van extremistische gewelddaden 2016-2018, die een aanvulling vormt op de nationale strategie ter voorkoming en bestrijding van terrorisme, witwassen van geld en terrorismefinanciering; neemt kennis van het opzetten van een nieuwe inlichtingeneenheid die tot taak heeft potentiële leden van gewelddadige extremistische groeperingen op te sporen en in het oog te houden; acht het van fundamenteel belang mensen in de beginfase van radicalisering op te sporen om te verhinderen dat zij door gewelddadige extremistische groeperingen worden gerekruteerd en om hen met succes terug te plaatsen in de maatschappij; acht het belangrijk dat bij de maatregelen die met het oog hierop worden genomen, de mensenrechten en de fundamentele vrijheden worden geëerbiedigd overeenkomstig de internationale verplichtingen; wijst op het belang van bewustmaking om mogelijke terroristische dreigingen in het oog te houden;

16. erkent de betrokkenheid van maatschappelijke organisaties bij de voorbereidingen op de toetreding, maar verzoekt de bevoegde autoriteiten de toegang van maatschappelijke organisaties tot met de EU verband houdende informatie verder te verbeteren en ervoor te zorgen dat zij, waar mogelijk, op zinvolle wijze worden geraadpleegd; doet een beroep op de bevoegde autoriteiten om een meer ondersteunende en inclusieve benadering te ontwikkelen om maatschappelijke activiteiten door de maatschappelijke organisaties aan de basis te faciliteren en hun actieve deelneming aan het toezicht op het gehele verkiezingsproces aan te moedigen; dringt er bij de bevoegde autoriteiten op aan overheidsgelden voor maatschappelijke organisaties, zowel op nationaal als plaatselijk niveau, ter beschikking te stellen op een meer duurzame, transparante en doeltreffende wijze; roept de betrokken autoriteiten op gunstige voorwaarden voor vrijwilligerswerk en een grotere mate van maatschappelijke betrokkenheid te scheppen; is zeer verontrust over het feit dat de lastercampagnes en intimidatiepogingen tegen bepaalde activisten van maatschappelijke organisaties voortduren; roept de bevoegde autoriteiten op de oorzaak hiervan te onderzoeken en te verklaren en de inspanningen ter bescherming van activisten van maatschappelijke organisaties op te voeren;

17. stelt vast dat er enige vooruitgang is geboekt bij het verbeteren van de situatie van minderheden, met inbegrip van de voltooiing van verscheidene wetgevingshervormingen, om te zorgen voor een verdere overeenstemming met de EU- en internationale mensenrechtennormen; is ingenomen met de goedkeuring van een strategie en actieplan 2016-2020 voor de sociale inclusie van de gemeenschappen van Roma en Balkan-Egyptenaren; dringt erop aan dat toereikende begrotingsmiddelen worden uitgetrokken, opdat het actieplan naar behoren kan worden uitgevoerd; is verontrust over de dubbele discriminatie van vrouwen en meisjes in de Romagemeenschap en over de toegang van de Romagemeenschap, de minderheid van Balkan-Egyptenaren en de Ashkali tot gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting en werkgelegenheid; moedigt de bevoegde autoriteiten ertoe aan zich meer in te zetten voor de bescherming van de rechten van LGBTI-personen; roept de bevoegde autoriteiten op verdere inspanningen te leveren met het oog op de bewustmaking omtrent

Donderdag 16 maart 2017

antidiscriminatie onder het grote publiek; blijft bezorgd over het feit dat de meeste openbare gebouwen, met inbegrip van medische centra en universiteitsfaculteiten, nog steeds niet toegankelijk zijn voor mensen met een handicap en dat het aantal werknemers met een handicap nog steeds zeer gering is; dringt aan op verdere maatregelen ter bescherming van de multi-etnische identiteit van de regio rond de Baai van Kotor;

18. roept op tot een verdere versterking van mensenrechteninstellingen, met inbegrip van de Ombudsman en het Ministerie van Mensenrechten en Minderheden, en is van mening dat hun kennis van de internationale en Europese mensenrechtenwetgeving en -normen moet worden vergroot; is bezorgd over het ontbreken van een uniforme benadering van en de lage strafmaat voor schendingen van de mensenrechten;

19. blijft bezorgd over het aanhoudend gendergerelateerd huiselijk en seksueel geweld, over het uitblijven van vervolging en van een behoorlijke veroordeling van de daders overeenkomstig de internationale normen, en over de inefficiënte bijstand voor en bescherming van de slachtoffers; dringt aan op maatregelen voor de invoering van toereikende beschermingsdiensten, de versterking van de coördinatie tussen de betrokken instellingen, het doeltreffende gebruik van de nieuwe samengevoegde databank van gevallen van huiselijk geweld en de uitvoering van de strategie ter bestrijding van huiselijk geweld 2016-2020; benadrukt dat het belangrijk is werknemers in overheidsinstellingen te onderrichten en op te leiden om met slachtoffers te werken; roept de bevoegde autoriteiten op te zorgen voor passende bescherming, langdurige huisvesting, financiële steun en onderwijsprogramma's voor de slachtoffers van gedwongen huwelijken, alsmede voor de doeltreffende vervolging en veroordeling van de daders; onderstreept dat het belangrijk is de vertegenwoordiging van vrouwen in de politiek, waaronder in essentiële besluitvormingsfuncties, en hun toegang tot en betere vertegenwoordiging op de arbeidsmarkt te bevorderen; dringt aan op de ontwikkeling van overheidsbeleid dat werk en gezinsleven helpt te combineren; neemt ter kennis dat het actieplan inzake gendergelijkheid 2013-2017 nog steeds wordt uitgevoerd; dringt er bij de bevoegde autoriteiten op aan voldoende begrotingsmiddelen uit te trekken voor de tenuitvoerlegging ervan; beklemtoont dat er uitdagingen bestaan bij het coördineren van beleid met betrekking tot kinderen en dat geweld tegen kinderen een punt van zorg blijft;

20. roept de Montenegrijnse autoriteiten op de nodige maatregelen te treffen ter voorkoming van geweld tegen kinderen, mensenhandel en gedwongen kinderhuwelijken waarvan ngo's nog steeds melding maken;

21. wijst op de noodzaak voortdurend en serieus te werken aan de harmonisatie van het Montenegrijnse rechtsstelsel met internationale rechtsnormen op het gebied van de mensenrechten en vrijheden van personen met een handicap ten einde de naleving van de beginselen van de rechtsstaat, de grondwettigheid en de legaliteit te waarborgen;

22. blijft bezorgd over de stand van de vrijheid van meningsuiting en de mediavrijheid in Montenegro en het ontbreken van doeltreffend onderzoek door de regering naar aanvallen op journalisten; dringt er bij de bevoegde autoriteiten andermaal op aan de reeds lang aanhangige zaken van geweld tegen, intimidatie en bedreigingen van journalisten tot een einde te brengen, maatregelen ter bescherming van mediaprofessionals te nemen en een veilige omgeving voor de vrije en onderzoeksjournalistiek te creëren; is ook bezorgd over door politiediensten uitgevoerde aanvallen en over recente gevallen van het onder druk zetten en intimideren van journalisten, onder meer in de vorm van lastercampagnes, fysieke aanvallen en bedreigingen, alsook gevallen van belemmering van de media tijdens betogingen tegen de regering, waaronder willekeurige aanhoudingen en inbeslagneming van apparatuur; is verontrust over het nog steeds uitblijven van behoorlijk onderzoek naar deze aanvallen en over het feit dat deze gevallen niet zijn opgelost; stelt vast dat het aantal rechtszaken wegens smaad hoog blijft; dringt aan op transparante staatsreclame in de particuliere media, de wijziging van het Montenegrijnse wetboek van strafrecht en het opnemen van nieuwe strafbare feiten in het wetboek ter voorkoming en bestraffing van aanvallen op journalisten bij de uitoefening van hun beroep; erkent dat wettelijke maatregelen zijn genomen om te zorgen voor meer financiële onafhankelijkheid en duurzaamheid bij de publieke omroep RTCG en dringt aan op verdere stappen om de onafhankelijkheid ervan te waarborgen, met inbegrip van de redactionele onafhankelijkheid; benadrukt de noodzaak van het ondersteunen en versterken van bestaande zelfregulerende mechanismen; benadrukt dat de herziene gedragscode voor journalisten op effectieve en uniforme wijze in de hele mediagemeenschap moet worden toegepast; dringt erop aan dat, indien nodig, waarnemers van de EU-delegatie en de ambassades van de lidstaten regelmatigere processen tegen journalisten en mediaprofessionals bijwonen;

23. stelt vast dat de nationale verkiezingscommissie tijdens de verkiezingen van 2016 de toegang van de media heeft beperkt; roept op tot de uitvoering van de aanbevelingen betreffende de media die zijn gedaan in het eindrapport van de verkiezingswaarnemingsmissie van de OVSE/ODIHR over de parlementsverkiezingen van 2016;

Donderdag 16 maart 2017

24. neemt de gunstige economische ontwikkelingen ter kennis, maar dringt er bij de nieuwe regering op aan maatregelen te treffen om budgettaire houdbaarheid te waarborgen, de sociale rechten en de consumentenbescherming te versterken, verdere structurele hervormingen door te voeren om het bedrijfs- en investeringsklimaat te verbeteren waardoor banen en groei worden gecreëerd en een meer diverse economie tot stand wordt gebracht, met inbegrip van maatregelen voor de inperking van de informele sector, en vast te houden aan de noodzaak de belastingontduiking daadwerkelijk aan te pakken; is ingenomen met het openen van hoofdstuk 19 en is er stellig van overtuigd dat dit de beste stimulans vormt voor de regering om sneller te werken aan sociale inclusie en het terugdringen van de armoede, alsmede het inperken van de informele sector; dringt aan op de rationalisatie van de overheidsuitgaven, alsmede op meer inspanningen om de rechtsstaat en de uitvoering van contracten te versterken; dringt erop aan dat grote externe onevenwichtigheden worden aangepakt, en dat de projecten voor investeringen in openbare infrastructuurwerken die een uitdaging vormen op het gebied van budgettaire houdbaarheid, opnieuw worden beoordeeld; dringt aan op verdere financiële en niet-financiële maatregelen ter ondersteuning van kmo's en op verdere investeringen in innovatie en duurzame projecten om de economie te stimuleren; dringt aan op de verbetering van de sociale dialoog;

25. merkt op dat, hoewel enige vooruitgang is geboekt ten aanzien van de ontwikkeling van vervoersinfrastructuur, onder meer via het waarnemingscentrum voor vervoer in Zuidoost-Europa, een gebrek aan grensoverschrijdende wegen de handel en het toerisme belemmert; is ingenomen met de tot dusver geleverde inspanningen met het oog op de liberalisering van de spoorwegsector in Montenegro; onderstreept de noodzaak om met buurlanden de connectiviteitsvraagstukken te coördineren en hen in staat te stellen deel uit te maken van het planningsproces voor infrastructuurprojecten;

26. benadrukt hoe belangrijk het is dat de kmo-sector wordt versterkt, dat ondersteuning wordt geboden door middel van betere wetgeving, financiering en tenuitvoerlegging van industrieel beleid, alsmede de terugdringing van de informele economie en het bespoedigen van de nationale elektronische registratie van bedrijven;

27. stelt vast dat de schaduw economie van Montenegro nog steeds goed is voor een groot aandeel van het bbp; herinnert eraan dat de omvangrijke informele economie een belangrijke belemmering vormt voor het ondernemerschap en de economische groei en moedigt Montenegro aan maatregelen te nemen om de omvang van de schaduw economie terug te dringen;

28. merkt bezorgd op dat sommige door het IPA gefinancierde resultaten inzake capaciteitsopbouw niet ten volle door de autoriteiten werden benut of opgevolgd; benadrukt dat de autoriteiten met het oog op positieve resultaten moeten zorgen voor de beschikbaarheid van voldoende personeel, de nodige wetgeving moeten goedkeuren om de resultaten ten nutte te kunnen maken en nieuw opgerichte instellingen de nodige onafhankelijkheid moeten verlenen;

29. stelt vast dat de werkloosheid licht is gedaald; is ingenomen met de nieuwe nationale strategie voor werkgelegenheid en ontwikkeling van menselijke hulpbronnen 2016-2020 en het begeleidende actieplan 2016; blijft verontrust over de hoge jeugdwerkloosheid en de geringe arbeidsmobiliteit; dringt aan op proactieve maatregelen ten behoeve van de arbeidsmarkt om de kwalitatief hoogwaardige werkgelegenheid te vergroten en vrouwen, kwetsbare mensen, personen met een handicap en jongeren te ondersteunen middels onderwijs, loopbaanbegeleiding, opleiding, werk en arbeidsrechten; wijst nogmaals op het belang van actieve deelname aan regionale jeugdinitiatieven, zoals het Bureau voor regionale jeugdsamenwerking van de Westelijke Balkan, mede door te profiteren van bestaande programma's die zijn ontworpen om de connectiviteit in de regio te bevorderen en de jeugdwerkloosheid aan te pakken;

30. stelt vast dat de overheidsuitgaven voor onderwijs ver beneden het EU-gemiddelde blijven; onderstreept dat de nodige maatregelen moeten worden ingevoerd, met name ten aanzien van de opvang van jonge kinderen en het kleuteronderwijs, waarvoor het aantal inschrijvingen teleurstellend laag is en aanzienlijk lager dan de EU-doelstelling van 95 % tegen 2020; is van mening dat bijzondere aandacht moet worden besteed aan de gebrekkige toegang tot verscheidene openbare universiteiten voor personen met een handicap;

31. is verheugd over de nieuwe milieuwetgeving, alsmede de nationale strategie voor de omzetting en uitvoering van het acquis van de EU inzake milieu en klimaatverandering en het begeleidende actieplan 2016-2020; onderstreept de noodzaak de uitvoeringsinspanningen te intensiveren, met name inzake waterkwaliteit, natuurbescherming en afvalbeheer, alsmede daarmee verband houdende beheerscapaciteiten op alle niveaus; is bezorgd over de aanzienlijke vertraging bij het invoeren van de bescherming van het potentiële Natura 2000-gebied Ulcinj Salina; dringt aan op verdere inspanningen om de biodiversiteit van de saline en de duurzame ontwikkeling van de kuststrook te behouden;

Donderdag 16 maart 2017

32. doet een beroep op de bevoegde autoriteiten om de nodige beschermings- en instandhoudingsmaatregelen te treffen in verband met het Meer van Shkodër, opdat de ecologische kenmerken en de ecologische integriteit ervan behouden blijven; verzoekt de regering ervoor te zorgen dat de omvorming van de nationale parken tot een vennootschap van de staat met beperkte aansprakelijkheid geen negatieve gevolgen voor de bescherming ervan heeft; erkent in dit verband de bezwaren die naar voren zijn gebracht in het kader van de overeenkomsten van Ramsar en Bern ten aanzien van het ruimtelijk plan voor speciale doeleinden voor het nationaal park van het Meer van Shkodër, waaronder het bouwproject Porto Skadar Lake; is bezorgd over de aanzienlijke vertraging bij de totstandbrenging van de bescherming van gebieden die zijn aangemerkt als potentiële gebieden binnen het Natura 2000-netwerk, zoals het nationaal park van het Meer van Shkodër; wijst er nogmaals op dat zorgvuldige en strategische milieueffectbeoordelingen moeten worden verricht in overeenstemming met het EU-acquis en internationale normen;

33. benadrukt dat de internationale verbintenissen op het gebied van de beperking van de klimaatverandering moeten worden uitgevoerd; is zeer verontrust over het plan van de regering om de kolengestookte elektriciteitscentrale Pljevlja II te ontwikkelen die niet verenigbaar is met de in het kader van de overeenkomst van Parijs aangegane verbintenissen;

34. erkent de gemaakte goede vorderingen op het gebied van energie, waaronder op het gebied van verbindingen met partnerlanden; verzoekt Montenegro wetgeving ter uitvoering van het derde energiepakket in te voeren, in het bijzonder de richtlijn hernieuwbare energie; blijft bezorgd over de niet-duurzame ontwikkeling van waterkracht en het feit dat vele van deze centrales worden gepland zonder dat hieraan een gedegen milieueffectbeoordeling is voorafgegaan, met name ten aanzien van de bescherming van de biodiversiteit en de gevolgen van de centrales voor beschermde gebieden, zoals vereist door de EU-wetgeving; doet een beroep op de bevoegde autoriteiten om nauwlettend toezicht te blijven houden op de exploratie van offshore-olie- en gasvelden, en om alle beschermingsmaatregelen overeenkomstig vastgestelde wetgeving, regelgeving en het EU-acquis uit te voeren;

35. roept de Montenegrijse autoriteiten ertoe op om met het oog op de voorbereidingen voor de top over de Westelijke Balkan in Italië in 2017 extra inspanningen te leveren voor de uitvoering van wet- en regelgevingsmaatregelen op het gebied van vervoer en energie (zachte maatregelen), teneinde aan de connectiviteitsagenda van de Europese Unie te voldoen;

36. is ingenomen met de proactieve participatie en de aanhoudende constructieve rol van Montenegro in de regionale en internationale samenwerking in goed nabuurschap; spoort in dit verband aan tot verdere samenwerking; prijst Montenegro ten zeerste, omdat het land zijn buitenlands beleid volledig blijft afstemmen op het gemeenschappelijk buitenlands en veiligheidsbeleid van de EU, waaronder Besluit (GBVB) 2016/1671 van de Raad tot verlenging van de beperkende EU-maatregelen tegen Rusland; is verheugd over de deelname van Montenegro aan de GVDB-missies van de EU; moedigt Montenegro aan, op een constructieve wijze en in een geest van goed nabuurschap, hangende bilaterale kwesties met zijn buurlanden te blijven aanpakken, met inbegrip van de onopgeloste kwesties van de grensafbakening met Servië en Kroatië, zo spoedig mogelijk in het toetredingsproces; herhaalt zijn verzoek aan de autoriteiten om bij te dragen tot de oplossing van de statenopvolgingskwesties met betrekking tot de erfenis van de voormalige Socialistische Federale Republiek Joegoslavië; is ingenomen met de overeenkomst over de grensafbakening met Bosnië en Herzegovina en de ratificatie van de overeenkomst over de grensafbakening met Kosovo; onderstreept dat de onderhandelingen over de aanpassing van de overeenkomsten inzake grensoverschrijding en grensverkeer moeten worden voortgezet; looft de samenwerking met buurlanden in het kader van het proces van de verklaring van Sarajevo; dringt bij Montenegro aan op overeenstemming met de gemeenschappelijke standpunten van de EU over de integriteit van het Statuut van Rome en aanverwante EU-grondbeginselen over bilaterale onschendbaarheidsovereenkomsten;

37. merkt op dat Montenegro, hoewel het niet op de „Westelijke Balkanroute” ligt, nog steeds een doorgangslaan vormt voor vluchtelingen en migranten, van wie het merendeel afkomstig is uit Syrië; doet een beroep op de Montenegrijse autoriteiten ervoor te zorgen dat migranten en vluchtelingen die asiel aanvragen in Montenegro of over Montenegrijns grondgebied reizen, worden behandeld overeenkomstig internationale en EU-wetgeving, waaronder het Vluchtelingenverdrag van 1951 en het EU-Handvest van de grondrechten; is ingenomen met de goedkeuring van het Schengenactieplan en de strategie voor geïntegreerd migratiebeheer 2017-2020;

38. verzoekt de Commissie te blijven samenwerken met alle landen van de Westelijke Balkan over migratierelateerde vraagstukken om ervoor te zorgen dat de internationale en EU-normen worden nageleefd; is ingenomen met het in dit verband reeds verrichte werk;

Donderdag 16 maart 2017

39. is verheugd over de actieve deelname van Montenegro aan de top over de Westelijke Balkan in Parijs in 2016, met name wat betreft de connectiviteitsagenda; roept de autoriteiten op tot de tenuitvoerlegging van de onlangs ondertekende overeenkomst inzake grensoverschrijding met Albanië en van de verordening betreffende een trans-Europees netwerk ten aanzien van de vergunning en toelating van de open toegang tot de spoorwegmarkt; merkt op dat, hoewel de spoorwegmarkt in Montenegro al sinds 2014 voor mededinging openstaat, particuliere investeerders tot op heden geen belangstelling hebben getoond om de markt te betreden; roept de nieuwe regering ertoe op te voorzien in een open spoorwegmarkt, met transparante spoortoegangsrechten en capaciteitstoewijzing in volledige overeenstemming met het acquis;

40. is ingenomen met het feit dat het NAVO-toetredingsprotocol van Montenegro in mei 2016 is ondertekend, als een erkenning van de hervormingsinspanningen van Montenegro, en dat het protocol momenteel door de NAVO-leden wordt geratificeerd, aangezien de NAVO een belangrijke factor vormt voor stabiliteit en vrede in de landen van de Westelijke Balkan; moedigt de NAVO-leden in de EU aan voorrang te verlenen aan het ratificatieproces en te erkennen dat het NAVO-lidmaatschap voor Montenegro een belangrijk symbolisch en strategisch onderdeel is van zijn Euro-Atlantisch integratieproces; wijst er nogmaals op dat de EU-toetredingsonderhandelingen losstaan van het NAVO-toetredingsproces;

41. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie, de regeringen en parlementen van de lidstaten en de regering en het parlement van Montenegro.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0095

e-Democratie in de EU: potentieel en uitdagingen

Resolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over e-democratie in de Europese Unie: potentieel en uitdagingen (2016/2008(INI))

(2018/C 263/21)

Het Europees Parlement,

- gezien aanbeveling CM/Rec(2009)1 van de Raad van Europa over elektronische democratie (e-democratie), die op 18 februari 2009 door het Comité van Ministers is goedgekeurd als eerste internationale rechtsinstrument waarin normen op het gebied van e-democratie worden vastgesteld,
 - gezien het Verdrag betreffende de Europese Unie, met name de artikelen 2, 3, 6, 9, 10 en 11, alsmede het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, met name de artikelen 8 t/m 20 en 24,
 - gezien het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, het Europees Verdrag tot bescherming van de rechten van de mens en het Europees Sociaal Handvest,
 - gezien zijn resolutie van 28 oktober 2015 over het Europees burgerinitiatief ⁽¹⁾,
 - gezien de mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's met als titel „EU-actieplan inzake e-overheid 2016-2020 — Voor een snellere digitalisering van overheidsdiensten” (COM(2016)0179),
 - gezien de VN-index voor de ontwikkeling van e-overheid (E-Government Development Index (EGDI)) voor 2014,
 - gezien de drie studies getiteld „Potentieel en uitdagingen voor e-participatie in de Europese Unie”, „Potentieel en uitdagingen voor e-stemmen in de Europese Unie” en „De juridische en politieke context voor de ontwikkeling van een Europees identiteitsbewijs”, die zijn beleidsondersteunende afdeling C in 2016 heeft gepubliceerd,
 - gezien de twee STOA-studies getiteld „E-public, e-participation and e-voting in Europe — prospects and challenges: final report” van november 2011 en „Technology options and systems to strengthen participatory and direct democracy” die in 2017 dient te worden gepubliceerd,
 - gezien de werkzaamheden die de Conferentie van Europese regionale wetgevende parlementen (CALRE) in verband met e-democratie heeft verricht met behulp van het samenwerkingsstelsel IT4all van de VN,
 - gezien zijn resolutie van 8 september 2015 getiteld „Mensenrechten en technologie: het effect van inbreuk- en bewakingssystemen op de mensenrechten in derde landen” ⁽²⁾,
 - gezien artikel 52 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie constitutionele zaken en het advies van de Commissie cultuur en onderwijs (A8-0041/2017),
- A. overwegende dat de recente crises en impasses op financieel, economisch, politiek en sociaal gebied afzonderlijke lidstaten en de Unie als geheel zwaar treffen, op een moment waarop zij allemaal worden geconfronteerd met mondiale uitdagingen zoals klimaatverandering, migratie en veiligheid; overwegende dat de verhouding tussen de burgers en de politiek steeds meer gespannen is geworden omdat de burgers zich afkeren van politieke-besluitvormingsprocessen, en dat het risico op publieke afkeer jegens de politiek toeneemt; overwegende dat engagement en participatie van de

⁽¹⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0382.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0288.

Donderdag 16 maart 2017

burgers en het maatschappelijk middenveld, evenals transparantie en voorlichting, in het democratische bestel van essentieel belang zijn voor de goede werking van de democratie en voor de legitimiteit en verantwoordingsplicht van alle niveaus van de meerlagige beheersstructuur van de EU; overwegende dat er een duidelijke noodzaak bestaat om de democratische kloof tussen de burgers en politieke instellingen te verkleinen;

- B. overwegende dat onze samenleving de afgelopen decennia razendsnel is veranderd en de burger de behoefte heeft zich vaker en directer uit te spreken over de problemen die de toekomst van de samenleving bepalen, en dat politieke en beleidsinstellingen er daarom goed aan doen te investeren in democratische innovatie;
- C. overwegende dat het opkomstpercentage bij de Europese verkiezingen sinds 1979 steeds lager wordt en bij de verkiezingen van 2014 slechts 42,54 % bedroeg;
- D. overwegende dat het van belang is het vertrouwen van de burgers in het Europese project terug te winnen; overwegende dat instrumenten voor e-democratie een bijdrage kunnen leveren aan de bevordering van actief burgerschap door participatie, transparantie en verantwoordingsplicht in het besluitvormingsproces te bevorderen en de democratische controlemechanismen en kennis over de EU te versterken teneinde de burgers meer inspraak te geven in het politieke leven;
- E. overwegende dat de democratie zich moet blijven ontwikkelen en aanpassen aan de veranderingen en mogelijkheden die gepaard gaan met nieuwe technologieën en ICT-hulpmiddelen, die moeten worden beschouwd als een gemeenschappelijk goed dat, mits goed uitgevoerd en vergezeld van voldoende informatie, een meer transparante en participatieve democratie tot stand kan helpen brengen; overwegende dat elke burger daarom de mogelijkheid moet krijgen om met de nieuwe technologie te leren omgaan;
- F. overwegende dat verdere vooruitgang op het gebied van cyberbeveiliging en gegevensbescherming van essentieel belang is om het gebruik van nieuwe technologie in institutionele en politieke activiteiten aan te zwengelen en daarmee de inspraak van de burgers in de besluitvorming te bevorderen;
- G. overwegende dat de opkomst van nieuwe instrumenten voor digitale communicatie en open samenwerkingsplatforms de aanzet kan geven en kan leiden tot nieuwe oplossingen om de deelname van burgers aan en de betrokkenheid van burgers bij de politiek te bevorderen en de ontevredenheid ten aanzien van de politieke instellingen te verminderen, en tevens een bijdrage te leveren aan het vergroten van het vertrouwen in en de transparantie en controleerbaarheid van het democratische systeem;
- H. overwegende dat Commissievoorzitter Juncker in zijn jongste State of the Union een pakket maatregelen ter bevordering van het gebruik van elektronische communicatie heeft voorgesteld, waaronder WIFI4EU of de invoering van 5G in Europa;
- I. overwegende dat open overheidsgegevens economische groei kunnen bevorderen, de efficiëntie binnen de publieke sector kunnen vergroten en de transparantie en controleerbaarheid van Europese en nationale instellingen kunnen verbeteren;
- J. overwegende dat de toegang op gelijke voorwaarden tot een neutraal internet een onontbeerlijke voorwaarde vormt om de doeltreffendheid van fundamentele mensenrechten te garanderen;
- K. overwegende dat e-democratie de ontwikkeling van aanvullende vormen van engagement kan bevorderen, die een bijdrage kunnen leveren aan het afremmen van de toenemende publieke afkeer jegens de traditionele politiek; overwegende dat e-democratie voorts een bijdrage kan leveren aan de bevordering van communicatie, dialoog en kennis van en belangstelling voor de Unie, haar politiek en haar beleid, en op die manier gunstig is voor de maatschappelijke steun voor het Europees project en bovendien het zogeheten Europees democratisch tekort verkleint;
- L. overwegende dat voor de nieuwe vormen van deelname aan de virtuele openbare ruimte ook de rechten en verplichtingen gelden die gelden voor deelname aan de openbare ruimte, zoals het recht om een procedure te starten in geval van smaad;
- M. overwegende dat het absoluut noodzakelijk is de digitale kloof te dichten en ervoor te zorgen dat de burgers beschikken over voldoende mediageletterdheid en digitale vaardigheden, teneinde de rol van het internet als geldig en doeltreffend democratisch instrument te waarborgen;

Donderdag 16 maart 2017

- N. overwegende dat informatie- en communicatiesystemen (ICT-systemen) de kern vormen van alle moderne overheidsprocessen, maar dat er nog altijd inspanningen moeten worden geleverd om de dienstverlening op het gebied van e-overheid te verbeteren;
- O. overwegende dat e-stemmen het mensen die werken of wonen in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn of in een derde land gemakkelijker kan maken hun stemrecht uit te oefenen; overwegende dat bij e-stemmen de veiligheid en geheimhouding bij het uitbrengen en opnemen van de stemmen gewaarborgd moeten zijn, met name met het oog op de mogelijkheid van cyberaanvallen;

Potentieel en uitdagingen

1. benadrukt de mogelijke voordelen van e-democratie, die wordt gedefinieerd als ondersteuning en versterking van de traditionele democratie door middel van ICT, en die de democratische processen kan aanvullen en versterken met een stuk inspraak van de burgers via verschillende onlineactiviteiten, zoals onder meer e-overheid, e-governance, e-beraadslaging, e-participatie en e-stemmen; vindt het verheugend dat steeds meer burgers via nieuwe communicatiemiddelen kunnen worden betrokken bij de democratische processen;
2. benadrukt dat de lidstaten in aanbeveling CM/Rec(2009)1 van de Raad van Europa wordt gevraagd ervoor te zorgen dat e-democratie transparantie, verantwoordingsplicht, responsiviteit, engagement, overleg, inclusiviteit, toegankelijkheid, participatie, subsidiariteit en sociale cohesie bevordert, waarborgt en versterkt; herinnert eraan dat de lidstaten in deze aanbeveling wordt gevraagd maatregelen uit te werken die de mensenrechten, de democratie en de rechtsstaat kunnen versterken;
3. benadrukt dat e-democratie tot doel heeft een democratische cultuur te bevorderen die de democratische praktijken verrijkt en versterkt door een aanvullend instrument te bieden dat de transparantie en burgerparticipatie kan vergroten, en niet een alternatief democratisch systeem in te stellen dat afbreuk doet aan de representatieve democratie; wijst erop dat e-democratie op zich onvoldoende is om politieke participatie te waarborgen, en dat het ook nodig is om naast e-democratie met niet-digitale middelen te streven naar een grotere politieke participatie van burgers;
4. wijst op het belang van e-stemmen en stemmen op afstand via internet als systemen die kunnen zorgen voor verbetering van de inclusie van de burgers en democratische participatie kunnen vergemakkelijken, vooral in geografisch en sociaal gemarginaliseerde gebieden, hetgeen tal van potentiële voordelen biedt, met name voor jongeren, mensen met beperkte mobiliteit, ouderen en mensen die permanent of tijdelijk werken of wonen in een lidstaat waarvan zij geen onderdaan zijn of in een derde land, mits het hoogst mogelijke niveau van gegevensbescherming wordt gewaarborgd; herinnert eraan dat de lidstaten bij de toepassing van een systeem voor stemmen op afstand via internet de transparantie en betrouwbaarheid van de telling van de stemmen moeten waarborgen en de beginselen van gelijkheid, stemgeheim, stemrecht en vrije verkiezingen moeten eerbiedigen;
5. benadrukt dat alle processen voor digitale interactie gebaseerd moeten zijn op het beginsel van institutionele openheid, zodat er een combinatie van realtime-transparantie en geïnformeerde participatie wordt gerealiseerd;
6. benadrukt het gebruik van e-participatie en moedigt het aan als essentieel kenmerk van e-democratie, dat drie vormen van interactie omvat tussen enerzijds de EU-instellingen en de overheid en anderzijds de burgers, namelijk: e-voorlichting, e-raadpleging en e-besluitvorming; erkent dat veel gevallen van nationale, regionale en lokale e-participatie kunnen worden beschouwd als goede voorbeelden van hoe ICT kan worden gebruikt in een participatieve democratie; spoort de lidstaten aan deze praktijken op nationaal en lokaal niveau verder te ontwikkelen;
7. onderstreept dat ICT ruimten voor participatie en overleg tot stand helpt komen, die op hun beurt de kwaliteit en legitimiteit van onze democratische systemen vergroten;
8. wijst op de noodzaak jonge mensen te betrekken bij het politieke debat en merkt op dat het gebruik van ICT voor democratische procedures in dit kader een doeltreffend instrument kan zijn;
9. herinnert aan het eerste Europese voorbeeld van onlinestemmen bij de juridisch bindende verkiezingen van 2005 in Estland, maar is van mening dat in andere lidstaten pas op geslaagde wijze van e-stemmen gebruik kan worden gemaakt als de waarborg voor de effectieve deelname van de hele bevolking is beoordeeld en de voordelen van, uitdagingen bij en gevolgen van verschillende of uiteenlopende technologische benaderingen zijn geëvalueerd; wijst erop dat veilige en snelle internetverbindingen en een veilige elektronische-identiteitsstructuur belangrijke voorwaarden zijn voor succesvol e-

Donderdag 16 maart 2017

stemmen; benadrukt dat de voordelen van de nieuwe technologie moeten worden benut bij de huidige vormen van stembusgang, en is van oordeel dat grote vooruitgang kan worden geboekt door middel van de uitwisseling van beste praktijken en onderzoek op alle politieke niveaus;

10. wijst erop dat het belangrijk is tegemoet te komen aan de bezorgdheid onder burgers met betrekking tot het gebruik van online democratie-instrumenten; is van oordeel dat het zeer belangrijk is aandacht te besteden aan veiligheidsaspecten en waarborging van de privacy, teneinde het vertrouwen van de burgers in de zich ontwikkelende digitale politieke omgeving op te bouwen;

11. benadrukt dat democratische processen een uitvoerig debat op elk niveau van de EU-samenleving, toezicht en reflectie vereisen, die bevorderlijk zijn voor billijke, volledige en rationele beraadslaging; waarschuwt voor het risico van verdraaiing en manipulatie van uitlatingen gedaan bij online discussies; is van mening dat de beste garantie tegen dit risico bestaat uit transparantie van alle spelers die interageren en informatie verstrekken over campagnes die zij direct of indirect op digitale participatieplatforms kunnen voeren;

12. merkt op dat het vertrouwen van de burgers in instellingen en democratische processen een essentieel aspect vormt van een functionerende democratie; benadrukt derhalve dat de invoering van instrumenten voor e-democratie gepaard moet gaan met goede communicatie- en educatiestrategieën;

13. benadrukt dat e-participatie geïntegreerd moet worden in het politieke systeem, om ervoor te zorgen dat de bijdragen van de burgers aan de besluitvorming meetellen en om follow-up te garanderen; merkt op dat het negeren van de bijdragen van burgers door besluitvormers leidt tot teleurstelling en wantrouwen;

14. benadrukt dat het gebruik van ICT-instrumenten een aanvulling moet vormen op andere instrumenten voor communicatie met overheidsinstellingen, om discriminatie wegens een gebrek aan digitale vaardigheden of een gebrek aan middelen of infrastructuur te voorkomen;

Voorstellen om het democratische systeem te verbeteren door middel van ICT:

15. is van oordeel dat deelname aan democratische processen in de eerste plaats berust op daadwerkelijke en niet-discriminerende toegang tot informatie en kennis;

16. dringt er voorts bij de EU en de lidstaten op aan geen onnodige maatregelen vast te stellen die bedoeld zijn om de toegang tot het internet en de uitoefening van fundamentele mensenrechten willekeurig te beperken, zoals onevenredige censuurmaatregelen of strafbaarstelling van legitieme uiting van kritiek of afkeuring;

17. verzoekt de lidstaten en de EU educatieve en technische middelen ter beschikking te stellen om de democratische betrokkenheid van de burgers te bevorderen en de ICT-vaardigheden te verbeteren, alsook te voorzien in digitale geletterdheid en gelijke en veilige digitale toegang van alle EU-burgers teneinde de digitale kloof te dichten (e-inclusie), wat uiteindelijk de democratie ten goede zal komen; moedigt de lidstaten aan om de verwerving van digitale vaardigheden op te nemen in de leerprogramma's en de programma's voor een leven lang leren, en om prioriteit te verlenen aan digitale leerprogramma's voor ouderen; steunt de ontwikkeling van netwerken met universiteiten en opleidingsinstellingen om het onderzoek naar en de toepassing van nieuwe participatie-instrumenten te bevorderen; dringt er tevens bij de EU en de lidstaten op aan programma's en beleidsmaatregelen te bevorderen die een kritische en geïnformeerde houding ten opzichte van het gebruik van ICT stimuleren;

18. stelt voor vooruitgang te boeken bij de beoordeling van het gebruik van nieuwe technologie om de democratie bij de Europese overheden te verbeteren door als indicatoren streefcijfers in te voeren voor het meten van de kwaliteit van onlinediensten;

19. beveelt aan dat het Europees Parlement — als enige rechtstreeks gekozen Europese instelling — het voortouw neemt bij de versterking van de e-democratie; acht daarvoor de ontwikkeling van innovatieve technologische oplossingen van belang waarmee burgers op inhoudelijke wijze kunnen communiceren of hun zorgen kunnen delen met de door hen gekozen vertegenwoordigers;

Donderdag 16 maart 2017

20. dringt erop aan de institutionele taal en procedures te vereenvoudigen en multimedia-inhoud te ontwikkelen om de grondbeginselen van de belangrijkste besluitvormingsprocessen uit te leggen, teneinde het begrip en de participatie te bevorderen; benadrukt dat aan deze toegangspoort tot e-participatie ruchtbaarheid moet worden gegeven door middel van gesegmenteerde proactieve instrumenten die toegang bieden tot alle documenten in de parlementaire dossiers;

21. verzoekt de lidstaten en de EU betaalbare en snelle digitale infrastructuur aan te leggen, met name in perifere regio's, plattelandsgebieden en economisch minder ontwikkelde gebieden, en erop toe te zien dat gelijkheid tussen burgers wordt gegarandeerd, waarbij de kwetsbaarste burgers bijzondere aandacht krijgen en vaardigheden kunnen ontwikkelen om een veilig gebruik van de technologie te waarborgen; pleit ervoor dat bibliotheken, scholen en gebouwen waar openbare diensten worden verleend naar behoren worden uitgerust met een snelle, moderne IT-infrastructuur die gelijkelijk toegankelijk is voor alle burgers, met name de meest kwetsbare categorieën, zoals mensen met een handicap; benadrukt dat er voor deze doelstellingen voldoende financiële en opleidingsmiddelen beschikbaar moeten worden gesteld; beveelt de Commissie aan middelen beschikbaar te stellen voor projecten ter verbetering van digitale infrastructuur op het gebied van de sociale en solidaire economie;

22. benadrukt dat vrouwen ondervertegenwoordigd zijn in de politieke besluitvorming op alle niveaus, alsook in ICT-sectoren; merkt op dat vrouwen en meisjes dikwijls worden geconfronteerd met genderstereotypen met betrekking tot digitale technologieën; verzoekt de Commissie en de lidstaten daarom te investeren in gerichte programma's ter bevordering van ICT-onderwijs en e-participatie voor vrouwen en meisjes, met name die met een kwetsbare of gemarginaliseerde achtergrond, waarbij gebruik wordt gemaakt van formeel, informeel en niet-formeel leren;

23. merkt op dat, om gelijke toegang tot de instrumenten voor e-democratie voor alle burgers te waarborgen, meertalige vertalingen belangrijk zijn wanneer informatie dient te worden verspreid onder en gelezen door alle burgers, in landen met meer dan een officiële taal en door mensen met andere etnische achtergronden;

24. moedigt de lidstaten en de EU aan mechanismen en instrumenten te bevorderen, te steunen en uit te voeren die burgerparticipatie en interactie tussen de burgers en overheden en EU-instellingen mogelijk maken, zoals platforms voor crowdsourcing; benadrukt dat ICT toegang tot onafhankelijke informatie, transparantie, controleerbaarheid en inspraak in de besluitvorming moet faciliteren; vraagt in deze context alle instrumenten van de Commissie voor communicatie en betrekkingen met de burgers, in het bijzonder het portaal Europe Direct, beter aan te passen aan de uitdagingen van e-democratie; verbindt zich ertoe alle bestaande instrumenten voor de follow-up van het wetgevingsproces toegankelijker, begrijpelijker, educatiever en interactiever te maken en verzoekt de Commissie om op haar eigen website hetzelfde te doen;

25. verzoekt de lidstaten en de EU na te denken over de inhoud op hun officiële websites die verband houdt met de werking van de democratie, om enerzijds didactische instrumenten aan te reiken die de sites aantrekkelijker en begrijpelijker maken voor jongeren, en anderzijds de sites toegankelijk te maken voor personen met een handicap;

26. spoort de overheden ertoe aan hun gehechtheid aan het beginsel van institutionele openheid gestalte te geven door middel van wijzigingen van hun strategisch ontwerp en bedrijfscultuur, begrotingen en organisatorische veranderingsprocessen, uitgaande van de doelstelling de democratie te verbeteren met behulp van nieuwe technologie;

27. verzoekt om de oprichting van een onlineplatform om de burgers stelselmatig te raadplegen voordat de Europese wetgever besluiten neemt, en hen zo nauwer bij het openbare leven te betrekken;

28. acht het noodzakelijk de inzet van deze nieuwe instrumenten te flankeren met campagnes ter verspreiding van de mogelijkheden die zij bieden en ter bevordering van de maatschappelijke waarden medeverantwoordelijkheid en participatie;

29. herinnert aan het belang van het Europees burgerinitiatief als instrument voor de betrokkenheid bij en rechtstreekse participatie van burgers aan het politieke leven van de Unie en vraagt de Commissie derhalve de werkingsmechanismen ervan te herzien om het potentieel ten volle te kunnen benutten en daarbij de aanbevelingen te volgen die het Europees Parlement heeft gedaan in zijn resolutie van 28 oktober 2015; wijst er dan ook op dat de bureaucratische vereisten hieromtrent vereenvoudigd en verkort moeten worden en dat meer gebruik moet worden gemaakt van ICT, bijvoorbeeld via digitale platforms en andere toepassingen die geschikt zijn voor mobiele apparaten, teneinde dit belangrijke instrument gebruiksvriendelijker te maken en wijd en zijd bekend te maken; is van mening dat door het gebruik van nieuwe technologie met name het onlinesysteem voor het verzamelen van handtekeningen kan worden verbeterd via het gebruik van elektronische identificatie- en authenticatiediensten (e-IDAS), waardoor burgers gemakkelijker informatie over

Donderdag 16 maart 2017

bestaande of potentiële EBI's kunnen ontvangen en uitwisselen zodat zij actief kunnen deelnemen aan de discussies en/of de initiatieven kunnen steunen;

30. benadrukt dat verscheidene processen van de Commissie, zoals online openbare raadplegingen, e-participatie-activiteiten en effectbeoordelingen, baat zouden vinden van een ruimer gebruik van nieuwe technologieën om de participatie van de burgers te stimuleren en te zorgen voor meer verantwoordingsplicht omtrent deze processen, transparantie van de kant van de EU-instellingen en betere Europese governance; herhaalt dat de processen van publieke raadpleging doeltreffend en beschikbaar voor een zo ruim mogelijk publiek moeten zijn en dat de technische barrières tot een minimum moeten worden beperkt;

31. benadrukt dat burgers beter voorgelicht moeten worden over de bestaande platforms voor e-participatie op EU-, nationaal en lokaal niveau;

32. verzoekt de Commissie om in het kader van de tussentijdse herziening van de strategie voor de digitale eengemaakte markt, die in 2017 moet plaatsvinden, e-participatie uit te breiden en te ontwikkelen, en om de ontwikkeling en financiering van nieuwe instrumenten in verband met digitaal EU-burgerschap te bevorderen; beveelt de Commissie voorts aan zich te richten op open-sourceoplossingen die gemakkelijk kunnen worden toegepast op de hele digitale eengemaakte markt; verzoekt de Commissie in het bijzonder opnieuw gebruik te maken van eerdere projecten, zoals het D-CENT-platform, een door de EU gefinancierd project dat technologische instrumenten biedt voor participatieve democratie;

33. benadrukt dat de ontwikkeling van e-overheid een prioriteit moet zijn voor de lidstaten en de EU-instellingen, en is verheugd over het ambitieuze en uitgebreide actieplan van de Commissie voor e-overheid, waarvoor een goede uitvoering op nationaal niveau en coördinatie van de beschikbare EU-middelen, in synergie met de voor digitale technologie bevoegde nationale agentschappen en autoriteiten, van essentieel belang zullen zijn; is van oordeel dat er meer inspanningen moeten worden geleverd om open data en het gebruik van ICT-instrumenten die gebaseerd zijn op open-source- en gratis software te bevorderen, zowel in de EU-instellingen als in de lidstaten;

34. vraagt om meer samenwerking op EU-niveau en beveelt aan om beste praktijken op het gebied van e-democratie uit te wisselen als een manier om toe te werken naar een vorm van democratie met meer participatie en overleg, die tegemoetkomt aan de wensen en behoeften van de burgers en bedoeld is om de burgers meer te betrekken bij het besluitvormingsproces; wijst erop dat het belangrijk is te weten wat de houding van de burgers is ten aanzien van de invoering van een systeem voor stemmen op afstand via internet; verzoekt de Commissie een onafhankelijk onderzoek naar de publieke opinie of een onafhankelijke raadpleging van het publiek uit te voeren ten aanzien van onlinestemmen als aanvullende mogelijkheid om te stemmen, met een analyse van de voor- en nadelen ervan, en de resultaten daarvan uiterlijk eind 2018 aan de lidstaten voor te leggen;

35. benadrukt dat het van groot belang is dat bij het gebruik van e-democratie-instrumenten de privacy en persoonsgegevens worden beschermd en dat een veiligere internetomgeving moet worden bevorderd, met name wat betreft de beveiliging van informatie en gegevens, waaronder het „recht om vergeten te worden”, dat er garanties tegen bewakingssoftware moeten worden geboden en dat de verifieerbaarheid van bronnen dient te worden gewaarborgd; dringt er voorts op aan dat er in grotere mate gebruik wordt gemaakt van digitale diensten die voldoen aan belangrijke randvoorwaarden zoals een veilige en versleutelde identiteit, overeenkomstig de Eidas-verordening; is voorstander van beveiligde digitale openbare registers en de validering van elektronische handtekeningen om frauduleuze veelvuldige interacties te voorkomen, in overeenstemming met de Europese en internationale mensenrechtennormen en de jurisprudentie van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens en het Europees Hof van Justitie; onderstreept ten slotte dat beveiligingskwesaties personen en groepen er niet van mogen afschrikken aan democratische processen deel te nemen;

36. benadrukt dat de democratie moet worden versterkt door middel van technologie die wordt ontplooid in een veilige omgeving, beschermd tegen misbruik van technologische instrumenten (bijv. spambots, anonieme profilering en identiteitsdiefstal), en herinnert eraan dat de hoogste juridische normen moeten worden nageleefd;

37. wijst op de belangrijke rol die klokkenluiders vervullen bij het aan het licht brengen, meestal via het internet, van corruptie, fraude, wanbeheer en andere vormen van wangedrag die een bedreiging vormen voor de volksgezondheid, veiligheid, financiële integriteit, mensenrechten, het milieu en de rechtsstaat, en op het feit dat zij hiermee tegelijkertijd het recht van het publiek op informatie waarborgen;

Donderdag 16 maart 2017

38. moedigt volksvertegenwoordigers aan om, met de burgers, actief aan bestaande, volledig onafhankelijke fora deel te nemen en gebruik te maken van nieuwe media en IT-platformen, teneinde discussie en uitwisseling van standpunten en voorstellen met de burgers te stimuleren (e-parlement), zodat er rechtstreeks contact met hen tot stand wordt gebracht; vraagt de fracties van het Europees Parlement en de Europese politieke partijen om de burgers meer mogelijkheden te bieden voor openbaar debat en e-participatie;

39. vraagt zijn leden en de andere EU-instellingen om, met name in de huidige moeilijke politieke context, de transparantie van hun werkzaamheden te blijven verhogen, en vraagt de overheidsdiensten de mogelijkheid te onderzoeken om digitale platforms op te zetten, met inbegrip van de recentste IT-instrumenten; spoort politici ertoe aan deze instrumenten te gebruiken en op efficiënte wijze met de kiezers en belanghebbenden te communiceren en hen op positieve wijze tegemoet te treden, teneinde hen te informeren over de werkzaamheden van de EU en het Parlement en aldus de beraadslagings- en beleidsvormingsprocessen open te stellen en aan bewustmaking te doen over de Europese democratie;

40. is verheugd over de initiatieven van het Parlement op het gebied van e-participatie; steunt voortdurende inspanningen om de representativiteit, legitimiteit en effectiviteit van het Parlement te versterken en moedigt de leden aan om meer van nieuwe technologieën gebruik te maken teneinde het potentieel daarvan ten volle te benutten, maar daarbij rekening te houden met de grenzen die worden gesteld door het recht op bescherming van de persoonlijke levenssfeer en het recht op bescherming van persoonsgegevens; wijst erop dat uitgebreid moet worden nagedacht over manieren om het gebruik van ICT door zijn leden te verbeteren, niet alleen in het kader van de contacten met de burger, maar ook op het gebied van wetgeving, verzoekschriften, raadplegingen en andere aspecten die van belang zijn voor de dagelijkse werkzaamheden van de leden;

41. spoort politieke partijen op EU- en nationaal niveau aan optimaal gebruik te maken van digitale instrumenten, om nieuwe manieren te ontwikkelen om de interne democratie te bevorderen, onder andere door middel van meer transparantie op het gebied van beheer, financiering en besluitvormingsprocessen, en om een betere communicatie met en participatie van leden en het maatschappelijk middenveld mogelijk te maken; spoort hen tevens aan om jegens de burgers een hoog niveau van transparantie en verantwoordingsplicht te waarborgen; stelt voor hiervoor mogelijke wijzigingen van het statuut van de Europese partijen, die de praktijken van e-participatie bevatten en bevorderen, te overwegen;

42. vraagt de EU en haar instellingen open te staan voor meer experimenten met nieuwe methoden voor e-participatie, zoals crowdsourcing op EU-niveau en op nationaal, regionaal en lokaal niveau, en daarbij rekening te houden met de beste praktijken die in de lidstaten reeds zijn ontwikkeld, en met het oog hierop specifieke proefprojecten op te zetten; wijst er daarbij nogmaals op dat dergelijke maatregelen vergezeld moeten gaan van bewustmakingscampagnes die erop gericht zijn de mogelijkheden van deze instrumenten toe te lichten;

43. dringt er bij de Europese instellingen op aan een participatief proces op te starten om een Europees Handvest inzake internetrechten uit te werken, in lijn met onder andere de Italiaanse Verklaring inzake internetrechten die op 28 juli 2015 door de Kamer van Afgevaardigden van Italië is gepubliceerd, teneinde alle rechten met betrekking tot de digitale omgeving te bevorderen en te garanderen, waaronder het effectieve recht op toegang tot het internet en netneutraliteit;

44. wijst op de overvloed aan heterogene informatie die vandaag de dag op het internet te vinden is en benadrukt dat het vermogen van de burgers tot kritisch nadenken moet worden versterkt, zodat zij beter in staat zijn onderscheid te maken tussen betrouwbare en onbetrouwbare informatiebronnen; spoort de lidstaten daarom aan wetgeving aan te passen en bij te werken om een antwoord te bieden op de huidige ontwikkelingen, en de bestaande wetgeving met betrekking tot haatzaaiende uitingen — zowel online als offline — volledig ten uitvoer te leggen en te handhaven, waarbij de fundamentele en constitutionele rechten worden gewaarborgd; benadrukt dat de Unie en haar lidstaten maatregelen en beleid moeten ontwikkelen om overdraagbare vaardigheden op het gebied van kritisch en creatief denken en digitale en mediageletterdheid, alsook inclusie en belangstelling onder hun burgers te vergroten, met name onder jongeren, zodat zij in staat zullen zijn geïnformeerde beslissingen te nemen en een positieve bijdrage te leveren aan democratische processen;

o

o o

45. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad en de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten.

Donderdag 2 maart 2017

II

(Mededelingen)

MEDEDELINGEN VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE
EUROPESE UNIE

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0056

Verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen**Besluit van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het verzoek om opheffing van de immuniteit van
Marine Le Pen (2016/2295(IMM))**

(2018/C 263/22)

Het Europees Parlement,

- gezien het verzoek om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen, dat is toegezonden op 5 oktober 2016 door Jean-Jaques URVOAS, grootzegelbewaarder, minister van Justitie, in het kader van een onderzoeksprocedure tegen Marine Le Pen bij de rechtbank van eerste aanleg van Nanterre wegens verspreiding via haar Twitteraccount van islamistische beelden met een gewelddadig karakter,
 - na Jean-François Jalkh als vertegenwoordiger van Marine Le Pen te hebben gehoord, overeenkomstig artikel 9, lid 6, van zijn Reglement,
 - gezien de artikelen 8 en 9 van protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, en artikel 6, lid 2, van de Akte van 20 september 1976 betreffende de verkiezing van de leden van het Europees Parlement door middel van rechtstreekse algemene verkiezingen,
 - gezien de arresten van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 12 mei 1964, 10 juli 1986, 15 en 21 oktober 2008, 19 maart 2010, 6 september 2011 en 17 januari 2013 ⁽¹⁾,
 - gezien artikel 26 van de Grondwet van de Franse Republiek,
 - gezien artikel 5, lid 2, artikel 6, lid 1, en artikel 9 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken (A8-0047/2017),
- A. overwegende dat de Franse gerechtelijke instanties hebben verzocht om opheffing van de immuniteit van Marine Le Pen, lid van het Europees Parlement en voorzitter van het Front National (FN), in het kader van een procedure wegens verspreiding door middel van haar Twitteraccount van beelden met een gewelddadig karakter waarin de terechtstellingen te zien zijn van drie gijzelaars van de terroristische groep ISIS, met als begeleidende commentaar „Zie, dit is ISIS”, d.d. 16 december 2015, aansluitend bij een interview op radiozender RMC waar de opkomst van het FN vergeleken was met de actie van de terroristische groep ISIS;

⁽¹⁾ Arrest van het Hof van Justitie van 12 mei 1964, Wagner/Fohrmann en Krier, 101/63, ECLI:EU:C:1964:28; arrest van het Hof van Justitie van 10 juli 1986, Wybot/Faure e.a., 149/85, ECLI:EU:C:1986:310; arrest van het Gerecht van 15 oktober 2008, Mote/Parlement, T-345/05, ECLI:EU:T:2008:440; arrest van het Hof van Justitie van 21 oktober 2008, Marra/De Gregorio en Clemente, C-200/07 en C-201/07, ECLI:EU:C:2008:579; arrest van het Gerecht van 19 maart 2010, Gollnisch/Parlement, T-42/06, ECLI:EU:T:2010:102; arrest van het Hof van Justitie van 6 september 2011, Patriciello, C-163/10, ECLI:EU:C:2011:543; arrest van het Gerecht van 17 januari 2013, Gollnisch/Parlement, T-346/11 en T-347/11, ECLI:EU:T:2013:23.

Donderdag 2 maart 2017

- B. overwegende dat uit de vaste praktijk van het Europees Parlement blijkt dat de immuniteit van een lid van deze assemblee kan worden opgeheven, als de meningen die zijn uitgebracht en/of beelden waarop het geding betrekking heeft, geen rechtstreeks of vanzelfsprekend verband houden met de uitoefening door het vervolgte lid van zijn functies als lid van het Europees Parlement en zij geen uiting zijn van meningen of stemmen die zijn uitgebracht in het kader van deze functies in de zin van artikel 8 van protocol nr. 7 betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie en artikel 26 van de Grondwet van de Franse Republiek;
 - C. voorts overwegende dat artikel 9 van Protocol nr. 7 bepaalt dat de leden van het Europees Parlement op hun eigen grondgebied dezelfde immuniteiten genieten welke aan de leden van de volksvertegenwoordiging in hun land zijn verleend;
 - D. overwegende dat de verspreiding van beelden met een gewelddadig karakter die de menselijke waardigheid kunnen schenden, een misdrijf is dat strafbaar is op grond van de artikelen 227-24, 227-29 en 227-31 van het strafwetboek van de Franse Republiek;
 - E. overwegende dat artikel 6-1 van Franse wet nr. 2004-575 van 21 juni 2004 ter bevordering van het vertrouwen in de digitale economie („*Pour la Confiance dans l'Économie Numérique*”), waarmee de omzetting is gerealiseerd van Richtlijn 2000/31/EG van het Europees Parlement en de Raad van 8 juni 2000 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, met name de elektronische handel („richtlijn inzake elektronische handel”), betrekking heeft op de activiteiten van dienstverleners van de informatiemaatschappij en niet op activiteiten met een individueel karakter;
 - F. overwegende dat, hoewel de beelden die door Marine Le Pen zijn gepubliceerd, voor iedereen toegankelijk zijn op de zoekmachine Google en veelvuldig overgenomen zijn op het net na de oorspronkelijke publicatie ervan, het gewelddadige karakter van deze beelden niettemin nog steeds de menselijke waardigheid kan schenden;
 - G. overwegende dat om de verwijdering van de drie foto's is verzocht door de familie van gijzelaar James Foley op 17 december 2015, d.i. na een optreden van de gerechtelijke instanties, en dat Marine Le Pen na dit verzoek uitsluitend de foto van James Foley heeft verwijderd;
 - H. overwegende dat de timing van de gerechtelijke procedure tegen Marine Le Pen overeenkomt met de gangbare timing van procedures op het gebied van pers en andere communicatiemiddelen en dat er dus geen reden is om een geval te vermoeden van *fumus persecutionis*, d.w.z. een situatie waarin sprake is van aanwijzingen of bewijzen voor een intentie om schade toe te brengen aan de politieke activiteit van een lid;
 - I. overwegende dat artikel 26 van de Grondwet van de Franse Republiek bepaalt dat leden van het Parlement niet in een strafrechtelijke zaak kunnen worden aangehouden of anderszins aan vrijheidsbenemende of -beperkende maatregelen worden onderworpen zonder toestemming van het Parlement;
 - J. overwegende dat het niet toekomt aan het Europees Parlement om zich uit te spreken over de vraag of het lid schuldig is, noch over de wenselijkheid het lid wegens de handelingen die het lid worden verweten, strafrechtelijk te vervolgen;
 - 1. besluit de immuniteit van Marine Le Pen op te heffen;
 - 2. verzoekt zijn Voorzitter dit besluit en het verslag van zijn bevoegde commissie onmiddellijk te doen toekomen aan de bevoegde autoriteit van de Franse Republiek en aan Marine Le Pen.
-

Donderdag 2 maart 2017

III

(Vorbereidende handelingen)

EUROPEES PARLEMENT

P8_TA(2017)0057

Euro-mediterrane overeenkomst EU-Libanon (toetreding van Kroatië) ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie en haar lidstaten, van een protocol bij de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Libanon, anderzijds, in verband met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie (05748/2016 — C8-0171/2016 — 2015/0292(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 263/23)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (05748/2016),
 - gezien het ontwerpprotocol bij de Euro-mediterrane overeenkomst waarbij een associatie tot stand wordt gebracht tussen de Europese Gemeenschap en haar lidstaten, enerzijds, en de Republiek Libanon, anderzijds, teneinde rekening te houden met de toetreding van de Republiek Kroatië tot de Europese Unie (05750/2016),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 217 en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0171/2016),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie buitenlandse zaken (A8-0027/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van het protocol;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Republiek Libanon.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0058

Overeenkomst EU-Liechtenstein betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het ontwerp van besluit van de Raad betreffende de sluiting, namens de Europese Unie, van de overeenkomst tussen de Europese Unie en het Vorstendom Liechtenstein betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa als onderdeel van het Fonds voor interne veiligheid voor de periode 2014-2020 (12852/2016 — C8-0515/2016 — 2016/0247(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 263/24)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van besluit van de Raad (12852/2016),
 - gezien de ontwerpvereenkomst tussen de Europese Unie en het Vorstendom Liechtenstein betreffende aanvullende regels met betrekking tot het instrument voor financiële steun voor de buitengrenzen en visa als onderdeel van het Fonds voor interne veiligheid voor de periode 2014-2020 (12881/2016),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 77, lid 2, onder a), en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0515/2016),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0025/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en het Vorstendom Liechtenstein.

Donderdag 2 maart 2017

P8_TA(2017)0059

Mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten op energiegebied *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 2 maart 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten tussen lidstaten en derde landen op energiegebied en tot intrekking van Besluit nr. 994/2012/EU (COM(2016)0053 — C8-0034/2016 — 2016/0031(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/25)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0053),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 194, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0034/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door de Franse Senaat, het Maltese parlement, de Oostenrijkse Bondsraad en het Portugese parlement, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 21 september 2016 ⁽¹⁾,
 - gezien de schriftelijke toezegging van de vertegenwoordiger van de Raad van 16 december 2016 om het standpunt van het Europees Parlement goed te keuren, overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie en de adviezen van de Commissie buitenlandse zaken en de Commissie internationale handel (A8-0305/2016),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt om hernieuwde voorlegging indien de Commissie voornemens is ingrijpende wijzigingen in haar voorstel aan te brengen of dit door een nieuwe tekst te vervangen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0031

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 2 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een mechanisme voor informatie-uitwisseling met betrekking tot intergouvernementele overeenkomsten en niet-bindende instrumenten tussen lidstaten en derde landen op energiegebied, en tot intrekking van Besluit nr. 994/2012/EU

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Besluit (EU) 2017/684.)

⁽¹⁾ PB C 487 van 28.12.2016, blz. 81.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0066

Kwik *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008 (COM(2016)0039 — C8-0021/2016 — 2016/0023(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/26)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0039),
 - gezien artikel 294, lid 2, en de artikelen 192, lid 1, en 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0021/2016),
 - gezien het advies van de Commissie juridische zaken inzake de voorgestelde rechtsgrond,
 - gezien artikel 294, lid 3, en artikel 192, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 25 mei 2016 ⁽¹⁾,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien het door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 16 december 2016 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien de artikelen 59 en 39 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (A8-0313/2016),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. keurt de verklaring van het Parlement goed, die als bijlage bij onderhavige resolutie is gevoegd;
 3. neemt kennis van de verklaring van de Commissie die als bijlage bij onderhavige resolutie is gevoegd;
 4. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0023

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende kwik, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1102/2008

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/852.)

⁽¹⁾ PB C 303 van 19.8.2016, blz. 122.

Dinsdag 14 maart 2017

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE

VERKLARING VAN HET EUROPEES PARLEMENT INZAKE DE ONTWERPVERORDENING BETREFFENDE KWIK EN TOT INTREKKING VAN VERORDENING (EG) NR. 1102/2008 (2016/0023(COD))

De goedkeuring door het Europees Parlement van uitvoeringshandelingen voor de autorisatie van nieuwe producten of processen in het kader van de interinstitutionele onderhandelingen over het voorstel voor een verordening betreffende kwik (2016/0023(COD)) mag niet worden beschouwd als precedent voor soortgelijke dossiers en loopt niet vooruit op komende interinstitutionele onderhandelingen over afbakeningscriteria voor het gebruik van gedelegeerde en uitvoeringshandelingen.

VERKLARING VAN DE EUROPESE COMMISSIE BETREFFENDE INTERNATIONALE SAMENWERKING INZAKE KWIK

Het Verdrag van Minamata en de nieuwe kwikverordening dragen in belangrijke mate bij aan de bescherming van de burgers tegen kwikverontreiniging wereldwijd en in de EU.

De internationale samenwerking moet worden voortgezet met het oog op een geslaagde uitvoering van het Verdrag door alle partijen en een verdere versterking van de bepalingen ervan.

De Commissie is daarom vastbesloten steun te verlenen aan verdere samenwerking, in overeenstemming met het Verdrag en met inachtneming van de toepasselijke beleidslijnen, regels en procedures van de EU, onder meer door actie te ondernemen op de volgende gebieden:

- het dichten van de kloof tussen de regelgeving van de EU en de bepalingen van het Verdrag via een herziening van de lijst van verboden kwikhoudende producten;
- in het kader van de bepalingen van het Verdrag inzake financiering, capaciteitsopbouw en overdracht van technologie, activiteiten zoals de verbetering van de traceerbaarheid van de handel in en het gebruik van kwik, de bevordering van de certificering van kwikvrije ambachtelijke en kleinschalige goudwinning en kwikvrije etikettering voor goud, en het vergroten van de capaciteit van ontwikkelingslanden, onder meer op het gebied van het beheer van kwikafval.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0067

Langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders en de verklaring inzake corporate governance *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft en van Richtlijn 2013/34/EU wat bepaalde onderdelen van de verklaring inzake corporate governance betreft (COM(2014)0213 — C7-0147/2014 — 2014/0121(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/27)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Parlement en de Raad (COM(2014)0213),
 - gezien artikel 294, lid 2, en de artikelen 50 en 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0147/2014),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 9 juli 2014 ⁽¹⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 16 december 2016 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie juridische zaken en het advies van de Commissie economische en monetaire zaken (A8-0158/2015),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast ⁽²⁾;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2014)0121

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2007/36/EG wat het bevorderen van de langetermijnbetrokkenheid van aandeelhouders betreft

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn (EU) 2017/828.)

⁽¹⁾ PB C 451 van 16.12.2014, blz. 87.

⁽²⁾ Dit standpunt vervangt de amendementen aangenomen op 8 juli 2015 (Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0257).

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0068

Controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens *I****Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 14 maart 2017 over het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens (COM(2015)0750 — C8-0358/2015 — 2015/0269(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)**

(2018/C 263/28)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2015)0750),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0358/2015),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien de gemotiveerde adviezen die in het kader van protocol nr. 2 betreffende de toepassing van de beginselen van subsidiariteit en evenredigheid zijn uitgebracht door de Poolse senaat en de Zweedse Riksdag, en waarin wordt gesteld dat het ontwerp van wetgevingshandeling niet strookt met het subsidiariteitsbeginsel,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 27 april 2016 ⁽¹⁾,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 20 december 2016 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie interne markt en consumentenbescherming en het advies van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0251/2016),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. neemt kennis van de bij deze resolutie gevoegde verklaring van de Commissie;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

⁽¹⁾ PB C 264 van 20.7.2016, blz. 77.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TC1-COD(2015)0269

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 14 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Richtlijn (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 91/477/EEG van de Raad inzake de controle op de verwerving en het voorhanden hebben van wapens

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Richtlijn (EU) 2017/853.)

Dinsdag 14 maart 2017

BIJLAGE BIJ DE WETSGEVINGSRESOLUTIE**VERKLARING VAN DE COMMISSIE**

De Commissie erkent het belang van een goed functionerende norm voor het onbruikbaar maken van vuurwapens, die bijdraagt tot verhoging van de veiligheid en de autoriteiten de zekerheid biedt dat onbruikbaar gemaakte vuurwapens correct en effectief onbruikbaar zijn gemaakt.

Daarom zal de Commissie haast maken met de herziening van de criteria voor het onbruikbaar maken, die zal worden verricht door nationale deskundigen in het comité dat is opgericht krachtens Richtlijn 91/477/EEG, om de Commissie in staat te stellen om voor eind mei 2017 overeenkomstig de comitéprocedure van Richtlijn 91/477/EEG, na een positief advies van de nationale deskundigen, een uitvoeringsverordening van de Commissie vast te stellen tot wijziging van Uitvoeringsverordening (EU) 2015/2403 van de Commissie van 15 december 2015 tot vaststelling van gemeenschappelijke richtsnoeren betreffende normen en technieken om te waarborgen dat onbruikbaar gemaakte vuurwapens voorgoed onbruikbaar zijn. De Commissie verzoekt de lidstaten de bespoediging van deze werkzaamheden volledig te ondersteunen.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0069

Autowrakken, afgedankte batterijen en accu's en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur ***I

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van de Richtlijnen 2000/53/EG betreffende autowrakken, 2006/66/EG inzake batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's, en 2012/19/EU betreffende afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (COM(2015)0593 — C8-0383/2015 — 2015/0272(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/29)

Amendement 1

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en **rationeel** gebruik van natuurlijke hulpbronnen, en de bevordering van **een meer** circulaire economie.

Amendement

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en **efficiënt** gebruik van natuurlijke hulpbronnen, en de bevordering van **de beginselen van de** circulaire economie.

Amendement 2

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (1 bis) **Een schone, effectieve en duurzame circulaire economie vereist dat gevaarlijke stoffen al in de ontwerpfase uit producten worden verwijderd, en in dit verband moet de circulaire economie gevolg geven aan uitdrukkelijke bepalingen in het zevende milieuactieprogramma, waarin wordt gepleit voor de ontwikkeling van niet-toxische materiaalcycli, zodat gerecycleerd afval als belangrijke, betrouwbare bron van grondstoffen voor de Unie kan worden gebruikt.**

⁽¹⁾ De zaak werd voor interinstitutionele onderhandelingen terugverwezen naar de bevoegde commissie op grond van artikel 59, lid 4, vierde alinea, van het Reglement (A8-0013/2017).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 3**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 ter) Er moet worden gezorgd voor een doeltreffend en energiezuinig beheer van secundaire grondstoffen, en er moet prioriteit worden gegeven aan O&O-inspanningen met het oog daarop. De Commissie moet ook overwegen een voorstel betreffende de indeling van afvalstoffen in te dienen om de totstandbrenging van een Uniemarkt voor secundaire grondstoffen te ondersteunen.

Amendement 4**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 quater) Wanneer gerecycleerd materiaal de economie opnieuw binnenkomt doordat het de einde-afvalfase heeft bereikt, hetzij omdat het beantwoordt aan de specifieke criteria voor de einde-afvalfase, hetzij omdat het wordt opgenomen in een nieuw product, moet het volledig in overeenstemming zijn met de Uniewetgeving inzake chemische stoffen.

Amendement 5**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 2 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 bis) De afgelopen jaren is het industriële landschap aanzienlijk veranderd, door de technologische vooruitgang en door de toename van wereldwijde goederenstromen. Die factoren brengen nieuwe uitdagingen met zich op het gebied van milieuvriendelijk afvalbeheer en milieuvriendelijke afvalverwerking, die moeten worden aangepakt door een combinatie van meer onderzoek en doelgerichte regelgevingsinstrumenten. Geplande veroudering is een toenemend probleem en is intrinsiek in strijd met de doelstellingen van een circulaire economie, en daarom moeten alle belangrijke belanghebbenden, het bedrijfsleven, de klanten en de regelgevende instanties zich samen inspannen om geplande veroudering tegen te gaan.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (3) Door de lidstaten ingediende **statistische gegevens** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **statistieken** moet worden verbeterd door één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren.

Amendement

- (3) Door de lidstaten ingediende **gegevens en informatie** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **de ingediende gegevens** moet worden verbeterd door **een gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens op basis van betrouwbare bronnen in te voeren**, één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren. **Betrouwbare verslaglegging over gegevens betreffende afvalstoffenbeheer is van wezenlijk belang voor een doeltreffende uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de lidstaten. Bij de verslaglegging over de verwezenlijking van de in deze richtlijnen uiteengezette doelstellingen moeten de lidstaten gebruikmaken van de gezamenlijke methodologie die is ontwikkeld door de Commissie, in samenwerking met de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten en de nationale autoriteiten die belast zijn met afvalbeheer.**

Amendement 7
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (3 bis) **De lidstaten moeten ervoor zorgen dat de gescheiden inzameling van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur (AEEA) wordt gevolgd door een passende verwerking. Met het oog op gelijke marktvoorwaarden en de inachtneming van de afvalwetgeving en het concept van de circulaire economie moet de Commissie gemeenschappelijke normen voor de verwerking van AEEA ontwikkelen, zoals is bepaald in Richtlijn 2012/19/EU.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 8
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (4) Goede verslaggeving van statistische gegevens over afvalbeheer is van wezenlijk belang voor een efficiënte uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens en een gelijk speelveld tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de doelstellingen in die richtlijnen moeten de lidstaten worden verplicht gebruik te maken van de **recentste methodologie** die is ontwikkeld door de Commissie **en** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten.

Amendement

- (4) Goede verslaggeving van statistische gegevens over afvalbeheer is van wezenlijk belang voor een efficiënte uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens en een gelijk speelveld tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de doelstellingen in die richtlijnen moeten de lidstaten worden verplicht gebruik te maken van de **gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens** die is ontwikkeld door de Commissie **in overleg met** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten.

Amendement 9
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (4 bis) **Om de in deze richtlijn bepaalde doelstellingen te helpen verwezenlijken en de overgang naar een circulaire economie te stimuleren, moet de Commissie de coördinatie en uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de lidstaten en tussen de verschillende economische sectoren bevorderen. Deze uitwisseling kan worden gefaciliteerd door communicatieplatforms die nieuwe industriële oplossingen onder de aandacht kunnen brengen, een beter overzicht van de beschikbare capaciteiten kunnen geven, de afvalindustrie met andere sectoren in contact kunnen helpen brengen en industriële symbiose kunnen helpen bevorderen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 10**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 4 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 ter) De afvalhiërarchie als vastgesteld in Richtlijn 2008/98/EG geeft een rangorde aan in het Unierecht inzake afvalpreventie en afvalbeheer. Die hiërarchie is dus van toepassing in de context van autowrakken, batterijen en accu's, afgedankte batterijen en accu's, en afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Wanneer zij de doelstelling van deze richtlijn verwezenlijken, moeten de lidstaten de nodige maatregelen nemen om rekening te houden met de prioriteiten van de afvalhiërarchie en toezien op de praktische uitvoering van die prioriteiten.

Amendement 11**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 5 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 bis) Aangezien het steeds noodzakelijker is om afval, in overeenstemming met de circulaire economie, binnen de Unie te behandelen en te recyclen, moet er vooral voor worden gezorgd dat de overbrenging van afvalstoffen in overeenstemming met de beginselen en voorschriften van het Uniemilieurecht geschiedt, met name het beginsel van nabijheid en voorrang voor nuttige toepassing en zelfvoorziening. De Commissie moet onderzoeken of het wenselijk is één loket voor de administratieve procedure voor de overbrenging van afval op te richten teneinde de administratieve lasten te verminderen. De lidstaten moeten de nodige maatregelen nemen om de illegale overbrenging van afval te voorkomen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 12
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(7 bis) *Om bepaalde niet-essentiële elementen van Richtlijn 2000/53/EG en Richtlijn 2012/19/EU aan te vullen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie met betrekking tot de gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens en het format voor de verslaglegging over de gegevens betreffende de uitvoering van de doelstellingen voor hergebruik en terugwinning van autowrakken overeenkomstig Richtlijn 2000/53/EG, en overeenkomstig Richtlijn 2012/19/EU met betrekking tot de methode voor de verzameling en verwerking van gegevens en het format voor de verslaglegging over de gegevens betreffende de uitvoering van de doelstellingen voor de inzameling en terugwinning van afgedankte elektrische en elektronische apparatuur. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 13
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(7 ter) *Om de methode vast te stellen voor de verzameling en verwerking van gegevens alsook het format voor de verslaglegging over gegevens voor batterijen en accu's, alsook afgedankte batterijen en accu's, moet aan de Commissie de bevoegdheid worden gedelegeerd om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadplegingen overgaat, onder meer op deskundigenniveau, en dat die raadplegingen gebeuren in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.*

Amendement 14
Voorstel voor een richtlijn
Artikel 1 — alinea - 1 (nieuw)

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 6 — lid 1

Bestaande tekst

Amendement

Artikel 6, lid 1, wordt vervangen door:

„1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat alle autowrakken (zelfs tijdelijk) worden opgeslagen en verwerkt overeenkomstig de in artikel 4 van Richtlijn 75/442/EEG vervatte algemene eisen en de technische minimumeisen van bijlage I bij deze richtlijn, onverminderd nationale gezondheids- en milieuvoorschriften.”

„1. De lidstaten nemen de nodige maatregelen opdat alle autowrakken (zelfs tijdelijk) worden opgeslagen en verwerkt overeenkomstig de **prioriteiten van de afvalhiërarchie** en de in artikel 4 van Richtlijn 75/442/EEG vervatte algemene eisen en de technische minimumeisen van bijlage I bij deze richtlijn, onverminderd nationale gezondheids- en milieuvoorschriften.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 15**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2**

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 — lid 1 bis

Door de Commissie voorgestelde tekst

1 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag over de uitvoering van artikel 7, lid 2, in. Zij **dienen** deze gegevens uiterlijk **18** maanden na **het einde** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. De gegevens worden toegezonden in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met 1 quinquies is vastgesteld. **Het eerste verslag omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of transposition of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of transposition of this Directive + 1 year].**

Amendement

1 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag over de uitvoering van artikel 7, lid 2, in. Zij **verzamelen en verwerken** deze gegevens **volgens de in lid 1 quinquies van dit artikel bedoelde gemeenschappelijke methode en dienen deze** uiterlijk **12** maanden na **afloop** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. De gegevens worden toegezonden in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met **lid 1** quinquies is vastgesteld.

Amendement 16**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2**

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 — lid 1 quater

Door de Commissie voorgestelde tekst

1 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Dit verslag omvat** een beoordeling van de **manier waarop** de gegevensverzameling **wordt georganiseerd**, van de **gegevensbronnen** en **van** de in de lidstaten gebruikte methode, **alsook van** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van **de** gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt om de drie jaar een verslag opgesteld.

Amendement

1 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Totdat de in lid 1 quinquies bedoelde gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens is vastgesteld, bevat het verslag** een beoordeling van de **organisatie van** de gegevensverzameling, **de bronnen** van de **gegevens** en de in de lidstaten gebruikte methode. **De Commissie beoordeelt tevens** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van **deze** gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt om de drie jaar een verslag opgesteld.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 17

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 — lid 1 quater bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 quater bis. *In het verslag kan de Commissie informatie opnemen over de uitvoering van deze richtlijn in haar geheel en over de gevolgen ervan voor het milieu en de volksgezondheid. Zo nodig gaat dit verslag vergezeld van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze richtlijn.*

Amendement 18

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 — lid 1 quinquies

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 quinquies. De Commissie stelt **uitvoeringshandelingen** vast die het formaat bepalen voor de verslaglegging over de gegevens overeenkomstig lid 1 bis. **Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 11, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.**

1 quinquies. **Ter aanvulling van deze richtlijn, stelt de Commissie gedelegeerde handelingen vast die de gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens vaststellen en** het formaat bepalen voor de verslaglegging over de gegevens overeenkomstig lid 1 bis.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 19**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2**

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 — lid 1 quinquies bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 quinquies bis. *Uiterlijk 31 december 2018 evalueert de Commissie, in het kader van het actieplan voor de circulaire economie en met het oog op de toezegging van de Unie om over te stappen naar een circulaire economie, deze richtlijn in haar geheel en met name de werkingssfeer en de doelstellingen, op basis van een effectbeoordeling en rekening houdend met de beleidsdoelstellingen en initiatieven van de Unie voor de circulaire economie. Bijzondere aandacht wordt besteed aan de overbrenging van gebruikte voertuigen waarvan wordt vermoed dat het autowrakken zijn. Hiertoe worden de richtsnoeren van de correspondenten nr. 9 voor overbrenging van autowrakken gebruikt. De Commissie onderzoekt tevens de mogelijkheid om specifieke doelstellingen per hulpbron vast te stellen, met name voor kritieke grondstoffen. Zo nodig gaat deze evaluatie vergezeld van een wetgevingsvoorstel.*

Amendement 20**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 bis (nieuw)**

Richtlijn 2000/53/EG

Artikel 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 9 bis

Instrumenten ter bevordering van een verschuiving naar een meer circulaire economie

Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken, maken de lidstaten gebruik van passende economische instrumenten en nemen zij andere maatregelen om stimuli te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie. Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn vermeld in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 21**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 1 bis (nieuw)**

Richtlijn 2006/66/EG

Artikel 22 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement***(1 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:****„Artikel 22 bis****Gegevens**

1. *De door de lidstaat overeenkomstig de artikelen 10 en 12 ingediende gegevens gaan vergezeld van een kwaliteitscontroleverslag.*
2. *De Commissie stelt overeenkomstig artikel 23 bis gedelegeerde handelingen vast ter aanvulling van deze richtlijn, door de methode voor de verzameling en verwerking van gegevens en het format voor de verslaglegging vast te stellen.”*

Amendement 22**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 2 — letter -a (nieuw)**

Richtlijn 2006/66/EG

Artikel 23 — titel

*Bestaande tekst**Amendement***(-a) In artikel 23 komt de titel als volgt te luiden:****„Evaluatie”****„Verslaglegging en evaluatie”****Amendement 23****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 2 — letter a**

Richtlijn 2006/66/EG

Artikel 23 — lid 1

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

1. De Commissie brengt uiterlijk eind 2016 verslag uit over de uitvoering van deze richtlijn en het effect ervan op het milieu, alsook op het functioneren van de interne markt.

1. De Commissie brengt uiterlijk eind 2016 **en vervolgens om de drie jaar** verslag uit over de uitvoering van deze richtlijn en het effect ervan op het milieu, alsook op het functioneren van de interne markt.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 24**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 2 — letter b bis (nieuw)**

Richtlijn 2006/66/EG

Artikel 23 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***b bis) Het volgende lid wordt toegevoegd:**

„3 bis. Uiterlijk 31 december 2018 evalueert de Commissie, in het kader van het actieplan voor de circulaire economie en met het oog op de toezegging van de Unie om over te stappen naar een circulaire economie, deze richtlijn in haar geheel, en met name het toepassingsgebied en de doelstellingen ervan, op basis van een effectbeoordeling. Bij deze beoordeling wordt rekening gehouden met de beleidsdoelstellingen en initiatieven van de Unie voor de circulaire economie, en met de technische ontwikkeling van nieuwe soorten batterijen die geen gevaarlijke stoffen gebruiken, met name geen zware en andere metalen of metaalionen. De Commissie onderzoekt tevens de mogelijkheid om specifieke doelstellingen per hulpbron vast te stellen, met name voor kritieke grondstoffen. Zo nodig gaat deze evaluatie vergezeld van een wetgevingsvoorstel.”

Amendement 25**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 2 — alinea 1 — punt 2 bis (nieuw)**

Richtlijn 2006/66/EG

Artikel 23 bis bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***2 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:***„Artikel 23 bis bis**Instrumenten ter bevordering van een verschuiving naar een meer circulaire economie*

Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken, maken de lidstaten gebruik van passende economische instrumenten en nemen zij andere maatregelen om stimuli te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie. Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn vermeld in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 27

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 3 — alinea 1 — punt - 1 (nieuw)

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 8 — lid 5 — alinea 4

Bestaande tekst

Amendement

-1) **In artikel 8, lid 5, wordt de vierde alinea vervangen door:**

„Ter waarborging van eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van dit artikel, **kan de Commissie uitvoeringshandelingen vaststellen waarin minimum-kwaliteitsnormen worden vastgelegd, op basis van met name de normen die zijn ontwikkeld door de Europese normalisatie-instellingen.** Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de onderzoeksprocedure van artikel 21, lid 2.”

„Ter waarborging van eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van dit artikel, **en in overeenstemming met het mandaat in Richtlijn 2012/19/EU, stelt de Commissie uitvoeringshandelingen vast waarin minimum-kwaliteitsnormen worden vastgelegd.** Deze uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de onderzoeksprocedure van artikel 21, lid 2.”

Amendement 28

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 — letter b

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 — lid 5 bis

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag over de uitvoering van artikel 16, lid 4. Zij **dienen** deze gegevens uiterlijk **18** maanden na **het einde** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. De **gegevens worden toegezonden in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 5 quinquies, is vastgesteld.** Het eerste verslag omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of transposition of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of transposition of this Directive + 1 year].

5 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag over de uitvoering van artikel 16, lid 4, **in.** Zij **verzamelen en verwerken** deze gegevens **volgens de in lid 5 quinquies van dit artikel bedoelde gemeenschappelijke methode en dienen deze** uiterlijk **12** maanden na **afloop** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. **De lidstaten zorgen ervoor dat de gegevens van alle bij het verzamelen of verwerken van AEEA betrokken actoren worden verzameld.** De gegevens **worden toegezonden in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 5 quinquies, is vastgesteld.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 29**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 — letter b**

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 — lid 5 quater

Door de Commissie voorgestelde tekst

5 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Dit verslag** omvat een beoordeling van de manier waarop de gegevensverzameling wordt georganiseerd, van de gegevensbronnen en van de in de lidstaten gebruikte methode, **alsook van** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van **de** gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt om de drie jaar een verslag opgesteld.

Amendement

5 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Totdat de in lid 5 quinquies bedoelde gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens is vastgesteld**, omvat **dit verslag** een beoordeling van de manier waarop de gegevensverzameling wordt georganiseerd, van de gegevensbronnen en van de in de lidstaten gebruikte methode. **De Commissie beoordeelt tevens** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van **deze** gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt om de drie jaar een verslag opgesteld.

Amendement 30**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 — letter b**

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 — lid 5 quater bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

5 quater bis. In het verslag neemt de Commissie informatie op over de uitvoering van de richtlijn in haar geheel en over de gevolgen ervan voor het milieu en de volksgezondheid. Zo nodig gaat dit verslag vergezeld van een wetgevingsvoorstel tot wijziging van deze richtlijn.

Amendement 31**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 — letter b**

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 — lid 5 quinquies

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

5 quinquies. De Commissie stelt **uitvoeringshandelingen** vast die het formaat bepalen voor de verslaglegging over de gegevens overeenkomstig lid 5 bis. Die **uitvoeringshandelingen** worden volgens de in artikel **21, lid 2**, bedoelde procedure vastgesteld.

5 quinquies. **Overeenkomstig artikel 20 stelt** de Commissie **ter aanvulling van deze richtlijn gedelegeerde handelingen** vast die **de gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens vaststellen en** het formaat bepalen voor de verslaglegging over de gegevens overeenkomstig lid 5 bis.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 32**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 — letter b**

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 — lid 5 quinquies bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 quinquies bis. *Bij de in lid 5 quater bedoelde beoordeling evalueert de Commissie, in het kader van het actieplan voor de circulaire economie en met het oog op de toezegging van de Unie om over te stappen naar een circulaire economie, deze richtlijn in haar geheel en met name de werkingssfeer en de doelstellingen, op basis van een effectbeoordeling en rekening houdend met de beleidsdoelstellingen en initiatieven van de Unie voor de circulaire economie. De Commissie onderzoekt de mogelijkheid om specifieke doelstellingen per hulpbron vast te stellen, met name voor kritieke grondstoffen. Zo nodig gaat deze evaluatie vergezeld van een wetgevingsvoorstel.*

Amendement 33**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 3 — alinea 1 — punt 1 bis (nieuw)**

Richtlijn 2012/19/EU

Artikel 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 16 bis

Instrumenten ter bevordering van een verschuiving naar een meer circulaire economie

Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken, maken de lidstaten gebruik van passende economische instrumenten en nemen zij andere maatregelen om stimuli te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie. Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn vermeld in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG.”

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0070

Afvalstoffen *I**

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 2008/98/EG betreffende afvalstoffen (COM(2015)0595 — C8-0382/2015 — 2015/0275(COD))⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/30)

Amendement 1**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1) *Deze richtlijn heeft tot doel maatregelen vast te stellen ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen, ter beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van hulpbronnen en ter verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan en door ervoor te zorgen dat afval wordt gezien als hulpbron, met het oog op het bijdragen tot een circulaire economie in de Unie.*

Amendement 2**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1 bis) *Gezien de afhankelijkheid van de EU van de invoer van grondstoffen en de snelle uitputting van een aanzienlijk aantal natuurlijke hulpbronnen op de korte termijn is het regenereren van zoveel mogelijk hulpbronnen in de Unie een belangrijke uitdaging, evenals het verbeteren van de overgang naar een circulaire economie.*

Amendement 3**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 ter (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1 ter) *De circulaire economie biedt belangrijke kansen voor lokale economieën en biedt het potentieel om een winst situatie te creëren voor alle betrokken belanghebbenden.*

⁽¹⁾ De zaak werd voor interinstitutionele onderhandelingen terugverwezen naar de bevoegde commissie op grond van artikel 59, lid 4, vierde alinea, van het Reglement (A8-0034/2017).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 4
Voorstel voor een richtlijn
Overweging - 1 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 quater) *Afvalbeheer moet worden omgevormd tot duurzaam materialenbeheer. De herziening van Richtlijn 2008/98/EG biedt daartoe gelegenheid.*

Amendement 5
Voorstel voor een richtlijn
Overweging - 1 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 quinquies) *Voor de succesvolle overgang naar een circulaire economie is de volledige uitvoering van het actieplan „Maak de cirkel rond — Een EU-actieplan voor de circulaire economie” noodzakelijk, naast de herziening en volledige uitvoering van de richtlijnen inzake afvalstoffen. Het actieplan moet bovendien de samenhang, consistentie en synergieën tussen de circulaire economie en het beleid op het gebied van energie, klimaat, landbouw, industrie en onderzoek verbeteren.*

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging - 1 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(-1 sexies) *Op 9 juli 2015 heeft het Parlement een resolutie aangenomen over „Hulpbronnefficiëntie: de overgang naar een circulaire economie”^(1 bis), waarin met name wordt benadrukt dat er bindende streefcijfers voor afvalvermindering moeten worden vastgesteld, maatregelen moeten worden ontwikkeld ter voorkoming van afval, en eenduidige en duidelijke definities moeten worden opgesteld.*

^(1 bis) Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0266.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 7
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (1) Het afvalbeheer in de Unie dient te worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, **een** behoedzaam en **rationeel** gebruik van natuurlijke hulpbronnen **en** de bevordering van **een meer** circulaire economie.

Amendement

- (1) Het afvalbeheer in de Unie dient te worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, **het** behoedzaam en **efficiënt** gebruik van natuurlijke hulpbronnen, **de** bevordering van **de beginselen van de** circulaire economie, **de bredere verspreiding van hernieuwbare energie, de verhoging van de energie-efficiëntie en de vermindering van de afhankelijkheid van de Unie van ingevoerde hulpbronnen, zodat er nieuwe economische kansen ontstaan en het concurrentievermogen op lange termijn bevordert wordt. Om de economie werkelijk circulair te maken, moeten er aanvullende maatregelen worden genomen ten behoeve van duurzame productie en consumptie die gericht zijn op de totale levenscyclus van producten, en wel op zodanige wijze dat hulpbronnen behouden blijven en de kring wordt gesloten. Een efficiënter gebruik van hulpbronnen zou ook aanzienlijke nettobesparingen met zich meebrengen voor ondernemingen, overheden en consumenten in de Unie, evenals een vermindering van de totale jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen.**

Amendement 8
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (1 bis) **Meer inspanningen om over te gaan op een circulaire economie kunnen zorgen voor een beperking van de uitstoot van broeikasgassen met 2-4 % per jaar, wat een duidelijke prikkel is voor investeringen in een circulaire economie. Vergroting van de hulpbronnenproductiviteit ten gevolge van verbeterde efficiëntie en vermindering van hulpbronnenafval kunnen zowel het hulpbronnenverbruik als de uitstoot van broeikasgassen aanzienlijk verminderen. Circulaire economie moet derhalve integraal deel uitmaken van het klimaatbeleid, aangezien ze synergieën creëert, zoals benadrukt in de verslagen van het Internationale Panel voor hulpbronnen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 9
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 ter) *De circulaire economie moet rekening houden met expliciete bepalingen van het 7e milieuactieprogramma waarin wordt verzocht om de ontwikkeling van niet-toxische materiaalcycli, om ervoor te zorgen dat gerecycleerd afval kan worden gebruikt als belangrijke, betrouwbare bron van grondstoffen in de Unie.*

Amendement 10
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2) De streefdoelen voor de voorbereiding op hergebruik en recycling van afvalstoffen die zijn vastgelegd in Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁴⁾ moeten worden **gewijzigd**, zodat zij beter beantwoorden aan de ambities van de Unie om zich te ontwikkelen tot een circulaire economie.

⁽¹⁴⁾ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

(2) De streefdoelen voor de voorbereiding op hergebruik en recycling van afvalstoffen die zijn vastgelegd in Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁴⁾ moeten worden **verhoogd**, zodat zij beter beantwoorden aan de ambities van de Unie om zich te ontwikkelen tot een **hulpbronnenefficiënte** circulaire economie, **door de nodige maatregelen te treffen om ervoor te zorgen dat afval als een nuttig middel wordt gezien.**

⁽¹⁴⁾ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 11
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (3) Veel lidstaten moeten nog de nodige infrastructuur voor afvalverwerking ontwikkelen. Het is daarom van groot belang beleidsdoelstellingen op de lange termijn te bepalen om maatregelen en investeringen te sturen, met name door te voorkomen dat structurele overcapaciteit ontstaat voor de verwerking van restafval en dat recycleerbare materialen **onderaan** de afvalhiërarchie vast blijven zitten.

Amendement

- (3) Veel lidstaten moeten nog de nodige infrastructuur voor afvalverwerking ontwikkelen. Het is daarom van groot belang beleidsdoelstellingen op de lange termijn te bepalen **en zowel financiële als politieke steun te verstrekken** om maatregelen en investeringen te sturen, met name door te voorkomen dat structurele overcapaciteit ontstaat voor de verwerking van restafval en dat recycleerbare materialen **van de lagere niveaus van** de afvalhiërarchie vast blijven zitten. **Teneinde deze doelstellingen te verwezenlijken is het in dit verband ook van wezenlijk belang om de Europese structuur- en investeringsfondsen in te zetten voor het financieren van de ontwikkeling van de infrastructuur voor afvalverwerking die nodig is voor preventie, hergebruik en recycling. Het is verder van essentieel belang dat de lidstaten hun bestaande programma's voor afvalpreventie in overeenstemming brengen met de nieuwe bepalingen van deze richtlijn en hun investeringen dienovereenkomstig aanpassen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 12
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (4) Stedelijk afval vormt ongeveer 7-10 % van de totale hoeveelheid afval die in de Unie wordt geproduceerd; dit is echter een van de meest complexe afvalstromen om te beheren, en de manier waarop deze wordt beheerd is een goede indicatie van de kwaliteit van het algehele systeem voor afvalbeheer in een land. De uitdagingen op het gebied van het beheer van stedelijk afval vloeien voort uit de zeer complexe en gemengde samenstelling, het feit dat het afval in de directe nabijheid van burgers wordt geproduceerd, **en** de zeer hoge zichtbaarheid voor het publiek. Het beheer vraagt dan ook om een zeer complex afvalbeheersysteem, waaronder een efficiënt inzamelings-systeem, actieve betrokkenheid van burgers en bedrijven, infrastructuur die is aangepast aan de specifieke samenstelling van het afval, en een uitgebreid financieringsstelsel. Landen die beschikken over efficiënte systemen voor het beheer van stedelijk afval presteren vaak beter op het gebied van afvalbeheer in het algemeen.

Amendement

- (4) Stedelijk afval vormt ongeveer 7-10 % van de totale hoeveelheid afval die in de Unie wordt geproduceerd; dit is echter een van de meest complexe afvalstromen om te beheren, en de manier waarop deze wordt beheerd is een goede indicatie van de kwaliteit van het algehele systeem voor afvalbeheer in een land. De uitdagingen op het gebied van het beheer van stedelijk afval vloeien voort uit de zeer complexe en gemengde samenstelling, het feit dat het afval in de directe nabijheid van burgers wordt geproduceerd, de zeer hoge zichtbaarheid voor het publiek **en de gevolgen ervan voor het milieu en de menselijke gezondheid**. Het beheer ervan vraagt dan ook om een zeer complex afvalbeheersysteem, waaronder een efficiënt inzamelings-systeem, **een doeltreffend sorteersysteem, het behoorlijk traceren van afvalstromen**, actieve betrokkenheid van burgers en bedrijven, infrastructuur die is aangepast aan de specifieke samenstelling van het afval, en een uitgebreid financieringsstelsel. Landen die beschikken over efficiënte systemen voor het beheer van stedelijk afval presteren vaak beter op het gebied van afvalbeheer in het algemeen, **onder meer door het bereiken van hun recyclingdoelstellingen. Een goed beheer van stedelijk afval alleen is echter ontoereikend om de overgang naar een circulaire economie te bevorderen, waarbij afval wordt gezien als hulpbron. Een levenscyclusbenadering van producten en afval is noodzakelijk om deze overgang op gang te brengen.**

Amendement 13
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (4 bis) **Uit ervaring is gebleken dat zowel publiek als privaat beheerde systemen kunnen bijdragen tot de totstandbrenging van een circulaire economie en dat het besluit om een bepaald systeem al dan niet te gebruiken afhankelijk is van geografische en structurele omstandigheden. Op basis van de in deze richtlijn vastgestelde regels is zowel een systeem waarbij de gemeente de algemene verantwoordelijkheid heeft voor het ophalen van het stedelijk afval als een systeem waarbij dergelijke diensten worden uitbesteed aan particuliere exploitanten mogelijk. De keuze om over te gaan van het ene op het andere systeem moet onder de verantwoordelijkheden van de lidstaten vallen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 14
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (5) Definities van stedelijk afval, bouw- en sloopafval, **het** eindproces van recycling, **en** opvulling moeten worden opgenomen in Richtlijn 2008/98/EG om de reikwijdte van deze begrippen te verduidelijken.

Amendement

- (5) Definities van stedelijk afval, **commercieel en industrieel afval**, bouw- en sloopafval, **exploitant van installatie voor voorbereiding voor hergebruik, organische recycling**, eindproces van recycling, opvulling, **sortering, zwerfafval** en **levensmiddelenafval** moeten worden opgenomen in Richtlijn 2008/98/EG om de reikwijdte van deze begrippen te verduidelijken.

Amendement 15
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (5 bis) **Op basis van de kennisgevingen van de lidstaten en de ontwikkeling van de jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese Unie moet de Commissie de richtsnoeren voor de interpretatie van de belangrijkste bepalingen van Richtlijn 2008/98/EG op gezette tijden evalueren, om de concepten van afval en bijproducten in de lidstaten te verbeteren, op elkaar af te stemmen en te harmoniseren.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 16
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 ter) *De coherentie tussen Richtlijn 2008/98/EG en de relevante wetgevingshandelingen van de Unie zoals Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad^(1 bis) en Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad^(1 ter) moet worden gewaarborgd. Er moet met name worden gezorgd voor een coherente interpretatie en toepassing van de definities van „afval”, „afvalhiërarchie” en „bijproduct” in deze wetgevingshandelingen.*

^(1 bis) Richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG (PB L 140 van 5.6.2009, blz. 16).

^(1 ter) Verordening (EG) nr. 1907/2006 van het Europees Parlement en de Raad van 18 december 2006 inzake de registratie en beoordeling van en de autorisatie en beperkingen ten aanzien van chemische stoffen (REACH) en tot oprichting van een Europees Agentschap voor chemische stoffen, houdende wijziging van Richtlijn 1999/45/EG en houdende intrekking van Verordening (EEG) nr. 793/93 van de Raad en Verordening (EG) nr. 1488/94 van de Commissie alsmede Richtlijn 76/769/EEG van de Raad en de Richtlijnen 91/155/EEG, 93/67/EEG, 93/105/EG en 2000/21/EG van de Commissie (PB L 396 van 30.12.2006, blz. 1).

Amendement 17
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 quater) *Gevaarlijk en niet-gevaarlijk afval moet worden geïdentificeerd overeenkomstig Besluit 2014/955/EU van de Commissie^(1 bis) en Verordening (EU) nr. 1357/2014 van de Commissie^(1 ter).*

^(1 bis) Besluit 2014/955/EU van de Commissie van 18 december 2014 tot wijziging van Beschikking 2000/532/EG betreffende de lijst van afvalstoffen overeenkomstig Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad (PB L 370 van 30.12.2014, blz. 44).

^(1 ter) Verordening (EU) nr. 1357/2014 van de Commissie van 18 december 2014 ter vervanging van bijlage III bij Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 365 van 19.12.2014, blz. 89).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 18
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (6) Om ervoor te zorgen dat de doelstellingen voor recycling zijn gebaseerd op betrouwbare en vergelijkbare gegevens en om een doeltreffender toezicht op de voortgang met de verwezenlijking van deze doelstellingen mogelijk te maken, moet de definitie van stedelijk afval in Richtlijn 2008/98/EG in overeenstemming **zijn** met de definitie die voor statistische doeleinden wordt gebruikt door het Europees Bureau voor de statistiek en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, op basis waarvan de lidstaten sinds enkele jaren gegevens rapporteren. De definitie van stedelijk afval in deze richtlijn is neutraal wat betreft de publieke of private status van de exploitant die het afval beheert.

Amendement

- (6) Om ervoor te zorgen dat de doelstellingen voor recycling zijn gebaseerd op betrouwbare en vergelijkbare gegevens en om een doeltreffender toezicht op de voortgang met de verwezenlijking van deze doelstellingen mogelijk te maken, moet de definitie van stedelijk afval in Richtlijn 2008/98/EG in overeenstemming **worden gebracht** met de definitie die voor statistische doeleinden wordt gebruikt door het Europees Bureau voor de statistiek en de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling, op basis waarvan de lidstaten sinds enkele jaren gegevens rapporteren. De definitie van stedelijk afval in deze richtlijn is neutraal wat betreft de publieke of private status van de exploitant die het afval beheert.

Amendement 19
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (7) De lidstaten moeten zorgen voor passende prikkels voor de toepassing van de afvalhiërarchie, met name financiële prikkels gericht op de doelstellingen inzake de preventie en recycling van afval van deze richtlijn, zoals stort- en verbrandingsheffingen, gedifferentieerde tarieven voor afval, regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, en prikkels voor lokale overheden.

Amendement

- (7) De lidstaten moeten zorgen voor passende prikkels voor de toepassing van de afvalhiërarchie, met name financiële, **economische en regelgevingsprikkels** gericht op de doelstellingen inzake de preventie en recycling van afval van deze richtlijn, zoals stort- en verbrandingsheffingen, gedifferentieerde tarieven voor afval, regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, **het faciliteren van het doneren van voedsel** en prikkels voor lokale overheden. **Om bij te dragen tot de verwezenlijking van de doelstellingen van deze richtlijn kunnen de lidstaten gebruik maken van economische instrumenten of maatregelen als vermeld in de indicatieve lijst in de bijlage bij deze richtlijn. De lidstaten moeten eveneens maatregelen nemen die hen helpen een hoge kwaliteit van gesorteerd materiaal te bereiken.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 20
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(7 bis) *Om een juiste toepassing van de afvalhiërarchie te vergemakkelijken, moeten de lidstaten maatregelen invoeren die het ontwikkelen, vervaardigen en het in de handel brengen van producten aanmoedigen die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam en eenvoudig te repareren zijn en, zodra ze afval zijn geworden en zijn voorbereid voor hergebruik, weer in de handel kunnen worden gebracht. Bij deze maatregelen moet rekening worden gehouden met de effecten van producten gedurende hun volledige levenscyclus en de afvalhiërarchie.*

Amendement 21
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8) Om exploitanten in markten voor secundaire grondstoffen meer zekerheid te verschaffen bij het vaststellen of stoffen of voorwerpen afval of niet-afval zijn en gelijke mededingingsvoorwaarden te bevorderen, is het van belang dat er **op het niveau van de Unie geharmoniseerde voorwaarden** worden vastgesteld voor de erkenning van stoffen of voorwerpen als bijproducten en de erkenning dat afval dat een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer afval is. **Voor zover nodig voor de goede werking van de interne markt en een hoog niveau van milieubescherming in de hele Unie, moet de Commissie bevoegd zijn gedelegeerde handelingen vast te stellen tot bepaling van gedetailleerde criteria betreffende de toepassing van dergelijke geharmoniseerde voorwaarden op bepaalde afvalstoffen, waaronder voor een specifiek gebruik.**

(8) Om exploitanten in markten voor secundaire grondstoffen meer zekerheid te verschaffen bij het vaststellen of stoffen of voorwerpen afval of niet-afval zijn en gelijke mededingingsvoorwaarden te bevorderen, is het van belang dat er **duidelijke regels** worden vastgesteld voor de erkenning van stoffen of voorwerpen als bijproducten en de erkenning dat afval dat een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer afval is.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 22
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 bis) Om een soepele werking van de interne markt te waarborgen moet een stof of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces met als hoofddoel niet de productie van het betreffende voorwerp of de betreffende stof, als algemene regel worden beschouwd als bijproduct, indien aan bepaalde voorwaarden wordt voldaan en een hoog niveau van milieubescherming en de bescherming van de volksgezondheid in de hele Unie wordt gegarandeerd. De Commissie moet de bevoegdheid hebben gedelegeerde handelingen vast te stellen tot bepaling van gedetailleerde criteria voor de toepassing van de status van bijproduct, waarbij de voorkeur wordt gegeven aan bestaande en repliceerbare praktijken van industriële en landbouwkundige symbiose. Bij het ontbreken van dergelijke criteria moeten de lidstaten, uitsluitend per geval, gedetailleerde criteria kunnen vaststellen voor de toepassing van de status van bijproduct.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 23
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 ter) *Om de soepele werking van de interne markt en een hoog niveau van milieubescherming en de bescherming van de volksgezondheid in de hele Unie te waarborgen moet de Commissie als algemene regel de bevoegdheid hebben gedelegeerde handelingen vast te stellen ter vaststelling van geharmoniseerde bepalingen in verband met de status van eindafval voor bepaalde soorten afval. Specifieke criteria voor de „einde-afvalfase” moeten ten minste worden overwogen voor granulaten, papier, glas, metaal, banden en textiel. Indien geen criteria op Unieniveau zijn vastgesteld, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben op nationaal niveau gedetailleerde criteria voor de status van einde-afval voor bepaalde soorten afval vast te stellen, overeenkomstig op Unieniveau vastgestelde voorwaarden. Indien dergelijke gedetailleerde criteria evenmin op nationaal niveau zijn vastgesteld, dienen de lidstaten erop toe te zien dat afval dat een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer als afval wordt beschouwd, indien het voldoet aan op Unieniveau vastgestelde voorwaarden die per geval moeten worden geverifieerd door de bevoegde autoriteit in de lidstaat. De Commissie moet de bevoegdheid hebben om gedelegeerde handelingen aan te nemen ter aanvulling op deze richtlijn door algemene vereisten vast te stellen die de lidstaten moeten volgen wanneer zij uit hoofde van artikel 6 technische voorschriften vaststellen.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 24
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 quater) Wanneer gerecycleerd materiaal de economie opnieuw binnenkomt doordat het de einde-afvalfase heeft bereikt, hetzij omdat het beantwoordt aan de specifieke criteria voor de einde-afvalfase, hetzij omdat het wordt opgenomen in een nieuw product, moet het volledig in overeenstemming zijn met EU-recht inzake chemische stoffen.

Amendement 25
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 quinquies) Bij de overgang naar een circulaire economie moeten de mogelijkheden van digitale innovatie optimaal worden benut. Daartoe moeten er elektronische instrumenten worden ontwikkeld, zoals een onlineplatform voor de handel in afvalstoffen als nieuwe grondstoffen, teneinde de handel te vergemakkelijken, de administratieve lasten voor exploitanten te verlagen en zodoende de industriële symbiose te bevorderen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 26**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 8 sexies (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 sexies) De bepalingen over uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in deze richtlijn moeten ertoe bijdragen dat bij het ontwerpen en produceren van goederen het efficiënte gebruik van grondstoffen gedurende de gehele levenscyclus van de goederen, met inbegrip van reparatie, hergebruik, demontage en recycling, ten volle in aanmerking wordt genomen en wordt gefaciliteerd, zonder dat het vrij verkeer van goederen op de interne markt in het gedrang komt. Uitgebreide producentenverantwoordelijkheid is een individuele verplichting voor producenten die inhoudt dat zij verantwoordelijk zijn voor het beheer van afgedankte, door hen op de markt gebrachte producten. De producenten moeten echter hun verantwoordelijkheid individueel of collectief kunnen nemen. De lidstaten moeten de invoering waarborgen van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, in ieder geval voor verpakkingen, elektrische en elektronische apparatuur, batterijen en accu's en autowrakken.

Amendement 27**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 8 septies (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 septies) De regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid moeten worden gezien als een reeks door de lidstaten vastgestelde regels die ervoor moeten zorgen dat producenten van producten de financiële en/of operationele verantwoordelijkheid dragen voor het beheer van het stadium van het product na de consumptiefase. Deze regels mogen de producenten er niet van weerhouden individueel of collectief aan die verplichtingen te voldoen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 28
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (9) Regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn een essentieel onderdeel van efficiënt afvalbeheer, maar de doeltreffendheid en prestaties daarvan verschillen aanzienlijk tussen de lidstaten. Daarom moeten minimale operationele vereisten voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden vastgesteld. **Deze** vereisten moeten leiden tot lagere kosten en betere prestaties en zorgen voor gelijke mededingingsvoorwaarden, ook voor kleine en middelgrote ondernemingen, en belemmeringen voor de goede werking van de interne markt voorkomen. **Zij** moeten er ook toe bijdragen dat kosten aan het einde van de levensduur van producten worden meegenomen in de prijs ervan en producenten stimuleren om **beter** rekening te houden met recycleerbaarheid en **hergebruik bij het ontwerp van hun producten**. De vereisten moeten van toepassing zijn op zowel nieuwe als bestaande regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Een overgangperiode is echter noodzakelijk om de structuren en procedures van de bestaande regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid aan te passen aan de nieuwe vereisten.

Amendement

- (9) Regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn een essentieel onderdeel van efficiënt afvalbeheer, maar de doeltreffendheid en prestaties daarvan verschillen aanzienlijk tussen de lidstaten. Daarom moeten minimale operationele vereisten voor **individuele of collectieve regelingen voor** uitgebreide producentenverantwoordelijkheid worden vastgesteld. **Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen die minimale vereisten die op alle regelingen van toepassing zijn en die die alleen op collectieve regelingen van toepassing zijn. Niettemin moeten al deze vereisten** leiden tot lagere kosten en betere prestaties **door maatregelen zoals het faciliteren van een betere uitvoering van gescheiden afvalinzameling en afvalsortering, het waarborgen van recycling van hoge kwaliteit, het bijdragen tot een kostenefficiënte toegang tot secundaire grondstoffen**, en zorgen voor gelijke mededingingsvoorwaarden, ook voor kleine en middelgrote ondernemingen **en e-handelsondernemingen**, en belemmeringen voor de goede werking van de interne markt voorkomen. **Deze vereisten** moeten er ook toe bijdragen dat kosten aan het einde van de levensduur van producten worden meegenomen in de prijs ervan en producenten stimuleren om **slimme bedrijfsmodellen te ontwikkelen en bij het ontwerp van hun producten rekening te houden met de afvalhiërarchie door de duurzaamheid, recycleerbaarheid, hergebruik en repareerbaarheid te stimuleren. Zij moeten aanzetten tot de progressieve vervanging van zeer zorgwekkende stoffen, zoals gedefinieerd in artikel 57 van Verordening (EG) nr. 1907/2006, als er geschikte alternatieve stoffen of technologieën zijn die economisch en technisch levensvatbaar zijn. De invoering van minimumvereisten voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid moet plaatsvinden onder toezicht van onafhankelijke autoriteiten en mag geen onevenredige financiële of administratieve last opleveren voor overheidsorganen, marktdeelnemers en consumenten**. De vereisten moeten van toepassing zijn op zowel nieuwe als bestaande regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Een overgangperiode is echter noodzakelijk om de structuren en procedures van de bestaande regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid aan te passen aan de nieuwe vereisten.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 29**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 9 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 bis) *De bepalingen van deze richtlijn over uitgebreide producentenverantwoordelijkheid laten de in andere rechtshandelingen van de Unie opgenomen bepalingen betreffende uitgebreide producentenverantwoordelijkheid onverlet, in het bijzonder deze met betrekking tot specifieke afvalstromen.*

Amendement 30**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 9 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 ter) *De Commissie moet onverwijld richtsnoeren aannemen over de regeling van bijdragen van producenten in het kader van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid teneinde de lidstaten bij te staan bij de uitvoering van deze richtlijn voor de ontwikkeling van de interne markt. Ter garantie van de samenhang in de interne markt moet de Commissie hiertoe ook geharmoniseerde criteria kunnen aannemen door middel van gedelegeerde handelingen.*

Amendement 31**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 9 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9 quater) *Indien regelingen worden opgezet voor de collectieve uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, moeten de lidstaten waarborgen invoeren tegen belangenconflicten tussen contractanten en organisaties voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 32
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (10) Afvalpreventie is de efficiëntste manier om de hulpbronnenefficiëntie te verbeteren **en** het milieueffect van afval te verminderen. Daarom is het belangrijk dat de lidstaten passende maatregelen nemen om afvalproductie te voorkomen en de voortgang met de uitvoering van deze maatregelen **te** volgen en te **beoordelen**. Teneinde ervoor te zorgen dat de algehele voortgang **in** de uitvoering van de maatregelen voor afvalpreventie uniform **worden** gemeten, moeten gemeenschappelijke indicatoren worden vastgesteld.

Amendement

- (10) Afvalpreventie is de efficiëntste manier om de hulpbronnenefficiëntie te verbeteren, het milieueffect van afval te verminderen, **duurzame, recycleerbare en herbruikbare materialen van hoge kwaliteit te bevorderen en de afhankelijkheid van de invoer van steeds zeldzamer wordende grondstoffen te verkleinen. In dit verband is de ontwikkeling van innovatieve bedrijfsmodellen van groot belang.** Daarom is het belangrijk dat de lidstaten **preventiedoelstellingen vastleggen en** passende maatregelen nemen om afvalproductie **en zwerfafval** te voorkomen, **met inbegrip van het gebruik van economische instrumenten en andere maatregelen die zeer zorgwekkende stoffen, zoals gedefinieerd in artikel 57 van Verordening (EG) nr. 1907/2006, progressief vervangen als er geschikte alternatieve stoffen of technologieën zijn die economisch en technisch levensvatbaar zijn, geplande veroudering bestrijden, hergebruik stimuleren, empowerment van consumenten bevorderen door middel van betere productinformatie, en stimuleren tot voorlichtingscampagnes over afvalpreventie. De lidstaten moeten ook de voortgang met de uitvoering van deze maatregelen volgen en beoordelen, alsmede de voortgang met de vermindering van afvalproductie, en moeten ernaar streven de afvalproductie los te koppelen van economische groei.** Teneinde ervoor te zorgen dat de algehele voortgang **die is geboekt bij** de uitvoering van de maatregelen voor afvalpreventie uniform **wordt** gemeten, moeten gemeenschappelijke indicatoren **en methodologieën** worden vastgesteld.

Amendement 33
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 10 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (10 bis) **Het bevorderen van duurzaamheid bij productie en verbruik kan een belangrijke bijdrage leveren tot afvalpreventie. De lidstaten moeten maatregelen nemen om consumenten dienovereenkomstig bewust te maken en aan te sporen een actieve bijdrage te leveren om de hulpbronnenefficiëntie te verbeteren.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 34

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 10 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(10 ter) Er is voor de initiële producent van afvalstoffen een sleutelrol weggelegd bij de preventie van afval en in de eerste fase van de afvalscheiding.

Amendement 35

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 11 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(11 bis) Teneinde voedselverlies te beperken en levensmiddelenafval te voorkomen in de gehele toeleveringsketen wordt een hiërarchie voor levensmiddelenafval ingevoerd, zoals neergelegd in artikel 4 bis.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 36
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (12) De lidstaten moeten maatregelen nemen om de preventie van levensmiddelenafval te bevorderen zoals is bepaald in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 25 oktober 2015 heeft goedgekeurd, en met name de doelstelling om tegen 2030 de hoeveelheid levensmiddelenafval te **halveren**. Deze maatregelen moeten gericht zijn op de preventie **van levensmiddelenafval in de primaire productie, de verwerkende industrie, de detailhandel en de overige distributie van levensmiddelen, in restaurants, in de catering en in huishoudens**. Gezien de voordelen van de preventie van levensmiddelenafval voor het milieu en de economie moeten de lidstaten specifieke preventieve maatregelen nemen om levensmiddelenafval tegen te gaan **en** de voortgang met de **reductie** van levensmiddelenafval meten. Om de uitwisseling van goede praktijken in de EU te vergemakkelijken, zowel tussen lidstaten als tussen exploitanten van levensmiddelenbedrijven, **moeten uniforme methoden** voor die metingen worden vastgesteld. Er moet **elke twee** jaar verslag worden uitgebracht over de niveaus van levensmiddelenafval.

Amendement

- (12) De lidstaten moeten maatregelen nemen om de preventie **en vermindering** van levensmiddelenafval te bevorderen zoals is bepaald in de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 25 september 2015 heeft goedgekeurd, en met name de doelstelling om tegen 2030 de hoeveelheid levensmiddelenafval **met 50 % te verminderen**. Deze maatregelen moeten gericht zijn op de preventie **en vermindering van de totale productie van levensmiddelenafval en op de vermindering van voedselverlies in de gehele toeleveringsketen, met inbegrip van de primaire productie, vervoer en opslag**. Gezien de voordelen van de preventie van levensmiddelenafval voor het milieu, **de samenleving** en de economie moeten de lidstaten specifieke preventieve maatregelen nemen om levensmiddelenafval tegen te gaan, **met inbegrip van bewustmakingscampagnes om te tonen hoe levensmiddelenafval kan worden voorkomen in hun afvalpreventieprogramma's**. **Met deze maatregelen moeten de lidstaten beogen het streefdoel van een vermindering van levensmiddelenafval in de EU met 30 % tegen 2025 en met 50 % tegen 2030 te bereiken**. **De lidstaten moeten ook** de voortgang met de reductie van levensmiddelenafval **en voedselverliezen** meten. Om **deze vooruitgang te meten en** de uitwisseling van **beste** praktijken in de EU te vergemakkelijken, zowel tussen lidstaten als tussen exploitanten van levensmiddelenbedrijven, **moet een gemeenschappelijke methode** voor die metingen worden vastgesteld. Er moet **elk** jaar verslag worden uitgebracht over de niveaus van levensmiddelenafval.

Amendement 37
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 12 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (12 bis) **Om voedselverspilling te voorkomen, moeten de lidstaten via prikkels de inzameling van onverkochte voedselproducten in de detailhandel en levensmiddeleninrichtingen en de verdeling onder liefdadigheidsorganisaties bevorderen. Om de verspilling van levensmiddelen te beperken, moet ook een betere bewustmaking van consumenten plaatsvinden over de betekenis van de minimumhoudbaarheidsdatum.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 39
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (13) Industrieel afval, bepaalde delen van commercieel afval en mijnbouwafval zijn sterk gediversifieerd qua samenstelling en volume en lopen sterk uiteen naargelang de economische structuur van de lidstaat, de structuur van de industriële of commerciële sector die het afval produceert en de industriële of commerciële dichtheid in een bepaald geografisch gebied. **Daarom is** voor het meeste industrie- en winningsafval een industriegerichte aanpak, waarbij gebruik wordt gemaakt van referentiedocumenten betreffende de beste beschikbare technieken (BBT's) en vergelijkbare instrumenten om de specifieke kwesties met betrekking tot het beheer van een bepaald soort afval aan te pakken, een **geschikte** oplossing. Industrieel en commercieel verpakkingsafval **moeten echter blijven** vallen onder de vereisten van Richtlijn 94/62/EG en Richtlijn 2008/98/EG, **met inbegrip van de respectieve verbeteringen ervan.**

Amendement

- (13) Industrieel afval, bepaalde delen van commercieel afval en mijnbouwafval zijn sterk gediversifieerd qua samenstelling en volume en lopen sterk uiteen naargelang de economische structuur van de lidstaat, de structuur van de industriële of commerciële sector die het afval produceert en de industriële of commerciële dichtheid in een bepaald geografisch gebied. Voor het meeste industrie- en winningsafval **is** een industriegerichte aanpak, waarbij gebruik wordt gemaakt van referentiedocumenten betreffende de beste beschikbare technieken (BBT's) en vergelijkbare instrumenten om de specifieke kwesties met betrekking tot het beheer van een bepaald soort afval aan te pakken, een **tijdelijke oplossing voor het bereiken van de doelstellingen van de circulaire economie.** **Aangezien** industrieel en commercieel verpakkingsafval vallen onder de vereisten van Richtlijn 94/62/EG en Richtlijn 2008/98/EG, **moet de Commissie de mogelijkheid overwegen om uiterlijk 31 december 2018 doelstellingen vast te stellen voor recycling en voorbereiding voor hergebruik van commercieel afval en niet-gevaarlijk industrieel afval, die in 2025 en 2030 moeten worden bereikt.**

Amendement 40
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 13 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (13 bis) **De Commissie moet deelplatforms actief promoten als een zakelijk model van de circulaire economie. Zij moet een sterkere integratie tussen het EU-actieplan voor de circulaire economie en de richtsnoeren voor een deel-economie ontwikkelen en alle mogelijke maatregelen onderzoeken om dit te stimuleren.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 41

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 13 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(13 ter) *De overgang naar een circulaire economie moet erop gericht zijn de doelstellingen van slimme, duurzame en inclusieve groei uit de Europa 2020-strategie te verwezenlijken, met specifieke aandacht voor de doelstellingen op het gebied van milieubescherming, overschakeling naar schone energie, duurzame regionale ontwikkeling en toename van de werkgelegenheid in de lidstaten. De ontwikkeling van een circulaire economie moet dus ook de betrokkenheid van bepaalde groepen bevorderen, zoals kleine en middelgrote ondernemingen, ondernemingen uit de sociale economie, verenigingen zonder winstoogmerk en instanties die zich op regionale en lokale schaal bezighouden met afvalbeheer, proces- en productinnovatie stimuleren en de werkgelegenheid in de betrokken gebieden doen toenemen.*

Amendement 42

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14) De doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval **moet** worden verhoogd om belangrijke economische, sociale en milieuvoordelen te realiseren.

(14) De doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval **moeten tegen 2025 met minstens 60 % en tegen 2030 met minstens 70 %** worden verhoogd om belangrijke economische, sociale en milieuvoordelen te realiseren **en de overgang naar een circulaire economie te versnellen.**

Amendement 43

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 14 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 bis) *De lidstaten moeten de invoering steunen van systemen ter bevordering van activiteiten op het vlak van hergebruik en verlenging van de levensduur van producten, op voorwaarde dat de kwaliteit en veiligheid van producten niet op het spel worden gezet. Dergelijke systemen moeten worden ingevoerd met name voor elektrische en elektronische apparatuur, textiel, meubelen, bouwmaterialen en banden, zoals gedefinieerd in artikel 5 van Richtlijn 94/62/EG.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 44**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 14 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 ter) *Ter bevordering van hergebruik moeten de lidstaten kwantitatieve doelstellingen kunnen vaststellen en bij de producenten de nodige maatregelen nemen zodat de organisaties voor hergebruik beter toegang hebben tot de handleidingen, wisselstukken en technische informatie die voor hergebruik nodig zijn.*

Amendement 45**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 14 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 quater) *De rol van ondernemingen van de sociale economie in de sector voor hergebruik en de voorbereiding voor hergebruik moet worden erkend en geconsolideerd. De lidstaten moeten de nodige maatregelen nemen om de rol van de ondernemingen van de sociale economie in deze sector te bevorderen, met inbegrip van, indien passend, economische instrumenten, openbare aanbesteding, een vergemakkelijkte toegang tot afvalinzamelpunten en andere geschikte economische of regelgevende stimulansen. Het door het pakket circulaire economie vastgestelde nieuwe regelgevingskader moet ervoor zorgen dat deze belanghebbenden hun werkzaamheden in de sector hergebruik en voorbereiding voor hergebruik kunnen voortzetten.*

Amendement 46**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 14 quinquies (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 quinquies) *De overgang naar een circulaire economie biedt talrijke positieve aspecten, zowel op economisch (zoals optimalisering van het gebruik van grondstoffen) en milieu- (zoals bescherming van het milieu en terugdringing van vervuiling door afval) als op sociaal vlak (zoals potentieel voor het scheppen van sociaal-inclusieve werkgelegenheid en ontwikkeling van sociale banden). De circulaire economie is in overeenstemming met de moraal van de sociale en solidaire economie en de uitvoering van de circulaire economie moet in de eerste plaats de mogelijkheid bieden om milieu- en sociale voordelen te genereren.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 47
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 14 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(14 sexies) Door hun activiteiten, met name de voorbereiding voor hergebruik en het hergebruik zelf, helpen de actoren van de sociale en solidaire economie deze economie bevorderen. Het voortbestaan van die activiteiten binnen de Unie moet worden verzekerd.

Amendement 48
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 15

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(15) Een geleidelijke verhoging van de bestaande doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval moet waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen worden **hergebruikt** en **effectief worden gerecycleerd**, en dat waardevolle materialen uit afval terugvloeien in de Europese economie, en bevordert derhalve het grondstoffeninitiatief⁽¹⁷⁾ en de ontwikkeling van een circulaire economie.

⁽¹⁷⁾ COM(2008)0699 en COM(2014)0297.

(15) Een geleidelijke verhoging van de bestaande doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval moet waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen **effectief worden voorbereid voor hergebruik en gerecycleerd, terwijl een hoog niveau van milieubescherming en de bescherming van de volksgezondheid wordt gewaarborgd**, en dat waardevolle materialen uit afval terugvloeien in de Europese economie, en bevordert derhalve het grondstoffeninitiatief⁽¹⁷⁾ en de ontwikkeling van een circulaire economie.

⁽¹⁷⁾ COM(2008)0699 en COM(2014)0297.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 49
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

(16) Er bestaan grote verschillen tussen de prestaties van de lidstaten op het gebied van afvalbeheer, met name wat betreft de recycling van stedelijk afval. Om rekening te houden met deze verschillen moeten die lidstaten die volgens de gegevens van Eurostat in 2013 minder dan 20 % van hun stedelijk afval hebben gerecycleerd, meer tijd krijgen om de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en recycling voor 2025 **en 2030** te behalen. Gezien de gemiddelde jaarlijkse toename die de afgelopen vijftien jaar in de lidstaten is waargenomen, zouden die lidstaten hun recyclingcapaciteit veel sterker moeten opvoeren dan zij in het verleden hebben gedaan willen zij die streefcijfers behalen. Om een gestage voortgang in de richting van de doelstellingen te waarborgen en te zorgen dat hiaten in de uitvoering tijdig worden aangepakt, zouden de lidstaten die extra tijd krijgen aan tussentijdse doelstellingen moeten voldoen en **een uitvoeringsplan** moeten vaststellen.

Amendement

(16) Er bestaan grote verschillen tussen de prestaties van de lidstaten op het gebied van afvalbeheer, met name wat betreft de recycling van stedelijk afval. Om rekening te houden met deze verschillen moeten die lidstaten die volgens de gegevens van Eurostat in 2013 minder dan 20 % van hun stedelijk afval hebben gerecycleerd **en die naar verwachting niet het risico lopen de doelstelling van minstens 50 % van hun stedelijk afval voor te bereiden voor hergebruik of te recyclen tegen 2025, niet te halen**, meer tijd krijgen om de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en recycling voor 2025 te behalen. **Diezelfde lidstaten kunnen ook meer tijd krijgen om de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en recycling voor 2030 te behalen, als zij naar verwachting niet het risico lopen de doelstelling van minstens 60 % van hun stedelijk afval voor te bereiden voor hergebruik of te recyclen tegen 2030, niet te halen.** Gezien de gemiddelde jaarlijkse toename die de afgelopen vijftien jaar in de lidstaten is waargenomen, zouden die lidstaten hun recyclingcapaciteit veel sterker moeten opvoeren dan zij in het verleden hebben gedaan willen zij die streefcijfers behalen. Om een gestage voortgang in de richting van de doelstellingen te waarborgen en te zorgen dat hiaten in de uitvoering tijdig worden aangepakt, zouden de lidstaten die extra tijd krijgen aan tussentijdse doelstellingen moeten voldoen en **uitvoeringsplannen** moeten vaststellen, **waarvan de doeltreffendheid door de Commissie moet worden beoordeeld op basis van vastgestelde criteria.**

Amendement 50
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(16 bis) **Ter garantie van het gebruik van secundaire grondstoffen van hoge kwaliteit, moet de output van het eindproces van recycling aan kwaliteitsnormen voldoen. Derhalve moet de Commissie de Europese normalisatie-instellingen verzoeken om op basis van de beste beschikbare werkwijzen kwaliteitsnormen te ontwikkelen voor afvalstoffen die in het eindproces van recycling belanden en voor secundaire grondstoffen, met name kunststoffen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 51
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 17

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (17) Met het oog op de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens over de voorbereiding voor hergebruik moeten gemeenschappelijke voorschriften voor de verslaglegging worden vastgesteld. Tevens moeten duidelijkere voorschriften worden vastgesteld over de wijze waarop de lidstaten verslag moeten leggen over wat daadwerkelijk wordt gerecycleerd en kan worden meegeteld voor het bereiken van de recyclingdoelstellingen. **Daarom moet de verslaglegging over de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen als algemene regel gebaseerd zijn op de input voor het eindproces van recycling. Om de administratieve lasten te beperken, moet het de lidstaten onder strikte voorwaarden worden toegestaan recyclingpercentages op te geven op basis van de output van sorteerinstallaties.** Het verlies aan gewicht van materialen of stoffen als gevolg van fysische en/of chemische verwerkingsprocessen die deel uitmaken van het eindproces van recycling mag niet worden afgetrokken van het gewicht van het als gerecycleerd opgegeven afval.

Amendement

- (17) Met het oog op de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens over de voorbereiding voor hergebruik moeten gemeenschappelijke voorschriften voor de verslaglegging worden vastgesteld, **zonder dat dit buitensporige administratieve lasten met zich meebrengt voor kleine en middelgrote exploitanten.** Tevens moeten duidelijkere voorschriften worden vastgesteld over de wijze waarop de lidstaten verslag moeten leggen over wat daadwerkelijk wordt gerecycleerd en kan worden meegeteld voor het bereiken van de recyclingdoelstellingen. **De berekening van gerecycleerd stedelijk afval moet plaatsvinden aan de hand van één deugdelijke geharmoniseerde methode die voorkomt dat lidstaten verwijderd afval rapporteren als gerecycleerd afval.** **Daarom moet de verslaglegging over de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen gebaseerd zijn op de input voor het eindproces van recycling.** Het verlies aan gewicht van materialen of stoffen als gevolg van fysische en/of chemische verwerkingsprocessen die deel uitmaken van het eindproces van recycling mag niet worden afgetrokken van het gewicht van het als gerecycleerd opgegeven afval.

Amendement 52
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (18) **Bij het berekenen of de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en recycling worden bereikt, moeten de lidstaten rekening kunnen houden met producten en componenten die worden voorbereid voor hergebruik door erkende exploitanten van installaties voor hergebruik en door statiegeldregelingen en de recycling van metalen die plaatsvindt in samenhang met verbranding. Om te zorgen voor een uniforme berekening van deze gegevens zal de Commissie gedetailleerde voorschriften vaststellen voor de bepaling van erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik en statiegeldregelingen, voor de kwaliteitscriteria voor gerecycleerde metalen, alsmede voor het verzamelen, verifiëren en rapporteren van gegevens.**

Amendement

- (18) **Om te zorgen voor een uniforme berekening van gegevens inzake voorbereiding voor hergebruik en recycling moet de Commissie gedetailleerde voorschriften vaststellen voor de bepaling van erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik, statiegeldregelingen en recycling-eindbedrijven, met inbegrip van regels over het verzamelen, traceren, verifiëren en rapporteren van gegevens alsook voor kwaliteitscriteria voor gerecycleerde metalen die werden gerecycleerd in samenhang met verbranding of meeverbranding. Om te kunnen berekenen of de doelstellingen inzake voorbereiding voor hergebruik en recycling zijn bereikt, en na de goedkeuring van de geharmoniseerde berekeningsmethode, moeten de lidstaten de mogelijkheid hebben rekening te houden met de recycling van metalen die plaatsvindt in verband met verbranding of meeverbranding, zoals energierugwinning.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 53
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 20

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (20) Naleving van de verplichting tot het opzetten van systemen voor de gescheiden inzameling van papier, metaal, plastic en **glas** is essentieel om de mate van voorbereiding voor hergebruik en recycling in de lidstaten te verhogen. Daarnaast moet bioafval gescheiden worden ingezameld om bij te dragen tot hogere percentages van voorbereiding voor hergebruik en van recycling **en** de preventie van verontreiniging van droog recycleerbaar materiaal.

Amendement

- (20) Naleving van de verplichting tot het opzetten van systemen voor de gescheiden inzameling van papier, metaal, plastic, **glas, textiel en bioafval** is essentieel om de mate van voorbereiding voor hergebruik en recycling in de lidstaten te verhogen. Daarnaast moet bioafval gescheiden worden ingezameld **en worden gerecycleerd** om bij te dragen tot hogere percentages van voorbereiding voor hergebruik en van recycling, de preventie van verontreiniging van droog recycleerbaar materiaal **en de preventie van het verbranden en storten ervan. Daarnaast moet onderzoek naar mogelijke inzamelings- en recyclingsystemen voor andere stromen en nieuwe materialen worden aangemoedigd en geïntensiveerd.**

Amendement 54
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 20 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (20 bis) ***De bio-economie speelt een cruciale rol bij het waarborgen van de beschikbaarheid van grondstoffen in de Unie. Een doeltreffender gebruik van stedelijk afval kan zorgen voor een krachtige stimulans voor de toeleveringsketen van de bio-economie. Met name biedt een duurzaam beheer van bioafval de mogelijkheid om op fossiele brandstoffen gebaseerde grondstoffen te vervangen door hernieuwbare bronnen voor de productie van grondstoffen en goederen.***

Amendement 55
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 20 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (20 ter) ***Om afvalverwerking waarbij grondstoffen op de lagere niveaus van de afvalhiërarchie worden geblokkeerd, te vermijden, om hoogstaande recycling mogelijk te maken en het gebruik van secundaire grondstoffen te stimuleren, moeten de lidstaten ervoor zorgen dat bioafval gescheiden wordt ingezameld en aan een proces van organische recycling wordt onderworpen op een wijze die een hoge mate van milieubescherming biedt en waarvan de output aan de relevante strenge kwaliteitsnormen voldoet.***

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 56
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 20 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(20 quater) Ondanks de gescheiden inzameling komen nog steeds veel recycleerbare stoffen in gemengd afval terecht. Met sortering van hoge kwaliteit, en met name optische sortering, kan een aanzienlijke hoeveelheid materialen worden gescheiden van het restafval en vervolgens worden gerecycleerd en opnieuw worden bewerkt tot secundaire grondstoffen. De lidstaten moeten derhalve maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat ook afval dat niet gescheiden wordt ingezameld toch wordt gesorteerd.

Amendement 57
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 20 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(20 quinquies) Ter voorkoming van besmetting van stedelijk afval met gevaarlijke stoffen die de recycling-kwaliteit kunnen aantasten en daarmee het gebruik van secundaire grondstoffen kunnen belemmeren, moeten de lidstaten systemen voor de gescheiden inzameling van gevaarlijk huishoudelijk afval opzetten.

Amendement 58
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 21

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(21) Een behoorlijk beheer van gevaarlijke afvalstoffen is nog steeds een probleem in de Unie en er ontbreken gegevens over de verwerking. Daarom moeten registratie- en traceerbaarheidsmechanismen worden versterkt door in de lidstaten elektronische registers voor gevaarlijke afvalstoffen op te zetten. Elektronische gegevensverzameling moet **waar nodig** worden uitgebreid tot andere afvalstromen om de registratie voor bedrijven en overheden te vereenvoudigen en het toezicht op de afvalstromen in de Unie te verbeteren.

(21) Een behoorlijk beheer van gevaarlijke afvalstoffen is nog steeds een probleem in de Unie en er ontbreken gegevens over de verwerking. Daarom moeten registratie- en traceerbaarheidsmechanismen worden versterkt door in de lidstaten elektronische registers voor gevaarlijke afvalstoffen op te zetten. Elektronische gegevensverzameling moet worden uitgebreid tot andere afvalstromen om de registratie voor bedrijven en overheden te vereenvoudigen en het toezicht op de afvalstromen in de Unie te verbeteren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 59

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 21 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(21 bis) *De gescheiden inzameling en de regeneratie van afvaloliën hebben aanzienlijke economische en milieuvoordelen, waaronder ten aanzien van de voorzieningszekerheid. Er moet worden gezorgd voor een gescheiden inzameling, evenals voor doelstellingen voor de regeneratie van afvaloliën.*

Amendement 60

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 22

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(22) Deze richtlijn stelt langetermijndoelstellingen voor het afvalbeheer van de Unie vast en geeft de economische actoren en de lidstaten een duidelijke richting voor de investeringen die nodig zijn om die doelstellingen te verwezenlijken. Bij het ontwikkelen van hun nationale strategieën voor afvalbeheer en het plannen van investeringen in de infrastructuur voor afvalbeheer moeten de lidstaten terdege gebruikmaken van de Europese structuur- en investeringsfondsen door de **voorbereiding voor** hergebruik **en de** recycling te bevorderen in overeenstemming met de afvalhiërarchie.

(22) Deze richtlijn stelt langetermijndoelstellingen voor het afvalbeheer van de Unie vast en geeft de economische actoren en de lidstaten een duidelijke richting voor de investeringen die nodig zijn om die doelstellingen te verwezenlijken. Bij het ontwikkelen van hun nationale strategieën voor afvalbeheer en het plannen van investeringen in de infrastructuur voor afvalbeheer **en de circulaire economie** moeten de lidstaten terdege gebruikmaken van de Europese structuur- en investeringsfondsen door **in de eerste plaats preventie en hergebruik, gevolgd door** recycling te bevorderen, in overeenstemming met de afvalhiërarchie. **De Commissie moet, in overeenstemming met de afvalhiërarchie, het gebruik van Horizon 2020 en de Europese structuur- en investeringsfondsen mogelijk maken om een doeltreffend financieel kader te ontwikkelen dat de lokale autoriteiten helpt bij de uitvoering van de vereisten van deze richtlijn en de invoering van innovatieve technologieën en innovatief afvalbeheer financieren.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 61
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 23

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (23) Bepaalde grondstoffen zijn van groot belang voor de economie van de Unie en de aanvoer ervan gaat gepaard met een hoog risico. Om te zorgen voor continuïteit in het aanbod van die grondstoffen en in overeenstemming met het grondstoffeninitiatief en de doelstellingen en streefdoelen van het Europese Innovatiepartnerschap inzake grondstoffen, moeten de lidstaten maatregelen nemen **om te komen tot een optimaal afvalbeheer dat aanzienlijke hoeveelheden** van die grondstoffen **bevat**, waarbij rekening wordt gehouden met de economische en technologische haalbaarheid en **milieuvoordelen**. De Commissie heeft een lijst van kritieke grondstoffen voor de EU opgesteld ⁽¹⁸⁾. Deze lijst wordt regelmatig door de Commissie geëvalueerd.

⁽¹⁸⁾ COM(2014)0297.

Amendement

- (23) Bepaalde grondstoffen zijn van groot belang voor de economie van de Unie en de aanvoer ervan gaat gepaard met een hoog risico. Om te zorgen voor continuïteit in het aanbod van die grondstoffen en in overeenstemming met het grondstoffeninitiatief en de doelstellingen en streefdoelen van het Europese Innovatiepartnerschap inzake grondstoffen, moeten de lidstaten maatregelen nemen **ter bevordering van het hergebruik van producten en de recycling van afval** die **aanzienlijke hoeveelheden kritieke** grondstoffen **bevatten en om ervoor te zorgen dat deze op doeltreffende wijze worden beheerd**, waarbij rekening wordt gehouden met de economische en technologische haalbaarheid en **milieu- en gezondheidsvoordelen**. De Commissie heeft een lijst van kritieke grondstoffen voor de EU opgesteld ⁽¹⁸⁾. Deze lijst wordt regelmatig door de Commissie geëvalueerd.

⁽¹⁸⁾ COM(2014)0297.

Amendement 62
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 24

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (24) Om een doeltreffende uitvoering van het grondstoffeninitiatief verder te ondersteunen, moeten de lidstaten **ook het hergebruik bevorderen van producten die de belangrijkste bronnen van grondstoffen vormen. Zij moeten tevens** in hun afvalbeheerplannen nationale maatregelen opnemen voor de inzameling en nuttige toepassing van afval dat aanzienlijke hoeveelheden van deze grondstoffen bevat. De maatregelen moeten worden opgenomen in de afvalbeheerplannen wanneer deze voor de eerste keer na de inwerkingtreding van deze richtlijn worden geactualiseerd. De Commissie zal informatie verstrekken over de desbetreffende productgroepen en afvalstromen op EU-niveau. Deze bepaling belet de lidstaten niet maatregelen te nemen voor andere grondstoffen die zij als belangrijk voor hun nationale economie beschouwen.

Amendement

- (24) Om een doeltreffende uitvoering van het grondstoffeninitiatief verder te ondersteunen, moeten de lidstaten in hun afvalbeheerplannen **ook** nationale maatregelen opnemen voor de inzameling, **sortering** en nuttige toepassing van afval dat aanzienlijke hoeveelheden van deze grondstoffen bevat. De maatregelen moeten worden opgenomen in de afvalbeheerplannen wanneer deze voor de eerste keer na de inwerkingtreding van deze richtlijn worden geactualiseerd. De Commissie zal informatie verstrekken over de desbetreffende productgroepen en afvalstromen op EU-niveau. Deze bepaling belet de lidstaten niet maatregelen te nemen voor andere grondstoffen die zij als belangrijk voor hun nationale economie beschouwen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 63
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 25

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (25) Zwerfafval heeft **rechtstreekse** negatieve gevolgen voor het milieu **en** het welzijn van de burgers en de hoge saneringskosten leveren een onnodige economische lastenverzwaring voor de maatschappij op. Het opnemen van specifieke maatregelen in afvalbeheerplannen en krachtige handhaving door de bevoegde instanties moeten helpen dit probleem op te lossen.

Amendement

- (25) Zwerfafval heeft **directe en indirecte** negatieve gevolgen voor het milieu, het welzijn van de burgers en de **economie**. Hoge saneringskosten leveren een onnodige economische lastenverzwaring voor de maatschappij op. Het opnemen van specifieke maatregelen in afvalbeheerplannen en krachtige handhaving door de bevoegde instanties moeten helpen dit probleem op te lossen. **De preventie van zwerfafval verdient de voorkeur boven sanering. De preventie van zwerfafval moet een gedeelde inspanning zijn van de bevoegde autoriteiten, producenten en consumenten. Het is van essentieel belang verkeerd consumentengedrag te veranderen om zwerfafval te vermijden. Producenten van producten die de kans lopen zwerfafval te worden moeten het duurzame gebruik van hun producten bevorderen om zwerfafval te voorkomen. Bovendien spelen voorlichting en bewustmaking een cruciale rol bij het stimuleren van gedragsverandering.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 64**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 25 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(25 bis) **Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad** ^(1 bis) is het bindende rechtsinstrument op Unieniveau voor het beoordelen, monitoren en vaststellen van milieudoelen voor het bereiken van een goede milieutoestand met betrekking tot zwerfvuil op zee. De belangrijkste bronnen van zwerfvuil op zee zijn echter activiteiten op het land, omdat het beheer van vast afval tekortschiet, er sprake is van een tekort aan infrastructuur en de bevolking zich niet bewust is van het probleem. Om die reden moeten de lidstaten maatregelen vaststellen ter vermindering van de hoeveelheid zwerfvuil van het land dat in het mariene milieu terecht kan komen, overeenkomstig de Agenda 2030 voor duurzame ontwikkeling die de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties op 25 september 2015 heeft goedgekeurd, en met name de doelstelling om tegen 2030 de hoeveelheid zwerfvuil op zee met 50 % te verminderen op Unieniveau. Gezien de voordelen van de preventie van zwerfvuil op zee voor het milieu en de economie moeten de lidstaten in hun afvalpreventieprogramma's specifieke preventieve maatregelen nemen om zwerfvuil op zee tegen te gaan. Met deze maatregelen moeten de lidstaten beogen het streefdoel van een vermindering van zwerfvuil op zee in de EU met 30 % tegen 2025 en met 50 % tegen 2030 te bereiken. Om de vooruitgang naar deze streefdoelen te meten en de uitwisseling van beste praktijken tussen de lidstaten in de hele EU te vergemakkelijken, moeten uniforme methoden voor het meten van van het land afkomstig zwerfvuil op zee worden vastgesteld. Er moet elk jaar verslag worden uitgebracht over de niveaus van van het land afkomstig zwerfvuil op zee.

^(1 bis) Richtlijn 2008/56/EG van het Europees Parlement en de Raad van 17 juni 2008 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het beleid ten aanzien van het mariene milieu (Kaderrichtlijn mariene strategie) (PB L 164 van 25.6.2008, blz. 19).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 65**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 25 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(25 ter) De onjuiste verwijdering van afval in de vorm van zwerfafval en het lozen van afvalwater en vaste afvalstoffen zoals plastic heeft negatieve gevolgen voor het mariene milieu en de menselijke gezondheid, evenals aanzienlijke economische en sociale kosten. Dergelijk afval ondermijnt bovendien de prioritaire volgorde van de afvalhiërarchie, met name door de vermijding van de voorbereiding voor hergebruik, recycling en andere nuttige toepassing voorafgaande aan de verwijdering. Gezien het grensoverschrijdende karakter van zwerfvuil op zee en de noodzaak te zorgen voor de harmonisatie van de inspanningen, moeten de lidstaten maatregelen nemen om een doelstelling voor de beperking hiervan te behalen, met gebruik van de controle-instrumenten van artikel 11 van Richtlijn 2008/56/EG.

Amendement 66**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 25 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(25 quater) Microkorrels van kunststof in afspoelbare cosmetische en lichaamsverzorgingsproducten die na gebruik in huishoudelijke, commerciële en industriële afwateringssystemen terechtkomen, zijn een van de meest vermijdbare directe bronnen van vervuiling door microbestanddelen van kunststof. Om bij te dragen tot de streefdoelen in deze richtlijn moeten de lidstaten maatregelen nemen om te voorkomen dat microkorrels en microbestanddelen van kunststof in waterzuiveringsinstallaties terecht komen en in het mariene milieu worden geloosd.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 67
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 27

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (27) De uitvoeringsverslagen die de lidstaten om de drie jaar opstellen, zijn geen doeltreffend instrument gebleken voor het toezicht op de naleving en het waarborgen van een goede uitvoering, maar leverden wel onnodige administratieve lasten op. Daarom is het passend bepalingen in te trekken die de lidstaten ertoe verplichten om dergelijke verslagen op te stellen. In plaats daarvan moet de monitoring van de naleving uitsluitend worden gebaseerd op de statistische gegevens die de lidstaten elk jaar bij de Commissie rapporteren.

Amendement

- (27) De uitvoeringsverslagen die de lidstaten om de drie jaar opstellen, zijn geen doeltreffend instrument gebleken voor het toezicht op de naleving en het waarborgen van een goede uitvoering, maar leverden wel onnodige administratieve lasten op. Daarom is het passend bepalingen in te trekken die de lidstaten ertoe verplichten om dergelijke verslagen op te stellen. In plaats daarvan moet de monitoring van de naleving worden gebaseerd op de statistische gegevens die de lidstaten elk jaar bij de Commissie rapporteren. **Niettemin moeten de lidstaten de Commissie op verzoek onverwijld alle gegevens verstrekken die noodzakelijk zijn voor de beoordeling door de Commissie van de tenuitvoerlegging van deze richtlijn in haar geheel en het effect ervan op het milieu en de volksgezondheid.**

Amendement 68
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 28

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (28) Door de lidstaten gerapporteerde **statistische gegevens** zijn noodzakelijk voor de Commissie om de naleving van de wetgeving inzake afval te kunnen beoordelen. De kwaliteit, de betrouwbaarheid en de vergelijkbaarheid van de **statistieken** moeten worden verbeterd door de invoering van één toegangspunt voor alle gegevens over afval, het schrappen van achterhaalde verslagleggingsvereisten, de benchmarking van nationale verslagleggingsmethoden en de invoering van een verslag over de gegevenskwaliteitscontrole. Bij de verslaglegging over de verwezenlijking van de doelstellingen van de wetgeving inzake afval moeten de lidstaten gebruikmaken van de **recentste** methodologie die is ontwikkeld door de Commissie **en** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten.

Amendement

- (28) Door de lidstaten gerapporteerde **gegevens en informatie** zijn noodzakelijk voor de Commissie om de naleving van de wetgeving inzake afval te kunnen beoordelen. De kwaliteit, de betrouwbaarheid en de vergelijkbaarheid van de **gerapporteerde gegevens** moeten worden verbeterd door de invoering van **een gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens op basis van betrouwbare bronnen en door de invoering van één toegangspunt** voor alle gegevens over afval, het schrappen van achterhaalde verslagleggingsvereisten, de benchmarking van nationale verslagleggingsmethoden en de invoering van een verslag over de gegevenskwaliteitscontrole. Bij de verslaglegging over de verwezenlijking van de doelstellingen van de wetgeving inzake afval moeten de lidstaten gebruikmaken van de **gezamenlijke** methodologie die is ontwikkeld door de Commissie, **in samenwerking met** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten **en de nationale, regionale en lokale autoriteiten die belast zijn met afvalbeheer.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 69**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 28 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 bis) Om de drie jaar moet de Commissie een verslag publiceren op basis van de gegevens en informatie gerapporteerd door de lidstaten, teneinde bij het Europees Parlement en de Raad verslag uit te brengen over de geboekte vooruitgang bij het bereiken van de recyclingdoelstellingen en de nakoming van nieuwe verplichtingen vastgelegd in deze richtlijn. Deze driejaarlijkse verslagen moeten tevens een evaluatie bevatten van de effecten van Richtlijn 2008/98/EG in haar geheel op het milieu en de menselijke gezondheid, alsmede een beoordeling van de eventuele noodzaak om Richtlijn 2008/98/EG te wijzigen, om te waarborgen dat deze richtlijn blijft beantwoorden aan de doelstellingen van de circulaire economie.

Amendement 70**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 28 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 ter) Om bij te dragen tot een adequaat bestuur, naleving, grensoverschrijdende samenwerking en de uitwisseling van beste praktijken en innovatie op het vlak van afval en een effectieve en consistente uitvoering van de streefdoelen in Richtlijn 2008/98/EG te verzekeren, moet de Commissie een platform oprichten voor de uitwisseling van informatie en het delen van beste praktijken tussen de Commissie en de lidstaten over de praktische uitvoering van deze richtlijn. De resultaten van het werk van dat platform moeten openbaar beschikbaar worden gemaakt.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 71
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 28 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 quater) Het economische potentieel en de milieuvoordelen van de overgang naar een circulaire economie en van verhoogde hulpbronnenefficiëntie zijn beproefd. Stappen om de cirkel rond te maken worden gepresenteerd in verschillende beleidsdocumenten en -voorstellen, van het manifest van het Europees platform voor efficiënt hulpbronengebruik (EREP) en aanbevelingen voor een hulpbronnenefficiënter Europa, gepubliceerd op 17 december 2012, en latere beleidsaanbevelingen tot het initiatiefverslag van het Europees Parlement over de overgang naar een circulaire economie van 25 juni 2015 en het actieplan van de Commissie voor de circulaire economie van 2 december 2015. In al deze documenten worden maatregelen gepresenteerd die niet alleen betrekking hebben op afval, maar op de gehele cyclus, en deze maatregelen moeten niet alleen dienen als richtsnoer voor het niveau van ambitie van het afvalrecht van de Unie, maar er ook voor zorgen dat ambitieuze maatregelen worden genomen om de gehele cirkel rond te maken.

Amendement 72
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 28 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 quinquies) Onderzoek en innovatie alsook het creëren van slimme bedrijfsmodellen op basis van hulpbronnenefficiëntie zijn van wezenlijk belang voor het bevorderen van de overgang naar een circulaire economie in de Unie, waarbij afval wordt beschouwd als nieuwe hulpbron. Om dat doel te bereiken is het belangrijk om binnen Horizon 2020 bij te dragen aan projecten op het gebied van onderzoek en innovatie waarmee de economische en ecologische duurzaamheid van een circulaire economie in de praktijk kan worden gedemonstreerd en getest. Tegelijkertijd kunnen deze projecten, met een systemische aanpak, bijdragen aan de ontwikkeling van wetgeving die innovatiebevorderend is en die gemakkelijk ten uitvoer kan worden gelegd, door het opsporen van mogelijke gevallen van regelgevende onzekerheden, obstakels en lacunes die de ontwikkeling van op hulpbronnenefficiëntie gebaseerde zakelijke modellen kunnen hinderen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 73

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 28 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 sexies) *Op 2 december 2015 heeft de Commissie een EU-actieplan voor de circulaire economie gepresenteerd om de overgang van Europa naar een circulaire economie te stimuleren. Aangezien de Commissie een concreet en ambitieus actieprogramma heeft opgesteld, met maatregelen voor de gehele levenscyclus, zijn aanvullende maatregelen nodig om die overgang te bespoedigen.*

Amendement 74

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 28 septies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(28 septies) *Verbetering van het gebruik van hulpbronnen kan aanzienlijke nettobesparingen opleveren voor ondernemingen, overheden en consumenten in de Unie, en kan zorgen voor een vermindering van de totale jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen. Om die reden moet de Commissie uiterlijk eind 2018 een voorstel doen voor een hoofdindicator en een overzicht van subindicatoren voor hulpbronnenefficiëntie, om de voortgang te meten met het bereiken van de doelstelling van verbetering van de hulpbronnenefficiëntie op Unieniveau met 30 % tegen 2030, ten opzichte van de niveaus van 2014.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 75
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 29

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (29) Met het oog op de aanvulling of wijziging van Richtlijn 2008/98/EG moet de bevoegdheid om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag worden gedelegeerd aan de Commissie ten aanzien van **artikel 5, lid 2, artikel 6, lid 2, artikel 7, lid 1, artikel 11 bis, leden 2 en 6, artikel 26, artikel 27, leden 1 en 4, en artikel 38, leden 1, 2 en 3**. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden **tot passende raadpleging overgaat**, onder meer op deskundigenniveau. **De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling van de gedelegeerde handelingen ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad.**

Amendement

- (29) Met het oog op de aanvulling of wijziging van Richtlijn 2008/98/EG moet de bevoegdheid om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag worden gedelegeerd aan de Commissie ten aanzien van:
- *gedetailleerde criteria voor de toepassing van voorwaarden waaronder stoffen of voorwerpen beschouwd moeten worden als bijproducten of niet langer als afval moeten worden beschouwd,*
 - *algemene vereisten die de lidstaten moeten volgen wanneer zij technische voorschriften over de einde-afvalfase vaststellen,*
 - *de vaststelling van de lijst van afvalstoffen,*
 - *geharmoniseerde criteria die moeten worden gevolgd om de financiële bijdragen te bepalen die producenten betalen om hun uitgebreide producentenverantwoordelijkheid na te komen op basis van de kosten aan het einde van de productlevenscyclus,*
 - *indicatoren voor het meten van de voortgang met de vermindering van de afvalproductie en met de uitvoering van maatregelen voor afvalpreventie,*
 - *een gezamenlijke methodologie, met inbegrip van minimum kwaliteitseisen, voor een uniforme meting van de niveaus van levensmiddelenafval,*
 - *een gezamenlijke methodologie, met inbegrip van minimum kwaliteitseisen, voor een uniforme meting van de hoeveelheid zwerfvuil op zee dat afkomstig is van het land,*

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- kwalitatieve en operationele minimumvereisten voor de bepaling van erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik, statiegeldregelingen en voor recycling-eind-bedrijven, met inbegrip van specifieke regels voor de verzameling en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover,
- een gemeenschappelijke methodologie voor de berekening van het gewicht van de metalen die zijn gerecycleerd in samenhang met verbranding of meeverbranding, met inbegrip van de kwaliteitscriteria voor de gerecycleerde metalen,
- technische criteria en operationele procedures met betrekking tot de verwijderingshandelingen D2, D3, D4, D6, D7 en D12, zoals vermeld in bijlage I bij Richtlijn 2008/98/EG, en, indien gepast, een verbod op deze handelingen als zij niet aan bepaalde criteria met betrekking tot de bescherming van de volksgezondheid en het milieu voldoen,
- technische minimumnormen voor verwerkingsactiviteiten waarvoor uit hoofde van Richtlijn 2008/98/EG een vergunning vereist is indien er bewijs is dat dergelijke normen een voordeel ten aanzien van de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu zouden opleveren,
- minimumnormen voor activiteiten waarvoor uit hoofde van Richtlijn 2008/98/EG registratie vereist is indien er bewijs is dat dergelijke normen een voordeel zouden opleveren ten aanzien van de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu of door verstoring van de interne markt te voorkomen,
- nadere bepaling van de wijze waarop de in bijlage II, punt R1 van Richtlijn 2008/98/EG bedoelde formule voor verbrandingsinstallaties moet worden toegepast,
- de methode voor de verzameling en verwerking, de organisatie van de gegevensverzameling en de gegevensbronnen alsmede de vorm voor het rapporteren van gegevens door de lidstaten aan de Commissie inzake de uitvoering van de doelstellingen voor de vermindering van levensmiddelenafval en zwerfvuil op zee, voorbereiding voor hergebruik, recycling en opvulling, en afvaloliën, en

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- *de aanpassing van de bijlagen I tot en met V van Richtlijn 2008/98/EG aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang.*

Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden **zorgt voor passende raadpleging**, onder meer op deskundigenniveau, **en dat die raadplegingen plaatsvinden in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven**. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.

Amendement 76

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 30

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (30) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 2008/98/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend in verband met **artikel 9, leden 4 en 5, artikel 33, lid 2, artikel 35, lid 5, en artikel 37, lid 6**. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁹⁾.

- (30) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 2008/98/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend in verband met:

- *de vorm van de kennisgeving over de aanneming en de belangrijke wijzigingen van afvalbeheerplannen en afvalpreventieprogramma's, en*

- *minimumvoorwaarden voor de exploitatie van registers van gevaarlijk afval.*

Dinsdag 14 maart 2017

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad⁽¹⁹⁾.

⁽¹⁹⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

⁽¹⁹⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Amendement 77

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 33

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(33) Aangezien de doelstellingen van deze richtlijn, namelijk het verbeteren van het afvalbeheer in de Unie en aldus bijdragen aan de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de gezondheid van de oceanen en de veiligheid van visserijproducten door zwerfvuil op zee tegen te gaan, en het behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen in de gehele Unie, niet voldoende kan worden verwezenlijkt door de lidstaten, maar vanwege de omvang of de gevolgen beter op het niveau van de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Europese Unie overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken,

(33) Aangezien de doelstellingen van deze richtlijn, namelijk het verbeteren van het afvalbeheer in de Unie en aldus bijdragen aan de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de gezondheid van de oceanen en de veiligheid van visserijproducten door zwerfvuil op zee tegen te gaan, en het behoedzaam, **beperkt** en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen in de gehele Unie, niet voldoende kan worden verwezenlijkt door de lidstaten, maar vanwege de omvang of de gevolgen beter op het niveau van de Unie kunnen worden verwezenlijkt, kan de Europese Unie overeenkomstig het in artikel 5 van het Verdrag betreffende de Europese Unie neergelegde subsidiariteitsbeginsel maatregelen nemen. Overeenkomstig het in hetzelfde artikel neergelegde evenredigheidsbeginsel gaat deze richtlijn niet verder dan wat nodig is om deze doelstellingen te verwezenlijken,

Amendement 78

Voorstel voor een richtlijn

Overweging 33 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(33 bis) **De lidstaten moeten enerzijds ervoor zorgen dat in de sectoren productie, recycling, reparatie, voorbereiding voor hergebruik en afvalverwerking strikte normen voor gezondheid en veiligheid op het werk gelden, die rekening houden met de specifieke risico's waarmee werknemers in deze sector te maken hebben, en anderzijds waarborgen dat het bestaande Unierecht op dit gebied naar behoren wordt uitgevoerd en gehandhaafd.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 79**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 33 ter (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(33 ter) *Deze richtlijn is vastgesteld met inachtneming van de verbintenissen in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven en moet worden uitgevoerd en toegepast overeenkomstig de richtsnoeren die in dat akkoord zijn vervat.*

Amendement 80**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt - 1 (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 1 — alinea 1

*Bestaande tekst**Amendement*

Bij deze richtlijn worden maatregelen vastgesteld ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen, ter beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van hulpbronnen en ter verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan.

-1) Artikel 1, alinea 1, wordt vervangen door:

„Bij deze richtlijn worden maatregelen vastgesteld ter bescherming van het milieu en de menselijke gezondheid door preventie of beperking **van de afvalproductie en** van de negatieve gevolgen van de productie en het beheer van afvalstoffen, ter beperking van gevolgen in het algemeen van het gebruik van hulpbronnen en ter verbetering van de efficiëntie van het gebruik ervan, **die van cruciaal belang zijn voor de overgang naar een circulaire economie en voor het waarborgen van het concurrentievermogen van de Unie op de lange termijn.**”;

Amendement 81**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 1 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

„1 bis. „stedelijk afval”:

„1 bis. „stedelijk afval”:

a) gemengd afval en gescheiden ingezameld afval van huishoudens, met inbegrip van:

a) gemengd afval en gescheiden ingezameld afval van huishoudens, met inbegrip van:

— papier en karton, glas, metaal, plastic, bioafval, hout, textiel, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, afgedankte batterijen en accu's;

— papier en karton, glas, metaal, plastic, bioafval, hout, textiel, afgedankte elektrische en elektronische apparatuur, afgedankte batterijen en accu's;

Dinsdag 14 maart 2017

<i>Door de Commissie voorgestelde tekst</i>	<i>Amendement</i>
— grofvuil, met inbegrip van witgoed , matrassen, meubels;	— grofvuil, met inbegrip van matrassen en meubels;
— tuinafval, met inbegrip van bladeren, gemaaid gras;	— tuinafval, met inbegrip van bladeren, gemaaid gras;
b) gemengd afval en gescheiden ingezameld afval uit andere bronnen dat in aard, samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is met huishoudelijk afval.	b) gemengd afval en gescheiden ingezameld afval van kleine bedrijven, kantoorgebouwen en instellingen, met inbegrip van scholen, ziekenhuizen en overheidsgebouwen , dat in aard en samenstelling vergelijkbaar is met huishoudelijk afval.
c) afval van het schoonmaken van markten en afval van reinigingsdiensten, met inbegrip van straatvuil, de inhoud van vuilnisbakken en afval van park- en tuinonderhoud.	c) afval van het schoonmaken van markten en afval van reinigingsdiensten, met inbegrip van straatvuil, de inhoud van vuilnisbakken en afval van park- en tuinonderhoud.
Stedelijk afval omvat niet afval van het riolerings- en zuiveringsstelsel, met inbegrip van zuiveringsslib en bouw- en sloopafval;”;	Stedelijk afval omvat niet afval van het riolerings- en zuiveringsstelsel, met inbegrip van zuiveringsslib en bouw- en sloopafval.

De definitie van stedelijk afval in deze richtlijn is van toepassing ongeacht de publieke of private status van de exploitant die het afval beheert;”;

Amendement 82

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter a bis (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 1 ter (nieuw)

<i>Door de Commissie voorgestelde tekst</i>	<i>Amendement</i>
	a bis) het volgende punt wordt ingevoegd:
	„1 ter. „commercieel en industrieel afval”: gemengd afval en gescheiden ingezameld afval van commerciële en industriële activiteiten en/of gebouwen.
	Stedelijk afval, bouw- en sloopafval en afval van het riolerings- en zuiveringsstelsel, met inbegrip van zuiveringsslib, vallen niet onder commercieel en industrieel afval;”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 83**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

2 bis. „niet-gevaarlijke afvalstof”: een afvalstof die **geen van de in bijlage III genoemde gevaarlijke eigenschappen bezit;**”;

Amendement

2 bis. „niet-gevaarlijke afvalstof”: een afvalstof die **niet onder punt 2 van dit artikel valt;**

Amendement 84**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. „bioafval”: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens, restaurants, cateringfaciliteiten en winkels en vergelijkbare afvalstoffen van de levensmiddelenindustrie en ander afval met vergelijkbare biologische afbreekbaarheid **dat in aard, samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is;**

Amendement

4. „bioafval”: biologisch afbreekbaar tuin- en plantsoenafval, levensmiddelen- en keukenafval van huishoudens, restaurants, cateringfaciliteiten en winkels en vergelijkbare afvalstoffen van de levensmiddelenindustrie en ander afval met vergelijkbare biologische afbreekbaarheid en **composteerbaarheid;**

Amendement 85**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter d bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 9

Bestaande tekst

9. „afvalstoffenbeheer”: inzameling, vervoer, nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting en met inbegrip van activiteiten van handelaars of makelaars;

Amendement

d bis) **punt 9 wordt vervangen door:**

„9. „afvalstoffenbeheer”: inzameling, vervoer, **sortering**, nuttige toepassing en verwijdering van afvalstoffen, met inbegrip van het toezicht op die handelingen en de nazorg voor de stortplaatsen na sluiting en met inbegrip van activiteiten van handelaars of makelaars;”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 86**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter d ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 11

Bestaande tekst

Amendement

11. „gescheiden inzameling”: de inzameling waarbij een afvalstroom gescheiden wordt naar soort en aard van het afval om een specifieke behandeling te vergemakkelijken;

d ter) **punt 11 wordt vervangen door:**

„11. „gescheiden inzameling”: de inzameling waarbij een afvalstroom gescheiden wordt naar soort en aard van het afval om een specifieke behandeling te vergemakkelijken, **met name de voorbereiding voor hergebruik en recycling;**”;

Amendement 87**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter e**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

16. „voorbereiding voor hergebruik”: elke terugwinningshandeling bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten die zijn ingezameld door een erkende exploitant van installaties voor voorbereiding voor hergebruik **of statiegeldregeling** worden voorbereid zodat zij kunnen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is;”;

16. „voorbereiding voor hergebruik”: elke terugwinningshandeling bestaande uit controleren, schoonmaken of repareren, waarbij producten of componenten van producten die **afval zijn geworden en die** zijn ingezameld door een erkende exploitant van installaties voor voorbereiding voor hergebruik worden voorbereid zodat zij kunnen worden hergebruikt zonder dat verdere voorbehandeling nodig is;

Amendement 88**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter e bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

e bis) **het volgende punt wordt ingevoegd:**

„16 bis. „exploitant van installatie voor voorbereiding voor hergebruik”: een onderneming die afval behandelt en werkzaam is binnen de procesketen voor voorbereiding voor hergebruik in overeenstemming met de toepasselijke regels;”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 89**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter e ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 16 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

e ter) **het volgende punt wordt ingevoegd:**

„16 ter. „herfabricage”: het proces om een product als nieuw te maken middels hergebruik, herstel en vervanging van componenten;”;

Amendement 90**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter e quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 17

Bestaande tekst

Amendement

e quater) **punt 17 wordt vervangen door:**

17. **„recycling”**: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dit omvat **het opnieuw bewerken van organisch afval**, maar **het omvat** niet energierecuperatie, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;

„17. **„recycling”**: elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dit omvat **organische recycling**, maar niet energierecuperatie, noch het opnieuw bewerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opvulmateriaal;”;

Amendement 91**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter e quinquies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt - 17 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

e quinquies) **het volgende punt wordt ingevoegd:**

„- 17 bis. „organische recycling”: recycling in de vorm van een aerobe of anaerobe behandeling, of een andere behandeling van de biologisch afbreekbare bestanddelen van afval, waarbij producten, materialen of stoffen tot stand komen; biomechanische behandeling en storten worden niet als organische recycling beschouwd;”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 92**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 17 bis (nieuw)*Door de Commissie voorgestelde tekst*

17 bis. „eindproces van recycling”: het proces dat begint wanneer geen verdere **mechanische** sortering nodig is en afvalmaterialen in een productieproces **worden ingebracht en** effectief opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen;

Amendement

17 bis. „eindproces van recycling”: het proces dat begint wanneer geen verdere sortering nodig is en afvalmaterialen in een productieproces effectief opnieuw worden bewerkt tot producten, materialen of stoffen;

Amendement 93**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 17 ter*Door de Commissie voorgestelde tekst*

17 ter. „opvulling”: terugwinningshandeling waarbij geschikt afval wordt gebruikt voor het herstel van afgegraven terreinen of voor civieltechnische toepassingen bij de landschapsaanleg of de bouw in plaats van andere niet-afvalmaterialen die anders voor dat doel waren gebruikt;”;

Amendement

17 ter. „opvulling”: terugwinningshandeling, **niet zijnde recycling**, waarbij geschikt **niet-gevaarlijk inert of ander niet-gevaarlijk** afval wordt gebruikt voor het herstel van afgegraven terreinen of voor civieltechnische toepassingen bij de landschapsaanleg of de bouw in plaats van andere niet-afvalmaterialen die anders voor dat doel waren gebruikt, **en wordt gebruikt in hoeveelheden die niet de werkelijke behoeften van het herstel van afgegraven terreinen of van civieltechnische toepassingen overschrijden**;

Amendement 94**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 17 quater (nieuw)*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

f bis) **het volgende punt wordt ingevoegd:**

„17 quater. „verduunning”: de vermenging van een afvalstof met een of meer andere materialen of afvalstoffen teneinde zonder chemische omzetting de concentratie van een of meer componenten in de afvalstof te verlagen, zodat de verdunde afvalstof voor een verwerkings- of recyclingbehandeling kan worden gebruikt die voor de niet-verdunde afvalstof niet is toegestaan.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 95**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — punt 2 — letter f ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 20 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement*f ter) **het volgende punt wordt toegevoegd:**

„20 bis. „sanering”: een bewerking waarbij ongewenste gevaarlijke componenten of verontreinigende stoffen uit de afvalstoffen worden verwijderd of worden behandeld, met als doel om ze te vernietigen.”;

Amendement 96**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 20 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement*f quater) **het volgende punt wordt toegevoegd:**

„20 ter. „sortering”: een afvalbeheershandeling waarbij ingezameld afval wordt gescheiden in verschillende fracties en subfracties;”;

Amendement 97**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f quinquies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 20 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement*f quinquies) **het volgende punt wordt toegevoegd:**

„20 quater. „zwerfafval”: klein afval in openbaar toegankelijke gebieden dat opzettelijk of onopzettelijk op onjuiste wijze in het milieu is weggegooid;”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 98**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f sexies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 20 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement****f sexies) het volgende punt wordt toegevoegd:***

„20 quinquies. „levensmiddelenafval”: voor menselijke consumptie bestemde, eetbare en niet-eetbare levensmiddelen die worden verwijderd van de productie- of toeleveringsketen om te worden weggegooid, met inbegrip van tijdens de primaire productie, de vervaardiging, de verwerking, het vervoer, de opslag, de verkoop en het verbruik, met uitzondering van verliezen tijdens de primaire productie;”;

Amendement 99**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter f septies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 3 — punt 20 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement****f septies) het volgende punt wordt toegevoegd:***

„20 sexies. „restafval”: afvalstoffen die ontstaan bij een behandeling of een nuttige toepassing, waaronder recycling, waarvoor geen verdere nuttige toepassing is en die bijgevolg moeten worden verwijderd;”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 101**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 — lid 2 — alinea 1

Bestaande tekst

Amendement

2. Bij het toepassen van de in lid 1 bedoelde afvalhiërarchie nemen de lidstaten maatregelen om de opties te stimuleren die over het geheel genomen het beste milieuresultaat opleveren. Dit kan betekenen dat voor bepaalde specifieke afvalstromen van de hiërarchie moet worden afgeweken indien dit op grond van het levenscyclusdenken met betrekking tot de algemene effecten van het produceren en beheren van dergelijke afvalstoffen gerechtvaardigd is.

2 bis) In artikel 4, lid 2, wordt de eerste alinea vervangen door:

„2. Bij het toepassen van de in lid 1 bedoelde afvalhiërarchie nemen de lidstaten maatregelen om de opties te stimuleren die over het geheel genomen het beste milieuresultaat opleveren. Dit kan betekenen dat voor bepaalde specifieke afvalstromen van de hiërarchie moet worden afgeweken indien dit op grond van het levenscyclusdenken met betrekking tot de algemene effecten van het produceren en beheren van dergelijke afvalstoffen gerechtvaardigd is. **Dit kan betekenen dat bepaalde soorten afval een proces van sanering moeten ondergaan voordat verdere behandeling kan plaatsvinden.**”;

Amendement 102**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 — lid 3 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3. De lidstaten maken gebruik van passende economische instrumenten om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie.

3. De lidstaten maken gebruik van passende economische instrumenten **en nemen andere maatregelen** om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie. **Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn vermeld in bijlage IV bis om de uitvoering te bevorderen van de in artikel 29 bedoelde afvalpreventieprogramma's en ter ondersteuning van de activiteiten voor het bereiken van de in artikel 11, lid 2, vermelde doelstellingen voor recycling en voorbereiding voor hergebruik teneinde het gebruik van secundaire grondstoffen te maximaliseren en de kostenverschillen met onbewerkte grondstoffen te compenseren.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 103

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 3

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 — lid 3 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten brengen uiterlijk [datum achttien maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn invullen] en elke **vijf** jaar daarna de Commissie verslag uit over de specifieke instrumenten die overeenkomstig dit lid zijn opgezet.

Amendement

De lidstaten brengen uiterlijk [datum achttien maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn invullen] en elke **drie** jaar daarna de Commissie verslag uit over de specifieke instrumenten die overeenkomstig dit lid zijn opgezet.

Amendement 104

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 bis (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis) Aan artikel 4 wordt het volgende lid toegevoegd:

„3 bis. De lidstaten zetten heffingssystemen op om te zorgen voor de financiering van de infrastructuur voor afvalbeheer voor stedelijk afval die voor de tenuitvoerlegging van deze richtlijn is vereist.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 105**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 — lid 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 ter) Aan artikel 4 wordt het volgende lid toegevoegd:

„3 ter. De lidstaten passen de afvalstoffenhiërarchie toe, teneinde de overgang naar een circulaire economie te bevorderen. Hiertoe en in overeenstemming met Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad^(1 bis) passen de lidstaten de afvalhiërarchie toe bij de toewijzing van alle middelen van de Unie en geven zij bij investeringen in de infrastructuur voor afvalbeheer de voorkeur aan afvalpreventie, hergebruik, voorbereiding voor hergebruik en recycling.

^(1 bis) Verordening (EU) nr. 1303/2013 van het Europees Parlement en de Raad van 17 december 2013 houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds, het Europees Landbouwfonds voor plattelandontwikkeling en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij en algemene bepalingen inzake het Europees Fonds voor regionale ontwikkeling, het Europees Sociaal Fonds, het Cohesiefonds en het Europees Fonds voor maritieme zaken en visserij, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1083/2006 van de Raad (PB L 347 van 20.12.2013, blz. 320).”;

Amendement 107**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 quater) Het volgende artikel wordt ingevoegd:**„Artikel 4 bis****Hiërarchie voor levensmiddelenafval**

1. Bij het opstellen van wetgeving en beleidsinitiatieven voor de preventie en het beheer van levensmiddelenafval wordt als prioriteitsvolgorde de volgende specifieke hiërarchie voor levensmiddelenafval gehanteerd:

a) preventie aan de bron;

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b) **het veilig stellen van eetbaar voedsel, waarbij menselijke voeding de prioriteit krijgt boven diervoeding en het opnieuw bewerken in niet voor de voeding bestemde producten;**

c) **organische recycling;**

d) **energieterugwinning;**

e) **verwijdering.**

2. **De lidstaten bieden stimulansen voor de preventie van levensmiddelenafval, zoals de opstelling van vrijwillige overeenkomsten, het faciliteren van het doneren van voedsel of, waar relevant, financiële en fiscale maatregelen.”;**

Amendement 108

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 4 — letter a

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 5 — lid 1 — inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. **De lidstaten zorgen ervoor dat een** stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, wordt beschouwd als een bijproduct en niet als een afvalstof indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:”;

1. **Een** stof die of een voorwerp dat het resultaat is van een productieproces dat niet in de eerste plaats bedoeld is voor de productie van die stof of dat voorwerp, wordt beschouwd als een bijproduct en niet als een afvalstof indien wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 109**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 5 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen **tot nadere bepaling van** gedetailleerde criteria betreffende de toepassing van de in lid 1 vastgelegde voorwaarden op specifieke stoffen of voorwerpen.

Amendement

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen **ter aanvulling op deze richtlijn door** gedetailleerde criteria **vast te stellen** betreffende de toepassing van de in lid 1 vastgelegde voorwaarden op specifieke stoffen of voorwerpen. **De Commissie geeft bij de opstelling van de gedetailleerde criteria de voorkeur aan bestaande en repliceerbare praktijken van industriële symbiose.**

Amendement 110**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4 — letter b bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 5 — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b bis) **Het volgende lid wordt ingevoegd:**

„2 bis. Indien geen criteria op het niveau van de Unie zijn vastgesteld overeenkomstig de in lid 2 vastgestelde procedure, kunnen de lidstaten van geval tot geval gedetailleerde criteria vaststellen voor de toepassing van de in lid 1 vastgelegde voorwaarden op specifieke stoffen of voorwerpen, met inbegrip van grenswaarden voor verontreinigende stoffen, indien nodig.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 111**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4 — letter c**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 5 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De lidstaten stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad **van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij (*) in kennis van** uit hoofde van lid 1 vastgestelde technische voorschriften, **voor zover die richtlijn zulks voorschrijft.**

(*) **PB L 241 van 17.9.2015, blz. 1.**;

Amendement

3. De lidstaten stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad (*) **in kennis** van de uit hoofde van lid 2 **bis** vastgestelde technische voorschriften.

(*) **Richtlijn (EU) 2015/1535 van het Europees Parlement en de Raad van 9 september 2015 betreffende een informatieprocedure op het gebied van technische voorschriften en regels betreffende de diensten van de informatiemaatschappij** (PB L 241 van 17.9.2015, blz. 1).

Amendement 112**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter a — punt i**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 1 — inleidende formule

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zorgen ervoor dat afval dat een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer als afval wordt beschouwd indien het aan de volgende voorwaarden voldoet:

Amendement

1. De lidstaten zorgen ervoor dat afval dat een behandeling voor **recycling of andere** nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer als afval wordt beschouwd indien het aan de volgende voorwaarden voldoet:

Amendement 113**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen **tot nadere bepaling van** gedetailleerde criteria betreffende de toepassing van de in lid 1 **vastgestelde** voorwaarden op **bepaalde** afvalstoffen. Die gedetailleerde criteria omvatten, indien nodig, grenswaarden voor verontreinigende stoffen, en houden rekening met eventuele nadelige **milieugevolgen** van de stof of het voorwerp.

Amendement

2. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen **op basis van het toezicht op de situatie in de lidstaten ter aanvulling op deze richtlijn door** gedetailleerde criteria **vast te stellen** betreffende de toepassing van de in lid 1 **vastgelegde** voorwaarden op **specifieke** afvalstoffen. Die gedetailleerde criteria omvatten, indien nodig, grenswaarden voor verontreinigende stoffen, en houden rekening met eventuele nadelige **gevolgen** van de stof of het voorwerp **voor de volksgezondheid en het milieu.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 114**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Afval dat overeenkomstig lid 1 niet langer **als** afvalstof **wordt beschouwd**, mag **worden beschouwd als voorbereid voor hergebruik, gerecycleerd of nuttig toegepast** bij de berekening van de mate van verwezenlijking van de doelstellingen die zijn vastgelegd in **respectievelijk** deze richtlijn en de Richtlijnen 94/62/EG, 2000/53/EG, 2006/66/EG en 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad (*), indien het overeenkomstig die richtlijnen voorbereiding voor hergebruik, recycling of behandeling voor nuttige toepassing **heeft ondergaan**.

Amendement

3. Afval dat overeenkomstig lid 1 niet langer afvalstof **is**, mag **in aanmerking worden genomen** bij de berekening van de mate van verwezenlijking van de doelstellingen **van voorbereiding voor hergebruik, recycling of behandeling voor nuttige toepassing** die zijn vastgelegd in deze richtlijn en de Richtlijnen 94/62/EG, 2000/53/EG, 2006/66/EG en 2012/19/EU van het Europees Parlement en de Raad (*), indien het overeenkomstig die richtlijnen **een operatie heeft ondergaan voor respectievelijk** voorbereiding voor hergebruik, recycling of behandeling voor nuttige toepassing. **Het gewicht van afval dat niet langer als afvalstof wordt beschouwd, mag worden opgegeven als gerecycleerd wanneer de materialen of stoffen die niet langer afval zijn, opnieuw bewerkt werden, uitgezonderd energierugwinning en opwerking tot materialen die zullen worden gebruikt als brandstoffen of voor opvulling.**

Amendement 115**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 3 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

3 bis. Indien geen criteria op het niveau van de Unie zijn vastgesteld overeenkomstig de in lid 2 vastgestelde procedure, kunnen de lidstaten gedetailleerde criteria vaststellen voor de toepassing van de in lid 1 vastgelegde voorwaarden op specifiek afval, met inbegrip van grenswaarden voor verontreinigende stoffen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 116**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 ter. *Indien dergelijke criteria evenmin op nationaal niveau zijn vastgesteld, zien de lidstaten erop toe dat afval dat een behandeling voor nuttige toepassing heeft ondergaan niet langer als afval wordt beschouwd, indien het voldoet aan de voorwaarden in lid 1 die per geval worden geverifieerd door de nationale bevoegde autoriteit.*

Amendement 117**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 3 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 quater. *Met het oog op samenhang in de interne markt moet de Commissie de bevoegdheid hebben om overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen aan te nemen ter aanvulling op deze richtlijn door algemene vereisten vast te stellen die de lidstaten moeten volgen wanneer zij uit hoofde van leden 3 bis en 3 ter technische voorschriften vaststellen.*

Amendement 118**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 6 — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4. De lidstaten stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 **van het Europees Parlement en de Raad** in kennis van de uit hoofde van **lid 1 vastgestelde technische voorschriften, voor zover die richtlijn zulks voorschrijft.**

4. De lidstaten stellen de Commissie overeenkomstig Richtlijn (EU) 2015/1535 in kennis van de uit hoofde van **leden 3 bis en 3 ter vastgestelde technische voorschriften.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 119**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 7 — lid 4

Bestaande tekst

Amendement

a bis) **lid 4 wordt vervangen door:**

4. De herindeling van gevaarlijke afvalstoffen als niet-gevaarlijke afvalstoffen **mag** niet plaatsvinden na verdunning of vermenging met het oogmerk om de oorspronkelijke concentraties van gevaarlijke stoffen onder de drempelwaarde voor kenmerking als gevaarlijk te brengen.

„4. De herindeling van gevaarlijke afvalstoffen als niet-gevaarlijke afvalstoffen **of een wijziging van de gevaarlijke eigenschappen mogen** niet plaatsvinden na verdunning of vermenging met het oogmerk om de oorspronkelijke concentraties van gevaarlijke stoffen onder de drempelwaarde voor kenmerking als gevaarlijk te brengen **of voor het vaststellen van een gevaarlijke eigenschap**.”;

Amendement 120**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter -a (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 1 — alinea 1

Bestaande tekst

Amendement

-a) in lid 1 wordt de eerste alinea vervangen door:

1. Ter stimulering van hergebruik en de preventie, recycling en andere nuttige toepassing van afvalstoffen **kunnen** de lidstaten wetgevende of andere maatregelen **nemen** om ervoor te zorgen dat iedere natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product) een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt.

„1. Ter stimulering van hergebruik en de preventie, recycling en andere nuttige toepassing van afvalstoffen **nemen** de lidstaten wetgevende of andere maatregelen om ervoor te zorgen dat iedere natuurlijke of rechtspersoon die beroepsmatig producten ontwikkelt, vervaardigt, behandelt, verwerkt, verkoopt of invoert (producent van het product) een uitgebreide producentenverantwoordelijkheid draagt.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 121**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 1 — alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

Die maatregelen kunnen ook bestaan in het opzetten van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid waarin de specifieke operationele en financiële verplichtingen voor producenten van producten zijn gedefinieerd.

Amendement

Die maatregelen kunnen ook bestaan in het opzetten van regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, **die betrekking hebben op de individuele of collectieve naleving van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Deze regelingen bestaan uit een aantal regels** waarin de specifieke operationele en/of financiële verplichtingen voor producenten van producten zijn gedefinieerd **en waarin de verantwoordelijkheid van de producent wordt verlengd tot de fase na consumptie in de levenscyclus van een product. De lidstaten zetten dergelijke regelingen op voor in ieder geval verpakking als gedefinieerd in artikel 3, punt 1, van Richtlijn 94/62/EG, elektrische en elektronische apparatuur als gedefinieerd in artikel 3, lid 1, onder a), van Richtlijn 2012/19/EU, batterijen en accu's als gedefinieerd in artikel 3, punt 1, van Richtlijn 2006/66/EG en autowrakken als gedefinieerd in artikel 2, punt 2, van Richtlijn 2000/53/EG.**

Amendement 122**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 2 — alinea 1

Bestaande tekst

2. De lidstaten **kunnen** passende maatregelen **nemen** die **stimuleren om** producten **zodanig te ontwerpen dat** de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten **worden verminderd**, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de artikelen 4 en 13.

Amendement

a bis) **in lid 2 wordt de eerste alinea vervangen door:**

„2. De lidstaten **nemen** passende maatregelen die **producenten ertoe aanmoedigen het ontwerp van producten en bestanddelen van producten te verbeteren om de hulpbronnenefficiëntie te verhogen**, de milieueffecten en de afvalproductie zowel bij de vervaardiging als bij het latere gebruik van de producten **te verminderen**, en om ervoor te zorgen dat de nuttige toepassing en verwijdering van producten die afval zijn geworden, geschieden overeenkomstig de artikelen 4 en 13.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 123**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 2 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Dergelijke maatregelen **kunnen onder meer aanmoedigen tot** het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam zijn en, zodra afval geworden, **geschikt** zijn voor **voorbereiding voor hergebruik en voor recycling** om een juiste toepassing van de afvalhiërarchie te faciliteren. Bij de maatregelen **moet** rekening **worden** gehouden met de effecten van producten gedurende hun volledige levenscyclus.

Amendement

Dergelijke maatregelen **dienen ter aanmoediging van** het ontwikkelen, vervaardigen en in de handel brengen van producten **en materialen** die geschikt zijn voor meervoudig gebruik, technisch duurzaam **en eenvoudig te repareren** zijn en, zodra **ze** afval geworden **zijn en voorbereid** zijn voor **hergebruik of gerecycleerd, in de handel gebracht te worden** om een juiste toepassing van de afvalhiërarchie te faciliteren. Bij de maatregelen **wordt** rekening gehouden met de effecten van producten gedurende hun volledige levenscyclus, **met inbegrip van het potentieel voor meervoudige recycling, indien gepast, en de afvalhiërarchie.**

Amendement 124**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter b bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 2 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*b bis) **Het volgende lid wordt ingevoegd:**

„2 bis. De lidstaten brengen uiterlijk [datum zesendertig maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn invullen] en elke drie jaar daarna de Commissie op de hoogte van de krachtens leden 1 en 2 genomen maatregelen. De Commissie maakt de ontvangen mededelingen bekend.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 125**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter b ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 4

Bestaande tekst

Amendement

b ter) **lid 4 wordt vervangen door:**

4. De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt toegepast onverminderd de verantwoordelijkheid voor afvalbeheer als bedoeld in artikel 15, lid 1, en **onverminderd** de **bestaande specifieke wetgeving inzake afvalstromen en producten.**

„4. De uitgebreide producentenverantwoordelijkheid wordt toegepast onverminderd de verantwoordelijkheid voor afvalbeheer als bedoeld in artikel 15, lid 1. **De bepalingen van de artikelen 8 en 8 bis laten de in andere rechtshandelingen van de Unie opgenomen bepalingen betreffende uitgebreide producentenverantwoordelijkheid onverlet.**”;

Amendement 126**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter c**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5. **De** Commissie **organiseert een** informatie-uitwisseling tussen de lidstaten en de actoren die betrokken zijn bij de regelingen voor producentenverantwoordelijkheid over de praktische uitvoering van de vereisten van artikel 8 bis en over de beste praktijken om te zorgen voor adequaat bestuur en grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. Dit omvat onder andere de uitwisseling van informatie over organisatorische aspecten en de monitoring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid, de selectie van afvalbeheerders en de preventie van zwerfafval. De Commissie publiceert de resultaten van de informatie-uitwisseling.

5. **Uiterlijk [datum invullen: zes maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] richt de Commissie een platform op voor informatie-uitwisseling tussen de lidstaten, het maatschappelijk middenveld, regionale en lokale autoriteiten** en de actoren die betrokken zijn bij de regelingen voor producentenverantwoordelijkheid over de praktische uitvoering van de vereisten van artikel 8 bis en over de beste praktijken om te zorgen voor adequaat bestuur en grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van de regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid **en een soepele werking van de interne markt.** Dit omvat onder andere de uitwisseling van informatie over organisatorische aspecten en de monitoring van organisaties voor producentenverantwoordelijkheid, de **ontwikkeling van geharmoniseerde criteria voor de financiële bijdragen zoals opgenomen in artikel 8 bis, lid 4, punt b),** de selectie van afvalbeheerders en de preventie van **afvalproductie en zwerfafval.** De Commissie publiceert de resultaten van de informatie-uitwisseling **en kan richtsnoeren aanreiken met betrekking tot relevante aspecten.**

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Uiterlijk [datum invullen: twaalf maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn] neemt de Commissie, op basis van een studie en rekening houdend met de input van het platform, richtsnoeren aan voor de bepaling van de financiële bijdragen zoals opgenomen in artikel 8 bis, lid 4, punt b). Met het oog op samenhang in de interne markt kan de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen aannemen ter aanvulling op deze richtlijn door geharmoniseerde criteria vast te stellen die de lidstaten moeten volgen wanneer zij uit hoofde van artikel 8 bis, lid 4, punt b), financiële bijdragen vaststellen.

Amendement 127

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 8

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — titel

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Algemene **vereisten** voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Algemene **minimumvereisten** voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid

Amendement 128

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 8

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 1 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

— duidelijk de taken en verantwoordelijkheden omschrijven van de producenten van producten die goederen in de Unie in de handel brengen, de organisaties die namens hen uitgebreide producentenverantwoordelijkheid toepassen, de private of publieke afvalverwerkers, de plaatselijke instanties en, waar van toepassing, de erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik;

— duidelijk de taken en verantwoordelijkheden omschrijven van **alle betrokken actoren, onder wie** de producenten van producten die goederen in de Unie in de handel brengen, de organisaties die namens hen **in het kader van collectieve regelingen** uitgebreide producentenverantwoordelijkheid toepassen, de private of publieke afvalverwerkers, de **distributeurs, de regionale en** plaatselijke instanties en, waar van toepassing, **de hergebruik- en reparatienetwerken, de ondernemingen van de sociale economie en** de erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 129**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 1 — streepje 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

-
- meetbare doelstellingen voor afvalbeheer vaststellen in overeenstemming met de afvalhiërarchie, met als doel ten minste de kwantitatieve doelstellingen te bereiken die relevant zijn voor de regeling zoals vastgelegd in deze richtlijn en de Richtlijnen 94/62/EG, 2000/53/EG, 2006/66/EG en 2012/19/EU;

Amendement

-
- meetbare doelstellingen voor **afvalvermindering en** afvalbeheer vaststellen in overeenstemming met de afvalhiërarchie, met als doel ten minste de kwantitatieve doelstellingen te bereiken die relevant zijn voor de regeling zoals vastgelegd in deze richtlijn en de Richtlijnen 94/62/EG, 2000/53/EG, 2006/66/EG en 2012/19/EU;

Amendement 130**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 1 — streepje 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

-
- een verslagleggingssysteem opzetten om gegevens te verzamelen over de producten die de producenten in de Unie in de handel brengen en waarop uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van toepassing is. Zodra deze producten afval worden, zorgt het verslagleggingssysteem ervoor dat gegevens worden verzameld over de inzameling en verwerking van dat afval, waar van toepassing met vermelding van de materiaalstromen;

Amendement

-
- een verslagleggingssysteem opzetten om **betrouwbare en accurate** gegevens te verzamelen over de producten die de producenten in de Unie in de handel brengen en waarop uitgebreide producentenverantwoordelijkheid van toepassing is. Zodra deze producten afval worden, zorgt het verslagleggingssysteem ervoor dat **betrouwbare en accurate** gegevens worden verzameld over de inzameling en verwerking van dat afval, waar van toepassing met vermelding van de materiaalstromen;

Amendement 131**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 1 — streepje 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

-
- zorgen voor gelijke behandeling en non-discriminatie tussen producenten van producten en ten opzichte van kleine en middelgrote ondernemingen.

Amendement

-
- zorgen voor gelijke behandeling en non-discriminatie tussen producenten van producten en **tussen verleners van inzamelings-, vervoers- en verwerkingsdiensten en** ten opzichte van kleine en middelgrote ondernemingen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 132**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de afvalstoffenhouders op wie de overeenkomstig artikel 8, lid 1, vastgestelde regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid betrekking hebben, worden geïnformeerd over de beschikbare afvalinzamelingssystemen en de preventie van zwerfafval. De lidstaten nemen tevens maatregelen om prikkels voor de afvalhouders te creëren om **deel** te **nemen aan** de bestaande systemen voor gescheiden inzameling, met name economische prikkels of regelgeving, waar passend.

Amendement

2. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de afvalstoffenhouders op wie de overeenkomstig artikel 8, lid 1, vastgestelde regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid betrekking hebben, worden geïnformeerd over de beschikbare **terugnagesystemen, hergebruiks- en reparatienetwerken, erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik**, afvalinzamelingssystemen en de preventie van zwerfafval. De lidstaten nemen tevens maatregelen om prikkels voor de afvalhouders te creëren **zodat zij hun verantwoordelijkheid nemen om hun afval af te leveren bij** de bestaande systemen voor gescheiden inzameling, met name economische prikkels of regelgeving, waar passend.

Amendement 133**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 3 — letter a

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) een duidelijk omschreven geografisch gebied, product en materiaal bestrijkt;

Amendement

a) een duidelijk omschreven geografisch gebied, product en materiaal bestrijkt, **op basis van het afzetgebied en zonder dit gebied te beperken tot de gebieden waar de inzameling en het beheer van afval winstgevend is;**

Amendement 134**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 3 — letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

b) over de nodige operationele en financiële middelen beschikt om aan haar verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te voldoen;

Amendement

b) over de nodige operationele en/of financiële middelen beschikt om aan haar verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid te voldoen;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 135**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 3 — letter d — streepje 2

Door de Commissie voorgestelde tekst— **de** financiële bijdragen **van** de **producenten**;

Amendement— **in het kader van de collectieve regelingen, de door de producenten betaalde** financiële bijdragen **per verkochte eenheid of per ton in de handel gebracht product**;**Amendement 136****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 3 — letter d — streepje 3

Door de Commissie voorgestelde tekst— **de** selectieprocedure voor afvalbeheerders.

Amendement— **in het kader van de collectieve regelingen, de** selectieprocedure voor afvalbeheerders;**Amendement 137****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 3 — letter d — streepje 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement— **de verwezenlijking van de onder het tweede streepje van lid 1 bedoelde doelstellingen voor afvalvermindering en afvalbeheer.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 139**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 4 — letter a — inleidende formule en streepje 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) alle kosten van afvalbeheer dekken voor de producten die hij in de Unie in de handel brengt, **met inbegrip van:**

— de kosten van de gescheiden inzameling, sortering en verwerking die nodig zijn om **te voldoen aan de doelstellingen voor afvalbeheer als bedoeld in lid 1, tweede streepje**, rekening houdend met de inkomsten uit het hergebruik of de verkoop van secundaire grondstoffen van hun producten;

Amendement

a) alle **volgende** kosten van afvalbeheer dekken voor de producten die hij in de Unie in de handel brengt:

— de kosten van de gescheiden inzameling, sortering, **het vervoer** en verwerking die nodig zijn om **een behoorlijk beheer van afval te garanderen**, rekening houdend met de inkomsten uit het hergebruik of de verkoop van secundaire grondstoffen van hun producten;

Amendement 140**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 4 — letter b

Door de Commissie voorgestelde tekst

b) **worden** gedifferentieerd op basis van de werkelijke kosten aan het einde van de levensduur van afzonderlijke afgedankte producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met herbruikbaarheid en recycleerbaarheid;

Amendement

b) **in het kader van collectieve regelingen, worden** gedifferentieerd op basis van de werkelijke kosten aan het einde van de levensduur van afzonderlijke afgedankte producten of groepen van soortgelijke producten, met name door rekening te houden met **duurzaamheid, repareerbaarheid**, herbruikbaarheid en recycleerbaarheid **en de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen waarbij wordt uitgegaan van de gehele levenscyclus, in afstemming met de in het relevante Unierecht opgenomen vereisten, en, wanneer beschikbaar, op basis van geharmoniseerde criteria om ervoor te zorgen dat de interne markt goed functioneert;**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 141**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 4 — letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

- c) zijn gebaseerd op de geoptimaliseerde kosten van de geleverde diensten in gevallen waarin publieke afvalbeheerders verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van operationele taken uit hoofde van de regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Amendement

- c) zijn gebaseerd op de geoptimaliseerde kosten van de geleverde diensten in gevallen waarin publieke afvalbeheerders verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van operationele taken uit hoofde van de regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid. ***De geoptimaliseerde kosten van de dienst zijn transparant en geven de kosten weer die publieke afvalbeheerders moeten maken bij de uitvoering van operationele taken uit hoofde van de regeling voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.***

Amendement 142**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 5 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten stellen een passend kader vast voor de monitoring en handhaving om te waarborgen dat de producenten van producten aan hun verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voldoen, dat de financiële middelen correct worden gebruikt en dat alle actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van de regeling betrouwbare gegevens rapporteren.

Amendement

De lidstaten stellen een passend kader vast voor de monitoring en handhaving om te waarborgen dat de producenten van producten aan hun verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voldoen, ***ook in geval van verkoop op afstand***, dat de financiële middelen correct worden gebruikt en dat alle actoren die betrokken zijn bij de uitvoering van de regeling betrouwbare gegevens rapporteren.

Amendement 143**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 5 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Indien in een lidstaat meerdere organisaties de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid namens de producenten uitvoeren, stelt de lidstaat een onafhankelijke instantie in die toezicht houdt op de uitvoering van de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid.

Amendement

De lidstaten richten een onafhankelijke autoriteit op of wijzen één aan die toezicht houdt op de uitvoering van de verplichtingen inzake uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, en in het bijzonder verifieert of de organisaties voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid voldoen aan de vereisten als vastgelegd in deze richtlijn.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 144**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 8**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 8 bis — lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. De lidstaten creëren een platform voor een regelmatige dialoog tussen **de** belanghebbenden die betrokken zijn bij de uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waaronder private of publieke afvalverwerkers, lokale instanties en, waar van toepassing, erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik.”

Amendement

6. De lidstaten creëren een platform **of wijzen één aan** voor een regelmatige dialoog tussen **alle** belanghebbenden die betrokken zijn bij de uitvoering van de uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, waaronder **producenten en distributeurs**, private of publieke afvalverwerkers, **actoren van de sociale economie**, lokale instanties, **het maatschappelijk middenveld** en, waar van toepassing, **hergebruiks- en reparatienetwerken** en erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik.

Amendement 145**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid - 1 (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

-1. Teneinde bij te dragen tot de preventie van afval beogen de lidstaten ten minste de volgende doelstellingen te halen:

- a) **een aanzienlijke vermindering van de afvalproductie;**
- b) **ontkoppeling van de afvalproductie van de economische groei;**
- c) **een progressieve vervanging van zeer zorgwekkende stoffen, zoals gedefinieerd in artikel 57 van Verordening (EG) nr. 1907/2006, als er geschikte alternatieve stoffen of technologieën zijn die economisch en technisch levensvatbaar zijn;**
- d) **een vermindering van levensmiddelenafval in de Unie met 30 % tegen 2025 en met 50 % tegen 2030, in vergelijking met het niveau van 2014;**
- e) **een vermindering van zwerfvuil op zee in de Unie met 30 % tegen 2025 en met 50 % tegen 2030, in vergelijking met het niveau van 2014.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 146

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 9

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. *De lidstaten nemen maatregelen om afvalproductie te voorkomen. Deze maatregelen:*

- *moedigen* het gebruik van producten *aan* die hulpbronnefficiënt, duurzaam, herstelbaar en recycleerbaar zijn;
- brengen de producten in kaart die de voornaamste bronnen zijn van grondstoffen die belangrijk zijn voor de economie van de Unie en waarvan de levering gepaard gaat met een hoog risico en richten zich op deze producten, teneinde te voorkomen dat die materialen afval worden;
- moedigen de *invoering* van *systemen* aan die activiteiten op het gebied van *voorbereiding voor* hergebruik *stimuleren, met name voor elektrische en elektronische apparatuur, textiel en meubelen;*
- verminderen de afvalproductie in processen in verband met de industriële productie, *de* winning van mineralen *en* bouw- en sloopwerkzaamheden, rekening houdend met de beste beschikbare technieken;
- verminderen de productie van levensmiddelenafval *in de primaire productie, de verwerkende industrie, de detailhandel en de overige distributie van levensmiddelen, in restaurants, in de catering en in huishoudens.*

Amendement

1. *Om de doelstellingen in lid - 1 te bereiken nemen de lidstaten ten minste de volgende maatregelen:*

- *bevorderen en ondersteunen duurzame productie- en consumptiemodellen en* het gebruik van producten die hulpbronnefficiënt, duurzaam, *herbruikbaar*, herstelbaar en recycleerbaar zijn *en gemakkelijk gedeeld kunnen worden;*
- *ontmoedigen het in de handel brengen van producten met geplande veroudering;*
- brengen de producten in kaart die de voornaamste bronnen zijn van grondstoffen die belangrijk zijn voor de economie van de Unie en waarvan de levering gepaard gaat met een hoog risico en richten zich op deze producten, teneinde te voorkomen dat die materialen afval worden;
- moedigen de *verlenging* van *de levensduur van producten* aan *en steunen de invoering van systemen* die activiteiten op het gebied van *reparatie*, hergebruik, *herfabricage en herstel van producten, als bedoeld in artikel 9 bis, stimuleren;*
- verminderen de afvalproductie in processen in verband met de industriële productie, *verwerking*, winning van mineralen, bouw- en sloopwerkzaamheden, *met inbegrip van door middel van afvalverwerkingsbeoordelingen voorafgaand aan sloop („pre-demolition audits”), en in processen in verband met handel en diensten*, rekening houdend met de beste beschikbare technieken *en praktijken;*
- verminderen de *totale* productie van levensmiddelenafval;
- *verminderen voedselverlies in de gehele toeleveringsketen, met inbegrip van de primaire productie, vervoer en opslag;*

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- **zwerfafval voorkomen door vast te stellen welke producten de belangrijkste bronnen van zwerfafval in het milieu, met inbegrip van het mariene milieu, vormen en verminderen de hoeveelheid zwerfafval afkomstig uit deze bronnen;**
- **zorgen voor communicatie over zeer zorgwekkende stoffen van de toeleveringsketen tot consumenten en afvalbehandelingsoperatoren;**
- **ontwikkelen en steunen voorlichtingscampagnes om de bewustwording inzake afvalpreventie en zwerfafval te bevorderen.**

Amendement 147**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De lidstaten bewaken en evalueren de uitvoering van de afvalpreventiemaatregelen. Daartoe maken zij gebruik van passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren en doelstellingen, met name voor de hoeveelheid stedelijk afval per hoofd van de bevolking die wordt verwijderd of energierugwinning ondergaat.

Amendement

2. De lidstaten bewaken en evalueren de uitvoering van de afvalpreventiemaatregelen. Daartoe maken zij gebruik van passende kwalitatieve en kwantitatieve indicatoren en doelstellingen, met name voor de hoeveelheid **geproduceerd** stedelijk afval per hoofd van de bevolking **en de hoeveelheid stedelijk afval** die wordt verwijderd of energierugwinning ondergaat.

Amendement 148**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De Commissie stelt overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast ter aanvulling op deze richtlijn door indicatoren vast te stellen om de voortgang met de vermindering van de afvalproductie en met de uitvoering van de in lid 1 van dit artikel bedoelde afvalpreventiemaatregelen te meten. Die gedelegeerde handelingen worden binnen 18 maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn vastgesteld.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 149**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De lidstaten bewaken en evalueren de uitvoering van hun maatregelen ter preventie van levensmiddelenafval door het levensmiddelenafval te meten aan de hand van methoden die zijn vastgesteld in overeenstemming met lid 4.

Amendement

3. De lidstaten bewaken en evalueren de uitvoering van hun maatregelen ter preventie van levensmiddelenafval door de niveaus van levensmiddelenafval te meten aan de hand van een gemeenschappelijke methode. ***Uiterlijk 31 december 2017 stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis een gedelegeerde handeling vast ter aanvulling op deze richtlijn om de methode vast te stellen, met inbegrip van minimale kwaliteitseisen, voor een uniforme meting van de niveaus van levensmiddelenafval. Deze methode houdt rekening met de preventiemaatregelen die zijn genomen via schenkingen of andere methoden om ervoor te zorgen dat levensmiddelen geen afval worden.***

Amendement 236**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. Uiterlijk 31 december 2020 onderzoekt de Commissie de mogelijkheid van het vaststellen van bindende doelstellingen voor de vermindering van levensmiddelenafval voor de hele Unie, te behalen in 2025 en 2030, op basis van metingen berekend aan de hand van de overeenkomstig lid 3 vastgestelde gemeenschappelijke methode. Hiertoe stelt de Commissie een verslag op, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, dat aan het Europees Parlement en de Raad wordt toegezonden.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 150**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 3 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 ter. *De lidstaten bewaken en evalueren de uitvoering van hun maatregelen ter preventie van zwerfvuil op zee afkomstig van het land door de niveaus van dit zwerfvuil te meten aan de hand van een gemeenschappelijke methode. Uiterlijk 31 december 2017 stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis een gedelegeerde handeling vast teneinde de methode vast te stellen, met inbegrip van minimum kwaliteitseisen, voor een uniforme meting van de niveaus van zwerfvuil op zee afkomstig van het land.*

Amendement 151**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 3 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 quater. *Uiterlijk 31 december 2018 onderzoekt de Commissie de mogelijkheid van het vaststellen van afvalpreventiedoelstellingen voor de hele Unie, te behalen in 2025 en 2030, op basis van een gemeenschappelijke indicator, berekend aan de hand van de totale hoeveelheid per hoofd van de bevolking geproduceerd stedelijk afval. Hiertoe stelt de Commissie een verslag op, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, dat aan het Europees Parlement en de Raad wordt toegezonden.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 152**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. *De Commissie kan uitvoeringshandelingen vaststellen teneinde indicatoren vast te stellen om de algehele voortgang met de uitvoering van de afvalpreventiemaatregelen te meten. Met het oog op een uniforme meting van de niveaus van levensmiddelenafval stelt de Commissie een uitvoeringshandeling vast ter vaststelling van een gemeenschappelijke methodologie, met inbegrip van minimale kwaliteitseisen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 39, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.*

*Amendement***Schrappen****Amendement 153****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. *Elk jaar publiceert het Europees Milieuagentschap een verslag over de ontwikkelingen op het gebied van de preventie van afvalproductie voor elke lidstaat en voor de gehele Unie, waarin onder andere wordt ingegaan op de ontkoppeling van de afvalproductie van de economische groei en op de overgang naar een circulaire economie.*

*Amendement***Schrappen**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 154**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

9 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:**„Artikel 9 bis****Hergebruik**

1. De lidstaten steunen de invoering van systemen ter bevordering van activiteiten op het vlak van hergebruik en verlenging van de levensduur van producten, op voorwaarde dat de kwaliteit en veiligheid van producten niet op het spel worden gezet.

2. De lidstaten nemen maatregelen ter bevordering van het hergebruik van producten, in het bijzonder producten die aanzienlijke hoeveelheden kritieke grondstoffen bevatten. Bij deze maatregelen kan het gaan om het stimuleren van het opzetten en ondersteunen van erkende hergebruiksnetwerken, statiegeldregelingen en statiegeld- en hervulsystemen en het stimuleren van herfabricage, revisie en herbestemming van producten.

De lidstaten maken gebruik van economische instrumenten en maatregelen en mogen kwantitatieve doelstellingen vastleggen.

3. De lidstaten nemen de noodzakelijke maatregelen om ervoor te zorgen dat exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik toegang hebben tot gebruikershandleidingen, reserve-onderdelen, technische informatie, of elk ander instrument of elke andere apparatuur of software noodzakelijk voor het hergebruik van producten, zonder afbreuk te doen aan intellectuele-eigendomsrechten.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 155**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 9 ter (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement***9 ter) Het volgende artikel wordt ingevoegd:****„Artikel 9 ter****Deelplatforms**

1. *De Commissie bevordert het bedrijfsmodel van deelplatforms actief. De Commissie zorgt voor een nauwe samenhang tussen deze platforms en de nieuwe richtsnoeren voor de deeleconomie en verkent alle mogelijke maatregelen voor het bieden van stimulansen voor dergelijke platforms, met inbegrip van uitgebreide producentenverantwoordelijkheid, overheidsopdrachten en ecologisch ontwerp.*

2. *De lidstaten ondersteunen de invoering van systemen ter bevordering van deelplatforms in alle sectoren.”;*

Amendement 156**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 10 — lid 2

*Bestaande tekst**Amendement***9 quater) Artikel 10, lid 2, wordt vervangen door:**

2. Met het oog op de naleving van het bepaalde in lid 1 en om nuttige toepassing te faciliteren of te verbeteren, worden afvalstoffen gescheiden ingezameld indien zulks uitvoerbaar is op technisch, milieu- en economisch gebied, en niet gemengd met afvalstoffen of materialen die niet dezelfde eigenschappen hebben.

„2. Met het oog op de naleving van het bepaalde in lid 1 en om nuttige toepassing te faciliteren of te verbeteren, worden afvalstoffen gescheiden ingezameld en niet gemengd met afvalstoffen of materialen die niet dezelfde eigenschappen hebben.

Dinsdag 14 maart 2017

Bestaande tekst

Amendement

Bij wijze van uitzondering op de eerste alinea, mogen de lidstaten dunbevolkte gebieden uitsluiten waarvan werd aangetoond dat gescheiden inzameling er over het geheel genomen niet tot het beste milieuresultaat zou leiden, met inachtneming van het levenscyclusdenken.

De lidstaten stellen de Commissie in kennis van hun voornemen om gebruik te maken van deze uitzondering. De Commissie onderzoekt de kennisgeving en beoordeelt of de uitzondering gerechtvaardigd is, rekening houdend met de doelstellingen van deze richtlijn. Als de Commissie binnen 9 maanden geen bezwaar heeft gemaakt tegen de kennisgeving, wordt de uitzondering geacht te zijn aanvaard. Als de Commissie bezwaar aantekent, zal zij een besluit vaststellen en de lidstaat hiervan op de hoogte brengen.”;

Amendement 157

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 quinquies (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 10 — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

9 quinquies) Aan artikel 10 wordt het volgende lid toegevoegd:

„2 bis. De lidstaten nemen maatregelen om ervoor te zorgen dat afval dat gescheiden is ingezameld overeenkomstig artikel 11, lid 1, of artikel 22, niet wordt aanvaard door een afvalverbrandingsinstallatie met uitzondering van restafval afkomstig van de sortering van dat afval.”;

Amendement 158

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 sexies (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 10 — lid 2 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

9 sexies) Aan artikel 10 wordt het volgende lid toegevoegd:

„2 ter. De lidstaten nemen waar passend de nodige maatregelen om gevaarlijk afval te saneren alvorens nuttige toepassing plaatsvindt.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 159**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter -a (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — titel

Bestaande tekst

Amendement

-a) de titel wordt vervangen door:

Hergebruik en recycling

„Voorbereiding voor hergebruik en recycling”**Amendement 160****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1. De lidstaten nemen **passende** maatregelen ter bevordering van activiteiten op het gebied van voorbereiding voor hergebruik, **met name** door het **aanmoedigen** van het **opzetten** en **ondersteunen** van **hergebruiks-** en **reparatienetwerken**, het vergemakkelijken van de toegang van deze netwerken tot afvalinzamelpunten, **en** het stimuleren van de toepassing van economische instrumenten, aanbestedingscriteria, kwantitatieve doelstellingen of andere maatregelen.

1. De lidstaten nemen maatregelen ter bevordering van activiteiten op het gebied van voorbereiding voor hergebruik, **onder meer** door het **faciliteren** van het **oprichten** en **erkennen** van **exploitatiebedrijven** en **-netwerken voor voorbereiding voor hergebruik, in het bijzonder diegene die als sociale ondernemingen actief zijn**, het vergemakkelijken van de toegang van deze **erkende exploitatiebedrijven en** -netwerken tot afvalinzamelpunten **alsook** het stimuleren van de toepassing van economische instrumenten, aanbestedingscriteria, kwantitatieve doelstellingen of andere maatregelen.

Amendement 161**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De lidstaten nemen maatregelen om recycling van hoge kwaliteit te bevorderen en voeren hiertoe gescheiden afvalinzameling in **waar dat technisch, milieuhygiënisch en economisch haalbaar is en geschikt** om aan de noodzakelijke kwaliteitsnormen voor de desbetreffende recyclingsectoren te voldoen **en de in lid 2 beschreven doelstellingen te behalen.**”;

De lidstaten nemen maatregelen om recycling van hoge kwaliteit te bevorderen en voeren hiertoe gescheiden afvalinzameling in, **zoals vermeld in artikel 10, lid 2**, om aan de noodzakelijke kwaliteitsnormen voor de desbetreffende recyclingsectoren te voldoen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 162**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 2 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*a bis) **in lid 1 wordt de volgende alinea ingevoegd:**

„De lidstaten maken gebruik van regelgevings- en economische instrumenten om prikkels te bieden voor de toepassing van secundaire grondstoffen.”;

Amendement 164**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter a ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 3

*Bestaande tekst**Amendement*a ter) **in lid 1 wordt de derde alinea vervangen door:**

„Overeenkomstig het bepaalde in artikel 10, lid 2, wordt tegen 2015 een gescheiden inzameling ingevoerd voor ten minste het volgende: papier, metaal, kunststof en glas.”

„Overeenkomstig het bepaalde in artikel 10, lid 2, wordt tegen 2015 een gescheiden inzameling ingevoerd voor ten minste het volgende: papier, metaal, kunststof en glas. **Daarnaast voeren de lidstaten verplichte gescheiden inzameling van textiel in tegen 2020.”;**

Amendement 165**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 4

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

De lidstaten nemen maatregelen **ter bevordering van sorteersystemen voor** bouw- en sloopafval **en** voor ten minste het volgende: hout, **granulaten**, metaal, glas, en pleister.

De lidstaten nemen maatregelen **om te zorgen voor de sortering van** bouw- en sloopafval voor ten minste het volgende: hout, **minerale bestanddelen (beton, bakstenen, tegels en keramische producten)**, metaal, **plastic, gips**, glas, en pleister. **De lidstaten mogen gebruik maken van maatregelen die zijn opgenomen in bijlage IV bis.**

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De lidstaten moedigen het uitvoeren van controles voorafgaand aan de sloop aan om de aanwezigheid van verontreinigde stoffen of andere ongewenste materialen in bouw- en sloopafval tot een minimum te beperken en zo bij te dragen tot recycling van hoge kwaliteit.

Amendement 166

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter b bis (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 1 — alinea 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b bis) *In lid 1 wordt de volgende alinea ingevoegd:*

„De lidstaten nemen maatregelen ter bevordering van sortersystemen voor commercieel en industrieel afval voor ten minste het volgende: metaal, plastic, papier en karton, bioafval, glas en hout.”;

Amendement 167

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter b ter (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 2 — inleidende formule

Bestaande tekst

Amendement

b ter) *het inleidende zinsdeel van lid 2 wordt vervangen door:*

Om de in deze richtlijn gestelde doelstellingen te bereiken en zich te ontwikkelen in de richting van een Europese **recycling-maatschappij** met een hoge grondstoffenefficiëntie, nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de volgende doelstellingen worden gehaald:

Om de in deze richtlijn gestelde doelstellingen te bereiken en zich te ontwikkelen in de richting van een Europese **circulaire economie** met een hoge grondstoffenefficiëntie, nemen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de volgende doelstellingen worden gehaald:”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 168**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter d**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 2 — letter c

Door de Commissie voorgestelde tekst

- c) tegen 2025 wordt de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval verhoogd tot minimaal 60 gewichtsprocent;

Amendement

- c) tegen 2025 wordt de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval verhoogd tot minimaal 60 gewichtsprocent **van het geproduceerde stedelijk afval, waarvan ten minste 3 % van het totale stedelijk afval moet worden voorbereid voor hergebruik;**

Amendement 169**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter d**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 2 — letter d

Door de Commissie voorgestelde tekst

- d) tegen 2030 wordt de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval verhoogd tot minimaal **65** gewichtsprocent.”;

Amendement

- d) tegen 2030 wordt de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval verhoogd tot minimaal **70** gewichtsprocent **van het geproduceerde stedelijk afval, waarvan ten minste 5 % van het totale stedelijk afval moet worden voorbereid voor hergebruik;**

Amendement 170**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 3 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. **Estland, Griekenland, Kroatië, Letland, Malta, Roemenië en Slowakije kunnen vijf jaar extra krijgen voor de verwezenlijking van de in lid 2, onder c) en d) bedoelde doelstellingen.** De lidstaat **stelt** de Commissie uiterlijk 24 maanden vóór **het verstrijken van de desbetreffende termijnen die zijn vastgelegd in lid 2, onder c) en d), in kennis van zijn voornemen om van deze bepaling gebruik te maken. In het geval van een verlenging neemt de lidstaat de nodige maatregelen om de voorbereiding voor hergebruik en de recycling van stedelijk afval tegen respectievelijk 2025 en 2030 te verhogen tot minimaal 50 en 60 gewichtsprocent.**

Amendement

3. **Een lidstaat kan om vijf jaar extra verzoeken voor de verwezenlijking van de in lid 2, onder c), bedoelde doelstelling als aan de volgende voorwaarden is voldaan:**

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- a) **zij voorbereiden voor hergebruik of recycleerden in 2013 minder dan 20 % van hun stedelijk afval; en**
- b) **zij staan niet op de lijst van lidstaten die het risico lopen de in artikel 11 ter, lid 2, onder b), vastgestelde doelstelling van minstens 50 % van hun stedelijk afval voor te bereiden voor hergebruik of te recyclen tegen 2025, niet te halen.**

De lidstaat **dient bij** de Commissie **een verzoek in om deze verlenging aan te vragen** uiterlijk 24 maanden vóór het verstrijken van de termijn die is vastgelegd in lid 2, onder c), **maar niet vóór de publicatie van het in artikel 11 ter vermelde verslag over de verwezenlijking van de in dit lid vastgestelde doelstelling.**

Amendement 171

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 3 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De kennisgeving gaat vergezeld van een uitvoeringsplan met de maatregelen die nodig zijn om te zorgen voor naleving van de doelstellingen vóór het verstrijken van de nieuwe termijn. Het plan omvat tevens een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en een beoordeling van de te verwachten effecten.

Amendement

Het verzoek om verlenging gaat vergezeld van een uitvoeringsplan met de maatregelen die nodig zijn om te zorgen voor naleving van de doelstellingen vóór het verstrijken van de nieuwe termijn. Het plan **wordt opgesteld op basis van een evaluatie van de bestaande afvalbeheerplannen en** omvat tevens een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en een beoordeling van de te verwachten effecten.

Ook voldoet het in de derde alinea bedoelde plan ten minste aan de volgende criteria:

- a) **het gebruikt passende economische instrumenten om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie als bedoeld in artikel 4, lid 1, van deze richtlijn;**
- b) **het geeft blijk van een efficiënt en doeltreffend gebruik van de structuurfondsen en het Cohesiefonds en andere maatregelen door aantoonbare langetermijninvesteringen ter financiering van de ontwikkeling van de infrastructuur voor afvalbeheer die nodig is om de relevante doelen te behalen;**

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- c) *het verstrekt statistieken van hoge kwaliteit en genereert duidelijke vooruitzichten van de afvalverwerkingscapaciteiten en de afstand tot de doelstellingen die zijn vermeld in artikel 11, lid 2, van deze richtlijn, artikel 6, lid 1, van Richtlijn 94/62/EG en artikel 5, leden 2 bis, 2 ter en 2 quater, van Richtlijn 1999/31/EG;*
- d) *het bevat afvalpreventieprogramma's als bedoeld in artikel 29 van deze richtlijn.*

De Commissie beoordeelt of aan de vereisten wordt voldaan die in de vierde alinea, onder a) tot en met d), zijn vastgesteld. Tenzij de Commissie binnen vijf maanden na de datum van ontvangst bezwaar aantekent tegen het ingediende plan, wordt het verzoek tot verlenging geacht te zijn aanvaard.

Indien de Commissie bezwaar aantekent tegen het gepresenteerde plan, eist zij dat de betrokken lidstaat binnen twee maanden na ontvangst van deze bezwaren een herzien plan indient.

De Commissie beoordeelt het herziene plan binnen twee maanden na de ontvangst ervan en aanvaardt of verworpt het verzoek om verlenging schriftelijk. Indien de Commissie binnen deze termijn geen besluit neemt, wordt het verzoek om verlenging geacht te zijn aanvaard.

De Commissie stelt de Raad en het Europees Parlement binnen twee maanden nadat de besluiten genomen zijn in kennis van deze besluiten.

Als de in de eerste alinea vermelde verlenging wordt toegekend, maar de lidstaat niet minstens 50 % van zijn stedelijk afval heeft voorbereid voor hergebruik of heeft gerecycleerd tegen 2025, wordt bovengenoemde verlenging geacht automatisch te zijn ingetrokken.

Amendement 172

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. Een lidstaat kan om vijf jaar extra verzoeken voor de verwezenlijking van de in lid 2, onder d), bedoelde doelstelling als aan de volgende voorwaarden is voldaan:

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- a) *de lidstaat voldoet aan de voorwaarden in de punten a) en b) van de eerste alinea van lid 3; en*
- b) *de lidstaat staat niet op de lijst van lidstaten die het risico lopen de in artikel 11 ter, lid 2, onder b), vastgestelde doelstelling van minstens 60 % van hun stedelijk afval voor te bereiden voor hergebruik of te recyclen tegen 2030, niet te halen.*

Om de in de eerste alinea van dit artikel vermelde verlenging te krijgen dient de lidstaat bij de Commissie een verzoek in overeenkomstig lid 3 van dit artikel uiterlijk 24 maanden vóór het verstrijken van de termijn die is vastgelegd in lid 2, onder d), maar niet vóór de publicatie van het in artikel 11 ter vermelde verslag over de verwezenlijking van de in dit lid vastgestelde doelstelling.

Als dergelijke verlenging wordt toegekend, maar de lidstaat niet minstens 60 % van zijn stedelijk afval heeft voorbereid voor hergebruik of heeft gerecycleerd tegen 2030, wordt bovengenoemde verlenging geacht automatisch te zijn ingetrokken.

Amendement 173

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4. Uiterlijk 31 december 2024 beziet de Commissie de in lid 2, onder d), vastgelegde doelstelling opnieuw om deze zo nodig te verhogen en de **vaststelling** van **doelen voor andere afvalstromen** te **overwegen**. Hiertoe wordt een verslag van de Commissie, dat indien nodig vergezeld gaat van een voorstel, aan het Europees Parlement en de Raad gezonden.

4. Uiterlijk 31 december 2024 beziet de Commissie de in lid 2, onder d), vastgelegde doelstelling opnieuw om deze zo nodig te verhogen en **neemt hierbij de beste praktijken en maatregelen van lidstaten om deze doelstelling te behalen in overweging**. Hiertoe wordt een verslag van de Commissie, dat indien nodig vergezeld gaat van een voorstel, aan het Europees Parlement en de Raad gezonden.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 174**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 4 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

4 bis. De Commissie onderzoekt de mogelijkheid van het vaststellen van doelstellingen voor recycling en voorbereiding voor hergebruik van commercieel afval, niet-gevaarlijk industrieel afval en andere afvalstromen, die in 2025 en 2030 behaald moeten worden. Hiertoe stelt de Commissie uiterlijk 31 december 2018 een verslag op, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, dat aan het Europees Parlement en de Raad wordt toegezonden.

Amendement 175**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 10 — letter e**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 — lid 4 ter (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

4 ter. De Commissie onderzoekt de mogelijkheid van het vaststellen van doelstellingen voor recycling en voorbereiding voor hergebruik van bouw- en sloopafval, die in 2025 en 2030 behaald moeten worden. Hiertoe stelt de Commissie uiterlijk 31 december 2018 een verslag op, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, dat aan het Europees Parlement en de Raad wordt toegezonden.

Amendement 176**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 1

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

1. Bij het berekenen of de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, bedoelde doelstellingen zijn bereikt:

1. Bij het berekenen of de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, bedoelde doelstellingen zijn bereikt:

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

- a) wordt **onder** het gewicht van gerecycleerd stedelijk afval **verstaan**: het gewicht van het afval dat is ingebracht in **het** eindproces van recycling;
- b) wordt **onder** het gewicht van stedelijk afval dat wordt voorbereid voor hergebruik **verstaan**: het gewicht van stedelijk afval dat nuttig is toegepast of is ingezameld door een erkende exploitant van een installatie voor voorbereiding voor hergebruik en de nodige controles, schoonmaak en reparaties heeft ondergaan om zonder verdere sortering of voorbehandeling te kunnen worden hergebruikt;
- c) *de lidstaten kunnen producten en componenten meerekenen die zijn voorbereid voor hergebruik door erkende exploitanten van installaties voor hergebruik of erkende statiegeldregelingen. Om het aangepaste percentage stedelijk afval dat wordt voorbereid voor hergebruik en wordt gerecycleerd te berekenen, maken de lidstaten, rekening houdend met het gewicht van de voor hergebruik voorbereide producten en componenten, gebruik van geverifieerde gegevens van de exploitanten en passen zij de in bijlage VI opgenomen formule toe.*

Amendement

- a) wordt het gewicht van gerecycleerd stedelijk afval **berekend als** het gewicht van het afval dat is ingebracht in **een** eindproces van recycling **in een bepaald jaar**;
- b) wordt het gewicht van stedelijk afval dat wordt voorbereid voor hergebruik **berekend als** het gewicht van stedelijk afval dat **in een bepaald jaar** nuttig is toegepast of is ingezameld door een erkende exploitant van een installatie voor voorbereiding voor hergebruik en de nodige controles, schoonmaak en reparaties heeft ondergaan om zonder verdere sortering of voorbehandeling te kunnen worden hergebruikt;

Amendement 177

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 11

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. *Uiterlijk 31 december 2018 verzoekt de Commissie de Europese normalisatie-instellingen om op basis van de beste beschikbare werkwijzen Europese kwaliteitsnormen te ontwikkelen voor afvalstoffen die in het eindproces van recycling belanden en voor secundaire grondstoffen, met name kunststoffen.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 178**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. Om geharmoniseerde voorwaarden voor de toepassing van lid 1, onder **b)** en **c)**, en van bijlage VI te waarborgen, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast tot nadere bepaling van kwalitatieve en operationele minimumvereisten voor de bepaling van erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik en erkende statiegeldregelingen, met inbegrip van specifieke voorschriften voor het verzamelen, verifiëren en rapporteren van gegevens.

Amendement

2. Om geharmoniseerde voorwaarden voor de toepassing van lid 1, onder **a)** en **b)**, en van bijlage VI te waarborgen, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast tot nadere bepaling van kwalitatieve en operationele minimumvereisten voor de bepaling van erkende exploitanten van installaties voor voorbereiding voor hergebruik en erkende statiegeldregelingen **en recycling-eindbedrijven**, met inbegrip van specifieke voorschriften voor het verzamelen, **traceren**, verifiëren en rapporteren van gegevens.

Amendement 179**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. **In afwijking van lid 1 mag het gewicht van de output van de sortering worden vermeld als het gewicht van het gerecycleerde stedelijk afval, op voorwaarde dat:**

- a) **dergelijke output wordt ingebracht in een eindproces van recycling;**
- b) **het gewicht van materialen of stoffen die geen eindproces van recycling ondergaan en die worden verwijderd of energierugwinning ondergaan, onder 10 % blijft van het totale gewicht dat wordt vermeld als gerecycleerd.**

Amendement

3. **De lidstaten zorgen ervoor dat gegevens over het gewicht van producten en materialen die de installatie voor nuttige toepassing of recycling/voorbereiding voor hergebruik verlaten (d.i. output) worden geregistreerd.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 180**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. **De lidstaten** zetten een doeltreffend systeem op voor de kwaliteitscontrole en traceerbaarheid van stedelijk afval om **te waarborgen dat aan de voorwaarden van lid 3, onder a) en b) wordt voldaan**. Het systeem kan bestaan uit elektronische registers die zijn opgezet krachtens artikel 35, lid 4, technische specificaties voor de kwaliteitseisen voor gesorteerd afval of een gelijkwaardige maatregel om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens over gerecycleerd afval te verzekeren.

Amendement

4. **In overeenstemming met lid 2** zetten **de lidstaten** een doeltreffend systeem op voor de kwaliteitscontrole en traceerbaarheid van stedelijk afval om **naleving van de in lid 1 vastgestelde regels te waarborgen**. Het systeem kan bestaan uit elektronische registers die zijn opgezet krachtens artikel 35, lid 4, technische specificaties voor de kwaliteitseisen voor gesorteerd afval of een gelijkwaardige maatregel om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens over gerecycleerd afval te verzekeren. **De lidstaten stellen de Commissie in kennis van de gekozen methode voor kwaliteitscontrole en traceerbaarheid.**

Amendement 181**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Bij het berekenen of de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, bedoelde doelstellingen zijn bereikt, kunnen de lidstaten rekening houden met de recycling van metalen die plaatsvindt in samenhang met de verbranding in verhouding tot het aandeel stedelijk afval dat wordt verbrand, mits de gerecycleerde metalen voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen.

Amendement

5. Bij het berekenen of de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, bedoelde doelstellingen zijn bereikt, kunnen de lidstaten, **na vaststelling door de Commissie van de in lid 6 van dit artikel bedoelde gedelegeerde handeling**, rekening houden met de recycling van metalen die plaatsvindt in samenhang met de verbranding **of meeverbranding** in verhouding tot het aandeel stedelijk afval dat wordt verbrand **of meeverbrand**, mits de gerecycleerde metalen voldoen aan bepaalde kwaliteitseisen **en het afval voorafgaand aan de verbranding gesorteerd is of is voldaan aan de verplichting tot gescheiden inzameling van papier, metaal, kunststoffen, glas en biologisch afval.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 182**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 11**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 bis — lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. Om geharmoniseerde voorwaarden voor de toepassing van lid 5 te waarborgen, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast tot nadere bepaling van een gemeenschappelijke methodologie voor de berekening van het gewicht van de metalen die zijn gerecycleerd in samenhang met verbranding, met inbegrip van de kwaliteitscriteria voor de gerecycleerde metalen.

Amendement

6. Om geharmoniseerde voorwaarden voor de toepassing van lid 5 te waarborgen, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast tot nadere bepaling van een gemeenschappelijke methodologie voor de berekening van het gewicht van de metalen die zijn gerecycleerd in samenhang met verbranding **of meeverbranding**, met inbegrip van de kwaliteitscriteria voor de gerecycleerde metalen.

Amendement 183**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 ter — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De Commissie stelt in samenwerking met het Europees Milieuagentschap uiterlijk drie jaar vóór elk van de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, vastgestelde termijnen verslagen op over de voortgang in de richting van de in die bepalingen vastgelegde doelstellingen.

Amendement

1. De Commissie stelt in samenwerking met het Europees Milieuagentschap uiterlijk drie jaar vóór elk van de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, **leden 3, en 3 bis, en artikel 21, lid 1 bis**, vastgestelde termijnen verslagen op over de voortgang in de richting van de in die bepalingen vastgelegde doelstellingen.

Amendement 184**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 ter — lid 2 — letter b bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b bis) **voorbeelden van beste praktijken die in de hele Unie worden toegepast en die kunnen dienen als leidraad om vooruitgang te boeken met de verwezenlijking van de doelstellingen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 185**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 11 ter — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. Waar nodig wordt in de in lid 1 bedoelde verslagen ingegaan op de tenuitvoerlegging van andere vereisten van deze richtlijn, zoals de raming van de verwezenlijking van de doelstellingen in de afvalpreventieprogramma's als bedoeld in artikel 29 en het percentage en de hoeveelheid stedelijk afval per hoofd van de bevolking die wordt verwijderd of die energiewinning ondergaat.

Amendement 186**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 12 — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 bis) Aan artikel 12 wordt het volgende lid toegevoegd:

„1 bis. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de hoeveelheid verwijderd stedelijk afval tegen 2030 tot maximaal 10 % van de totale geproduceerde hoeveelheid stedelijk afval wordt verminderd.”;

Amendement 187**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 12 — lid 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 ter) Aan artikel 12 wordt het volgende lid toegevoegd:

„1 ter. De Commissie herziet de in bijlage I vermelde verwijderingshandelingen. Met het oog op deze herziening neemt de Commissie ter aanvulling op deze richtlijn gedelegeerde handelingen aan met daarin technische criteria en operationele procedures met betrekking tot de verwijderingshandelingen D2, D3, D4, D6, D7 en D12. Indien gepast, wordt in deze gedelegeerde handelingen een verbod ingevoerd op de verwijderingshandelingen die niet voldoen aan de in artikel 13 bedoelde vereisten.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 188**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 12 — lid 1 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 quater) Aan artikel 12 wordt de volgende alinea toegevoegd:

„1 quater. De lidstaten nemen gerichte maatregelen om de lozing van afvalstoffen in het mariene milieu, zowel direct als indirect, te voorkomen. De lidstaten brengen uiterlijk achttien maanden na de inwerkingtreding van deze richtlijn en daarna om de twee jaar verslag uit bij de Commissie over de maatregelen die overeenkomstig dit lid zijn genomen. De Commissie publiceert om de twee jaar een verslag op basis van deze informatie, binnen een termijn van zes maanden nadat de informatie verstrekt werd.

De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast teneinde modaliteiten en indicatoren voor de tenuitvoerlegging van dit lid te bepalen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 39, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.”;

Amendement 189**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 quinquies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 15 — lid 4 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 quinquies) Aan artikel 15 wordt het volgende lid toegevoegd:

„4 bis. Krachtens Richtlijn 2014/24/EU kunnen de lidstaten maatregelen nemen om ervoor te zorgen dat de selectieprocedure voor afvalbeheerders, die wordt uitgevoerd door lokale autoriteiten en organisaties die namens producenten van producten uitgebreide producentenverantwoordelijkheid toepassen, sociale clausules bevat die gericht zijn op de ondersteuning van de rol van sociale en solidaire ondernemingen en platforms.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 190**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 sexies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 18 — lid 3

Bestaande tekst

Amendement

12 sexies) Artikel 18, lid 3, wordt vervangen door:

3. Indien gevaarlijke afvalstoffen in strijd met lid 1 gemengd zijn **zal, afhankelijk van technische en economische haalbaarheidscriteria**, een scheiding **moeten worden** uitgevoerd waar dat **mogelijk is en voor de naleving van artikel 13 nodig** is.

„3. Indien gevaarlijke afvalstoffen in strijd met lid 1 gemengd zijn, **zorgen de lidstaten, onverminderd artikel 36, ervoor dat** een scheiding **wordt** uitgevoerd waar dat **technisch haalbaar** is.

Wanneer deze scheiding niet technisch haalbaar is, zal het gemengde afval verwerkt worden in een installatie die een vergunning heeft om een dergelijk mengsel en de individuele componenten ervan te verwerken.”;

Amendement 191**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 septies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 20 — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 septies) In lid 20 wordt het volgende lid ingevoegd:

„Uiterlijk 1 januari 2020 voeren de lidstaten systemen in voor de gescheiden inzameling en ontvangst van gevaarlijk huishoudelijk afval, om te waarborgen dat dit afval op correcte wijze wordt verwerkt en andere stedelijke afvalstromen niet kan vervuilen.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 192**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 octies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 20 — lid 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 octies) In artikel 20 wordt het volgende lid ingevoegd:

„Uiterlijk ... [achttien maanden na de inwerking-treding van deze richtlijn] stelt de Commissie richtsnoeren op om de lidstaten bij te staan en te faciliteren bij de inzameling en het veilige beheer van gevaarlijk huishoudelijk afval.”;

Amendement 193**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 nonies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 21 — lid 1 — letter a

Bestaande tekst

Amendement

12 nonies) In artikel 21, lid 1, wordt letter a) vervangen door:

a) **afgewerkte** olie gescheiden wordt ingezameld, **indien technisch haalbaar**;

„a) **afgewerkte** olie gescheiden wordt ingezameld.”;

Amendement 194**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 decies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 21 — lid 1 — letter c

Bestaande tekst

Amendement

12 decies) In artikel 21, lid 1, wordt letter c) vervangen door:

c) **indien technisch haalbaar en economisch leefbaar, afgewerkte** oliën met uiteenlopende eigenschappen niet worden gemengd en dat afgewerkte olie niet wordt gemengd met andere soorten afvalstoffen of stoffen, indien dit de **verwerking** ervan belemmert.

„c) **afgewerkte** oliën met uiteenlopende eigenschappen niet worden gemengd en dat afgewerkte olie niet wordt gemengd met andere soorten afvalstoffen of stoffen, indien dit de **regeneratie** ervan belemmert.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 195**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 undecies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 21 — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

12 undecies) In artikel 21 wordt het volgende lid ingevoegd:

„1 bis. De lidstaten nemen de nodige maatregelen om te verwezenlijken dat tegen 2025 de regeneratie van afgewerkte olie wordt verhoogd tot ten minste 85 % van de geproduceerde afgewerkte olie.

Afgewerkte olie die naar een andere lidstaat wordt overgebracht met het oog op regeneratie ervan in die andere lidstaat, mag alleen worden meegerekend voor de verwezenlijking van de doelstellingen door de lidstaat waarin die afgewerkte olie is verzameld en als werd voldaan aan de relevante vereisten van Verordening (EG) nr. 1013/2006 betreffende de overbrenging van afvalstoffen.

Afgewerkte olie die voor regeneratie, voorbereiding voor hergebruik of recycling uit de Unie wordt uitgevoerd, wordt alleen meegerekend voor de verwezenlijking van de doelstellingen door de lidstaat waarin de afgewerkte olie is verzameld, indien de exporteur, in overeenstemming met Verordening (EG) nr. 1013/2006, kan aantonen dat de overbrenging van afvalstoffen voldoet aan de vereisten van die verordening en dat de regeneratie van afgewerkte olie buiten de Unie plaatsvond onder voorwaarden die gelijkwaardig zijn aan de vereisten van het relevante milieurecht van de Unie.”;

Amendement 196**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 duodecies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 21 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

12 duodecies) Artikel 21, lid 2, wordt vervangen door:

2. Ten behoeve van de *gescheiden inzameling van afgewerkte olie* en de *goede verwerking ervan*, mogen de lidstaten, overeenkomstig hun nationale voorwaarden, aanvullende maatregelen hanteren zoals technische eisen, producentenverantwoordelijkheid, economische instrumenten of vrijwillige overeenkomsten.

„2. Om te voldoen aan de verplichtingen in leden 1 en 1 bis mogen de lidstaten, overeenkomstig hun nationale voorwaarden, aanvullende maatregelen hanteren zoals technische eisen, producentenverantwoordelijkheid, economische instrumenten of vrijwillige overeenkomsten.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 197**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 terdecies (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 21 — lid 3

Bestaande tekst

Amendement

12 terdecies) Artikel 21, lid 3, wordt vervangen door:

3. **Indien voor afgewerkte olie volgens de nationale wetgeving regeneratie-eisen gelden, mogen de lidstaten voorschrijven dat dergelijke olie moet worden geregenereerd indien dit technisch haalbaar is, en mogen zij, indien artikel 11 of artikel 12 van Verordening (EG) nr. 1013/2006 van toepassing is, de grensoverschrijdende overbrenging van afgewerkte olie vanaf hun grondgebied naar verbrandings- of meeverbrandingsinstallaties beperken, teneinde voorrang te geven aan de regeneratie van afgewerkte olie.**

„3. **Indien** artikel 11 of artikel 12 van Verordening (EG) nr. 1013/2006 van toepassing is, **mogen lidstaten** de grensoverschrijdende overbrenging van afgewerkte olie vanaf hun grondgebied naar verbrandings- of meeverbrandingsinstallaties beperken, teneinde voorrang te geven aan de regeneratie van afgewerkte olie.”;

Amendement 198**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 13**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

”De lidstaten zorgen voor de gescheiden inzameling van bioafval waar dat technisch, milieuhygiënisch en economisch haalbaar is en geschikt om ervoor te zorgen dat aan de desbetreffende kwaliteitsnormen voor compost wordt voldaan en om de in artikel 11, lid 2, onder a), c) en d) en artikel 11, lid 3, beschreven doelstellingen te behalen.

1. **De lidstaten zorgen voor de gescheiden inzameling aan de bron van bioafval, overeenkomstig artikel 10, lid 2.**

Amendement 199**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 13**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. De lidstaten moedigen thuis composteren aan.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 237

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 13

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten nemen passende maatregelen en **bevorderen** overeenkomstig de artikelen 4 en 13, **het volgende:**

- a) **recycling, met inbegrip van het composteren en vergisten van bioafval;**
- b) **de verwerking van bioafval op een wijze die een hoge mate van milieubescherming biedt;**
- c) **het gebruik van met bioafval geproduceerd milieuveilig materiaal.**

Amendement

2. De lidstaten nemen passende maatregelen, **met inbegrip van traceerbaarheid en input- en outputgerelateerde systemen voor kwaliteitsborging**, overeenkomstig de artikelen 4 en 13, **om ervoor te zorgen dat bioafval aan een proces van organische recyclage wordt onderworpen op een wijze die een hoge mate van milieubescherming biedt en waarvan de output aan de relevante strenge kwaliteitsnormen voldoet.**

Amendement 242

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 13

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — alinea 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. Onder het gewicht van gerecycleerd bioafval wordt verstaan: het gewicht van het afval dat is ingebracht in een proces van organische recycling in een bepaald jaar.

Het gewicht van materialen of stoffen die geen eindproces van recycling ondergaan en die worden verwijderd of energierugwinning ondergaan, wordt niet als gerecycleerd vermeld.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 201**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 13**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — lid 2 ter (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

2 ter. Uiterlijk 31 december 2018 stelt de Commissie een wijziging voor op Verordening (EG) nr. 2150/2002 van het Europees Parlement en de Raad^(1 bis) teneinde Europese afvalcodes in te stellen voor aan de bron gescheiden stedelijk bioafval.

^(1 bis) Verordening (EG) nr. 2150/2002 van het Europees Parlement en de Raad van 25 november 2002 betreffende afvalstoffenstatistieken (PB L 332 van 9.12.2002, blz. 1).

Amendement 238**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 13**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 22 — lid 2 quater (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

2 quater. Uiterlijk op 31 december 2018 verzoekt de Commissie de Europese normalisatie-instellingen om op basis van de beste beschikbare werkwijzen Europese kwaliteitsnormen te ontwikkelen voor bioafval dat in organische recyclageprocessen terecht komt, voor compost en voor digestaat.

Amendement 202**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 13 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 24 — alinea 1 — letter b

*Bestaande tekst**Amendement*

13 bis) In artikel 24 wordt punt b) vervangen door:

b) nuttige toepassing van afvalstoffen.

„b) nuttige toepassing van **niet-gevaarlijke** afvalstoffen.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 203**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 14**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 26 — alinea 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

De lidstaten kunnen de bevoegde instanties vrijstellen van het bijhouden van een register van inrichtingen of ondernemingen die jaarlijks niet meer dan 20 ton niet-gevaarlijke afvalstoffen inzamelen of vervoeren.

Amendement

De lidstaten kunnen de bevoegde instanties vrijstellen van het bijhouden van een register van inrichtingen of ondernemingen die jaarlijks niet meer dan 20 ton niet-gevaarlijke afvalstoffen **en niet meer dan 2 ton gevaarlijke afvalstoffen** inzamelen of vervoeren.

Amendement 204**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 14**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 26 — alinea 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

De Commissie kan overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vaststellen tot nadere bepaling van de drempels voor niet-gevaarlijke afvalstoffen.”;

*Amendement***Schrappen****Amendement 205****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 15 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 27 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot nadere bepaling van technische minimumnormen voor verwerkingsactiviteiten waarvoor uit hoofde van artikel 23 een vergunning vereist is indien er bewijs is dat dergelijke minimumnormen een voordeel ten aanzien van de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu zouden opleveren.”;

Amendement

1. De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot nadere bepaling van technische minimumnormen voor **alle** verwerkingsactiviteiten, **met name voor gescheiden inzameling, sortering en recycling van afval**, waarvoor uit hoofde van artikel 23 een vergunning vereist is indien er bewijs is dat dergelijke minimumnormen een voordeel ten aanzien van de bescherming van de menselijke gezondheid en het milieu zouden opleveren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 206**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 16 — letter a — punt ii**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 28 — lid 3 — letter f

Door de Commissie voorgestelde tekst

f) maatregelen ter bestrijding van alle vormen van zwerfafvalproductie en voor het opruimen van alle soorten zwerfafval.”;

Amendement

f) maatregelen ter bestrijding **en preventie** van alle vormen van zwerfafvalproductie en voor het opruimen van alle soorten zwerfafval.

Amendement 207**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 16 — letter a — punt ii bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 28 — lid 3 — letter f bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

ii bis) **het volgende punt wordt toegevoegd:**

„f bis) **voldoende financieringsmogelijkheden voor lokale autoriteiten om afvalpreventie te bevorderen en optimale regelingen en infrastructuur voor gescheiden inzameling te ontwikkelen, teneinde de in deze richtlijn bepaalde doelstellingen te halen.**”;

Amendement 208**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 16 — letter b**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 28 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De afvalbeheerplannen zijn in overeenstemming met de eisen inzake afvalbeheerplanning van artikel 14 van Richtlijn 94/62/EG, de doelstellingen van artikel 11, **leden 2 en 3**, van deze richtlijn en de vereisten van artikel 5 van Richtlijn 1999/31/EG.”;

Amendement

5. De afvalbeheerplannen zijn in overeenstemming met de eisen inzake afvalbeheerplanning van artikel 14 van Richtlijn 94/62/EG, de doelstellingen van artikel 11, **lid 2**, van deze richtlijn en de vereisten van artikel 5 van Richtlijn 1999/31/EG.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 209**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 17 — letter a**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 29 — lid 1 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten zetten afvalpreventieprogramma's op waarin afvalpreventiemaatregelen overeenkomstig de **artikelen 1, 4 en 9** worden beschreven.

Amendement

1. **Om bij te dragen aan het verwezenlijken van ten minste de in artikel 1, artikel 4 en artikel 9, lid - 1, genoemde doelstellingen**, zetten de lidstaten afvalpreventieprogramma's op waarin **ten minste** de afvalpreventiemaatregelen overeenkomstig **artikel 9, lid 1** worden beschreven.

Amendement 210**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 17 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 29 — lid 1 — alinea 2

Bestaande tekst

Dergelijke programma's worden — al naargelang — ofwel geïntegreerd in de in artikel 28 bedoelde afvalbeheerplannen, ofwel geïntegreerd in andere milieubeleidsprogramma's of zijn op zichzelf staande programma's. Indien een dergelijk programma wordt geïntegreerd in het afvalbeheerplan of in andere programma's, moeten de **afvalpreventiemaatregelen** duidelijk worden aangegeven.

Amendement

a bis) **in lid 1 wordt de tweede alinea vervangen door:**

Dergelijke programma's worden — al naargelang — ofwel geïntegreerd in de in artikel 28 bedoelde afvalbeheerplannen, ofwel geïntegreerd in andere milieubeleidsprogramma's of zijn op zichzelf staande programma's. Indien een dergelijk programma wordt geïntegreerd in het afvalbeheerplan of in andere programma's, moeten de **afvalpreventiedoelstellingen en -maatregelen** duidelijk worden aangegeven.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 211**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 17 — letter a ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 29 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

a ter) **in lid 2 wordt de eerste alinea vervangen door:**

2. In de in lid 1 bedoelde **programma's worden afvalpreventiedoelstellingen vastgesteld**. De lidstaten beschrijven **bestaande preventiemaatregelen** en evalueren het nut van de voorbeelden van maatregelen in bijlage IV of andere passende maatregelen.

„2. In de in lid 1 bedoelde **programma's beschrijven de lidstaten ten minste de tenuitvoerlegging van de preventiemaatregelen als bedoeld in artikel 9, lid 1, en hun bijdrage aan de verwezenlijking van de in artikel 9, lid -1, omschreven doelstellingen**. De lidstaten beschrijven, **indien relevant, de bijdrage van instrumenten en maatregelen in bijlage IV bis** en evalueren het nut van de voorbeelden van maatregelen in bijlage IV of andere passende maatregelen.”

Amendement 212**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 17 — letter a quater (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 29 — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

a quater) **Het volgende lid wordt ingevoegd:**

„2 bis. De lidstaten stellen in het kader van de in dit artikel genoemde afvalpreventieprogramma's specifieke programma's vast voor de preventie van levensmiddelenafval.”;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 213

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 17 bis (nieuw)

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 30 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

17 bis) Artikel 30, lid 2, wordt vervangen door:

2. Het Europees Milieuagentschap **wordt uitgenodigd** een **overzicht** van de vooruitgang **op het gebied van** de voltooiing en uitvoering van **deze programma's in zijn jaarverslag op te nemen**.

„2. Het Europees Milieuagentschap **publiceert elk twee jaar een verslag met daarin een evaluatie** van de vooruitgang **die geboekt werd bij** de voltooiing en uitvoering van **afvalpreventieprogramma's en de resultaten die bereikt werden met betrekking tot de doelstellingen van de afvalpreventieprogramma's in elke lidstaat en in de Unie als geheel, met inbegrip van de ontkoppeling van de afvalproductie van de economische groei en de overgang naar een circulaire economie.**”;

Amendement 214

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 19 — letter b

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 35 — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

4. De lidstaten zetten een elektronisch register of gecoördineerde registers op om de gegevens over de in lid 1 bedoelde gevaarlijke afvalstoffen te registreren, die het gehele geografische grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijken. De lidstaten **kunnen** dergelijke registers voor **andere afvalstromen opzetten, met name die** afvalstromen waarvoor doelstellingen in de wetgeving van de Unie zijn vastgesteld. De lidstaten maken gebruik van de gegevens over afval die worden gerapporteerd door de industriële exploitanten in het Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, dat is ingesteld bij Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad (*).

4. De lidstaten zetten een elektronisch register of gecoördineerde registers op, **of maken gebruik van reeds opgezette elektronische registers of gecoördineerde registers**, om de gegevens over de in lid 1 bedoelde gevaarlijke afvalstoffen te registreren, die het gehele geografische grondgebied van de betrokken lidstaat bestrijken. De lidstaten **zetten** dergelijke registers **op** voor **ten minste de** afvalstromen waarvoor doelstellingen in de wetgeving van de Unie zijn vastgesteld. De lidstaten maken gebruik van de gegevens over afval die worden gerapporteerd door de industriële exploitanten in het Europees register inzake de uitstoot en overbrenging van verontreinigende stoffen, dat is ingesteld bij Verordening (EG) nr. 166/2006 van het Europees Parlement en de Raad (*).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 215**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten rapporteren de gegevens betreffende de **uitvoering** van artikel 11, lid 2, onder a) tot en met d), **en** artikel 11, **lid 3**, voor elk kalenderjaar aan de Commissie. Zij **rapporteren** deze gegevens **via elektronische weg binnen 18** maanden na afloop van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld. De gegevens worden gerapporteerd in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 6 is vastgesteld. De eerste rapportage bestrijkt de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

Amendement

1. De lidstaten rapporteren de gegevens betreffende de **voortgang met de verwezenlijking** van **de in artikel 9, lid - 1**, artikel 11, lid 2, onder a) tot en met d), artikel 11, **leden 3 en 3 bis**, **en artikel 21 vastgestelde doelstellingen** voor elk kalenderjaar aan de Commissie. Zij **verzamelen en verwerken** deze gegevens **volgens de in lid 6 van dit artikel bedoelde gemeenschappelijke methode en dienen ze uiterlijk 12** maanden na afloop van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld **elektronisch in**. De gegevens worden gerapporteerd in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 6 is vastgesteld. De eerste rapportage **in verband met de in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, bepaalde doelstellingen** bestrijkt de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2020.

Amendement 216**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. **De lidstaten rapporteren de gegevens betreffende de uitvoering van artikel 9, lid 4, om de twee jaar aan de Commissie. Zij rapporteren deze gegevens via elektronische weg binnen 18 maanden na afloop van de verslagperiode waarvoor de gegevens zijn verzameld. De gegevens worden gerapporteerd in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 6 is vastgesteld. De eerste rapportage bestrijkt de periode van 1 januari 2020 tot en met 31 december 2021.**

*Amendement***Schrappen**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 217**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. *Om de naleving van artikel 11, lid 2, onder c) en d), te controleren, wordt de hoeveelheid afval die is voorbereid voor hergebruik apart gerapporteerd van de hoeveelheid afval die is gerecycleerd.*

Amendement 218**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5. De Commissie evalueert de overeenkomstig dit artikel gerapporteerde gegevens en publiceert een verslag over de resultaten van de evaluatie. **Het verslag** bevat een beoordeling van de organisatie van de gegevensverzameling, de bronnen van de gegevens en de in de lidstaten gebruikte methodologie **alsmede van** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van de gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering bevatten. Het verslag wordt om de drie jaar opgesteld.

5. De Commissie evalueert de overeenkomstig dit artikel gerapporteerde gegevens en publiceert een verslag over de resultaten van de evaluatie. **Totdat de in lid 6 bedoelde gedelegeerde handeling is vastgesteld**, bevat **het verslag** een beoordeling van de organisatie van de gegevensverzameling, de bronnen van de gegevens en de in de lidstaten gebruikte methodologie. **De Commissie beoordeelt in elk geval** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van de gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering bevatten. Het verslag wordt **negen maanden na de eerste rapportage van de gegevens door de lidstaten en daarna** om de drie jaar opgesteld.

Amendement 219**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 bis. *In het in lid 5 bedoelde verslag neemt de Commissie informatie op over de tenuitvoerlegging van deze richtlijn in haar geheel en beoordeelt zij het effect daarvan op de menselijke gezondheid en het milieu. Zo nodig kan dit verslag vergezeld gaan van een voorstel tot wijziging van deze richtlijn.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 220**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 — lid 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

6. De Commissie stelt **uitvoeringshandelingen** vast tot vaststelling van de vorm voor het rapporteren van gegevens overeenkomstig de leden 1 en 2 en voor de rapportage van opvulactiviteiten. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 39, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.

Amendement

6. De Commissie stelt **overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen** vast om deze richtlijn aan te vullen door de **gemeenschappelijke methode vast te stellen** voor de verzameling en verwerking van gegevens, de organisatie van de gegevensverzameling en de gegevensbronnen alsmede de vorm voor het rapporteren van gegevens in overeenstemming met lid 1 en voor de rapportage van de voorbereiding voor hergebruik en opvulactiviteiten.

Amendement 221**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 37 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

21 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 37 bis

Kader voor de circulaire economie

Ter ondersteuning van de maatregelen in artikel 1, en uiterlijk 31 december 2018 zal de Commissie:

- a) een verslag opstellen om te beoordelen of behoefte bestaat aan doelstellingen op Unieniveau, met name aan een doelstelling van de Unie voor hulpbronnefficiëntie, en aan horizontale regelgevingsmaatregelen op het gebied van duurzame consumptie en productie. Zo nodig gaat dit verslag vergezeld van een wetgevingsvoorstel;
- b) een verslag opstellen over de samenhang tussen de regelgevingskaders van de Unie voor producten, afvalstoffen en chemische stoffen, om na te gaan welke obstakels de overgang naar een circulaire economie belemmeren;

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- c) *een verslag opstellen om de interacties tussen wetgeving te identificeren die de ontwikkeling van synergieën tussen de verschillende industrieën belemmeren en die bijgevolg het gebruik van bijproducten verhinderen, alsook de voorbereiding van afval voor hergebruik en recycling voor specifieke toepassingen. Dit verslag zal, indien passend, vergezeld gaan van een wetgevingsvoorstel, of van richtsnoeren over hoe de geïdentificeerde belemmeringen kunnen worden weggewerkt, en hoe het marktpotentieel van bijproducten en secundaire grondstoffen ten volle benut kan worden;*
- d) *een grondige evaluatie van Uniewetgeving inzake ontwerp presenteren, met als doel het uitbreiden van de toepassing van deze richtlijn tot alle belangrijke productgroepen, met inbegrip van niet met energie verband houdende productgroepen, en het geleidelijk opnemen van alle relevante kenmerken inzake energie-efficiëntie in de verplichte vereisten voor productontwerp en het aanpassen van de bepalingen inzake milieu-etikettering.”;*

Amendement 222**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 21 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 — titel

Bestaande tekst

Amendement

21 bis) de titel van artikel 38 wordt vervangen door:

Interpretatie en aanpassing aan de technische vooruitgang

*„Uitwisseling van informatie en beste praktijken, interpretatie en aanpassing aan de technische vooruitgang”***Amendement 223****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 22**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 — lid - 1 (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- 1. De Commissie richt een platform in voor een regelmatige en gestructureerde uitwisseling van informatie en het delen van beste praktijken tussen de Commissie en de lidstaten, met inbegrip van regionale en lokale autoriteiten, over de praktische uitvoering van de voorschriften van deze richtlijn teneinde te zorgen voor goed bestuur, handhaving, grensoverschrijdende samenwerking en de verspreiding van beste praktijken en innovaties op het vlak van afvalbeheer.

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

In het bijzonder wordt het platform gebruikt om:

- informatie uit te wisselen en beste praktijken te delen ten aanzien van de overeenkomstig artikel 4, lid 3, gebruikte instrumenten en prikkels om een impuls te geven aan het bereiken van de in artikel 4 vastgestelde doelstellingen;
- informatie uit te wisselen en beste praktijken te delen ten aanzien van de overeenkomstig artikel 8, leden 1 en 2, vastgestelde maatregelen;
- informatie uit te wisselen en beste praktijken te delen ten aanzien van preventie en de invoering van systemen ter bevordering van activiteiten op het vlak van hergebruik en verlenging van de levensduur van producten;
- informatie uit te wisselen en beste praktijken te delen ten aanzien van de uitvoering van de verplichtingen met betrekking tot gescheiden inzameling;
- informatie uit te wisselen en beste praktijken te delen ten aanzien van de instrumenten en stimulansen om de doelstellingen te bereiken zoals vastgesteld in artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 21;
- beste praktijken te delen bij de ontwikkeling van maatregelen en systemen om stromen van stedelijk afval te traceren van de sortering tot het eindproces van recycling, wat van essentieel belang is om de kwaliteit van het afval te controleren en de verliezen in de afvalstromen en recyclingprocessen te meten.

De Commissie maakt de resultaten van de informatie-uitwisseling en het delen van beste praktijken openbaar beschikbaar.

Amendement 224

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 22

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 — lid 1 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De Commissie **kan** richtsnoeren **opstellen** voor de interpretatie van de definities van nuttige toepassing en verwijdering.

De Commissie **stelt** richtsnoeren **op** voor de interpretatie van de definities van **afvalstof**, **stedelijk afval**, **preventie**, **hergebruik**, **voorbereiding voor hergebruik**, nuttige toepassing en verwijdering.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 225

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 22

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. **De Commissie is bevoegd overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen vast te stellen tot wijziging van bijlage VI.”;**

Amendement

Schrappen

Amendement 226

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 23

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De bevoegdheden om de in artikel 5, lid 2, artikel 6, lid 2, artikel 7, lid 1, artikel 11 bis, leden 2 en 6, artikel 26, artikel 27, leden 1 en 4, en artikel 38, leden 1, 2 en 3, bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, worden aan de Commissie verleend voor een onbepaalde periode met ingang van [datum van inwerkingtreding van deze richtlijn invullen].

Amendement

2. De bevoegdheden om de in artikel 5, lid 2, artikel 6, lid 2, artikel 6, lid 4, artikel 7, lid 1, artikel 8, lid 5, artikel 9, leden 2 bis, 3 en 3 bis, artikel 11 bis, leden 2 en 6, artikel 12, lid 1 ter, artikel 27, leden 1 en 4, artikel 37, lid 6, en artikel 38, leden 1 en 2, bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, worden aan de Commissie verleend voor een onbepaalde periode met ingang van [datum van inwerkingtreding van deze richtlijn invullen].

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 227**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 23**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. De in artikel 5, lid 2, artikel 6, **lid 2**, artikel 7, lid 1, artikel 11 bis, leden 2 en 6, artikel **26**, artikel 27, leden 1 en 4, artikel 38, leden 1, **2 en 3**, bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een latere daarin genoemde datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement

3. De in artikel 5, lid 2, artikel 6, **leden 2 en 4**, artikel 7, lid 1, artikel **8, lid 5, artikel 9, leden 2 bis, 3 en 3 bis, artikel 11 bis**, leden 2 en 6, artikel **12, lid 1 ter**, artikel 27, leden 1 en 4, artikel **37, lid 6, en artikel 38**, leden 1 en **2**, bedoelde bevoegdheidsdelegatie kan te allen tijde door het Europees Parlement of de Raad worden ingetrokken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een latere daarin genoemde datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement 228**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 23**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 bis — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. Vóór de vaststelling van een gedelegeerde handeling raadpleegt de Commissie de door elke lidstaat aangewezen deskundigen overeenkomstig de beginselen die zijn neergelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 229**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 23**

Richtlijn 2008/98/EG

Artikel 38 bis — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Een krachtens artikel 5, lid 2, artikel 6, **lid 2**, artikel 7, lid 1, artikel 11 bis, leden 2 en 6, artikel **26**, artikel 27, leden 1 en 4, artikel 38, leden 1, **2 en 3**, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt pas in werking als noch het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de datum van kennisgeving van die handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt tegen de gedelegeerde handeling, of als zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie voor het verstrijken van deze termijn de Commissie heeft meegedeeld geen bezwaar te zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.

Amendement

5. Een krachtens artikel 5, lid 2, artikel 6, **leden 2 en 4**, artikel 7, lid 1, artikel **8, lid 5, artikel 9, leden 2 bis, 3 en 3 bis, artikel 11 bis**, leden 2 en 6, artikel **12, lid 1 ter**, artikel 27, leden 1 en 4, artikel **37, lid 6, en artikel 38**, leden 1 en 2, vastgestelde gedelegeerde handeling treedt pas in werking als noch het Europees Parlement noch de Raad binnen een termijn van twee maanden na de datum van kennisgeving van die handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt tegen de gedelegeerde handeling, of als zowel het Europees Parlement als de Raad de Commissie voor het verstrijken van deze termijn de Commissie heeft meegedeeld geen bezwaar te zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.

Amendement 230**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 24 bis (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Bijlage II — punt R 13 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

**24 bis) In bijlage II wordt het volgende punt ingevoegd:
„R 13 bis: voorbereiding voor hergebruik.”;**

Amendement 231**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 24 ter (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Bijlage IV bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

24 ter) Bijlage IV bis wordt ingevoegd overeenkomstig de bijlage bij deze richtlijn.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 232**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 25**

Richtlijn 2008/98/EG

Bijlage VI (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

25) **Bijlage VI wordt toegevoegd overeenkomstig de bijlage bij deze richtlijn.**

Schrappen**Amendement 233****Voorstel voor een richtlijn****Bijlage I**

Richtlijn 2008/98/EG

Bijlage VI

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Berekeningsmethode voor de voorbereiding voor hergebruik van producten en componenten voor de toepassing van artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3

Schrappen

Voor het berekenen van het aangepaste percentage van recycling en voorbereiding op hergebruik overeenkomstig artikel 11, lid 2, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, gebruiken de lidstaten de volgende formule:

$$E = \frac{(A + R) \cdot 100}{(P + R)}$$

E: aangepast percentage voor recycling en hergebruik in een bepaald jaar;

A: gewicht van het in een bepaald jaar gerecycleerd of voor hergebruik voorbereid stedelijk afval;

R: gewicht van de in een bepaald jaar voor hergebruik voorbereide producten en componenten;

P: gewicht van het in een bepaald jaar geproduceerd stedelijk afval.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 234**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage -I (nieuw)**

Richtlijn 2008/98/EG

Bijlage IV bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

Bijlage -I*De volgende bijlage IV bis wordt ingevoegd:***„Bijlage IV bis***Indicatieve lijst van instrumenten om een omschakeling naar een circulaire economie te bevorderen***1. Economische instrumenten:****1.1** *progressieve stijging van de heffingen en/of vergoedingen voor stortplaatsen voor alle afvalcategorieën (stedelijk, inert, overig);***1.2** *invoering of verhoging van de heffingen en/of tarieven voor verbranding;***1.3** *invoering van systemen op grond van het „de vervuiler betaalt“-beginsel;***1.4** *maatregelen om de kostenefficiëntie van bestaande en aankomende regelingen voor producentenverantwoordelijkheid te verbeteren;***1.5** *uitbreiding van het toepassingsgebied van de financiële en/of operationele producentenverantwoordelijkheid naar nieuwe afvalstromen;***1.6** *economische stimulansen voor lokale instanties om preventie te bevorderen en afzonderlijke inzamelingsregelingen te ontwikkelen en te versterken;***1.7** *maatregelen om de ontwikkeling van de hergebruiksector te ondersteunen;***1.8** *maatregelen om subsidies af te schaffen die niet in overeenstemming zijn met de afvalhiërarchie;***2. Andere maatregelen:****2.1** *duurzame openbare aanbestedingen om duurzame productie en consumptie te bevorderen;***2.2** *technische en fiscale maatregelen om de ontwikkeling van markten voor hergebruikte producten en gerecycleerde (inclusief geïncorporeerde) materialen te ondersteunen en om de kwaliteit van gerecycleerde materialen te verbeteren;*

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- 2.3 *de beste beschikbare technieken voor afvalbeheer met het oog op de verwijdering van zeer zorgwekkende stoffen, indien dit technisch en economisch haalbaar is;*
 - 2.4 *maatregelen om het bewustzijn van goed afvalbeheer en zwerfvermindering bij het publiek te vergroten, met inbegrip van ad-hoccampagnes om afvalvermindering bij de bron en een hoog participatieniveau in de afzonderlijke inzamelingsregelingen te garanderen;*
 - 2.5 *maatregelen om te zorgen voor passende coördinatie, onder meer met digitale middelen, tussen alle bevoegde publieke instanties die betrokken zijn bij afvalbeheer, en voor de betrokkenheid van andere belangrijke belanghebbenden;*
 - 2.6 *gebruik van de Europese structuur- en investeringsfondsen voor de financiering van de ontwikkeling van de infrastructuur voor afvalbeheer die nodig is om de relevante doelen te behalen.”.*
-

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0071

Het storten van afvalstoffen *I**

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 1999/31/EG betreffende het storten van afvalstoffen (COM(2015)0594 — C8-0384/2015 — 2015/0274(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/31)

Amendement 1**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1) *Gezien de afhankelijkheid van de Unie van de invoer van grondstoffen en gezien de snelle uitputting van een aanzienlijk aantal natuurlijke hulpbronnen op de korte termijn is het regenereren van zoveel mogelijk hulpbronnen in de Unie een belangrijke uitdaging, evenals het verbeteren van de overgang naar een circulaire economie.*

Amendement 2**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1 bis) *Afvalstoffenbeheer moet worden omgevormd tot duurzaam materiaalbeheer. De herziening van de richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen biedt daartoe een gelegenheid.*

Amendement 3**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 1***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen, **en** de bevordering van een meer circulaire economie.

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en rationeel gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de bevordering van een meer circulaire economie, **de verhoging van de energie-efficiëntie en de vermindering van de afhankelijkheid van de Unie van hulpbronnen.**

⁽¹⁾ De zaak werd voor interinstitutionele onderhandelingen terugverwezen naar de bevoegde commissie op grond van artikel 59, lid 4, vierde alinea, van het Reglement (A8-0031/2017).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 51
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 bis) De circulaire economie moet expliciete bepalingen van het 7e milieuactieprogramma waarin wordt verzocht om de ontwikkeling van niet-toxische materiaalcycli ten uitvoer leggen, om ervoor te zorgen dat gerecyclede afval kan worden gebruikt als belangrijke en betrouwbare bron van grondstoffen in de Unie.

Amendement 5
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2) De in Richtlijn 1999/31/EG van de Raad ⁽¹⁴⁾ vastgestelde doelstellingen ter vermindering van gestort afval moeten worden **gewijzigd** teneinde beter aan te sluiten bij de ambitie van de Unie om tot een circulaire economie te komen en vooruitgang te boeken met de uitvoering van het grondstoffeninitiatief ⁽¹⁵⁾ door het storten van afval bestemd voor stortplaatsen voor niet-gevaarlijk afval te **verminderen**.

⁽¹⁴⁾ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PB L 182 van 16.7.1999, blz. 1).

⁽¹⁵⁾ COM(2008)0699 en COM(2014)0297.

(2) De in Richtlijn 1999/31/EG van de Raad ⁽¹⁴⁾ vastgestelde doelstellingen ter vermindering van gestort afval moeten worden **versterkt** teneinde beter aan te sluiten bij de ambitie van de Unie om tot een circulaire economie te komen en vooruitgang te boeken met de uitvoering van het grondstoffeninitiatief ⁽¹⁵⁾ door het storten van afval bestemd voor stortplaatsen voor niet-gevaarlijk afval **geleidelijk te minimaliseren. De Commissie en de lidstaten moeten ervoor zorgen dat dit past in een geïntegreerd beleid dat een correcte toepassing van de afvalhiërarchie garandeert, een verschuiving naar preventie, hergebruik en recycling bevordert en een verschuiving van storten naar verbranden voorkomt.**

⁽¹⁴⁾ Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PB L 182 van 16.7.1999, blz. 1).

⁽¹⁵⁾ COM(2008)0699 en COM(2014)0297.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (4) Met het oog op een grotere samenhang van de afvalwetgeving moeten de definities van Richtlijn 1999/31/EG in overeenstemming worden gebracht met die van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

Amendement

- (4) Met het oog op een grotere samenhang van de afvalwetgeving moeten de definities van Richtlijn 1999/31/EG **in voorkomend geval** overeenstemming worden gebracht met die van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

Amendement 7
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (5) Er zouden duidelijke milieu-, economische en sociale voordelen verbonden zijn aan een verdere beperking van het storten van afval, te beginnen met afvalstromen die onderworpen zijn aan gescheiden inzameling (bv. plastic, metaal, glas, papier, bioafval). **Bij de uitvoering van die beperkingen moet rekening worden gehouden met de technische, ecologische of economische haalbaarheid van het recycleren of op andere wijze terugwinnen van restafval dat voortkomt uit een gescheiden afvalinzameling.**

Amendement

- (5) Er zouden duidelijke milieu-, economische en sociale voordelen verbonden zijn aan een verdere beperking van het storten van afval, te beginnen met afvalstromen die onderworpen zijn aan gescheiden inzameling (bv. plastic, metaal, glas, papier, bioafval), **met als doel uitsluitend restafval te aanvaarden. Langetermijninvesteringen in infrastructuur en in onderzoek en innovatie zullen een cruciale rol spelen bij het verminderen van de hoeveelheid restafval dat voortkomt uit een gescheiden afvalinzameling, waarvan** het recycleren of op andere wijze terugwinnen **momenteel technisch, ecologisch of economisch niet haalbaar is.**

Amendement 8
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (5 bis) **Een politieke en maatschappelijke stimulans om het storten van afval verder te beperken als duurzame manier om in een circulaire economie met natuurlijke hulpbronnen om te gaan, moet stroken met de afvalhiërarchie als vastgesteld in artikel 4 van Richtlijn 2008/98/EG en strikt een aanpak volgen waarbij preventie voorrang krijgt en het voorzorgsbeginsel in acht wordt genomen.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 9
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (6) Veel stedelijk afval is biologisch afbreekbaar. Het storten van onbehandeld biologisch afbreekbaar afval brengt aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu met zich mee op het gebied van broeikasgasemissies en de vervuiling van oppervlaktewater, grondwater, bodem en lucht. Hoewel in Richtlijn 1999/31/EG al streefdoelen zijn vastgesteld voor het voorkomen van het storten van biologisch afbreekbaar afval, is het passend om het storten van biologisch afbreekbaar afval verder te beperken door het storten van biologisch afbreekbaar afval dat overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn 2008/98/EG gescheiden **is** ingezameld, te verbieden.

Amendement

- (6) Veel stedelijk afval is biologisch afbreekbaar. Het storten van onbehandeld biologisch afbreekbaar afval brengt aanzienlijke negatieve gevolgen voor het milieu met zich mee op het gebied van broeikasgasemissies en de vervuiling van oppervlaktewater, grondwater, bodem en lucht. Hoewel in Richtlijn 1999/31/EG al streefdoelen zijn vastgesteld voor het voorkomen van het storten van biologisch afbreekbaar afval, is het passend om het storten van biologisch afbreekbaar afval verder te beperken door het storten van biologisch afbreekbaar afval dat overeenkomstig artikel 22 van Richtlijn 2008/98/EG gescheiden **moet worden** ingezameld, te verbieden.

Amendement 10
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (7) In veel lidstaten is de nodige infrastructuur voor afvalstoffenbeheer nog niet volledig uitgebouwd. Door het vaststellen van streefdoelen voor het verminderen van gestort afval zullen het gescheiden inzamelen, sorteren en recycleren van afval worden **vergemakkelijkt** en zal worden vermeden dat recycleerbare materialen **onderaan** de afvalhiërarchie blijven vastzitten.

Amendement

- (7) In veel lidstaten is de nodige infrastructuur voor afvalstoffenbeheer nog niet volledig uitgebouwd. Door het vaststellen van **duidelijke en ambitieuze** streefdoelen voor het verminderen van gestort afval zullen **investeringen ter vergemakkelijking van** het gescheiden inzamelen, sorteren en recycleren van afval **verder** worden **aange-moedigd** en zal worden vermeden dat recycleerbare materialen **op het laagste niveau van** de afvalhiërarchie blijven vastzitten.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 11
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (8) Een geleidelijke **vermindering** van het storten van afval is noodzakelijk om negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het milieu te voorkomen en om te waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen geleidelijk en doeltreffend worden teruggewonnen door middel van een adequaat afvalstoffenbeheer en in overeenstemming met de afvalhiërarchie. **Bij die vermindering moet worden vermeden** dat overcapaciteit ontstaat voor het behandelen van restafval, bijvoorbeeld door energierugwinning **of kwalitatief laagwaardige biomechanische behandeling van onbehandeld stedelijk afval**, aangezien dit zou kunnen leiden tot een ondergraving van de verwezenlijking van de langetermijndoelstelling van de Unie voor hergebruik en recycling van afvalstoffen, zoals vastgesteld in artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG. Op vergelijkbare wijze en om negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het milieu te voorkomen, moeten de lidstaten alle nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat alleen behandeld afval wordt gestort, maar mag de naleving van een dergelijke verplichting desalniettemin niet leiden tot het creëren van overcapaciteiten voor het behandelen van stedelijk restafval. Om consistentie tussen de in artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde doelstellingen en het in artikel 5 vermelde streefdoel voor het verminderen van gestort afval te waarborgen, moeten de lidstaten die extra tijd krijgen voor het verwezenlijken van de streefdoelen voor het recyclen van stedelijk afval, daarnaast eveneens extra tijd worden gegeven voor het verwezenlijken van het streefdoel voor het verminderen van gestort afval tegen 2030 zoals vastgesteld in deze Richtlijn.

Amendement

- (8) Een geleidelijke **minimalisering** van het storten van afval is noodzakelijk om negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het milieu te voorkomen en om te waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen geleidelijk en doeltreffend worden teruggewonnen door middel van een adequaat afvalstoffenbeheer en in overeenstemming met de afvalhiërarchie **zoals vastgelegd in Richtlijn 2008/98/EG. Deze geleidelijke minimalisering van het storten van afval zal in veel lidstaten grote veranderingen van het afvalbeheer teweegbrengen. Met betere statistische gegevens over de inzameling en behandeling van afval en een betere traceerbaarheid van de afvalstromen moet het mogelijk zijn te vermijden** dat er overcapaciteit ontstaat voor het behandelen van restafval, bijvoorbeeld door energierugwinning, aangezien dit zou kunnen leiden tot een ondergraving van de verwezenlijking van de langetermijndoelstelling van de Unie voor hergebruik en recycling van afvalstoffen, zoals vastgesteld in artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG. Op vergelijkbare wijze en om negatieve gevolgen voor de gezondheid van de mens en voor het milieu te voorkomen, moeten de lidstaten alle nodige maatregelen treffen om ervoor te zorgen dat alleen behandeld afval wordt gestort, maar mag de naleving van een dergelijke verplichting desalniettemin niet leiden tot het creëren van overcapaciteiten voor het behandelen van stedelijk restafval. **Gezien recente investeringen in een aantal lidstaten, die tot overcapaciteit voor energierugwinning of de instelling van biomechanische behandeling hebben geleid, is het van essentieel belang om de afvalverwerkers en de lidstaten een duidelijk signaal te geven, zodat investeringen die onverenigbaar zijn met de langetermijndoelstellingen van de richtlijn betreffende het storten van afvalstoffen en de kaderrichtlijn afval worden voorkomen. Om deze redenen kan, in overeenstemming met de in artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG en artikel 5 van Richtlijn 1999/31/EG vastgestelde doelstellingen inzake voorbereiding voor hergebruik en recycling, een maximumgrens voor de verbranding van huishoudelijk afval worden overwogen.** Om consistentie tussen de in artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde doelstellingen en het in artikel 5 vermelde streefdoel voor het verminderen van gestort afval te waarborgen, moeten de lidstaten die extra tijd krijgen voor het verwezenlijken van

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

de streefdoelen voor het recycleren van stedelijk afval, daarnaast eveneens extra tijd worden gegeven voor het verwezenlijken van het streefdoel voor het verminderen van gestort afval tegen 2030 zoals vastgesteld in deze Richtlijn.

Amendement 12**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 8 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 bis) Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken en de overgang naar een circulaire economie te stimuleren, moet de Commissie de coördinatie en uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de lidstaten en tussen de verschillende economische sectoren bevorderen. Deze uitwisseling kan worden gefaciliteerd door middel van communicatieplatforms die nieuwe industriële oplossingen onder de aandacht kunnen brengen, een beter overzicht van de beschikbare capaciteiten kunnen geven, de afvalindustrie met andere sectoren in contact kunnen helpen brengen en industriële symbiose kunnen helpen bevorderen.

Amendement 13**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 8 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 ter) De Commissie moet de coördinatie en uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen lidstaten, regionale autoriteiten en in het bijzonder lokale autoriteiten bevorderen, en alle relevante maatschappelijke organisaties erbij betrekken, met inbegrip van de sociale partner-, milieu- en consumentenorganisaties.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 14
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 quater) Om de doelstellingen van deze richtlijn op passende wijze te verwezenlijken, is het noodzakelijk om ervoor te zorgen dat de lokale autoriteiten van de gebieden waar de stortplaatsen zich bevinden als relevante actoren worden erkend, aangezien zij de directe gevolgen van het storten van afval onderkennen. Derhalve moet worden gezorgd voor voorafgaande openbare en democratische raadplegingen in de gemeenten en bovengemeentelijke gebieden waar een stortplaats zal worden gevestigd en moet de lokale bevolking hiervoor op gepaste wijze worden gecompenseerd.

Amendement 15
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(8 quinquies) De Commissie moet garanderen dat elke stortplaats in de Unie worden geïnspecteerd om ervoor te zorgen dat het uniale en het nationale recht naar behoren worden nageleefd.

Amendement 16
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(9) Om te zorgen voor een betere, snellere en meer eenvormige uitvoering van deze richtlijn en te anticiperen op zwakke punten in de uitvoering ervan, moet een systeem voor vroegtijdige waarschuwing worden ingevoerd, zodat tekortkomingen aan het licht komen en vóór de termijnen voor de verwezenlijking van de doelstellingen maatregelen kunnen worden genomen.

(9) Om te zorgen voor een betere, snellere en meer eenvormige uitvoering van deze richtlijn en te anticiperen op zwakke punten in de uitvoering ervan, moet een systeem voor vroegtijdige waarschuwing worden ingevoerd, zodat tekortkomingen aan het licht komen en vóór de termijnen voor de verwezenlijking van de doelstellingen maatregelen kunnen worden genomen. **Ook moet de uitwisseling van beste praktijken tussen de diverse belanghebbenden worden bevorderd.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 17
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 11

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (11) Door de lidstaten ingediende **statistische gegevens** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **statistieken** moet worden verbeterd door één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren. Betrouwbare verslaglegging over statistische gegevens betreffende afvalstoffenbeheer is van wezenlijk belang voor een doeltreffende uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de in Richtlijn 1999/31/EG bepaalde doelstellingen **zouden** de lidstaten **gebruik moeten maken** van de **recentste methode** die door de Commissie **en** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten **is ontwikkeld**.

Amendement

- (11) Door de lidstaten ingediende **gegevens en informatie** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **de ingediende gegevens** moet worden verbeterd door **op basis van betrouwbare bronnen een gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens in te voeren**, één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren. Betrouwbare verslaglegging over statistische gegevens betreffende afvalstoffenbeheer is van wezenlijk belang voor een doeltreffende uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de in Richtlijn 1999/31/EG bepaalde doelstellingen **moeten** de lidstaten **gebruikmaken** van de **gezamenlijke methodologie** die door de Commissie **is ontwikkeld in samenwerking met** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten **en de nationale autoriteiten die belast zijn met afvalbeheer**.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 18
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (12) Met het oog op de ***aanvulling of*** wijziging van Richtlijn 1999/31/EG, ***en met name met op de aanpassing van de bijlagen aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang***, moet de bevoegdheid om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag worden gedelegeerd aan de Commissie ***ten aanzien van artikel 16***. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau. ***De Commissie moet er bij de voorbereiding en opstelling van de gedelegeerde handelingen voor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad.*** De bijlagen moeten uitsluitend worden gewijzigd in overeenstemming met de beginselen van deze Richtlijn. Hiertoe moet de Commissie, wat bijlage II betreft, rekening houden met de algemene beginselen en procedures voor het testen en de aanvaardingscriteria van bijlage II. Bovendien moeten specifieke criteria en/of testmethoden en bijbehorende grenswaarden worden vastgesteld voor elke stortplaatsklasse, en zo nodig ook voor specifieke typen stortplaats binnen elke klasse, met inbegrip van ondergrondse opslag. De Commissie moet, waar van toepassing, binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn overwegen voorstellen voor de standaardisering van controle-, bemonsterings- en analysemethoden in verband met de bijlagen goed te keuren.

Amendement

- (12) Met het oog op de wijziging van Richtlijn 1999/31/EG moet de bevoegdheid om handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag worden gedelegeerd aan de Commissie, ***dit in verband met de aanpassing van de bijlagen aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang***. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging overgaat, onder meer op deskundigenniveau, ***en dat die raadplegingen worden uitgevoerd in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven. Met name om te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen moeten het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde tijdstip ontvangen als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen.*** De bijlagen moeten uitsluitend worden gewijzigd in overeenstemming met de beginselen van deze Richtlijn. Hiertoe moet de Commissie, wat bijlage II betreft, rekening houden met de algemene beginselen en procedures voor het testen en de aanvaardingscriteria van bijlage II. Bovendien moeten specifieke criteria en/of testmethoden en bijbehorende grenswaarden worden vastgesteld voor elke stortplaatsklasse, en zo nodig ook voor specifieke typen stortplaats binnen elke klasse, met inbegrip van ondergrondse opslag. De Commissie moet, waar van toepassing, binnen twee jaar na de inwerkingtreding van deze richtlijn ***zo nodig*** overwegen voorstellen voor de standaardisering van controle-, bemonsterings- en analysemethoden in verband met de bijlagen goed te keuren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 19
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 13

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (13) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 1999/31/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend **in verband met artikel 3, lid 3, bijlage I, punt 3.6, en bijlage II, punt 5**. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Amendement

- (13) Om uniforme voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 1999/31/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend **met betrekking tot de definitie van het storten van ongevaarlijke afvalstoffen, de te hanteren methode ter vaststelling van de doorlatendheidscoëfficiënt op stortplaatsen onder bepaalde voorwaarden, en de ontwikkeling van een Europese norm voor de bemonstering van afvalstoffen, aangezien het bemonsteren van afvalstoffen wat representativiteit en technieken betreft ernstige problemen kan opleveren als gevolg van de heterogene samenstelling van veel afvalstoffen**. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁷⁾.

⁽¹⁷⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Amendement 20
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (16 bis) **De Commissie en de lidstaten moeten zorgen voor de ontwikkeling van plannen voor duurzaam herstel en duurzame herbestemming van stortplaatsen en gebieden die door afvalstort zijn aangetast.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 21**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 16 ter (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(16 ter) *Deze richtlijn is vastgesteld met inachtneming van de verbintenissen die zijn uiteengezet in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven en moet worden uitgevoerd en toegepast overeenkomstig de richtsnoeren die in dat akkoord zijn vervat.*

Amendement 52/rev**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — lid - 1- punt - 1 (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 1 — lid - 1 (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

(-1) *In artikel 1 wordt het volgende lid ingevoegd:*

„-1. Een geleidelijke uitfasering van het storten van recycleerbaar en terugwinbaar afval is een fundamentele voorwaarde voor de overgang van de Unie naar een circulaire economie.”

Amendement 23**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter a**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 2 — punt a

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

a) „afvalstof”, „stedelijk afval”, „gevaarlijke afvalstof”, „afvalstoffenproducent”, „afvalstoffenhouder”, „afvalstoffenbeheer”, „gescheiden inzameling”, „nuttige toepassing”, „recycling” en „verwijdering”: datgene wat onder die begrippen wordt verstaan in artikel 3 van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad (*);

a) „afvalstof”, „stedelijk afval”, „gevaarlijke afvalstof”, **„ongevaarlijke afvalstof”**, „afvalstoffenproducent”, „afvalstoffenhouder”, „afvalstoffenbeheer”, „gescheiden inzameling”, „nuttige toepassing”, „recycling” en „verwijdering”: datgene wat onder die begrippen wordt verstaan in artikel 3 van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad (*);

(*) Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).;

(*) Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 24**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 2 — punt a bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

a bis) **het volgende punt a bis wordt ingevoegd:**

„a bis) **restafval: afvalstoffen die ontstaan bij een behandeling of een nuttige toepassing, waaronder recycling, waarvoor geen verdere nuttige toepassing is en die bijgevolg moeten worden verwijderd;**”

Amendement 25**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter b bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 2 — punt m

Bestaande tekst

Amendement

b bis) **punt m wordt als volgt gewijzigd:**

m) biologisch afbreekbare afvalstoffen: **afvalstoffen die aëroob of of anaëroob kunnen worden afgebroken, zoals voedsel- en tuinafval, en papier en karton;**

„m) biologisch afbreekbare afvalstoffen: **voedsel- en tuinafval, papier en karton, en hout en andere afvalstoffen die aëroob of anaëroob kunnen worden afgebroken;**”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 26**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 3 — lid 3

Bestaande tekst

3. Onverminderd Richtlijn 75/442/EEG kunnen de lidstaten desgewenst verklaren dat het storten van ongevaarlijke afvalstoffen, **als nader te omschrijven door het comité van artikel 17**, niet zijnde inerte afvalstoffen, die afkomstig zijn van de prospectie en de winning, de behandeling en de opslag van mineralen of van de exploitatie van steengroeven en zodanig gestort worden dat milieuverontreiniging en schade aan de menselijke gezondheid worden voorkomen, kan worden vrijgesteld van het bepaalde in bijlage I, de punten 2, 3.1, 3.2 en 3.3.

Amendement

1 bis) In artikel 3 wordt lid 3 als volgt gewijzigd:

„3. Onverminderd Richtlijn 75/442/EEG kunnen de lidstaten desgewenst verklaren dat het storten van ongevaarlijke afvalstoffen niet zijnde inerte afvalstoffen, die afkomstig zijn van de prospectie en de winning, de behandeling en de opslag van mineralen of van de exploitatie van steengroeven en zodanig gestort worden dat milieuverontreiniging en schade aan de menselijke gezondheid worden voorkomen, kan worden vrijgesteld van het bepaalde in bijlage I, de punten 2, 3.1, 3.2 en 3.3. **De Commissie stelt uitvoeringshandelingen vast waarin wordt vastgelegd wat onder het storten van ongevaarlijke afvalstoffen wordt verstaan. Die uitvoeringshandelingen worden vastgesteld volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure.**”

Amendement 27**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter -a (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 1

Bestaande tekst

1. De lidstaten ontwikkelen uiterlijk twee jaar na de in artikel 18, lid 1, bedoelde datum een nationale strategie voor de **vermindering** van de naar stortplaatsen over te brengen biologisch afbreekbare afvalstoffen en stellen de Commissie van die strategie in kennis. De strategie dient maatregelen te omvatten er verwezenlijking van de in lid 2 vermelde doelstellingen door middel van met name hergebruik, compostering, productie van biogas of terugwinning van **materialenenergie**. De Commissie legt de Raad en het Europees Parlement binnen 30 maanden na de in artikel 18, lid 1, bedoelde datum een rapport voor met een overzicht van de nationale strategieën.

Amendement

-a) lid 1 wordt vervangen door:

1. De lidstaten ontwikkelen uiterlijk twee jaar na de in artikel 18, lid 1, bedoelde datum **in samenwerking met de met afvalbeheer belaste regionale en lokale overheden** een nationale strategie voor de **uitfasering** van de naar stortplaatsen over te brengen biologisch afbreekbare afvalstoffen en stellen de Commissie van die strategie in kennis. De strategie dient maatregelen te omvatten er verwezenlijking van de in lid 2 vermelde doelstellingen door middel van met name hergebruik, compostering, productie van biogas, **terugwinning van materialen** of, **indien de voorgenoemde niet mogelijk zijn**, terugwinning van **energie**. De Commissie legt de Raad en het Europees Parlement binnen 30 maanden na de in artikel 18, lid 1, bedoelde datum een rapport voor met een overzicht van de nationale strategieën.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 28**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter b**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 3 — punt f

Door de Commissie voorgestelde tekst

f) afval dat overeenkomstig artikel 11, lid 1, en artikel 22, van Richtlijn 2008/98/EG gescheiden **is** ingezameld.

Amendement

f) afval dat overeenkomstig artikel 11, lid 1, en artikel 22, van Richtlijn 2008/98/EG gescheiden **moet worden** ingezameld **en verpakkingen en verpakkingsafval als gedefinieerd in artikel 3 van Richtlijn 94/62/EG**.

Amendement 29**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de hoeveelheid gestort stedelijk afval tegen 2030 tot **10** % van de totale geproduceerde hoeveelheid stedelijk afval wordt verminderd.

Amendement

5. De lidstaten treffen de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de hoeveelheid gestort stedelijk afval tegen 2030 tot **5** % van de totale geproduceerde hoeveelheid stedelijk afval wordt verminderd.

Amendement 30**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 5 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

5 bis. Op stortplaatsen voor niet-gevaarlijke afvalstoffen aanvaarden de lidstaten tegen 31 december 2030 alleen nog stedelijk restafval.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 31**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 6 — alinea 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Estland, Griekenland, Kroatië, Letland, Malta, Roemenië en Slowakije kunnen vijf jaar extra krijgen voor de verwezenlijking van de in lid 5 bedoelde doelstelling. **De lidstaat stelt de Commissie uiterlijk 24 maanden vóór het verstrijken van de desbetreffende termijnen die zijn vastgelegd in lid 5 in kennis van zijn voornemen om van deze bepaling gebruik te maken. In geval van een verlenging treffen de lidstaten de nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat de hoeveelheid gestort stedelijk afval tegen 2030 tot 20 % van de totale geproduceerde hoeveelheid stedelijk afval wordt verminderd.**

Amendement

Een lidstaat die in 2013 meer dan 65 % van zijn stedelijk afval stortte, kan verzoeken om vijf jaar extra te krijgen voor de verwezenlijking van de in lid 5 bedoelde doelstelling.

Om een dergelijke verlenging te krijgen, dient de lidstaat uiterlijk op 31 december 2028 een verzoek in bij de Commissie.

Amendement 32**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 6 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De kennisgeving gaat vergezeld van een uitvoeringsplan met de maatregelen die nodig zijn om te zorgen voor naleving van de doelstellingen vóór het verstrijken van de nieuwe termijn. Het plan omvat tevens een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en een beoordeling van de te verwachten effecten.

Amendement

Het verzoek om verlenging gaat vergezeld van een uitvoeringsplan met de maatregelen die nodig zijn om te zorgen voor naleving van de **doelstelling** vóór het verstrijken van de nieuwe termijn. Het plan **wordt opgesteld op basis van een evaluatie van de bestaande afvalbeheerplannen en** omvat tevens een gedetailleerd tijdschema voor de uitvoering van de voorgestelde maatregelen en een beoordeling van de te verwachten effecten.

Ook voldoet het in de derde alinea bedoelde plan ten minste aan de volgende criteria:

- a) **het maakt op passende wijze gebruik van economische instrumenten om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie als bedoeld in artikel 4, lid 1, van Richtlijn 2008/98/EG;**
- b) **het geeft blijk van een efficiënt en effectief gebruik van de structuurfondsen en het Cohesiefonds via aantoonbare langetermijninvesteringen die gericht zijn op de financiering van de ontwikkeling van de afvalbeheerinfrastructuur die nodig is om de relevante doelstellingen te bereiken;**

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- c) *het voorziet in kwalitatief hoogwaardige statistieken en genereert duidelijke vooruitzichten van de afvalverwerkingscapaciteiten en de afstand tot de doelstellingen die zijn vastgelegd in lid 5 van dit artikel, de artikelen 5 en 6 van Richtlijn 94/62/EG, en artikel 11, lid 2, van Richtlijn 2008/98/EG;*
- d) *het bevat afvalbeheerplannen en afvalpreventieprogramma's als bedoeld in artikel 29 van Richtlijn 2008/98/EG.*

De Commissie beoordeelt of wordt voldaan aan de vereisten die in de vierde alinea, onder a) tot en met d), zijn vastgesteld.

Tenzij de Commissie binnen vijf maanden na de datum van ontvangst bezwaar maakt tegen het ingediende plan, wordt het verzoek tot verlenging geacht te zijn aanvaard.

Indien de Commissie bezwaar maakt tegen het ingediende plan, eist zij dat de betrokken lidstaat binnen twee maanden na ontvangst van deze bezwaren een herziene plan indient.

De Commissie beoordeelt het herziene plan binnen twee maanden na ontvangst ervan en aanvaardt of verwerpt het verzoek om verlenging schriftelijk. Indien de Commissie binnen deze termijn geen besluit neemt, wordt het verzoek om verlenging geacht te zijn aanvaard.

De Commissie stelt de Raad en het Europees Parlement binnen twee maanden nadat zij een besluit heeft genomen, hiervan in kennis.

Amendement 33

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

7. Uiterlijk 31 december **2024** *bezie* de Commissie de **in lid 5 vastgelegde** doelstelling **opnieuw om deze zo nodig te verlagen** en beperkingen **van** het storten van ongevaarlijke afvalstoffen **behalve** stedelijk afval **toe** te **voegen**. Hiertoe wordt een verslag van de Commissie, dat indien nodig vergezeld gaat van een **voorstel**, aan het Europees Parlement en de Raad gezonden.”.

7. Uiterlijk **op** 31 december **2018** *onderzoekt* de Commissie de **mogelijkheid om een** doelstelling **voor** en beperkingen **op** het storten van **andere** ongevaarlijke afvalstoffen **dan** stedelijk afval **in** te **voeren**. Hiertoe wordt een verslag van de Commissie, dat indien nodig vergezeld gaat van een **wetgevingsvoorstel**, aan het Europees Parlement en de Raad gezonden.”.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 34**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 — letter c bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 — lid 7 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*c bis) *In artikel 5 wordt het volgende lid toegevoegd:*

7 bis. De Commissie doet nader onderzoek naar de haalbaarheid van een voorstel voor een regelgevingskader voor „enhanced landfill mining”, teneinde het mogelijk te maken secundaire grondstoffen terug te winnen die in bestaande stortplaatsen aanwezig zijn. Tegen 31 december 2025 brengen de lidstaten de bestaande stortplaatsen in kaart, met vermelding van de mogelijkheden voor „enhanced landfill mining”, en wisselen zij informatie uit.

Amendement 35**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 bis — lid 2 — inleidende formule

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

2. De in lid 1 bedoelde verslagen omvatten het volgende:

2. De in lid 1 bedoelde verslagen **worden openbaar gemaakt en** omvatten het volgende:**Amendement 36****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 bis — lid 2 — punt b bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

„b bis) voorbeelden van beste praktijken die in de hele Unie worden toegepast en die als leidraad kunnen dienen om vooruitgang te boeken bij de verwezenlijking van de in artikel 5 vastgestelde doelstellingen.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 37**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 5 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis) Het volgende artikel 5 ter wordt toegevoegd:**Artikel 5 ter*****Uitwisseling van beste praktijken en informatie***

De Commissie zet een platform op voor een regelmatige en structurele uitwisseling van beste praktijken en informatie tussen de Commissie en de lidstaten over de praktische uitvoering van de voorschriften van deze richtlijn. Deze uitwisseling zal helpen zorgen voor behoorlijk bestuur, handhaving, grensoverschrijdende samenwerking en de uitwisseling van beste praktijken zoals innovatiedeals en intercollegiale toetsing. Voorts stimuleert het platform koplopers en maakt het sprongsgewijze vooruitgang mogelijk. De Commissie maakt de resultaten van het platform openbaar.

Amendement 38**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 ter (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 6 — punt a

Bestaande tekst

Amendement

3 ter) Artikel 6, punt a, wordt als volgt gewijzigd:

„a) alleen behandelde afvalstoffen worden gestort. **Deze bepaling** hoeft niet van toepassing te zijn op inerte afvalstoffen waarvan de behandeling technisch niet realiseerbaar is of op andere afvalstoffen waarvoor een dergelijke behandeling niet tot de verwezenlijking van de in artikel 1 vermelde doelstellingen van de richtlijn bijdraagt door vermindering van de hoeveelheid afvalstoffen of de gevaren voor de volksgezondheid dan wel het milieu;”

„a) alleen behandelde afvalstoffen worden gestort. **Als de betrokken lidstaat de reductiedoelstellingen van artikel 5, lid 2, van deze richtlijn, en de recyclingdoelstellingen van artikel 11 van Richtlijn 2008/98/EG heeft verwezenlijkt**, hoeft **deze bepaling** niet van toepassing te zijn op inerte afvalstoffen waarvan de behandeling technisch niet realiseerbaar is of op andere afvalstoffen waarvoor een dergelijke behandeling niet tot de verwezenlijking van de in artikel 1 vermelde doelstellingen van de richtlijn bijdraagt door vermindering van de hoeveelheid afvalstoffen of de gevaren voor de volksgezondheid dan wel het milieu;”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 39**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 6 — punt a — tweede alinea

*Door de Commissie voorgestelde tekst*4) In artikel 6, **onder** a), wordt de volgende **zin** toegevoegd:

„De lidstaten zorgen ervoor dat overeenkomstig dit punt getroffen maatregelen het bewerkstelligen van de doelstellingen van Richtlijn 2008/98/EG niet in gevaar brengen, met name wat betreft de verhoging van de voorbereiding voor hergebruik en van recycling zoals vastgesteld in artikel 11 van die Richtlijn;”.

*Amendement*4) In artikel 6, **punt** a), wordt de volgende **alinea** toegevoegd:

„De lidstaten zorgen ervoor dat overeenkomstig dit punt getroffen maatregelen het bewerkstelligen van de doelstellingen van Richtlijn 2008/98/EG niet in gevaar brengen, met name wat betreft de **afvalhiërarchie en de** verhoging van de voorbereiding voor hergebruik en van recycling zoals vastgesteld in artikel 11 van die Richtlijn;”.

Amendement 40**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 15 — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

1. De lidstaten rapporteren de gegevens betreffende de uitvoering van artikel 5, leden 2 en 5, voor elk kalenderjaar aan de Commissie. Zij dienen deze gegevens uiterlijk **18** maanden na het einde van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. De gegevens worden gerapporteerd in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 5 is vastgesteld. Het eerste verslag omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of transposition of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of transposition of this Directive + 1 year].

Amendement

1. De lidstaten rapporteren de gegevens betreffende de uitvoering van artikel 5, leden 2 en 5, voor elk kalenderjaar aan de Commissie. Zij dienen deze gegevens uiterlijk **12** maanden na het einde van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in. De gegevens worden gerapporteerd in de vorm die door de Commissie in overeenstemming met lid 5 is vastgesteld. Het eerste verslag **over de in artikel 5, lid 5, vervatte doelstelling** omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of transposition of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of transposition of this Directive + 1 year].

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 41**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6 bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 15 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***6 bis) Het volgende artikel wordt ingevoegd:****„Artikel 15 bis*****Instrumenten ter bevordering van een verschuiving naar een meer circulaire economie******Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken, maken de lidstaten gebruik van passende economische instrumenten en treffen zij andere maatregelen om stimulanzen te bieden voor de toepassing van de afvalstoffenhiërarchie. Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn vermeld in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG.”*****Amendement 42****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6 ter (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 15 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***6 ter) Het volgende artikel wordt ingevoegd:****„Artikel 15 ter*****Vaststelling van de doorlatendheidscoëfficiënt op stortplaatsen******De te hanteren methode voor de vaststelling van de doorlatendheidscoëfficiënt op stortplaatsen, in het veld en voor het gehele terrein, wordt door de Commissie ontwikkeld en vastgesteld door middel van uitvoeringshandelingen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld.”***

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 43**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 6 quater (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 15 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***6 quater) Het volgende artikel 15 quater wordt ingevoegd:****„Artikel 15 quater****Europese norm voor de bemonstering van afvalstoffen**

De Commissie ontwikkelt door middel van uitvoeringshandelingen een Europese norm voor de bemonstering van afvalstoffen. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 17, lid 2, bedoelde onderzoeksprocedure vastgesteld. Totdat die uitvoeringshandelingen zijn vastgesteld, kunnen de lidstaten nationale normen en procedures toepassen.”

Amendement 44**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9**

Richtlijn 1999/31/EG

Artikel 17 bis — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 bis. Voordat zij een gedelegeerde handeling vaststelt, raadpleegt de Commissie de deskundigen die door elke lidstaat zijn aangewezen overeenkomstig de beginselen van het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven.

Amendement 45**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 bis (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Bijlage I — punt 3.5

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***9 bis) Bijlage I, punt 3.5 wordt geschrapt.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 46**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 9 ter (nieuw)**

Richtlijn 1999/31/EG

Bijlage II — punt 5

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

9 ter) Bijlage II, punt 5, wordt geschrapt.

Dinsdag 14 maart 2017

P8_TA(2017)0072

Verpakking en verpakkingsafval *I**

Amendementen van het Europees Parlement aangenomen op 14 maart 2017 op het voorstel voor een richtlijn van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval (COM(2015)0596 — C8-0385/2015 — 2015/0276(COD)) ⁽¹⁾

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/32)

Amendement 1**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1) *Gezien de afhankelijkheid van de Unie van de invoer van grondstoffen en het feit dat een aanzienlijk aantal natuurlijke hulpbronnen op korte termijn uitgeput zal raken, is het van cruciaal belang om zoveel mogelijk hulpbronnen in de Unie terug te winnen en de overgang naar een circulaire economie te bevorderen.*

Amendement 2**Voorstel voor een richtlijn****Overweging - 1 bis (nieuw)***Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

- (-1 bis) *Afvalstoffenbeheer moet worden omgevormd tot duurzaam materiaalbeheer. De herziening van Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad ^(1bis) biedt daartoe een mogelijkheid.*

^(1bis) *Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10).*

⁽¹⁾ De zaak werd voor interinstitutionele onderhandelingen terugverwezen naar de bevoegde commissie op grond van artikel 59, lid 4, vierde alinea, van het Reglement (A8-0029/2017).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 3
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en **rationeel** gebruik van natuurlijke hulpbronnen, **en** de bevordering van **een meer** circulaire economie.

Amendement

- (1) Het afvalstoffenbeheer in de Unie moet worden verbeterd met het oog op de bescherming, het behoud en de verbetering van de kwaliteit van het milieu, de bescherming van de gezondheid van de mens, het behoedzaam en **efficiënt** gebruik van natuurlijke hulpbronnen, de bevordering van **de beginselen van de** circulaire economie, **de bredere verspreiding van hernieuwbare energie, de verhoging van de energie-efficiëntie en de vermindering van de afhankelijkheid van de Unie van ingevoerde hulpbronnen, zodat er nieuwe economische kansen ontstaan en het concurrentievermogen op lange termijn wordt bevorderd. Om de economie werkelijk circulair te maken, moeten er aanvullende maatregelen worden genomen ten behoeve van duurzame productie en consumptie die gericht zijn op de totale levenscyclus van producten, en wel op zodanige wijze dat hulpbronnen behouden blijven en de kringloop wordt gesloten. Een efficiënter gebruik van hulpbronnen zou ook leiden tot aanzienlijke nettobesparingen voor ondernemingen, overheden en consumenten in de Unie, alsook tot een vermindering van de totale jaarlijkse uitstoot van broeikasgassen.**

Amendement 4
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (1 bis) **Een politieke en maatschappelijke stimulans om nuttige toepassing en recycling te bevorderen als duurzame manier om in een circulaire economie met natuurlijke hulpbronnen om te gaan, moet stroken met de afvalhiërarchie als vastgesteld in artikel 4 van Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad^(1bis) en strikt de benadering volgen waarin preventie voorrang heeft op recycling.**

^(1bis) Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 5
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(1 ter) *Tot zwerfafval verworden en incorrect verwijderde verpakking en verpakkingsafval heeft negatieve gevolgen voor zowel het mariene milieu als de economie van de Unie en houdt onnodige risico's in voor de volksgezondheid. Verpakkingsafval behoort tot de meest voorkomende materialen waarmee stranden zijn verontreinigd en heeft langdurige gevolgen voor het milieu, wat afbreuk doet aan het toerisme en aan het plezier dat het publiek in deze natuurgebieden kan beleven. Bovendien verstoort verpakkingsafval dat in het mariene milieu terechtkomt de prioriteitsvolgorde van de afvalhiërarchie, met name doordat het voorafgaand aan de incorrecte verwijdering niet wordt voorbereid voor hergebruik of gerecycleerd of anderszins nuttig wordt toegepast. Om het buitensporige aandeel van verpakkingsafval in het zwerfvuil op zee te beperken, dient een bindende doelstelling te worden vastgesteld en dienen de lidstaten de nodige gerichte maatregelen te nemen om die doelstelling te verwezenlijken.*

Amendement 6
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2) De bij Richtlijn 94/62/EG **van het Europees Parlement en de Raad** ⁽¹³⁾ vastgestelde doelstellingen voor de **terugwinning** en recycling van verpakking en verpakkingsafval moeten worden gewijzigd om de doelstellingen voor **de voorbereiding voor hergebruik en** de recycling van verpakkingsafval te verhogen, teneinde beter aan te sluiten bij de ambitie van de Unie om tot een circulaire economie te komen.

(2) De bij Richtlijn 94/62/EG vastgestelde doelstellingen voor de **nuttige toepassing** en recycling van verpakking en verpakkingsafval moeten worden gewijzigd om de doelstellingen voor de recycling van verpakkingsafval te verhogen, teneinde beter aan te sluiten bij de ambitie van de Unie om tot een circulaire economie te komen.

⁽¹³⁾ Richtlijn 94/62/EG van het Europees Parlement en de Raad van 20 december 1994 betreffende verpakking en verpakkingsafval (PB L 365 van 31.12.1994, blz. 10).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 7**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 2 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 bis) Er moeten afzonderlijke kwantitatieve doelstellingen voor hergebruik worden vastgesteld die de lidstaten moeten proberen te verwezenlijken om herbruikbare verpakking te bevorderen en daarmee bij te dragen aan banengroei en grondstoffenbesparing.

Amendement 8**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 2 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 ter) Een toename van het hergebruik van verpakking kan leiden tot vermindering van de totale kosten in de toeleveringsketen en van de milieueffecten van verpakkingsafval. De lidstaten moeten het op de markt brengen van herbruikbare verpakking, die aan het einde van zijn levenscyclus recycleerbaar is, ondersteunen.

Amendement 9**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 2 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(2 quater) In bepaalde situaties, zoals de verkoop van levensmiddelen, is voor eenmalig gebruik bestemde verpakking nodig om voedselhygiëne en de gezondheid en veiligheid van de consument te waarborgen. De lidstaten moeten hiermee rekening houden bij de opstelling van preventiemaatregelen en betere toegang tot recycling voor dergelijke verpakking bevorderen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 10
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (3) Voorts moeten, met het oog op een grotere samenhang van de afvalwetgeving, de definities van Richtlijn 94/62/EG in overeenstemming worden gebracht met die van Richtlijn 2008/98/EG **van het Europees Parlement en de Raad** ⁽¹⁴⁾, die van toepassing is op afval in het algemeen.

⁽¹⁴⁾ **Richtlijn 2008/98/EG van het Europees Parlement en de Raad van 19 november 2008 betreffende afvalstoffen en tot intrekking van een aantal richtlijnen (PB L 312 van 22.11.2008, blz. 3).**

Amendement

- (3) Voorts moeten, met het oog op een grotere samenhang van de afvalwetgeving **en onverminderd de specifieke kenmerken van verpakking en verpakkingsafval**, de definities van Richtlijn 94/62/EG in **voorkomend geval** in overeenstemming worden gebracht met die van Richtlijn 2008/98/EG, die van toepassing is op afval in het algemeen.

Amendement 11
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (4) Er zouden duidelijke economische, sociale en milieuvoordelen verbonden zijn aan een verdere verhoging van de bij Richtlijn 94/62/EG vastgestelde doelstellingen voor de **voorbereiding voor hergebruik en de** recycling van verpakkingsafval.

Amendement

- (4) Er zouden duidelijke economische, sociale en milieuvoordelen verbonden zijn aan een verdere verhoging van de bij Richtlijn 94/62/EG vastgestelde doelstellingen voor de recycling van verpakkingsafval.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 12**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 4 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 bis) *Afvalpreventie is de efficiëntste manier om de hulpbronnefficiëntie te verbeteren, het milieueffect van afval te verkleinen en recycling van hoogwaardige materialen te bevorderen. Daarom moeten de lidstaten een op de levenscyclus gebaseerde benadering volgen teneinde de milieueffecten van producten te beperken. De lidstaten moeten maatregelen nemen om het gebruik van herbruikbare verpakking te stimuleren en te bereiken dat minder gebruik wordt gemaakt van niet-recycleerbare en overtollige verpakking. Daartoe moeten de lidstaten gebruikmaken van passende economische instrumenten en andere maatregelen om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalhiërarchie. De lidstaten moeten gebruik kunnen maken van de in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG opgesomde maatregelen. Voorts mag het streven naar afvalpreventie geen afbreuk doen aan de rol van verpakking voor het behoud van de hygiëne of de veiligheid voor de consument.*

Amendement 13**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 4 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 ter) *De lidstaten moeten zorgen voor passende prikkels voor de toepassing van de afvalhiërarchie, met name financiële en fiscale prikkels die zijn gericht op het bereiken van de door deze richtlijn nagestreefde doelstellingen inzake afvalpreventie en -recycling, zoals stort- en verbrandingsheffingen, gedifferentieerde afvaltarieven, regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid en stimuleringsmaatregelen voor lokale overheden. Die maatregelen moeten in alle lidstaten deel uitmaken van de afvalpreventieprogramma's.*

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 14
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 quater) In de overgrote meerderheid van de gevallen wordt het aanbrengen van de verpakking niet bepaald en niet gekozen door de eindgebruiker maar door de producent. Regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid zijn een geschikte manier om zowel het ontstaan van verpakkingsafval te voorkomen als systemen te creëren die garanderen dat het gebruikte verpakkingsmateriaal en/of het verpakkingsafval wordt opgehaald en/of ingezameld bij de consument of een andere eindgebruiker of uit de afvalstroom wordt verwijderd, en dat het ingezamelde verpakkingsmateriaal en/of verpakkingsafval wordt hergebruikt of nuttig wordt toegepast, onder meer via recycling.

Amendement 15
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 quinquies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 quinquies) Om de preventie van verpakkingsafval te stimuleren en de milieueffecten ervan te verkleinen en tegelijkertijd te bevorderen dat hoogwaardige materialen worden gerecycleerd, moeten de essentiële eisen van en bijlage II bij deze richtlijn worden geëvalueerd en zo nodig herzien, teneinde de eisen aan te scherpen die het ontwerp voor hergebruik en hoogwaardige recycling van verpakking zullen bevorderen.

Amendement 16
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 sexies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 sexies) De nationale strategieën van de lidstaten moeten onder meer gericht zijn op bewustmaking van het publiek met betrekking tot de diverse stimuleringsmaatregelen en de voordelen die uit gerecycleerd afval vervaardigde producten met zich brengen, wat investeringen in de sector van de gerecycleerde producten zal stimuleren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 17
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 4 septies (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(4 septies) Het stimuleren van een duurzame bio-economie kan ertoe bijdragen dat Europa minder afhankelijk wordt van ingevoerde grondstoffen. Wanneer de marktsituatie van biogebaseerde, recycleerbare verpakking en composteerbare, biologisch afbreekbare verpakking wordt verbeterd en bestaand recht dat het gebruik van dergelijke materialen belemmert, wordt herzien, biedt dat de mogelijkheid om meer onderzoek en innovatie te stimuleren en bij de productie van verpakking op fossiele brandstoffen gebaseerde grondstoffen te vervangen door hernieuwbare bronnen wanneer dit vanuit een levenscyclusperspectief voordelig is, alsook om verdere organische recycling te ondersteunen.

Amendement 18
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5) Een geleidelijke verhoging van de bestaande doelstellingen voor de **voorbereiding voor hergebruik en de** recycling van verpakkingsafval moet waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen geleidelijk en doeltreffend nuttig worden toegepast door middel van een adequaat afvalstoffenbeheer en in overeenstemming met de afvalhiërarchie. Op die manier moet ervoor worden gezorgd dat waardevolle materialen uit afval terugvloeien naar de Europese economie, waardoor vooruitgang wordt geboekt met de uitvoering van het grondstoffeninitiatief⁽¹⁵⁾ en de ontwikkeling van een circulaire economie.

(5) Een geleidelijke verhoging van de bestaande doelstellingen voor de recycling van verpakkingsafval moet waarborgen dat economisch waardevolle afvalmaterialen geleidelijk en doeltreffend nuttig worden toegepast door middel van een adequaat afvalstoffenbeheer en in overeenstemming met de afvalhiërarchie. Op die manier moet ervoor worden gezorgd dat waardevolle materialen uit afval terugvloeien naar de Europese economie, waardoor vooruitgang wordt geboekt met de uitvoering van het grondstoffeninitiatief⁽¹⁵⁾ en de ontwikkeling van een circulaire economie, **onverminderd het recht inzake voedselveiligheid, consumentengezondheid en voedselcontactmateriaal.**

⁽¹⁵⁾ COM(2013)0442.

⁽¹⁵⁾ COM(2013)0442.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 89**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 5 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 bis) De circulaire economie moet expliciete bepalingen van het 7e milieuactieprogramma waarin wordt verzocht om de ontwikkeling van niet-toxische materiaalcycli ten uitvoer leggen, om ervoor te zorgen dat gerecycleerd afval kan worden gebruikt als belangrijke en betrouwbare bron van grondstoffen in de Unie.

Amendement 20**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 5 ter (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 ter) Wanneer gerecycleerd materiaal de economie opnieuw binnenkomt doordat het de einde-afvalfase heeft bereikt, hetzij omdat het beantwoordt aan de specifieke criteria voor de einde-afvalfase, hetzij omdat het wordt opgenomen in een nieuw product, moet het volledig in overeenstemming zijn met het Unierecht inzake chemische stoffen.

Amendement 21**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 5 quater (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(5 quater) Er zijn aanzienlijke verschillen tussen huishoudelijk verpakkingsafval en commercieel en industrieel verpakkingsafval. Om een duidelijk en nauwkeurig beeld te krijgen van beide stromen, moeten de lidstaten hierover afzonderlijk rapporteren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 22
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 6

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (6) In veel lidstaten is de nodige **infrastructuur** voor **afvalstoffenbeheer** nog niet volledig uitgebouwd. Het is daarom van groot belang duidelijke beleidsdoelstellingen te bepalen om te voorkomen dat recycleerbare materialen onderaan de afvalhiërarchie blijven vastzitten.

Amendement

- (6) In veel lidstaten is de nodige **afvalbeheerinfrastructuur** voor **recycling** nog niet volledig uitgebouwd. Het is daarom van groot belang duidelijke beleidsdoelstellingen te bepalen **voor de bouw van afvalverwerkingsvoorzieningen en -installaties die nodig zijn voor preventie, hergebruik en recycling**, om te voorkomen dat recycleerbare materialen onderaan de afvalhiërarchie blijven vastzitten, **en om prikkels te bieden voor investeringen in innovatieve afvalbeheerinfrastructuur voor recycling**.

Amendement 23
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 6 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (6 bis) **Om de doelstellingen van deze richtlijn te helpen verwezenlijken en om de overgang naar een circulaire economie te stimuleren, moet de Commissie de coördinatie en de uitwisseling van informatie en beste praktijken tussen de lidstaten en tussen de verschillende sectoren van de economie bevorderen. Deze uitwisseling kan worden gefaciliteerd door communicatieplatforms die nieuwe industriële oplossingen onder de aandacht kunnen brengen en een beter overzicht van de beschikbare capaciteiten kunnen geven, wat ertoe zou bijdragen dat de afvalindustrie in contact wordt gebracht met andere sectoren en industriële symbiose zou bevorderen.**

Amendement 24
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 7

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (7) Door de samenvoeging van de bij de Richtlijnen 2008/98/EG en 1999/31/EG vastgestelde recyclingdoelstellingen en stortbeperkingen zijn de bij Richtlijn 94/62/EG vastgestelde doelstellingen van de Unie voor energierugwinning **en de recyclingdoelstellingen van de Unie** voor verpakkingsafval niet langer nodig.

Amendement

- (7) Door de samenvoeging van de bij de Richtlijnen 2008/98/EG en 1999/31/EG **van de Raad** ^(1bis) vastgestelde recyclingdoelstellingen en stortbeperkingen zijn de bij Richtlijn 94/62/EG vastgestelde doelstellingen van de Unie voor energierugwinning voor verpakkingsafval niet langer nodig.

^(1bis) **Richtlijn 1999/31/EG van de Raad van 26 april 1999 betreffende het storten van afvalstoffen (PB L 182 van 16.7.1999, blz. 1).**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 25
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 8

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (8) Deze richtlijn stelt langetermijndoelstellingen vast voor het afvalstoffenbeheer van de Unie en geeft ondernemingen en de lidstaten een duidelijke richting voor de investeringen die nodig zijn om die doelstellingen te verwezenlijken. Bij het ontwikkelen van hun nationale strategieën voor afvalstoffenbeheer en het plannen van investeringen in de infrastructuur voor afvalstoffenbeheer moeten de lidstaten, in overeenstemming met de afvalhiërarchie, terdege gebruikmaken van de Europese structuur- en investeringsfondsen **door preventie, hergebruik en recycling te bevorderen.**

Amendement

- (8) Deze richtlijn stelt langetermijndoelstellingen vast voor het afvalstoffenbeheer van de Unie en geeft ondernemingen en de lidstaten een duidelijke richting voor de investeringen die nodig zijn om die doelstellingen te verwezenlijken. Bij het ontwikkelen van hun nationale strategieën voor afvalstoffenbeheer en het plannen van investeringen in de infrastructuur voor afvalstoffenbeheer **en de circulaire economie** moeten de lidstaten, in overeenstemming met de afvalhiërarchie, terdege gebruikmaken van de Europese structuur- en investeringsfondsen **en deze strategieën en investeringsplannen zo opstellen dat zij, overeenkomstig de afvalhiërarchie, in de eerste plaats gericht zijn op de bevordering van afvalpreventie en hergebruik, gevolgd door recycling.**

Amendement 26
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 9 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (11) Om te berekenen of de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling worden verwezenlijkt, moeten de lidstaten rekening kunnen houden met producten en componenten die voor hergebruik zijn voorbereid door erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik en in het kader van erkende statiegeldsystemen. Om voor deze berekeningen geharmoniseerde voorwaarden te verzekeren, zal de Commissie gedetailleerde regels vaststellen voor de bepaling van erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik en erkende statiegeldsystemen, alsmede voor de verzameling en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover.

Amendement

- (9 bis) **De voorschriften betreffende een verdere verhoging van de recyclingdoelstellingen vanaf 2030 dienen te worden getoetst aan de ervaringen die bij de toepassing van deze richtlijn worden opgedaan.**

Amendement 28
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 11

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (11) Om te berekenen of de doelstellingen voor de voorbereiding voor hergebruik en de recycling worden verwezenlijkt, moeten de lidstaten rekening kunnen houden met producten en componenten die voor hergebruik zijn voorbereid door erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik en in het kader van erkende statiegeldsystemen. Om voor deze berekeningen geharmoniseerde voorwaarden te verzekeren, zal de Commissie gedetailleerde regels vaststellen voor de bepaling van erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik en erkende statiegeldsystemen, alsmede voor de verzameling en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover.

Amendement

- (11) Om een eenvoudige berekening van de gegevens over recyclingdoelstellingen te waarborgen, moet de Commissie gedetailleerde regels vaststellen voor de bepaling van recyclingbedrijven, alsook voor de verzameling, traceerbaarheid en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover. Nadat deze geharmoniseerde methode is vastgesteld, moeten de lidstaten, om te berekenen of de doelstellingen voor recycling worden bereikt, rekening kunnen houden met de recycling van metalen die plaatsvindt in samenhang met verbranding of meeverbranding.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 29
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 12

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (12) Om de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens over **de voorbereiding voor hergebruik** te verzekeren, is het essentieel om gemeenschappelijke **verslagleggingsregels** vast te stellen. Het is tevens van belang preciezere regels vast te stellen die de lidstaten moeten volgen bij het aangeven van wat daadwerkelijk is gerecycleerd en kan worden meegerekend voor de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen. **Hiertoe moet als algemene regel** het verslag over de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen worden gebaseerd op de input in het eindproces van recycling. **Om de administratieve lasten te verminderen, moet het de lidstaten, onder strikte voorwaarden, worden toegestaan hun verslag over de recyclingpercentages op de output van sorteerinrichtingen te baseren.** Het gewichtsverlies van materialen of stoffen te wijten aan fysieke en/of chemische transformatieprocessen eigen aan het eindproces van recycling moet niet worden afgetrokken van het gewicht aan afvalstoffen dat in het verslag als gerecycleerd wordt aangegeven.

Amendement

- (12) Om de betrouwbaarheid van de verzamelde gegevens over **recycling** te verzekeren, is het essentieel om gemeenschappelijke **regels** vast te stellen **inzake de verzameling, traceerbaarheid en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover.** Het is tevens van belang preciezere regels vast te stellen die de lidstaten moeten volgen bij het aangeven van wat daadwerkelijk is gerecycleerd en kan worden meegerekend voor de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen. **De berekening om vast te stellen of de doelstellingen worden bereikt, moet gebaseerd zijn op een geharmoniseerde methode die voorkomt dat verwijderd afval als gerecycleerd afval wordt gerapporteerd.** **Daartoe** moet het verslag over de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen worden gebaseerd op de input in het eindproces van recycling. Het gewichtsverlies van materialen of stoffen te wijten aan fysieke en/of chemische transformatieprocessen eigen aan het eindproces van recycling moet niet worden afgetrokken van het gewicht aan afvalstoffen dat in het verslag als gerecycleerd wordt aangegeven.

Amendement 30
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 14

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (14) Door de lidstaten ingediende **statistische gegevens** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **statistieken** moet worden verbeterd door één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren.

Amendement

- (14) Door de lidstaten ingediende **gegevens en informatie** zijn voor de Commissie essentieel om de naleving van de afvalwetgeving in alle lidstaten te kunnen beoordelen. De kwaliteit, betrouwbaarheid en vergelijkbaarheid van **de ingediende gegevens** moet worden verbeterd door **een gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens op basis van betrouwbare bronnen in te voeren**, één toegangspunt voor alle gegevens over afvalstoffen in te stellen, achterhaalde verslagleggingsvereisten te schrappen, nationale verslagleggingsmethoden af te wegen en een kwaliteitscontroleverslag over de gegevens in te voeren.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 31
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 16

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (16) Betrouwbare verslaglegging over statistische gegevens betreffende afvalstoffenbeheer is van wezenlijk belang voor een doeltreffende uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de in Richtlijn 94/62/EG bepaalde doelstellingen zouden de lidstaten gebruik moeten maken van **de recentste** methode die door de Commissie **en** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten is ontwikkeld.

Amendement

- (16) Betrouwbare verslaglegging over statistische gegevens betreffende afvalstoffenbeheer is van wezenlijk belang voor een doeltreffende uitvoering en voor het waarborgen van de vergelijkbaarheid van gegevens tussen de lidstaten. Bij de voorbereiding van de verslagen over de naleving van de in Richtlijn 94/62/EG bepaalde doelstellingen zouden de lidstaten gebruik moeten maken van **een gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens** die door de Commissie **in samenwerking met** de nationale bureaus voor de statistiek van de lidstaten **en de met het afvalstoffenbeheer belaste nationale, regionale en lokale autoriteiten** is ontwikkeld.

Amendement 32
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 16 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

- (16 bis) **De lidstaten moeten de Commissie op verzoek onverwijld alle gegevens verstrekken die noodzakelijk zijn voor de beoordeling van de tenuitvoerlegging van deze richtlijn in haar geheel en het effect ervan op het milieu en de volksgezondheid.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 33
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 17

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (17) Met het oog op de aanvulling **of wijziging** van Richtlijn 94/62/EG moet overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag **de bevoegdheid om** handelingen vast te stellen ten aanzien van **artikel 6 bis, leden 2 en 5, artikel 11, lid 3, artikel 19, lid 2, en artikel 20 aan de Commissie worden overgedragen**. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden tot passende raadpleging **overgaat**, onder meer op deskundigenniveau. **De Commissie moet bij de voorbereiding en opstelling** van de gedelegeerde handelingen **ervoor zorgen dat de desbetreffende documenten tijdig en op gepaste wijze gelijktijdig worden toegezonden aan het Europees Parlement en de Raad**.

Amendement

- (17) Met het oog op de aanvulling van Richtlijn 94/62/EG moet **aan de Commissie de bevoegdheid worden overgedragen om** overeenkomstig artikel 290 van het Verdrag handelingen vast te stellen ten aanzien van **de regels voor de berekening van de recyclingdoelstellingen, van bepaalde uitzonderingen betreffende het maximum gehalte aan zware metalen in bepaalde gerecycleerde materialen, productketens en soorten verpakking, van de gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens en het formaat voor de indiening van gegevens over de verwezenlijking van de recyclingdoelstellingen, alsook wijzigingen in de lijst van illustratieve voorbeelden inzake de definitie van verpakking en eventuele technische moeilijkheden bij de toepassing van deze richtlijn**. Het is van bijzonder belang dat de Commissie bij haar voorbereidende werkzaamheden **zorgt voor** passende raadpleging, onder meer op deskundigenniveau, **en dat die raadplegingen plaatsvinden in overeenstemming met de beginselen die zijn vastgelegd in het Interinstitutioneel Akkoord van 13 april 2016 over beter wetgeven**. **Om met name te zorgen voor gelijke deelname aan de voorbereiding van gedelegeerde handelingen ontvangen het Europees Parlement en de Raad alle documenten op hetzelfde moment als de deskundigen van de lidstaten, en hebben hun deskundigen systematisch toegang tot de vergaderingen van de deskundigengroepen van de Commissie die zich bezighouden met de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen**.

Amendement 34
Voorstel voor een richtlijn
Overweging 18

Door de Commissie voorgestelde tekst

- (18) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 94/62/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend **in verband met artikel 12, lid 3 quinquies, en artikel 19**. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Amendement

- (18) Om eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van Richtlijn 94/62/EG te waarborgen, moeten aan de Commissie uitvoeringsbevoegdheden worden toegekend **voor de aanpassing aan de wetenschappelijke en technische vooruitgang van het systeem voor de vaststelling van de aard van het gebruikte verpakkingsmateriaal**. Die bevoegdheden moeten worden uitgeoefend overeenkomstig Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad ⁽¹⁶⁾.

⁽¹⁶⁾ Verordening (EU) nr. 182/2011 van het Europees Parlement en de Raad van 16 februari 2011 tot vaststelling van de algemene voorschriften en beginselen die van toepassing zijn op de wijze waarop de lidstaten de uitoefening van de uitvoeringsbevoegdheden door de Commissie controleren (PB L 55 van 28.2.2011, blz. 13).

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 35**Voorstel voor een richtlijn****Overweging 21 bis (nieuw)**

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

(21 bis) *De lidstaten moeten ervoor zorgen dat voor alle werknemers in de Unie strikte normen voor gezondheid en veiligheid op het werk gelden, die beantwoorden aan het bestaande Unierecht en rekening houden met de specifieke risico's die werknemers lopen in bepaalde productie-, recycling- en afvalverwerkingssectoren.*

Amendement 36**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt - 1 (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 1 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

„2. Daartoe worden bij deze richtlijn maatregelen vastgesteld die op de eerste plaats gericht zijn op de preventie van verpakkingsafval en, als verdere fundamentele beginselen, op het hergebruik van verpakkingen en de recycling en terugwinning van verpakkingsafval, teneinde de definitieve verwijdering van dergelijk afval te verminderen.”

-1) Artikel 1, lid 2, wordt vervangen door:

„2. Daartoe worden bij deze richtlijn maatregelen vastgesteld die op de eerste plaats gericht zijn op de preventie van verpakkingsafval en, als verdere fundamentele beginselen, op het hergebruik van verpakkingen en de recycling en terugwinning van verpakkingsafval, teneinde de definitieve verwijdering van dergelijk afval te verminderen **om bij te dragen tot de overgang naar een circulaire economie.**”

Amendement 37**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter b bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 3 — punt 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

b bis) het volgende punt wordt ingevoegd:

„2 bis. „biogebaseerde verpakking”: verpakking vervaardigd van materialen van biologische oorsprong, met uitzondering van materialen die zich in geologische formaties bevinden en/of gefossiliseerd zijn;”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 38**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter c**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 3 — punten 3 t/m 10

Door de Commissie voorgestelde tekst

c) de punten 3 tot en met 10 worden geschrapt;

*Amendement*c) de punten 3, **4 en 6** tot en met 10 worden geschrapt;**Amendement 39****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 1 — letter d**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 3 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

„Voorts zijn de in artikel 3 van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde definities van „afvalstof”, „afvalstoffenproducent”, „afvalstoffenhouder”, „afvalstoffenbeheer”, „inzameling”, „gescheiden inzameling”, „preventie”, „**hergebruik**”, „verwerking”, „nuttige toepassing”, „**voorbereiding voor hergebruik**”, „recycling”, „eindproces van recycling” en „verwijdering” van toepassing.”;

Amendement

„Voorts zijn de in artikel 3 van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde definities van „afvalstof”, „afvalstoffenproducent”, „afvalstoffenhouder”, „afvalstoffenbeheer”, „inzameling”, „gescheiden inzameling”, „preventie”, „**sortering**”, „**stedelijk afval**”, „**industriel en commercieel afval**”, „verwerking”, „nuttige toepassing”, „recycling”, „**organische recycling**”, „eindproces van recycling”, „**zwerfafval**” en „verwijdering” van toepassing.”

Amendement 40**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 4 — lid 1 — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

„Dergelijke maatregelen kunnen bestaan uit nationale programma's, stimulansen via regelingen voor uitgebreide producentenverantwoordelijkheid om de effecten van verpakking op het milieu te beperken en soortgelijke maatregelen die, zo nodig in overleg met ondernemingen, worden genomen en opgezet om de vele initiatieven op het gebied van preventie in de lidstaten te bundelen en te benutten. Zij moeten stroken met de doelstellingen van deze richtlijn zoals omschreven in artikel 1, lid 1.”;

Amendement

„De lidstaten nemen maatregelen om het milieueffect van verpakking te minimaliseren en bij te dragen tot de verwezenlijking van de afvalpreventiedoelstellingen van artikel 9, lid 1, van Richtlijn 2008/98/EG. Die maatregelen houden onder meer uitgebreide producentenverantwoordelijkheid in als gedefinieerd in artikel 8, lid 1, derde alinea, alsook prikkels voor het gebruik van herbruikbare verpakking.”

Dinsdag 14 maart 2017

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

De lidstaten nemen maatregelen om te bereiken dat blijvend minder gebruik wordt gemaakt van niet-recycleerbare en overtollige verpakking. Dergelijke maatregelen brengen de hygiëne of de voedselveiligheid niet in gevaar.

Daarnaast kunnen de lidstaten andere maatregelen nemen die in overleg met marktdeelnemers en consumenten- en milieu-organisaties worden vastgesteld en die tot doel hebben de vele initiatieven op het gebied van preventie in de lidstaten te bundelen en te benutten.

Die maatregelen stroken met de doelstellingen van deze richtlijn zoals omschreven in artikel 1, lid 1.

De lidstaten maken gebruik maken van passende economische instrumenten en andere maatregelen om prikkels te bieden voor de toepassing van de afvalhiërarchie. Hierbij kan het gaan om de instrumenten en maatregelen die zijn opgesomd in bijlage IV bis bij Richtlijn 2008/98/EG."

Amendement 41

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 bis (nieuw)

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 4 — lid 3

Bestaande tekst

Amendement

3. **De Commissie dient, indien passend,** voorstellen in voor **maatregelen ter versterking en aanvulling van** de handhaving van **de essentiële eisen** en **om ervoor** te zorgen dat verpakkingsmateriaal alleen op de markt wordt gebracht wanneer de producent alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om de milieugevolgen te beperken zonder afbreuk te doen aan de essentiële functies van de verpakking.

2 bis) artikel 4, lid 3, wordt vervangen door:

„3. Uiterlijk 31 december 2020 dient de Commissie voorstellen in voor de bijwerking van de essentiële eisen teneinde de handhaving van die eisen te versterken en aan te vullen en er zo voor te zorgen dat verpakkingsmateriaal alleen op de markt wordt gebracht wanneer de producent alle noodzakelijke maatregelen heeft getroffen om de milieugevolgen te beperken zonder afbreuk te doen aan de essentiële functies van de verpakking. **Na alle belanghebbenden te hebben geraadpleegd, dient de Commissie een wetgevingsvoorstel in tot bijwerking van de eisen, met name om het ontwerp voor hergebruik en hoogwaardige recycling te versterken.**”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 42**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 ter (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 4 — lid 3 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***2 ter) In artikel 4 wordt het volgende lid ingevoegd:**

„3 bis. Wanneer zulks vanuit een levenscyclusperspectief voordelig is, moedigen de lidstaten het gebruik van biogebaseerde recycleerbare verpakking en biologisch afbreekbare composteerbare verpakking aan door middel van maatregelen zoals:

- a) **de bevordering van het gebruik ervan door onder meer economische instrumenten aan te wenden;**
- b) **de verbetering van de marktvoorwaarden voor die producten;**
- c) **de herziening van het bestaande recht dat het gebruik van die producten belemmert.”**

Amendement 43**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 quater (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 5 — titel

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***2 quater) (Niet van toepassing op de Nederlandse versie.)****„Hergebruik”**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 44**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 quinquies (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 5 — alinea 1

Bestaande tekst

Amendement

2 quinquies) artikel 5, alinea 1, wordt vervangen door:

De **Lid-Staten mogen** overeenkomstig het Verdrag systemen **bevorderen** voor het hergebruik van verpakkingen die op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt.

1. **In overeenstemming met de afvalhiërarchie bevorderen de lidstaten** overeenkomstig het Verdrag systemen voor het hergebruik van verpakkingen die op een milieuhygiënisch verantwoorde wijze kunnen worden hergebruikt, **zonder de voedselhygiëne en de veiligheid van consumenten in gevaar te brengen.**

Amendement 45**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 sexies (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 5 — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 sexies) In artikel 5 wordt het volgende lid ingevoegd:

„1 bis. De lidstaten streven ernaar de volgende doelstellingen voor hergebruik van verpakking te verwezenlijken:

- a) **uiterlijk op 31 december 2025 wordt ten minste 5 gewichtsprocent van alle verpakkingsafval hergebruikt;**
- b) **uiterlijk op 31 december 2030 wordt ten minste 10 gewichtsprocent van alle verpakkingsafval hergebruikt;”**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 46**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 septies (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 5 — lid 1 ter (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***2 septies) In artikel 5 wordt het volgende lid ingevoegd:**

„1 ter. Om hergebruikverrichtingen aan te moedigen, kunnen de lidstaten onder meer de volgende maatregelen nemen:

- **het gebruik van statiegeldregelingen voor herbruikbare verpakking;**
- **de vaststelling van een minimumpercentage herbruikbare verpakking dat elk jaar per verpakkingsstroom op de markt wordt gebracht;**
- **de vaststelling van passende economische stimulansen voor producenten van herbruikbare verpakking.”**

Amendement 47**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 2 octies (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 5 — lid 1 quater (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

*Amendement***2 octies) In artikel 5 wordt het volgende lid ingevoegd:**

1 quater. Verpakkingen en hergebruikte verpakkingen die via een statiegeldregeling worden ingezameld, kunnen worden meegeteld voor de verwezenlijking van de in de nationale preventieprogramma's vastgestelde preventiedoelstellingen.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 48**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter a**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — titel

Door de Commissie voorgestelde tekst

a) de titel wordt vervangen door „Nuttige toepassing, **hergebruik** en recycling”;

Amendement

a) de titel wordt vervangen door „Nuttige toepassing en recycling”;

Amendement 49**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter a bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid - 1 (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

a bis) **Aan artikel 6 wordt het volgende lid - 1 toegevoegd:**
„-1. De lidstaten voeren sorteersystemen in voor alle verpakkingsmaterialen.”

Amendement 50**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter b**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 1 — letter f

Door de Commissie voorgestelde tekst

f) uiterlijk op 31 december 2025 wordt ten minste **65** gewichtsprocent van **alle** verpakkingsafval **voorbereid voor hergebruik en gerecycleerd**;

Amendement

f) uiterlijk op 31 december 2025 wordt ten minste **70** gewichtsprocent van **al het gegenereerde** verpakkingsafval gerecycleerd;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 51**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter b**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 1 — letter g

Door de Commissie voorgestelde tekst

g) uiterlijk op 31 december 2025 worden de volgende minimumdoelstellingen voor **de voorbereiding voor hergebruik en de** recycling verwezenlijkt voor de volgende specifieke in verpakkingsafval aanwezige materialen:

- i) **55** gewichtsprocent van het kunststof;
- ii) **60** gewichtsprocent van het hout;
- iii) **75** gewichtsprocent van de ferrometalen;
- iv) **75** gewichtsprocent van het aluminium;
- v) **75** gewichtsprocent van het glas;
- vi) **75** gewichtsprocent van het papier en karton;

Amendement

g) uiterlijk op 31 december 2025 worden de volgende minimumdoelstellingen voor recycling verwezenlijkt voor de volgende specifieke in verpakkingsafval aanwezige materialen:

- i) **60** gewichtsprocent van het kunststof;
- ii) **65** gewichtsprocent van het hout;
- iii) **80** gewichtsprocent van de ferrometalen;
- iv) **80** gewichtsprocent van het aluminium;
- v) **80** gewichtsprocent van het glas;
- vi) **90** gewichtsprocent van het papier en karton;

Amendement 52**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter b**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 1 — letter h

Door de Commissie voorgestelde tekst

h) uiterlijk op 31 december 2030 wordt ten minste **75** gewichtsprocent van alle verpakkingsafval **voorbereid voor hergebruik en** gerecycleerd;

Amendement

h) uiterlijk op 31 december 2030 wordt ten minste **80** gewichtsprocent van alle verpakkingsafval gerecycleerd;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 53**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter b**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 1 — letter i

Door de Commissie voorgestelde tekst

i) uiterlijk op 31 december 2030 worden de volgende minimumdoelstellingen voor de **voorbereiding voor hergebruik en de** recycling verwezenlijkt voor de volgende specifieke in verpakkingsafval aanwezige materialen:

i) **75** gewichtsprocent van het hout;

ii) **85** gewichtsprocent van de ferrometalen;

iii) **85** gewichtsprocent van het aluminium;

iv) **85** gewichtsprocent van het glas;

v) **85 gewichtsprocent van het papier en karton.**”;

Amendement

i) uiterlijk op 31 december 2030 worden de volgende minimumdoelstellingen voor de recycling verwezenlijkt voor de volgende specifieke in verpakkingsafval aanwezige materialen:

i) **80** gewichtsprocent van het hout;

ii) **90** gewichtsprocent van de ferrometalen;

iii) **90** gewichtsprocent van het aluminium;

iv) **90** gewichtsprocent van het glas;

Amendement 54**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter c**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Verpakkingsafval dat naar een andere lidstaat wordt overgebracht met het oog op **voorbereiding voor hergebruik, recycling of nuttige toepassing** ervan in die andere lidstaat, mag alleen worden meegerekend voor de verwezenlijking van de in lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen door de lidstaat waarin het verpakkingsafval is verzameld.

Amendement

3. Verpakkingsafval dat naar een andere lidstaat wordt overgebracht met het oog op recycling ervan in die andere lidstaat, mag alleen worden meegerekend voor de verwezenlijking van de in lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen door de lidstaat waarin het verpakkingsafval is verzameld.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 55**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter c bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 4

Bestaande tekst

Amendement

4. De lidstaten bevorderen, **waar passend**, dat bij de productie van verpakkingen en andere producten materialen verkregen uit gerecycleerd verpakkingsafval worden gebruikt door:

- a) verbetering van de marktvoorwaarden voor die materialen;
- b) bestaande voorschriften die het gebruik van die materialen **verbieden, te herzien**.

c bis) **Artikel 6, lid 4, wordt vervangen door:**

„4 De lidstaten bevorderen, **wanneer dat vanuit een levenscyclusperspectief voordelig is en in overeenstemming is met de afvalhiërarchie**, dat bij de productie van verpakkingen en andere producten materialen verkregen uit gerecycleerd verpakkingsafval worden gebruikt door:

- a) verbetering van de marktvoorwaarden voor die materialen;
- b) **herziening van de** bestaande voorschriften die het gebruik van die materialen **belemmeren**;
- b bis) **gebruikmaking van passende economische instrumenten om het gebruik van secundaire grondstoffen te stimuleren, eventueel ook door maatregelen om het gerecycleerde gehalte van de producten te bevorderen en de toepassing van duurzaamheidscriteria bij openbare aanbestedingen**;
- b ter) **bevordering van materialen die na recycling de menselijke gezondheid niet in gevaar brengen wanneer zij worden gebruikt in materialen die zijn bestemd om in contact te komen met levensmiddelen.**”

Amendement 56**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter d**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — leden 5, 8 en 9

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

d) de leden 5, **8** en 9 worden geschrapt;

d) de leden 5 en 9 worden geschrapt;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 57

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 3 — letter d bis (nieuw)

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 — lid 8

Bestaande tekst

Amendement

8. De Commissie legt zo spoedig mogelijk en uiterlijk op 30 juni 2005 het Europees Parlement en de Raad een verslag voor over de vorderingen met de uitvoering van deze richtlijn en over de gevolgen ervan voor het milieu en de werking van de interne markt. In het verslag wordt rekening gehouden met de verschillende omstandigheden in elke lidstaat. In dit verslag worden de volgende kwesties behandeld:”

- a) een evaluatie van de doeltreffendheid, de uitvoering en de naleving van de essentiële eisen;
- b) aanvullende preventieve maatregelen om de milieugevolgen van verpakking zoveel mogelijk te beperken, zonder de essentiële functies ervan in het gedrang te brengen;
- c) de mogelijke ontwikkeling van een verpakkingsmilieu-indicator om verpakkingsafvalpreventie eenvoudiger en doeltreffender te maken;
- d) plannen voor verpakkingsafvalpreventie;
- e) stimulering van hergebruik en met name vergelijking van de kosten en voordelen van hergebruik met die van recycling;
- f) verantwoordelijkheid van de producent met inbegrip van de financiële aspecten;

d bis) lid 8 wordt vervangen door:

„8 Te dien einde evalueert de Commissie uiterlijk op 31 december 2024 de in artikel 6 vermelde doelstellingen en de vorderingen met betrekking tot de verwezenlijking ervan, rekening houdend met de beste praktijken en maatregelen waarvan de lidstaten zich bedienen om die doelstellingen te halen.

In haar evaluatie overweegt de Commissie de vaststelling van:

- a) doelstellingen voor andere verpakkingsafvalstromen;
- b) afzonderlijke doelstellingen voor huishoudelijk verpakkingsafval en voor commercieel en industrieel verpakkingsafval.

Daartoe stelt de Commissie een verslag op dat, zo nodig vergezeld van een wetgevingsvoorstel, aan het Europees Parlement en de Raad wordt toegezonden.”

Dinsdag 14 maart 2017

Bestaande tekst

Amendement

- g) *inspanningen om het gebruik van zware metalen en andere gevaarlijke stoffen in verpakkingen verder te verminderen en als dat passend is vóór 2010 volledig te beëindigen.*

Het verslag dient, waar passend, te worden vergezeld van voorstellen tot herziening van de desbetreffende bepalingen van de richtlijn, tenzij dergelijke voorstellen op dat moment al zijn ingediend.

Amendement 58

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 4

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 1

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

„1. Om te berekenen of de in artikel 6, lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen zijn verwezenlijkt:

- a) wordt **onder** het gewicht van gerecycleerd verpakkingsafval **verstaan** het gewicht van afvalstoffen die als input in het eindproces van recycling dienen;
- b) wordt **onder het gewicht van voor hergebruik voorbereid verpakkingsafval verstaan het gewicht van verpakkingsafval dat door een erkend bedrijf voor de voorbereiding voor hergebruik nuttig is toegepast of is ingezameld en alle nodige controle-, schoonmaak- en reparatiehandelingen heeft ondergaan om hergebruik mogelijk te maken zonder verdere sortering of voorbehandeling;**
- c) **mogen lidstaten producten en componenten die voor hergebruik zijn voorbereid door erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik of in het kader van erkende statiegeldsystemen, meerekenen. Voor de berekening van het aangepaste percentage verpakkingsafval dat voor hergebruik is voorbereid en gerecycleerd, waarbij rekening wordt gehouden met de voor hergebruik voorbereide producten en componenten, gebruiken de lidstaten geverifieerde gegevens van de bedrijven en passen zij de in bijlage IV vastgestelde formule toe.**”

„1. Om te berekenen of de in artikel 6, lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen zijn verwezenlijkt, wordt het gewicht van gerecycleerd verpakkingsafval **berekend als** het gewicht van afvalstoffen die in een gegeven jaar als input in het eindproces van recycling dienen.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 59**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

1 bis. Uiterlijk op 31 december 2018 verzoekt de Commissie de Europese normalisatie-instellingen om op basis van de beste beschikbare praktijken Europese kwaliteitsnormen te ontwikkelen voor afvalstoffen die in het eindproces van recycling belanden en voor secundaire grondstoffen, met name kunststoffen.

Amendement 60**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2. Om voor de toepassing van lid 1, **onder b) en c), en bijlage IV** geharmoniseerde voorwaarden te verzekeren, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 21 bis gedelegeerde handelingen vast **die** kwalitatieve en operationele minimumvereisten **opleggen** voor de bepaling van **erkende bedrijven voor de voorbereiding voor hergebruik en erkende statiegeldsystemen**, met inbegrip van specifieke regels voor de verzameling en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover.

2. Om voor de toepassing van lid 1 geharmoniseerde voorwaarden te verzekeren, stelt de Commissie overeenkomstig artikel 21 bis gedelegeerde handelingen vast **teneinde deze richtlijn aan te vullen met** kwalitatieve en operationele minimumvereisten voor de bepaling van **recycling-eindbedrijven**, met inbegrip van specifieke regels voor de verzameling, **traceerbaarheid** en verificatie van gegevens en de verslaglegging hierover.

Amendement 61**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 2 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

2 bis. De Commissie onderzoekt de mogelijkheden om de verslaglegging over samengestelde verpakking op één lijn te brengen met de verplichtingen die zijn vastgesteld in deze richtlijn en stelt, indien nodig, daartoe strekkende maatregelen voor.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 62**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. **In afwijking van lid 1 mag in het verslag het outputgewicht van een sorteerhandeling als het gewicht van het gerecycleerde verpakkingsafval worden aangegeven, op voorwaarde dat:**

- a) **deze outputafvalstoffen als input in het eindproces van recycling dienen;**
- b) **het gewicht van de materialen of stoffen die geen eindproces van recycling ondergaan en worden verwijderd of worden gebruikt voor energierterugwinning, minder dan 10 % bedraagt van het totale gewicht dat in het verslag als gerecycleerd wordt aangegeven.**

Amendement

Schrappen**Amendement 63****Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 4

Door de Commissie voorgestelde tekst

4. De lidstaten **moeten** een doeltreffend systeem voor de kwaliteitscontrole en traceerbaarheid van verpakkingsafval **instellen** om te waarborgen dat aan de in lid 3, onder a) en b), vastgestelde **voorwaarden** wordt voldaan. Het systeem kan bestaan uit krachtens artikel 35, lid 4, van Richtlijn 2008/98/EG opgezette elektronische registers, technische specificaties voor de kwaliteitsvereisten voor gesorteerde afvalstoffen of gelijkwaardige maatregelen om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens over gerecycleerde afvalstoffen te verzekeren.

Amendement

4. **Overeenkomstig de krachtens lid 2 vastgestelde gedelegeerde handelingen zetten** de lidstaten een doeltreffend systeem **op** voor de kwaliteitscontrole en traceerbaarheid van verpakkingsafval om te waarborgen dat aan de in lid 1 vastgestelde **voorschriften** wordt voldaan. Het systeem kan bestaan uit krachtens artikel 35, lid 4, van Richtlijn 2008/98/EG opgezette elektronische registers, technische specificaties voor de kwaliteitsvereisten voor gesorteerde afvalstoffen of gelijkwaardige maatregelen om de betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de verzamelde gegevens over gerecycleerde afvalstoffen te verzekeren. **De lidstaten stellen de Commissie in kennis van het gekozen systeem voor kwaliteitscontrole en traceerbaarheid.**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 64**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 4**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

5. Om te berekenen of de in artikel 6, lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen zijn verwezenlijkt, mogen de lidstaten rekening houden met de met verbranding gecombineerde recycling van metalen in verhouding tot het aandeel verbrand verpakkingsafval, op voorwaarde dat de gerecycleerde metalen voldoen aan bepaalde kwaliteitsvereisten. De lidstaten maken gebruik van de overeenkomstig artikel 11 bis, lid 6, van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde gemeenschappelijke methode.

Amendement

5. Om te berekenen of de in artikel 6, lid 1, onder f) tot en met i), vastgestelde doelstellingen zijn verwezenlijkt, mogen de lidstaten **slechts** rekening houden met de met verbranding **of meeverbranding** gecombineerde recycling van metalen **indien het afval voorafgaand aan de verbranding is gesorteerd of indien is voldaan aan de verplichting tot gescheiden inzameling van papier, metaal, kunststoffen, glas en bioafval**, in verhouding tot het aandeel verbrand **of meeverbrand** verpakkingsafval, op voorwaarde dat de gerecycleerde metalen voldoen aan bepaalde kwaliteitsvereisten. De lidstaten maken gebruik van de overeenkomstig artikel 11 bis, lid 6, van Richtlijn 2008/98/EG vastgestelde gemeenschappelijke methode.

Amendement 65**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 ter — alinea 1 — letter b bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

b bis) **voorbeelden van beste praktijken die worden aangewend in de Unie en als leidraad kunnen dienen voor het boeken van vorderingen ten aanzien van de verwezenlijking van de doelstellingen.**

Amendement 66**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 6 bis — lid 2 bis (nieuw)

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

2 bis. Waar nodig wordt in de in lid 1 bedoelde verslagen ingegaan op de tenuitvoerlegging van andere dan de in lid 1 bedoelde vereisten van deze richtlijn, zoals de raming van de verwezenlijking van de doelstellingen van de afvalpreventieprogramma's en het percentage en de hoeveelheid stedelijk afval per hoofd van de bevolking dat wordt verwijderd of energierecuperatie ondergaat.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 67**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 7 — lid 1

Bestaande tekst

Amendement

5 bis) artikel 7, lid 1, wordt vervangen door:

„1. **De Lid-Staten** nemen de nodige maatregelen om te zorgen voor systemen **voor**:

- a) de terugname en/of inzameling van gebruikte verpakkingen en/of verpakkingsafval van de consumenten of andere eindgebruikers of uit de afvalstroom, teneinde ze naar de meest geschikte beheersalternatieven toe te leiden;
- b) het hergebruik of de terugwinning, met inbegrip van recycling, van ingezamelde verpakkingen en/of verpakkingsafval,

om te voldoen aan de doelstellingen van deze richtlijn.

Deze systemen staan open voor deelneming van de ondernemingen van de betrokken sectoren en voor de deelneming van de bevoegde overheidsinstanties. Zij gelden ook voor ingevoerde **produkten** onder niet-discriminerende voorwaarden, waaronder de regels en eventuele tarieven voor toegang tot de systemen, en worden zo opgezet dat handelsbelemmeringen of concurrentievervalsingen overeenkomstig het Verdrag voorkomen worden.”

„1. **Teneinde aan de in deze richtlijn vastgelegde doelstellingen te voldoen**, nemen **de lidstaten** de nodige maatregelen om te zorgen voor systemen **die het volgende bewerkstelligen en stimuleren**:

- a) de terugname en/of inzameling van gebruikte verpakkingen en/of verpakkingsafval van de consumenten of andere eindgebruikers of uit de afvalstroom, teneinde ze naar de meest geschikte beheersalternatieven toe te leiden;
- b) het hergebruik of de terugwinning, met inbegrip van recycling, van ingezamelde verpakkingen en/of verpakkingsafval;

Deze systemen staan open voor deelneming van de ondernemingen van de betrokken sectoren en voor de deelneming van de bevoegde overheidsinstanties. Zij gelden ook voor ingevoerde **producten** onder niet-discriminerende voorwaarden, waaronder de regels en eventuele tarieven voor toegang tot de systemen, en worden zo opgezet dat handelsbelemmeringen of concurrentievervalsingen overeenkomstig het Verdrag voorkomen worden.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 68

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 ter (nieuw)

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 7 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

5 ter) Het volgende artikel wordt ingevoegd:

„Artikel 7 bis

Specifieke maatregelen voor terugname- en inzamelingsssystemen

De lidstaten nemen de nodige maatregelen om het volgende mogelijk te maken:

- a) *de gescheiden inzameling van ten minste verpakking die of verpakkingsafval dat bestaat uit papier, metaal, kunststof of glas;*
- b) *de inzameling van samengestelde verpakking zoals gedefinieerd in Beschikking 2005/270/EG van de Commissie door middel van bestaande inzamelingsregelingen die voldoen aan de kwaliteitsnormen voor de eindfase van recycling.”*

Amendement 69

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 5 quater (nieuw)

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 8 — lid 2

Bestaande tekst

Amendement

(5 quater) artikel 8, lid 2, wordt vervangen door:

„2. Teneinde **de** inzameling, hergebruik en **terugwinning**, met inbegrip van recycling, te vergemakkelijken, **geeft** de betrokken industrie op de verpakking ten behoeve van identificatie en classificatie de aard van de gebruikte verpakkingsmaterialen aan op basis van Beschikking 97/129/EG van de Commissie ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ PB L 50 van 20.2.1997, blz. 28.”

„2. Teneinde inzameling, hergebruik en **nuttige toepassing**, met inbegrip van recycling, te vergemakkelijken, **bevat verpakking informatie die voor dat doeleinde nuttig is**. De betrokken industrie **geeft** op de verpakking ten behoeve van **de** identificatie en classificatie **met name** de aard van de gebruikte verpakkingsmaterialen aan op basis van Beschikking 97/129/EG van de Commissie ⁽¹⁾.

⁽¹⁾ PB L 50 van 20.2.1997, blz. 28.”

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 70**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter d**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 12 — lid 3 bis

Door de Commissie voorgestelde tekst

"3 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag in met de gegevens betreffende de verwezenlijking van de in artikel 6, lid 1, onder a) tot en met i), vastgestelde doelstellingen. Zij **dienen deze** gegevens **uiterlijk 18** maanden na **het einde** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in.

Amendement

"3 bis. De lidstaten dienen bij de Commissie voor elk kalenderjaar een verslag in met de gegevens betreffende de verwezenlijking van de in artikel 6, lid 1, onder a) tot en met i), vastgestelde doelstellingen. Zij **verzamelen en verwerken de** gegevens **volgens de in lid 3 quinquies bedoelde gemeenschappelijke methode en dienen ze uiterlijk 12** maanden na **afloop** van het verslagjaar waarvoor de gegevens zijn verzameld elektronisch in.

Amendement 71**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter d**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 12 — lid 3 bis — alinea 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

De gegevens worden ingediend in het formaat dat door de Commissie overeenkomstig lid 3 quinquies is vastgesteld. Het eerste verslag omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of entry into force of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of entry into force of this Directive + 1 year].

Amendement

De gegevens worden **verzameld en verwerkt volgens de in lid 3 quinquies bedoelde gemeenschappelijke methode en** ingediend in het formaat dat door de Commissie overeenkomstig lid 3 quinquies is vastgesteld. Het eerste verslag **over de in artikel 6, onder f) tot en met i), vermelde doelstellingen** omvat de gegevens voor de periode van 1 januari [enter year of entry into force of this Directive + 1 year] tot en met 31 december [enter year of entry into force of this Directive + 1 year].

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 72

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter d

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 12 — lid 3 quater

Door de Commissie voorgestelde tekst

3 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Dit verslag** omvat een beoordeling van de manier waarop de gegevensverzameling wordt georganiseerd, van de gegevensbronnen en van de in de lidstaten gebruikte methode, **alsook van** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van de gegevens. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt om de drie jaar een verslag opgesteld.

Amendement

3 quater. De Commissie beoordeelt de overeenkomstig dit artikel ingediende gegevens en publiceert een verslag met de resultaten van haar beoordeling. **Totdat de in lid 3 quinques bedoelde gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens is vastgesteld**, omvat **dit verslag** een beoordeling van de manier waarop de gegevensverzameling wordt georganiseerd, van de gegevensbronnen en van de in de lidstaten gebruikte methode. **De Commissie beoordeelt ook** de volledigheid, betrouwbaarheid, tijdigheid en consistentie van de **ingediende gegevens en informatie**. De beoordeling kan specifieke aanbevelingen voor verbetering omvatten. Er wordt **negen maanden na de eerste rapportering van gegevens door de lidstaten en vervolgens** om de drie jaar een verslag opgesteld.

Amendement 73

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter d

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 12 — lid 3 quater bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

3 quater bis. In het verslag neemt de Commissie informatie op over de tenuitvoerlegging van de richtlijn in haar geheel en evalueert zij de gevolgen ervan voor de menselijke gezondheid, het milieu en de interne markt. Zo nodig kan dit verslag vergezeld gaan van een voorstel tot wijziging van deze richtlijn.

Amendement 74

Voorstel voor een richtlijn

Artikel 1 — alinea 1 — punt 7 — letter d

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 12 — lid 3 quinques

Door de Commissie voorgestelde tekst

3d. De Commissie stelt **uitvoeringshandelingen** vast **die het formaat bepalen voor de verslaglegging over de gegevens overeenkomstig lid 3 bis. Die uitvoeringshandelingen worden volgens de in artikel 21, lid 2, bedoelde procedure vastgesteld.**;

Amendement

3d. De Commissie stelt **overeenkomstig artikel 38 bis gedelegeerde handelingen** vast **om deze richtlijn aan te vullen met de gemeenschappelijke methode voor de verzameling en verwerking van gegevens en het formaat voor de verslaglegging overeenkomstig lid 3 bis.**;

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 75**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 21 bis — lid 2

Door de Commissie voorgestelde tekst

2. De bevoegdheid om de in artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel 19, lid 2, en artikel 20 bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt met ingang van [enter date of entry into force of this Directive] voor onbepaalde tijd aan de Commissie verleend.

Amendement

2. De bevoegdheid om de in artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel **12, lid 3 quinquies, artikel** 19, lid 2, en artikel 20 bedoelde gedelegeerde handelingen vast te stellen, wordt met ingang van [enter date of entry into force of this Directive] voor onbepaalde tijd aan de Commissie verleend.

Amendement 76**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 21 bis — lid 3

Door de Commissie voorgestelde tekst

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel 19, lid 2, en artikel 20 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een latere daarin genoemde datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Amendement

3. Het Europees Parlement of de Raad kan de in artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel **12, lid 3 quinquies, artikel** 19, lid 2, en artikel 20 bedoelde bevoegdheidsdelegatie te allen tijde intrekken. Een besluit tot intrekking beëindigt de delegatie van de in dat besluit genoemde bevoegdheid. Het wordt van kracht op de dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie of op een latere daarin genoemde datum. Het laat de geldigheid van de reeds van kracht zijnde gedelegeerde handelingen onverlet.

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 77**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12**

Richtlijn 94/62/EG

Artikel 21 bis — lid 5

Door de Commissie voorgestelde tekst

„5. Een overeenkomstig artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel 19, lid 2, en artikel 20 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van de termijn van twee maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.”;

Amendement

„5. Een overeenkomstig artikel 6 bis, lid 2, artikel 11, lid 3, artikel **12, lid 3 quinquies, artikel** 19, lid 2, en artikel 20 vastgestelde gedelegeerde handeling treedt alleen in werking indien het Europees Parlement noch de Raad daartegen binnen een termijn van twee maanden na de kennisgeving van de handeling aan het Europees Parlement en de Raad bezwaar heeft gemaakt, of indien zowel het Europees Parlement als de Raad voor het verstrijken van de termijn van twee maanden de Commissie hebben medegedeeld dat zij daartegen geen bezwaar zullen maken. Die termijn wordt op initiatief van het Europees Parlement of van de Raad met twee maanden verlengd.”;

Amendement 78**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 12 bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage II

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

12 bis) bijlage II bij Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval wordt vervangen overeenkomstig de bijlage bij deze richtlijn.

Amendement 79**Voorstel voor een richtlijn****Artikel 1 — alinea 1 — punt 14**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage IV

Door de Commissie voorgestelde tekst

14) **aan Richtlijn 94/62/EG betreffende verpakking en verpakkingsafval wordt bijlage IV toegevoegd overeenkomstig de bijlage bij deze richtlijn.**

*Amendement***Schrappen**

Dinsdag 14 maart 2017

Amendement 80**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage — alinea - 1 (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage II — punt 1 — streepje 1

Bestaande tekst

Amendement

— Verpakking moet zodanig worden ontworpen, vervaardigd en in de handel gebracht dat hergebruik of **terugwinning**, met inbegrip van recycling, mogelijk is en dat het **milieueffect** bij het verwijderen van verpakkingsafval of reststoffen van afvalbeheerverrichtingen zoveel mogelijk wordt beperkt.

-1) In bijlage II, punt 1, wordt het eerste streepje als volgt gewijzigd:

„— Verpakking moet zodanig worden ontworpen, vervaardigd en in de handel gebracht dat hergebruik of **nuttige toepassing**, met inbegrip van recycling, **in overeenstemming met de afvalhiërarchie**, mogelijk is en dat het **milieueffect** bij het verwijderen van verpakkingsafval of reststoffen van afvalbeheerverrichtingen zoveel mogelijk wordt beperkt.”

Amendement 81**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage — alinea - 1 bis (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage II — punt 1 — streepje 1 bis (nieuw)

Door de Commissie voorgestelde tekst

Amendement

-1 bis) In bijlage II, punt 1, wordt het volgende streepje 1 bis ingevoegd:

„— Verpakking moet zodanig worden vervaardigd dat de koolstofvoetafdruk ervan tot een minimum wordt beperkt, onder meer door gebruikmaking van biologisch afbreekbare en duurzame biogebaseerde materialen.”

Amendement 82**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage — alinea - 1 ter (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage II — punt 3 — letter c

Bestaande tekst

Amendement

-1 ter) Bijlage II, punt 3, letter c wordt vervangen door:

c) **Terugwinning** in de vorm van compostering

”c) **Nuttige toepassing van verpakking** in de vorm van compostering

Dinsdag 14 maart 2017

Bestaande tekst

Verpakkingsafval dat wordt verwerkt met het oog op compostering moet zodanig biologisch afbreekbaar zijn dat het de gescheiden inzameling en het composteringsproces of de composteringsactiviteit waarin het wordt ingebracht niet hindert.

Amendement

Verpakkingsafval dat wordt verwerkt met het oog op compostering moet zodanig biologisch afbreekbaar zijn dat het de gescheiden inzameling en het composteringsproces of de composteringsactiviteit waarin het wordt ingebracht niet hindert.

Amendement 83**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage — alinea - 1 quater (nieuw)**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage II — punt 3 — letter d

Bestaande tekst

d) Biologisch afbreekbare verpakking

Biologisch afbreekbaar verpakkingsafval moet zodanig fysisch, chemisch, thermisch of biologisch afbreekbaar zijn dat het grootste deel van de resulterende compost uiteindelijk uiteenvalt in **kooldioxyde**, biomassa en water.

Amendement

-1 quater) Bijlage II, punt 3, onder d), wordt als volgt gewijzigd:

„d) Biologisch afbreekbare verpakking

Biologisch afbreekbaar verpakkingsafval moet zodanig fysisch, chemisch, thermisch of biologisch afbreekbaar zijn dat het grootste deel van de resulterende compost uiteindelijk uiteenvalt in **kooldioxide**, biomassa en water. **Onder invloed van zuurstof afbreekbare kunststofverpakking wordt niet als biologisch afbreekbaar beschouwd.**”

Amendement 84**Voorstel voor een richtlijn****Bijlage — alinea 2**

Richtlijn 94/62/EG

Bijlage IV

Door de Commissie voorgestelde tekst

De volgende bijlage IV wordt toegevoegd:**„BIJLAGE IV**

Berekeningsmethode voor de voorbereiding voor hergebruik van producten en componenten voor de toepassing van artikel 6, lid 1, onder f) tot en met i)

Voor het berekenen van het aangepaste percentage van recycling en voorbereiding op hergebruik overeenkomstig artikel 6, lid 1, onder c) en d), en artikel 11, lid 3, gebruiken de lidstaten de volgende formule:

Amendement

Schrappen

Dinsdag 14 maart 2017

*Door de Commissie voorgestelde tekst**Amendement*

$$E = (A+R) \cdot 100 / (P+R)$$

E: *aangepast percentage van recycling en hergebruik in een bepaald jaar;*

A: *gewicht van het in een bepaald jaar gerecycleerd of voor hergebruik voorbereid stedelijk afval;*

R: *gewicht van de in een bepaald jaar voor hergebruik voorbereide producten en componenten;*

P: *gewicht van het in een bepaald jaar geproduceerd stedelijk afval.”*

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0078

Overeenkomst EU-Brazilië: wijziging van de concessies in de lijst van verbintenissen van de Republiek Kroatië, in verband met haar toetreding tot de Europese Unie ***

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het ontwerpbesluit van de Raad tot sluiting van de overeenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Federale Republiek Brazilië uit hoofde van artikel XXIV, lid 6, en artikel XXVIII van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel (GATT) 1994 betreffende de wijziging van de concessies die vervat zijn in de lijst van verbintenissen van de Republiek Kroatië, in verband met haar toetreding tot de Europese Unie (13037/2016 — C8-0490/2016 — 2016/0307(NLE))

(Goedkeuring)

(2018/C 263/33)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerpbesluit van de Raad (13037/2016),
 - gezien de ontwerpovereenkomst in de vorm van een briefwisseling tussen de Europese Unie en de Federale Republiek Brazilië uit hoofde van artikel XXIV, lid 6, en artikel XXVIII van de Algemene Overeenkomst inzake Tarieven en Handel (GATT) 1994 betreffende de wijziging van de concessies die vervat zijn in de lijst van verbintenissen van de Republiek Kroatië, in verband met haar toetreding tot de Europese Unie (13038/2016),
 - gezien het verzoek om goedkeuring dat de Raad heeft ingediend krachtens artikel 207, lid 4, eerste alinea, en artikel 218, lid 6, tweede alinea, onder a), punt v), van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (C8-0490/2016),
 - gezien artikel 99, leden 1 en 4, en artikel 108, lid 7, van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling van de Commissie internationale handel (A8-0052/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan de sluiting van de overeenkomst;
 2. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie, alsmede aan de regeringen en parlementen van de lidstaten en de Federale Republiek Brazilië.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0079

Start van geautomatiseerde uitwisseling van voertuigregistratiegegevens in Denemarken ***Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het ontwerp van het uitvoeringsbesluit van de Raad betreffende de start van de geautomatiseerde uitwisseling van voertuigregistratiegegevens in Denemarken (12212/2016 — C8-0476/2016 — 2016/0815(CNS))****(Raadpleging)**

(2018/C 263/34)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van de Raad (12212/2016),
 - gezien artikel 39, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zoals gewijzigd bij het Verdrag van Amsterdam, en artikel 9 van Protocol nr. 36 betreffende de overgangsbepalingen, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0476/2016),
 - gezien Besluit 2008/615/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit ⁽¹⁾, en met name artikel 33,
 - gezien zijn resolutie van 10 oktober 2013 over het versterken van grensoverschrijdende samenwerking op het vlak van rechtshandhaving in de EU: de tenuitvoerlegging van het Prüm-besluit en het Europees model voor informatie-uitwisseling ⁽²⁾,
 - gezien zijn resolutie van 9 juli 2015 over de Europese veiligheidsagenda ⁽³⁾,
 - gezien artikel 78 quater van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0051/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan het ontwerp van de Raad;
 2. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 3. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in de door het Parlement goedgekeurde tekst;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie.

⁽¹⁾ PB L 210 van 6.8.2008, blz. 1.

⁽²⁾ Aangenomen teksten, P7_TA(2013)0419.

⁽³⁾ Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0269.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0080

Start van geautomatiseerde uitwisseling van DNA-gegevens in Griekenland *

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het uitvoeringsbesluit van de Raad betreffende de start van de geautomatiseerde uitwisseling van DNA-gegevens in Griekenland (12211/2016 — C8-0477/2016 — 2016/0816(CNS))

(Raadpleging)

(2018/C 263/35)

Het Europees Parlement,

- gezien het ontwerp van de Raad (12211/2016),
 - gezien artikel 39, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie, zoals gewijzigd bij het Verdrag van Amsterdam, en artikel 9 van Protocol (nr. 36) betreffende de overgangsbepalingen, op grond waarvan het Parlement door de Raad is geraadpleegd (C8-0477/2016),
 - gezien Besluit 2008/615/JBZ van de Raad van 23 juni 2008 inzake de intensivering van de grensoverschrijdende samenwerking, in het bijzonder ter bestrijding van terrorisme en grensoverschrijdende criminaliteit ⁽¹⁾, en met name artikel 33,
 - gezien artikel 78 quater van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie burgerlijke vrijheden, justitie en binnenlandse zaken (A8-0053/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan het ontwerp van de Raad;
 2. verzoekt de Raad, wanneer deze voornemens is af te wijken van de door het Parlement goedgekeurde tekst, het Parlement hiervan op de hoogte te stellen;
 3. wenst opnieuw te worden geraadpleegd ingeval de Raad voornemens is ingrijpende wijzigingen aan te brengen in de door het Parlement goedgekeurde tekst;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie.

⁽¹⁾ PB L 210 van 6.8.2008, blz. 1.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0081

Levensmiddelen- en diervoederwetgeving en voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen *II**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 betreffende het standpunt van de Raad in eerste lezing met het oog op de aanneming van de verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen, tot wijziging van Verordeningen (EG) nr. 999/2001, (EG) nr. 396/2005, (EG) nr. 1069/2009, (EG) nr. 1107/2009, (EU) nr. 1151/2012, (EU) nr. 652/2014, (EU) 2016/429 en (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, Verordeningen (EG) nr. 1/2005 en (EG) nr. 1099/2009 van de Raad en Richtlijnen 98/58/EG, 1999/74/EG, 2007/43/EG, 2008/119/EG en 2008/120/EG van de Raad, en tot intrekking van Verordeningen (EG) nr. 854/2004 en (EG) nr. 882/2004 van het Europees Parlement en de Raad, Richtlijnen 89/608/EEG, 89/662/EEG, 90/425/EEG, 91/496/EEG, 96/23/EG, 96/93/EG en 97/78/EG van de Raad en Besluit 92/438/EEG van de Raad (verordening officiële controles) (10755/1/2016 — C8-0015/2017 — 2013/0140(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: tweede lezing)

(2018/C 263/36)

Het Europees Parlement,

- gezien het standpunt van de Raad in eerste lezing (10755/1/2016 — C8-0015/2017),
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 16 oktober 2013 ⁽¹⁾,
 - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 29 november 2013 ⁽²⁾,
 - gezien zijn in eerste lezing geformuleerde standpunt ⁽³⁾ inzake het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2013)0265),
 - gezien artikel 294, lid 7, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 67 bis van zijn Reglement,
 - gezien de aanbeveling voor de tweede lezing van de Commissie milieubeheer, volksgezondheid en voedselveiligheid (A8-0022/2017),
1. hecht zijn goedkeuring aan het standpunt van de Raad in eerste lezing;
 2. constateert dat de handeling is vastgesteld overeenkomstig het standpunt van de Raad;
 3. verzoekt zijn Voorzitter de handeling samen met de voorzitter van de Raad overeenkomstig artikel 297, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie te ondertekenen;
 4. verzoekt zijn secretaris-generaal de handeling te ondertekenen nadat is nagegaan of alle procedures naar behoren zijn uitgevoerd, en met de secretaris-generaal van de Raad zorg te dragen voor publicatie ervan in het *Publicatieblad van de Europese Unie*;
 5. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

⁽¹⁾ PB C 67 van 6.3.2014, blz. 166.

⁽²⁾ PB C 114 van 15.4.2014, blz. 96.

⁽³⁾ Aangenomen teksten: P7_TA(2014)0380.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0082

Gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over het voorstel voor een besluit van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie (COM(2016)0043 — C8-0020/2016 — 2016/0027(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/37)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2016)0043),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 114 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0020/2016),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 26 mei 2016 ⁽¹⁾,
 - na raadpleging van het Comité van de Regio's,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 20 januari 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie industrie, onderzoek en energie en het advies van de Commissie cultuur en onderwijs (A8-0327/2016),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2016)0027

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 15 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Besluit (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende het gebruik van de 470-790 MHz-frequentieband in de Unie

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Besluit (EU) 2017/899.)

⁽¹⁾ PB C 303 van 19.8.2016, blz. 127.

Woensdag 15 maart 2017

P8_TA(2017)0085

Richtsnoeren voor de begroting 2018 — Afdeling III**Resolutie van het Europees Parlement van 15 maart 2017 over de algemene richtsnoeren voor de voorbereiding van de begroting 2018, afdeling III — Commissie (2016/2323(BUD))**

(2018/C 263/38)

Het Europees Parlement,

- gezien artikel 314 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien artikel 106 bis van het Verdrag tot oprichting van de Europese Gemeenschap voor Atoomenergie,
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 1311/2013 van de Raad van 2 december 2013 tot bepaling van het meerjarig financieel kader voor de jaren 2014-2020 ⁽¹⁾,
 - gezien het Interinstitutioneel Akkoord van 2 december 2013 tussen het Europees Parlement, de Raad en de Commissie betreffende de begrotingsdiscipline, de samenwerking in begrotingszaken en een goed financieel beheer ⁽²⁾ (hierna „het Interinstitutioneel Akkoord”),
 - gezien Verordening (EU, Euratom) nr. 966/2012 van het Europees Parlement en de Raad van 25 oktober 2012 tot vaststelling van de financiële regels van toepassing op de algemene begroting van de Unie en tot intrekking van Verordening (EG, Euratom) nr. 1605/2002 ⁽³⁾,
 - gezien Besluit 2014/335/EU, Euratom van de Raad van 26 mei 2014 betreffende het stelsel van eigen middelen van de Europese Unie ⁽⁴⁾,
 - gezien de algemene begroting van de Europese Unie voor het begrotingsjaar 2017 ⁽⁵⁾ en de daaraan gehechte gemeenschappelijke verklaringen van het Parlement, de Raad en de Commissie ⁽⁶⁾,
 - gezien de conclusies van de Raad van dinsdag 21 februari 2017 betreffende de begrotingsrichtsnoeren voor 2018 (6522/2017),
 - gezien artikel 86 bis van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Begrotingscommissie (A8-0060/2017),
- A. overwegende dat 2018 het vijfde jaar zal zijn van het meerjarig financieel kader (MFK) 2014-2020;
- B. overwegende dat de interne economische en sociale context alsook de externe uitdagingen en politieke onzekerheden de EU-begroting 2018 onder druk zullen houden;
- C. overwegende dat de begrotingsgevolgen verbonden aan dringende problemen en crises hand in hand moeten gaan met duurzame antwoorden die gericht zijn op de gemeenschappelijke toekomst van de Unie;

Een begroting voor duurzame groei, werkgelegenheid en veiligheid

1. is ingenomen met de belangrijke rol die de EU-begroting speelt bij het voorzien in concrete oplossingen voor de problemen waarmee de EU geconfronteerd wordt; benadrukt dat fatsoenlijke, goede en stabiele banen, met name voor jongeren, economische groei en sociaaleconomische convergentie, migratie, veiligheid en de aanpak van populisme, alsmede klimaatverandering, de belangrijkste zorgen zijn op EU-niveau en dat de EU-begroting deel uitmaakt van het antwoord op deze uitdagingen; benadrukt dat solidariteit een basisbeginsel moet blijven van de EU-begroting; onderstreept

⁽¹⁾ PB L 347 van 20.12.2013, blz. 884.

⁽²⁾ PB C 373 van 20.12.2013, blz. 1.

⁽³⁾ PB L 298 van 26.10.2012, blz. 1.

⁽⁴⁾ PB L 168 van 7.6.2014, blz. 105.

⁽⁵⁾ PB L 51 van 28.2.2017.

⁽⁶⁾ Aangenomen teksten van 1.12.2016, P8_TA(2016)0475.

Woensdag 15 maart 2017

dat een sterke en doelgerichte EU-begroting met daadwerkelijke Europese meerwaarde ten goede zal komen aan zowel alle lidstaten als de burgers van de EU; verwacht dat de Commissie een ontwerpbegroting 2018 zal voorstellen die de EU in staat stelt welvaart te blijven genereren door middel van groei en banen, en de veiligheid van haar burgers waarborgt;

2. is van mening dat de EU-begroting over instrumenten moet beschikken om te kunnen antwoorden op meerdere crises tegelijkertijd en dat daarvoor een bepaalde mate van flexibiliteit onontbeerlijk is, met handhaving van de begrotingsdiscipline; is van oordeel dat, terwijl groei en banen de kernprioriteiten van de EU-begroting blijven, duurzame vooruitgang en ontwikkeling op deze terreinen verwezenlijkt moeten worden naast het besteden van aandacht van de zorgen van de EU-burgers op het gebied van veiligheid en zekerheid; herhaalt zijn oproep voor een thematische concentratie bij het vaststellen van de prioriteiten van de EU-begroting voor 2018;

Onderzoek, infrastructuur en het mkb als belangrijkste aandrijvers van banengroei

3. onderstreept dat vergroting van het concurrentievermogen van de EU-economie, infrastructuur, goed gefinancierd onderzoek, steun aan de ontwikkeling van vaardigheden en de doorlopende inspanningen van de EU om investeringen te vergroten essentieel zijn om te zorgen voor economische groei en meer werkgelegenheid; is van mening dat het scheppen van op maatschappelijk en milieugebied duurzame en goedbetaalde banen een van de belangrijkste prioriteiten van de EU-begroting moet zijn; stelt dat banen voornamelijk door de particuliere sector worden gecreëerd en dat derhalve voldoende middelen uit de begroting moeten worden toegewezen aan het stimuleren van investeringen in zowel de particuliere als de publieke sectoren, met speciale aandacht voor het mkb; onderstreept dan ook het belang van rubriek 1a, die reële meerwaarde voor Europese burgers en bedrijven heeft, en verzoekt om een passend financieringsniveau voor deze rubriek te waarborgen;

4. benadrukt dat investeringen in onderzoek en innovatie, waaronder steun voor starters, een voorwaarde zijn voor de verwezenlijking van daadwerkelijk concurrentievermogen in de EU en voor het waarborgen van een innovatieve en concurrerende EU-economie op wereldniveau; betreurt het feit dat, als gevolg van ontoereikende EU-financiering op het gebied van onderzoek en innovatie, er sprake is van een alarmerend laag succespercentage van aanvragen, en dat verschillende hoogwaardige projecten op het gebied van onderzoek en innovatie geen EU-financiering ontvangen; merkt op dat vele geïnteresseerde partijen, waaronder kmo's, worden ontmoedigd om Horizon 2020-projectvoorstellen in te dienen; verzoekt in dit verband om een passend niveau aan kredieten te waarborgen voor Horizon 2020, en tegelijkertijd de vereenvoudiging ervan voort te zetten; benadrukt dat een grotere begroting voor Horizon 2020 niet ten koste mag gaan van andere onderzoeksprogramma's;

5. erkent het feit dat het mkb de ruggengraat van de Europese economie blijft en een beslissende rol blijft spelen bij het scheppen van banen en groei in de hele EU; is van mening dat het mkb de voornaamste bron van nieuwe werkgelegenheid is en daarom goede toegang tot financiering moet genieten; verzoekt in dit verband om een verhoging van de kredieten voor Cosme, gezien het succes van dit programma; benadrukt het belang van de versterking van het Cosme-programma in het nieuwe MFK om het mkb zo meer substantiële ondersteuning te bieden vanuit de EU; is van mening dat het tot stand brengen van synergieën met andere financiële instrumenten tot betere resultaten zou leiden;

6. is groot voorstander van de verdere ontwikkeling en verbetering van de interoperabiliteit van de Europese infrastructurele netwerken; is van mening dat de financiering van de Europese verbindingen (CEF) cruciaal is voor het verwezenlijken van deze doelstellingen, en verzoekt de Commissie in 2018 een passend niveau van financiering te waarborgen;

7. onderstreept de belangrijke rol en het potentieel van het Europees Fonds voor strategische investeringen (EFSI) bij het verkleinen van de investeringskloof die nog altijd bestaat in Europa, en wijst op de tot dusverre bereikte resultaten; is ook ingenomen met het voorstel van de Commissie om het EFSI tot 2020 te verlengen, wat erop gericht moet zijn de werking daarvan verder te verbeteren, met name ten aanzien van het additionaliteitsbeginsel en het geografisch evenwicht; benadrukt dat de selectie van project die worden gefinancierd via het EFSI moet worden gebaseerd op kwaliteit en vraag; is ingenomen met het voornemen van de Commissie om de rol van de Europese investeringsadvieshub met betrekking tot het bieden van gerichtere lokale technische bijstand in de gehele EU te versterken en om het geografisch evenwicht te verbeteren; verzoekt de Commissie om de toegevoegde waarde van het EFSI regelmatig te analyseren door middel van effectbeoordelingen van de resultaten van het fonds;

Woensdag 15 maart 2017

Onderwijs en jeugdwerkgelegenheid — voorwaarden voor het succes van de jongere generatie

8. is van mening dat onderwijs een voorwaarde is voor duurzame, goedbetaalde en vaste banen; onderstreept het belang van mobiliteit als een instrument dat jonge Europeanen in staat stelt te profiteren van de verscheidenheid aan vaardigheden onder de bevolking, en waarmee tegelijkertijd de onderwijs-, opleidings- en werkgelegenheidskansen worden verruimd; is in dit opzicht ingenomen met de rol die Erasmus+ speelt bij het faciliteren van de mobiliteit van jonge studenten, leerlingen en vrijwilligers binnen Europa; is van mening dat het met name in tijden van groeiend nationalisme en populisme belangrijk is om de natuurlijke interactie tussen verschillende Europese landen en culturen te faciliteren om het Europees bewustzijn en de Europese identiteit te vergroten; verzoekt in dit verband om verdere verhoging van de financiering van het programma Erasmus+ in 2018;

9. onderstreept dat jeugdwerkloosheid een van de grote zorgen is op Europees niveau en een bijzonder grote sociale impact heeft, met name in de armste regio's van de Unie, en een risico vormt voor een hele generatie van jonge Europeanen en de economische groei op de lange termijn ondermijnt; benadrukt dat, als onderdeel van het in de bemiddelingsprocedure bereikte akkoord voor de EU-begroting 2017, een bedrag van 500 miljoen EUR moet worden toegewezen aan het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief (YEI), door middel van een gewijzigde begroting in 2017; is van mening dat het jongerenwerkgelegenheidsinitiatief een fundamentele bijdrage is aan de prioritaire doelstelling van de Unie voor banen en groei en blijft zich vastbesloten inzetten voor een adequate financiering voor de bestrijding van jeugdwerkloosheid en de voortzetting van het YEI tot het einde van het huidige MFK, en tegelijkertijd de werking en uitvoering daarvan te verbeteren; onderstreept in dit verband het belang van de jeugdstrategie van de EU;

10. neemt met instemming kennis van het voorstel om een „Interrailpas voor Europa op de achttiende verjaardag” in te voeren; onderstreept dat dit project het potentieel heeft om het Europese bewustzijn en de Europese identiteit te versterken; benadrukt echter dat het project niet moet worden gefinancierd ten koste van andere succesvolle EU-programma's, met name op het gebied van jeugd en cultuur, en zo sociaal inclusief als mogelijk moet zijn en bepalingen moet bevatten om ook inwoners van de afgelegen Europese eilanden aan het project te laten participeren; verzoekt de Commissie de potentiële kosten en financieringsbronnen van dit initiatief te beoordelen en relevante voorstellen ter zake in te dienen;

Traditionele EU-begrotingsprioriteiten als investeringsbeleid

11. is groot voorstander van regionaal beleid als een van de belangrijkste instrumenten van de EU-begroting dat economische, sociale en territoriale cohesie waarborgt; onderstreept dat dit beleid groei en banen genereert in alle lidstaten; is echter bezorgd over de onaanvaardbare vertragingen bij de tenuitvoerlegging van operationele programma's op EU-niveau binnen het huidige MFK, die tot nu toe tot minder investeringen hebben geleid en onvoldoende groei en werkgelegenheid hebben opgeleverd of te weinig hebben bijgedragen aan het verminderen van economische, sociale en territoriale verschillen binnen en tussen Europese regio's; verzoekt de Commissie om de oorzaken van de vertraging te identificeren en de lidstaten om samen te werken bij de aanpak daarvan, met name om ervoor te zorgen dat de aanwijzing van autoriteiten voor beheer, controle en certificering wordt afgerond en de tenuitvoerlegging sterk wordt versneld;

12. erkent het belang van de Europese landbouwsector om de voedselzekerheid te handhaven en biodiversiteit te beheren in de EU; spreekt zijn volledige steun uit voor de landbouwers die door het Russisch embargo, de vogelgriep, de crisis in de zuivelsector of de vleescrisis worden getroffen; verzoekt de Commissie dan ook om landbouwers in heel Europa te steunen bij onverwachte marktvolatiliteit en bij het waarborgen van een veilige en hoogwaardige voedselvoorziening; verzoekt meer aandacht te besteden aan kleinschalige landbouw en kleinschalige visserij;

Interne uitdagingen

13. is ervan overtuigd dat, in de huidige situatie, de EU-begroting ontoereikend is gebleken om om te gaan met de gevolgen van de migratie- en vluchtelingen crisis en de daarmee samenhangende humanitaire uitdagingen, evenals met de uitdagingen op het gebied van veiligheid, zoals toenemend internationaal terrorisme; benadrukt dat op deze basis een duurzame oplossing moet worden gevonden, aangezien uit de herhaalde mobilisering van speciale instrumenten, zoals het flexibiliteitsinstrument, is gebleken dat de EU-begroting oorspronkelijk niet was ingericht voor de aanpak van crises van deze omvang; wijst erop dat er een duidelijke strategie moet worden vastgesteld voor de aanpak van de migratie- en vluchtelingen crisis, waaronder duidelijke, meetbare en begrijpelijke doelstellingen; herinnert er echter aan dat de noodzaak om aanvullende middelen te mobiliseren om deze uitdagingen het hoofd te bieden geen voorrang moet krijgen boven ander belangrijk beleid van de Unie, bijvoorbeeld op het gebied van werkgelegenheid en groei;

14. is ingenomen met de rol die instrumenten zoals het Fonds voor interne veiligheid (ISF) en het Fonds voor asiel, migratie en integratie (AMIF) spelen bij de aanpak van de gevolgen van de uitdagingen op het gebied van migranten en vluchtelingen en de daarmee samenhangende humanitaire uitdagingen, en verzoekt om adequate budgettering van deze fondsen in de komende jaren; wijst nogmaals op het belang van het beginsel van gedeelde lasten onder de lidstaten bij de

Woensdag 15 maart 2017

financiering van de nodige activiteiten om op toereikende wijze te zorgen voor vluchtelingen; is ingenomen met de rol van de EU-agentschappen op het gebied van justitie en binnenlandse zaken, zoals Europol, de Europese grens- en kustwacht, EASO, Eurojust, het Agentschap voor de grondrechten en eu-LISA, en verzoekt in dit verband om voldoende middelen en personeel voor de uitvoering van hun mandaat; is ervan overtuigd dat de EU meer moet investeren in de versterking en het beheer van haar grenzen, in meer samenwerking tussen rechtshandhavinginstanties en nationale autoriteiten en de bestrijding van terrorisme, radicalisering en zware en georganiseerde criminaliteit, door verbetering van de integratiemaatregelen en -praktijken, het waarborgen van de interoperabiliteit van informatiesystemen, en het garanderen van behoorlijke terugkeeroperaties voor diegenen die geen recht hebben op bescherming, waarbij het beginsel van non-refoulement volledig in acht moet worden genomen;

15. benadrukt dat de huidige begroting van het ISF (ongeveer 700 miljoen EUR aan vastleggingen) onvoldoende is om de uitdagingen op het gebied van veiligheid aan te pakken die voortvloeien uit internationaal terrorisme; verzoekt daarom om de versterking van de financiële middelen om de veiligheidsinfrastructuur te verhogen naar een toereikender en moderner niveau;

16. herinnert aan het belang van de Europese agentschappen voor het waarborgen van de uitvoering van de Europese wetgevingsprioriteiten en daarmee het verwezenlijken van de beleidsdoelstellingen van de EU, zoals die welke verband houden met concurrentievermogen, groei, werkgelegenheid en de beheersing van de huidige vluchtelingen- en migratiecrisis; dringt er daarom op aan dat adequate financiële en personele middelen worden vrijgemaakt ten behoeve van administratieve en operationele uitgaven, om de agentschappen in staat te stellen hun taken te vervullen en de best mogelijke resultaten te leveren; benadrukt, met betrekking tot de verhoging van het aantal werknemers en de kredieten voor agentschappen sinds de begroting voor 2014, het feit dat deze worden beschouwd als onderdeel van nieuwe beleidsontwikkelingen en wetgeving die geen deel uitmaken van de berekening voor de doelstelling van een vermindering van het aantal werknemers met 5 %; benadrukt derhalve dat de begroting voor 2018 niet mag voorzien in verdere verlagingen in de personeelsformaties van de Europese agentschappen met meer dan de overeengekomen 5 %, voor elke instelling en elk orgaan van de Europese Unie, in het kader van de interinstitutionele overeenkomst;

17. is groot voorstander van initiatieven op het gebied van defensieonderzoek met het oog op het stimuleren van betere samenwerking tussen de lidstaten en het verwezenlijken van synergieën op het gebied van defensie; benadrukt echter dat aan dergelijke activiteiten verse middelen moeten worden toegewezen, aangezien het een nieuw politiek initiatief betreft met aanzienlijke gevolgen voor de EU-begroting; roept daarnaast op tot het onderzoeken van alle mogelijkheden voor het financieren van een programma voor defensieonderzoek met een eigen begroting binnen het volgende MFK; herinnert eraan dat, met inachtneming van de bepalingen van de Verdragen, nauwere samenwerking op het gebied van defensie een noodzakelijke optie is om aan de veiligheidsuitdagingen waarmee de Unie geconfronteerd wordt het hoofd te bieden, en die zijn ontstaan door de aanhoudende instabiliteit in de buurlanden van de EU en de onzekerheid omtrent het belang dat bepaalde EU-partners aan de NAVO-doelstellingen hechten; benadrukt voorts de noodzaak om het concurrentievermogen van en de innovatie in de Europese defensie-industrie te verbeteren, wat kan bijdragen aan de stimulering van groei en het creëren van banen; verzoekt de lidstaten om toereikende budgettering te verzekeren om externe uitdagingen op meer overeenstemmende wijze aan te pakken; neemt kennis van de oprichting van het Europees defensiefonds, met onderzoeks- en capaciteitsonderdelen;

18. onderstreept dat de EU-begroting de vervulling van de doelstelling van de overeenkomst van Parijs en de klimaatdoelstellingen voor de lange termijn van de EU zelf moet ondersteunen door te voldoen aan de 20 %-doelstelling voor uitgaven aan het klimaat in het MFK 2014-2020; merkt met bezorgdheid op dat de biodiversiteitsdoelstellingen voor 2020 van de EU zonder aanzienlijke aanvullende inspanningen niet worden behaald; benadrukt daarom het belang van het mainstreamen van biodiversiteitsbescherming in de gehele EU-begroting, waarbij de aandacht met name wordt gericht op het LIFE-programma en het Natura 2000-netwerk;

Externe uitdagingen

19. benadrukt dat de EU-begroting ook een instrument is van externe solidariteit, dat urgente bijstand verleent in humanitaire en civiele crises door steun te verlenen aan landen in nood; herinnert eraan dat de uitdagingen op het gebied van de uitroeiing van armoede en van duurzame ontwikkeling zijn bevestigd als belangrijke prioriteit voor de EU en haar lidstaten; herinnert in dit verband aan de toezegging van de EU om bij te dragen aan het bereiken van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen (SDG's) en ook om de ODA/bni-doelstelling van 0,7 % te bereiken binnen de periode van de agenda voor na 2015; benadrukt dat ontwikkelingshulp op de lange termijn rendement op de investeringen oplevert in de vorm van meer handel en groei van het bbp in Europa;

20. spreekt opnieuw zijn overtuiging uit dat, met het oog op de aanpak van de structurele oorzaken van de huidige migratie- en vluchtelingen crisis en de daarmee verband houdende humanitaire uitdagingen, de EU meer moet investeren in de landen van herkomst van migratiestromen; roept de Commissie om dit kader op een routekaart op te stellen om de migratiecrisis op doeltreffende wijze aan te pakken; benadrukt dat een grotere strategischere aanpassing van alle instrumenten van het ontwikkelingsbeleid noodzakelijk is om een stabiele economische en sociale ontwikkeling op het

Woensdag 15 maart 2017

gebied van vrede en veiligheid te waarborgen, zonder de tenuitvoerlegging van bestaand extern beleid te ondermijnen; stelt vast dat investeringen in infrastructuur, huisvesting, onderwijs en medische diensten en steun aan het mkb, met speciale aandacht voor het creëren van banen, sociale bescherming en inclusie, deel uitmaken van de oplossing om de structurele oorzaken van migratie aan te pakken; verwelkomt daarom, als deel van de oplossing voor deze uitdagingen, het Europees extern investeringsplan (EIP) als een coherent en gecoördineerd kader voor de bevordering van investeringen in Afrika en de buurlanden, rekening houdend met het feit dat het volledig afgestemd moet zijn op en bij moet dragen aan het bereiken van de duurzame-ontwikkelingsdoelstellingen; verwacht dat het EIP duurzame ontwikkeling zal bevorderen zonder mensenrechten, mitigatie van klimaatverandering of goed bestuur op het spel te zetten en verwacht dat transparant bestuur van het Europees Fonds voor duurzame ontwikkeling en de projecten daarvan zal worden gewaarborgd;

21. merkt op dat de huidige tendens van de Commissie om haar toevlucht te zoeken tot satellietmechanismen op het gebied van begroting, zoals de faciliteit voor vluchtelingen in Turkije, trustfondsen en andere soortgelijke instrumenten, niet altijd een succes is gebleken; is bezorgd dat de vaststelling van financiële instrumenten buiten de Uniebegroting het transparante beheer van de begroting ondermijnt en het recht van het Parlement belemmert om doeltreffende toetsing te kunnen uitoefenen op de uitgaven; handhaaft derhalve zijn standpunt dat externe financiële ad-hocinstrumenten die de afgelopen jaren in het leven zijn geroepen, in de EU-begroting moeten worden opgenomen, en dat het Parlement de tenuitvoerlegging van deze instrumenten volledig moet kunnen toetsen; benadrukt echter dat deze instrumenten niet moeten worden gefinancierd ten koste van bestaande externe instrumenten; neemt nota van de verschillen tussen de beloften en de feitelijke bijdragen aan deze fondsen door de lidstaten en spoort de lidstaten aan zich te houden aan hun beloften om de bijdragen van de EU te evenaren;

22. onderstreept dat stabiliteit in de EU-buurlanden een van de voorwaarden vormt voor het behoud van stabiliteit en welvaart in de EU; verzoekt de Commissie dan ook om ervoor te zorgen dat prioriteit wordt gegeven aan investeringen in de buurlanden van de EU teneinde inspanningen te steunen die de belangrijkste problemen in dit gebied aanpakken, te weten de migratie- en vluchtelingencrisis en de daarmee verband houdende humanitaire uitdagingen in de zuidelijke buurlanden en de Russische agressie in de buurlanden in het oosten; benadrukt dat het steunen van landen die associatie-akkoorden met de EU uitvoeren van cruciaal belang is voor het bevorderen van politieke en economische hervormingen, maar benadrukt dat deze steun moet worden verleend zolang deze landen voldoen aan de daarvoor geldende criteria, met name op het gebied van de rechtsstaat en het tot stand brengen van democratische instellingen;

Voldoende betalingskredieten voor meer geloofwaardigheid van de EU

23. herhaalt zijn voorgaande verzoeken om de EU-begroting te voorzien van een voldoende niveau van betalingskredieten om ervoor te zorgen dat de begroting haar rol van investeringsbegroting kan vervullen; is ervan overtuigd dat deze rol niet kan worden vervuld als de EU haar verplichtingen niet nakomt en daarmee haar geloofwaardigheid op het spel zet;

24. benadrukt dat ernstige vertragingen in de tenuitvoerlegging van de programma's in gedeeld beheer voor 2014-2020 hebben geleid tot een vermindering van de betalingsaanvragen voor 2016 en 2017; is met name bezorgd over een mogelijke nieuwe ophoping van onbetaalde rekeningen aan het eind van de huidige MFK-periode en wijst op het ongekende niveau van 24,7 miljard EUR dat aan het eind van 2014 bereikt was; is ingenomen met het feit dat de Commissie, ter gelegenheid van de tussentijdse herziening van het MFK, voor het eerst in een prognose tot 2020 heeft voorzien, maar benadrukt dat die elk jaar naar behoren moet worden bijgewerkt om de begrotingsautoriteit de mogelijkheid te geven de noodzakelijke maatregelen tijdig te treffen;

25. onderstreept dat, ondanks dat een definitief akkoord over de tussentijdse herziening van het MFK nog niet is bereikt, verschillende positieve elementen van de herziening waarover momenteel wordt onderhandeld, met name wat meer flexibiliteit betreft, kunnen bijdragen aan de voorkoming en oplossing van een toekomstige betalingscrisis; is van mening dat, indien de uitvoering van het cohesiebeleid zoals verwacht zou versnellen, de toegenomen flexibiliteit reeds volgend jaar nodig zou kunnen zijn om in reactie daarop een toereikend niveau van betalingskredieten in de EU-begroting te waarborgen en om de ophoping van onbetaalde rekeningen in het kader van het cohesiebeleid aan het einde van het jaar te voorkomen;

26. neemt kennis van en betreurt het feit dat fraude met en ontduiking van vennootschapsbelasting heeft geleid tot omvangrijke derving van belastinginkomsten voor de lidstaten, en daardoor tot een verlaging van hun bijdrage aan de EU-begroting; is bovendien van mening dat dergelijke oneerlijke belastingconcurrentie in sommige gevallen betekent dat bbp wordt overgedragen van de ene lidstaat naar de andere en dat bni wordt overgedragen naar belastingparadijzen buiten de EU, leidend tot lagere totale bijdragen van de lidstaten aan de EU-begroting;

Woensdag 15 maart 2017

27. herinnert eens te meer aan zijn vaste standpunt dat de betalingen voor de speciale instrumenten (het flexibiliteitsinstrument, het Solidariteitsfonds van de EU, het Europees Fonds voor aanpassing aan de globalisering en de reserve voor noodhulp) buiten de MFK-betalingsplafonds om moeten worden geboekt, zoals dat ook het geval is voor de vastleggingen; onderstreept, in de context van de lopende tussentijdse herziening van het MFK, de potentiële voortgang die is bereikt inzake de kwestie van het budgetteren van de betalingen van de speciale MFK-instrumenten met de herziening van het besluit inzake de marge voor onvoorziene uitgaven, ook al is deze kwestie nog niet voor eens en voor altijd geregeld;

Toekomstperspectief

28. benadrukt dat overeenkomstig de MFK-verordening de Commissie tegen eind 2017 haar voorstellen voor het MFK na 2020 zal indienen, waarin rekening zal moeten worden gehouden met het besluit van het Verenigd Koninkrijk om uit de EU te stappen, hetgeen gevolgen zal hebben voor het MFK na 2020; benadrukt dat dit besluit het onmogelijk maakt om door te gaan alsof er niets aan de hand is; hecht bijzonder veel belang aan het proces dat tot de totstandkoming van het nieuwe financiële kader en een hervormde en doeltreffender EU-begroting zal leiden, en verwacht dat dit is afgestemd op de uitdagingen waarmee de Unie geconfronteerd wordt en op de toezeggingen die zij reeds heeft gedaan; roept op tot een spoedige en positieve afsluiting van de lopende tussentijdse herziening van het MFK die moet voorzien in de noodzakelijke aanpassing van het huidige financiële kader en aanvullende flexibiliteit van de EU-begroting moet waarborgen, die onmisbaar is voor het bereiken van de doelstellingen van de Unie;

29. benadrukt dat voorspelbaarheid en houdbaarheid van de begroting op de lange termijn een voorwaarde is voor een sterke en stabiele Europese Unie; benadrukt de noodzaak om de looptijd van het MFK af te stemmen op de politieke cycli van het Parlement en de Commissie; wijst erop dat de terugtrekking van het VK uit de EU de gelegenheid biedt langlopende kwesties aan te pakken die ervoor hebben gezorgd dat de EU-begroting haar potentieel niet ten volle heeft benut, met name wat de ontvangstenzijde van de begroting betreft, met als doel om alle soorten kortingen en correctiemechanismen in hun geheel te schrappen; herhaalt zijn standpunt ten faveure van een grondige hervorming van het stelsel van eigen middelen van de Unie en is in dit verband ingenomen met de bekendmaking van het eindverslag van de Groep op hoog niveau inzake eigen middelen; nodigt alle betrokken partijen uit de passende conclusies te trekken uit dit verslag en de haalbaarheid te onderzoeken van de tenuitvoerlegging van de aanbevelingen van de Groep op hoog niveau inzake eigen middelen die kunnen bijdragen aan het stabielere, eenvoudiger, autonomer, eerlijker en voorspelbaarder maken van de EU-begroting; verwacht dat alle nieuwe eigen middelen zullen leiden tot een verlaging van de bni-bijdragen van de lidstaten; is ingenomen met de conclusie van de Groep op hoog niveau inzake eigen middelen met betrekking tot het feit dat de EU-begroting zich moet richten op gebieden die de hoogste Europese toegevoegde waarde opleveren en over de „juste retour“-benadering, namelijk dat daaraan een einde moet komen aangezien in het verslag is aangetoond dat alle lidstaten, ongeacht hun „nettosaldo“, van de EU-begroting voordeel hebben;

30. roept de Commissie op door te gaan met de ontwikkeling en uitvoering van de strategie waarin de EU-begroting is gericht op resultaten; benadrukt in dit verband het belang van de vereenvoudiging van regels, de stroomlijning van toezichtsprocessen en de ontwikkeling van relevante prestatie-indicatoren;

31. benadrukt dat het beginsel van gendergelijkheid waar mogelijk moet worden gemainstreamd als horizontale beleidsdoelstelling in alle titels van de EU-begroting;

32. benadrukt het belang dat het Parlement, als de enige instelling die door de burgers van de EU democratisch is gekozen, volledig wordt betrokken bij alle met de begroting verband houdende onderwerpen;

33. verzoekt de Raad zijn politieke verklaringen in de praktijk te brengen en samen te werken om ervoor te zorgen dat de EU wordt uitgerust met een adequate begroting;

o

o o

34. verzoekt zijn Voorzitter deze resolutie te doen toekomen aan de Raad, de Commissie en de Rekenkamer.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0090

Zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor importeurs van bepaalde mineralen en metalen uit conflict- en hoogrisicogebieden *I**

Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad tot instelling van een Uniesysteem voor zelfcertificering van passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor verantwoordelijke importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden (COM(2014)0111 — C7-0092/2014 — 2014/0059(COD))

(Gewone wetgevingsprocedure: eerste lezing)

(2018/C 263/39)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2014)0111),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 207 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C7-0092/2014),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 8 december 2016 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien artikel 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie internationale handel en het advies van de Commissie ontwikkelingssamenwerking (A8-0141/2015),
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast ⁽¹⁾;
 2. neemt kennis van de verklaring van de Raad en de verklaringen van de Commissie die bij onderhavige resolutie zijn gevoegd;
 3. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 4. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

P8_TC1-COD(2014)0059

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 16 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid in de toeleveringsketen voor Unie-importeurs van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/821.)

⁽¹⁾ Dit standpunt vervangt de amendementen die zijn aangenomen op 20 mei 2015 (Aangenomen teksten, P8_TA(2015)0204).

Donderdag 16 maart 2017

BIJLAGE BIJ DE WETGEVINGSRESOLUTIE

Verklaring van de Raad over de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid (due diligence) in de toeleveringsketen voor importeurs in de Unie van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden

De Raad stemt er per uitzondering mee in dat aan de Commissie de bevoegdheid wordt verleend gedelegeerde handelingen vast te stellen om de in artikel 1, leden 4 en 5, genoemde drempels van bijlage I te wijzigen, teneinde te waarborgen dat de drempels tijdig worden vastgesteld en de doelstellingen van deze verordening worden gehaald. Met deze instemming wordt geen precedent gecreëerd voor toekomstige wetgevingsvoorstellen op handelsgebied of op het gebied van de externe betrekkingen in het algemeen.

Verklaring nr. 1 van de Commissie over de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid (due diligence) in de toeleveringsketen voor importeurs in de Unie van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden

De Commissie zal mogelijk bijkomende wetgevingsvoorstellen voorleggen voor EU-bedrijven met tin, tantaal, wolfram of goud in hun toeleveringsketen indien zij vaststelt dat de gezamenlijke inspanningen van de EU-markt ten opzichte van de verantwoordelijke toeleveringsketen van mineralen in de wereld ontoereikend zijn om als hefboom te fungeren voor een verantwoordelijke houding van leveranciers in producentenlanden, of indien zij van mening is dat er te weinig deelname is van stroomafwaartse actoren die een regeling inzake passende zorgvuldigheid kennen welke aansluit bij de OESO-richtsnoeren.

Verklaring nr. 2 van de Commissie over de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid (due diligence) in de toeleveringsketen voor importeurs in de Unie van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden

Bij het uitoefenen van haar bevoegdheid om gedelegeerde handelingen vast te stellen overeenkomstig artikel 1, lid 5, houdt de Commissie naar behoren rekening met de doelstellingen van onderhavige verordening zoals met name genoemd in de overwegingen 1, 7, 10 en 17.

Hierbij zal de Commissie in het bijzonder rekening houden met de specifieke risico's die kleven aan de exploitatie van stroomopwaartse toeleveringsketens voor goud in conflict- en hoogrisicogebieden en met de positie van kleine en micro-ondernemingen in de Unie die goud naar de EU invoeren.

Verklaring nr. 3 van de Commissie over de verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van verplichtingen inzake passende zorgvuldigheid (due diligence) in de toeleveringsketen voor importeurs in de Unie van tin, tantaal en wolfram, de overeenkomstige ertsen, en goud uit conflict- en hoogrisicogebieden

In antwoord op het verzoek van het Europees Parlement om specifieke richtsnoeren is de Commissie bereid om prestatie-indicatoren te ontwikkelen voor het verantwoordelijk betrekken van conflictmineralen. Door middel van dergelijke richtsnoeren zouden bedrijven met meer dan 500 werknemers die overeenkomstig Richtlijn 2014/95/EU verplicht zijn niet-financiële informatie bekend te maken, worden aangemoedigd om specifieke informatie over producten welke tin, tantaal, wolfram of goud bevatten, openbaar te maken.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TA(2017)0091

**Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector
I*Wetgevingsresolutie van het Europees Parlement van 16 maart 2017 over het voorstel voor een verordening van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling van een Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid (herschikking) (COM(2015)0294 — C8-0160/2015 — 2015/0133(COD))****(Gewone wetgevingsprocedure —erschikking)**

(2018/C 263/40)

Het Europees Parlement,

- gezien het voorstel van de Commissie aan het Europees Parlement en de Raad (COM(2015)0294),
 - gezien artikel 294, lid 2, en artikel 43, lid 2, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, op grond waarvan het voorstel door de Commissie bij het Parlement is ingediend (C8-0160/2015),
 - gezien artikel 294, lid 3, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie,
 - gezien het advies van het Europees Economisch en Sociaal Comité van 16 september 2015 ⁽¹⁾,
 - gezien het advies van het Comité van de Regio's van 10 februari 2016 ⁽²⁾,
 - gezien het Interinstitutioneel akkoord van 28 november 2001 over een systematischer gebruik van de herschikking van besluiten ⁽³⁾,
 - gezien de brief van 28 januari 2016 van de Commissie juridische zaken aan de Commissie visserij overeenkomstig artikel 104, lid 3, van zijn Reglement,
 - gezien het overeenkomstig artikel 69 septies, lid 4, van zijn Reglement door de bevoegde commissie goedgekeurde voorlopig akkoord en de door de vertegenwoordiger van de Raad bij brief van 20 januari 2017 gedane toezegging om het standpunt van het Europees Parlement overeenkomstig artikel 294, lid 4, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie goed te keuren,
 - gezien de artikelen 104 en 59 van zijn Reglement,
 - gezien het verslag van de Commissie visserij (A8-0150/2016),
- A. overwegende dat het voorstel van de Commissie volgens de adviesgroep van de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie geen andere inhoudelijke wijzigingen bevat dan die welke als zodanig in het voorstel worden vermeld en dat met betrekking tot de codificatie van de ongewijzigde bepalingen van de eerdere besluiten met die wijzigingen kan worden geconstateerd dat het voorstel louter een codificatie van de bestaande besluiten behelst, zonder inhoudelijke wijzigingen;
1. stelt onderstaand standpunt in eerste lezing vast, rekening houdend met de aanbevelingen van de adviesgroep van de juridische diensten van het Europees Parlement, de Raad en de Commissie;
 2. verzoekt de Commissie om hernieuwde voorlegging aan het Parlement indien zij haar voorstel vervangt, ingrijpend wijzigt of voornemens is het ingrijpend te wijzigen;
 3. verzoekt zijn Voorzitter het standpunt van het Parlement te doen toekomen aan de Raad en aan de Commissie alsmede aan de nationale parlementen.

⁽¹⁾ PB C 13 van 15.1.2016, blz. 201.

⁽²⁾ PB C 120 van 5.4.2016, blz. 40.

⁽³⁾ PB C 77 van 28.3.2002, blz. 1.

Donderdag 16 maart 2017

P8_TC1-COD(2015)0133

Standpunt van het Europees Parlement in eerste lezing vastgesteld op 16 maart 2017 met het oog op de vaststelling van Verordening (EU) 2017/... van het Europees Parlement en de Raad betreffende de instelling van een Uniekader voor de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens in de visserijsector en voor de ondersteuning van wetenschappelijk advies over het gemeenschappelijk visserijbeleid en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 199/2008 van de Raad (herschikking)

(Aangezien het Parlement en de Raad tot overeenstemming zijn geraakt, komt het standpunt van het Parlement overeen met de definitieve rechtshandeling: Verordening (EU) 2017/1004.)

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL